

Holy Bible

Aionian **Edition®**

**Ang Pulong sa Dios
Cebuano Open Bible
New Testament**

Holy Bible Aionian Edition ®
Ang Pulong sa Dios
Cebuano Open Bible
New Testament

Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0 International, 2018-2025

Source text: eBible.org

Source version: 4/29/2025

Source copyright: Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0
Biblica, Inc., 2009, 2010, 2014, 2020

Formatted by Speedata Publisher 5.1.3 (Pro) on 5/4/2025

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously

AionianBible.org

Published by Nainoia Inc, <https://Nainoia-Inc.signedon.net>

All profits are given to <https://CoolCup.org>

We pray for a modern Creative Commons translation in every language
Translator resources at <https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources>

Report content and format concerns to Nainoia Inc

Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Cebuano at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aiōdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aiōdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

History

Cebuano at AionianBible.org/History

06/21/75 - Two boys, P. and J., wonder if Jesus saves all and pray.
04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
09/15/18 - Aionian Bible dedicated as J. and J. pray again.
10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
10/28/19 - Aionian Bible nursed as another J. and J. pray.
10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
01/23/22 - Volunteers celebrate with pie and prayer.
02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEP Bible.
02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
08/05/24 - 378 translations now available in 165 languages.
08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.
10/20/24 - Gospel Primer handout format.
11/24/24 - Progressive Web Application off-line format.
01/28/25 - All profits are given to CoolCup.org.
03/12/25 - 382 translations now available in 166 languages.
05/04/25 - 393 translations now available in 175 languages.

Table of Contents

NEW TESTAMENT

Mateo	1
Marcos	35
Lucas	57
Juan	94
Mga Buhat	122
Mga Taga-Roma	158
1 Mga Taga-Corinto	174
2 Mga Taga-Corinto	190
Mga Taga-Galacia	201
Mga Taga-Efeso	207
Mga Taga-Filipos	212
Mga Taga-Colosas	216
1 Mga Taga-Tesalonica	220
2 Mga Taga-Tesalonica	224
1 Timoteo	226
2 Timoteo	231
Tito	234
Filemon	236
Mga Hebreohanon	237
Santiago	249
1 Pedro	253
2 Pedro	258
1 Juan	261
2 Juan	265
3 Juan	266
Judas	267
Gipadayag	269

APPENDIX

Reader's Guide

Glossary

Maps

Destiny

Illustrations, Doré

NEW TESTAMENT

Miingon si Jesus, "Amahan, pasayloa sila tungod kay wala sila masayod sa ilang gibuhat."

Ug naghulbot-hulbot ang mga sundalo aron bahinon ang mga bisti ni Jesus.

Lucas 23:34

Mateo

1 Mao kini ang listahan sa mga kagikan ni Jesus, ang Mesiya ang kaliwat ni David. Si David kaliwat ni Abraham. **2** Si Abraham amahan ni Isaac, si Isaac amahan ni Jacob, si Jacob amahan ni Juda ug sa mga igsoon niya nga lalaki. **3** Si Juda ang amahan ni Perez ug ni Zera, ug anak niya sila kang Tamar. Si Perez amahan ni Hezron, si Hezron amahan ni Aram, **4** si Aram amahan ni Aminadab, si Aminadab amahan ni Naason, si Naason amahan ni Salmone. **5** Si Salmone nakapangasawa kang Rahab ug ang ilang anak mao si Boaz. Si Boaz amahan ni Obed ug ang inahan niini mao si Ruth. Si Obed amahan ni Jesse, **6** si Jesse amahan ni Haring David. Si Haring David amahan ni Solomon ug ang iyang inahan naasawa kaniadto ni Urias. **7** Si Solomon amahan ni Rehoboam, si Rehoboam amahan ni Abias, si Abias amahan ni Asa, **8** si Asa amahan ni Jehosafat, si Jehosafat amahan ni Joram, si Joram amahan ni Uzias, **9** si Uzias amahan ni Jotam, si Jotam amahan ni Ahaz, si Ahaz amahan ni Ezequias, **10** si Ezequias amahan ni Manases, si Manases amahan ni Amos, si Amos amahan ni Josias, **11** ug si Josias amahan ni Jeconias ug sa mga igsoon niya nga lalaki. Niadtong panahona nga nabihag ang mga taga-Israel ngadto sa Babilonia. **12** Human nabihag ang mga taga-Israel ngadto sa Babilonia, mao kini ang kagikanan ni Jesus: si Jeconias amahan ni Sealtiel, si Sealtiel amahan ni Zerubabel, **13** si Zerubabel amahan ni Abiud, si Abiud amahan ni Eliakim, si Eliakim amahan ni Azor, **14** si Azor amahan ni Sadok, si Sadok amahan ni Akim, si Akim amahan ni Eliud, **15** si Eliud amahan ni Eleazar, si Eleazar amahan ni Matan, si Matan amahan ni Jacob, **16** ug si Jacob amahan ni Jose nga bana ni Maria. Si Maria mao ang inahan ni Jesus nga gitawag nga Mesiya. **17** Busa adunay napulo ug upat nga mga henerasyon ang tanan nga nalista sukad kang Abraham hangtud kang David. Ug adunay lain nga napulo ug upat nga mga henerasyon gikan kang David hangtud sa panahon sa pagkabihag sa mga taga-Israel ngadto sa Babilonia. Gikan sa pagkabihag nila adunay napulo ug upat pa gayod ka mga henerasyon hangtud sa Mesiya. **18** Ingon niini ang sugilanan sa pagkatawo ni Jesus, ang Mesiya: Si Maria nga iyang inahan kaslonon na kang Jose. Apan sa wala pa sila mahiusa namatikdan

ni Maria nga mabdos na siya pinaagi sa gahom sa Espiritu Santo. **19** Si Jose nga iyang pamanhonon usa ka matarong nga tawo ug dili siya buot nga maulawan si Maria. Busa nakahuna-huna siya sa pagpakibulag kang Maria sa hilom. **20** Apan samtang namalandong si Jose niini, mitungha kaniya pinaagi sa damgo ang anghel sa Ginoo ug miingon, "Jose, kaliwat ni David, ayaw kahadlok sa pagpangasawa kang Maria, kay nagmabdos siya pinaagi sa Espiritu Santo. **21** Manganak siyag lalaki ug nganlan mo siyag Jesus, kay luwason niya ang iyang katawhan gikan sa ilang mga sala." **22** Nahitabo kini aron matuman ang giingon sa Ginoo pinaagi sa propeta nga nag-ingon, **23** "Nagmabdos ang usa ka dalagang putli, ug manganak siyag usa ka bata nga lalaki. Ug ang maong bata pagatawgon nga Emmanuel" (nga ang buot ipasabot, "Ang Dios uban kanato"). **24** Busa sa pagmata ni Jose gituman niya ang giingon kaniya sa anghel sa Ginoo, ug gipangasawa niya si Maria. **25** Apan wala siya makighilawas kang Maria hangtud wala pa kini manganak. Sa dihang nanganak na si Maria, ginganlan ni Jose ang bata ug Jesus.

2 Natawo si Jesus sa Betlehem nga sakop sa Judea sa panahon nga si Herodes mao ang hari. Adunay miabot nga mga tawong maalamon sa Jerusalem gikan sa sidlakan. **2** Nangutana sila, "Asa ba natawo ang hari sa mga Judio? Nakita namo ang iyang bitoon didto sa sidlakan, busa mianhi kami dinhi aron sa pagsimba kaniya." **3** Sa pagkadungog niini ni Haring Herodes, nakulbaan siya, ingon man ang tanang mga tawo sa Jerusalem. **4** Busa gipatawag niya ang tanan nga kadagkoan sa mga pari ug mga magtutudlo sa Kasugoan, ug nangutana siya kanila kon asa matawo ang Mesiya. **5** Ug sila miingon kaniya, "Didto sa Betlehem nga sakop sa Judea, kay mao man kini ang gisulat sa usa ka propeta: **6** "Ikaw, Betlehem, sa yuta sa Juda, dili ikaw ang importante sa mga lungsod sa Juda; kay diha kanimong maggikan ang pangulo nga mahimong magbalantay sa akong mga katawhan nga mao ang Israelinhon." **7** Sa dihang nadungog kini ni Herodes, gipatawag niya sa hilom ang mga maalamon nga gikan sa sidlakan ug gipangutana niya sila kon kanus-a mipakita ang bitoon nga ilang nakita. **8** Unya gitugotan niya sila nga moadto sa Betlehem. Ug miingon, "Lakaw kamo ug pangitaa ninyo ang bata. Ug kon makita na ninyo siya, pahibalua ninyo ako, aron makaadto usab ako

ug makasimba kaniya.” **9** Human nila madungog ang giingon sa hari, nanglakaw sila. Samtang naglakaw sila nakita nila pag-usab ang bitoon nga nakita nila sa sidlakan ug nalipay gayod sila. Nag-una kanila ang bitoon hangtod sa dapit nga nahimutangan sa bata. **11** Unya nakaplagan nila ang balay. Pagsulod nila sa balay, nakita nila ang bata uban ang inahan niini nga si Maria. Nangluhod sila ug misimba sa bata. Giablihan nila ang ilang bililhon nga mga gasa nga bulawan, insenso, ug mira ug gihalad ngadto sa bata. **12** Sa pagpauli nila nangagi sila sa laing dalan kay gipahimangnoan man sila sa Dios pinaagi sa damgo nga dili na sila mobalik kang Herodes. **13** Sa dihang nanglakaw na ang mga tawo nga gikan sa sidlakan, nagpakita ang anghel sa Ginoo kang Jose pinaagi sa damgo ug miingon, “Bangon, dad-a ang bata ug ang iyang inahan ug pag-ikyas kamo sa Ehipto. Didto lang una kamo hangtod nga moingon ako nga makabalik na kamo, kay pangitaon ni Herodes ang bata aron patyon.” **14** Busa niadto dayong gabhiona, mibangon si Jose ug gidala niya ang bata ug ang inahan niini ngadto sa Ehipto. **15** Mipuyo sila didto hangtod nga namatay si Herodes. Nahitabo kini aron matuman ang giingon sa Ginoo pinaagi sa propeta nga nag-ingon, “Gitawag ko ang akong anak gikan sa Ehipto.” **16** Sa dihang nahibaloan ni Herodes nga gilimbongan siya sa mga tawo nga gikan sa sidlakan, napungot siya pag-ayo. Busa mimando siya nga pamatyon ang tanang bata nga lalaki sa Betlehem ug sa palibot niini, nga nag-edad ug duha ka tuig paubos. Kay sumala sa iyang nahibaloan gikan sa mga tawo nga naggikan sa sidlakan, mga duha na ka tuig ang nakalabay sukad sa ilang pagkakita sa bitoon. **17** Sa maong hitabo natuman ang panagna ni Propeta Jeremias nga nag-ingon: **18** “Madungog ang paghilak ug pagminatay sa lungsod sa Rama. Gahilak si Raquel tungod sa iyang mga anak, ug wala gayoy makahupay sa iyang kasubo kay nangamatay ang iyang kabataan.” **19** Unya, sa dihang patay na si Herodes, nagpakita ang anghel sa Ginoo kang Jose didto sa Ehipto pinaagi sa damgo. **20** Miingon siya, “Bangon, dad-a ang bata ug ang iyang inahan ug balik kamo sa Israel, tungod kay namatay na ang mga nagtinguha sa pagpatay sa bata.” **21** Busa mibangon si Jose ug gidala niya ang bata ug ang inahan niini balik ngadto sa Israel. **22** Apan sa dihang nadungog ni Jose nga si Arquelao mao ang mipuli sa iyang amahan nga si Herodes isip hari sa Judea, nahadlok siya nga mopauli didto. Unya

gipahimangnoan na usab siya sa Dios pinaagi sa damgo. Busa midiretso siya sa probinsya sa Galilea, **23** ug didto na sila namuyo sa lungsod sa Nazaret. Busa natuman ang giingon sa mga propeta kaniadto nga tawgon siya nga Nazarenhon.

3 Adtong mga panahona miabot si Juan nga Tigbautismo sa kamingawan sa Judea ug nagsugod siya sa pagsangyaw. **2** Miingon siya, “Paghinulsol kamo ug biyai ninyo ang inyong mga sala, kay ang gingharian sa Langit haduol na!” **3** Si Juan mao ang gihisgotan ni Propeta Isaías sa dihang miingon siya: “Adunay tigbalita nga nagsinggit sa kamingawan, ‘Andama ninyo ang agianan alang sa Ginoo. Tul-ira ang dalan nga iyang agianan.’” **4** Ang bistí ni Juan hinimo gikan sa balhibo sa kamelyo ug ang iyang bakos panit sa mananap. Ang iyang pagkaon dulon ug dugos. **5** Daghan gayod ang miadto kaniya nga mga tawo nga gikan sa Jerusalem, sa mga lungsod sa Judea ug sa mga lungsod nga duol sa Suba sa Jordan. **6** Gisugid nila ang ilang mga sala ug gibautismohan sila ni Juan didto sa Suba sa Jordan. **7** Apan sa dihang nakita ni Juan nga daghang mga Pariseo ug mga Saduseo ang nangadto kung diin siya nangbautismo, miingon siya kanila, “Kamo nga mga kaliwat sa mga bitin! Kinsa ang nag-ingon kaninyo nga makalingkawas kamo gikan sa silot sa Dios nga hapit na moabot?” **8** Kon tinuod nga naghinulsol na kamo ug mitalikod sa inyong mga sala, pamatud-i ninyo kini pinaagi sa inyong mga binuhatan. **9** Ayaw kamo pag-ingon nga dili kamo silotan tungod kay mga kaliwat kamo ni Abraham. Kay bisan gani kining mga bato mahimong himuon sa Dios nga mga anak ni Abraham. **10** Timan-i ninyo kini: ang atsa andam na aron iputol sa punoan sa mga kahoy. Ang matag kahoy nga wala mamunga ug maayong bunga putlon ug ilabay sa kalayo. **11** “Ako nagbautismo kaninyo sa tubig sa pagpaila nga naghinulsol na kamo sa inyong mga sala, apan adunay moabot sunod kanako nga mas gamhanan pa kay kanako ug dili gani ako takos nga mahimong iyang sulugoon. Siya magbautismo kaninyo sa Espiritu Santo ug sa kalayo. **12** Sama siya sa tawo nga nagpalid sa iyang giani aron ilain ang timgas gikan sa uhot. Ang trigo ibutang niya sa bodega, apan ang uhot sunogon niya sa kalayo nga dili gayod mapalong.” **13** Unya, migikan si Jesus sa Galilea ug miadto kang Juan didto sa Suba sa Jordan aron magpabautismo. **14**

Dili unta mobautismo si Juan kaniya, kay matod niya, "Nganong magpabautismo ka kanako? Ako man gani ang kinahanglan magpabautismo kanimo." 15 Apan miingon si Jesus kaniya, "Sige lang, tungod kay mao kini ang angay natong buhaton aron matuman ang pagbuot sa Dios." Busa misugot si Juan ug gibautismohan niya si Jesus. 16 Sa dihang nabautismohan na si Jesus, mikaw-as siya sa tubig. Unya naabli ang langit ug nakita ni Jesus ang Espiritu sa Dios nga mikunsad kaniya nga daw samag dagway sa salampati. 17 Ug adunay nadungog nga tingog gikan sa langit nga nag-ingon, "Mao kini ang akong hinigugmang Anak. Nahimuot gayod ako kaniya."

4 Human niadto, gidala sa Espiritu si Jesus ngadto sa kamingawan aron tintalon sa Yawa. 2 Sulod sa 40 ka adlaw ug 40 ka gabii nagpuasa si Jesus, ug gigutom siya. 3 Miduol kaniya si Satanas ug miingon, "Kon ikaw ang Anak sa Dios, himoang pan kining mga bato." 4 Apan mitubag si Jesus kaniya, "Ang Kasulatan nag-ingon: 'Dili lang sa pagkaon mabuhi ang tawo, kondili sa matag pulong usab sa Dios.'" 5 Unya gidala siya sa Yawa didto sa Balaan nga Siyudad ug gipatindog didto sa kinatas-ang bahin sa templo. 6 Unya miingon siya kang Jesus, "Kon ikaw ang Anak sa Dios, ambak ngadto sa ubos. Kay ang Kasulatan nag-ingon: 'Sugoon sa Dios ang iyang mga anghel sa pagbantay kanimo. Saphayon ka nila aron nga ang imong tiil dili masamad sa bato.'" 7 Apan gitubag siya ni Jesus, "Ang Kasulatan nag-ingon: 'Ayaw sulayi ang Ginoo nga imong Dios.'" 8 Unya gidala na usab sa Yawa si Jesus sa taas nga bukid, ug gipakita kaniya ang tanang mga gingharian sa kalibotan ug ang katahom niini. 9 Miingon ang Yawa kaniya, "Kining tanan ihatag ko kanimo kon moluhod ka ug mosimba kanako." 10 Unya miingon si Jesus, "Palayo kanako, Satanas! Ang Kasulatan nag-ingon: 'Simbaha ang Ginoo nga imong Dios ug siya lang ang alagari.'" 11 Unya mibiya ang Yawa, ug miabot ang mga anghel sa Dios ug mialagad kang Jesus. 12 Sa pagkadungog ni Jesus nga napriso si Juan nga Tigbautismo, mibalik siya sa Galilea. 13 Wala siya magpabilin sa Nazaret, milahos hinuon siya sa lungsod sa Capernaum. Kini nga lungsod anaa sa daplin sa Linaw sa Galilea ug sakop sa Zabulon ug Neftali. 14 Nahitabo kini aron matuman ang panagna ni Propeta Isaias nga nag-ingon: 15 "Ang kayutaan sa mga taga-Zabulon ug taga-Neftali

duol sa daplin sa linaw, tabok sa Suba sa Jordan. Kini nga mga dapit sakop sa Galilea gipuy-an sa mga dili Judio. 16 Apan bisan nagpuyo diha sa kangitngit ang mga tawo niini nga mga dapit, makakita sila ug kahayag nga hilabihan. Ang mga anaa sa kangitngit nga mahadlok mamatay madan-agan." 17 Sukad niadto, nagsugod na si Jesus sa pagsangyaw. Nag-ingon siya, "Paghinulsol kamo ug biyai na ninyo ang inyong mga sala, kay ang gingharian sa Langit haduol na." 18 Samtang naglakaw si Jesus sa daplin sa Linaw sa Galilea, nakita niya ang managsoon nga si Simon nga gitawag usab ug Pedro ug si Andres nga nagtaktak ug pukot kay mga mangingisda man kini sila. 19 Miingon si Jesus kanila, "Sunod kamo kanako ug dili na isda ang inyong pangitaon, kay tudloan ko kamo sa pagpangabig ug mga tawo." 20 Diha-diha gibiyaaan nila ang ilang mga pukot ug misunod kaniya. 21 Human niadto, mipadayon sila sa paglakaw, ug sa unahan nakita ni Jesus ang managsoon nga si Santiago ug si Juan nga mga anak ni Zebedeo. Silang duha kauban sa ilang amahan nga nag-ayo sa ilang pukot didto sa sakayan. Gitawag ni Jesus ang managsoon, 22 ug diha-diha gibiyaaan nila ang ilang sakayan ug ang ilang amahan ug misunod sila kang Jesus. 23 Milibot si Jesus sa tibuok Galilea ug nagtudlo diha sa mga sinagoga sa mga Judio. Giwali niya kanila ang Maayong Balita mahitungod sa gingharian sa Langit, ug gipang-ayo niya ang tanang matang sa sakit sa mga tawo. 24 Nabantog siya hangtud sa tibuok Siria, busa gidala sa mga tawo ang tanang mga masakiton ngadto kaniya: bisan ang mga nag-antos sa hilabihan nga kasakit, ang mga gigamhan sa daotang espiritu, ang mga patulon, ug ang mga paralitiko. Giayo silang tanan ni Jesus. 25 Daghan gayod nga katawhan ang misunod kang Jesus gikan sa Galilea, sa Decapolis, sa Jerusalem, ug lain pa nga mga lungsod sa Judea, ug ang uban gikan sa tabok sa Suba sa Jordan.

5 Sa dihang nakita ni Jesus ang daghang mga tawo, mitungas siya sa bukid ug milingkod didto. Miduol kaniya ang iyang mga tinun-an, 2 ug gitudloan niya sila. Miingon siya: 3 "Bulahan ang mga tawo nga nag-ila nga nagkulang sila sa Dios, kay sakop sila sa gingharian sa Langit. 4 Bulahan ang mga nagmasulob-on, kay lipayon sila sa Dios. 5 Bulahan ang mga mapainubsanon kay mahimong ila ang kalibotan. 6 Bulahan ang mga tawo nga naninguha

gayod sa pagbuhat sa kabubut-on sa Dios, kay tabangan sila sa Dios sa pagtuman niana nga tinguha. 7 Bulahan ang mga maluloy-on, kay kaloy-an sila sa Dios. 8 Bulahan ang mga tawo nga hinlo ug kasing-kasing, kay makita nila ang Dios. 9 Bulahan ang mga tawo nga nagpatunhay sa kalinaw, kay pagatawgon sila nga mga anak sa Dios. 10 Bulahan ang mga tawo nga gilutos tungod sa ilang pagsunod sa kabubut-on sa Dios, kay sakop sila sa gingharian sa Langit. 11 "Bulahan kamo kon tungod sa inyong pagsunod kanako tamayon kamo, lutoson, ug butang-butangan sa tanang matang sa kadaotan. 12 Mao usab kini ang ilang gibuhay kaniadto sa mga propeta. Busa paglipay gayod kamo kay dako ang ganti nga inyong madawat didto sa langit. 13 "Kamo nga akong mga tinun-an sama sa asin dinhi sa kalibotan. Apan kon mawala ang lami sa asin, wala nay mahimo pa aron molami kini pag-usab. Dili na kini mapuslan, busa ilabay na lang ug tunob-tunoban sa mga tawo. 14 "Sama kamo sa suga nga naghatag ug kahayag sa mga tawo sa kalibotan. Ug kini dili gayod matago sama sa siyudad nga nahimutang sa ibabaw sa bungtod. 15 Walay tawo nga magdagkot ug suga ug unya takloban lang dayon ug gantangan. Ibutang hinuon niya kini sa tungtongan aron mahayagan ang tanan sulod sa balay. 16 Busa mao usab kini ang inyong buhaton. Pasigaha ninyo ang inyong suga ngadto sa mga tawo, aron makita nila ang inyong maayong mga binuhatan ug dayegon nila ang inyong Amahan sa langit. 17 "Ayaw kamo paghuna-huna nga mianhi ako dinhi aron sa pagwagtang sa Kasugoan ni Moises ug sa mga gisulat sa mga propeta. Hinuon mianhi ako dinhi aron sa pagtuman niini. 18 Ang tinuod mao kini, samtang anaa pa ang langit ug ang yuta wala gayoy bahin sa Kasugoan nga mawala. Bisan pa ang kinagamyang nga bahin niini dili gayod mawad-an ug bili hangtod dili pa matuman ang tanan. 19 Busa si bisan kinsa nga molapas bisan sa kinagamyang bahin sa Kasugoan ug motudlo sa uban sa paglapas usab, siya ang labing ubos sa gingharian sa Langit. Apan si bisan kinsa nga motuman sa Kasugoan ug motudlo sa uban sa pagtuman usab niini, siya ang labing dungganon sa gingharian sa Langit. 20 Busa sultihan ko kamo nga kinahanglan gayod nga ang inyong pagtuman sa kabubut-on sa Dios molabaw pa kaysa pagtuman sa mga magtutudlo sa Kasugoan ug sa mga Pariseo, kay kon dili, dili gayod kamo maapil sa gingharian sa Langit. 21 "Nadungog ninyo ang giingon kaniadto ngadto sa atong mga katigulangan, 'Ayaw kamo pagpatay, kay si bisan kinsa nga mopatay hukman.' 22 Apan ako moingon kaninyo nga si bisan kinsa nga adunay kasuko ngadto sa iyang isigka-tawo silotan. Ug si bisan kinsa nga moingon sa iyang isigka-tawo 'Wala kay pulos,' dad-on siya sa kinatasang hukmanan aron hukman. Ug si bisan kinsa nga moingon sa iyang isigka-tawo 'Buang,' silotan siya didto sa nagdilaab nga kalayo sa impierno. (Geenna g1067) 23 "Busa bisan anaa na ikaw sa halaran, nga nagdala sa imong halad ngadto sa Dios, ug unya mahinumdoman nimo nga nasilo ang imong igsoon kanimi, 24 biyai ang imong halad duol sa halaran ug adtoa una ang imong igsoon ug pakig-uli kaniya. Unya balik ka ug padayon sa imong paghalad. 25 "Kon adunay mokiha kanimi, pakighusay kaniya sa dili pa kamo moabot ngadto sa korte. Kay kon didto na kamo sa korte, itugyan ka sa huwes ngadto sa pulis ug unya prisohon ka. 26 Ug sigurado gayod nga dili ka na makagawas hangtod nga mabayran mo ang tanan mong multa. 27 "Nadungog ninyo nga giingon kaniadto, 'Ayaw kamo panapaw.' 28 Apan ako moingon kaninyo nga kon ang lalaki motan-aw nga adunay tinguha sa pagpakighilawas sa usa ka babaye, sama ra nga nakapanapaw na siya. 29 Busa kon ang imong tuong mata mao ang hinungdan nga makasala ka, lugita kana ug ilabay. Kay mas maayo pa nga mawala ang usa ka bahin sa imong lawas kaysa kompleto ka apan itambog lang ngadto sa impierno. (Geenna g1067) 30 Kon ang imong tuong kamot mao ang hinungdan nga makasala ka, putla kana ug ilabay. Kay mas maayo pa nga mawala ang usa ka bahin sa imong lawas kaysa kompleto ka apan mahiadto lang ngadto sa impierno. (Geenna g1067) 31 "Giingon usab nga kon ang lalaki gustong makigbulag sa iyang asawa, kinahanglang mohatag siya sa iyang asawa ug kasulatan nga magpamatuod sa ilang panagbulag. 32 Apan ako moingon kaninyo nga kon bulagan sa lalaki ang iyang asawa, gawas kon kini nanapaw, siya mismo ang nagtukmod sa iyang asawa nga magpakasala kay magminyo man kini pag-usab; ug si bisan kinsa nga mangasawa niadtong babaye nga gibulagan sa iyang bana makapanapaw. 33 "Nadungog ninyo ang giingon ngadto sa atong mga katigulangan nga kon ang tawo adunay gisaad ug gipanumpaan pa niya, kinahanglan iya gayod kining tumanon sa ngalan sa Ginoo. 34 Apan ako moingon kaninyo nga kon mosaad kamo, ayaw gayod

panumpa. Ayaw pag-ingon nga 'Saksi ko ang langit,' kay mao kini ang trono sa Dios, **35** o kaha 'Saksi ko ang yuta,' kay mao kini ang tungtonganan sa iyang tiil. Ayaw usab kamo paggamit sa ngalan sa Jerusalem sa inyong pagpanumpa tungod kay mao kini ang siyudad sa bantogan nga Hari. **36** Ug ayaw usab kamo pag-ingon nga, 'Bisan pag mamatay ako!' Kay bisan gani ang usa lang ka lugas sa buhok dili mo mapaputi o mapaitom. **37** Pag-ingon lang ug 'Oo' kon oo ug 'Dili' kon dili; kay kon aduna pay pakapin niini gikan na kana sa daotan. **38** "Nadungog ninyo ang giingon kaniadto, 'Ang mata bayaran ug mata; ug ang ngipon bayaran ug ngipon.' **39** Apan ako moingon kaninyo nga ayaw ninyo balosi ug daotan ang nagbuhat ug daotan diha kaninyo. Kon sagpaon ka sa tuo nga aping, ipasagpa usab ang pikas. **40** Kon adunay mokiha batok kanimo aron kuhaon ang imong pang-ilalom nga bisti, ihatag bisan ang imong kupo. **41** Kon adunay sundalo nga mopugos kanimo sa pagpas-an sa iyang karga sa gilay-on nga usa ka kilometro, pas-ana kini sa duha ka kilometro. **42** Hatagi ang mangayo, ug pahulama ang manghulam. **43** "Nadungog ninyo ang giingon, 'Higugmaa ninyo ang inyong mga higala, ug dumti ninyo ang inyong mga kaaway.' **44** Apan ako moingon kaninyo nga higugmaa ninyo ang inyong mga kaaway, ug i-ampo ninyo bisan pa ang mga naglutos kaninyo. **45** Ug kon buhaton ninyo kini, mahimo kamong tinuod nga mga anak sa inyong Amahan sa langit. Kay dili lang ang mga maayo nga tawo ang iyang gipasidlakan sa adlaw kondili apil usab ang mga daotan. Ug dili lang ang mga matarong ang iyang gihatagan sa ulan kondili apil usab ang mga dili matarong. **46** Ayaw kamo paghuna-huna nga aduna kamoy madawat nga ganti gikan sa Dios kon mahigugma lang kamo sa mga tawo nga mahigugma usab kaninyo. Kay bisan ang mga maniningil ug buhis nga giila ninyo nga daotan nagbuhat usab niana. **47** Ug kon ang inyong mga higala lang ang inyong gitagad, unsa man ang inyong nabuhat nga labaw pa kaysa uban? Bisan ang mga tawo nga wala motuo sa Dios nagbuhat usab niana. **48** Busa magmahingpit kamo, sama sa inyong Amahan nga langitnon.

6 "Pagbantay kamo kay basin kon ang inyong pagkadiosnon pagpakaaron-ingnon lang atubangan sa mga tawo. Kay kon ingon niini, wala gayod kamoy madawat nga ganti gikan sa inyong

Amahan nga atua sa langit. **2** "Busa kon mohatag kamo ug hinabang, ayaw ninyo kini ipasigarbo sama sa gibuhut sa uban nga nagpakaaron-ingnon lang diha sa mga sinagoga ug sa mga dalan. Gibuhut nila kana aron dayegon sila sa mga tawo. Apan ang tinuod, nadawat na nila ang ilang ganti. **3** Kon maghatag kamo, ayaw ninyo pahibalao bisan ang inyong suod nga higala **4** aron mahimong tago ang inyong paghatag. Ug ang inyong Amahan nga nagtan-aw sa inyong gibuhut sa tago mohatag kaninyo ug ganti. **5** "Kon mag-ampo kamo, ayaw ninyo sundoga ang gibuhut sa mga tigpakaaron-ingnon. Gusto nilang mag-ampo nga nagtindog diha sa mga sinagoga ug sa mga kilid sa kadalanan aron makita sa mga tawo. Ang tinuod, nadawat na nila ang ilang ganti. **6** Apan kon kamo mag-ampo, sulod kamo sa inyong kuwarto ug panirado. Didto sa sulod, pag-ampo kamo sa inyong Amahan nga dili makita. Unya mohatag ug ganti kaninyo ang inyong Amahan nga nakakita sa inyong gibuhut sa tago. **7** "Kon mag-ampo kamo, ayaw paggamit sa daghang mga pulong nga walay kapuslanan sama sa gibuhut sa mga tawo nga wala motuo sa Dios. Kay naghuna-huna sila nga tubagon sila sa Dios kon taas ang ilang mga pag-ampo. **8** Ayaw ninyo sundoga ang ilang gibuhut, kay nasayod na ang atong Amahan sa atong mga gikinahanglan sa wala pa kita mangayo. **9** "Busa pag-ampo kamo ug sama niini: "Amahan namo nga anaa sa langit, hinaut nga pasidunggan ikaw sa mga tawo. **10** Hinaut nga maghari ka dinhi kanamo. Maingon nga ang imong kabubut-on gituman diha sa langit, hinaut nga tumanon usab kini dinhi sa kalibotan. **11** Hatagi kami sa among gikinahanglan nga pagkaon karong adlaw. **12** Pasayloa kami sa among mga sala, ingon nga gipasaylo usab namo ang mga nakasala kanamo. **13** Ayaw itugot nga madaog kami sa mga pagsulay, hinuon luwasa kami gikan kang Satanas. [Kay imo ang gingharian ug ang gahom, ug ang himaya sa walay kataposan. Amen.] **14** Kon pasayloon ninyo ang mga tawo nga nakasala kaninyo, pasayloon usab kamo sa inyong Amahan sa langit. **15** Apan kon dili ninyo sila pasayloon, dili usab kamo pasayloon sa inyong Amahan. **16** "Kon magpuasa kamo, ayaw ninyo sundoga ang mga tigpakaaron-ingnon. Magsuroy-suroy sila nga dili manghilamos ug dili manudlay aron mahibalao sa uban nga nagpuasa sila. Sa pagkatinuod, nadawat na nila ang ilang ganti. **17** Apan kon kamo magpuasa, panghilam-

os kamo ug panudlay, 18 aron walay makahibalo nga nagpuasa kamo gawas lang sa inyong Amahan nga dili makita. Unya mohatag ug ganti kaninyo ang inyong Amahan nga nakakita sa inyong gibuhat sa tago. 19 “Ayaw kamo pagtigom ug bahandi alang sa inyong kaugalingon dinhi sa kalibotan, tungod kay ang mga gagmayng mananap ug ang taya mokutkot niini, o mahimong sudlon sa kawatan ang inyong balay aron mangawat. 20 Hinuon, pagtigom kamo ug mga bahandi didto sa langit, kay didto walay gagmayng mananap ug taya nga mokutkot, ug walay kawatan nga makasulod aron sa pagpangawat. 21 Kay kon asa gani ang inyong bahandi atua usab didto ang inyong kasing-kasing. 22 “Ang mata mao ang suga sa lawas. Busa kon hayag ang imong panan-aw, nahayagan ang tibuok mong lawas. 23 Apan kon ngitngit ang imong panan-aw, nangitngitan usab ang tibuok mong lawas. Busa kon ang suga nga anaa kanimo wala maghatag ug kahayag, labihan gayod kangitngit ang imong kahimtang. 24 “Walay tawo nga makaalagad sa duha ka agalon, tungod kay isalikway niya ang usa ug higugmaon ang usa; modapig siya sa usa ug tamayon niya ang usa. Sama usab niana, dili ninyo madungan ang pag-alagad sa Dios ug sa bahandi. 25 “Busa sultihan ko kamo nga dili kamo mabalaka sa inyong kinabuhi, kon unsa ang inyong kaonon o imnon, o unsa ang inyong isul-ob. Kay kon gihatagan kamo sa Dios sa kinabuhi ug lawas, dili mahimo nga dili niya kamo hatagan sa pagkaon ug bisti. 26 Tan-awa ninyo ang mga langgam nga galupad-lupad. Wala sila magtanom, wala mag-ani, ug wala silay gitigom sa bodega, apan sa gihapon gipakaon sila sa inyong Amahan sa langit. Dili ba mas labaw pa kamo kaysa mga langgam? 27 Kinsa ba kaninyo ang makapalugway sa inyong kinabuhi bisag gamay lang pinaagi sa inyong kabalaka? 28 “Ug nganong mabalaka man kamo kon asa kamo mokuha sa inyong bisti? Huna-hunaa ninyo kon giunsa pagtubo sa mga bulak. Wala sila maghago o magbuhat sa ilang bisti. 29 Sa pagkatinuod, bisan ang bisti sa bantogan ug bahandianong hari nga si Solomon dili makatupong sa katahom niining mga bulaka. 30 Kon gipatahom sa Dios ang mga sagbot nga buhi karon, apan sa kaulahian malaya ug sunogon lang, dili ba labi pa gayod niya kamong pabistihan? Kagamay sa inyong pagtuo! 31 Busa ayaw kamo kabalaka kon unsa ang inyong kaonon ug imnon, ug kon unsa ang inyong isul-ob. 32 Mao kana ang gikabalak-an sa mga tawo

nga wala motuo sa Dios. Apan nasayod ang inyong Amahan sa langit nga gikinahanglan ninyo kining tanan. 33 Busa unaha ninyo ang pagpasakop sa paghari sa Dios ug ang pagtuman sa iyang kabubuton, ug ihatag gayod niya ang tanan ninyo nga mga gikinahanglan. 34 Busa ayaw kamo kabalaka kon unsa ang mahitabo bahin sa ugma, kay ang ugma adunay kaugalingon nga suliran. Dili na kinahanglan nga dugangan pa ninyo ang suliran nga naabot sa matag adlaw.

7 “Ayaw ninyo hukmi ang uban aron dili usab kamo hukman. 2 Kay hukman kamo sama sa paghukom ninyo sa uban. Ang basihanang nga inyong gamiton sa paghukom sa uban mao usab ang basihanang nga gamiton kaninyo. 3 “Nganong tan-awon man nimo pag-ayo ang gamay nga puling sa imong isigka-tawo, apan wala nimo tagda ang imong puling nga sama kadako sa troso? 4 Unsaon mo pag-ingon kaniya, ‘Igsoon, kuhaon ko ang imong puling,’ kon diha sa imong mata aduna usab puling nga murag troso kadako. 5 Tigpakaaron-ingnon! Kuhaa una ang imong puling nga murag troso kadako, aron makakita ka pag-ayo sa imong pagkuha sa gamay nga puling sa imong isigka-tawo. 6 “Ayaw ninyo ilabay ang mga sagradong butang ngadto sa mga iro. Kay basin ug balikan nila kamo ug paakon. Ug ayaw ninyo ilabay ang inyong mga perlas ngadto sa mga baboy, kay tamak-tamakan lang nila kini. 7 “Pangayo kamo ug hatagan kamo. Duol kamo ug tabangan gayod kamo. Pag-ampo kamo ug tubagon kamo. 8 Tungod kay ang tanang mangayo makadawat. Ang moduol tabangan ug ang mag-ampo tubagon. 9 “Kamong mga ginikanan, kon mangayo ug pan ang inyong anak, hatagan ba ninyo ug bato? 10 Kon mangayo siya ug isda, hatagan ba ninyo ug bitin? Dili gayod! 11 Kon kamong mga tawo nga daotan makahibalang mohatag sa maayo nga mga butang ngadto sa inyong mga anak, unsa pa kaha ang inyong Amahan sa langit! Ihatag gayod niya ang maayo nga mga butang ngadto sa mga mangayo kaniya. 12 “Buhata sa uban ang buot ninyo nga buhaton nila diha kaninyo. Mao kini ang husto nga pagtuman sa Kasugoan ug sa mga gisulat sa mga propeta. 13 “Sulod kamo sa masigpit nga ganghaan. Kay luag ang ganghaan ug lapad ang dalan padulong sa impiyerno, ug daghan ang nag-agi niana nga dalan. 14 Apan masigpit ang ganghaan ug lisod ang dalan padulong sa kinabuhi

nga walay kataposan, ug gamay lang ang nagsubay niana nga dalan. **15** "Pagbantay kamo sa mga mini nga propeta. Moduol sila kaninyo sama sa anad nga karnero, apan ang tinuod sama sila sa mabangis nga mga mananap. **16** Maila ninyo sila pinaagi sa ilang binuhatan. Sama sa tunokon nga mga tanom, dili kini mamunga ug igos o ubas. **17** Ang kahoy nga maayo mamunga ug maayo. Apan ang kahoy nga daot mamunga ug daot. **18** Ang maayo nga kahoy dili makapamunga ug daot, ug ang daot nga kahoy dili makapamunga ug maayo. **19** Ang tanang kahoy nga dili mamunga ug maayo putlon ug unya sunogon. **20** Sama nga maila ang kahoy sa iyang bunga, maila usab ninyo ang mga tawo pinaagi sa ilang mga binuhatan. **21** "Dili ang tanan nga nagtawag kanako ug 'Ginoo, Ginoo' maapil sa gingharian sa Langit. Ang nagtuman sa kabubut-on sa akong Amahan sa langit mao ang maapil sa iyang paghari. **22** Sa Adlaw sa Paghukom daghan unya ang moingon kanako, 'Ginoo, dili ba gisugilon namo ang imong pulong pinaagi sa imong ngalan, ug pinaagi usab sa imong ngalan giabog ang mga daotang espiritu, ug gibuhat ang daghang mga milagro?' **23** Apan moingon ako kanila, 'Wala ako makaila kaninyo. Palayo kamo kanako, kamo nga nagbuhat ug daotan!' **24** "Busa si bisan kinsa nga nagpaminaw ug nagtuman sa akong mga pagtulon-an, sama siya sa tawong maalamon nga nagpatukod sa iyang balay diha sa pundasyon nga bato. **25** Bisag moulan ug kusog ug mobaha, ug kuso-kusohon sa kusog nga hangin ang iyang balay, dili kini maguba tungod kay gipatukod kini diha sa malig-on nga pundasyon. **26** Apan ang tawo nga nagpaminaw sa akong mga pagtulon-an, ug wala nagtuman niini, sama siya sa tawo nga buang-buang nga nagpatukod sa iyang balay diha sa balas. **27** Ug kon moulan ug kusog ug mobaha, ug kuso-kusohon sa kusog nga hangin ang iyang balay, matumba kini, ug mabungkag." **28** Sa pagkahuman ni Jesus ug sulti niini, natingala gayod ang mga tawo sa iyang pagtudlo **29** tungod kay nagtudlo siya nga adunay awtoridad, ug dili sama sa ilang mga magtutudlo sa Kasugoan.

8 Pagkahuman ni Jesus ug pagpanudlo didto sa bukid, milugsong siya ug daghan ang mga tawo nga misunod kaniya. **2** Unya, adunay usa ka tawo nga adunay gilngig nga sakit sa panit nga miduol kaniya ug miluhod. Miingon siya, "Ginoo, kon buot

nimo, mahimo mo akong ayohon sa akong sakit sa panit aron maisip ako nga hinlo." **3** Unya gihikap siya ni Jesus ug giingnan siya, "Oo, buot nako. Mahinlo ka!" Ug diha-diha naayo siya sa iyang sakit sa panit. **4** Ug miingon si Jesus kaniya, "Ayaw gayod pagsulti kang bisan kinsa bahin niini, diretso hinuon sa pari ug pagpatan-aw kaniya. Unya paghalad sa halad nga gisugo ni Moises sa pagpamatuod ngadto sa mga tawo nga naayo ka na." **5** Unya, sa pagsulod ni Jesus sa lungsod sa Capernaum, gisugat siya sa usa ka kapitan sa mga sundalong Romanhon. Nagpakiluoy kini nga nag-ingon, **6** "Ginoo, ang akong sulugoon nagsakit didto sa balay. Dili na siya makalihok ug labihan gayod ang iyang pag-antos." **7** Miingon si Jesus kaniya, "Sige, adtoon ko siya ug ayohon." **8** Apan mitubag ang kapitan, "Ginoo, dili ako takos nga magpasulod kanimo sa akong balay. Isulti lang ug mamaayo ang akong sulugoon. **9** Nasayod ako niini tungod kay ako ubos man sa pagmando sa mga opisyal, ug adunay mga sundalo usab nga ubos sa akong pagmando. Busa kon momando ako sa usa, 'Lakaw,' molakaw siya, ug kon momando ako sa usa, 'Anhi dinhi,' moanhi siya. Ug kon unsa ang akong isugo sa akong ulipon, himuon niya." **10** Pagkadungog niini ni Jesus natingala gayod siya. Ug miingon siya sa mga tawo nga misunod kaniya, "Wala pa gayod akoy nakitang tawo sa Israel nga adunay pagtuo nga sama niini. **11** Busa timan-i ninyo kini! Daghang mga dili Judio gikan sa bisan asa nga bahin sa kalibotan ang molingkod uban kang Abraham, Isaac, ug Jacob sa kombira sa gingharian sa Langit. **12** Apan daghang mga Israelinhon nga mao unta ang maapil sa gingharian sa Dios ang ilabay sa gawas, didto sa kangitngitan diin manghilak sila ug magkagot ang ilang mga ngipon." **13** Miingon si Jesus sa kapitan, "Pauli, mahitabo ang imong gituohan." Ug niadto gayod nga takna naayo ang sulugoon sa kapitan. **14** Miadto si Jesus sa balay ni Pedro. Pag-abot niya didto, nakita niya ang ugangan babaye ni Pedro nga naghigda kay gihilantan. **15** Gihikap ni Jesus ang iyang kamot, ug diha-diha naayo siya. Mibangon dayon siya ug gisilbihan niyang pagkaon si Jesus. **16** Sa kilom-kilom na, daghang mga tawo nga gigamhan sa mga daotang espiritu ang gidala ngadto kang Jesus. Sa usa lang niya ka pagsulti mibiya ang mga daotang espiritu, ug giayo niya ang tanang masakiton. **17** Gibuhat niya kini aron matuman ang giingon ni Propeta Isaias: "Siya gayod

ang nagkuha sa atong mga sakit, ug nag-ayo sa atong mga balatian.” 18 Sa dihang nakita ni Jesus nga daghan ang mga tawo nga nagtapok libot kaniya, miingon siya sa iyang mga tinun-an, “Manabok kita sa linaw.” 19 Unya, adunay magtutudlo sa Kasuguan nga miduol kaniya ug miingon, “Magtutudlo, mouban ako kanimo bisan asa ka moadto.” 20 Miingon si Jesus kaniya, “Ang mga milo adunay mga lungag nga kapuy-an ug ang mga langgam adunay mga salag, apan ang Anak sa Tawo walay kaugalingong balay nga iyang kapahulayan.” 21 Adunay usa pa ka tinun-an ni Jesus nga miingon, “Ginoo, mopauli una ako aron sa paglubong sa akong amahan.” 22 Mitubag si Jesus kaniya, “Uban kanako ug pasagdi ang mga patay sa paglubong sa ilang mga minatay.” 23 Unya misakay si Jesus sa sakayan, ug mikuyog kaniya ang iyang mga tinun-an. 24 Samtang nagsakay sila, kalit nga mikusog ang hangin, ug daw matabonan na sa dagkong mga balod ang ilang sakayan. Apan natulog lang si Jesus. 25 Busa giadto siya sa iyang mga tinun-an ug gipukaw. Miingon sila, “Ginoo, luwasa kami! Malunod na kita!” 26 Miingon si Jesus kanila, “Nganong nahadlok man kamo? Kulang ang inyong pagtuo.” Unya mibangon siya ug gimandoan niya ang hangin ug ang mga balod nga mohunong. Ug diha-diha milinaw. 27 Natingala gayod ang iyang mga tinun-an ug miingon sila, “Unsa ba kining tawhana nga bisan ang hangin ug ang mga balod motuman man kaniya?” 28 Sa pag-abot nila sa tabok sa lanaw, sa dapit sa mga Gadarenhon, gisugat si Jesus sa duha ka tawo nga migawas gikan sa mga langub nga lubnganan. Kining duha ka tawo gigamhan sa mga daotang espiritu. Bangis sila kaayo, busa nahadlok ang mga tawo nga moagi didto. 29 Sa pagkakita nila kang Jesus misinggit sila, “Ikaw nga Anak sa Dios, unsay imong labot kanamo? Mianhi ka ba dinhi aron silotan kami bisag dili pa panahon?” 30 Didto sa unahan adunay daghang baboy nga nangungad. 31 Nagpakiluoy ang mga daotang espiritu nga nag-ingon, “Kon abugon mo man gayod kami, tugoti na lang kami nga mosulod didto sa mga baboy.” 32 Miingon si Jesus kanila, “Sige, lakaw!” Busa nanggawas sila gikan sa duha ka tawo ug misulod sa mga baboy. Unya nagdinaganay ang mga baboy paubos sa pangpang sa linaw ug nangalumos. 33 Nanagan ang mga nag-atiman sa mga baboy paingon sa lungsod ug nanugilon kon unsa ang nahitabo sa mga baboy ug sa duha ka tawo nga gigamhan sa mga daotang

espiritu. 34 Busa ang tanang mga tawo sa lungsod nangadto kang Jesus ug nagpakiluoy nga mobiya siya sa ilang dapit.

9 Misakay si Jesus ug ang iyang mga kauban sa sakayan ug mitabok sa linaw. Unya mipauli dayon si Jesus sa iyang lungsod. 2 Sa pag-abot niya didto, adunay mga tawo nga midala ngadto kaniya ug usa ka tawong paralitiko nga naghigda sa iyang higdaanan. Sa dihang nakita ni Jesus ang ilang pagtuo, miingon siya sa paralitiko, “Ayaw ug kabalaka, kay ang imong mga sala gipasaylo na!” 3 Unya, aduna didtoy mga magtutudlo sa Kasuguan nga nakadungog, ug miingon sila sa ilang kaugalingon, “Pagpasipala sa Dios ang gisulti niining tawhana.” 4 Nasayod si Jesus sa ilang gihuna-huna, busa miingon siya kanila, “Nganong naghuna-huna man kamog daotan? 5 Unsa may mas sayon, ang pag-ingon, ‘Gipasaylo na ang imong mga sala,’ o ang pag-ingon, ‘Tindog ug lakaw?’ 6 Karon, pamatud-an ko kaninyo nga ang Anak sa Tawo adunay gahom dinhi sa yuta sa pagpasaylo sa mga sala.” Unya miingon siya sa paralitiko, “Tindog, dad-a ang imong gihigdaan ug pauli!” 7 Mitindog dayon ang paralitiko ug mipauli. 8 Sa pagkakita niadto sa mga tawo nangahadlok sila, ug gidayeg nila ang Dios nga naghatag sa mga tawo ug gahom nga sama niadto. 9 Unya mibiya si Jesus niadtong dapita, ug samtang naglakaw siya, nakita niya ang maniningil ug buhis nga si Mateo nga naglingkod sa iyang pwesto. Miingon si Jesus kaniya, “Dali, uban kanako.” Mitindog dayon si Mateo ug miuban kang Jesus. 10 Unya, samtang nagkaon si Jesus ug ang iyang mga tinun-an didto sa balay ni Mateo, daghang mga maniningil ug buhis ug uban pa nga giila nga mga makasasala ang miabot ug nakig-uban sa pagpangaon. 11 Nakita kini sa mga Pariseo. Busa gipangutana nila ang iyang mga tinun-an, “Nganong nakig-uban man sa pagpangaon ang inyong magtutudlo sa mga maniningil ug buhis ug sa uban pang mga makasasala?” 12 Pagkadungog ni Jesus niini, mitubag siya, “Ang tawo nga maayog panglawas wala magkinahanglan ug doktor, ang masakiton lang. 13 Susiha ninyo kon unsa ang kahulogan niining giingon sa Kasulatan, ‘Wala ako magtinguha sa inyong mga halad. Ang gusto ko nga magmaluloy-on kamo sa inyong isigka-tawo.’ Wala ako moanhi aron sa pagtawag niadtong nagtuo nga sila matarong, kondili sa mga makasasala.” 14

Adunay mga tinun-an ni Juan nga tigbautismo nga miadto kang Jesus ug nangutana, "Kami ug ang mga Pariseo kanunay nga nagpuasa. Apan nganong dili man gapuasa ang imong mga tinun-an?" **15** Mitubag si Jesus, "Magsubo ba ang mga bisita samtang kauban pa nila ang pamanhonon? Dili gayod! Apan moabot ang panahon nga kuhaon ang pamanhonon gikan kanila, ug nianang panahona magpuasa sila. **16** "Walay magtapak ug bag-ong panapton sa daan nga bisti, kay mokulo ang bag-o nga panapton ug mosamot pa kadako ang gisi. **17** Wala usay magsulod ug bag-o nga bino sa daan nga sudlanan nga panit, kay mabuskag ang sudlanan ug mausik ang bino, ug ang sudlanan dili na mapuslan. Hinuon, adto nila isulod ang bag-ong bino sa bag-ong sudlanan nga panit aron kining duha dili maunsa." **18** Samtang nagsulti pa si Jesus, miabot ang usa ka pangulo sa sinagoga sa mga Judio. Miluhod siya kang Jesus ug nagpakiluoy nga nag-ingon, "Ang akong anak nga babaye bag-o lang gayod namatay, apan kon adtoon mo siya ug ipandong mo ang imong kamot kaniya, nagtuo ako nga mabuhi siya pag-usab." **19** Busa mitindog si Jesus ug miuban kaniya. Mikuyog usab ang mga tinun-an ni Jesus. **20** Samtang naglakaw sila, adunay usa ka babaye didto nga nagdugo-dugo sulod na sa dose ka tuig. Miduol siya sa luyo ni Jesus ug mihikap sa sidsid sa iyang bisti. **21** Kay naghuna-huna siya, "Kon makahikap lang ako sa bisti ni Jesus mamaayo gayod ako." **22** Milingi dayon si Jesus ug pagkakita niya sa babaye miingon siya, "Anak, paglipay! Ang imong pagtuo maoy nakapaayo kanimo." Diha-diha naayo siya. **23** Mipadayon si Jesus ngadto sa balay sa pangulo. Sa pagsulod niya, nakita niya ang mga musikero alang sa lubong ug ang mga tawo nga nagkaguliyang. **24** Busa miingon siya sa mga tawo, "Gawas una kamo! Dili patay ang bata kondili natulog lang." Gikataw-an nila si Jesus. **25** Sa dihang nakagawas na ang mga tawo, misulod dayon si Jesus sa kuwarto sa bata. Gikuptan niya ang kamot sa bata ug mibangon kini. **26** Ug ang balita mahitungod niini mikaylap sa tanang lungsod niadtong dapita. **27** Sa pagbiya ni Jesus niadtong dapita, adunay duha ka buta nga nagsinggit nga misunod kaniya, "Kaliwat ni David, kaloy-i kami!" **28** Sa pag-abot ni Jesus sa balay nga iyang gisak-an, miduol kaniya kadtong duha ka buta. Gipangutana niya sila, "Nagtuo ba kamo nga mahimo ko kamong ayohon?" Mitubag sila, "Oo Ginoo, nagtuo kami."

29 Gihikap dayon ni Jesus ang ilang mga mata ug miingon, "Sumala sa inyong pagtuo mahitabo kana diha kaninyo." **30** Diha-diha naayo ang ilang mga mata ug nakakita na sila. Gipahimangnoan sila ni Jesus nga dili gayod mosugilon kang bisan kinsa. **31** Apan milakaw sila ug gipanugilon nila sa tibuok nga dapit kon unsa ang gibuhat ni Jesus kanila. **32** Sa dihang mopauli na sila, adunay gidala ngadto kang Jesus nga usa ka tawo nga naamang tungod kay gigamhan siya sa daotang espiritu. **33** Human hinginli ni Jesus ang daotang espiritu, nakasulti dayon ang amang. Nahibulong gayod ang mga tawo. Miingon sila, "Sukad masukad wala pa kitay nakita nga ingon niini sa tibuok Israel." **34** Apan miingon ang mga Pariseo, "Ang pangulo sa mga demonyo mao ang naghatag kaniya ug gahom aron mahinginlan ang mga demonyo." **35** Milibot si Jesus sa mga lungsod ug sa mga baryo, ug nagtudlo siya diha sa mga sinagoga sa mga Judio. Giwali niya ang Maayong Balita mahitungod sa paghari sa Dios, ug gipang-ayo niya ang mga tawo nga adunay nagkalain-lain mga balatian. **36** Pagkakita niya sa daghang mga tawo, naluoy gayod siya kanila tungod kay daghan silag mga suliran apan wala silay kadangpan. Sama sila sa mga karnero nga walay magbalantay. **37** Busa miingon siya sa iyang mga tinun-an, "Daghan ang alanihon, apan gamay ra ang mag-aani. **38** Busa pag-ampo kamo sa Ginoo nga magpadala siyag mga mag-aani sa iyang alanihon."

10 Gitawag ni Jesus ang iyang dose ka mga tinun-an ug gihatagan niya sila ug gahom sa paghingilin sa mga daotang espiritu. Gihatagan usab niya sila ug gahom sa pag-ayo sa bisan unsang matang sa sakit. **2** Mao kini ang ngalan sa maong dose ka apostoles: si Simon (nga gitawag ug Pedro), si Andres nga iyang igsoon, si Santiago ug si Juan nga mga anak ni Zebedeo, **3** si Felipe, si Bartolome, si Tomas ug ang maniningil ug buhis nga si Mateo, si Santiago nga anak ni Alfeo, si Tadeo, **4** si Simon (nga kaniadto rebelde sa gobyerno sa Roma), ug si Judas Iscariote nga mao ang nagluib kang Jesus. **5** Sa wala pa palakwa ni Jesus ang dose ka mga tinun-an gimandoan niya sila, "Ayaw kamo pag-adto sa mga dapit sa mga dili Judio o sa mga lungsod sa Samaria, **6** adto hinuon kamo sa mga kaliwat ni Israel. Sama sila sa mga karnero nga nangawala. **7** Ibalita ninyo kanila nga hapit na ang gingharian sa Langit. **8** Ayoha

ninyo ang mga masakiton, banhawa ninyo ang mga patay, ayoha ninyo ang mga adunay ngilngig nga sakit sa panit aron maisip silang hinlo, ug hinginli ninyo ang daotang mga espiritu. Nakadawat kamo gikan sa Dios nga walay bayad, busa panghatag usab kamo nga walay bayad. 9 “Ayaw kamo pagbalon ug kuwarta sa inyong sudlanan, 10 bag, ilisan, sandalyas, o baston, kay ang nangalagad angay gayod nga hatagan sa iyang mga kinahanglanon. 11 “Kon mosulod kamo sa usa ka lungsod o sa usa ka baryo, pangita kamo ug tawo nga andam modawat kaninyo. Puyo kamo didto hangtod nga mobiya kamo niana nga dapit. 12 Sa pagsulod ninyo sa balay panalangini ninyo ang nagpuyo didto. 13 Kon kana nga panimalay modawat kaninyo, ibilin ang inyong panalangin kanila; apan kon dili, bakwia ang inyong panalangin kanila. 14 Kon adunay mga panimalay o lungsod nga dili gayod modawat kaninyo o dili gayod maminaw kaninyo, biyai ninyo sila. Sa pagbiya ninyo, itaktak ang abog sa inyong sandalyas. 15 Sa pagkatinuod, ang silot nga ilang madawat sa adlaw sa paghukom labaw pa kabug-at kaysa silot nga nadawat sa mga taga-Sodoma ug mga taga-Gomora. 16 “Timan-i ninyo kini! Sama kamo sa mga karnero nga akong gipaadto sa mabangis nga mga mananap. Busa pagmaigmat kamo sama sa mga bitin, ug pagmalumo kamo sama sa mga salampati. 17 Pagbantay kamo, kay dakpon nila kamo ug dad-on ngadto sa mga hukmanan ug latigohon kamo didto sa sulod sa ilang mga sinagoga. 18 Isumbong kamo sa mga gobernador ug mga hari tungod sa inyong pagsunod kanako, ug didto makasangyaw kamo sa Maayong Balita kanila ug sa uban pang dili Judio. 19 Kon sukut-sukiton na kamo, ayaw kamo kabalaka kon unsa ang inyong itubag, ug kon unsaon ninyo pagtubag. Kay sa higayon nga mahitabo kini, tudloan kamo sa Dios kon unsay inyong isulti. 20 Busa ang inyong itubag dili inyo kondili iya sa Espiritu nga gikan sa inyong Amahan. Siya ang mosulti pinaagi kaninyo. 21 “Adunay mga tawo nga mounay pagtugyan sa ilang igsoon aron patyon. Adunay mga amahan nga mopapatay sa ilang mga anak. Ug adunay mga anak nga makigbatok sa ilang mga ginikanan, ug mopapatay kanila. 22 Dumtan kamo sa tanan tungod kay kamo akong mga tinun-an. Apan ang magpadayon sa pagsunod kanako hangtod sa kataposan mao ang maluwas. 23 Kon lutoson kamo diha sa usa ka lungsod, pahilayo kamo ug adto sa laing lungsod. Kay sa pagkatinuod, sa dili pa ninyo malibot ang tanang mga lungsod sa Israel, ang Anak sa Tawo mobalik na. 24 “Walay estudyante nga labaw sa iyang maestro, ug walay ulipon nga labaw sa iyang agalon. 25 Busa igo na sa estudyante nga mahimong sama sa iyang maestro, ug sa ulipon nga mahimong sama sa iyang agalon. Kon ako nga nangulo kaninyo gitawag nga Satanas, unsa pa kaha kadaotan ang ilang itawag kaninyo nga akong mga tinun-an. 26 “Busa ayaw kamo kahadlok sa mga tawo. Kay walay tinagoan nga dili mabutyag sa kaulahian. 27 Ang mga butang nga kaninyo ko lang gisulti, isulti ninyo sa tanan. Ug ang akong gihunghong kaninyo, isangyaw ninyo sa katawhan. 28 Ayaw kamo kahadlok sa mga tawo nga makapatay sa inyong lawas apan dili makapatay sa inyong kalag. Ang Dios mao ang angay ninyong kahadlok, tungod kay siya ang makahimo sa paglaglag sa inyong lawas ug kalag didto sa impiyerno. (Geenna g1067) 29 Dili ba barato ra ang mga gagmayng langgam? Apan walay usa kanila nga mahulog sa yuta nga dili pagbuot sa inyong Amahan. 30 Ug bahin kaninyo, bisan ang inyong mga buhok inihap na niya ang tanan. 31 Busa ayaw kamo kahadlok, kay mas bililhon pa kamo kaysa mga langgam. 32 “Si bisan kinsa nga moila kanako ingon nga iyang Ginoo atubangan sa katawhan, ilhon ko usab atubangan sa akong Amahan sa langit. 33 Apan si bisan kinsa nga molimod kanako atubangan sa katawhan, ilimod ko usab atubangan sa akong Amahan sa langit. 34 “Ayaw kamo paghuna-huna nga mianhi ako sa kalibotan aron mahimong maayo ang relasyon sa usag usa. Mianhi ako aron magkagubot sila. 35 “Mianhi ako aron makigbatok ang mga anak nga lalaki sa ilang mga amahan, ang mga anak nga babaye sa ilang mga inahan, ug ang mga umagad nga babaye sa ilang mga ugangan nga babaye. 36 Ang mahimong kaaway sa mga tawo mao mismo ang sakop sa ilang kaugalingon nga panimalay.’ 37 “Apan ang nahigugma sa iyang amahan o sa iyang inahan labaw pa kay kanako dili angay kanako. Ug ang nahigugma sa iyang mga anak labaw pa kay kanako dili angay kanako. 38 Si bisan kinsa nga dili mosunod kanako kay mahadlok mamatay tungod kanako dili angay nga mahimo nakong sumusunod. 39 Ang magtinguha sa pagtipig sa iyang kinabuhi mawad-an hinuon niini. Apan ang maghalad sa iyang kinabuhi tungod sa iyang pagsunod kanako makadawat sa kinabuhi nga walay kataposan. 40 “Ang modawat kaninyo nagdawat usab kanako. Ug

ang nagdawat kanako nagdawat usab sa nagpadala kanako. **41** Ang magdawat sa propeta sa Dios tungod sa pagkapropeta niini makadawat gikan sa Dios ug ganti sama sa madawat sa propeta. Ug ang modawat sa tawong matarong tungod sa pagkamatarong niini makadawat gikan sa Dios ug ganti sama sa madawat sa tawong matarong. **42** Ug si bisan kinsa nga mohatag bisag usa lang ka basong tubig ngadto sa labing ubos nako nga tinun-an, kana nga tawo makadawat gayod sa iyang ganti."

11 Human matudloi ni Jesus ang iyang dose ka mga tinun-an, miadto siya sa kasikbit nga mga lungsod aron magtudlo ug magsangyaw didto. **2** Sa didto pa si Juan nga Tigbautismo sa sulod sa prisohan, nabalitaan niya ang mahitungod sa mga gipangbuhat sa Mesiyas. Busa gipaadto niya ang iyang mga tinun-an **3** aron mangutana, "Sultihi kami, ikaw na ba ang among gipaabot o maghulat pa kami ug lain?" **4** Gitubag sila ni Jesus, "Balik kamo kang Juan ug sultihi ninyo siya sa inyong nakita ug nadungog. **5** Sultihi ninyo siya nga ang mga buta nakakita na, ang mga bakol nakalakaw na, ang adunay mga ngilngig nga sakit sa panit nangaayo ug giisip na nga hinlo, ang mga bungol nakadungog na, ang mga patay nangabanhaw, ug ang Maayong Balita giwali ngadto sa mga kabos. **6** Bulahan ang mga tawo nga wala magduha-duha kanako." **7** Sa nakabiya na ang mga sinugo ni Juan, nangutana si Jesus sa mga tawo, "Sa pag-adto ninyo didto sa kamingawan, unsa man ang inyong gidahom nga makita? Miadto ba kamo didto aron makita ninyo ang tawo nga nagpauyon-uyon lang sama sa kugon nga monunot sa huyop sa hangin? **8** O miadto kamo didto aron makita ang usa ka tawo nga nagsul-ob ug mahalon nga bisti? Ang mga tawong nagsul-ob ug mahalon nga bisti atua lang sa mga palasyo. **9** Apan unsa man gayoy inyong giadto didto? Dili ba aron makita ninyo ang propeta? Oo, di ba? Ug sultihan ko kamo nga labaw pa gayod siya sa usa ka propeta. **10** Tungod kay siya mao ang gihisgotan diha sa Kasulatan: "'Ipadala ko ang akong tigbalita una kanimo sa pag-andam sa imong agianan.'" **11** Sa pagkatinuod, wala pa gayoy natawo sa kalibotan nga labaw pa kang Juan nga Tigbautismo. Apan ang labing ubos sa mga nagpasakop sa gingharian sa Langit mas labaw pa kang Juan. **12** Sukad sa pagwali ni Juan nga Tigbautismo hangtod karon,

namugos ang mga tawo nga mahisakop sa gingharian sa Langit. **13** Kay sa wala pa moabot si Juan, ang tanang mga propeta ug ang Kasugoan nagtudlo na mahitungod sa paghari sa Dios. **14** Ug kon tuohan ninyo ang ilang mga mensahe, si Juan mao si Elias nga gipanagna nga moabot. **15** Angay maminaw ang adunay igdulungog. **16** "Karon, unsay ikatandi ko sa mga tawo niining panahona? Sama sila sa mga bata nga nanglingkod sa plasa. Ang usa ka grupo miingon sa usa: **17** "'Gitugtogan namo kamog sonata alang sa kasal, apan wala kamo mosayaw. Gikantahan namo kamog awit alang sa patay, apan wala usab kamo mohilak.'" **18** Kay sa pag-abot ni Juan, nakita nila nga nagpuasa siya ug wala moinom ug bino, busa nag-ingon sila nga aduna siyay daotang espiritu. **19** Ug sa dihang miabot ang Anak sa Tawo, nakit-an nila siya nga nagkaon ug nag-inom, ug miingon na usab sila, 'Hakog ug palahubog kanang tawhana, higala sa mga maniningil ug buhis ug sa uban pang mga makasasala.' Bisan pa niana, ang kaalam nga among gipanudlo napamatud-an nga tinuod sa kinabuhi sa mga tawo nga midawat niini." **20** Human niadto, misulti si Jesus batok sa mga lungsod diin didto siya naghimo ug daghang mga milagro, tungod kay ang mga tawo niadto nga mga lungsod wala maghinulsol sa ilang mga sala. **21** Miingon siya, "Alaot kamong mga taga-Corazin ug kamong mga taga-Betsaida! Kay kon ang mga milagro nga akong gihimo diha kaninyo gihimo ko sa Tiro ug sa Sidon, dugay na unta silang nagbistig sako ug nagbutang ug abo sa ilang mga ulo sa pagpaila nga naghinulsol sila sa ilang mga sala. **22** Busa timan-i ninyo nga sa adlaw sa paghukom, mas labaw pa sa silot sa mga taga-Tiro ug taga-Sidon ang inyong madawat. **23** Ug kamong mga taga-Capernaum naghuna-huna nga dayegon kamo sa tanan. Apan sa Hades hinuon kamo itambog! Kay kon ang mga milagro nga akong gihimo diha kaninyo gihimo ko pa sa Sodoma, nagpabilin pa unta ang Sodoma hangtod karon! (*Hadēs g86*) **24** Busa timan-i ninyo nga sa adlaw unya nga ang Dios maghukom, ang silot nga inyong dawaton labaw pa sa silot sa taga-Sodoma." **25** Niadtong tungura miampo si Jesus, "Amahan, Ginoo sa langit ug sa yuta, gidayeg ka nako tungod kay ang kamatuoran nga gililong mo sa mga tawo nga giilang maalamon ug adunay taas nga kahibalo, gipasabot mo sa mga tawo nga gamay lang ug kaalam sama sa mga bata. **26** Oo amahan, tungod mao kana ang imong kabubut-on." **27** Unya,

miingon si Jesus sa mga tawo, "Gitugyan na kanako sa akong Amahan ang tanang mga butang. Ang Amahan lang ang nakaila sa Anak. Ug ang nakaila sa Amahan ako lang nga iyang Anak ug ang mga tawo nga buot ko nga makaila kaniya. 28 "Duol kamo kanako, kamong tanan nga gikapoyan ug gibug-atan, ug papahulayon ko kamo. 29 Sunda ninyo ang akong mga sugo ug magpatudlo kanako kay malumo ako ug mapainubsanon. Makapahulay kamo, 30 kay ang akong pagtulon-an sayon sundon, ug ang akong sugo sayon buhaton."

12 Usa niadto ka panahon sa Adlaw nga Igpapahulay, nakaagi sila si Jesus sa kaumahan sa trigo. Gigutom kaayo ang iyang mga tinun-an, busa nangutlo sila ug mga uhay sa trigo ug gikaon nila kini. 2 Pagkakita niadto sa mga Pariseo miingon sila kang Jesus, "Tan-awa ang gihimo sa imong mga tinun-an! Adlaw nga Igpapahulay karon ug supak sa Kasugoan ang ilang gihimo." 3 Gitubag sila ni Jesus, "Wala ba ninyo mabasa sa Kasulatan ang gihimo ni David sa dihang siya ug ang iyang mga kauban gipanggutom? 4 Misulod siya sa balay sa Dios ug gisupak niya ug sa iyang mga kauban ang Kasugoan pinaagi sa pagkaon sa pan nga gihalad ngadto sa Dios kay mga pari lang ang mahimong mokaon niadto. 5 Ug wala ba usab ninyo mabasa sa Kasugoan nga ang mga pari nagtrabaho sa templo bisan sa Adlaw nga Igpapahulay? Supak kini sa balaod sa Adlaw nga Igpapahulay apan wala sila makasala. 6 Ang tinuod ania dinhi ang mas mahinungdanon pa kaysa templo. 7 Kay ang Anak sa Tawo ang Ginoo sa Adlaw nga Igpapahulay. Kon nasabtan ninyo kining giingon sa Kasulatan, "Wala ko kahimut-i ang inyong mga halad, kondili gusto ko nga magmaluloy-on kamo sa inyong isigka-tawo," wala unta ninyo pakasad-a ang mga tawo nga walay sala." 9 Human niadto, mibiya si Jesus didto ug miadto sa usa sa mga sinagoga sa mga Judio. 10 Adunay tawo didto nga singkaw ug kamot. Ug adunay mga Pariseo usab didto nga naniid ug nangitag pamaagi aron ikasumbong nila si Jesus. Busa nangutana sila kang Jesus, "Gitugot ba diay ang pag-ayo sa masakiton sa Adlaw nga Igpapahulay?" 11 Mitubag si Jesus kanila, "Pananglit, aduna kamoy karnero nga nahulog sa bangag sa Adlaw nga Igpapahulay. Pasagdan lang ba ninyo kini tungod kay Adlaw nga Igpapahulay? Dili gayod! 12 Apan ang tawo mas bililhon pa kaysa

karnero. Busa dili kita makasupak sa Kasugoan kon motabang kita sa atong isigka-tawo bisan kon Adlaw nga Igpapahulay." 13 Ug miingon si Jesus sa tawo nga singkaw ug kamot, "Ituy-od ang imong kamot." Gituy-od niya ug naayo kini, ug nahisama na sa pikas niyang kamot. 14 Unya nanggawas ang mga Pariseo ug nagplano sila kon unsaon nila pagpatay si Jesus. 15 Apan nahibaloan ni Jesus ang plano sa mga Pariseo busa mibiya siya niadto nga dapit. Daghan ang nagsunod kaniya ug giayo niya ang tanang mga masakiton. 16 Gipasidan-an niya sila nga dili mosulti ngadto sa uban bahin kaniya. 17 Katumanan kini sa giingon ni Propeta Isaias mahitungod kaniya: 18 "Mao kini ang akong gipili nga alagad. Gimahal ko siya ug nalipay gayod ako kaniya. Gamhan ko siya pinaagi sa akong Espiritu. Ug sultihan niya ang mga tawo sa tanan nga nasod bahin sa katarong. 19 Dili siya makiglalis sa mga tawo, o mosinggit, ni madungog diha sa kadalanan ang iyang tingog. 20 Dili niya pasagdan ang mga luya sa pagtuo, kay tabangan niya ang tanan bisan ang gamay ra gayod ug pagtuo. Dili siya moundang hangtod matuman ang mga sugo sa Dios. 21 Ug ang iyang pangalan mahimong paglaom sa tibuok kalibotan." 22 Unya adunay gidala kang Jesus nga usa ka tawo nga nabuta ug naamang tungod kay gigamhan siya sa daotang espiritu. Giayo ni Jesus ang tawo ug diha-diha nakasulti na kini ug nakakita. 23 Natingala ang tanan, ug miingon sila, "Siya kaha ang kaliwat ni Haring David?" 24 Sa pagkadungog sa mga Pariseo miingon sila, "Kanang tawhana nanghingilin sa mga daotang espiritu tungod kay gihatagan siya ug gahom ni Satanas nga mao ang pangulo sa mga daotang espiritu." 25 Nahibalo si Jesus sa ilang mga huna-huna, busa miingon siya kanila, "Kon ang mga lumulupyo sa usa ka gingharian magkabahin-bahin, kana nga gingharian mabungkag. Mao usab ang mahitabo sa bisan unsa nga lungsod o panimalay kon ang mga nagpuyo magkabahin-bahin. 26 Busa kon pinaagi sa gahom ni Satanas nanghingilin ako sa iyang mga sakop, gibungkag lang niya ang iyang kaugalingon nga gingharian. 27 Ug kon ang gahom ni Satanas ang akong gigamit sa paghingilin sa mga daotang espiritu, kinsa man ang naghatag ug gahom sa inyong mga tinun-an nga naghingilin usab sa mga daotang espiritu? Ang inyong mga tinun-an mismo usa ka pamatuod nga sayop gayod kamo. 28 Karon, tungod kay naghingilin ako sa mga daotang espiritu pinaagi sa Espiritu sa

Dios, nagpaila kini nga ang paghari sa Dios miabot na kaninyo. **29** “Ang tinuod, walay tawo nga makasulod sa balay sa kusgan nga tawo aron pagkuha sa iyang mga kabtangan kon dili una niya gapuson kanang kusgan nga tawo. Kon magapos na niya, makakuha na siya sa mga kabtangan niana nga balay. **30** “Ang dili modapig kanako, batok kanako. Ug ang dili motabang kanako sa pagtigom nagpatibulaag lang. **31** Busa sultihan ko kamo; ang bisan unsa nga sala, bisan pa ang pagpasipala batok sa Dios, mapasaylo. Apan ang pagpasipala batok sa Espiritu dili gayod mapasaylo. **32** Si bisan kinsa nga mopasipala batok sa Anak sa Tawo mapasaylo, apan ang mopasipala batok sa Espiritu Santo dili gayod mapasaylo hangtod sa hangtod. (aiōn g165) **33** “Kon maayo ang kahoy maayo usab ang iyang bunga; kon daot ang kahoy daot usab ang iyang bunga. Ang kahoy maila pinaagi sa iyang bunga. **34** Mga kaliwat kamo sa bitin! Ug tungod kay kamo daotan, unsaon ninyo pagsulti ug maayo? Kay kon unsa ang anaa sa kasing-kasing mao usab ang mogawas sa baba. **35** Ang maayo nga tawo mosulti ug maayo, kay maayo man ang iyang gihuna-huna. Apan ang tawo nga daotan mosulti ug daotan, kay daotan man ang iyang gihuna-huna. **36** Sa pagkatinuod, sa adlaw sa paghukom, ang matag-usa manubag sa Dios sa iyang mga gipanulti nga walay kapuslanan. **37** Kay ibasi sa imong mga gipanulti kon silotan ka o dili.” **38** Adunay pipila ka mga magtutudlo sa Kasugoan ug mga Pariseo nga miingon kang Jesus, “Magtutudlo, pakit-a kami ug milagro nga magpamatuod nga gikan ka sa Dios.” **39** Mitubag si Jesus kanila, “Kamo nga mga tawo niini nga panahon labihan kadaotan ug dili matinud-anon sa Dios. Nangayo kamo ug milagro, apan walay milagro nga ipakita kaninyo gawas sa milagro nga nahitabo kang Propeta Jonas. **40** Sama nga si Jonas tulo ka adlaw ug tulo ka gabii didto sa sulod sa tiyan sa dakong isda, mao usab ang mahitabo sa Anak sa Tawo. Kay magpabilin siya sulod sa tulo ka adlaw ug tulo ka gabii sa ilalom sa yuta. **41** Sa adlaw sa paghukom ang mga taga-Nineve mabanhaw uban sa mga tawo niining panahona ug basulon nila kamo. Kay sa pagkadungog sa mga taga-Nineve kaniadto sa wali ni Jonas, naghinulsol sila. Karon, ania na dinhi ang labaw pa kang Jonas, apan wala kamo modawat sa iyang gitudlo. **42** Sa adlaw sa paghukom mabanhaw ang Rayna sa Habagatan uban kaninyo nga mga tawo niining panahona ug basulon

niya kamo. Kay layo kaayo ang iyang gigikanan aron lang maminaw sa kaalam ni Haring Solomon. Karon, ania na dinhi ang labaw pa kang Solomon, apan wala kamo modawat sa iyang gitudlo. **43** “Kon ang daotang espiritu mogawas gikan sa tawo nga iyang gisudlan, mosuroy-suroy kini sa mga dapit nga walay tubig tungod kay mangita kini ug dapit nga iyang mapahulayan. Kon wala kini makita **44** maghuna-huna kini nga mobalik na lang sa iyang gigikanan. Ug kon sa iyang pagbalik makita niya nga ang iyang gigikanan walay nagpuyo, limpyo ug maayo nang pagkahimutang, **45** molakaw dayon siya ug mangagda ug laing pito ka espiritu nga labi pang daotan kay kaniya. Mosulod sila niadtong tawhana ug didto sila mopuyo. Ug ang kahimutang sa tawo mosamot pa kadaotan kaysa una. Mao usab kini ang mahitabo sa daotan nga mga tawo karon, mosamot pa gayod ang ilang kadaotan.” **46** Samtang nagsulti pa si Jesus, miabot ang iyang inahan ug ang iyang mga igsoon. Didto sila sa gawas naghulat kay aduna silay isulti kaniya. **47** Adunay usa ka tawo nga miingon kaniya, “Ang imong inahan ug mga igsoon naghulat sa gawas. Buot silang makigsulti kanimo.” **48** Mitubag si Jesus kaniya, “Nahibaloan mo ba kon kinsa ang akong inahan ug mga igsoon?” **49** Unya gitudlo niya ang iyang mga tinun-an ug miingon, “Mao kini sila ang akong inahan ug mga igsoon! **50** Kay si bisan kinsa nga nagbuhat sa kabubut-on sa akong Amahan sa langit mao ang akong inahan ug mga igsoon.”

13 Nianang adlaw, migawas si Jesus sa balay ug miadto siya sa daplin sa linaw ug milingkod didto. **2** Apan tungod kay gilibotan siya sa daghang mga tawo, misakay siya sa sakayan ug milingkod aron sa pagtudlo. Ang mga tawo diha sa daplin sa linaw naminaw samtang nagtudlo siya. **3** Daghan ang iyang gitudlo kanila pinaagi sa mga samingay. Miingon siya: “Adunay usa ka mag-uuma nga nagsabwag ug binhi. **4** Nasabwag ang uban nga binhi sa daplin sa dalan, ug gituka kini sa mga langgam. **5** Ang uban didto nasabwag sa kabatoan. Gamay lang ang yuta niini, busa dali ra nga mitubo ang binhi. **6** Apan nalawos kini sa dihang nainitan sa adlaw, ug nalaya ra dayon tungod kay wala man kaayo nakagamot. **7** Ang uban nga binhi mitubo sa yuta nga adunay tunokon nga mga sagbot, apan sa paglabong sa mga sagbot natabonan kini. **8** Ang uban usab nga binhi nasabwag sa maayo nga yuta, mitubo ug namunga.

Ang uban 30, ang uban 60, ang uban 100. **9** Angay maminaw ang adunay igdulogog.” **10** Unya miduol kang Jesus ang iyang mga tinun-an ug nangutana, “Nganong nakigsulti ka sa mga tawo pinaagi sa mga sambingay?” **11** Mitubag si Jesus kanila, “Ang mga tinago mahitungod sa gingharian sa Langit gisulti kaninyo sa pamaagi nga masabtan ninyo, apan sa uban wala kini isulti sa pamaagi nga masabtan nila. **12** Kay ang tawo nga magtipig sa iyang nadungog nga kamatuoran hatagan pa ug pagsabot, ug daghan gayod ang idugang kaniya. Apan ang tawo nga wala magtipig sa iyang nadungog nga kamatuoran, bisan ang gamay niyang nasabtan, kuhaon pa gikan kaniya. **13** Busa nagsulti ako kanila pinaagi sa mga sambingay tungod kay nagtan-aw sila apan dili makakita, ug naminaw sila apan dili makasabot. **14** Busa natuman diha kanila ang giingon kaniadto ni Propeta Isaias, “Sige lang kamog paminaw apan dili kamo makasabot. Sige lang kamog tan-aw apan dili kamo makakita. **15** Tungod kay gahig ulo kining mga tawhana. Gisampongan nila ang ilang mga dalunggan, ug gipiyong nila ang ilang mga mata. Kay basin makakita sila ug makadungog, ug makasabot ug moduol kanako, ug ayohon ko sila.” **16** Apan bulahan kamong mga nagsunod kanako, kay nakakita kamo ug nakadungog. **17** Sa pagkatinuod, daghan ang mga propeta ug matarong nga mga tawo kaniadto nga nagtinguha nga makakita ug makadungog sa inyong nakita ug nadungog karon, apan wala kini mahitabo sa ilang panahon. **18** “Busa, paminawa ug tun-i ninyo kon unsa ang kahulogan sa sambingay mahitungod sa mag-uuma. **19** Ang naminaw sa pulong mahitungod sa paghari sa Dios apan wala makasabot, nahisama niadtong daplin sa dalan nga nasabwagan ug binhi. Miabot si Satanas, ug giilog niya ang pulong diha sa iyang kasing-kasing. **20** Ang kabatoan nga gamay lang ug yuta nga nasabwagan sa binhi mao ang tawo nga nakadungog ug midawat sa pulong sa Dios nga adunay kalipay. **21** Apan dili kini kinasing-kasing. Busa wala molungtad ang iyang pagtuo. Sa pag-abot sa kalisod o paglutos tungod sa iyang pagdawat sa pulong sa Dios, mibiya siya sa iyang pagtuo. **22** Ang yuta nga adunay mga tunokon nga sagbot nga nasabwagan ug binhi mao ang tawo nga nakadungog sa pulong sa Dios. Apan tungod sa mga kabalaka sa panginabuhi ug pagpaningkamot nga makaangkon ug bahandi, nalimtan niya ang pulong sa Dios nga iyang nadungog ug wala kini namunga sa iyang kinabuhi. (aiōn g165) **23** Apan ang maayo nga yuta nga nasabwagan ug binhi mao ang tawo nga naminaw gayod ug nakasabot sa pulong sa Dios. Namunga gayod ang pulong sa Dios sa iyang kinabuhi. Ang uban 30, ang uban 60, ang uban 100.” **24** Nagpadayon si Jesus sa iyang pagtudlo sa mga tawo pinaagi sa sambingay. Miingon siya, “Ang gingharian sa Langit nahisama sa tawo nga nagsabwag ug maayo nga binhi sa iyang yuta. **25** Sa kagabhion, samtang ang mga tawo nangatulog, ang iyang kaaway miadto didto ug nagsabwag ug liso sa sagbot ug unya mipauli. **26** Mitubo ang tanom, ug sa dihang namunga kini nakita nga aduna diay mga sagbot. **27** “Busa miadto kaniya ang iyang mga sulugoon ug miingon, ‘Sir, dili ba maayo nga binhi ang imong gipugas sa imong yuta? Asa gikan ang mga sagbot?’ **28** “Miingon ang ilang agalon, ‘Ang kaaway mao ang nagbuhat niini.’ Busa nangutana ang mga ulipon sa ilang agalon, ‘Ibton ba namo ang mga sagbot?’ **29** “Mitubag ang ilang agalon, ‘Ayaw lang, kay basig maibot ug apil ang mga tanom. **30** Pasagdi lang ninyo hangtod nga moabot ang ting-ani. Sa ting-ani sugoon ko ang mga mag-aani nga unahon pagpangibot ang mga sagbot ug bugkosen aron sunogon. Pagkahuman, ipatigom ko kanila ang inani ngadto sa akong bodega.” **31** Gisultihan usab sila ni Jesus niini nga sambingay, “Ang gingharian sa Langit sama sa binhi sa mustasa nga gipugas sa usa ka tawo sa iyang yuta. **32** Ang binhi sa mustasa mao ang labing gamay sa tanan nga binhi. Apan kon motubo na gani, kini mao ang labing taas sa mga utanon, ug sama na sa kahoy ang iyang katas-on. Bisan gani ang mga langgam makasalag diha sa iyang mga sanga.” **33** Gisultihan na usab sila ni Jesus sa lain pa nga sambingay, “Ang gingharian sa Langit nahisama usab sa patubo nga gisagol sa usa ka palanggana nga harina, ug gimasa sa babaye, ug mitubo ang tibuok niya nga minasa.” **34** Gipaagi ni Jesus sa mga sambingay ang iyang mga pagpanudlo sa mga tawo. Wala siyay gisulti nga wala niya ipaagi sa sambingay. **35** Katumanan kini sa giingon sa Dios pinaagi sa iyang propeta: “Mosulti ako pinaagi sa mga sambingay. Isulti ko ang mga butang nga wala pa gayod mahibaloi sukad pa sa pagbuhat sa kalibotan.” **36** Human niadto gibiyaan ni Jesus ang mga tawo ug misulod siya sa balay. Misulod usab didto ang iyang mga tinun-an ug nangutana kaniya, “Sultihi kami kon unsa ang kahulogan sa sambingay mahitungod sa

sagbot.” 37 Miingon siya, “Ang tawo nga nagsabwag sa maayo nga binhi walay lain kondili ang Anak sa Tawo. 38 Ang yuta nga gisabwagan mao ang kalibotan. Ang maayo nga binhi mao ang mga tawo nga nagpasakop sa paghari sa Dios. Ug ang mga sagbot mao ang mga tawo nga sakop ni Satanas. 39 Ang Yawa mao ang kaaway nga nagsabwag sa mga sagbot. Ang ting-ani mao ang kataposan sa kalibotan, ug ang mga mag-aani mao ang mga anghel. (aiōn g165) 40 “Sama nga ang mga sagbot ibton ug unya sunogon mao usab unya ang mahitabo sa kataposan sa kalibotan. (aiōn g165) 41 Ang Anak sa Tawo magpadala ug mga anghel aron tigomon ug pagawason gikan sa iyang gingharian ang tanan nga nagbuhat ug daotan nga nahimong hinungdan sa pagpakasala sa uban. 42 Ug itambog sila ngadto sa kalayo sa impiyerno. Ug didto maghilak sila ug magkagot ang ilang mga ngipon. 43 Ang mga matarong mosidlak sama sa adlaw didto sa gingharian sa ilang Amahan. Angay maminaw ang adunay igdulongog! 44 “Ang gingharian sa Langit nahisama usab sa bahandi nga gilubong sa yuta. Nakaplagaan kini sa usa ka tawo, ug unya gitabonan niya kini pag-usab, ug mipauli siya nga malipayon. Gibaligya niya ang tanan niyang kabtangan ug unya gipalit niya kadto nga yuta. 45 “Ang gingharian sa Langit nahisama usab sa usa ka negosyante nga nangita ug mga maanindot nga perlas. 46 Sa pagkakita niya sa mahalon kaayo nga perlas, mipauli siya ug gibaligya ang tanan niyang kabtangan ug unya gipalit niya kadto nga perlas. 47 “Ang gingharian sa Langit nahisama usab sa pukot nga gitaktak didto sa dagat, ug nagkalain-lain ang mga isda nga nakuha. 48 Sa dihang daghan na ang isda sulod sa pukot gibira kini ngadto sa daplin. Unya nanglingkod ang mga mangingisda aron mamili. Ang maayo nga mga isda gibutang nila sa mga bukag, apan ang mga dili maayo nga mga isda gipanglabay nila. 49 Sama usab niini ang mahitabo sa kataposan sa kalibotan. Moabot dinhi ang mga anghel aron ilain ang mga tawo nga daotan gikan sa mga tawo nga matarong. (aiōn g165) 50 Ug ang mga tawo nga daotan itambog ngadto sa kalayo sa impiyerno. Maghilak sila ug magkagot ang ilang mga ngipon.” 51 Unya nangutana si Jesus kanila, “Nasabtan ba ninyo ang tanan ko nga gipanulti?” Mitubag sila, “Oo.” 52 Midugang pag-ingon si Jesus, “Busa ang matag magtutudlo sa balaod nga daghan ug natun-an mahitungod sa gingharian sa Langit

nahisama sa tagbalay nga daghan ug kabtangan sa iyang tipiganan. Kay dili lang ang mga daan ang iyang itudlo kondili hasta usab ang mga bag-o.” 53 Human nagtudlo si Jesus niining mga sambingay, miadto siya sa iyang lungsod. 54 Nagtudlo siya didto sa sulod sa sinagoga. Natingala ang mga nakadungog sa iyang mga gipanudlo. Ug nagpangutan-anay sila, “Asa ba siya nakakuha niana nga kaalam ug gahom sa pagbuhat ug mga milagro? 55 Dili ba anak ra man siya sa panday? Dili ba si Maria man ang iyang inahan ug ang mga igsoon niya mao sila si Santiago, Jose, Simon, ug Judas? 56 Dili ba dinhi man nagpuyo ang tanan niyang mga igsoong babaye? Asa ba siya nakakuha niining tanan?” 57 Busa dili gayod sila motuo kaniya. Miingon si Jesus kanila, “Ang propeta tinahod bisan asa gawas lang diha sa iyang kaugalingon nga lungsod ug panimalay.” 58 Busa wala si Jesus magbuhat ug daghang mga milagro didto tungod kay dili sila motuo kaniya.

14 Niadtong panahona si Herodes nga tigdumala sa Galilea nakadungog bahin kang Jesus. 2 Busa miingon siya sa iyang mga opisyal, “Siya mao si Juan nga Tigbautismo. Nabanhaw siya! Mao kanay hinungdan nga aduna siyay gahom sa pagbuhat ug mga milagro.” 3 Tungod kay kaniadto, gipadakop ni Herodes si Juan. Gipagapos ug gipapriso niya siya tungod kang Herodias nga asawa sa iyang igsoon nga si Felipe. 4 Kanunay ginasultihan ni Juan kaniadto si Herodes nga, “Supak sa Kasugoan ang imong pagpakigpuyo uban kang Herodias.” 5 Ipapatay unta ni Herodes si Juan, apan nahadlok siya sa mga Judio tungod kay giila nila si Juan nga propeta. 6 Pag-abot sa adlawng natawhan ni Herodes, misayaw ang dalaga nga anak ni Herodias alang sa mga bisita nga nanambong didto, ug nalipay kaayo si Herodes. 7 Busa nanumpa siya nga ihatag sa dalaga ang bisan unsa nga iyang pangayoon. 8 Sa sugyot sa iyang inahan miingon ang dalaga, “Ihatag karon kanako ang ulo ni Juan nga tigbautismo nga nakabutang sa bandehado.” 9 Sa pagkadungog niadtong ni Haring Herodes nasubo gayod siya. Apan tungod kay nakapanumpa man siya ug nadunggan mismo sa iyang mga bisita, nagsugo siya nga buhaton ang gipangayo sa dalaga. 10 Gipanggotan niya ug ulo si Juan didto sa prisohan. 11 Ug unya gibutang nila sa bandehado ang ulo ug gidala ngadto sa dalaga, ug gihatag usab niya kini ngadto sa iyang inahan.

12 Ang lawas ni Juan gikuha sa iyang mga tinun-an ug ilang gilubong. Human niadto, nangadto sila kang Jesus ug gisugilon ang nahitabo kang Juan. 13 Sa pagkadungog niini ni Jesus, misakay siya sa sakayan ug miadto sa kamingawan. Sa pagkadungog sa mga tawo nga gikan sa nagkalain-lain nga mga lungsod nga si Jesus migikan na, namaktas sila aron apason siya. 14 Sa pagkanaog ni Jesus sa sakayan, nakita niya ang daghan kaayo nga mga tawo. Naluoy kaayo siya kanila, busa giayo niya ang mga masakiton nga ilang gidala didto. 15 Sa pagkahapon na, miduol kaniya ang iyang mga tinun-an. Miingon sila, "Hapit na mosalop ang adlaw, ug ania kita dinhi sa kamingawan. Paadtoa na ang mga tawo ngadto sa mga baryo aron makapalit sila sa ilang pagkaon." 16 Miingon si Jesus kanila, "Dili na kinahanglan nga paadtoon pa sila. Kamo mismo ang mohatag kanila ug pagkaon." 17 Mitubag sila, "Aduna kitay lima lang kabuok nga pan ug duha ka isda." 18 Miingon si Jesus kanila, "Dad-a ninyo dinhi kanako." 19 Gipalingkod niya ang mga tawo diha sa sagbot. Unya gikuha niya ang lima ka pan ug duha ka isda, ug mihangad siya sa langit ug nagpasalamat sa Dios. Unya gipikas-pikas niya ang mga pan ug gihatag ngadto sa iyang mga tinun-an ug giapod-apod nila kini sa mga tawo. 20 Nakakaon silang tanan ug nangabusog. Human makakaon ang tanan, gitigom nila ang mga sobra, ug dose pa ka bukag ang napuno. 21 Mga 5,000 gayod ka mga lalaki ang nakakaon, wala pay labot niana ang mga babaye ug mga bata. 22 Human niadto, gisugo ni Jesus ang iyang mga tinun-an nga mosakay sa sakayan ug mouna didto sa tabok samtang gipapauli niya ang mga tawo. 23 Sa dihang nakagikan na ang mga tawo mitungas siya nga nag-inusara didto sa bukid aron mag-ampo. Nagabin-an siya didto. 24 Niadtong tungora ang sakayan nga gisakyan sa iyang mga tinun-an didto na sa tunga sa lawod ug gikuso-kuso sa mga balod, tungod kay pasugat man sila sa hangin. 25 Kadlawon na sa dihang miadto si Jesus kanila nga naglakaw ibabaw sa tubig. 26 Pagkakita sa iyang mga tinun-an nga adunay naglakaw sa ibabaw sa tubig nangahadlok sila, ug naninggit, "Kalag!" 27 Diha-diha miingon si Jesus kanila, "Ayaw kamo kahadlok, ako kini! Pagmalig-on kamo!" 28 Unya miingon si Pedro, "Ginoo, kon ikaw kana, paanhaa ako diha kanimo nga maglakaw usab ibabaw sa tubig." 29 Miingon si Jesus kaniya, "Sige, dali!" Busa nanaog

si Pedro sa sakayan ug milakaw ibabaw sa tubig paingon kang Jesus. 30 Apan sa dihang namatikdan ni Pedro nga kusog ang hangin, nahadlok siya ug inanay siya nga naunlod. Busa misinggit siya, "Ginoo, luwasa ako!" 31 Diha-diha gigunitan siya ni Jesus ug giingnan, "Kulang ang imong pagtuo! Ngano bang nagduha-duha ka man?" 32 Sa pagsakay nilang duha sa sakayan mihunong dayon ang hangin. 33 Gisimba siya sa iyang mga tinun-an didto sa sakayan nga nag-ingon, "Tinuod gayod nga ikaw ang Anak sa Dios." 34 Sa pag-abot nila didto sa tabok, midunggo sila sa Genesaret. 35 Nailhan si Jesus sa mga tawo didto ug gipahibalo nila sa kasikbit nga mga dapit nga anaa si Jesus. Busa gipangdala sa mga tawo ang tanang mga masakiton ngadto kaniya. 36 Gihangyo nila si Jesus nga tugotan niya ang mga masakiton nga mohikap kaniya bisan sa sidsid lang sa iyang bisti. Ug ang tanan nga nakahikap nangaayo.

15 Human niadto, adunay mga Pariseo ug mga magtutudlo sa Kasugoan gikan sa Jerusalem nga miduol kang Jesus ug nangutana, 2 "Ngano man nga ang imong mga tinun-an wala nagtuman sa mga tulomanon sa atong katigulangan? Wala sila manghunaw una sila mangaon." 3 Gitubag sila ni Jesus, "Kamo usab, nganong gilapas ninyo ang sugo sa Dios tungod sa inyong pagsunod nianang inyong mga tulomanon? 4 Kay nag-ingon ang Dios, 'Tahora ang imong amahan ug inahan,' ug 'Ang mosultig daotan batok sa iyang amahan o inahan kinahanglan patyon.' 5 Apan kamo nagtudlo nga kon ang usa ka anak sa iyang mga ginikanan nga ang tabang nga iya untang ihatag kanila gilain na alang sa Dios, 6 dili na siya angayng motabang kanila. Gihimo ninyo nga walay kapuslanan ang pulong sa Dios tungod sa inyong mga tulomanon. 7 Mga tigpakaaron-ingnon! Tinuod gayod ang giingon sa Dios mahitungod kaninyo pinaagi kang Propeta Isaias, 8 "'Kining mga tawhana nagtahod kanako sa baba lang, apan ang ilang kasing-kasing halayo kanako. 9 Walay kapuslanan ang ilang pagsimba kanako, kay ang ilang gitudlo nga mga pagtulon-an nga hinimo lang sa mga tawo.'" 10 Gitawag ni Jesus ang mga tawo ug giingnan niya sila, "Pamati kamo ug sabta ninyo ang akong isulti. 11 Ang mga pagkaon nga isulod sa baba sa tawo dili maoy makapahugaw kaniya, kondili ang mga pulong nga mogawas sa iyang baba." 12 Unya miduol kaniya ang iyang mga

tinun-an ug miingon, “Nahibaloan mo ba nga nahiubos ang mga Pariseo niadtong imong gisulti?” **13** Mitubag si Jesus, “Ang matag tanom nga wala itanom sa akong Amahan sa langit pagaibton. **14** Pasagdi lang ninyo sila. Sama sila sa mga giya nga buta. Ug kon ang buta mogiya sa laing buta, mangahulog silang duha sa bangag.” **15** Unya miingon si Pedro kang Jesus, “Sultihi kami sa kahulogan niadto nga panultihon.” **16** Miingon si Jesus kanila, “Wala pa ba usab kamo makasabot? **17** Wala ba kamo mahibalo nga ang bisan unsa nga mosulod sa baba molahos sa tiyan ug unya mogawas ra gikan sa lawas? **18** Apan ang mogawas sa baba gikan sa kasing-kasing, ug mao kana ang makapahugaw sa tawo. **19** Kay gikan sa kasing-kasing sa tawo ang daotan nga mga panghuna-huna, nga mao ang motukmod kaniya sa pagpatay, pagpanapaw, pagpakighilawas gawas sa kaminyoon, pagpangawat, pagsaksi ug bakak, ug pagsulti ug daotan batok sa iyang isigka-tawo. **20** Mao kini ang makapahugaw sa tawo. Apan ang magkaon nga walay panghugas sa kamot dili makapahugaw sa tawo.” **21** Mibiya si Jesus niadto nga dapit ug miadto sa mga dapit nga duol sa mga siyudad sa Tiro ug Sidon. **22** Adunay usa ka babaye nga taga-Canaan nga nagpuyo niadtong dapita. Miduol siya kang Jesus nga nagpakiluoy. Miingon siya, “Ginoo, kaliwat ni David, kaloy-i intawon ako! Ang akong anak nga babaye gigamhan sa daotang espiritu ug nag-antos gayod siya.” **23** Apan wala motubag si Jesus. Ang iyang mga tinun-an miduol kaniya ug mihangyo nga nag-ingon, “Papahawaa kanang babayhana, kay nagsunodsunod siya kanato ug saba kaayo.” **24** Unya miingon si Jesus, “Gipadala ako dinhi aron sa pagtabang sa mga Israelinhon nga sama sa mga karnero nga nangawala.” **25** Apan mipaduol pa gayod ang babaye kang Jesus ug miluhod sa iyang atubangan nga nag-ingon, “Ginoo, tabangi intawon ako!” **26** Miingon si Jesus kaniya pinaagi sa panultihon, “Dili maayo nga kuhaon ang pagkaon gikan sa mga anak ug ilabay ngadto sa mga iro.” **27** Ug miingon ang babaye, “Husto kana Ginoo, apan bisan pa ang mga iro mokaon sa mga pagkaon nga natagak gikan sa lamisa sa ilang agalon.” **28** Unya miingon si Jesus kaniya, “Kadako sa imong pagtuo! Busa madawat mo ang imong gipangayo kanako.” Ug niadto dayong orasa naayo ang iyang anak. **29** Mibiya si Jesus didto ug miadto sa daplin sa Linaw sa Galilea. Ug unya mitungas siya sa bukid ug

milingkod didto. **30** Daghang mga tawo ang miduol kaniya. Gidala nila ang mga bakol, ang mga piang, ang mga buta, ang mga amang ug daghan pa nga mga masakiton. Gipahimutang sila sa tiilan ni Jesus ug giayo niya silang tanan. **31** Nahibulong gayod ang mga tawo kay nakita nila nga ang mga amang makasulti na, maayo na ang mga piang, ang mga bakol makalakaw na ug ang mga buta makakita na. Ug gidayeg nila ang Dios sa Israel. **32** Gitawag ni Jesus ang iyang mga tinun-an ug miingon siya kanila, “Naluoy gayod ako niining mga tawhana. Tulo na ka adlaw silang nag-uban-uban kanako ug wala na silay pagkaon. Dili ko gusto nga mopauli sila nga dili makakaon kay basin ug makuyapan sila sa dalan.” **33** Miingon ang iyang mga tinun-an kaniya, “Asa ba kita makakuha ug pagkaon dinhi sa kamingawan alang niining daghang mga tawo?” **34** Nangutana si Jesus kanila, “Pila kabuok ang inyong pan diha?” Mitubag sila, “Pito ka pan ug pipila lang ka gagmayng isda.” **35** Unya gipalingkod ni Jesus ang mga tawo. **36** Gikuha niya ang pito ka pan ug ang mga isda ug nagpasalamat sa Dios. Ug unya, gipikas-pikas niya kini ug gihatag sa iyang mga tinun-an. Ug sila mao ang nang-apod-apod niini ngadto sa mga tawo. **37** Nakakaon silang tanan ug nangabusog. Ug unya, gitigom nila ang pan nga nasobra, ug napuno pa ang pito ka bukag. **38** Mga 4,000 ka mga lalaki ang nangaon wala pay labot niana ang mga babaye ug mga bata. **39** Human niadto gipapauli ni Jesus ang mga tawo. Unya misakay siya sa sakayan ug mitabok sa dapit sa Magadan.

16 Adunay mga Pariseo ug mga Saduseo nga miduol kang Jesus aron sa pagsulay kaniya. Mihangyo sila nga magpakita siya ug milagro gikan sa Dios isip pamatuod nga gikan siya sa Dios. **2** Miingon si Jesus kanila, “Kon pula ang langit sa pagsalop sa adlaw, moingon kamo ‘Maayo ang panahon ugma.’ **3** Ug kon modag-om na ang langit nga sayo pa sa buntag, moingon kamo ‘Moulan karong adlaw.’ Kon motan-aw kamo sa langit mahibaloan ninyo kon moinit o moulan, apan karon nga mga panahon dili kamo makasabot sa mga timailhan nga nahitabo. **4** Kamo nga mga tawo niini nga panahon, labihan kamo kadaotan ug dili matinud-anon sa Dios. Nangayo kamo ug milagro, apan walay milagro nga ipakita kaninyo gawas sa milagro nga nahitabo kang Jonas.” Ug unya mibiya si Jesus. **5** Mitabok si Jesus ug

ang iyang mga tinun-an sa linaw, apan ang iyang mga tinun-an nakalimot sa pagdala ug pagkaon. 6 Miingon si Jesus kanila, "Pagbantay gayod kamo sa patubo sa pan sa mga Pariseo ug mga Saduseo." 7 Sa pagkadungog niadto sa iyang mga tinun-an miingon sila, "Tingali gisulti niya kini tungod kay wala kita makadala ug pan." 8 Apan nahibaloan ni Jesus kon unsa ang ilang gilalisan. Busa miingon siya kanila, "Nganong naglalis man kamo? Ngano ba diay kon wala kamoy pan? Wala ba kamoy pagsalig kanako?" 9 Wala ba ninyo masabti nga dili kita angayng mabalaka? Wala ba ninyo mahinumdomi ang lima kabuok pan nga akong gipikas-pikas aron makakaon ang 5,000 ka mga tawo? Nalimtan na ba ninyo kon pila ka bukag ang inyong napuno sa mga nahibilin nga pan? 10 Wala ba ninyo mahinumdomi nga sa pito kabuok nga pan gipakaon ko ang 4,000 ka mga tawo, ug adunay pila pa ka bukag nga nahibilin? 11 Wala kamo makasabot nga dili pan ang buot kong ipasabot sa akong giingon, 'Apan pagbantay kamo sa patubo sa pan sa mga Pariseo ug mga Saduseo.'" 12 Busa nasabtan nila nga dili diay ang patubo sa pan ang ilang angay bantayan kondili ang pagtulonan sa mga Pariseo ug mga Saduseo. 13 Unya, sa dihang didto na sila ni Jesus sa dapit sa Cesarea Filipino nangutana siya sa iyang mga tinun-an, "Sumala sa mga tawo, unsa bay pagtuo nila sa Anak sa Tawo?" 14 Mitubag sila, "Adunay mga nag-ingon nga ikaw si Juan nga Tigbautismo. Ang uban nag-ingon nga ikaw si Elias. Ang uban usab nag-ingon nga ikaw si Jeremias, ug kon dili man, usa ka sa mga propeta." 15 Miingon si Jesus kanila, "Apan alang kaninyo, kinsa ba ako?" 16 Mitubag si Simon Pedro, "Ikaw ang Mesiyas, ang Anak sa Dios nga buhi!" 17 Miingon si Jesus kaniya, "Simon nga anak ni Jonas, bulahan ka, tungod kay ang nagsulti kanimo niini dili tawo kondili ang akong Amahan sa langit." 18 Ug tungod niini tawgon ka nako nga Pedro (nga ang buot ipasabot kay 'bato'), ug dinhi niining bato tukoron ko ang akong iglesia ug bisan ang gahom sa kamatayon dili makapildi niini. (Hadēs g86) 19 Kanimo ihatag ko ang gahom sa gingharian sa Langit. Ang bisan unsa nga dili mo itugot dinhi sa kalibotan mao man ang wala gitugot sa langit, ug ang bisan unsa nga itugot mo mao man ang gitugotan sa Langit." 20 Unya gipahimangnoan ni Jesus ang iyang mga tinun-an nga dili gayod sila mosulti kang bisan kinsa nga siya mao ang Mesiyas. 21 Sukad niadto, giklaro

na ni Jesus ngadto sa iyang mga tinun-an kon unsa ang mahitabo kaniya. Miingon siya, "Kinahanglan gayod nga moadto ako sa Jerusalem. Didto mag-antos gayod ako sa pagabuhaton kanako sa mga pangulo sa mga Judio, sa kadagkoan sa mga pari, ug sa mga magtutudlo sa Kasugoan. Ipatatay nila ako, apan sa ikatulo ka adlaw mabanhaw ako." 22 Sa pagsulti niya niini gidala siya ni Pedro sa unahan ug gibadlong tungod sa iyang gisulti, "Simbako! Dili itugot sa Dios nga mahitabo kana kanimo, Ginoo." 23 Mitan-aw si Jesus ug miingon kang Pedro, "Palayo kanako Satanas! Gibabagan mo ako nga magbuhat sa kabubut-on sa Dios tungod kay ang imong huna-huna dili iya sa Dios kondili iya sa tawo!" 24 Unya miingon si Jesus sa iyang mga tinun-an, "Kon adunay tawo nga buot mosunod kanako, dili niya palabihon ang iyang kaugalingon, kondili mosunod siya kanako bisan pa kon kamatayon ang iyang dangatan. 25 Kay si bisan kinsa nga magtinguha sa pagluwas sa iyang kinabuhi mawad-an hinuon niini. Apan si bisan kinsa nga mohalad sa iyang kinabuhi tungod kanako makaangkon sa kinabuhi nga walay kataposan. 26 Unsa man ang makuha sa tawo kon maangkon niya ang tanan nga butang dinhi sa kalibotan, apan mawala ang iyang kinabuhi? Kay wala gayod siyay ikahatag aron mabawi niya ang iyang kinabuhi. 27 Kay ang Anak sa Tawo mobalik kauban ang mga anghel ug nagdan-ag sa gahom sa Amahan. Unya hatagan niya ug ganti ang tanang mga tawo sumala sa ilang mga binuhatan. 28 "Sa pagkatinuod, adunay mga tawo dinhi nga dili mamatay hangtod nga makita nila ang Anak sa Tawo nga mobalik dinhi ingon nga Hari."

17 Paglabay sa unom ka adlaw gidala ni Jesus si Pedro ug ang managsoon nga si Santiago ug si Juan sa taas nga bukid ug sila lang ang atua didto. 2 Samtang nagtan-aw sila kang Jesus, nausab ang iyang panagway. Ang iyang nawong misidlak sama sa adlaw, ug ang iyang bisti miputi ug silaw kaayo. 3 Sa kalit lang nakita nila si Moises ug si Elias nga nakigsulti kang Jesus. 4 Unya miingon si Pedro kang Jesus, "Ginoo, maayo nga ania kami dinhi. Kon buot mo, maghimo ako dinhi ug tulo ka payag, ang usa alang kanimo, ang usa alang kang Moises, ug ang usa alang kang Elias." 5 Sa wala pa siya makahuman ug sulti natabonan sila sa masulaw nga panganod ug unya nadunggan nila ang tingog

gikan didto nga nag-ingon, "Mao kini ang akong hinigugma nga Anak. Nahimuot gayod ako kaniya. Paminawa ninyo siya!" ⁶ Sa pagkadungog niadto sa mga tinun-an, nangluhod sila sa tumang kahadlok. ⁷ Giduolan sila ni Jesus ug gihikap. Miingon siya, "Tindog! Ayaw kamo kahadlok!" ⁸ Sa paghangad nila wala silay laing nakita gawas kang Jesus. ⁹ Samtang nanglugsong sila gikan sa bukid, gimandoan sila ni Jesus, "Ayaw isugilon kang bisan kinsa ang mahitungod sa inyong nakita samtang ang Anak sa Tawo dili pa mabanhaw." ¹⁰ Nangutana kaniya ang iyang mga tinun-an, "Nganong nag-ingon man ang mga magtutudlo sa Kasugoan nga kinahanglan moabot una si Elias sa dili pa ang Mesiyas?" ¹¹ Mitubag si Jesus kanila, "Husto kana, kinahanglan nga moabot una si Elias aron andamon niya ang tanan. ¹² Apan sulihan ko kamo, si Elias miabot na. Apan wala lang moila kaniya ang mga tawo ug gibuhat hinuon nila ang ilang gustong buhaton kaniya. Ug mao usab kini ang ilang buhaton sa Anak sa Tawo. Paantuson usab nila." ¹³ Unya nasabtan sa iyang mga tinun-an nga si Juan nga Tigbautismo mao ang iyang gihisgotan. ¹⁴ Sa pag-abot nila didto sa daghang mga tawo adunay usa ka lalaki nga miduol kang Jesus ug miluhod nga nag-ingon, ¹⁵ "Ginoo, kaloy-i intawon ang akong anak nga lalaki. Patulon siya ug labihan gayod ang iyang pag-antos. Kanunay siyang matumba sa kalayo o kaha mahulog sa tubig. ¹⁶ Gidala ko na siya sa imong mga tinun-an, apan dili sila makaayo kaniya." ¹⁷ Unya miingon si Jesus, "Kamo nga mga tawo niining panahona, wala gayoy pagtuo, ug sayop ang inyong panghuna-huna ug binuhatan. Hangtod kanus-a pa ba ang akong pagpailob kaninyo? Dad-a ninyo dinhi kanako ang bata!" ¹⁸ Unya gibadlong ni Jesus ang daotang espiritu nga anaa sa bata ug diha-diha migawas kini. Niadto dayong orasa naayo ang bata. ¹⁹ Sa dihang sila na lang miduol kang Jesus ang iyang mga tinun-an ug nangutana, "Ngano bang dili man namo mahinginlan ang demonyo gikan sa bata?" ²⁰ Mitubag si Jesus kanila, "Tungod kay kulang ang inyong pagtuo. Sa pagkatinuod, kon aduna lang kamoy pagtuo nga bisan sama lang sa gidak-on sa liso sa mustasa, makamando kamo niining bukid, 'Balhin didto!' Ug ang bukid mobalhin. Wala gayoy butang nga dili ninyo mahimo." ²¹ Apan kini nga matang sa daotang espiritu dili ninyo mahinginlan kon dili kamo mag-ampo ug magpuasa." ²² Samtang nagtigom sila

sa iyang mga tinun-an didto sa Galilea, miingon si Jesus kanila, "Ang Anak sa Tawo kinahanglan na nga itugyan ngadto sa mga tawo. ²³ Patyon nila siya apan mabanhaw sa ikatulo nga adlaw." Naguol gayod ang iyang mga tinun-an tungod niini. ²⁴ Sa pag-abot ni Jesus ug sa iyang mga tinun-an didto sa Capernaum, giduolan si Pedro sa mga maniningil ug buhis sa templo ug gipangutana, "Nagbayad ba ang inyong magtutudlo ug buhis alang sa templo?" ²⁵ Mitubag si Pedro kaniya, "Oo, nagbayad siya." Pagsulod ni Pedro sa balay gipangutana dayon siya ni Jesus, "Pedro, alang kanimong, kinsa man ang gipabayad sa mga hari dinhi sa kalibotan ug buhis, ang ila bang mga anak o ang uban?" ²⁶ Mitubag si Pedro, "Siyempre ang uban." Unya miingon si Jesus, "Kon mao kana, nagpasabot kini nga ang mga anak dili kinahanglan nga mobayad. ²⁷ Apan kon dili kita mobayad, basig mahiubos sila kanato. Busa adto sa dagat ug pamingwit. Ablihi ang baba sa unang isda nga imong makuha ug makita mo didto ang kuwarta nga angay natong ibayad alang sa buhis natong duha. Kuhaa ang kuwarta ug unya ibayad sa mga naningil ug buhis alang sa templo."

18 Niadtong higayona miduol kang Jesus ang iyang mga tinun-an ug nangutana, "Kinsa man gayod ang labaw sa tanan nga nasakop sa gingharian sa Langit?" ² Gitawag ni Jesus ang usa ka bata ug gipaatabang niya kanila. ³ Unya miingon siya, "Sa pagkatinuod, kon dili kamo magbag-o ug mahisama sa mga gagmayng bata, dili gayod kamo maapil sa gingharian sa Langit. ⁴ Kay ang tawo nga nagpaubos sama niini nga bata, mao ang labaw sa tanan nga sakop sa gingharian sa Langit. ⁵ "Ug kon kinsa man ang modawat sa sama niini nga bata, nagdawat usab kanako. ⁶ "Apan si bisan kinsa nga mahimong hinungdan sa pagbiya niining gagmayng kabataan sa ilang pagtuo kanako, maayo pa nga higtan ang iyang liog ug galingan nga bato ug ihulog siya ngadto sa lawod. ⁷ "Alaot ang mga tawo dinhi sa kalibotan kay ang pagtintal kanunayng moabot kanila. Mahitabo gayod kini. Apan alaot gayod ang tawo nga maoy manintal sa iyang isigka-tawo. ⁸ "Kon ang imong kamot o tiil mahimong hinungdan nga makasala ka, putla kana ug ilabay! Mas maayo pa nga usa ra ang imong kamot o tiil apan aduna kay kinabuhi nga walay kataposan kaysa kompleto ang imong kamot ug tiil apan itambog ka man lang ngadto sa kalayo nga

nagdilaab sa walay kataposan. (aiōnios g166) 9 Ug kon ang imong mata mahimong hinungdan nga makasala ka, lugita kana ug ilabay! Mas maayo pa nga usa ra ang imong mata apan aduna kay kinabuhi nga walay kataposan kaysa kompleto ang imong mata apan itambog ka man lang ngadto sa kalayo sa impiyerno. (Geenna g1067) 10 “Pagbantay nga dili gayod ninyo tamayon bisan ang usa niining mga bata. Kay ang tinuod, ang mga anghel sa Dios nga nagbantay kanila anaa kanunay sa atubangan sa akong Amahan sa langit. [11 Kay ang Anak sa Tawo mianhi dinhi sa kalibotan sa pagluwas sa mga tawo nga nangawala tungod sa ilang mga sala.] 12 “Kon ang usa ka tawo adunay 100 ka mga karnero ug mawala ang usa niini, unsa man ang iyang buhaton? Sigurado gayod nga biyaan niya ang 99 nga nanabsab didto sa bungtod ug pangitaon niya ang karnero nga nawala. 13 Ug kon iya kining makita malipay gayod siya. Ang tinuod, mas dako ang iyang kalipay sa usa nga nawala nga iya rang nakit-an kaysa 99 nga wala mawala. 14 Mao usab kana ang bation sa inyong Amahan sa langit. Dili gayod niya buot nga mawala ang bisan usa lang ka gamay nga bata. 15 “Kon ang imong isigka-tumutuo nakasala kanimo, adtoi siya ug sultihi. Apan kini buhaton mo nga kamo-kamo ra. Kon maminaw siya kanimo, magkasinabtanay kamo pag-usab, ug mapabalik mo siya sa Dios. 16 Apan kon dili siya maminaw kanimo, pagdala ug usa o duha ka tumutuo aron matuman mo ang nasulat sa Kasulatan nga ‘ang inyong panagsulti mapamatud-an sa duha o tulo ka saksi.’ 17 Apan kon dili pa gayod siya maminaw kanila, isulti kini sa iglesia. Ug kon dili pa gayod siya maminaw kanila, ayaw na ninyo siya pagtagda. Isipa na lang ninyo nga sama siya sa mga tawo nga wala motuo sa Dios o sama sa mga maniningil ug buhis. 18 “Sa pagkatinuod, ang bisan unsa nga dili ninyo itugot dinhi sa kalibotan mao man ang wala gitugot sa Dios, ug ang bisan unsa nga itugot ninyo mao man ang gitugot sa Dios. 19 “Ug buot ko nga mahibaloan ninyo nga kon ang duha kaninyo dinhi sa kalibotan magkauyon bahin sa bisan unsa nga inyong pangayoon pinaagi sa pag-ampo, buhaton kana alang kaninyo sa akong Amahan sa langit. 20 Kay kon adunay duha o tulo nga nagtigom tungod kanako, ako uban kanila.” 21 Miduol si Pedro kang Jesus ug nangutana, “Ginoo, kon ang akong igsoon kanunay lang makasala kanako, kapila ko ba gayod siya pasayloon? Makapito ba?” 22 Mitubag

si Jesus kaniya, “Dili lang kapito, kondili ka-77. 23 “Kay ang gingharian sa Langit sama sa usa ka hari nga naghusay sa mga utang sa iyang mga sulugoon. 24 Samtang naghusay siya sa ilang mga utang, gidala kaniya ang sulugoon nga nakautang kaniya ug minilyon. 25 Tungod kay dili siya makabayad nagsugo ang hari nga ibaligya siya, lakip ang iyang asawa ug ang iyang mga anak. Ug ibaligya usab ang tanan niyang kabtangan aron mabayran niya ang iyang utang. 26 “Ang sulugoon miluhod atubangan sa hari ug nagpakiluoy nga miingon, ‘Pasensyahi lang una ako kay bayran ko ra ikaw sa tanan!’ 27 Naluoy ang hari kaniya, busa gipasaylo siya ug wala na pabayara sa iyang utang, ug gipapauli siya. 28 “Sa pag-uli niadtong sulugoon natagboan niya ang iyang isigka-sulugoon nga nakautang kaniya ug gamay ra kaayo. Gilabnot niya kini, gituok, ug giingnan, ‘Bayri ako sa imong utang!’ 29 “Miluhod ang iyang kauban nga sulugoon ug nagpakiluoy kaniya, ‘Pasensyahi lang una ako kay bayran ko ra ikaw!’ 30 “Apan wala gayod siya mosugot. Gipapriso hinuon niya kadto nga sulugoon hangtod nga kini makabayad. 31 Pagkakita niadto sa uban nga mga sulugoon nasubo kaayo sila, busa miadto sila sa ilang hari ug gisulti ang nahitabo. 32 “Gipatawag sa hari ang sulugoon ug giingnan, ‘Labihan ka kadaotan nga sulugoon. Gipasaylo ka nako sa imong utang kanako tungod kay nagpakiluoy ka. 33 Ngano mang wala mo kaloy-i ang imong isigka-sulugoon ingon nga ako naluoy kanimo?’ 34 Nasuko gayod ang hari kaniya. Gipapriso niya kini aron nga masilotan hangtod mabayran ang tanan niyang utang. 35 “Mao usab kini ang buhaton kaninyo sa akong Amahan sa langit kon dili kamo makapasaylo sa inyong isigka-tawo sa kinasing-kasing gayod.”

19 Human sa pagpanudlo ni Jesus niadto nga mga pagtulon-an, mibiya siya sa Galilea ug miadto sa mga dapit nga sakop sa Judea tabok sa Suba sa Jordan. 2 Daghan ang mga tawo nga misunod kaniya, ug gipang-ayo niya sila sa ilang mga sakit. 3 Unya, adunay mga Pariseo nga miadto usab kaniya. Nangita sila ug pamaagi aron ikasumbong nila siya. Gipangutana nila si Jesus, “Gitugot ba sa Kasugoon nga bulagan sa lalaki ang iyang asawa sa bisan unsa nga hinungdan?” 4 Mitubag si Jesus, “Wala ba kamo makabasa sa Kasulatan nga sa paghimo sa Dios sa tawo ‘gibuhat niya sila nga lalaki ug babaye’? 5 Unya miingon ang Dios, ‘Mao kana ang

hinungdan nga biyaan sa lalaki ang iyang amahan ug inahan ug moipon sa iyang asawa, ug silang duha mahimong usa.” 6 Dili na sila duha kondili usa na lang. Busa dili angayng bulagon sa tawo ang ghiyusa sa Dios.” 7 Nangutana pag-usab ang mga Pariseo kaniya, “Nganong miingon si Moises nga mahimong bulagan sa lalaki ang iyang asawa, human niya kini hatagi ug kasulatan nga magpamatuod nga sila nagbulag na?” 8 Mitubag si Jesus kanila, “Gitugotan kamo ni Moises nga bulagan ninyo ang inyong asawa tungod kay gahi kamog ulo. Apan dili kana mao ang plano sa Dios sukad pa sa sinugdan. 9 Mao kana ang hinungdan nga moingon ako kaninyo nga kon ang lalaki makigbulag sa iyang asawa nga wala manapaw, ug unya magminyo siya ug laing babaye, nakapanapaw siya.[Ug ang makigminyo sa babaye nga gibulagan nanapaw usab.]” 10 Unya miingon ang mga tinun-an ni Jesus, “Kon mao kana ang kaminyoon, maayo pa diay nga dili na lang magminyo.” 11 Mitubag si Jesus, “Kini nga pagtulon-an dili madawat sa tanan gawas sa mga tawo nga gihatagan niini sa Dios. 12 Daghan ang hinungdan kon nganong adunay mga lalaki nga dili maminyo: ang uban natawo gayod nga dili maminyo; ang uban dili maminyo tungod kay gikapon sila; ug ang uban dili magminyo tungod kay ilang gipalabi ang pagpanglimbasog alang sa gingharian sa Langit. Busa, ang makadawat nga siya dili magminyo, dili na lang gayod magminyo.” 13 Unya, adunay mga tawo nga nagdala ug gagmay nga mga bata ngadto kang Jesus aron ipandong niya ang iyang kamot kanila ug i-ampo. Apan gibadlong sila sa mga tinun-an ni Jesus. 14 Miingon si Jesus kanila, “Pasagdi lang ninyo ang mga bata nga moduol kanako. Ayaw ninyo sila pugngi, kay ang mga sama kanila nasakop sa gingharian sa Langit.” 15 Unya gipandongan ni Jesus sa iyang kamot ang mga bata ug gipanalanginan. Pagkahuman niadto milakaw siya. 16 Adunay usa ka tawo nga miduol kang Jesus ug nangutana, “Magtutudlo, unsa ba ang maayo kong buhaton aron maangkon ko ang kinabuhi nga walay kataposan?” (aiōnios g166) 17 Mitubag si Jesus kaniya, “Nganong nangutana ka kanako kon unsa ang maayo? Usa lang ang maayo, ug walay lain kondili ang Dios. Kon gusto mo nga maangkon ang kinabuhi nga walay kataposan tumana ang mga sugo.” 18 Nangutana siya pag-usab, “Unsa nga mga sugo?” Mitubag si Jesus kaniya, “Ayaw kamo pagpatay, ayaw kamo

panapaw, ayaw kamo pangawat, ayaw kamo pagsaksi ug bakak, 19 tahora ang imong amahan ug inahan,’ ug ‘higugmaa ang imong isigka-tawo sama sa imong paghigugma sa imong kaugalingon.”” 20 Mitubag ang batan-on, “Kining tanan natuman ko na. Unsa pa ba ang angay kong buhaton?” 21 Mitubag si Jesus, “Kon gusto mo nga mahingpit sa atubangan sa Dios, lakaw ug ibaligya ang imong mga kabtangan, ug ang halin ipanghatag sa mga kabos. Sa maong pamaagi mahimo kang adunahan didto sa langit. Pagkahuman, balik ug sunod kanako.” 22 Sa dihang nadungog kini sa batan-on mibiya siya nga masulob-on kay daghan man ang iyang kabtangan. 23 Busa miingon si Jesus sa iyang mga tinun-an, “Sa pagkatinuod, lisod alang sa usa ka adunahan nga magpasakop sa gingharian sa Langit. 24 Sayon pa ang paglusot sa usa ka mananap nga kamelyo sa bangag sa dagom kaysa pagpasakop sa adunahan sa paghari sa Dios.” 25 Pagkadungog niadto sa iyang mga tinun-an, natingala kaayo sila. Busa nangutana sila, “Kon mao kana, kinsa na man lang ang maluwas?” 26 Gitan-aw sila ni Jesus ug giingnan, “Dili gayod kini mahimo sa tawo, apan mahimo sa Dios ang tanan.” 27 Unya miingon si Pedro kaniya, “Amo bayang gibiyaan ang tanan ug misunod kami kanimo. Unya, unsa man ang among mapaabot nga balos?” 28 Miingon si Jesus kanila, “Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo, moabot ang adlaw nga bag-ohon sa Dios kining kalibotan, ug ang Anak sa Tawo maglingkod sa iyang mahimayaong trono aron maghari. Niana nga adlaw, kamo nga nagsunod kaniya maglingkod sa dose ka trono aron hukman ang dose ka tribo sa Israel. 29 Ug si bisan kinsa nga mibiya sa iyang balay, mga igsoon, amahan, inahan, mga anak, o yuta tungod ug alang kanako makadawat sa daghan gayod nga balos, ug makapanunod sa kinabuhi nga walay kataposan. (aiōnios g166) 30 Daghan ang dungganon karon nga sa kaulahian mahimong labing ubos, ug daghan ang labing ubos karon nga sa kaulahian mahimong dungganon.”

20 Miingon si Jesus kanila, “Ang gingharian sa Langit nahisama sa tawo nga adunay ubasan. Sayo pa kaayo, milakaw ug nangita na siya ug mga tawo nga motrabaho sa iyang ubasan. 2 Nagkauyon siya ug ang mga tawo nga una niyang natagboan, nga iya silang suholan sumala sa naandan nga suhol matag adlaw. Unya gipadala niya sila didto sa iyang

ubasan. ³ “Sa dihang mga alas nuwebe na sa buntag miadto siya sa merkado ug aduna siyay nakita didto nga mga istambay, kay wala man silay trabaho. ⁴ Miingon siya kanila, ‘Adto ug pagtrabaho kamo didto sa akong ubasan, kay tagaan ko kamog husto nga suhol.’ ⁵ Busa miadto sila ug nagtrabaho. “Sa dihang udto na, mibalik na usab ang tag-iya didto sa merkado, ug aduna na usab siyay nakita didto nga mga tawo. Ug iya usab silang gipatrabaho. Mao gihapon kini ang iyang gibuhay sa dihang mga alas tres na sa hapon. ⁶ Sa mga alas singko na mibalik na usab siya sa merkado ug aduna pa gayod siyay nakita nga mga istambay. Miingon siya kanila, ‘Ngano bang gaistambay lang kamo dinhi sa tibuok nga adlaw?’ ⁷ “Mitubag sila, ‘Kay wala may nagpatrabaho kanamo.’ “Busa giingnan sila sa tag-iya, ‘Adto kamo sa akong ubasan ug pagtrabaho.’ ⁸ “Sa pagkakilom-kilom na, miingon ang tag-iya sa ubasan ngadto sa iyang sinaligan, ‘Tawga ang mga trabahante ug sweldohi sila. Unaha pagbayad kadtong ulahing gipatrabaho ug ipaulahi kadtong nauna.’ ⁹ “Ang mga nagtrabaho sugod sa mga alas singko gihatagan ug sweldo alang sa usa ka adlaw nga trabaho. ¹⁰ Sa dihang sweldohan na kadtong mga nauna sa pagtrabaho, naghuna-huna sila nga dako ang ilang madawat kaysa mga naulahing mitrabaho. Apan ang matag-usa kanila gisweldohan usab ug alang sa usa ka adlaw nga trabaho. ¹¹ Pagkadawat nila niini, mireklamo sila sa tag-iya. ¹² Matod nila, ‘Ang mga naulahi, usa ka oras ra ang ilang trabaho, apan kami usa ka adlaw gayod ang among pagpasingot ug pagpainit, apan pareho ra ang imong gisweldo kanamo!’ ¹³ “Miingon siya sa usa kanila, ‘Higala, wala ka nako limbongi. Dili ba nagkauyon man kita nga sweldohan ka nako alang sa usa ka adlaw nga trabaho? ¹⁴ Dawata ang imong sweldo ug pauli. Kay akong kagustohan nga hatagan ang naulahi ug kantidad nga sama sa akong gihatag kanimo. ¹⁵ Dili ba makabuot man ako kon unsa ang akong buhaton sa akong kuwarta? Basin nasina ka lang tungod kay maayo ako kanila.’” ¹⁶ Unya miingon si Jesus, “Ang mga labing ubos karon mao ang mahimong dungganon sa kaulahian, ug ang mga dungganon karon mao ang mahimong labing ubos sa kaulahian.” ¹⁷ Sa dihang nagpadulong na sila si Jesus sa Jerusalem, gipalain niya ang iyang dose ka tinun-an gikan sa mga tawo. Miingon siya kanila, ¹⁸ “Pamati kamo! Nagpadulong kita sa Jerusalem ug ang Anak sa Tawo itugyan ngadto sa kadagkoan sa mga pari ug mga magtutudlo sa Kasugoan, ug hukman nila siya nga patyon. ¹⁹ Unya itugyan nila siya sa mga dili Judio aron bugal-bugalan, bunalan, ug ilansang sa krus. Apan sa ikatulo ka adlaw mabanhaw siya.” ²⁰ Miadto kang Jesus ang inahan nila Santiago ug Juan nga mga anak ni Zebedeo uban ang iyang duha ka anak. Miluhod siya atubangan ni Jesus kay aduna siyay ihangyo. ²¹ Busa miingon si Jesus kaniya, “Unsay imong gusto?” Mitubag siya, “Kon mahimo, kon maghari ka na, palingkora ang akong duha ka anak diha sa imong tapad; ang usa sa tuo ug ang usa sa wala.” ²² Apan gitubag sila ni Jesus, “Wala kamo mahibalo kon unsa ang inyong gihangyo. Makahimo ba kamo pag-inom sa kopa nga akong imnan?” Miingon sila, “Oo, mahimo namo.” ²³ Miingon si Jesus kanila, “Tinuod nga makahimo kamo pag-inom sa kopa nga akong imnan, apan dili ako ang mopili kon kinsa ang molingkod sa akong tuo ug sa akong wala. Alang kini sa mga tawo nga gitagan-an sa akong Amahan.” ²⁴ Sa pagkadungog sa napulo ka tinun-an sa ilang gihangyo, nasuko kaayo sila sa managsoon. ²⁵ Busa gitawag silang tanan ni Jesus ug giingnan, “Nahibaloan ninyo nga ang mga kadagkoan niini nga kalibotan adunay gahom sa pagmando sa ilang mga gisakopan ug sila ang magbuot kon unsa ang ilang buhaton kanila. ²⁶ Apan dili ingon niini ang angay kaninyo. Kay kon kinsa kaninyo ang gusto nga mahimong gamhanan, kinahanglan nga mahimo siyang inyong sulugoon; ²⁷ ug kon kinsa kaninyo ang gusto nga mahimong pangulo, kinahanglan nga mahimo siyang ulipon sa tanan. ²⁸ Bisan pa gani ang Anak sa Tawo wala moanhi dinhi sa kalibotan aron alagaran, kondili aron moalagad ug mohatag sa iyang kinabuhi sa pagtubos sa daghang mga tawo.” ²⁹ Sa dihang pagawas na silang Jesus sa Jerico daghang mga tawo ang nanunod kaniya. ³⁰ Unya, didto adunay duha ka buta nga naglingkod daplin sa dalan. Nadunggan nila nga moagi na si Jesus, busa naninggit sila, “Ginoo, nga kaliwat ni David, kaloy-i intawon kami!” ³¹ Gibadlong sila sa mga tawo aron mohilom. Apan gikusgan pa hinuon nila ug singgit, “Ginoo, nga kaliwat ni David, kaloy-i intawon kami!” ³² Mihunong si Jesus, gitawag niya sila ug gipangutana, “Unsay inyong gusto nga buhaton ko kaninyo?” ³³ Mitubag sila, “Ginoo, gusto namo nga makakita!” ³⁴ Naluoy si Jesus kanila, busa gihikap niya ang ilang mga mata, ug diha-diha nakakita sila. Unya misunod sila kaniya.

21 Sa dihang duol na sila ni Jesus sa Jerusalem ug didto na sila sa baryo sa Betfage nga anaa sa Bukid sa mga Olibo, gipauna ni Jesus ang duha niya ka mga tinun-an. **2** Miingon siya kanila, "Pag-una kamo didto sa sunod nga baryo. Sa pagsulod ninyo, aduna kamoy makita nga asno nga gihigot ug adunay kauban nga nati. Hubari ninyo kini ug dad-a dinhi kanako. **3** Kon adunay mangutana kaninyo, tubaga ninyo, 'Kinahanglanon kini sa Ginoo,' ug ipadala dayon niya kini kaninyo." **4** Mahitabo kini aron matuman ang gisulti sa propeta: **5** "Sultihi ninyo ang mga taga-Zion, 'Paminaw kamo! Ania na ang inyong hari. Mapainubsanon siya, ug moabot na siya nga nagsakay sa nating asno!" **6** Busa nanglakaw ang duha ka tinun-an ug gituman nila ang sugo ni Jesus. **7** Gidala nila ang asno uban sa nati didto kang Jesus. Gihapinan nila kini sa ilang mga kupo ug unya misakay si Jesus. **8** Didto adunay daghang mga tawo nga nagbuklad sa ilang mga kupo sa dalan. Ang uban nagputol ug sanga sa mga kahoy ug gibutang kini sa dalan. **9** Naninggit ang mga tawo nga gauna ug ang nagsunod kaniya, "Dayegon ta ang kaliwat ni David!" "Gipanalanginan sa Ginoo ang nag-anhi sa ngalan sa Ginoo!" "Dayegon ta ang Dios!" **10** Sa pagsulod ni Jesus sa Jerusalem nagkaguliyang ang mga tawo didto. Miingon sila, "Kinsa ba kanang tawhana?" **11** Mitubag ang mga tawo nga kauban ni Jesus, "Mao kini ang propeta nga si Jesus nga taga-Nazaret, nga sakop sa Galilea." **12** Misulod si Jesus sa templo ug giabog niya ang tanan nga namalit ug namaligya didto. Gipangtikwang niya ang mga lamisa sa mga nag-ilis ug kuwarta ug ang mga lingkoranan sa mga namaligya ug mga salampati nga ighahalad. **13** Miingon siya kanila, "Nag-ingon ang Dios sa Kasulatan, 'Ang akong balay tawgon nga balay nga alampoanan.' Apan gihimo hinuon ninyo kini nga 'tago-anan sa mga tulisan!'" **14** Adunay mga buta ug mga bakol nga miduol kaniya didto sa templo ug giayo niya sila. **15** Nasuko ang kadagkoan sa mga pari ug ang mga magtutudlo sa Kasugoan sa dihang nakita nila ang kahibulongang mga butang nga iyang gibuhay, ug sa dihang nadunggan nila ang mga bata didto sa templo nga naninggit nga nag-ingon, "Dayegon ta ang kaliwat ni David!" **16** Busa nangutana sila kang Jesus, "Nadunggan mo ba usab ang ilang gisulti?" Mitubag si Jesus, "Oo. Ngano, wala ba kamo makabasa sa giingon sa Kasulatan: "Bisan ang gagmayng mga bata gitudloan sa Dios nga modayeg kaniya?" **17** Unya gibiyaa sila ni Jesus. Migawas siya sa siyudad ug miadto sa Betania ug didto siya natulog. **18** Nianang pagkabuntag, sa pagbalik ni Jesus sa siyudad sa Jerusalem gigutom siya. **19** Unya, aduna siyay nakita nga kahoy nga igos sa daplin sa dalan. Busa giduolan niya kini, apan wala siyay nakita nga bunga kondili mga dahon lang. Unya, giingnan niya ang kahoy, "Sukad karon dili ka na gayod makapamunga!" Ug diha-diha nalaya ang kahoy. (aiōn g165) **20** Sa dihang nakita kini sa iyang mga tinun-an natingala kaayo sila. Miingon sila, "Nganong kalit nga nalaya ang kahoy nga igos?" **21** Mitubag si Jesus kanila, "Ang tinuod, kon adunay kamoy pagtuo ug dili magduha-duha, mahimo usab ninyo ang gibuhay ko sa kahoy nga igos. Ug dili lang kana kondili makamando usab kamo bisan niining bukid, 'Balhin ngadto sa dagat,' ug mahitabo kana. **22** Ang bisan unsa nga inyong pangayoon pinaagi sa inyong pag-ampo madawat gayod ninyo, kon motuo kamo." **23** Misulod pag-usab si Jesus sa templo ug nagtudlo sa mga tawo. Didto adunay kadagkoan sa mga pari ug mga pangulo sa mga Judio nga miduol kaniya ug nangutana, "Unsa ba ang imong katungod sa pagbuhay niining mga butanga dinhi sa templo? Kinsa ba ang naghatag kanimo niini nga katungod?" **24** Mitubag si Jesus kanila, "Mangutana usab ako kaninyo. Ug kon matubag ninyo kini, tubagon ko usab kamo kon unsa ang akong katungod sa pagbuhay niining mga butanga. **25** Kang kinsa ba nagikkan ang katungod ni Juan sa pagbautismo, sa Dios ba o sa tawo?" Naglalisay sila kon unsa ang ilang itubag. Miingon sila, "Kon moingon kita nga 'Gikan sa Dios,' moingon siya, 'Nganong wala kamo motuo kang Juan?' **26** Apan kon moingon kita nga 'Gikan sa tawo,' delikado kita sa mga tawo kay nagtuo sila nga si Juan propeta sa Dios." **27** Busa mitubag sila kang Jesus, "Wala kami masayod." Unya miingon si Jesus kanila, "Kon mao kana dili ko usab kamo sultihan kon diin gikan ang akong katungod sa pagbuhay niini." **28** Miingon usab si Jesus kanila, "Sa inyong huna-huna, unsa man ang buot ipasabot niini? Adunay usa ka tawo nga adunay duha ka anak nga lalaki. Giadtoan niya ang magulang ug giingnan, 'Anak, adto karon sa atong ubasan ug pagtrabaho.' **29** "Mitubag siya, 'Dili ko! Apan sa kaulahian nausab ang iyang huna-huna ug miadto siya sa ilang ubasan ug nagtrabaho. **30** "Giadtoan usab sa amahan ang manghod ug giingnan usab sama sa iyang giingon sa magulang. Mitubag

ang manghod, 'Oo, tay,' apan wala siya motuman. **31** "Asa sa duha ang nagtuman sa sugo sa iyang amahan?" Mitubag sila, "Ang magulang." Miingon si Jesus kanila, "Sa pagkatinuod, nauna pa kaninyo sa pagpasakop sa paghari sa Dios ang mga maniningil ug buhis ug ang mga babaye nga nagbaligya sa ilang dungog. **32** Kay si Juan nga Tigbautismo mianhi dinhi ug nagtudlo kaninyo sa husto nga pamaagi aron mahimo kamong matarong atubangan sa Dios, apan wala kamo motuo kaniya. Ang mga maniningil ug buhis ug ang mga babaye nga nagbaligya sa ilang dungog mao hinuon ang mituo kaniya. Ug bisan nakita ninyo kini, wala gihapon kamo maghinulsol ug motuo kaniya." **33** Miingon si Jesus kanila, "Pamatia ninyo ang usa pa ka sambingay. Adunay usa ka tawo nga adunay yuta nga gipatamnan niya ug ubas. Gipakoral niya kini, ug nagpahimo siyag bangag sa dakong bato aron himuong pug-anan sa ubas. Nagpatukod usab siya ug usa ka balay bantayanan. Pagkahuman gipasaopan niya ang iyang ubasan ug milakaw ngadto sa layong dapit. **34** Sa panahon na sa pagpamupo sa ubas, gisugo niya ang iyang mga sulugoon ngadto sa mga saop aron sa pagkuha sa iyang bahin sa abot. **35** "Sa pag-abot sa mga sulugoon, gipangdakop sila sa mga saop. Gikulata nila ang usa, gibato ang usa, ug gipatay nila ang usa. **36** Human niadto nagsugo pag-usab ang tag-iya ug mas daghan pa nga mga sulugoon kaysa nauna. Apan mao gihapon ang ilang gibuhay kanila. **37** Sa kaulahian gisugo sa tag-iya ang iyang anak. Naghuna-huna siya nga tahoron nila ang iyang anak. **38** "Apan sa pagkakita sa mga saop sa iyang anak, miingon sila, 'Ania na ang manununod. Dali, patyon nato aron maato ang iyang mapanunod.' **39** Busa gidakop nila siya ug gidala didto sa gawas sa ubasan ug gipatay." **40** Unya nangutana si Jesus, "Kon mobalik ang tag-iya sa ubasan, unsa may iyang buhaton niadtong mga saop?" **41** Mitubag sila, "Pamatyon niya kadtong daotan nga mga saop ug dili gayod niya kaloy-an. Unya pasaopan niya ang iyang ubasan sa mga saop nga mohatag sa iyang bahin matag ani." **42** Miingon usab si Jesus kanila, "Wala ba ninyo mabasa ang giingon sa Kasulatan? "Ang bato nga gisalikway sa mga panday mao gayod hinuon ang nahimong pundasyon. Mao kini ang gibuhay sa Ginoo, ug kahibulongan kini kanato!" **43** "Mao nga timani ninyo: Kuhaon gikan kaninyo ang gingharian sa Dios ug ihatag sa mga tawo nga nagtuman sa iyang

mga gipabuhay. **44** Si bisan kinsa nga mahulog niini nga bato mabali-balian, apan siya nga mahulogan sa maong bato madugmok gayod.]" **45** Pagkadungog sa kadagkoan sa mga pari ug mga Pariseo sa mga sambingay ni Jesus, nasabtan nila nga sila ang iyang gitumong. **46** Busa buot na gayod nila nga dakpon si Jesus, apan nahadlok sila sa mga tawo tungod kay giila nila nga propeta si Jesus.

22 Nagtudlo pag-usab si Jesus kanila pinaagi sa sambingay. Miingon siya, **2** "Ang gingharian sa Langit sama sa nahitabo sa usa ka hari nga nag-andam ug kombira alang sa kasal sa iyang anak nga lalaki. **3** Gisugo niya ang iyang mga sulugoon nga tawgon na ang mga dinapit. Apan mibalibad sila. **4** "Gisugo usab niya ang uban pa nga mga sulugoon. Miingon siya, 'Ingna ninyo ang mga dinapit nga naihaw na ang akong mga baka ug ang uban nga mga mananap nga akong gipatambok ug naandam na ang pagkaon. Busa paanhia na sila.' **5** "Apan ang mga dinapit wala magtagad. Ang usa miadto sa iyang uma, ug ang usa sa iyang negosyo. **6** Ang uban, gidakop nila ang mga sinugo sa hari, gidagmalan nila ug gipatay. **7** Busa nasuko pag-ayo ang hari. Gisugo niya ang iyang mga sundalo nga pamatyon usab ang nagpatay sa iyang mga sulugoon ug sunogon ang ilang lungsod. **8** "Unya gitawag niya ang iyang mga sulugoon ug miingon, 'Ang kombira sa kasal andam na, apan ang mga dinapit dili takos nga motambong. **9** Busa adto na lang kamo sa kadalanan nga naay daghang mangagi ug dapita ninyo ang tanan nga inyong matagboan.' **10** Nanglakaw ang mga sulugoon ug nangadto sa kadalanan, ug ang tanan nga ilang natagboan, maayo man o daotan, gipangdapit nila. Ug napuno sa mga dinapit ang hawanan sa kombira. **11** "Unya misulod ang hari kay gusto niya nga mahimamat ang iyang mga bisita. Didto aduna siyay nakita nga usa ka tawo nga wala magsul-ob ug bisti nga alang sa kombira. **12** Busa miingon ang hari kaniya, 'Higala, nganong nakasulod ka dinhi nga wala magsul-ob ug bisti nga alang sa kombira?' Apan ang tawo wala gayod motingog kay wala siyay ikatubag. **13** "Unya miingon ang hari sa iyang mga sulugoon, 'Gaposa ninyo ang iyang mga kamot ug tiil ug ipagawas didto sa kangitngit. Didto maghilak siya ug magkagot ang iyang ngipon.'" **14** Unya miingon si Jesus, "Daghan ang giimbitar sa Dios sa iyang gingharian, apan diyutay ra ang gipili

nga makasulod.” 15 Mibiya ang mga Pariseo ug nagplano sila kon unsaon nila pagdakop si Jesus pinaagi sa iyang gipanulti. 16 Unya gisugo nila ang uban sa ilang mga tinun-an ug ang pipila ka tawo ni Herodes. Nangutana sila kang Jesus, “Magtutudlo, nasayod kami nga tinuod ang imong gipanulti. Gitudlo mo sa mga tawo ang kamatuoran bahin sa kabubuton sa Dios. Ug wala ka magpauyon-uyon sa mga tawo bisan kinsa pa sila. 17 Alang kanimo, husto ba nga mobayad ug buhis sa Emperador sa Roma o dili?” 18 Apan nahibaloon ni Jesus ang ilang daotang tuyo, busa miingon siya kanila, “Mga tigpakaaron-ingnon! Ngano bang buot man ninyo akong bitikon pinaagi niana nga pangutana? 19 Pakit-a ninyo ako ug kuwarta nga gigamit sa pagbayad ug buhis.” Ug gidala nila kini kaniya. 20 Miingon si Jesus kanila, “Kang kinsa ba kining hitsura ug ngalan?” 21 Mitubag sila, “Iya sa Emperador.” Busa miingon si Jesus kanila, “Kon mao kana, ihatag ninyo sa Emperador ang iya sa Emperador, ug sa Dios ang iya sa Dios.” 22 Sa pagkadungog nila sa tubag ni Jesus natingala gayod sila. Busa gibiyaan na lang nila siya. 23 Niadtong adlaw, adunay mga Saduseo nga miduol kang Jesus. Kining mga tawhana wala nagtuo nga adunay pagkabanhaw. 24 Nangutana sila, “Magtutudlo, miingon si Moises nga kon mamatay ang lalaki ug wala silay anak sa iyang asawa, kinahanglan nga ang iyang igsoon lalaki makigminyo sa nabalo aron makaanak siya alang sa iyang igsoon nga namatay. 25 Unya, dinhi kaniadto adunay pito ka managsoon nga lalaki. Ang kamagulangan naminyo, ug namatay nga walay anak. Busa ang balo giminyoan sa sunod nga igsoon. 26 Kini siya namatay usab ug wala gihapon silay anak. Busa giminyoan na usab sa ikatulo nga igsoon ug mao usab gihapon ang nahitabo kaniya ug sa tanan nga managsoon hangtod sa ikapito. 27 Sa kataposan ang babaye namatay usab. 28 Karon, kon moabot na ang pagkabanhaw, kang kinsa man siyang asawa, kay silang tanan naminyo man kaniya?” 29 Miingon si Jesus kanila, “Sayop gayod kamo, kay wala kamo makasabot sa Kasulatan ug sa gahom sa Dios. 30 Sa adlaw sa pagkabanhaw, ang mga tawo dili na magminyoay tungod kay sama na sila sa mga anghel sa langit. 31 Karon, ang mahitungod sa pagkabanhaw: wala ba ninyo mabasa ang giingon sa Dios kaninyo diha sa iyang pulong nga nag-ingon, 32 ‘Ako ang Dios ni Abraham, ang Dios ni Isaac, ug ang Dios ni Jacob?’ Ang Dios dili

Dios sa mga patay, kondili Dios sa mga buhi.” 33 Sa pagkadungog niini sa mga tawo nahibulong kaayo sila sa iyang pagtulon-an. 34 Sa pagkadungog sa mga Pariseo nga ang mga Saduseo wala gayoy nahimo kang Jesus, nagtigom sila pag-usab ug miduol kaniya. 35 Usa sa mga magtutudlo sa Kasugoan ang nangutana kang Jesus aron sa pagbitik kaniya. Miingon siya, 36 “Magtutudlo, unsa ba gayod ang labing mahinungdanon nga sugo diha sa Kasugoan?” 37 Mitubag si Jesus kaniya, “‘Higugmaa ang Ginoo nga imong Dios sa tibuok mong kasing-kasing, sa tibuok mong kalag, ug sa tibuok mong huna-huna.’ 38 Mao kini ang labing mahinungdanon nga sugo. 39 Ug ang ikaduha nga labing mahinungdanon sama sa nahauna: ‘Higugmaa ang imong isigka-tawo sama sa imong paghigugma sa imong kaugalingon.’ 40 Ang tibuok nga Kasugoan ni Moises ug ang mga sinulat sa mga propeta nalangkob niining duha ka sugo.” 41 Sa wala pa magbulag-bulag ang mga Pariseo, nangutana si Jesus kanila, 42 “Unsay inyong huna-huna mahitungod sa Mesiyas? Kang kinsa ba siyang kaliwat?” Mitubag sila, “Kang David.” 43 Unya miingon si Jesus kanila, “Kon kaliwat siya ni David, nganong si David, pinaagi sa Espiritu, nagtawag man kaniya nga ‘Ginoo’? Kay miingon siya, 44 “‘Miingon ang Ginoo sa akong Ginoo, “Lingkod dinhi dapit sa akong tuo hangtod mapailalom ko kanimo ang imong mga kaaway.”’ 45 Kon gitawag siya ni David nga iyang Ginoo, sa unsang paagi siya nahimong anak ni David?” 46 Wala gayoy nakatubag kang Jesus sa iyang pangutana. Sukad niadto, wala na gayoy nangahas pa sa pagpangutana kaniya.

23 Unya misulti si Jesus sa mga tawo ug sa iyang mga tinun-an, 2 “Ang mga magtutudlo sa Kasugoan ug ang mga Pariseo mao ang gisaligan nga magpasabot sa Kasugoan ni Moises. 3 Busa tumana ang ilang gitudlo kaninyo, apan ayaw ninyo sunda ang ilang binuhatan tungod kay sukwahi kini sa ilang gipanulti. 4 Gipatuman nila ang mga tawo sa malisod nga mga tulomanon, apan bisag gamay wala sila motabang aron matuman ang ilang gisugo. 5 “Ang tanan nga gibuhat nila pagpakita-kita lang sa mga tawo. Gipalapad nila ang ilang mga pilakteryang ug gipatas-an pa nila ang mga gaway-gaway sa sidsid sa ilang mga bisti. 6 Sa mga kombira ug sa mga sinagoga, gusto gayod nila nga molingkod sa mga lingkoranan nga alang sa mga pinasidunggan. 7 Sa

mga dapit nga tigomanan sa mga tawo, gusto nila nga tahoron sila ug tawgon nga mga 'Magtutudlo.' 8 "Apan kamo dili angay magpatawag nga 'Magtutudlo,' kay managsoon kamo ug usa ra ang inyong magtutudlo. 9 Dili usab kamo magtawag 'Amahan' kang bisan kinsa dinhi sa yuta, kay usa ra gayod ang inyong Amahan, ang Amahan nga langitnon. 10 Ug dili kamo magpatawag nga 'Agalon,' kay usa ra ang inyong agalon ug siya mao ang Mesiyas. 11 Ang pinaka-labaw kaninyo kinahanglan mahimong inyong sulugoon. 12 Ang nagpataas sa iyang kaugalingon ipaubos sa Dios. Apan ang nagpaubos sa iyang kaugalingon ipataas sa Dios. 13 "Alaot kamong mga magtutudlo sa Kasuguan ug kamong mga Pariseo. Ang inyong pagtuo sa Dios pagpakaaron-ingnon lang! Gibabagan ninyo ang mga tawo nga buot magpasakop sa gingharian sa Langit. Kamo mismo dili magpasakop, ug nagpugong pa kamo sa mga tawo nga nagtinguha nga magpasakop. [14 Alaot kamong mga magtutudlo sa Kasuguan ug mga Pariseo. Ang inyong pagtuo sa Dios pagpakaaron-ingnon lang. Gillog ninyo ang kabtangan sa mga babaye nga balo, ug gitabon-tabonan lang ninyo ang inyong daotang binuhatan pinaagi sa inyong tag-as nga mga pagampo. Tungod niini, labaw ang kabug-at sa silot nga ipahamtang kaninyo!] 15 "Alaot kamong mga magtutudlo sa Kasuguan ug mga Pariseo. Ang inyong pagtuo sa Dios pagpakaaron-ingnon lang! Gilibot ninyo ang tibuk kalibotan aron makabig ninyo ang bisan usa lang ka tawo sa inyong pagtuo. Apan human ninyo siya makabig gihimo ninyo siyang labaw pa kadaotan kay kaninyo ug angay gayod sa impiyerno. (Geenna g1067) 16 "Alaot kamong mga giya nga buta. Nagtudlo kamo nga 'kon ang tawo manumpa sa ngalan sa templo, dili kinahanglan nga tumanon niya ang iyang gipanumpa. Apan kon manumpa siya sa ngalan sa bulawan didto sa templo, kinahanglan nga tumanon gayod niya ang iyang gipanumpa.' 17 Buang-buang ug mga buta kamo! Unsa man ang mas mahinungdanon, ang bulawan o ang templo nga nagpabalaan sa bulawan? 18 Nagtudlo usab kamo nga 'kon ang tawo manumpa sa ngalan sa halaran, dili kinahanglan nga tumanon niya ang iyang gipanumpa. Apan kon manumpa siya sa ngalan sa halad nga anaa sa halaran kinahanglan nga tumanon gayod niya ang iyang gipanumpa.' 19 Mga buta gayod kamo! Unsa man ang mas mahinungdanon, ang halad o ang halaran nga nagpabalaan sa halad?

20 Mao kana nga kon ang tawo manumpa sa ngalan sa halaran, nanumpa siya sa ngalan sa halaran ug sa tanan nga halad diha niini. 21 Ug kon ang tawo manumpa sa ngalan sa templo, nanumpa siya sa ngalan sa templo ug sa Dios nga nagpuyo didto. 22 Ug kon ang tawo manumpa sa ngalan sa langit, nanumpa siya sa ngalan sa trono sa Dios, ug sa Dios nga naglingkod didto. 23 "Alaot kamong mga magtutudlo sa Kasuguan ug mga Pariseo. Ang inyong pagtuo sa Dios pagpakaaron-ingnon lang. Naghatag kamo sa Dios sa inyong ikapulo bisan sa abot sa inyong mga lamas, apan wala ninyo tumana ang mas mahinungdanon nga mga sugo mahitungod sa matarong nga pagkinabuhi, pagkamaluloy-on, ug pagkamasaligon. Angay kamong maghatag sa inyong ikapulo apan dili ninyo pasagdan ang mas mahinungdanon nga mga sugo. 24 Kamong mga giya nga buta! Gisala ninyo ang mga gagmayng mananap gikan sa inyong imnonon, apan gilamoy ninyo ang mas dako pa nga mananap sama sa kamelyo. 25 "Alaot kamong mga magtutudlo sa Kasuguan ug mga Pariseo. Ang inyong pagtuo sa Dios pagpakaaron-ingnon lang! Kay gihinloan ninyo ang gawas sa tasa ug plato apan sulod sa inyong kasing-kasing labihan kamo kahugaw ug kahakog. 26 Buta kamong mga Pariseo! Hinloi una ninyo ang sulod nga bahin sa tasa ug plato, ug ang gawas mahimong limpyo usab. 27 "Alaot kamong mga magtutudlo sa Kasuguan ug mga Pariseo. Ang inyong pagtuo sa Dios pagpakaaron-ingnon lang! Nahisama kamo sa mga lubnganan nga gipintalan ug puti ug matahom tan-awon sa gawas, apan ang sulod labihan kahugaw ug pulos lang bukog sa patay. 28 Nahisama gayod kamo niana kay kon tan-awon kamo sa mga tawo murag husto man ang inyong gibuhay apan ang tinuod, pulos pagpakaaron-ingnon lang ug kadaotan ang sulod sa inyong kasing-kasing. 29 "Alaot kamong mga magtutudlo sa Kasuguan ug kamong mga Pariseo. Ang inyong pagtuo sa Dios pagpakaaron-ingnon lang! Nagbuhat kamo sa mga lubnganan sa mga matarong ug mga propeta ug gipatahom ninyo kini, 30 ug nag-ingon kamo nga kon anaa na kamo kaniadto sa panahon sa inyong mga katigulangan, dili unta ninyo patyon ang mga propeta sama sa ilang gibuhay. 31 Busa, giangkon ninyo nga mga kaliwat kamo sa mga tawo nga mipatay sa mga propeta. 32 Sige, taposa ninyo ang gisugdan sa inyong mga katigulangan! 33 "Sama kamo sa mga bitin. Kaliwat kamo sa mga

malala nga bitin. Dili gayod kamo makaikyasa sa silot didto sa impiyerno. (Geenna g1067) 34 Busa paminaw kamo! Padalhan ko kamo ug mga propeta, mga maalamon nga tawo, ug mga magtutudlo. Ang uban kanila pamasyon ninyo. Ipalansang ninyo sila sa krus. Ug ang uban bunalan ninyo diha sa inyong mga sinagoga; ug kon molayas sila, gukoron ninyo sila bisan asa nga dapit. 35 Tungod niini silotan gayod kamo sa inyong pagpamatay sa tanang mga tawo nga matarong gikan kang Abel hangtod kang Zacarias nga anak ni Baraquias, nga inyong gipatay didto sa dapit nga gitaliwad-an sa templo ug sa halaran. 36 Sa pagkatinuod, kamong mga tawo niini nga panahon mao ang manubag niining tanang mga sala. 37 “Kamo nga mga taga-Jerusalem, ngano man nga gibato ninyo ug gipamatay ang mga propeta sa Dios nga gipadala diha kaninyo? Dugay na akong nagtinguha nga tigomon kamo ug atimanon, sama sa himungaan nga nagtigom sa iyang mga piso ilalom sa iyang mga pako, apan dili ninyo kini gusto! 38 Karon, biyaan sa hingpit inyong balay ug mamingaw kini. 39 Kay dili na gayod ninyo ako makita hangtod nga moingon kamo, ‘Gipanalanginan sa Ginoo ang iyang pinadala.’”

24 Migawas si Jesus sa templo ug samtang naglakaw siya miduol kaniya ang iyang mga tinun-an ug gitudlo nila kaniya ang templo. 2 Miingon si Jesus kanila, “Tan-awa ninyo kining tanan. Sa pagkatinuod, maguba kini ug wala gayoy bisan usa ka bato nga magpabilin ibabaw sa laing bato.” 3 Samtang naglingkod si Jesus didto sa Bukid sa mga Olibo, miduol kaniya ang iyang mga tinun-an nga sila-sila lang. Miingon sila, “Sultihi kami kon kanus-a mahitabo ang imong giingon? Ug unsa ba ang mga timailhan nga ikaw hapit na mobalik dinhi ug nga kataposan na sa kalibotan?” (aiōn g165) 4 Mitubag si Jesus kanila, “Pagbantay nga walay makapahisalaag kaninyo. 5 Kay daghan ang moabot ug moingon nga sila mao ako, kay moingon sila nga sila mao ang Mesiyas, ug daghan ang ilang mapahisalaag. 6 Makadungog kamo nga adunay mga gira nga duol kaninyo ug makabalita kamo nga didto sa layo adunay gira usab. Apan ayaw kamo kahadlok. Kinahanglan gayod nga mahitabo kini, apan dili pa kini mao ang kataposan. 7 Makig-gira ang nasod batok sa laing nasod ug ang gingharian batok sa laing gingharian. Moabot ang mga linog ug kagutom sa nagkalain-lain nga dapit. 8 Kining tanan sinugdanan pa lang

sa mga kalisod nga moabot nga sama sa gibating kasakit sa babayeng nagbati. 9 “Nianang panahona dumtan kamo sa mga tawo tungod kay kamo akong mga tinun-an. Dakpon nila kamo ug itugyan sa mga tawo aron silotan ug ang uban kaninyo patyon. 10 Ug kon moabot na ang mga paglutos, daghan ang motalikod sa ilang pagtuo. Dumtan nila ug luiban ang ilang isigka-tumutuo. 11 Motungha ang mga mini nga propeta ug daghan ang ilang mapahisalaag. 12 Ug tungod sa pagdaghan sa kadaotan, mobugnaw ang gugma sa kadaghanan sa mga tumutuo. 13 Apan ang magpadayon sa pagsunod kanako hangtod sa kataposan mao ang maluwas. 14 Ug sa dili pa moabot ang kataposan, iwali ngadto sa tibuok kalibotan ang Maayong Balita mahitungod sa paghari sa Dios aron mahibalo ang tanan nga katawhan. 15 “Ug makita ninyo nga mahitabo ang gitagna sa propeta nga si Daniel bahin sa dulomtanang butang nga mahimong hinungdan sa pagbiya sa Templo. (Alang sa magbabasa: sabta ang kahulogan niini.) Ug kon makita ninyo kini nga anaa na sa Balaang Dapit, 16 kamo nga anaa sa Judea kinahanglan mokalagiw ngadto sa kabukiran. 17 Ang tawo nga naa sa gawas sa iyang balay dili na kinahanglan nga mosulod pa aron sa pagkuha sa iyang mga kabtangan. 18 Ang atua didto sa uma kinahanglan nga dili na mopauli pa aron sa pagkuha sa iyang bisti. 19 Alaot ang mga mabdos ug ang mga inahan nga nagpasuso nianang mga adlaw. 20 Pag-ampo kamo nga ang inyong pagkagiw dili mahitabo sa tingtugnaw o sa Adlaw nga Igpapahulay. 21 Kay nianang panahona moabot ang labing pait nga pag-antos nga wala pa mahitabo sukad sa sinugdan sa kalibotan, ug dili na mahitabo pag-usab ang sama niini bisan kanus-a. 22 “Kon kadtong mga adlaw wala pamub-i sa Dios, wala gayoy maluwas nga tawo. Apan tungod sa iyang kaluoy sa iyang mga pinili, gipamub-an sa Dios kadtong mga adlaw. 23 Busa kon adunay moingon kaninyo, ‘Ania na ang Mesiyas!’ o kaha ‘Atua siya!’ ayaw kamo pagtuo. 24 Kay motungha ang dili tinuod nga mga mesiyas ug ang mini nga mga propeta. Mohimo silag mga milagro ug kahibulongan nga mga buhat sa katuyoan nga mapahisalaag, kon mahimo, bisan pa ang mga pinili sa Dios. 25 Timan-i nga gipasidan-an ko na kamong daan mahitungod niining mga panghitabo. 26 “Busa kon adunay mga tawo nga moingon kaninyo, ‘Ang Mesiyas atua sa kamingawan,’ ayaw kamo pag-adto. Ug kon adunay

moingon, 'Anaa siya sa sulod,' ayaw gayod kamo pagtuo. 27 Kay kon ang Anak sa Tawo mobalik na, makakita ang tanan tungod kay mahisama kini sa kilat nga kon mokilab makita gikan sa sidlakan hangtod sa kasadpan. 28 Adunay panultihon, 'Kon asa ang patayng lawas, atua magtigom ang mga buwitre.' 29 "Pagkahuman sa mga kasakitan nianang panahona, "mawad-an ug kahayag ang adlaw, ang bulan dili na modan-ag, ug ang mga bitoon mangahulog. Ang mga butang sa kalangitan pahisalaagong gikan sa ilang naandan nga agianan.' 30 "Unya makita diha sa langit ang ilhanan sa iyang pagbalik, ug manghilak ang tanang tawo sa kalibotan tungod niini. Ug makita nila ang Anak sa Tawo nga moabot gikan sa mga panganod uban sa gahom ug dakong himaya. 31 Sa makusog nga tingog sa trumpeta sugoon niya ang mga anghel sa pagtigom sa iyang mga pinili gikan sa tanang dapit sa kalibotan. 32 "Kuha-i ninyo ug pagtulon-an ang mahitungod sa kahoy nga igos. Kon ang iyang mga sanga manalingsing na, timailhan kini ninyo nga hapit na ang tag-init. 33 Sa ingon usab nga pamaagi, kon makita ninyo nga nahitabo na ang tanan niining akong gisulti kaninyo, mahibaloan ninyo nga hapit na ako mobalik. 34 Sa pagkatinuod, matuman kining tanan sa dili pa mawala kini nga henerasyon. 35 Mawala ang langit ug ang yuta, apan ang akong mga pulong dili mawala. 36 "Wala gayoy nasayod mahitungod sa adlaw o oras sa akong pag-abot, bisan ang mga anghel sa langit o Anak, gawas lang sa Amahan. 37 Ang buhaton sa mga tawo sa panahon nga ang Anak sa Tawo mobalik, mahisama sa gibuhat sa mga tawo sa panahon ni Noe. 38 Kay sa wala pa molunop wala silay laing gibuhat kondili ang pagpalabig kaon, inom, ug pagminyoyang hangtod sa adlaw nga si Noe misulod sa arka. 39 Wala gayod sila masayod kon unsa ang mahitabo hangtod nga milunop ug nalumos silang tanan. Ingon usab niini ang mahitabo kon ang Anak sa Tawo moabot na. 40 Nianang mga adlawwa posible nga mahitabo nga adunay duha ka lalaki nga maabtan nga nagtrabaho sa uma; ang usa kuhaon ug ang usa mabilin. 41 Ug posible usab nga adunay duha ka babaye nga maggaling; ang usa kuhaon ug ang usa mabilin. 42 "Busa pagbantay kamo, kay wala kamo mahibalo kon kanus-a moabot ang inyong Ginoo. 43 Timan-i ninyo kini: kon nahibalo ang tagbalay kon unsang orasa sa gabii moabot ang kawatan, sigurado nga magbantay siya aron dili makasulod sa iyang balay

ang kawatan. 44 Busa mangandam gayod kamo, kay sa oras nga wala ninyo damha, mobalik ako, nga Anak sa Tawo. 45 "Ang kasaligan ug maalamon nga sulugoon mao ang gipiyalan sa agalon nga magdumala sa kauban niyang mga sulugoon. Siya ang maghatag kanila sa ilang pagkaon sa husto nga oras. 46 Bulahan kadtong sulugoon nga sa pagbalik sa iyang agalon maabtan nga naghimo sa iyang buluhaton. 47 Sigurado gayod nga padumalahon siya sa tanang butang sa iyang agalon. 48 Apan alaot ang dili maayo nga sulugoon nga sa paggikan sa iyang agalon maghuna-huna nga dugay pa kining mobalik, 49 busa magsugod siya sa pagdagmal sa iyang kauban nga mga sulugoon ug mouban ug kaon ug inom sa mga palahubog. 50 Moabot ang iyang agalon sa oras nga wala gayod niya damha, 51 ug labihan kabug-at ang silot nga iyang madawat. lipon siya sa mga tigpakaaron-ingnon. Didto mohilak siya ug magkagot ang iyang mga ngipon."

25 "Nianang adlawwa mahisama ang gingharian sa Langit sa napulo ka mga dalaga nga nagdala sa ilang mga suga aron mosugat sa pamanhonon. 2 Ang lima kanila danghag ug ang laing lima maalamon. 3 Ang lima nga danghag nagdala sa ilang mga suga, apan wala sila nagdala ug reserba nga lana. 4 Ang mga dalaga nga maalamon nagdala usab sa ilang mga suga ug nagdala pa gayod ug dugang nga lana. 5 Ug tungod kay nadugay ang pamanhonon nagduka ug nakatulog silang tanan. 6 "Sa tungang gabii na adunay misinggit, 'Ania na ang pamanhonon! Dali kamo, sugata ninyo siya.' 7 "Ang napulo ka mga dalaga namangon ug giandam nila ang ilang mga suga. 8 Unya ang mga dalaga nga danghag miingon sa mga maalamon, 'Hatagi kami sa inyong lana kay kapalongon na ang among suga.' 9 "Apan mitubag ang mga maalamon, 'Dili mahimo, kay kon hatagan namo kamo managsama na kita nga kulangon sa lana. Adto na lang kamo sa mga tindahan ug palit ug alang kaninyo.' 10 "Sa paggikan nila aron mopalit ug lana mao usab ang pag-abot sa pamanhonon. Ang lima nga maalamon nanguban kaniya sa kombira. Pagsulod na nila, gisirad-an dayon ang pultahan. 11 "Pagkataud-taod miabot usab ang lima ka mga dalaga nga mipalit ug lana, ug nanawag sila, 'Sir, Sir, pasudla kami.' 12 "Apan mitubag ang pamanhonon, 'Ang tinuod, wala ako makaila kaninyo.' 13 "Mao nga pangandam kamo kay wala gayod kamo masayod

kon unsa ang adlaw o oras sa akong pag-abot. 14 “Ang paghari sa Dios sama sa usa ka tawo nga hapit nang moadto sa lain nga dapit. Busa gitawag niya ang iyang mga sulugoon ug gitugyan kanila ang iyang kuwarta aron inegosyo nila. 15 Ang matag-usa kanila gihatagan niya sumala sa ilang abilidad sa pagnegosyo. Ang usa gihatagan niya ug lima ka puntil nga plata, ang usa duha ka puntil nga plata, ug ang usa gihatagan niya ug usa ka puntil na plata. Unya milakaw siya. 16 Ang sulugoon nga nakadawat ug 5,000 nagnegosyo dayon ug nakaginansya siya ug 5,000. 17 Mao usab ang gibuhat sa nakadawat ug 2,000. Nakaginansya usab siya ug 2,000. 18 Apan ang nakadawat ug 1,000 milakaw ug gilubong niya sa yuta ang kuwarta nga gihatag sa iyang agalon aron unta inegosyo. 19 “Human sa taas nga panahon mibalik ang ilang agalon ug gitawag niya ang iyang mga sulugoon aron magsuma sila sa iyang kuwarta nga gipanegosyo kanila. 20 Ang sulugoon nga nakadawat ug 5,000 miduol ug mihatag sa iyang agalon sa 5,000 nga kapital apil ang 5,000 nga iyang ginansya. Miingon siya, ‘Sir, dili ba gihatagan mo man ako ug 5,000? Ania, nakaginansya pa gayod ako ug 5,000.’ 21 “Ug miingon ang iyang agalon, ‘Maayo ka nga sulugoon! Kasaligan ka! Ug tungod kay kasaligan ka man ug maayong magpalambo sa gamay nga kantidad, karon piyalan ka nako sa mas dako pa gayod nga kantidad. Dali, paglipay uban kanako!’ 22 “Ang sulugoon nga nakadawat ug 2,000 miduol usab. Miingon siya sa iyang agalon, ‘Dili ba gihatagan mo man ako ug 2,000? Ania, nakaginansya usab ako ug 2,000!’ 23 “Miingon ang iyang agalon, ‘Maayo ka nga sulugoon! Kasaligan ka! Ug tungod kay kasaligan ka ug maayong magpalambo sa gamay nga kantidad, karon piyalan ka nako sa mas dako pa gayod nga kantidad. Dali, paglipay uban kanako!’ 24 “Miduol usab ang sulugoon nga nakadawat ug 1,000. Miingon siya, ‘Sir, nahibaloan ko nga isog ka ug walay kaluoy, kay nanguha ka sa ani bisan dili ikaw ang nagtanom ug nanguha ka sa ginansya nga gihagoan sa uban. 25 Busa nahadlok ako, ug gilubong ko na lang sa yuta ang imong kuwarta. Ania, ibalik ko kini.’ 26 “Miingon ang iyang agalon, ‘Daotan ka ug tapolan nga sulugoon! Nahibalo ka man diay nga nanguha ako sa ani bisan dili ako ang nagtanom ug nanguha sa ganansya nga gihagoan sa uban, 27 gibangko mo unta ang akong kuwarta aron nga sa akong pagbalik makuha ko lakip na ang iyang tubo.’ 28 “Ug unya miingon siya sa uban nga mga sulugoon, ‘Sige kuhaa ninyo ang iyang kuwarta ug ihatag sa sulugoon nga adunay 10,000. 29 Kay ang kasaligan hatagan pa gayod aron modaghan pa ang gitugyan kaniya; apan ang dili kasaligan, bisan ang gamay nga gitugyan kaniya kuhaon pa. 30 Ang sulugoon nga walay kapuslanan ilabay sa gawas, didto sa kangitngit, diin mohilak siya ug magkagot ang iyang mga ngipon.’ 31 “Kon ang Anak sa Tawo moabot na ingon nga Hari, inubanan sa tanang anghel, molingkod unya siya sa iyang harianon nga trono. 32 Tigomon niya sa iyang atubangan ang tanang katawhan sa kalibotan. Unya bahinon niya sila sama sa gihimo sa magbalantay ngadto sa mga karnero ug mga kanding. 33 Ang mga tawo nga nagsunod kaniya ipahimutang niya sa iyang tuo, ug ang mga tawo nga wala nagsunod kaniya ipahimutang niya sa iyang wala. 34 “Pagkahuman, moingon ang Hari sa mga tawo sa iyang tuo, ‘Kamo nga gipanalanginan sa Dios nga akong Amahan, angkona ninyo ang gingharian nga giandam alang kaninyo sukad pa sa pagbuhat sa kalibotan. 35 Kay sa dihang gigutom ako inyo akong gipakaon, ug sa dihang giuhaw ako inyo akong gipainom. Sa dihang nahimo akong dumuduong gipadayon ninyo ako sa inyong balay; 36 sa dihang wala akoy bisti inyo akong gibistihan; sa dihang nagsakit ako inyo akong giatiman; ug sa dihang gipriso ako inyo akong gibisitahan.’ 37 “Unya motubag ang mga matarong nga naa sa tuo, ‘Ginoo, kanus-a ka ba namo nakita nga gigutom ug among gipakaon, o giuhaw ug among gipainom? 38 Kanus-a ka ba namo nakita nga nahimong dumuduong ug gipadayon sa among balay, o walay bisti ug among gibistihan? 39 Kanus-a ka ba namo nakita nga nagsakit o napriso ug among gibisitahan?’ 40 “Unya motubag ang Hari, ‘Ang tinuod, sa dihang gibuhat ninyo kini ngadto sa usa sa labing ubos nako nga mga igsoon, gibuhat usab ninyo kini kanako.’ 41 “Unya moingon na usab ang Hari sa mga tawo sa iyang wala, ‘Pahawa kamo dinhi, kamong mga tinunglo sa Dios! Didto kamo sa kalayo nga nagdilaab sa walay kataposan nga giandam alang sa Yawa ug sa iyang mga anghel. (aiōnios g166) 42 Kay gigutom ako apan wala ninyo ako pakan-a, giuhaw ako apan wala ninyo ako paimna. 43 Sa dihang nahimo akong dumuduong wala ninyo ako padayona sa inyong balay; sa dihang wala akoy bisti wala ninyo ako bistihi; sa akong pagsakit ug pagkapriso wala ninyo

ako atimana.' 44 "Unya motubag sila, 'Ginoo, kanus-a ka ba namo nakita nga gigutom o giuhaw, o langyaw, o walay bisti, o nagsakit, o napriso ug wala kami motabang kanimo?' 45 "Ug motubag usab ang Hari, 'Ang tinuod, sa dihang wala ninyo tabangi ang usa sa labing ubos nako nga mga igsoon, sama ra nga wala ninyo ako tabangi.' 46 "Ug kining mga tinunglo papahawaon ug silotan hangtod sa kahangtoran. Apan ang mga matarong hatagan ug kinabuhi nga walay kataposan." (aiōnios g166)

26 Human sa pagpanudlo ni Jesus niadto, miingon siya sa iyang mga tinun-an, 2 "Nahibaloan ninyo nga duha na lang ka adlaw ug moabot na ang Pista sa Paglabay sa Anghel, ug ang Anak sa Tawo itugyan na ngadto sa mga tawo aron ilansang sa krus." 3 Niadtong higayona usab nagtigom ang kadagkoan sa mga pari ug ang mga pangulo sa mga Judio didto sa palasyo ni Caifas, ang pangulong pari. 4 Gihisgotan nila kon unsaon nila pagdakop si Jesus nga dili mahibaloan sa mga tawo, ug ingon man ang pagpatay kaniya. 5 Miingon sila, "Dili lang nato kini buhaton sa panahon sa pista, kay basig magkagubot ang mga tawo." 6 Sa dihang didto si Jesus sa lungsod sa Betania, sa balay ni Simon nga kanhi adunay ngilngig nga sakit sa panit, 7 adunay miduol kaniya nga usa ka babaye. Aduna siyay dala nga gamayng tibod nga alabastro nga adunay sulod nga mahalon kaayo nga pahumot. Samtang nagkaon si Jesus Gibuboan ug pahumot niadtong babaye ang iyang ulo. 8 Sa pagkakita niadtong sa mga tinun-an nangasuko sila ug miingon, "Nganong giusikan man kana niya? 9 Ikabaligya unta kana sa dako nga kantidad ug ang halin ikahatag ngadto sa mga kabos!" 10 Nahibaloan ni Jesus kon unsa ang ilang gisulti, busa miingon siya kanila, "Nganong gisamok ninyo siya? Maayo kining iyang gibuhat kanako. 11 Ang mga kabos kanunay ninyong ikauban, apan ako dili ninyo kanunayng ikauban. 12 Gibuboan niya ug pahumot ang akong lawas isip pag-andam sa akong paglubong. 13 Sa pagkatinuod, bisan asa isangyaw ang Maayong Balita sa tibuok kalibotan, ang iyang gibuhat kanako mahisgotan usab isip handomanan kaniya." 14 Unya, ang usa sa dose ka tinun-an nga ginganlan ug Judas Iscariote miadto sa mga kadagkoan sa mga pari. 15 Miingon siya kanila, "Pila man ang inyong ibayad kanako kon itugyan ko kaninyo si Jesus?" Gihatagan dayon nila si Judas

ug 30 kabuok kuwarta nga pilak. 16 Sukad niadto, nangita siya ug kahigayonan sa pagtugyan kang Jesus kanila. 17 Sa unang adlaw sa Pista sa Pan nga Walay Patubo, miduol kang Jesus ang iyang mga tinun-an ug nangutana, "Asa man ang imong gusto nga mag-andam kami ug panihapon sa Pista sa Paglabay sa Anghel?" 18 Mitubag si Jesus kanila, "Adto kamo sa Jerusalem, didto sa tawo nga akong isulti kaninyo, ug ingna ninyo siya, 'Ang magtutudlo nag-ingon nga miabot na ang panahon nga siya patyon. Magsaulog siya dinhi sa imong balay sa Pista sa Paglabay sa Anghel uban sa iyang mga tinun-an.'" 19 Gituman kini sa mga tinun-an ni Jesus, ug giandam nila didto ang panihapon alang sa Pista. 20 Sa dihang kilom-kilom na, nanihapon si Jesus uban ang dose ka tinun-an. 21 Samtang nangaon sila, miingon si Jesus, "Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga usa kaninyo ang magluib kanako." 22 Sa pagkadungog niadtong sa iyang mga tinun-an naguol gayod sila ug nagpulipuli silang pangutana kaniya, "Ginoo, dili ako, di ba?" 23 Mitubag si Jesus kanila, "Ang usa nga uban kanako nga nagtuslob ug pan sa yahong mao ang moluib kanako. 24 Ang Anak sa Tawo pagapatyon sumala sa nasulat sa Kasulatan, apan alaot ang tawo nga magluib kaniya. Maayo pa kaniya nga wala siya matawo." 25 Unya miingon ang maluibon nga si Judas, "Magtutudlo, dili ako, di ba?" Mitubag si Jesus kaniya, "Ikaw ang nagsulti niana." 26 Samtang nangaon sila, mikuha si Jesus ug pan. Gipasalamatan niya kini sa Dios ug unya gipikaspikas. Pagkahuman gihatag niya sa iyang mga tinun-an ug miingon, "Pagkuha kamo ug kan-a, mao kini ang akong lawas." 27 Unya mikuha siya ug ilimnon sa kopa, nagpasalamat sa Dios, ug gihatag kanila nga nag-ingon, "Panginom kamong tanan niini, 28 tungod kay mao kini ang akong dugo nga iula aron mapasaylo ang mga sala sa daghang mga tawo. Kini nagpamatuod nga adunay bag-o na nga kasabotan ang Dios ngadto sa tawo. 29 Sultihan ko kamo, dili na ako moinom pag-usab niini nga ilimnon nga gikan sa ubas hangtod sa adlaw nga moinom ako sa bag-o nga ilimnon uban kaninyo didto sa gingharian sa akong Amahan." 30 Unya miawit sila ug mga pagdayeg sa Dios, ug pagkahuman nangadto sila sa Bukid sa mga Olibo. 31 Miingon si Jesus kanila, "Karong gabhiona tanan kamo mobiya kanako, kay nag-ingon sa Kasulatan: "'Patyon ko ang magbalantay ug magkatibulaag ang mga karnero.'" 32 Apan human

ako mabanhaw, mouna ako kaninyo didto sa Galilea.” mao ang inyong gipangita. Dakpa ninyo siya.” 49

33 Miingon si Pedro kang Jesus, “Bisan pag silang Busa sa pag-abot ni Judas, midiretso siya ngadto tanan mobiya kanimo, ako dili gayod!” 34 Miingon kang Jesus ug miingon, “Magtutudlo, maayong gabii.” Ug gihagkan niya siya. 50 Miingon si Jesus kaniya, “Higala, sige, buhata na kon unsa ang imong gianhi dinhi.” Giduol nila si Jesus ug gidakop. 51 Usa sa mga kauban ni Jesus miibot sa iyang espada ug gitigbas niya ang sulugoon sa ang pangulong pari ug naputol ang dalunggan niini. 52 Miingon si Jesus kaniya, “Ibalik sa sakoban ang imong espada! Ang mogamit ug espada sa espada usab mamatay. 53 Wala ka ba masayod nga makapangayo akog tabang sa akong Amahan ug diha-diha padad-an niya ako ug dose ka batasyon nga mga anghel? 54 Apan kon buhaton ko kana, unsaon man pagkatuman sa Kasulatan nga kini kinahanglan nga mahitabo?” 55 Unya miingon si Jesus sa mga tawo, “Tulisan ba ako nga kinahanglan gayod nga magdala pa kamog mga espada ug mga bunal sa pagdakop kanako? Adlaw-adlaw didto ako sa templo nga nagtudlo, apan wala ninyo ako dakpa. 56 Apan kining tanan nahitabo aron matuman ang sinulat sa mga propeta diha sa Kasulatan.” Unya gibiyaan siya sa iyang mga tinun-an ug nangikyas silang tanan. 57 Gidala si Jesus sa mga nagdakop kaniya didto kang Caifas, ang pangulong pari. Didto nagtigom ang mga magtutudlo sa Kasugoon ug ang mga pangulo sa mga Judio. 58 Misunod usab si Pedro, apan layo ra siya kang Jesus. Misulod siya sa tugkaran sa balay sa pangulong pari ug milingkod didto uban sa mga tigbantay aron makita niya kon unsa ang mahitabo kang Jesus. 59 Ang kadagkoan sa mga pari ug ang tanan nga miyembro sa Hukmanan sa mga Judio nangita ug mga bakak nga ebidensya batok kang Jesus aron ipapatay nila siya. 60 Apan bisan daghan ang miduol ug misulti ug bakak batok kang Jesus, wala silay nakita nga hinungdan aron ipapatay siya. Sa kaulahian adunay duha ka tawo nga miduol 61 ug miingon sila, “Nadungog namo kining tawhana nga miingon, ‘Mahimo kong gub-on kining Templo sa Dios ug sulod sa tulo ka adlaw patindogon ko pag-usab!’” 62 Busa mitindog ang pangulong pari ug nangutana kang Jesus, “Wala ka bay itubag niining mga sumbong batok kanimo?” 63 Apan wala gayod motubag si Jesus. Miingon pag-usab ang pangulong pari, “Sultihi kami atubangan sa buhi nga Dios. Unsa man, ikaw ba ang Mesiyas nga Anak sa Dios?” 64 Miingon si Jesus kaniya, “Gisulti mo na. Ug sultihan ko kamo, sukad karon makita ninyo ang Anak sa Tawo

nga maglingkod sa tuo sa Makagagahom nga Dios, ug makita usab ninyo siya diha sa mga panganod sa kalangitan sa iyang pagbalik.” **65** Sa pagkadungog niadto sa ang pangulong pari gigisi niya ang iyang bisti sa kasuko ug miingon, “Nagpasipala siya batok sa Dios! Dili na kinahanglanon ang mga testigo! Nadunggan ninyo ang iyang gipamulong batok sa Dios. **66** Unsay inyong hukom?” Mitubag sila, “Angay siyang patyon!” **67** Unya gilukaan nila siya sa nawong ug gisumbag. Adunay mga nanagpa usab kaniya nga **68** miingon, “Kon ikaw ang Mesiyas, tag-ana kon kinsa ang nagdapat kanimo.” **69** Samtang naglingkod si Pedro didto sa tugkaran, adunay miduol kaniya nga babaye. Sulugoon siya sa pangulong pari. Miingon siya kang Pedro, “Dili ba kauban ka man ni Jesus nga taga-Galilea?” **70** Apan gilimod kini ni Pedro atubangan sa tanan nga atua didto. Miingon siya, “Wala ako mahibalo kon unsay imong gipanulti.” **71** Unya miadto siya sa adunay pultahan. Nakita siya sa lain na usab nga sulugoong babaye, ug nag-ingon sa mga tawo didto, “Kining tawhana kauban usab ni Jesus nga taga-Nazaret.” **72** Gilimod na usab kini ni Pedro. Miingon siya, “Ipanumpa ko nga wala ako makaila sa tawo nga inyong giingon!” **73** Pagkataud-taod miduol kang Pedro ang mga tawo didto ug miingon, “Kauban ka gayod ni Jesus, kay maila sama kaniya ang imong sinultihan.” **74** Apan nanumpa gayod si Pedro nga nag-ingon, “Bisag mamatay pa ako, wala gayod ako makaila sa tawo nga inyong giingon.” Unya mituktugaok dayon ang manok, **75** ug nahinumdoman ni Pedro ang giingon ni Jesus kaniya, “Sa dili pa motuktugaok ang manok, ilimod mo na ako sa makatulo.” Busa migawas siya ug mihilak pag-ayo.

27 Sayo pa kaayo sa sunod nga adlaw naghisgot ang tanan nga kadagkoan sa mga pari ug ang mga pangulo sa mga Judio kon unsaon nila pagpapatay si Jesus. **2** Gigapos nila siya ug gidala didto kang Pilato nga gobernador aron itugyan ngadto kaniya. **3** Sa pagkasayod ni Judas nga maluibon nga si Jesus gihukman na nga patyon, gibasol niya ang iyang kaugalingon. Miadto siya sa kadagkoan sa mga pari ug sa mga pangulo sa mga Judio aron iuli ang **30** kabuok kuwarta nga pilak. **4** Miingon siya, “Nakasala ako tungod kay gitugyan ko kaninyo ang tawo nga walay sala.” Mitubag sila, “Unsay among labot? Imo kana nga tulubagon!” **5** Giitsa ni

Judas ang kuwarta didto sa sulod sa templo. Unya migawas siya ug naghikog pinaagi sa pagbitay sa iyang kaugalingon. **6** Gipamunit sa kadagkoan sa mga pari ang kuwarta ug miingon, “Supak sa atong kasugaoan nga isulod sa panudlanan sa templo kini nga kuwarta tungod kay mao kini ang gibayad aron ipapatay ang usa ka tawo.” **7** Nagkauyon sila nga ang kuwarta ipalit sa yuta niadtong magbubuhay ug kolon aron buhaton nilag lubnganan alang sa mga langyaw. **8** Mao kana nga hangtod karon ang mao nga yuta gitawag nga Yuta sa Dugo. **9** Niadtong hitaboa natuman ang panagna ni Propeta Jeremias nga nag-ingon, “Gikuha nila ang **30** kabuok kuwarta nga pilak, ang kantidad nga gikasabotan sa mga kaliwat ni Israel nga ipalit kaniya, **10** ug ang kuwarta gipalit nila sa yuta niadtong magbubuhay ug kolon, sumala sa gisugo kanako sa Ginoo.” **11** Unya, sa dihang didto na si Jesus atubangan ni Pilato gipangutana siya ni Pilato, “Ikaw ba ang hari sa mga Judio?” Mitubag si Jesus, “Giingon mo na.” **12** Apan wala siya motubag sa mga sumbong sa kadagkoan sa mga pari ug sa mga pangulo sa mga Judio. **13** Busa miingon si Pilato kaniya, “Ngano bang dili ka man motubag sa ilang mga sumbong batok kanimo?” **14** Apan sa gihapon wala gayod motubag si Jesus, busa natingala kaayo ang gobernador. **15** Nabatasan sa gobernador nga sa matag Pista sa Paglabay sa Anghel hatagan niya ug kagawasan ang usa ka piniriso nga hangyoon sa mga tawo nga pabuhian. **16** Niadtong panahona adunay usa ka inila nga piniriso nga ginganlag Barabas. **17** Sa dihang nagkatigom ang mga tawo, nangutana si Pilato, “Kinsa ang inyong gusto nga akong hatagan ug kagawasan, si Barabas ba o si Jesus nga gitawag nga Mesiyas?” **18** Nasayod si Pilato nga nasina lang ang mga kadagkoan sa relihiyon kang Jesus, mao nga gisumbong nila si Jesus kaniya. **19** Samtang naglingkod si Pilato sa lingkoranan diin siya maghukom, gipasugoan siya sa iyang asawa nga paingnan, “Ayaw pagpanghilabot nianang matarong nga tawo, kay gabii nasamok gayod ako tungod sa akong damgo mahitungod kaniya.” **20** Apan gidani sa kadagkoan sa mga pari ug sa mga pangulo sa mga Judio ang mga tawo nga si Barabas ang ilang ihangyo nga buhian ug ipapatay si Jesus. **21** Busa nangutana pag-usab ang gobernador, “Kinsa niining duha ang inyong gusto nga akong hatagan ug kagawasan?” Mitubag sila, “Si Barabas!” **22** Miingon si Pilato, “Nan unsa man

karon ang akong buhaton kang Jesus nga gitawag nga Mesiyas?" Mitubag silang tanan, "Ilansang siya sa krus!" 23 Nangutana si Pilato kanila, "Ngano, unsa ba ang sala nga iyang nabuhat?" Apan gipakusgan pa gayod nilag singgit, "Ilansang siya sa krus!" 24 Sa pagkakita ni Pilato nga wala na siyay mahimo kay basin masamok ang mga tawo, nagpakuha siya ug tubig ug nanghunaw siya atubangan sa mga tawo. Miingon siya, "Wala akoy kalabotan sa kamatayon niini nga tawo. Inyo kanang tulubagon!" 25 Mitubag ang mga tawo, "Kami ug ang among mga anak mao ang manubag sa iyang kamatayon!" 26 Unya gibuhan ni Pilato si Barabas. Apan si Jesus iyang gipalatos ug gitugyan ngadto sa iyang mga sundalo aron ilansang sa krus. 27 Unya gidala sa mga sundalo si Jesus sulod sa palasyo sa gobernador, ug nagtigom didto kaniya ang tibuok batalyon sa mga sundalo. 28 Gihubonan nila siya ug gisul-oban ug kapa nga pulahon. 29 Ug unya nagbuhat silag korona nga tunokon ug gibutang nila kini sa ulo ni Jesus. Gipakuptan nila sa iyang tuo nga kamot ang kahoy isip iyang baston. Unya nagluhod-luhod sila sa iyang atubangan sa pagbugal-bugal kaniya. Miingon sila, "Malungtarong kinabuhi alang sa Mahal nga Hari sa mga Judio!" 30 Giluwaan nila siya ug gikuha ang gikuptan niyang kahoy ug gibunabunanan ang iyang ulo. 31 Human sa ilang pagbugal-bugal, gihubo nila ang kapa ug gisul-oban nila siya pag-usab sa iyang bisti. Unya gidala nila siya sa gawas aron ilansang sa krus. 32 Sa dihang pagawas pa lang sila sa siyudad, aduna silay natagboan nga tawo nga ginganlag Simon nga taga-Cirene. Gipugos nila siya sa pagpas-an sa krus ni Jesus. 33 Sa pag-abot nila sa lugar nga gitawag ug Golgota (nga buot ipasabot lugar sa bagol-bagol), 34 gihatagan nila si Jesus ug bino nga adunay sagol nga pait. Apan sa pagtilaw niya niini, wala niya imna. 35 Unya gilansang nila siya sa krus, ug gibahin-bahin nila ang iyang mga bisti pinaagi sa hulbot-hulbot. 36 Human niadto nanglingkod sila ug nagbantay kaniya. 37 Diha sa ibabaw sa iyang ulo nagbutang sila ug karatula. Gisulat nila didto ang sumbong batok kaniya nga nag-ingon, Mao kini si Jesus, ang Hari sa mga Judio. 38 Adunay duha usab didto ka tulisan nga gilansang sa krus uban kang Jesus. Ang usa dapit sa tuo ni Jesus ug ang usa sa wala. 39 Ang mga tawo nga nangagi didto nagpanglinggo nga nanginsulto ug nagbugal-bugal kang Jesus. 40 Miingon sila, "Ikaw nga nag-ingon nga gub-on mo ang templo, ug sulod sa tulo ka adlaw patindogon mo pag-usab, luwasa ang imong kaugalingon! Kon ikaw ang Anak sa Dios, kanaog diha sa krus!" 41 Sa samang pamaagi nagbugal-bugal usab ang kadagkoan sa mga pari, mga magtutudlo sa Kasugoan, ug mga pangulo sa mga Judio. 42 Miingon sila, "Giluwas niya ang uban, apan dili siya makaluwas sa iyang kaugalingon! Dili ba hari kuno siya sa Israel? Kon makanaog siya sa krus, motuo kita kaniya. 43 Miingon siya nga nagsalig siya sa Dios. Nan, tan-awon nato kon luwason ba siya sa Dios, kay matod niya Anak kuno siya sa Dios!" 44 Ug sama usab niana ang pagbiay-biay kaniya sa mga tulisan nga gilansang uban kaniya. 45 Gikan sa alas dose sa udto, mingitngit ang kalibotan sulod sa tulo ka oras. 46 Pagka-alas tres sa hapon misinggit si Jesus sa makusog, "Eli, Eli, lema sabactani?" nga ang buot ipasabot, "Dios ko, Dios ko, nganong gipasagdan mo ako?" 47 Ang uban nga nagtindog didto nga nakadungog sa iyang pagsinggit miingon, "Gitawag niya si Elias!" 48 Adunay usa ka tawo didto nga midagan ug mikuha ug espongha. Gituslob niya kini sa aslom nga bino ug gibutang niya sa tumoy sa kahoy ug gipataas ngadto sa baba ni Jesus aron iyang masupsop. 49 Apan ang uban miingon, "Pasagdi siya! Tan-awon nato kon moabot ba si Elias aron sa pagluwas kaniya." 50 Misinggit pag-usab si Jesus sa makusog ug diha-diha nabugto ang iyang gininhawa. 51 Sa mao usab nga oras, napikas ang tabil sulod sa templo sa Jerusalem gikan sa ibabaw paubos. Milinog, ug ang mga bato nangabuak, 52 bisan ang mga lubnganan nangaabli. Daghang patayng lawas sa katawhan sa Dios ang nangabanhaw. 53 Human mabanhaw si Jesus, nanggawas sila sa ilang mga lubnganan ug nangadto sila sa balaan nga siyudad sa Jerusalem ug daghan nga mga tawo ang nakakita kanila. 54 Ang kapitan ug ang iyang kauban nga mga sundalo nga nagbantay kang Jesus nahadlok gayod sa dihang nabati nila ang paglinog ug sa dihang nakita nila ang nahitabo. Miingon sila, "Tinuod gayod diay nga Anak siya sa Dios!" 55 Didto sa layo adunay daghang mga babaye nga nanglantaw sa nahitabo. Kini sila ang nagsunod ug nag-atiman kang Jesus gikan pa sa Galilea. 56 Kauban nila si Maria nga taga-Magdala, si Maria nga inahan ni Santiago ug ni Jose, ug ang asawa ni Zebedeo. 57 Nianang pagkahapon adunay miabot nga usa ka adunahan nga tawo nga taga-Arimatea. Jose ang iyang ngalan ug tinun-an usab siya ni Jesus. 58

Giadtoan niya si Pilato ug gipangayo ang patayng lawas ni Jesus. Unya mimando si Pilato nga ihatag kini kang Jose. **59** Gikuha ni Jose ang patayng lawas ni Jesus ug giputos niya sa bag-ong panapton nga puti. **60** Adunay bag-o nga lubnganan si Jose nga gikabhang didto sa bakilid nga iyang gipabuhat alang sa iyang kaugalingon. Didto niya gipahimutang ang patayng lawas ni Jesus. Unya giligid niya ang dako nga bato aron sa pagsira sa agianan sa lubnganan. Human niini milakaw siya. **61** Nagpabilin didto si Maria nga taga-Magdala ug ang usa pa gayod ka Maria. Nanglingkod sila nga nag-atubang sa lubnganan. **62** Pagkasunod adlaw, human sa Adlaw sa Pagpangandam, miadto ang kadagkoan sa mga pari ug ang mga Pariseo kang Pilato. **63** Miingon sila, “Halangdon nga Gobernador, nahinumdom kami nga sa buhi pa kadtong tigpahisalaag, miingon siya nga mabanhaw kuno siya paglabay sa tulo ka adlaw. **64** Busa maayo tingali nga imong pabantayan ang iyang lubnganan sulod sa tulo ka adlaw, kay basin kon kawaton sa iyang mga tinun-an ang iyang patayng lawas ug unya ipanugilon nila sa mga tawo nga nabanhaw siya. Ug kon mahitabo kini, ang ilang pagpanglimbong mahimong mas daotan pa kaysa una.” **65** Miingon si Pilato kanila, “Aduna kamoy mga tigbalantay. Lakaw, pabantayi ninyo sumala sa inyong nahibaloan.” **66** Busa nangadto sila sa lubnganan, ug gibutangan nila ug timaan ang sira sa lubnganan aron mahibaloan nila kon adunay moabli niini. Unya gipabantayan nila kini.

28 Kadlawon pa sa Dominggo, human sa Adlaw nga Igpapahulay, miadto si Maria nga taga-Magdala ug ang usa pa ka Maria didto sa lubnganan kay gusto nilang motan-aw. **2** Unya, kalit nga millinog ug kusog, kay ang anghel sa Ginoo gikan sa langit mipaligid sa bato nga nakatabon sa lubnganan ug unya gilingkoran niya kini. **3** Ang iyang panagway labihan kasulaw sama sa kilat, ug ang iyang bisti puti gayod kaayo. **4** Ang mga tigbalantay nga nagbantay didto nangurog sa kahadlok ug nawad-an ug panimuot. **5** Miingon ang anghel ngadto sa mga babaye, “Ayaw kamo kahadlok. Nahibalo ako kon nganong mianhi kamo dinhi. Gusto ninyong tanawon si Jesus, ang gilansang sa krus. **6** Wala na siya dinhi tungod kay nabanhaw siya sumala sa iyang giingon kaninyo. Dali kamo dinhi, tan-awa ninyo ang gibutangan kaniya. **7** Adtoi ninyo ang iyang mga tinun-

an, ug sultihi ninyo sila nga nabanhaw siya. Miuna siya kaninyo didto sa Galilea. Didto ninyo siya makita. Ayaw ninyo kalimti kining akong gisulti kaninyo.” **8** Busa nagdali sila pagbiya sa lubnganan. Nahadlok sila apan nalipay gayod sa mao nga balita, ug nanagan sila aron sultihan ang iyang mga tinun-an. **9** Unya sa kalit lang misugat si Jesus ug mitimbaya kanila. Miduol dayon sila kang Jesus ug miluhod kaniya. Gigakos nila ang tiil ni Jesus ug misimba sila kaniya. **10** Miingon si Jesus kanila, “Ayaw kamo kahadlok. Adtoi ninyo ang akong mga igsoon ug sultihi ninyo sila nga moadto sa Galilea. Didto makita ako nila.” **11** Sa paggikan sa mga babaye sa lubnganan, ang uban nga mga tigbalantay nanglakaw usab ug miadto sa siyudad ug gisugilon nila sa kadagkoan sa mga pari ang tanan nga nahitabo didto sa lubnganan. **12** Busa nagtigom ang kadagkoan sa mga pari uban ang mga pangulo sa mga Judio. Nagkauyon sila nga hatagan nila ug daghan nga kuwarta ang mga sundalo aron dili sila mosulti kon unsa gayod ang tinuod nga nahitabo. **13** Gitudloan nila ang mga sundalo kon unsa ang ilang isulti sa mga tawo. Miingon sila, “Sultihi ninyo ang mga tawo nga samtang nangatulong kamo gabii, miabot ang iyang mga tinun-an ug gikuha nila ang patayng lawas ni Jesus. **14** Kon madunggan kini sa gobernador kami na ang maantigo nga mopasabot kaniya aron walay daotan nga mahitabo kaninyo.” **15** Busa gidawat nila ang kuwarta ug gituman nila ang giingon kanila. Busa hangtod karon mao kini ang sugilanon nga gipakaylap sa mga Judio. **16** Unya, miadto ang onse ka tinun-an didto sa Galilea, sa bukid nga giingon kanila ni Jesus diin sila magkita. **17** Sa pagkakita nila kaniya gisimba nila siya, apan ang uban nagduha-duha kon si Jesus ba gayod ang ilang nakita. **18** Miduol si Jesus kanila ug miingon, “Gihatag kanako ang tanang gahom sa pagdumala sa langit ug sa yuta. **19** Busa adtoi ninyo ang mga katawhan sa tanan nga dapit. Ug himoa ninyo sila nga akong mga tinun-an. Bautismohi ninyo sila sa ngalan sa Amahan, sa Anak, ug sa Espiritu Santo. **20** Tudloi ninyo sila sa pagtuman sa tanan nga akong gisugo kaninyo. Hinumdomi ninyo nga kauban ninyo ako kanunay hangtod sa kataposan sa kalibotan.” (aiōn g165)

Marcos

1 Mao kini ang Maayong Balita mahitungod kang Jesus, ang Mesiyas, nga Anak sa Dios. Nagsugod kini 2 sumala sa gisulat ni Propeta Isaias nga nag-ingon: "Ipadala ko ang akong tigbalita una kanimo aron sa pag-andam sa imong agianan." **3** "Kini nga tigbalita mao ang nagsinggit sa kamingawan, 'Andama ninyo ang agianan alang sa Ginoo. Tul-ira ang dalan nga iyang paga-agian.'" **4** Natuman kini sa pag-abot ni Juan nga tigbautismo didto sa mamingaw nga dapit. Daghan ang mga tawo nga miadto kaniya gikan sa tanang lungsod sa Judea, ug daghan gayod ang gikan sa Jerusalem. Nagsangyaw si Juan kanila nga nag-ingon, "Hinulsoli ug biyai ninyo ang inyong mga sala ug pagpabautismo kamo, ug ang Dios mopasaylo kaninyo." Gisugid nila ang ilang mga sala ug gibaustismohan niya sila didto sa Suba sa Jordan. **6** Ang bisti ni Juan hinimo gikan sa balhibo sa kamelyo ug ang iyang bakos panit. Ang iyang pagkaon dulon ug dugos. **7** Mao kini ang iyang gisangyaw, "Adunay moabot sunod kanako nga mas gamhanan pa kay kanako ug dili gani ako takos nga mahimong iyang sulugoon. **8** Ako nagbautismo kaninyo sa tubig, apan siya magbautismo kaninyo sa Espiritu Santo." **9** Niadtong panahona miabot si Jesus gikan sa Nazaret nga sakop sa Galilea, ug nagpabautismo siya kang Juan sa Suba sa Jordan. **10** Pagkaw-as ni Jesus sa tubig, nakita dayon niya nga naabli ang langit, ug mikunsad kaniya ang Espiritu samag dagway sa salampati. **11** Ug adunay tingog nga nadungog gikan sa langit nga nag-ingon, "Ikaw ang akong hinigugma nga Anak. Nalipay gayod ako kanimo." **12** Diha-diha gipaadto siya sa Espiritu sa mamingaw nga dapit. **13** Didto gitintal siya ni Satanas sulod sa 40 ka adlaw. Adunay mabangis nga mga mananap didto, apan gialagaran siya sa mga anghel. **14** Sa dihang napriso si Juan nga Tigbautismo, miadto si Jesus sa Galilea ug nagwali sa Maayong Balita nga gikan sa Dios. **15** Miingon siya, "Miabot na ang panahon nga gipanagna sa mga propeta kaniadto. Ang paghari sa Dios haduol na gayod. Busa hinulsoli ug biyai ang inyong mga sala ug tuhi ninyo ang Maayong Balita." **16** Usa niana ka adlaw samtang naglakaw si Jesus sa daplin sa Linaw sa Galilea, nakita niya ang managsoon nga si Simon ug si Andres nga nagtaktak ug pukot kay mga mangingisda man kini sila. **17** Miingon si Jesus kanila,

"Sunod kamo kanako ug dili na isda ang inyong pangitaon, kay tudloan ko kamo sa pagpangabig ug mga tawo." **18** Diha-diha gibiyaaan nila ang ilang mga pukot ug misunod kaniya. **19** Human niadto, mipadayon si Jesus sa paglakaw ug sa unahan nakita niya ang managsoon nga si Santiago ug si Juan nga mga anak ni Zebedeo. Diha sila sa ilang sakayan nga nag-ayo sa ilang pukot. **20** Gitawag dayon niya sila. Gibiyaaan nila ang ilang amahan nga si Zebedeo didto sa sakayan uban sa ilang mga sinuholan nga tawo, ug miuban sila kang Jesus. **21** Miadto sila sa lungsod sa Capernaum. Sa pag-abot sa Adlaw nga Igpapahulay, misulod si Jesus sa sinagoga sa mga Judio ug nagtudlo siya. **22** Natingala gayod ang mga tawo sa iyang pagpanudlo tungod kay nagtudlo siya nga adunay gahom, ug dili sama sa pagpanudlo sa mga magtutudlo sa Kasugaoan. **23** Sa mga tawo didto nga nagtigom adunay tawo nga gisudlan ug daotang espiritu nga misinggit, **24** "Jesus nga taga-Nazaret, unsay labot mo kanamo? Mianhi ka ba aron paglaglag kanamo? Nakaila ako kanimo. Ikaw ang Balaan nga gipadala sa Dios." **25** Apan gipadlong ni Jesus ang daotang espiritu, "Hilom ug gawas kaniya!" **26** Ang mao nga tawo gipakurog sa daotang espiritu nga misinggit samtang nigawas gikan kaniya. **27** Natingala gayod ang mga tawo didto, busa miingon sila, "Unsa kini? Bag-o kini nga pagtulon-an. Bisan ang mga daotang espiritu namandoan niya ug mituman kaniya." **28** Busa dali rang mikaylap ang balita mahitungod kang Jesus sa tibuok nga probinsya sa Galilea. **29** Migawas sila sa sinagoga sa mga Judio ug miadto sa balay nila ni Simon ug Andres. Miuban usab si Santiago ug si Juan. **30** Niadtong higayona naghigda ang ugangan nga babaye ni Simon kay gihilantan. Ug gisulti dayon nila kini kang Jesus. **31** Busa miduol si Jesus sa babaye unya gikuptan sa kamot ug gipabangon. Diha-diha naayo siya ug gisilbihan niya ug pagkaon sila si Jesus. **32** Sa pagsalop sa adlaw, gidala sa mga tawo ngadto kang Jesus ang tanan nga masakiton ug ang mga gigamhan sa mga daotang espiritu. **33** Daghan kaayo ang mga taga-lungsod nga nagpundok sa atubangan sa balay. **34** Giayo ni Jesus ang daghang mga masakiton nga adunay nagkalain-lain mga sakit, ug iyang giabog ang daghang mga daotang espiritu. Wala niya tugoti nga mosulti ang mga daotang espiritu kay nakaila man sila kon kinsa siya. **35** Sa pagkasunod nga adlaw, kadlawon pang mibangon si Jesus ug miadto sa mamingaw nga dapit

ug nag-ampo. **36** Gipangita siya ni Simon ug sa iyang mga kauban. **37** Sa pagkakita nila kaniya miingon sila, "Gipangita ka sa tanan." **38** Apan miingon siya kanila, "Dali kamo, mangadto kita sa mga duol nga lungsod aron makasangyaw ako didto, kay mao kini ang hinungdan nganong mianhi ako dinhi sa kalibotan." **39** Busa gilipot ni Jesus ang tibuok Galilea ug nagsangyaw diha sa mga sinagoga sa mga Judio ug nanghingilin sa mga daotang espiritu nga misulod sa mga tawo. **40** Adunay usa ka tawo nga adunay ngilngig nga sakit sa panit, nga miduol kang Jesus. Miluhod siya ug nagpakiluoy nga nag-ingon, "Kon imong pagbuot, mahimo mo akong ayohon sa akong sangla aron maisip ako nga hinlo." **41** Naluoy gayod si Jesus kaniya. Busa gihikap niya siya ug miingon, "Oo, buot ko. Mahinlo ka!" **42** Ug diha-diha dayon nawala ang iyang sangla ug nahinlo siya. **43** Gipahimangnoan siya ni Jesus, "Ayaw gayod pagsulti kang bisan kinsa bahin niini, diretso hinuon sa pari ug pagpatan-aw kaniya. Unya paghalad sumala sa gisugo ni Moises sa pagpamatuod ngadto sa mga tawo nga hinlo ka na." Ug gipalakaw dayon siya ni Jesus. **45** Apan milakaw ang tawo ug nanugilon mahitungod sa nahitabo kaniya. Busa mikaylap ang balita mahitungod sa nahitabo sa sanglahon hangtod nga dili na makasulod si Jesus sa mga lungsod kay nagduot na man ang mga tawo sa pagduol kaniya. Nagpabilin na lang siya didto sa mamingaw nga dapit. Apan miadto pa gihapon ang mga tawo kaniya gikan sa nagkalain-laing mga dapit.

2 Paglabay sa pipila ka adlaw, mibalik si Jesus sa Capernaum. Mikaylap ang balita nga anaa siya sa balay. **2** Busa daghang mga tawo ang nagtigom didto hangtod nga napuno ang balay ug nagdasok sila bisan pa sa adunay pultahan. Giwali niya ang Pulong sa Dios kanila. **3** Ug unya adunay miabot nga paralitiko nga gidayongan sa upat ka tawo. **4** Apan tungod kay nagdasok ang mga tawo dili sila makaduol kang Jesus. Busa gibangagan nila ang atop tungod sa gitindogan ni Jesus. Unya gitunton nila ang paralitiko nga naghigda sa iyang higdaanan. **5** Pagkakita ni Jesus nga dako ang ilang pagtuo, miingon siya sa paralitiko, "Gipasaylo na ang imong mga sala." **6** Sa dihang nadungog kini sa mga magtutudlo sa Kasugoan nga naglingkod didto, miingon sila sa ilang kaugalingon, **7** "Ngano nga nagsulti siyag ingon niana? Pagpasipala kana sa Dios. Ang Dios lang ang

makapasaylo sa mga sala." **8** Diha-diha nasayran ni Jesus ang ilang gihuna-huna. Busa miingon siya kanila, "Nganong naghuna-huna man kamo ug ingon niana? **9** Unsa ba diay ang mas sayon, ang pag-ingon sa paralitiko 'Gipasaylo na ang imong mga sala,' o ang pag-ingon 'Tindog, dad-a ang imong higdaanan ug lakaw'? **10** Karon, pamatud-an ko kaninyo pinaagi sa pag-ayo niining paralitiko nga ang Anak sa Tawo adunay gahom dinhi sa yuta sa pagpasaylo sa mga sala." **11** Unya miingon siya sa paralitiko, "Tindog, dad-a ang imong higdaanan ug pauli!" **12** Samtang nagtan-aw ang tanan mitindog dayon ang paralitiko ug gidala niya ang iyang higdaanan ug migawas. Natingala gayod silang tanan ug gidayeg nila ang Dios. Miingon sila, "Wala pa gayod kami sukad makakita ug sama niini." **13** Human niadto mibalik na usab si Jesus sa daplin sa Linaw sa Galilea. Daghang mga tawo ang miduol kaniya, busa gitudloan niya sila. **14** Samtang naglakaw siya, nakita niya ang maniningil ug buhis nga si Levi nga anak ni Alfeo. Didto siya naglingkod sa dapit diin magbayad ug buhis. Miingon si Jesus kaniya, "Dali, uban kanako." Mitindog si Levi ug misunod kaniya. **15** Sa dihang nangaon si Jesus ug ang iyang mga tinun-an didto sa balay ni Levi, daghan usab nga mga maniningil ug buhis ug uban pa nga giila nga mga makasasala ang nakig-uban kanila sa pagpangaon, kay daghan na ang nagsunod kaniya. **16** Didto usab ang mga Pariseo nga magtutudlo sa Kasugoan. Nakita nila si Jesus nga nagkaon uban sa mga tawo nga ilang giila nga mga makasasala sama sa mga maniningil ug buhis. Nangutana sila sa iyang mga tinun-an, "Nganong nakig-uban siyag kaon sa mga tawo nga sama niana?" **17** Nadungog ni Jesus ang ilang pangutana, busa gitubag niya sila pinaagi sa sambingay, "Ang tawo nga maayog panglawas wala magkinahanglan ug doktor, ang masakiton lang. Busa wala ako moanhi aron sa pagtawag sa mga nagtuo nga sila matarong, kondili sa mga makasasala." **18** Nagpuasa ang mga tinun-an ni Juan nga tigbautismo ug ang mga Pariseo. Busa adunay mga tawo nga miduol kang Jesus ug nangutana, "Nganong ang mga tinun-an ni Juan ug ang mga tinun-an sa mga Pariseo nagpuasa apan ang imo wala?" **19** Mitubag si Jesus kanila, "Mahimo ba diay nga dili pakan-on ang mga bisita sa kasal samtang kauban pa nila ang pamanhonon? Dili gayod! **20** Apan moabot ang panahon nga ang pamanhonon kuhaon gikan kanila, ug mao na unya kana ang ilang pagpuasa."

21 Mipadayon si Jesus pagsulti ug mga sambingay, "Walay magtapak ug bag-ong panapton sa daan nga bisti, kay mokulo ang bag-o nga panapton kon malabhan ug mosamot pa kadako ang gisi. 22 Wala usay magsulod ug bag-o nga bino sa daan nga sudlanan nga panit, kay mabuskag ang sudlanan ug mausik ang bino, ug pareho sila nga dili na mapuslan. Hinuon, adto isulod ang bag-o nga bino sa bag-o nga sudlanan nga panit." 23 Usa ka Adlaw nga Igpapahulay, nakaagi sila Jesus sa kaumahan sa trigo, ug ang iyang mga tinun-an nangutlo ug mga uhay sa trigo. 24 Busa miingon ang mga Pariseo kang Jesus, "Tan-awa ang gihimo sa imong mga tinun-an! Nganong gihimo nila ang gidili sa Adlaw nga Igpapahulay?" 25 Mitubag si Jesus kanila, "Wala ba diay ninyo mabasa sa Kasulatan ang gihimo ni David sa dihang siya ug ang iyang mga kauban gigutom ug nagkinahanglan ug pagkaon? 26 Kini nahitabo sa dihang si Abiatar pa ang pangulong pari. Misulod si David sa balay sa Dios ug mikaon sa pan nga gihalad ngadto sa Dios. Gipakaon usab niya ang iyang mga kauban. Wala sila makasala bisan pa ug gidili sa Kasugoan ang pagkaon niadto gawas lang sa mga pari." 27 Ug miingon pa gayod si Jesus, "Gihimo ang Adlaw nga Igpapahulay alang sa kaayohan sa tawo. Wala himoa ang tawo alang sa kaayohan sa Adlaw nga Igpapahulay. 28 Busa, ang Anak sa Tawo adunay gahom sa pag-ingon kon unsa ang husto nga buhaton sa Adlaw nga Igpapahulay."

3 Mibalik pag-usab si Jesus sa sinagoga sa mga Judio ug adunay tawo didto nga baldado ug kamot. 2 Tungod kay ang mga Pariseo nangita ug pamaagi nga ikasumbong nila si Jesus, gibantayan nila kon ayohon niya kadtong tawo sa Adlaw nga Igpapahulay. 3 Miingon si Jesus sa tawo nga baldado ang kamot, "Dali dinhi sa atubangan." 4 Unya nangutana siya sa mga Pariseo, "Unsa ba ang gitugot sa Kasugoan sa Adlaw nga Igpapahulay: ang paghimo ug maayo sa mga tawo, o ang paghimo ug daotan? Ang pagluwas sa ilang kinabuhi, o ang pagpatay?" Apan wala gayoy mitubag. 5 Nasubo si Jesus tungod sa kagahi sa ilang kasing-kasing ug masuk-anon nga mitan-aw kanila. Unya miingon siya sa tawo nga baldado ug kamot, "Ituy-od ang imong kamot!" Gituy-od niya, ug naayo kini. 6 Human niadto migawas ang mga Pariseo ug nakigkita sa mga tawo ni Herodes. Nagplano sila kon unsaon nila pagpatay si Jesus. 7 Si Jesus ug

ang iyang mga tinun-an miadto sa daplin sa Linaw sa Galilea. Misunod kanila ang daghang mga tawo nga gikan sa Galilea ug Judea. 8 Daghan usab ang gikan sa Jerusalem, sa Idumea, sa tabok Suba sa Jordan ug sa palibot sa Tiro ug Sidon, kay nadungog nila ang iyang gipangbuhat. 9 Tungod sa kadaghan sa mga tawo giingnan niya ang iyang mga tinun-an nga mag-andam ug sakayan alang kaniya, aron aduna siyay masakyan kon magduot kaniya ang mga tawo. 10 Tungod kay daghan na ang iyang gipang-ayo, ang tanan nga adunay sakit nag-ilog sa paghikap kaniya. 11 Ug kon makita siya sa mga tawo nga adunay daotan nga mga espiritu, mohapa sila sa iyang atubangan ug mosinggit, "Ikaw ang Anak sa Dios!" 12 Apan gipahimangnoan gayod niya ang mga daotang espiritu nga dili mosugilon kon kinsa siya. 13 Human niadto, mitungas si Jesus sa bukid ug iyang gitawag ang gusto niya nga pilion, ug miduol sila kaniya. 14 Ug iyang gipili ang dose nga mahimo niyang kauban [nga iya usab gitawag mga apostoles]. Gipadala niya sila aron sa pagsangyaw ug 15 gihatagan niyang gahom sa paghingilin sa mga daotang espiritu. 16 Mao kini ang dose nga iyang gipili: si Simon (nga iyang ginganlan ug Pedro), 17 sila si Santiago ug si Juan nga mga anak ni Zebedeo (nga ginganlan niya ug Boanerges nga ang buot ipasabot, mga anak sa dalogdog), 18 si Andres, si Felipe, si Bartolome, si Mateo, si Tomas, si Santiago nga anak ni Alfeo, si Tadeo, si Simon (nga kaniadto rebelde sa gobyerno sa Roma), 19 ug si Judas Iscariote nga sa kaulahian mitraydor kaniya. 20 Pagkahuman, mipauli si Jesus sa balay nga iyang ginasak-an. Ug nagtigom pag-usab ang mga tawo didto, busa si Jesus ug ang iyang mga tinun-an wala nay panahon bisan sa pagpangaon. 21 Pagkadungog sa iyang pamilya mahitungod sa mga gipangbuhat ni Jesus, miadto sila didto aron kuhaon siya, kay nag-ingon ang mga tawo nga nabuang siya. 22 Ang mga magtutudlo sa Kasugoan nga miabot gikan sa Jerusalem miingon, "Gisudlan siya ni Satanas nga pangulo sa mga daotang espiritu. Busa pinaagi sa gahom ni Satanas ginahinginan niya ang daotan nga mga espiritu." 23 Gipaduol ni Jesus ang mga tawo kaniya, ug misulti siya kanila pinaagi niini nga mga sambingay, "Dili mahimo nga si Satanas mohingilin sa iyang mga kauban. 24 Kon ang usa ka gingharian magkabahin-bahin, kana nga gingharian dili magpadayon. 25 Mao usab ang mahitabo kung mag-unay pag-away ang

usa ka panimalay, magkabahin-bahin kini. **26** Busa mao usab kana ang mahitabo kon si Satanas ug ang iyang mga sakop magkabahin-bahin ug mag-unay; ang iyang gingharian dili magpadayon kondili mabungkag hinuon. **27** “Sa pagkatinuod, wala tawo nga makasulod sa balay sa kusgan nga tawo aron pagkuha sa iyang mga kabtangan kon dili una niya gapuson kanang kusgan nga tawo. Kon magapos na niya, makakuha na siya sa mga kabtangan niana nga balay. **28** “Sultihan ko kamo sa tinuod, ang tanan nga matang sa sala ug mga pagsulti ug daotan batok sa Dios mapasaylo, **29** apan si bisan kinsa nga mosulti ug daotan batok sa Espiritu Santo dili gayod mapasaylo. Kini nga sala dili gayod mapasaylo bisan kanus-a.” (aiōn g165, aiōnios g166) **30** Gisulti kini ni Jesus kay nag-ingon ang mga magtutudlo sa Kasuguan nga aduna siyay daotan nga espiritu. **31** Unya miabot ang inahan ug ang mga igsoon ni Jesus. Samtang nagtindog sila didto sa gawas sa balay gipatawag nila siya. **32** Daghan ang mga tawo didto nga naglingkod sa palibot ni Jesus. Ug miingon ang mga tawo kaniya, “Ang imong inahan ug mga igsoon anaa sa gawas ug gipatawag ka nila.” **33** Miingon siya, “Nasayod ba kamo kon kinsa ang akong inahan ug mga igsoon?” **34** Mitan-aw siya sa mga tawo nga naglingkod sa palibot duol niya ug miingon, “Mao kini sila ang akong inahan ug mga igsoon! **35** Si bisan kinsa nga naghimo sa kabubut-on sa Dios mao ang akong inahan ug mga igsoon.”

4 Nagtudlo pag-usab si Jesus sa daplin sa linaw. Daghan kaayong mga tawo ang nagtigom sa iyang palibot. Busa misakay siya sa sakayan nga nagpundo didto ug milingkod. Ug ang mga tawo nagpabilin sa daplin sa linaw. **2** Daghan ang iyang gitudlo kanila pinaagi sa mga sambingay. **3** Miingon siya, “Pamati kamo! Adunay usa ka mag-uuma nga nagsabwag ug binhi. **4** Nasabwag ang uban nga binhi sa daplin sa dalan, ug gituka kini sa mga langgam. **5** Ang uban nasabwag sa kabatoan. Adunay gamay nga yuta didto, busa dali ra nga miturok ang binhi. **6** Apan nalawos kini sa dihang nainitan sa adlaw, ug namatay ra dayon tungod kay wala kini makagamot. **7** Ang uban nga binhi nasabwag ug mitubo sa yuta nga adunay tunokon nga mga sagbot, apan sa paglabong sa mga sagbot natabonan kini, busa wala makapamunga. **8** Ang uban usab nga binhi nasabwag sa maayo nga yuta, ug kini mitubo ug namunga. Ang uban

igo-igo lang ang bunga, ang uban daghan, ug ang uban daghan kaayo.” **9** Miingon pa gayod si Jesus kanila, “Angay maminaw ang adunay igdulongog.” **10** Pagpamauli sa mga tawo, ang dose ka mga tinun-an ug ang uban pa nga nag-uban kang Jesus nangutana kaniya kon unsa ang kahulogan niadtong sambingay. **11** Miingon si Jesus kanila, “Ang mga tinago mahitungod sa paghari sa Dios klaro nga gisulti kaninyo, apan sa uban nga mga tawo ang tanan nga butang mahitungod sa paghari sa Dios gisulti pinaagi sa mga sambingay, **12** aron matuman ang giingon sa kasulatan nga, “Magpadayon ang ilang pagtan-aw apan dili sila makakita, ug magpadayon usab ang ilang pagpaminaw apan dili usab sila makasabot, kay kon makasabot sila, maghinulsol sila ug pasayloon sila sa Dios.” **13** Unya nangutana si Jesus kanila, “Wala ba diay kamo makasabot niadto nga sambingay? Kon mao kana, unsaon ninyo pagkasabot sa uban pa nakong mga sambingay? **14** Ang gisabwag sa mag-uuma mao ang pulong sa Dios. **15** Ang mga binhi nga nasabwag sa dalan mao ang pulong sa Dios nga nadunggan sa mga tawo, apan miabot usab dayon si Satanas ug giilog niya ang pulong sa Dios nga gisabwag diha sa ilang mga kasing-kasing. **16** Ang mga binhi nga nasabwag sa kabatoan nga gamay lang ug yuta mao ang pulong sa Dios nga nadunggan sa mga tawo ug diha-diha gidawat nila nga malipayon. **17** Apan kini dili kinasing-kasing, busa wala molungtad ang ilang pagtuo. Sa pag-abot sa kalisod o paglutos tungod sa ilang pagdawat sa pulong sa Dios mibiya sila sa ilang pagtuo. **18** Ang mga binhi nga nasabwag didto sa mga sagbot nga tunokon mao ang pulong sa Dios nga nadunggan sa mga tawo, **19** apan tungod sa mga kabalaka sa panginabuhi ug pagpaningkamot nga makaangkon ug bahandi, ug tungod sa sobra nga pagtinguha sa uban pa nga mga kabtangan, nalimtan nila ang pulong sa Dios nga ilang nadunggan ug wala kini namunga sa ilang kinabuhi. (aiōn g165) **20** Apan ang mga binhi nga nasabwag sa maayo nga yuta mao ang pulong sa Dios nga nadungog sa mga tawo ug gidawat nila sa kinasing-kasing ug namunga. Ang uban igo-igo lang ang bunga, ang uban daghan, ug ang uban daghan kaayo.” **21** Human niadto mipadayon sa pagsulti si Jesus kanila, “Kon ang tawo magdagkot ug suga, dili niya kini takloban ug gantangan o kaha ibutang sa ilalom sa katre, kondili ibutang hinuon niya kini sa tungtongan. **22** Mao kana nga wala gayoy tinago

nga dili mogawas sa kaulahian, ug walay tinagoan nga dili mabutyag. 23 Angay maminaw ang adunay igdulongog.” 24 Miingon pa gayod siya, “Paminaw kamo pag-ayo kanako. Mohatag ang Dios kaninyo ug pagsabot sumala sa inyong pagpaminaw, ug iya pa gani kining dugangan. 25 Kay ang tawo nga adunay pagsabot sa kamatuoran hatagan pa gayod. Apan ang tawo nga walay pagsabot sa kamatuoran, bisan ang gamay nga iyang nasabtan kuhaon pa kaniya.” 26 Miingon pa gayod si Jesus, “Ang paghari sa Dios sama sa tawo nga nagsabwag ug binhi diha sa iyang uma. 27 Samtang nagpadayon siya sa iyang buluhaton matag adlaw ug sa iyang pagkatulog matag gabii, ang mga binhi nga iyang gisabwag nagtubo bisan wala niya mahibaloi kon sa unsang pamaagi. 28 Ang yuta mao ang mopatubo ug mopabunga sa mga tanom: una ang dahon, sunod ang uhay, ug ang ulahi ang timgas nga bunga. 29 Ug kon hinog na, anihon sa tag-iya kay anihonon na man.” 30 Miingon na usab si Jesus, “Sa unsa nato ikatandi ang paghari sa Dios? Unsa nga sambingay ang atong gamiton aron nga masaysay kini? 31 Sama kini sa binhi sa mustasa. Labing gamay kini sa tanan nga binhi, 32 apan kon matanom na, motubo ug molabaw pa sa tanang mga tanom sa tanaman nga bisan ang mga langgam makahimo sa pagsalag diha sa iyang labong nga mga sanga.” 33 Daghan pa nga mga sambingay nga sama niini ang gigamit ni Jesus sa iyang pagpanudlo sa mga tawo, sumala lang sa ilang masabtan. 34 Wala siya mosulti sa mga tawo nga dili pinaagi sa sambingay, apan gipasabot niya kining tanan sa iyang mga tinun-an kon sila na lang. 35 Sa pagkagabii na, miingon si Jesus sa iyang mga tinun-an, “Dali, motabok kita.” 36 Busa gibiyaan sa iyang mga tinun-an ang daghang mga tawo nga nagtigom, ug misakay sila didto sa sakayan nga gisakayan ni Jesus. Adunay mga sakayan usab didto nga midungan kanila. 37 Ug sa naglawig na sila, kalit lang mihuros ang kusog nga hangin. Sige ang hapak sa dagkong mga balod, ug hapit na mapuno sa tubig ang sakayan. 38 Apan si Jesus didto sa ulin sa sakayan natulog nga nag-unlan. Gipukaw nila siya. Miingon sila, “Magtutudlo, wala ka ba mabalaka nga malunod na kita?” 39 Busa mibangon siya ug gimandoan niya ang hangin ug ang mga balod, “Hunong!” Ug mihunong ang hangin ug milinaw ang dagat. 40 Ug miingon si Jesus kanila, “Nganong nangahadlok man kamo? Wala pa ba kamoy pagtuo kanako?” 41 Nahadlok gayod sila

pag-ayo ug miingon sa usag usa, “Kinsa gayod kaha kining tawhana, nga bisan ang hangin ug ang mga balod motuman man kaniya?”

5 Human niadto nakaabot sila sa tabok sa linaw, sa dapit sa mga Gerasenhon, 2 Sa dihang nakakanaog na si Jesus sa sakayan, gisugat siya sa usa ka tawo nga migawas gikan sa langub nga lubnganan. Kini nga tawo gigamhan sa daotang espiritu 3 ug didto na nagpuyo sa mga langub nga lubnganan. Wala gayoy tawo nga makagapos kaniya, bisan makakadena kaniya. 4 Daghan na nga higayon nga gikadenahan ang iyang mga tiil ug mga kamot, apan gipamugto lang niya kini. Wala gayoy makapugong kaniya. 5 Adlaw ug gabii, didto sa mga langub nga lubnganan o kaha sa mga bukid, nagsige siya ug singgit ug gisamad-samaran niyag bato ang iyang lawas. 6 Sa pagkakita niya kang Jesus didto sa layo, midagan siya ngadto kaniya ug miluhod. 7 Miingon si Jesus sa daotang espiritu nga nagpuyo niadtong tawo, “Ikaw nga daotang espiritu, gawas gikan niining tawo!” Misinggit ang tawo, “Jesus, Anak sa Dios nga labaw sa tanan, unsay imong labot kanako? Nagpakiluoy ako kaniyo sa ngalan sa Dios nga dili mo ako silotan.” 9 Gipangutana dayon siya ni Jesus, “Unsay imong ngalan?” Mitubag siya, “Ang akong ngalan si Panon tungod kay daghan kami.” 10 Ug nagsige siyag pakiluoy kang Jesus nga dili lang sila papahawaon niadtong dapita. 11 Duol didto, naay daghang mga baboy nga nangungad sa bakilid. 12 Nagpakiluoy kang Jesus ang mga daotang espiritu nga tugotan sila nga mosulod niadtong mga baboy. 13 Busa gitugotan niya sila. Ug migawas ang mga daotang espiritu gikan niadtong tawo ug misulod sa mga baboy. Unya ang tanang mga baboy didto nga mga duha ka libo mihaguros sa pagpanagan padulhog sa bakilid diretso sa linaw ug nangalumós. 14 Nanagan ang mga nag-atiman sa mga baboy ug gisulti nila ang nahitabo ngadto sa mga tawo sa lungsod ug sa kaumahan. Busa nanglakaw ang mga tawo aron tan-awon kon unsa ang nahitabo. 15 Niadto sila kang Jesus ug nakita nila kadtong tawo nga kaniadto gigamhan sa mga daotang espiritu. Naglingkod siya nga adunay bisti na ug maayo na ang pangisip. Busa nangahadlok sila. 16 Ang mga nakakita misulti sa mga tawo kon unsa ang nahitabo sa tawo nga gigamhan kaniadto sa mga daotang espiritu ug ang nahitabo sa mga baboy. 17 Tungod

niadtong hitaboa nagpakiluoy sila kang Jesus nga mobiya sa ilang lugar. 18 Sa dihang mosakay na si Jesus sa sakayan, kadtong tawo nga kaniadto gigamhan sa mga daotang espiritu nagpakiluoy kaniya nga kon mahimo paubanon siya. 19 Apan wala mosugot si Jesus, giingnan hinuon niya kini, "Pauli sa imong pamilya ug sultihi sila kon unsa ang gihimo sa Ginoo ug unsa siya kamaluloy-on diha kanimo." 20 Busa milakaw kadtong tawo ug miadto siya sa probinsya sa Decapolis, ug didto gisulti niya ang gihimo ni Jesus kaniya. Natingala gayod ang tanan nga nakadungog kaniya. 21 Pagtabok na usab ni Jesus sa pikas bahin sa linaw, daghang mga tawo ang nagtigom didto kaniya. 22 Miabot usab didto si Jairo nga usa sa mga pangulo sa sinagoga sa mga Judio. Sa pagkakita niya kang Jesus miluhod siya kaniya ug nagpakiluoy, "Ang akong anak nga dalagita himalatyon na. Kon mahimo adtoi siya didto sa balay ug ipandong ang imong kamot kaniya aron mamaayo siya ug mabuhil!" 24 Busa miuban si Jesus kaniya. Daghan kaayong mga tawo ang misunod kang Jesus ug nagdasok sila ngadto kaniya. 25 Adunay babaye didto nga nagtali-dugo sulod na sa dose ka tuig. 26 Dako na kaayo ang iyang nagasto sa pagpatambal sa nagkalain-lain nga mga mananambal. Nagasto na niya ang tanan niyang pilak ug kabtangan, apan wala gayod siya mamaayo. Misamot hinuon ang iyang sakit. 27 Nadungog niya ang balita mahitungod kang Jesus, busa miliot siya sa daghang tawo aron mahikap ang kupo ni Jesus. 28 Miingon siya sa iyang kaugalingon, "Kon mahikap ko lang bisan ang iyang bisti, mamaayo gayod ako." 29 Busa gihikap niya ang bisti ni Jesus ug diha-diha miundang ang iyang pagdugo, ug nabati niya nga naayo na siya sa iyang sakit. 30 Nabati ni Jesus nga adunay gahom nga migawas gikan kaniya, busa milingi dayon siya ug miingon, "Kinsa ang mihikap sa akong bisti?" 31 Mitubag ang iyang mga tinun-an, "Kadaghan sa mga tawo nga nagdasok diha kanimo, nganong mangutana ka pa man kon kinsa ang mihikap kanimo?" 32 Apan naglingi-lingi pa gayod siya kon kinsa ang mihikap kaniya. 33 Tungod kay nasayran sa babaye kon unsa ang nahitabo kaniya, miduol siya kang Jesus nga nagkurog sa kahadlok. Miluhod siya ug misulti sa tinuod. 34 Unya miingon si Jesus kaniya, "Anak ko, naluwas ka tungod sa imong pagtuo. Busa pauli ug ayaw na ug kaguol sa imong sakit kay naayo ka na." 35 Samtang nakigsulti pa siya sa babaye

adunay nangabot nga pipila ka mga tawo gikan sa balay ni Jairo nga usa sa mga pangulo sa sinagoga. Miingon sila kang Jairo, "Patay na ang imong anak. Ayaw na samoka ang magtutudlo." 36 Apan wala magtagad si Jesus sa ilang giingon. Miingon siya kang Jairo, "Ayaw kahadlok. Tuo lang." 37 Apan wala siyay gipauban gawas kang Pedro ug ang magsoon nga si Santiago ug si Juan. 38 Sa pag-abot nila didto sa balay ni Jairo nakita ni Jesus nga nagkaguliyang ang mga tawo. Ug adunay nanghilak ug nagminatay. 39 Misulod sila sa balay ug miingon siya sa mga tawo, "Nganong nagkaguliyang ug nanghilak man kamo? Wala mamatay ang bata, kondili natulog lang siya." 40 Gikataw-an nila si Jesus. Busa gipagawas niya ang tanang mga tawo ug gipasulod niya sa kuwarto sa bata ang amahan ug inahan niini, ug ang tulo nga iyang kauban. 41 Unya iyang gikuptan ang kamot sa bata ug miingon, "Talitha, koum," nga ang buot ipasabot, "Inday, bangon!" 42 Ug diha-diha mibangon ang dalagita ug naglakaw-lakaw. (Ang maong dalagita nagpanuigon ug dose ka tuig.) Hilabihan gayod ang ilang katingala sa nahitabo. 43 Apan gipahimangnoan niya sila nga dili gayod mosulti kang bisan kinsa. Ug giingnan niya sila nga hatagan ug pagkaon ang bata.

6 Human niadto, mipauli si Jesus sa iyang lungsod, ug miuban kaniya ang iyang mga tinun-an. 2 Sa pag-abot sa Adlaw nga Igpapahulay nagtudlo siya sa sinagoga sa mga Judio. Daghan ang mga tawo didto nga nakadungog kaniya ug natingala gayod sila. Miingon sila, "Nganong daghan mag nasayran kining tawhana? Asa man siya nakakuha niining kaalam? Ug nganong makabuhat man siyag mga milagro?" 3 Dili ba siya man ang panday nga anak ni Maria ug mga igsoon niya sila si Santiago, Jose, Judas ug Simon, ug ang mga igsoon niya nga babaye dinhi usab nagpuyo?" Tungod niini dili gayod sila motuo kaniya. 4 Unya miingon si Jesus kanila, "Ang propeta tinahod bisan asa gawas lang diha sa iyang kaugalingon nga lungsod ug sa iyang mga paryente ug panimalay." 5 Mao kana nga wala siya makabuhat ug mga milagro niadtong lugara, gawas lang sa pipila ka mga masakiton nga iyang gipandongan sa iyang mga kamot ug nangaayo. 6 Natingala siya nga dili sila motuo kaniya. Unya miadto si Jesus sa mga kabaryohan ug nagtudlo. 7 Gitawag niya ang dose niya ka tinun-an ug gipadala niya sila sa tinag-duha. Gihatagan niya sila ug gahom batok sa mga

daotang espiritu. **8** Gimandoan niya sila, "Ayaw kamo pagdalag bisan unsa sa inyong paglakaw gawas lang sa sungkod. Ayaw kamo pagdalag pagkaon, kuwarta o bag. **9** Mahimo kamong mosul-ob ug sandalyas, apan ayaw kamo pagdalag ilisan nga bisti. **10** Kon padayonon kamo sa usa ka balay, diha lang gayod kamo mopuyo hangtod mohawa kamo nianang lugara. **11** Apan kon ang mga tawo sa usa ka lugar dili modawat kaninyo ug dili maminaw sa inyong giwali, biyai lang ninyo sila, ug sa inyong paghawa itaktak ang abog sa inyong mga tiil isip pasidaan batok kanila." **12** Busa milakaw sila ug nagsangyaw nga kinahanglan maghinulsol ang mga tawo sa ilang mga sala. **13** Daghang mga daotang espiritu ang ilang gihinginlan ug daghang mga masakiton ang ilang gidihogan ug lana ug nangaayo. **14** Nakaabot kang Haring Herodes ang balita mahitungod kang Jesus tungod kay nabantog na siya. Ang uban nag-ingon nga si Jesus mao si Juan nga Tigbautismo nga nabanhaw, mao kana nga adunay gahom siya sa paghimog mga milagro. **15** Apan miingon ang uban nga siya si Elias nga propeta. Ug miingon pa gayod ang uban nga siya usa ka propeta nga sama sa mga propeta kaniadto. **16** Sa pagkadungog ni Herodes nianang mga balitaa, miingon siya, "Nabanhaw si Juan nga akong gipapunggotan ug ulo." **17** Gipadakop ug gipapriso kaniadto ni Herodes si Juan tungod kang Herodias. Si Herodias asawa sa igsoon ni Herodes nga si Felipe. Apan gipangasawa siya ni Herodes. **18** Kanunayng sultihan ni Juan si Herodes nga supak sa Kasugoan ang iyang pagpangasawa sa asawa sa iyang igsoon. **19** Busa nagdumot si Herodias kang Juan ug gusto niya nga ipapatay kini, apan dili niya mahimo tungod kay dili mosugot si Herodes. **20** Nahadlok si Herodes kang Juan kay nasayran man niya nga si Juan diosnon ug matarong nga tawo. Busa gipanalipdan ni Herodes si Juan. Gusto ni Herodes nga maminaw sa mga wali ni Juan bisan tuod nga ang iyang mga nadungog nakapalibog kaniya. **21** Sa kaulahian miabot ra gayod ang panahon nga gihulat ni Herodias. Kini nahitabo sa adlawng natawhan ni Herodes. Nagkombira si Herodes ug giimbitar niya ang mga opisyal sa Galilea, ang mga kapitan sa sundalo, ug ang mga inila nga mga tawo didto. **22** Sa panahon sa kombira, misulod ang dalaga nga anak ni Herodias ug misayaw. Nalipay gayod si Herodes ug ang iyang mga bisita. Busa miingon si Herodes sa dalaga, "Pangayo kanako bisan unsay imong gusto ug ihatag ko kanim." **23** Ug miingon pa gayod siya sa dalaga, "Ipanumpa ko nga bisan unsay imong pangayoon kanako ihatag ko kanim, bisan ang katunga pa sa akong gingharian." **24** Migawas ang dalaga ug nangutana sa iyang inahan kon unsay iyang pangayoon. Mitubag ang iyang inahan nga pangayoon niya ang ulo ni Juan nga tigbautismo. **25** Ug midali-dali siyag balik sa hari. Pag-abot niya didto miingon siya, "Gusto ko nga ihatag mo kanako karon dayon ang ulo ni Juan nga tigbautismo nga nakabutang sa bandehado." **26** Sa pagkadungog niadto sa hari nasubo gayod siya. Apan tungod kay nakapanumpa siya ug nadungog mismo sa iyang mga bisita, dili niya buot nga mapakyas ang iyang saad sa dalaga. **27** Diha-diha gisugo niya ang usa ka sundalo nga dad-on kaniya ang ulo ni Juan. Busa miadto ang sundalo sa prisohan ug gipunggotan ug ulo si Juan. **28** Gibutang niya kini sa bandehado ug gihatag sa dalaga, ug gihatag usab sa dalaga ngadto sa iyang inahan. **29** Sa pagkadungog sa mga tinun-an ni Juan mahitungod sa nahitabo, giadtoan nila ug gikuha ang lawas ni Juan ug gilubong. **30** Ang mga apostoles nga nanglakaw sa pagwali mibalik kang Jesus. Gisulti nila kaniya ang tanan nga ilang gibuhay ug mga gipanudlo. **31** Tungod sa kadaghan sa mga tawo nga nagpulipuli pagpangabot ug pagpanglakaw, wala na gayod silay panahon bisan sa pagpangaon. Busa miingon si Jesus sa iyang mga tinun-an, "Dali, moadto kita sa mamingaw nga dapit aron makapahulay kamo bisan kadiyot lang." **32** Busa misakay sila sa sakayan ug miadto sa mamingaw nga dapit. **33** Apan nailhan sila sa daghang mga tawo nga nakakita sa ilang paglakaw. Busa nanagan ang mga tawo gikan sa nagkalain-lain nga mga lungsod padulong ngadto sa lugar nga adtoan nila ni Jesus, ug nakauna pa silag abot didto. **34** Sa pagkanaog ni Jesus sa sakayan, nakita niya nga daghan kaayo ang mga tawo nga nagtigom didto ug naluoy siya kanila, kay mura silag mga karnero nga walay magbalantay. Busa gitudloan niya sila ug daghang mga butang. **35** Sa pagkahapon na kaayo, miduol kaniya ang iyang mga tinun-an. Miingon sila, "Hapon na, ug ania pa kita dinhi sa mamingaw nga dapit. **36** Paadtoa na ang mga tawo ngadto sa mga baryo ug sa mga sityo sa palibot aron makapalit silag pagkaon." **37** Apan miingon si Jesus kanila, "Kamo mismo ang mohatag kanila ug pagkaon." Nangutana sila kang Jesus, "Molakaw ba kami ug mopalit ug pan nga mokantidad ug balig walo

ka bulan nga sweldo sa usa ka tawo aron ipakaon kanila?" 38 Miingon si Jesus kanila, "Pila kabuok ang inyong pan diha? Tan-awa ninyo." Sa dihang nasusi na nila miingon sila, "Lima ka pan ug duha ka isda." 39 Unya gisugo ni Jesus ang iyang mga tinunan nga palingkoron ang mga tawo nga grupo-grupo diha sa mga sagbot. 40 Busa nanglingkod ang mga tawo sa grupo nga tag-gatus ug tag-singkwenta. 41 Unya, gikuha ni Jesus ang lima ka pan ug duha ka isda. Mihangad siya sa langit ug nagpasalamat sa Dios. Ug gipikas-pikas niya ang mga pan ug gihatag ngadto sa iyang mga tinun-an aron i-apod-apod sa mga tawo. Ug gibahin-bahin usab niya ang isda sa tanan. 42 Nakakaon silang tanan ug nangabusog. 43 Human makakaon ang tanan, gitigom nila ang mga sobra nga pan ug isda, ug dose pa ka bukag ang napuno. 44 5,000 ang gidaghanon sa mga lalaki lang nga nangaon. 45 Human niadto, gisugo dayon ni Jesus ang iyang mga tinun-an nga mosakay sa sakayan ug mouna didto sa Betsaida, sa tabok sa linaw samtang gipapauli niya ang mga tawo. 46 Sa nakagikan na ang mga tawo mitungas siya sa bukid aron mag-ampo. 47 Pagkagabii, ang sakayan didto na sa tunga sa linaw, apan si Jesus nag-inusara didto sa bukid. 48 Nakita niya nga naglisod sila sa pagbugsay, kay pasugat man sila sa hangin. Sa kadlawon na, miadto si Jesus didto kanila nga naglakaw sa ibabaw sa tubig. Molabay lang unta siya kanila, 49 apan sa pagkakita sa mga tinun-an nga naglakaw siya ibabaw sa tubig, nakaingon sila nga kalag siya busa naninggit sila. 50 Nangahadlok sila pag-ayo sa ilang nakita. Apan miingon si Jesus kanila, "Ayaw kamo kahadlok, ako kini! Pagmalig-on kamo!" 51 Unya misakay siya sa sakayan ug mihunong ang makusog nga hangin. Ug natingala gayod sila, 52 kay bisan nakita na nila ang milagro nga gibuhay niya sa pan, wala pa gayod sila makasabot sa kahulogan niadto tungod kay nangitngitan pa ang ilang huna-huna. 53 Sa pag-abot nila didto sa tabok, midunggo sila sa Genesaret ug didto nila gipundo ang sakayan. 54 Sa pagkanaog nila, nailhan dayon sa mga tawo si Jesus. 55 Busa nagdali-dali ang mga tawo pag-adto sa palibot nga mga lugar ug gipahimutang nila sa mga higdaanan ang mga masakiton ug gidala nila sa lugar nga nadungog nila nga atua didto si Jesus. 56 Bisan asa siya paingon, sa mga baryo, sa mga lungsod o kaha sa kabukiran, dalhon dayon nila ang ilang mga masakiton sa mga lugar nga ginatapokan

kanunay sa mga tawo. Nagpakiluoy sila kang Jesus nga tugotan niya ang mga masakiton nga mohikap bisan sa sidsid na lang sa iyang bisti. Ug ang tanan nga nakahikap nangaayo.

7 Adunay mga Pariseo ug pipila ka mga magtutudlo sa Kasugoan nga miabot gikan sa Jerusalem ug mialirong kang Jesus. 2 Nakita nila nga ang uban sa iyang mga tinun-an nagkaon nga hugaw ang mga kamot tungod kay wala sila manghunaw sumala sa saktong paagi sa wala pa sila mokaon. 3 Ang mga Judio, labaw na ang mga Pariseo dili mokaon kon dili una sila makapanghunaw sumala sa tulomanon gikan sa ilang mga katigulangan. 4 Dili usab sila mokaon sa bisan unsa nga naggikan sa tindahan kon dili una sila makapanghunaw. Daghan pa gayod ang ilang mga tulomanon sama sa pagpanghugas sa mga tasa, kolon, ug tumbaga nga mga lutoanan. 5 Busa nangutana kang Jesus ang mga Pariseo ug ang mga magtutudlo sa Kasugoan, "Nganong ang imong mga tinun-an wala man magsunod sa mga tulomanon sa atong mga katigulangan? Nagkaon sila nga wala manghunaw." 6 Gitubag sila ni Jesus, "Mga tigpakaaron-ingnon! Tinuod gayod ang giingon ni Propeta Isaias mahitungod kaninyo sa dihang gisulat niya: "'Kining mga tawhana nagtahod kanako sa baba lamang, apan ang ilang kasing-kasing halayo kanako. 7 Walay kapuslanan ang ilang pagsimba kanako, kay ang ilang gitudlo nga mga pagtulonan mga hinimo lang sa mga tawo.'" 8 Gisalikway ninyo ang sugo sa Dios, ug ang mga pagtulonan sa tawo mao ang inyong gituman." 9 Miingon pa gayod si Jesus, "Maayo gayod kamo mangita ug pamaagi sa pagsalikway sa kasugoan sa Dios aron masunod ninyo ang inyong mga tulomanon. 10 Sama pananglitan niini: si Moises miingon, 'Tahora ang imong amahan ug inahan,' ug 'Ang mosulti ug daotan batok sa iyang amahan o inahan kinahanglan patyon.'" 11 Apan kamo nagtudlo nga kon moingon ang usa ka tawo nga ang ikatabang unta niya sa iyang mga ginikanan kay Korban (nga ang buot ipasabot alang sa Dios), 12 wala na siyay obligasyon sa pagtabang kanila. 13 Gipakawalay pulos ninyo ang pulong sa Dios tungod sa inyong napanunod nga tulomanon. Ug daghan pa ang sama niini nga inyong gibuhay." 14 Gitawag pag-usab ni Jesus ang mga tawo ug giingnan niya sila, "Pamati kamong tanan kanako, ug sabta ninyo ang akong isulti. 15 Dili ang butang nga

nagsulod sa tawo ang makapahugaw kaniya, kondili ang mga naggawas kaniya. [16 Angay maminaw ang adunay igdulongog!]" 17 Pagkahuman mibiya siya sa mga tawo ug misulod siya sa balay. Sa dihang didto na siya sa sulod, nangutana kaniya ang iyang mga tinun-an kon unsa ang kahulogan niadtong panulihon. 18 Miingon si Jesus kanila, "Ngano, wala ba diay usab kamo makasabot? Wala ba ninyo masayri nga ang bisan unsa nga pagkaon dili makapahugaw sa tawo? 19 Kay wala man kana mosulod sa iyang kasing-kasing kondili sa iyang tiyan ug mogawas ra usab sa iyang lawas." (Sa pagsulti ni Jesus niini, iyang gipadayag nga ang tanan nga pagkaon mahimong kaanon.) 20 Miingon usab siya, "Ang naggawas sa tawo mao ang makapahugaw kaniya. 21 Kay gikan sa kasing-kasing sa tawo ang daotan nga mga panghuna-huna nga mao ang nagtukmod kaniya sa pagpakighilawas gawas sa kaminyoon, pagpangawat, pagpatay, 22 pagpanapaw, pagkahakog, paghimo sa tanang matang sa kadaotan, pagpanglimbong, pagbinastos, pagkasina, pagsulti ug daotan batok sa isigka-tawo, pagpasigarbo, ug pagbinuang. 23 Kining tanang mga daotang binuhatan gikan sa sulod sa kasing-kasing sa tawo, ug mao kini ang nakapahugaw kaniya." 24 Unya gikan sa probinsya sa Galilea miadto si Jesus sa mga lugar nga sakop sa Tiro[ug Sidon]. Didto midayon siya sa usa ka balay. Dili unta niya gusto nga mahibaloan sa mga tawo nga atua siya didto, apan dili gayod kini matago. 25 Gani adunay babaye nga dili Judio nga nakadungog nga atua didto si Jesus. Kini nga babaye taga-Fenicia nga sakop sa Siria ug ang iyang pinulongan Griego. Aduna siyay anak nga babaye nga gigamhan sa daotang espiritu. Busa miadto dayon siya kang Jesus ug miluhod, ug nagpakiluoy nga kon mahimo hinginlan niya ang daotang espiritu sa iyang anak. 27 Apan miingon si Jesus kaniya, "Kinahanglan nga pakan-on una ang mga anak, kay dili maayo nga kuhaon ang pagkaon sa mga anak ug ihatag ngadto sa mga iro." 28 Mitubag ang babaye kaniya, "Husto kana Ginoo, apan bisan pa ang mga iro sa ilalom sa lamisa makakaon sa mga usik sa mga anak." 29 Unya miingon si Jesus kaniya, "Tungod sa imong tubag, makapauli ka na. Ang daotang espiritu mibiya na sa imong anak." 30 Mipauli ang babaye ug naabtan niya ang iyang anak nga naghigda sa katre, ug ang daotang espiritu mibiya na kaniya. 31 Gikan sa mga dapit nga sakop sa Tiro, miagi si Jesus sa Sidon ug sa probinsya sa Decapolis.

Pagkahuman milahos siya sa Linaw sa Galilea. 32 Adunay tawo didto nga bungol ug amang nga gidala sa mga tawo ngadto kang Jesus. Nagpakiluoy sila nga ipatong niya ang iyang kamot niini nga tawo. 33 Gilain siya ni Jesus sa kadaghanan, ug gisulod ni Jesus ang iyang mga tudlo sa mga dalunggan niini. Unya miluwa siya ug gipahid ang laway ngadto sa dila niadtong lalaki. 34 Mihangad si Jesus sa langit ug miginhawag lawom. Ug miingon kaniya, "Effata!" Ang buot ipasabot, "Maabli ka!" 35 Human niadto makadungog na siya ug klaro na ang iyang pagsulti. 36 Gipasidan-an ni Jesus ang mga tawo nga dili sila mosulti kang bisan kinsa mahitungod sa nahitabo. Apan bisan ug gidid-an sila misamot pa hinuon ang ilang pagpanugilon sa hitabo ngadto sa mga tawo. 37 Dako gayod ang katingala sa mga tawo. Miingon sila, "Maayo ang tanan niyang gibuhati! Kay bisan ang mga bungol gihimo niya nga makadungog ug ang mga amang makasulti na!"

8 Human sa pipila ka adlaw, nagtigom na usab ang daghang mga tawo didto kang Jesus. Sa dihang wala na silay pagkaon gitawag ni Jesus ang iyang mga tinun-an ug giingnan, 2 "Naluoy gayod ako niining mga tawhana. Tulo na ka adlaw nga nag-uban-uban sila kanako ug wala na silay makaon. 3 Kon papaulion ko sila nga gutom basin ug makuyapan sila sa dalan kay layo pa man kaayo ang gigikanan sa uban kanila." 4 Mitubag ang iyang mga tinun-an, "Asa kita makakuha ug pagkaon dinhi sa mamingaw nga dapit nga ipakaon niining mga tawhana?" 5 Nangutana si Jesus kanila, "Pila ba kabuok ang inyong pan diha?" Mitubag sila, "Pito kabuok." 6 Unya gipalingkod ni Jesus ang mga tawo. Gikuha niya ang pito ka pan ug nagpasalamat sa Dios. Gipikas-pikas niya kini ug gihatag sa iyang mga tinun-an aron i-apod-apod sa mga tawo. 7 Aduna usab sila pipila ka gagmay nga mga isda. Gipasalamatan usab niya kini ug gihatag sa iyang mga tinun-an aron i-apod-apod sa mga tawo. 8 Nangaon sila ug nangabusog. Pagkahuman nilag pangaon, gitigom nila ang pan nga sobra, ug napuno ang pito ka bukag. 9 Ang mga lalaki lang nga nangaon mga 4,000. Human niadto gipapauli ni Jesus ang mga tawo 10 ug misakay siya sa sakayan uban sa iyang mga tinun-an ug miadto sa Dalmanuta. 11 Pag-abot nila didto, adunay mga Pariseo nga miadto kang Jesus ug nakiglalis kaniya. Nangayo silag milagro gikan sa Dios sa

pagpamatuod nga gipadala siya sa Dios. Gihimo nila kini aron sa pagsulay kaniya. **12** Apan nanghupaw si Jesus ug miingon, “Ngano bang nangayo man ug milagro ang mga tawo niining panahona? Ang tinuod, wala gayoy milagro nga ipakita kanila!” **13** Ug gibiyaaan niya kadtong mga Pariseo. Mibalik siya sa sakayan ug mitabok pag-usab sa linaw. **14** Nakalimot ang iyang mga tinun-an sa pagdala ug pan; gawas lang sa usa ka tinapay nga ilang dala sa sakayan. **15** Gipahimangnoan sila ni Jesus nga nag-ingon, “Pagbantay gayod kamo sa patubo sa mga Pariseo ug ni Herodes.” **16** Busa naglalis sila nga nag-ingon, “Gisulti niya kadto kay wala kita makadalag pan.” **17** Nasayran ni Jesus kon unsa ang ilang gilalisan. Busa miingon siya kanila, “Nganong naglalis man kamo nga wala kamoy pan? Dili pa ba gayod kamo makasabot? Gahi ba kamo ug salabotan?” **18** Aduna kamoy mga mata, apan dili kamo makakita. Aduna kamoy mga dalunggan, apan dili kamo makadungog. Wala ba gayod ninyo mahinumdomi ang pagpikaspikas ko sa lima ka pan alang sa lima ka libo ka mga tawo? Pila ba ka bukag ang napuno sa inyong gitapok nga sobra?” Mitubag sila, “Dose!” **20** Nangutana pag-usab si Jesus, “Ug ang pagpikas-pikas ko sa pito ka pan alang sa upat ka libo ka mga tawo, pila ba ka bukag ang napuno sa inyong gitapok nga sobra?” Mitubag sila, “Pito!” **21** Ug miingon si Jesus, “Wala pa ba gihapon ninyo masabti?” **22** Pag-abot nila sa Betsaida adunay mga tawo didto nga nagdala ug usa ka lalaki nga buta ngadto kang Jesus. Nagpakiluoy sila nga hikapon niya ang buta aron makakita. **23** Busa gikuptan niya ang kamot sa buta ug giagak padulong sa gawas sa Betsaida. Pag-abot nila sa gawas giluaan niya ang mga mata niining buta. Ug gibutang niya ang iyang mga kamot sa buta ug nangutana, “Aduna ka na bay nakita?” **24** Mihangad ang lalaki ug miingon, “Nakakita na ako ug mga tawo, apan daw mga kahoy nga naglakaw.” **25** Busa gibutang pag-usab ni Jesus ang iyang mga kamot sa mga mata sa buta. Mitutok pag-ayo ang buta ug naayo ang iyang mga mata. Klaro na ang tanan sa iyang panan-aw. **26** Gipapauli siya ni Jesus ug giingnan, “Ayaw na pagbalik sa Betsaida.” **27** Human niadto, miadto si Jesus ug ang iyang mga tinun-an sa mga baryo nga sakop sa Cesarea Filipino. Samtang naglakaw sila nangutana si Jesus sa iyang mga tinun-an, “Sumala sa mga tawo, kinsa ba ako?” **28** Mitubag sila, “Adunay mga nag-ingon nga ikaw si

Juan nga Tigbautismo. Ang uban nag-ingon nga ikaw si Elias, ug ang uban usab nag-ingon nga ikaw usa sa mga propeta.” **29** Ug nangutana siya kanila, “Apan alang kaninyo kinsa ba ako?” Mitubag si Pedro, “Ikaw mao ang Mesiyas!” **30** Ug gipahimangnoan sila ni Jesus nga dili gayod manugilon kang bisan kinsa mahitungod kaniya. **31** Unya miingon si Jesus kanila, “Ako nga Anak sa Tawo kinahanglan gayod nga mag-antos sa buhaton kanako sa mga pangulo sa mga Judio, sa mga kadagkoan sa mga pari, ug sa mga magtutudlo sa Kasugoan. Isalikway nila ako ug patyon, apan sa ikatulo ka adlaw mabanhaw ako.” **32** Wala niya kini itago kanila. Pagkadungog niini ni Pedro, gidala niya si Jesus sa unahan ug iyang gibadlong nga dili magsulti ug ingon niadto. **33** Apan miatubang si Jesus, ug mitan-aw sa iyang mga tinun-an, gibadlong si Pedro ug nag-ingon, “Palayo kanako Satanas! Kay ang imong huna-huna dili iya sa Dios kondili iya sa tawo.” **34** Unya gitawag niya ang mga tawo ug ang iyang mga tinun-an nga moduol kaniya. Miingon siya, “Kon adunay tawo nga buot mosunod kanako, dili niya palabihon ang iyang kaugalingon, kondili mosunod siya kanako bisan pa kon kamatayon ang iyang dangatan. **35** Kay si bisan kinsa nga nagtinguha sa pagluwas sa iyang kinabuhi mawad-an hinuon niini. Apan si bisan kinsa nga mohalad sa iyang kinabuhi tungod kanako ug sa Maayong Balita makaangkon sa kinabuhi nga walay kataposan. **36** Unsa man ang makuha sa tawo kon maangkon niya ang tanan nga butang dinhi sa kalibotan, apan mawala ang iyang kinabuhi? **37** Kay wala gayod siyay ikahatag aron mabawi niya ang iyang kinabuhi. **38** Kon ikaulaw ako ug ang akong mga pagtulonan ni bisan kinsa niining panahona, diin ang mga tawo daotan ug dili matinud-anon sa Dios, ikaulaw usab siya sa Anak sa Tawo kon mobalik na siya nga nagdan-ag sa gahom sa iyang Amahan, ug kauban ang balaang mga anghel.”

9 Miingon usab si Jesus kanila, “Sa pagkatinuod, adunay mga tawo dinhi nga dili pa mamatay hangtod nga makita nila ang paghari sa Dios nga moabot nga adunay gahom.” **2** Paglabay sa unom ka adlaw gidala ni Jesus sila si Pedro, Santiago, ug Juan sa taas nga bukid ug sila lang didto. Samtang nagtan-aw sila kang Jesus, nausab ang iyang panagway. **3** Ang iyang bisti miputi ug silaw kaayo. Walay bisan kinsa dinhi sa kalibotan nga makapaputi ug sama

niadto. 4 Unya nakita nila si Elias ug si Moises nga nakigsulti kang Jesus. 5 Miingon si Pedro kang Jesus, "Magtutudlo, maayo nga ania kami dinhi. Maghimo kami ug tulo ka payag, ang usa alang kanimo, ang usa alang kang Moises, ug ang usa alang kang Elias." 6 Mao kini ang iyang giingon kay wala siya mahibalo kon unsa ang angay niyang isulti tungod kay gikulbaan gayod sila. 7 Unya adunay mitungha nga panganod nga mitabon kanila. Gikan sa panganod adunay tingog silang nadungog nga nag-ingon, "Mao kini ang akong hinigugma nga Anak. Paminawa ninyo siya!" 8 Diha-diha mitan-aw sila sa palibot, apan wala na silay nakita gawas lang kang Jesus. 9 Samtang nanglugsong sila gikan sa bukid, gimandoan sila ni Jesus, "Ayaw isugilon kang bisan kinsa ang inyong nakita samtang ang Anak sa Tawo dili pa mabanhaw." 10 Busa wala gayod nila ipanugilon kadtong mga panghitabo. Apan sa dihang sila na lang nagpangutan-anay sila kon unsa ang kahulogan sa iyang giingon nga mabanhaw. 11 Nangutana sila kang Jesus, "Nganong nag-ingon man ang mga magtutudlo sa Kasugoan nga kinahanglan moabot una si Elias sa dili pa ang Cristo?" 12 Mitubag siya kanila, "Husto kana, kinahanglan nga moabot una si Elias aron andamon niya ang tanan. Apan sultihan ko kamo, si Elias miabot na. Gibuhat na sa mga tawo ngadto kaniya ang ilang gusto sumala sa nasulat mahitungod kaniya. Apan nganong nasulat man nga ang Anak sa Tawo kinahanglan nga makasinati ug daghang mga pag-antos ug isalikway sa mga tawo?" 14 Sa pagbalik nila ni Jesus kung diin nabilin ang uban nga mga tinun-an, nakita nila nga daghan ang mga tawo nga naglibot kanila. Adunay pipila ka mga magtutudlo sa Kasugoan nga nakiglalis sa mga tinun-an ni Jesus. 15 Pagkakita sa mga tawo kang Jesus natingala gayod sila, busa nanagan sila padulong kaniya aron abi-abihon siya. 16 Nangutana si Jesus kanila, "Unsa may inyong gilalisan?" 17 Mitubag ang usa sa mga tawo didto, "Magtutudlo, gidala ko dinhi kanimo ang akong anak nga lalaki kay gigamhan siya sa daotang espiritu ug dili na siya makasulti. 18 Kon atakihon siya sa daotang espiritu matumba siya sa yuta, mobula ang iyang baba, ug mokagot ang iyang mga ngipon, pagkahuman motoskig siya. Gihangyo ko ang imong mga tinun-an nga hinginlan nila ang daotang espiritu apan dili sila makahimo." 19 Miingon si Jesus, "Kamo nga mga tawo niining panahona wala gayoy pagtuo. Hangtod kanus-a pa ba ang akong pagpailob kaninyo? Dad-a ninyo dinhi kanako ang bata." 20 Busa gidala nila ang bata didto kaniya. Pagkakita sa daotang espiritu kang Jesus, gipakurog niya ang bata ug natumba kini ug nagligid-ligid sa yuta nga nagbula ang baba. 21 Gipangutana ni Jesus ang amahan sa bata, "Kanus-a pa ba siya naingon niini?" Mitubag ang amahan, "Sukad sa gamay pa siya. 22 Kanunay siyang iitsa sa kalayo o sa tubig sa daotang espiritu aron siya mamatay. Apan kon aduna kay mahimo, kaloy-i ug tabangi intawon kami!" 23 Miingon si Jesus kaniya, "Nganong miingon ka nga kon aduna akoy mahimo? Ang tanan mahimo alang sa tawo nga adunay pagtuo sa Dios!" 24 Ug mitubag dayon ang amahan sa bata, "Nagtuo ako, apan kulang pa. Dugangi ang akong pagtuo." 25 Pagkakita ni Jesus nga nanugok na ang mga tawo padulong kanila, gimandoan niya ang daotan nga espiritu, "Ikaw nga espiritu nga maoy nagpaamang ug nagpabungol sa bata, mandoan ka nako nga mogawas ug ayaw na gayod pagbalik kaniya!" 26 Misinggit ang daotan nga espiritu ug gipakurog niya pag-ayo ang bata ug unya migawas siya. Daw patay na ang bata, busa miingon ang kadaghanan, "Patay na siya!" 27 Apan gigunitan ni Jesus ang kamot sa bata ug gipabangon, ug mitindog kini. 28 Sa pagsulod ni Jesus sa balay nga ilang gisak-an nangutana kaniya ang iyang mga tinun-an dihang sila na lang, "Nganong wala man kami makahingilin sa daotan nga espiritu?" 29 Mitubag siya kanila, "Kadto nga matang sa daotan nga espiritu mahinginlan lang pinaagi sa pag-ampo." 30 Mibiya sila niadto nga lugar ug miagi sa Galilea. Dili gusto si Jesus nga adunay masayod kon hain siya, 31 aron makahigayon siya sa pagtudlo sa iyang mga tinun-an. Nag-ingon siya kanila, "Ako nga Anak sa Tawo itugyan ngadto sa mga tawo nga mopatay kanako, apan human sa tulo ka adlaw mabanhaw ako." 32 Ang iyang mga tinun-an wala makasabot kon unsay iyang buot ipasabot. Apan nagpanuko sila nga mangutana kaniya. 33 Miabot sila sa Capernaum. Sa dihang miabot na sila sa balay, nangutana si Jesus kanila, "Unsay inyong gilalisan didto sa dalan samtang naglakaw kamo?" 34 Apan naghilom lang sila tungod kay naglalis sila kon kinsa gayod kanila ang labaw sa tanan. 35 Milingkod si Jesus ug gitawag niya ang dose ka tinun-an. Ug miingon siya kanila, "Kon kinsa kaninyo ang gusto nga mahimong pangulo, kinahanglan nga magpaubos siya ug mahimong sulugoon sa tanan." 36 Unya

mikuha siyag batang gamay ug gipaatabang niya kanila. Gisabak niya ang bata ug miingon kanila, 37 “Si bisan kinsa nga tungod sa iyang pagsunod kanako modawat sa bata nga sama niini, nagdawat usab kanako. Ug ang modawat kanako nagdawat usab sa nagpadala kanako.” 38 Miingon si Juan kaniya, “Magtutudlo, nakakita kami ug usa ka tawo nga nanghingilin sa mga daotang espiritu ug ang imong ngalan ang iyang gigamit. Gipaundang namo siya tungod kay dili nato siya kauban.” 39 Apan miingon si Jesus, “Pasagdi lang ninyo siya kay walay mohimog milagro pinaagi sa akong ngalan nga mosulti dayon ug daotan batok kanako. 40 Si bisan kinsa nga dili batok kanato dapig kanato. 41 Ang tinuod, si bisan kinsa nga muhatag kaninyog usa ka basong tubig tungod kay kamo iya sa Mesiya, kana nga tawo makadawat gayod sa iyang ganti. 42 “Apan si bisan kinsa nga mahimong hinungdan sa pagbiya niining gagmayng kabataan sa ilang pagtuo kanako maayo pa nga higtan ang iyang liog ug galingan nga bato ug itambog siya sa dagat. 43 Kon ang imong kamot mahimong hinungdan nga makasala ka, putla kana! Mas maayo pa nga usa lang ang imong kamot apan aduna kay kinabuhi nga walay kataposan kaysa duha ang imong kamot apan mahiadto ka sa impiyerno. Ang kalayo didto dili gayod mapalong. [(Geenna g1067) 44 Ang mga ulod didto walay kamatayon ug ang kalayo walay pagkapalong.] 45 Ug kon ang imong tiil mahimong hinungdan sa imong pagbiya kanako, putla kana! Mas maayo pa nga usa ra ang imong tiil apan aduna kay kinabuhi nga walay kataposan kaysa duha ang imong tiil apan itambog ka man lang sa impiyerno. [(Geenna g1067) 46 Ang mga ulod didto walay kamatayon ug ang kalayo walay pagkapalong.] 47 Ug kon ang imong mata usab ang mahimong hinungdan nga makasala ka, lugita kana! Mas maayo pa nga mosulod ka sa gingharian sa Dios nga usa ra ang imong mata kaysa duha ang imong mata apan itambog ka man lang sa impiyerno. (Geenna g1067) 48 ‘Ang mga ulod didto walay kamatayon ug ang kalayo walay pagkapalong.’ 49 Kay ang tanang mga tawo hinloan pinaagi sa kalayo sama sa usa ka halad nga nahinloan sa asin. 50 “Ang asin mapuslanon, apan kon ang asin mawad-an ug kaparat, wala nay mahimo pa aron mobalik ang kaparat niini. Ug kon giunsa nga ang asin makatabang kanato, kinahanglan sama usab kamo sa asin nga mapuslanon, ug adunay maayong relasyon sa usag usa.”

10 Migikan si Jesus sa Capernaum ug miadto sa mga lugar nga sakop sa Judea, ug mitabok siya sa Suba sa Jordan. Daghan na usab ang mga tawo nga nagtigom didto kaniya ug gitudloan niya sila sama sa iyang naandan nga gibuhat. 2 Adunay mga Pariseo usab nga miadto didto. Nangita sila ug pamaagi aron ikasumbong nila siya. Busa nangutana sila kang Jesus, “Gitugot ba sa Kasuguan nga bulagan sa lalaki ang iyang asawa?” 3 Gitubag sila ni Jesus pinaagi sa usa ka pangutana, “Unsa ba ang sugo ni Moises kaninyo?” 4 Mitubag sila, “Nagtugot si Moises nga makahimo ang lalaki ug kasulatan sa pakigbulag, pagkahuman niini mahimo na niyang bulagan ang iyang asawa.” 5 Miingon si Jesus kanila, “Tungod kay gahi kamog ulo, gisulat ni Moises alang kaninyo kining maong sugo. 6 Apan gikan sa pagmugna sa kalibotan, ‘gihimo sila sa Dios nga lalaki ug babaye.’ 7 ‘Mao kana ang hinungdan nga biyaan sa lalaki ang iyang amahan ug inahan ug moipon sa iyang asawa, 8 ug silang duha mahimong usa.’ Dili na sila duha kondili usa na lang. 9 Busa dili angayng bulagon sa tawo ang gihusa sa Dios.” 10 Sa pag-abot nila sa balay nangutana na usab ang mga tinun-an mahitungod sa panagbulag. 11 Miingon si Jesus kanila, “Kon makigbulag ang lalaki sa iyang asawa ug mangasawa sa uban, nakapanapaw siya ug nakasala sa iyang una nga asawa. 12 Ug kon makigbulag ang babaye sa iyang bana ug mamanag lain, nakapanapaw usab siya.” 13 Adunay mga tawo nga nagdala sa ilang gagmay nga mga bata kang Jesus aron pandongan niya sa iyang kamot sa pagpanalangin kanila. Apan gibadlong sila sa mga tinun-an. 14 Pagkakita ni Jesus niadto nasuko siya ug miingon sa iyang mga tinun-an, “Pasagdi lang ninyo ang mga bata nga moduol kanako. Ayaw ninyo sila pugngi, kay ang mga sama kanila nasakop sa paghari sa Dios. 15 Sa pagkatinuod, si bisan kinsa nga dili magpasakop sa paghari sa Dios nga sama sa pagpasakop niining mga bata, dili gayod mahiapil sa paghari sa Dios. 16 Ug gikugos niya ang mga bata, gipandong niya ang iyang kamot kanila ug gipanalanginan niya sila.” 17 Sa dihang molakaw na si Jesus, adunay tawo nga midagan paduol kaniya ug miluhod, ug nangutana, “Maayo nga Magtutudlo, unsa ba ang akong himuon aron maangkon ko ang kinabuhi nga walay kataposan?” (aiōnios g166) 18 Mitubag si Jesus kaniya, “Nganong miingon ka man nga maayo ako? Walay bisan kinsa nga maayo gawas sa Dios.

19 Kon mahitungod sa imong pangutana, nahibalo ka na sa giingon sa Kasugoan: 'Ayaw kamo pagpatay, ayaw kamo panapaw, ayaw kamo pangawat, ayaw kamo pagsaksi ug bakak, ayaw kamo panglimbong, tahora ang imong amahan ug inahan.'" 20 Mitubag siya kang Jesus, "Magtutudlo, kining tanan gituman ko sukad sa bata pa ako." 21 Gitan-aw siya ni Jesus nga adunay paghigugma ug giingnan, "Usa pa ka butang ang kulang kanimo. Pauli ug ibaligya ang imong kabtangan, ug ang halin ipanghatag sa mga kabos. Sa ingon niini nga pamaagi mahimo kang adunahan didto sa langit. Pagkahuman balik ug sunod kanako." 22 Nasubo gayod ang tawo sa pagkadungog niya niini ug mibiya siya nga masulob-on kay daghan man ang iyang kabtangan. 23 Mitan-aw si Jesus sa iyang mga tinun-an ug miingon, "Lisod gayod alang sa mga adunahan nga magpasakop sa paghari sa Dios." 24 Natingala ang mga tinun-an sa iyang gisulti. Busa nagpadayon si Jesus sa pag-ingon, "Mga anak, lisod kaayo ang pagpasakop sa paghari sa Dios. 25 Sayon pa ang paglusot sa mananap nga kamelyo sa bangag sa dagom kaysa pagpasakop sa adunahan sa paghari sa Dios." 26 Natingala gayod sila ug miingon, "Kon mao kana, kinsa na man lang ang maluwas?" 27 Gitan-aw sila ni Jesus ug miingon, "Dili gayod kini mahimo sa tawo, apan walay dili mahimo sa Dios; kay ang tanan mahimo sa Dios." 28 Miingon si Pedro kaniya, "Amo bayang gibiyaan ang tanan ug misunod kami kanimo." 29 Miingon si Jesus kanila, "Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo, walay tawo nga mibiya sa iyang balay, mga igsoon, inahan, amahan, mga anak, o kayutaan tungod ug alang kanako ug sa Maayong Balita, 30 nga dili makadawat ug daghan pa gayod nga balos karon nga panahon: mga balay, mga kaigsoonan, mga inahan, mga anak, mga kayutaan, ug lakip ang mga paglutos; ug sa umaabot nga mga adlaw makadawat usab ug kinabuhi nga walay kataposan. (aiōn g165, aiōnios g166) 31 Daghan ang dungganon karon nga sa kaulahian mahimong labing ubos, ug daghan ang labing ubos karon nga sa kaulahian mahimong dungganon." 32 Samtang nagpadulong sila sa Jerusalem, nag-una si Jesus kanila. Ang iyang mga tinun-an gikulbaan ug ang uban nga nagsunod kaniya nahadlok gayod. Gilain niya pag-usab ang iyang dose ka tinun-an ug gisultihan niya sila kon unsa ang mahitabo kaniya. 33 Miingon siya kanila, "Pamati kamo! Nagpadulong kita sa Jerusalem ug ang Anak sa Tawo itugyan didto

sa mga kadagkoan sa mga pari ug mga magtutudlo sa Kasugoan, ug hukman nila ako nga patyon. Ug itugyan nila siya ngadto sa mga tawo nga dili Judio. 34 Bugal-bugalan nila siya, lud-an, bunalan, ug dayon patyon. Apan human sa tulo ka adlaw mabanhaw ako." 35 Miduol kaniya si Juan ug si Santiago nga mga anak ni Zebedeo ug miingon, "Magtutudlo, adunay ihangyo unta kami kanimo." 36 Mitubag si Jesus kanila, "Unsa ang inyong ihangyo kanako?" 37 Miingon sila, "Kon maghari ka na didto sa imong gingharian, palihog palingkora kaming duha sa imong tapad; ang usa sa imong tuo, ug ang usa sa imong wala sa imong himaya." 38 Apan miingon si Jesus kanila, "Wala kamo masayod kon unsa ang inyong gipangayo. Maantos ba ninyo ang kasakit nga akong antoson? Ug maagwanta ba usab ninyo ang kalisod nga akong paga-agian?" 39 Mitubag sila, "Oo, mahimo namo." Miingon si Jesus kanila, "Tinuod, maantos ug maagwanta ninyo ang mga kalisod nga akong paga-agian, 40 apan dili ako ang mopili kon kinsa ang molingkod sa akong tuo o sa akong wala, kay adunay gitagan-an na niini." 41 Sa pagkadungog sa napulo ka tinun-an sa ilang gihangyo, nasuko gayod sila kang Santiago ug kang Juan. 42 Busa gitawag silang tanan ni Jesus ug giingnan, "Nasayran ninyo nga ang mga kadagkoan niining kalibotan adunay gahom sa pagmando sa ilang mga gisakopan ug sila ang magbuot kon unsa ang ilang buhaton kanila. 43 Apan dili ingon niini ang angay kaninyo. Kay kon kinsa kaninyo ang gusto nga mahimong gamhanan, kinahanglan nga mahimo siyang inyong sulugoon; 44 ug kon kinsa kaninyo ang gusto nga mahimong pangulo, kinahanglan nga mahimo siyang ulipon sa tanan. 45 Kay bisan pa gani ang Anak sa Tawo wala moanhi dinhi sa kalibotan aron alagaran, kondili aron moalagad ug muhatag sa iyang kinabuhi sa pagtubos sa daghang mga tawo." 46 Miabot sila sa Jerico. Ug sa dihang mogawas na si Jesus niini nga lungsod uban sa iyang mga tinun-an, misunod kanila ang daghang mga tawo. Sa daplin sa dalan, adunay usa ka buta nga naglingkod ug nagpakilimos. Siya si Bartimeo (nga ang buot ipasabot, "anak ni Timeo"). 47 Sa pagkadungog niya nga anaa si Jesus nga taga-Nazaret, misinggit siya, "Jesus, kaliwat ni David, kaloy-i intawon ako!" 48 Gibadlong siya sa mga tawo aron mohilom. Apan gikusgan pa hinuon niya ang pagsinggit, "Kaliwat ni David, kaloy-i intawon ako!" 49 Mihunong si Jesus ug miingon, "Dad-a ninyo

siya dinhi kanako." Busa gitawag nila ang buta, ug giingnan, "Paglipay, dali tindog kay gitawag ka ni Jesus." 50 Gilabay niya ang iyang kupo ug nagdali-dali siyag duol kang Jesus. 51 Ug miingon si Jesus kaniya, "Unsay imong gusto nga buhaton ko kanimo?" Mitubag ang buta, "Magtutudlo, gusto ko nga makakita pag-usab." 52 Ug giingnan siya ni Jesus, "Lakaw, ang imong pagtuo maoy nakaayo kanimo." Diha-diha nakakita siya ug misunod kang Jesus sa dalan.

11 Sa dihang duol na sila si Jesus sa Jerusalem ug didto na sa mga baryo sa Betfage ug Betania nga anaa sa Bukid sa mga Olibo, gipauna ni Jesus ang duha niya ka tinun-an ug 2 giingnan, "Pag-una kamo didto sa sunod nga baryo. Pagsulod ninyo, aduna kamoy makita nga nating asno nga gihigot. Wala pa gayod kini kasakyi. Hubari ninyo ug dad-a dinhi. 3 Kon adunay mangutana kaninyo, 'Nganong gihimo ninyo kini?' tubaga ninyo, 'Kinahanglanon kini sa Ginoo ug iuli ra kini dayon.'" 4 Busa milakaw sila ug pag-abot nila didto sa baryo nakita nila ang nating asno sa daplin sa dalan nga nakahigot sa pultahan sa usa ka balay. Samtang gibaadbaran nila kini, 5 adunay mga nagtindog didto nga nangutana kanila, "Hoy, unsa nang inyong gibuhat? Nganong gibaadbaran ninyo ang asno?" 6 Ug gitubag nila ang mga tawo sumala sa giingon ni Jesus. Busa gipasagdan sila sa mga tawo. 7 Pagkahuman niadto gidala nila ang asno kang Jesus. Pag-abot didto gihapinan nila kini sa ilang mga kupo ug gisakyan dayon ni Jesus. 8 Daghang mga tawo ang mibuklad sa ilang mga kupo sa dalan, ug ang uban mibutang ug mga sangang dahonon nga ilang gipamutol gikan sa uma. 9 Ang mga nag-una kang Jesus ug ang mga nagsunod misinggit, "Dayegon ta ang Dios!" "Gipanalanginan sa Ginoo ang iyang pinadala!" 10 "Gipanalanginan sa Dios ang umaabot nga gingharian sa atong katigulangan nga si David!" "Dayegon ta ang Dios!" 11 Pag-abot ni Jesus sa Jerusalem, misulod siya sa templo. Mitan-aw siya sa tanang mga butang didto sa sulod. Pagkahuman, migawas siya tungod kay hapit na mosalop ang adlaw, ug miadto sa Betania uban sa iyang dose ka mga tinun-an. 12 Pagkaugma, sa pagbiya nila sa Betania, gigutom si Jesus. 13 Sa unahan, aduna siyay nakita nga kahoy nga igos nga labong ug dahon. Busa giadtoan niya aron sa pagsusi kon aduna kini bunga, apan wala siyay nakita nga bunga kondili pulos lang dahon, kay dili pa kadto tingbunga

sa igos. 14 Unya miingon si Jesus sa kahoy nga igos, "Gikan karon wala nay tawo nga makakaon sa imong bunga!" Nadungog sa iyang mga tinun-an ang iyang gisulti. (aiōn g165) 15 Pag-abot nila sa Jerusalem, misulod si Jesus sa templo. Giabog niya ang mga tawo nga namaligya ug namalit didto sulod sa templo. Gipangtikwang niya ang mga lamisa sa mga gapang-ilis ug kuwarta ug ang mga lingkoranan sa mga namaligya ug mga salampati. 16 Wala siya motugot ni bisan kinsa nga magdala ug mga baligya agi sa hawanan sa templo. 17 Ug gitudloan niya ang mga tawo didto sulod sa templo nga nag-ingon, "Dili ba nga miingon man ang Dios diha sa Kasulatan, 'Ang akong balay tawgon nga balay nga alampoonan alang sa tanan nga nasod'? Apan gihimo hinuon ninyo kini nga tago-anan sa mga tulisan." 18 Kadtong gihimo ni Jesus nadungog sa kadagkoan sa mga pari ug sa mga magtutudlo sa Kasugoan. Busa nangita sila ug pamaagi aron patyon siya. Apan nahadlok sila kaniya kay nahibulong gayod ang mga tawo sa iyang gipanudlo. 19 Sa pagkakilom-kilom na, mibiya sa siyudad si Jesus ug ang iyang mga tinun-an. 20 Pagkabuntag, sa dihang namalik sila padulong sa Jerusalem, didto na usab sila nangagi dapit sa kahoy nga igos, ug nakita nila nga nalaya kini ug patay na. 21 Nahinumdoman ni Pedro ang nahitabo. Busa miingon siya kang Jesus, "Magtutudlo, tan-awa ang kahoy nga igos nga imong gitunglo! Nalaya na!" 22 Miingon si Jesus kanila, "Tuo kamo sa Dios! 23 Ang tinuod, kon aduna kamoy pagtuo, makamando kamo niining bukid, 'Balhin ngadto sa dagat,' ug kon nagtuo kamo nga kini mahitabo ug wala kamo magduha-duha, matuman kana sumala sa inyong gisulti. 24 Busa sultihan ko kamo nga bisan unsa ang inyong pangayoon sa Dios pinaagi sa pag-ampo, tuhi nga nadawat na ninyo, ug madawat gayod ninyo kini. 25 Ug kon kamo mag-ampo, pasayloa una ninyo ang mga nakasala kaninyo aron ang inyong mga sala pasayloon usab sa inyong Amahan sa langit." 26 Kay kon dili kamo mopasaylo sa uban, dili usab kamo pasayloon sa inyong Amahan nga anaa sa langit." 27 Sa pag-abot nila sa Jerusalem, mibalik si Jesus sa templo. Ug samtang naglakaw siya sulod sa templo, miduol kaniya ang kadagkoan sa mga pari, mga magtutudlo sa Kasugoan, ug ang mga pangulo sa mga Judio. 28 Nangutana sila kang Jesus, "Unsa ba ang imong katungod sa pagbuhat niining mga butanga dinhi sa templo? Ug kinsa ang naghatag

kanimo ug katungod sa pagbuhat niini?" 29 Mitubag si Jesus kanila, "Mangutana usab ako kaninyo. Tubaga una ninyo ako, pagkahuman tubagon ko usab kamo kon unsay akong katungod sa pagbuhat niining mga butanga. 30 Kang kinsa ba naggikan ang katungod ni Juan sa pagbautismo, sa Dios ba o sa tawo? Tubaga ninyo ako!" 31 Naglalisay sila kon unsa ang ilang itubag, "Kon moingon kita nga 'Gikan sa Dios,' moingon siya, 'Nganong wala kamo motuo kang Juan?' 32 Apan kon moingon kita nga 'Gikan sa tawo,' masuko kanato ang mga tawo." (Nahadlok sila sa mga tawo kay mituo man ang mga tawo nga si Juan propeta sa Dios.) 33 Busa mitubag sila kang Jesus, "Wala kami masayod." Ug miingon si Jesus kanila, "Kon mao kana dili ko usab kamo sultihan kon diin gikan ang akong katungod sa pagbuhat niini."

12 Unya miingon si Jesus kanila pinaagi sa mga sambingay, "Adunay usa ka tawo nga adunay yuta nga gipatamnan niya ug ubas. Gipakoralan niya kini, ug nagpahimo siyag bangag sa dakong bato aron himuong pug-anan sa ubas. Nagpatukod usab siya ug usa ka tore nga bantayanan. Pagkahuman gipasaopan niya ang iyang ubasan ug milakaw ngadto sa layong dapit. 2 Sa panahon na sa pagpamupo sa ubas, gisugo niya ang usa ka sulugoon ngadto sa mga saop aron sa pagkuha sa iyang bahin. 3 Pag-abot didto sa sulugoon, gidakop nila kini ug gikulata, ug gipapauli nga walay dala. 4 Gisugo na usab sa tag-ya ang usa pa ka sulugoon, apan gipakaulawan kini nila ug gibunalan sa ulo. 5 Nagsugo pa gayod siya ug usa pa ka sulugoon ug ila kining gipatay. Daghan pang mga sulugoon ang gipadala sa tag-ya. Ang uban gikulata nila, ug ang uban gipatay. 6 "Sa kataposan, wala na siyay sulugoon nga masugo. Busa gisugo niya ang iyang pinalanggang anak. Kay naghuna-huna siya nga tahoron nila ang iyang anak. 7 "Apan pagkakita sa mga saop sa iyang anak, nag-ingnanay sila, 'Ania na ang manununod. Dali, patyon nato siya aron maato ang iyang mapanunod.' 8 Busa gidakop nila siya ug gipatay. Gilabay nila ang iyang patayng lawas sa gawas sa ubasan. 9 "Unsa man ang buhaton sa tag-ya? Sigurado gayod nga adtoon niya ang mga saop ug pamatyon. Ug pasaopan niyag lain ang iyang ubasan. 10 Wala ba ninyo kini mabasahi sa Kasulatan? "Ang bato nga gisalikway sa mga panday mao gayod hinuon ang nahimong pundasyon. 11 Mao kini ang gihimo sa Ginoo, ug kahibulongan kini

kanato." 12 Nasabtan sa kadagkoan sa mga Judio nga sila gayod ang gitumong niadtong sambingay. Buot unta nilang dakpon si Jesus, apan nahadlok sila sa mga tawo. Busa gipasagdan na lang nila siya, ug nanglakaw sila. 13 Gisugo nila ang pipila ka mga Pariseo ug pipila ka tawo ni Herodes sa pagbitik kang Jesus pinaagi sa iyang gipamulong aron ikasumbong nila siya. 14 Busa miadto sila kang Jesus ug nangutana, "Magtutudlo, nasayod kami nga tinuod ang imong gipanulti. Kay wala ka magpauyong-uyon sa mga tawo bisan kinsa pa sila. Hinuon ang kamatuoran mahitungod sa kabubut-on sa Dios alang sa mga tawo mao gayod ang imong gipanudlo. Sultihing kami, husto ba nga mobayad ug buhis sa Emperador sa Roma o dili?" 15 Apan tungod kay nasayod si Jesus sa ilang malimbongon nga tuyo, miingon siya kanila, "Ngano bang buot ninyo akong bitikon pinaagi nianang pangutanaha? Dad-i ninyo akog kuwarta kay akong tan-awon." 16 Busa gidad-an nila siya. Ug nangutana siya kanila, "Kang kinsa ba kining hitsura ug ngalan?" Mitubag sila, "Iya sa Emperador." 17 Ug miingon si Jesus kanila, "Kon mao kana, ihatag ninyo sa Emperador ang iya sa Emperador, ug sa Dios ang iya sa Dios." Ug natingala gayod sila kaniya. 18 Unya adunay mga Saduseo nga miduol kang Jesus. Kining mga tawhana wala nagtuo nga adunay pagkabanhaw. Nangutana sila, 19 "Magtutudlo, gisulat ni Moises kanato kini nga balaod nga kon mamatay ang lalaki ug wala silay anak sa iyang asawa, kinahanglan nga ang iyang igsoon ang mangasawa sa nabalo aron makaanak siya alang sa iyang igsoon nga namatay. 20 Karon, adunay pito ka managsoon nga lalaki. Ang kamagulangan nakapangasawa, ug namatay nga walay anak. 21 Busa ang balo gipangasawa sa sunod nga igsoon ug namatay usab kini nga wala makapaanak niadtong nga babaye. Busa ang balo gipangasawa na usab sa ikatulo ug mao gihapon ang nahitabo, 22 hangtod sa ikapito nga namatay usab nga wala gayod makapaanak. Sa kataposan ang babaye namatay usab. 23 Karon, kon moabot na ang pagkabanhaw, kang kinsa man siyang asawa, kay silang pito nakapangasawa man kaniya?" 24 Miingon si Jesus kanila, "Sayop gayod kamo, kay wala kamo makasabot sa Kasulatan ug sa gahom sa Dios. 25 Kay kon mabanhaw na ang mga patay, dili na sila magminyoay, tungod kay sama na sila sa mga anghel sa langit. 26 Karon, ang mahitungod sa mga patay nga mabanhaw: wala ba kamo makabasa

sa sinulat ni Moises mahitungod sa nagdilaab nga sampinit, diin miingon ang Dios kang Moises, 'Ako ang Dios ni Abraham, ang Dios ni Isaac, ug ang Dios ni Jacob?' 27 Ang Dios dili Dios sa mga patay, kondili Dios sa mga buhi. Busa nasayop gayod kamo." 28 Adunay usa ka magtutudlo sa Kasugoan didto nga nakadungog sa ilang panaglantugi. Nadungog niya nga maayo ang tubag ni Jesus. Busa miduol siya ug nangutana usab, "Unsa ba gayod ang labing mahinungdanon nga sugo?" 29 Mitubag si Jesus, "Ang labing mahinungdanon nga sugo mao kini: 'Pamati kamo nga mga taga-Israel! Ang Ginoo nga atong Dios mao lang ang Ginoo. 30 Busa higugmaa ang Ginoo nga imong Dios sa tibuok mong kasing-kasing, sa tibuok mong kalag, sa tibuok mong huna-huna ug sa tibuok mong kusog.' 31 Ang ikaduha nga labing mahinungdanon nga sugo mao kini: 'Higugmaa ang imong isigka-tawo sama sa imong paghigugma sa imong kaugalingon.' Wala nay sugo nga labaw pa niining duha." 32 Miingon ang magtutudlo sa Kasugoan kaniya, "Husto ka Magtutudlo! Tinuod ang imong giingon nga adunay usa lang ka Dios ug wala nay lain. 33 Ug ang paghigugma kaniya sa tibuok nga kasing-kasing, sa tibuok nga kusog, ug sa tibuok nga huna-huna, ug ang paghigugma sa atong isigka-tawo sama sa paghigugma nato sa atong kaugalingon mas mahinungdanon kaysa tanan nga halad nga sinunog ug uban pa nga mga halad." 34 Sa pagkadungog ni Jesus nga husto gayod ang iyang tubag, miingon siya kaniya, "Hapit ka nang mahisakop sa paghari sa Dios." Pagkahuman niadto wala na gayoy nangahas sa pagpangutana kang Jesus. 35 Sa dihang nagtudlo si Jesus didto sa templo miingon siya, "Nganong nag-ingon ang mga magtutudlo sa Kasugoan nga ang Mesiyas kaliwat ni David? 36 Si David mismo miingon pinaagi sa Espiritu Santo: "Miingon ang Ginoo sa akong Ginoo, "Lingkod dinhi dapit sa akong tuo hangtod mapailalom ko kanimong imong mga kaaway." 37 Kon gitawag siya ni David nga iyang Ginoo, unsaon nga kaliwat lang siya ni David?" Malipayon nga naminaw kang Jesus ang daghan gayod nga mga tawo. 38 Sa iyang pagpanudlo miingon siya, "Pagbantay kamo sa mga magtutudlo sa Kasugoan nga gustong magsuroy-suroy nga nagbistig taas. Sa mga dapit nga tigomanan sa mga tawo, gusto nila nga tahoron sila. 39 Sa mga sinagoga o sa mga kombira, gipili gayod nila ang mga lingkoranan nga alang sa mga pinasidunggan. 40 Giilog nila ang

mga kabtangan sa mga biyuda, ug gitabon-tabonan lang nila ang ilang daotang binuhatan pinaagi sa tag-as nga mga pag-ampo. Kini sila makadawat ug mas bug-at nga silot." 41 Milingkod si Jesus atbang sa sudlanan sa kuwarta sa templo ug gipanid-an niya ang mga tawo nga naghulog sa ilang mga kuwarta. Daghan ang mga adunahan nga naghulog ug dagkong mga kantidad. 42 Unya adunay miduol nga usa ka kabos nga biyuda ug mihulog ug duha lang ka sinsilyo. 43 Gitawag ni Jesus ang iyang mga tinun-an ug miingon siya kanila, "Sa pagkatinuod, mas dako ang gihulog sa kabos nga balo kaysa tanan nga nanghatag. 44 Kay sila daghan ug kuwarta ug ang ilang gihatag baliwala lang kanila; apan kadtong balo, bisan tuod kabos siya, gihatag niya ang tanan nga iyang kabuhian."

13 Sa paggawas ni Jesus sa templo, ang usa sa iyang mga tinun-an miingon, "Magtutudlo, tan-awa ra kining templo. Pagkadagko sa mga bato nga gigamit ug matahom ang pagpatindog niini." 2 Miingon si Jesus kaniya, "Kining templo nga hinimo sa dagkong mga bato maguba sa umaabot ug wala gayoy bisan usa nga bato nga magpabilin ibabaw sa laing bato." 3 Sa dihang naglingkod si Jesus didto sa Bukid sa mga Olibo atbang sa templo, miduol si Pedro, si Santiago, si Juan ug si Andres ug sekretong nangutana kaniya, 4 "Sultih kami, kanus-a mahitabo ang imong giingon? Ug unsa ba ang mga timailhan nga hapit na kining tanan mahitabo?" 5 Mitubag si Jesus kanila, "Pagbantay nga walay makapahisalaag kaninyo. 6 Kay daghan ang moabot ug moingon nga sila mao ako, ug daghan ang ilang mapahisalaag. 7 Kon makadungog kamo nga adunay mga gira nga duol kaninyo ug makabalita kamo nga didto sa layo adunay gira usab, ayaw kamo kahadlok. Kinahanglan gayod nga mahitabo kini, apan dili pa kini mao ang kataposan. 8 Maggubat ang nasod batok sa laing nasod ug ang gingharian batok sa laing gingharian. Adunay moabot nga mga linog sa nagkalain-lain nga mga lugar ug adunay moabot nga kagutom. Apan kining tanan sinugdanan pa lang sa mga kalisod nga moabot. 9 "Pagbantay kamo, kay dakpon kamo ug dad-on sa mga hukmanan. Kulatahon kamo didto sa sulod sa mga sinagoga sa mga Judio. Moatubang kamo sa mga gobernador ug sa mga hari tungod sa inyong pagsunod kanako, ug makasangyaw kamo sa Maayong Balita ngadto kanila. 10 Sa dili pa moabot

ang kataposan, kinahanglan iwali una ang Maayong Balita mahitungod kanako sa tanang mga katawhan. 11 Kon dakpon kamo ug dad-on sa hukmanan, ayaw kamo kabalaka, kon unsa ang inyong itubag, kay sa takna nga kamo kinahanglanon na nga mosulti, isulti lang ninyo ang ipasulti kaninyo sa Espiritu Santo. Kay dili kamo ang mosulti kondili ang Espiritu Santo pinaagi kaninyo. 12 “Adunay mga tawo nga mounay pagtugyan sa ilang igsoon aron patyon. Adunay mga amahan nga mopapatay sa ilang mga anak. Ug adunay mga anak nga mobatok sa ilang mga ginikanan, ug ipapatay nila sila. 13 Dumtan kamo sa tanan tungod kay kamo akong mga tinun-an. Apan ang magpadayon sa pagsunod kanako hangtod sa kataposan mao ang maluwas. 14 “Moabot ang adlaw nga makita ninyo ‘ang dulongtan nga butang nga mahimong hinungdan sa pagbiya sa Templo’, samtang anaa kini sa lugar nga dili angay tindogan niini. (Alang sa magbabasa, sabta ang kahulogan niini.) Nianang panahona, ang mga anaa sa Judea kinahanglan mokalagiw ngadto sa kabukiran. 15 Ang tawo nga anaa sa gawas sa iyang balay dili na mosulod aron sa pagkuha sa bisan unsa. 16 Ang anaa sa iyang uma dili na angayng mopauli aron sa pagkuha sa iyang bisti. 17 Alaot ang mga mabdos ug ang mga inahan nga nagpasuso nianang mga adlaw tungod kay maglisod sila sa pagkagiw. 18 Pag-ampo kamo nga kini dili mahitabo sa tingtugnaw, 19 kay nianang mga panahona moabot ang pag-antos nga wala pa gayod mahitabo sukad sa pagmugna sa Dios sa kalibotan, ug dili na mahitabo pag-usab ang sama niini bisan kanus-a. 20 “Kon kadtong mga adlaw wala kunhori sa Ginoo wala gayoy mahibilin nga tawo. Apan tungod sa iyang kaluoy sa iyang mga pinili, gikunhoran niya kadtong mga adlaw. 21 “Kon adunay moingon kaninyo, ‘Ania na ang Mesiyas!’ o kaha ‘Atua siya!’ ayaw kamo pagtuo. 22 Kay motungha ang dili tinuod nga mga Mesiyas ug ang mini nga mga propeta. Mohimo silag mga milagro ug kahibulongan nga mga buhat sa katuyoan nga mapahisalaag, kon mahimo, bisan pa ang mga pinili sa Dios. 23 Busa pagbantay kamo! Gipasidan-an ko na kamong daan mahitungod niining mga butanga. 24 “Pagkahuman sa mga kasakitan nianang panahona, “mawad-an ug kahayag ang adlaw, ang bulan dili na modan-ag, 25 ug ang mga bitoon mangahulog. Ang mga butang sa kalangitan pahisalaagon gikan sa ilang naandan nga agianan.’ 26 “Unya makita ang Anak

sa Tawo diha sa mga panganod nga moanhi uban sa dakong gahom ug himaya. 27 Sugoon niya ang iyang mga anghel sa pagtigom sa iyang mga pinili gikan sa tanang dapit sa kalibotan. 28 “Kuha-i ninyo ug pagtulon-an ang kahoy nga igos. Kon ang iyang mga sanga manalingsing na, timailhan kini ninyo nga hapit na ang tag-init. 29 Sa ingon usab nga pamaagi, kon makita ninyo nga nahitabo na kining akong gisulti kaninyo, mahibaloan ninyo nga hapit na ako moabot. 30 Sa pagkatinuod, matuman kining tanan sa dili pa mawala kini nga henerasyon. 31 Mawala ang langit ug ang yuta, apan ang akong mga pulong dili mawala kondili matuman gayod. 32 “Ang mahitungod sa adlaw ug oras sa akong pag-abot, wala gayoy nasayod niini, bisan ang mga anghel sa langit o ako ang Anak sa Dios, gawas lang sa Amahan. 33 Busa pagbantay kamo ug pangandam, kay wala gayod kamo masayod kon kanus-a ako moabot. 34 Sama kini sa tawo nga miadto sa layong dapit. Paggikan niya sa iyang balay, gitugyan niya sa iyang mga sulugoon ang tagsa-tagsa nila ka mga buluhaton. Ug gimandoan niya ang tigbalantay sa pultahan nga magbantay. 35 “Busa pagbantay kamo, kay wala kamo masayod kon kanus-a mobalik ang tag-iy sa balay; mahimo nga sa hapon, sa tungang gabii, sa kadlawon o sa pagsidlak sa adlaw. 36 Basin kon sa iyang pagbalik maabtan niya kamo nga nangatulog. 37 Ang gisulti ko sa tanan: pagbantay kamo!”

14 Duha na lang ka adlaw ug moabot na ang mga pista sa mga Judio nga gitawag ug Pista sa Paglabay sa Anghel ug Pista sa Pan nga Walay Patubo. Ang mga kadagkoan sa mga pari ug ang mga magtutudlo sa Kasugoan nagplano nga patyon si Jesus. Busa nangita silag pamaagi kon unsaon nila pagdakop si Jesus nga dili masayran sa mga tawo. 2 Miingon sila, “Dili lang nato kini buhaton sa panahon sa pista, kay basig magkagubot ang mga tawo.” 3 Sa dihang didto si Jesus sa lungsod sa Betania, samtang nagkaon siya diha sa balay ni Simon nga kanhi adunay ngilngig nga sakit sa panit, adunay usa ka babaye nga miabot. Aduna siyay dalang gamayng tibod nga adunay sulod nga mahalon kaayo nga pahumot. Kini nga pahumot gikan sa tanom nga gitawag ug nardo. Giablihan niya ang tibod ug unya gibubo niya ang pahumot sa ulo ni Jesus. 4 Adunay mga tawo didto nga nasuko ug miingon, “Nganong giusikan man niya ang pahumot?”

5 Ikabaligya unta kana sa kantidad nga balig usa ka tuig nga sweldo ug ang halin ikahatag ngadto sa mga kabos." Ug gikasuk-an nila ang babaye. 6 Apan miingon si Jesus kanila, "Nganong gisamok ninyo siya? Pasagdi lang ninyo siya. Maayo kining iyang gibuhat kanako. 7 Ang mga kabos kanunay ninyong ikauban ug sa bisan unsang oras nga gusto ninyo mahimo ninyo silang tabangan, apan ako dili ninyo kanunay ikauban. 8 Kining babayhana naghimo kutob sa iyang mahimo alang kanako. Gibuboa niya ug pahumot ang akong lawas isip pag-andam sa akong lubong. 9 Sa pagkatinuod, bisan asa iwali ang Maayong Balita sa tibuok kalibotan, ang iyang gibuhat kanako mahisgotan usab isip handomanan kaniya." 10 Si Judas Iscariote nga usa sa dose ka mga tinun-an miadto sa kadagkoan sa mga pari aron makigsabot sa pagtugyan kang Jesus ngadto kanila. 11 Pagkadungog sa kadagkoan sa mga pari kon unsa ang tuyo ni Judas, nalipay gayod sila ug misaad sa paghatag kaniyang kuwarta. Busa sukad niadto, nangita siya ug kahigayonan kon unsaon niya pagtugyan si Jesus kanila. 12 Miabot ang una nga adlaw sa Pista sa Pan nga Walay Patubo. Mao kini ang adlaw nga ihalad ang mga karnero nga kaanon alang sa Pista sa Paglabay sa Anghel. Busa nangutana ang mga tinun-an ni Jesus kaniya, "Asa man ang imong gusto nga mag-andam kami ug panihapon sa Pista sa Paglabay sa Anghel?" 13 Gisugo niya ang iyang duha ka tinun-an, "Adto kamo didto sa Jerusalem. Pag-abot ninyo didto adunay motagbo kaninyo nga tawo nga nagdala ug banga nga adunay tubig. Sundi ninyo siya 14 kon asa nga balay siya mosulod. Ug isulti ninyo kini sa tagbalay, 'Nangutana ang magtutudlo kon asa ang kuwarta nga kan-an niya uban sa iyang mga tinun-an sa pagsaulog sa Pista sa Paglabay sa Anghel.' 15 Ipakita dayon niya kaninyo ang dako nga kuwarta sa itaas nga kompleto sa kagamitan ug naandam na. Didto kamo pag-andam sa atong panihapon." 16 Nanglakaw ang duha nga iyang gisugo, ug sa pag-abot nila sa siyudad nakita nila ang tanan sumala sa giingon ni Jesus kanila. Ug giandam nila didto ang panihapon alang sa Pista. 17 Sa dihang kilom-kilom na, miabot si Jesus ug ang iyang dose ka mga tinun-an. 18 Samtang nangaon sila diha sa lamisa, miingon si Jesus, "Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga usa kaninyo nga kauban ko dinhi sa pagpangaon ang magluib kanako." 19 Sa pagkadungog nila niadto, naguol gayod sila ug nagpulipuli silag pangutana kaniya, "Dili ako, di ba?" 20 Miingon si Jesus kanila, "Ang magluib kanako usa kaninyong dose mao ang motuslob ug pan sa yahong uban kanako. 21 Ang Anak sa Tawo pagapatyon sumala sa nasulat sa Kasulatan, apan alaot ang tawo nga magluib sa Anak sa Tawo. Maayo pa kaniya nga wala siya matawo." 22 Samtang nangaon sila, mikuha si Jesus ug pan. Gipasalamatan niya kini sa Dios ug unya gipikas-pikas. Pagkahuman gihatag niya sa iyang mga tinun-an ug miingon, "Pagkuha kamo ug kan-a, mao kini ang akong lawas." 23 Unya mikuha siya ug ilimnon, nagpasalamat sa Dios, ug gihatag kanila. Ug silang tanan miinom. 24 Miingon si Jesus, "Mao kini ang akong dugo nga iula alang sa daghang mga tawo. Kini nagpamatuod nga adunay bag-o na nga kasabotan ang Dios ngadto sa mga tawo. 25 Sa pagkatinuod, dili na ako moinom pag-usab niining ilimnon nga gikan sa ubas hangtod sa adlaw nga moinom ako sa bag-o nga matang sa ilimnon didto sa gingharian sa Dios." 26 Unya miawit sila ug mga pagdayeg sa Dios, ug pagkahuman nangadto sila sa Bukid sa mga Olibo. 27 Miingon si Jesus kanila, "Tanan kamo mobiya kanako, kay ang Dios nag-ingon diha sa Kasulatan: 'Patyon ko ang magbalantay ug magkatibulaag ang mga karnero.' 28 Apan human ako mabanhaw, mouna ako kaninyo didto sa Galilea." 29 Miingon si Pedro kang Jesus, "Bisan pag silang tanan mobiya kanimo, ako dili gayod!" 30 Miingon si Jesus kaniya, "Ang tinuod, karong gabhiona, sa dili pa motuktugaok ang manok sa makaduha, ilimod mo na ako sa makatulo." 31 Apan namugos pa gayod si Pedro nga miingon, "Dili ko gayod ikaw ilimod bisan patyon pa nila ako uban kanimo." Mao usab kini ang gisulti sa tanan niya nga mga tinun-an. 32 Unya nangadto sila sa dapit nga ginganlag Getsemane. Sa pag-abot nila didto, miingon si Jesus sa iyang mga tinun-an, "Panglingkod kamo dinhi samtang mag-ampo ako." 33 Gidala niya sila si Pedro, Santiago, ug Juan sa unahan. Naguol gayod si Jesus 34 ug miingon siya kanila, "Mura akog mamatay sa hilabihang kaguol. Pabilin kamo dinhi ug pagtukaw." 35 Unya miadto pa gayod siya sa unahan, mihapa siya sa yuta ug nag-ampo nga kon mahimo dili lang ipadangat ang pag-antos nga umaabot kaniya. 36 Nag-ampo siya, "Abba, Amahan, ang tanan nga butang mahimo mo. Busa ayaw ipadangat kining umaabot nako nga pag-antos. Apan dili ang akong pagbuot ang angay matuman

kondili ang imong kabubut-on." 37 Sa pagbalik niya mga Judio, ug ang mga magtutudlo sa Kasugoan. 54 didto sa iyang tulo ka tinun-an naabtan niya sila nga Misunod usab si Pedro apan layo ra siya kang Jesus. nangatulog. Miingon siya kang Pedro, "Simon, natulog Misulod siya sa tugkaran sa balay sa pangulong pari ka ba? Dili ka ba makatukaw bisan usa lang ka ug milingkod uban sa mga tigbalantay duol sa kalayo aron mainitan. 55 Ang kadagkoan sa mga pari ug ang madaog sa pagsulay. Buot sa inyong espiritu nga tanan nga miyembro sa Hukmanan sa mga Judio mag-ampo apan luya ang inyong lawas." 39 Milakaw nangita ug mga ebidensya batok kang Jesus aron pag-usab si Jesus sa unahan, ug nag-ampo sa mao ipapatay nila siya, apan wala gayod silay nakita. 56 gihapon nga pag-ampo. Daghan ang mitestigo ug mga bakak batok kaniya 40 Pagkahuman mibalik siya apan wala magkatakdo ang ilang mga gipanulti. pag-usab sa iyang mga tinun-an ug naabtan gihapon Adunay mga tawo pa gayod didto nga mitestigo ug niya sila nga nangatulog, kay katulgon kaayo sila. Ug bakak batok kang Jesus. Miingon sila, 58 "Nadungog 41 Sa ikatulo nga pagbalik niya kanila miingon siya, namo siya nga miingon, 'Gub-on ko kining templo nga "Nangatulog pa ba gihapon kamo ug nagpahulay? gitukod sa tawo, ug sulod sa tulo ka adlaw patindogon Husto na kana! Mao na kini ang panahon nga ang ko ang lain nga templo nga dili tawo ang mohimo." Anak sa Tawo itugyan ngadto sa mga makasasala. 59 Apan ang ilang mga gipanulti wala magkatakdo. 42 Tana! Tan-awa, ania na ang tawo nga magluib Mitindog sa tunga ang pangulong pari ug nangutana kanako." 43 Samtang nagsulti pa si Jesus, miabot kang Jesus, "Wala ka bay itubag niining mga sumbong batok kanimo?" 61 Wala gayod motubag si Jesus. si Judas nga usa sa dose ka mga tinun-an. Uban Busa gipangutana siya pag-usab sa pangulong pari, kaniya ang daghang mga tawo nga nagdala ug mga "Ikaw ba ang Mesiyas nga Anak sa Dalaygon nga espada ug mga bunal. Gisugo sila sa mga kadagkoan sa Dios?" 62 Mitubag si Jesus kaniya, "Oo, ako mao sa mga pari, mga magtutudlo sa Kasugoan ug ang siya, ug makita unya ninyo ang Anak sa Tawo nga pangulo sa mga Judio. 44 Nakigsabot nang daan ang maglingkod sa tuo sa Makagagahom nga Dios, ug kon unsa ang iyang buhaton nga timailhan: "Ang makita usab ninyo siya diha sa mga panganod sa tawo nga akong hagkan mao ang inyong gipangita. kalangitan sa iya unyang pagbalik dinhi sa kalibotan." Dakpa ninyo siya ug dad-a nga binantayan gayod 63 Sa pagkadungog niadto sa pangulong pari, gigisi ug maayo." 45 Busa sa pag-abot ni Judas, midiretso niya ang iyang bisti sa kasuko ug miingon, "Dili na siya ngadto kang Jesus ug miingon, "Magtutudlo! ang kinahanglanon ang mga testigo! 64 Nadungog ninyo Ug gihagkan niya siya. 46 Ug gidakop nila si Jesus. ang iyang pagpasipala sa Dios. Unsay inyong hukom? 47 Apan adunay usa sa mga kauban ni Jesus nga Ug gihukman nila siya nga patyon." 65 Giluwaan si Jesus sa pipila kanila. Gitaptapan nila siya ug miibot sa iyang espada ug gitigbas niya ang sulugoon sa gisumbag. Ug miingon sila, "Tag-ana kuno kon kinsa ang pangulong pari ug naputol ang dalunggan ang misumbag kanimo?" Dayon gikuha siya sa mga niini. 48 Miingon si Jesus sa mga nagdakop kaniya, tigbalantay ug gisigihan nilag sagpa. 66 Samtang "Tulisan ba ako nga kinahanglan gayod nga magdala didto pa si Pedro sa tugkaran, miagi ang usa sa pa kamog mga espada ug mga bunal sa pagdakop mga babaye nga sulugoon sa pangulong pari. 67 Sa kanako? 49 Adlaw-adlaw didto ako sa templo nga pagkakita niya kang Pedro nga nagpinit duol sa nagtudlo ug didto usab kamo apan wala ninyo ako Gitaptapan nila siya ug miingon, "Kauban ka sa kalayo, gitutokan niya siya ug miingon, "Kauban ka usab ni Jesus nga taga-Nazaret." 68 Apan milimod matuman ang mga nasulat sa Kasulatan mahitungod siya nga nag-ingon, "Wala ako masayod kon unsay kanako." 50 Unya gibiyaan siya sa iyang mga tinun-an ang imong gisulti." Ug miadto siya sa pultahan pagawas. an ug nangikyas silang tanan. 51 Adunay usa ka Niana gayod nga oras mituktugaok ang manok. 69 batan-on nga lalaki didto nga nagsunod kang Jesus. Didto nakita na usab siya sa sulugoon nga babaye, Nagtapis lang siya ug panapton. Gidakop siya sa ug miingon siya pag-usab sa mga tawo didto, "Kining mga sundalo, 52 ug midagan siya nga hubo, kay tawhana usa sa mga kauban ni Jesus." 70 Apan nahawiran man nila ang iyang tapis. Didto nagtigom milimod na usab si Pedro. Pagkataud-taod miingon ang kadagkoan sa mga pari, ang mga pangulo sa ang mga tawo didto, "Kauban ka gayod niya kay taga-

Galilea ka usab." 71 Apan nanumpa gayod si Pedro nga nag-ingon, "Bisag mamatay pa ako, wala gayod ako makaila sa tawo nga inyong giingon." 72 Unya mituktugaok na usab ang manok, ug nahinumdoman ni Pedro ang giingon kaniya ni Jesus, "Sa dili pa motuktugaok ang manok sa makaduha, ilimod mo na ako sa makatulo." Ug mihilak siya pag-ayo.

15 Sayo pa kaayo sa sunod nga adlaw, ang kadagkoan sa mga pari kauban ang mga pangulo sa mga Judio, ang mga magtutudlo sa Kasugoan, ug ang tanan nga miyembro sa Hukmanan sa mga Judio nagtigom aron hisgotan ang sunod nilang buhaton. Gigapos nila si Jesus ug gidala didto kang Pilato nga gobernador aron itugyan ngadto kaniya. 2 Gipangutana siya ni Pilato, "Ikaw ba ang hari sa mga Judio?" Mitubag si Jesus kaniya, "Giingon mo na." 3 Daghan ang mga sumbong sa kadagkoan sa mga pari batok kang Jesus. 4 Busa gipangutana siya pag-usab ni Pilato, "Wala ka bay itubag niana nga mga sumbong? Daghan ang ilang sumbong batok kanimo?" 5 Apan sa gihapon wala gayod motubag si Jesus, busa natingala si Pilato. 6 Nabatasan ni Pilato nga matag Pista sa Paglabay sa Anghel hatagan niya ug kagawasan ang usa ka piniriso nga hangyoon sa mga tawo nga pabuhian. 7 Adunay usa ka piniriso didto nga ginganlag Barabas. Kining tawhana kauban niadtong mga gipangpriso tungod kay nagrebelde sila sa gobyerno sa Jerusalem ug nakapatay. 8 Daghan ang mga tawo nga miduol kang Pilato ug mihangyo nga buhaton niya pag-usab niining tuiga ang nabatasan niya nga buhaton. 9 Nangutana siya kanila, "Gusto ba ninyo nga buhian ko ang hari sa mga Judio?" 10 Nasayod si Pilato nga nasina lang ang mga kadagkoan sa mga pari, mao nga gisumbong nila si Jesus kaniya. 11 Apan gisulsolan sa kadagkoan sa mga pari ang mga tawo nga si Barabas lang ang ilang pabuhian ug dili si Jesus. 12 Gipangutana pag-usab ni Pilato ang mga tawo, "Unsay akong buhaton sa tawo nga inyong giingon nga hari sa mga Judio?" 13 Misinggit sila, "Ilansang siya sa krus!" 14 Miingon si Pilato kanila, "Ngano, unsa ba ang sala nga iyang nabuhat?" Apan gipakusgan pa gayod nilag singgit, "Ilansang siya sa krus!" 15 Tungod kay buot ni Pilato nga pauyonan ang mga tawo, gibuhian niya si Barabas. Apan si Jesus iyang gipalatos ug gitugyan ngadto sa mga sundalo aron ilansang sa krus. 16 Gidala sa mga sundalo si Jesus sa sulod sa palasyo

sa gobernador ug gitawag nila ang tibuok batalyon sa mga sundalo nga magtigom didto. 17 Dayon gisul-oban nila siya ug kapa nga pulahon ug nagbuhat silag korona nga tunokon ug gibutang nila kini sa ulo ni Jesus. 18 Ug miyukbo kunohay sila kaniya nga nag-ingon, "Malungtarong kinabuhi alang sa Mahal nga Hari sa mga Judio!" 19 Ug gisigihan nilag bunal ug kahoy ang iyang ulo ug gilukaan pa nila siya. Giluhod-luhoran nila siya ug kunohay gisimba. 20 Human sa ilang pagbugal-bugal, gihubo nila ang kapa nga pulahon ug gisul-oban nila siya pag-usab sa iyang bisti. Ug gidala nila siya sa gawas sa siyudad aron ilansang sa krus. 21 Sa dihang pagawas pa lang sila sa siyudad, natagboan nila ang usa ka tawo nga gikan sa uma. (Ang iyang ngalan mao si Simon nga taga-Cirene, nga amahan ni Alejandro ug ni Rufo.) Gipugos nila siya sa pagpas-an sa krus ni Jesus. 22 Ug gidala nila si Jesus sa lugar nga gitawag ug Golgota (nga ang kahulogan, lugar sa bagol-bagol). 23 Pag-abot nila didto gihatagan nila si Jesus ug bino nga adunay gisagol nga mira, apan wala moinom si Jesus. 24 Unya gilansang nila siya sa krus, ug gibahin-bahin nila ang iyang mga bisti pinaagi sa hulbot-hulbot, aron masayran nila kon unsa nga bahin ang makuha sa matag-usa. 25 Mga alas nuwebe kadto sa buntag dihang gilansang nila si Jesus sa krus. 26 Ang nasulat sa karatula sa krus nga sumbong batok kaniya nag-ingon, Ang Hari sa mga Judio. 27 Adunay duha usab ka tulisan nga ilang gilansang uban kang Jesus. Ang usa dapit sa tuo ni Jesus ug ang usa sa wala. [28 Sa ingon niini nga pamaagi natuman ang gisulat sa Kasulatan nga nag-ingon, "Giisip siya nga usa sa mga kriminal."] 29 Ang mga tawo nga nangagi didto nagpanglingo nga nanginsulto ug nagbugal-bugal kang Jesus. Miingon sila, "Mao diay ha! Ikaw nga nag-ingon nga gub-on mo ang templo ug sulod sa tulo ka adlaw patindogon mo pag-usab, 30 kanaog diha sa krus ug luwasa ang imong kaugalingon!" 31 Sa samang pamaagi nagbugal-bugal usab ang kadagkoan sa mga pari ug ang mga magtutudlo sa Kasugoan. Miingon sila sa usag usa, "Giluwas niya ang uban, apan dili siya makaluwas sa iyang kaugalingon! 32 Tan-awon ta karon kon makakanaog ba sa krus ang Mesiyas nga hari sa Israel, ug kon makakanaog siya motuo kita kaniya." Bisang ang mga kauban niya nga gilansang mibugal-bugal usab kaniya. 33 Sa dihang miabot ang alas dose sa udto, mingitngit ang kalibotan hangtod

alas tres. **34** Ug sa pagka-alas tres sa hapon misinggit si Jesus sa makusog, "Eloi, Eloi lema sabactani?" nga ang buot ipasabot, "Dios ko, Dios ko, nganong gipasagdan mo ako?" **35** Sa pagkadungog sa ubang nanindog didto miingon sila, "Gitawag niya si Elias." **36** Diha-diha midagan ang usa ka tawo ug mikuha ug espongna ug gituslob niya sa aslom nga bino. Gibutang niya kini sa tumoy sa usa ka kahoy aron masupsop ni Jesus. Miingon siya, "Tan-awon nato kon moabot ba si Elias sa pagkuha kaniya sa krus." **37** Misinggit sa makusog si Jesus ug nabugto ang iyang gininhawa. **38** Sa mao usab nga oras, napikas ang tabil sulod sa templo sa Jerusalem gikan sa ibabaw paubos. **39** Ang kapitan sa mga sundalo nga nagtindog sa atubangan sa krus nakakita sa pagkabugto sa gininhawa ni Jesus. Miingon siya, "Tinuod gayod nga kining tawhana mao ang Anak sa Dios!" **40** Didto sa layo adunay mga babaye nga nanglantaw sa nahitabo. Kauban nila si Salome, si Maria nga taga-Magdala, ug si Maria (nga inahan ni Jose ug ni Santiago nga iyang manghod). **41** Kini sila miuban ug mitabang kang Jesus sa didto pa siya sa Galilea. Didto usab ang uban pa nga mga babaye nga nakauban kang Jesus sa Jerusalem. **42** Usa kadto ka Adlaw sa Pagpangandam, usa ka adlaw sa wala pa ang Adlaw nga Igpapahulay. Hapon na kadto, **43** mao nga nangahas si Jose nga taga-Arimatea nga moadto kang Pilato aron pangayoon ang patayng lawas ni Jesus. Si Jose tinahod nga miyembro sa Hukmanan sa mga Judio ug usa sa mga nagpaabot sa paghari sa Dios. **44** Sa pagkadungog ni Pilato nga si Jesus patay na, natingala siya. Busa gipatawag niya ang kapitan sa mga sundalo ug gipangutana niya kon patay na ba si Jesus. **45** Sa dihang nadungog ni Pilato ang gisulti sa kapitan, gitugotan niya si Jose nga kuhaon ang patayng lawas. **46** Busa mipalit si Jose ug panapton nga puti. Ug gipakuha niya ang patayng lawas ni Jesus sa krus ug giputos sa panapton nga iyang gipalit. Gipahimutang niya sa lubnganan nga gikabhang sa bakilid. Ug gipaligid niya ang dako nga bato sa pagtabon sa agianan sa lubnganan. **47** Naglantaw si Maria nga taga-Magdala ug si Maria nga inahan ni Jose, busa nakita nila kon asa gilubong si Jesus.

16 Human sa Adlaw nga Igpapahulay, si Maria nga taga-Magdala, si Maria nga inahan ni Santiago, ug si Salome namalit ug pahumot kay moadto sila

sa lubnganan aron haplasan ang patayng lawas ni Jesus. **2** Sayo kaayo sa adlaw nga Dominggo, miadto sila sa lubnganan. **3** Ug nagpangutan-anay sila, "Kinsa ang atong hangyoon nga moligid sa bato nga gitabon sa lubnganan?" (Kay hilabihan kadako ang nakatabon nga bato.) Apan pag-abot nila didto, nakita nila nga naligid na ang bato. **5** Busa misulod sila sa lubnganan ug nakita nila ang usa ka batan-on nga lalaki, nga naglingkod sa tuong dapit nga nagbistig puti. Nahadlok gayod sila. **6** Apan miingon ang lalaki kanila, "Ayaw kamo kahadlok! Nasayod ako nga gipangita ninyo si Jesus nga taga-Nazaret nga gilansang sa krus. Wala na siya dinhi! Nabanhaw siya! Dali kamo, tan-awa ninyo ang gibutangan kaniya. **7** Lakaw kamo, sultihi ninyo ang iyang mga tinun-an labi na gayod si Pedro nga mouna si Jesus kaninyo didto sa Galilea, ug didto ninyo siya makita sumala sa iyang giingon kaninyo." **8** Busa migawas ang mga babaye sa lubnganan ug nanagan tungod sa hilabihan nga kahadlok. Wala silay gisultihan kay nahadlok gayod sila. [**9** (note: The most reliable and earliest manuscripts do not include Mark 16:9-20.)] Sayo kaayo sa adlaw nga Dominggo nabanhaw si Jesus. Una gayod siyang nagpakita kang Maria nga taga-Magdala nga iyang giabogan ug pito ka daotan nga espiritu. **10** Ug giadtoan ni Maria ang mga tinun-an ni Jesus nga nangaguol ug nanghilak, ug gisultihan niya sila. **11** Apan wala sila motuo sa iyang gisugilon nga si Jesus buhi ug nagpakita kaniya. **12** Pagkahuman niadto, nagpakita si Jesus pinaagi sa lahing panagway ngadto sa iyang duha ka tinun-an sa dihang nagpadulong sila sa kaumahan. **13** Busa mibalik sa Jerusalem ang iyang duha ka tinun-an ug gisultihan ang uban nila nga mga kauban nga si Jesus nagpakita kanila, apan wala usab sila motuo. **14** Sa kataposan nagpakita usab si Jesus sa onse ka tinun-an samtang nangaon sila. Gibadlong niya sila tungod kay wala silay pagtuo ug gahi ang ilang mga ulo, kay wala sila motuo sa gisulti sa mga nakakita kaniya human siya nabanhaw. **15** Ug miingon si Jesus kanila, "Lakaw kamo sa tibuok kalibotan ug iwali ang Maayong Balita mahitungod kanako sa tanang mga tawo. **16** Si bisan kinsa nga motuo ug magpabautismo maluwas, apan ang dili motuo hukman nga silotan. **17** Kini nga mga ilhanan makita diha sa mga tawo nga nagtuo kanako: pinaagi sa akong gahom mag-abog sila ug daotan nga mga espiritu; magsulti sila sa uban nga mga pinulongan nga wala nila matun-i; **18** kon makakupot sila ug mga

bitin o kaha makainom sa bisan unsa nga hilo dili sila maunsa; ug kon ipandong nila ang ilang mga kamot sa mga masakiton, mangaayo kini." **19** Human kadto isulti ni Jesus kanila gidala siya ngadto sa langit ug milingkod sa tuo sa Dios. **20** Ug nagsangyaw ang iyang mga tinun-an sa nagkalain-laing mga dapit. Gitabangan sila sa Ginoo ug gipamatud-an niya ang gisangyaw sa mga tinun-an pinaagi sa mga ilhanan nga ilang gihimo.]

Lucas

1 Halangdon nga Teofilo: Daghan na ang nagsulat mahitungod sa mga natuman nga panghitabo dinhi kanato. Gisulat nila ang sumala sa gitudlo kanamo sa mga tawo nga nagsangyaw sa pulong sa Dios ug nakakita mismo sa mga panghitabo sukad pa sa sinugdanan. Human ko gisusi pag-ayo kining tanan gikan pa sa sinugdan, nakahuna-huna ako nga isulat usab kanimo kining maong mga panghitabo sa maayong pagkahan-ay, **4** aron imong masiguro nga tinuod gayod ang mga butang nga gisulti kanimo. **5** Niadtong panahona nga si Herodes ang hari sa Judea, adunay pari didto nga ginganlan ug Zacarias nga miyembro sa grupo sa mga pari nga gidumalahan ni Abias. Ug ang iyang asawa mao si Elisabet nga kaliwat usab ni Aaron. **6** Silang duha nagkinabuhi nga matarong atubangan sa Dios. Gituman gayod nila ang tanang mga sugo ug balaod sa Ginoo. **7** Apan wala silay anak, kay baog si Elisabet ug tigulang na usab kaayo sila. **8** Unya, miabot ang adlaw nga ang grupo nila ni Zacarias mao na ang mag-alagad sa Dios isip pari. **9** Naghulbot-hulbot sila sumala sa nabatasan nilang mga pari, ug si Zacarias mao ang napilian nga magsunog ug insenso didto sa halaran. Busa misulod siya sa templo sa Ginoo. **10** Samtang nagsunog siya ug insenso didto sa sulod, daghang mga tawo didto sa gawas ang nag-ampo. **11** Unya nagpakita kaniya ang usa ka anghel sa Ginoo ug mitindog kini didto sa tuong dapit sa halaran nga sunoganan sa insenso. **12** Sa dihang nakita kini ni Zacarias gikulbaan siya ug nahadlok. **13** Apan miingon ang anghel kaniya, “Ayaw kahadlok, Zacarias! Nadungog sa Dios ang imong mga pag-ampo; si Elisabet nga imong asawa manganak ug batang lalaki. Nganlan mo siyag Juan. **14** Magmalipayon gayod ikaw tungod kaniya, ug daghan usab ang magmalipayon tungod sa iyang pagkahimugso. **15** Kay mahimo siyang bantogan atubangan sa Ginoo. Kinahanglan dili gayod siya moinom ug bino o uban pang ilimnon nga makahubog. Bisan anaa pa siya sa sabakan sa iyang inahan ang Espiritu Santo anaa na kaniya. **16** Ug pabalikon niya ang daghang mga kaliwat ni Israel ngadto sa Ginoo nga ilang Dios. **17** Mag-una siya sa Ginoo aron iyang andamon ang mga tawo alang sa pag-abot sa Ginoo. Himuon niya kini pinaagi sa Espiritu ug sa gahom nga sama sa nabatongan ni Elias. Ipasig-uli

niya ang maayong relasyon sa mga amahan ngadto sa ilang mga anak, ug ibalik niya ang matarong nga panghuna-huna sa mga masinupakon sa Dios.” **18** Miingon si Zacarias sa anghel, “Sa unsang paagi nga mahitabo kini kanako? Tigulang na man ako ug ang akong asawa.” **19** Mitubag ang anghel, “Ako si Gabriel nga alagad sa Dios nga anaa gayod sa iyang atubangan. Gisugo niya ako aron sa pagsulti kanimo niining maayong balita. **20** Apan tungod kay wala ka man motuo sa akong gisulti, maamang ka hangtod sa adlaw nga matuman kining akong gisulti kanimo. Matuman gayod kini inig-abot sa adlaw nga gitakda sa Dios.” **21** Ang mga tawo didto sa gawas nagpadayon sa paghulat kang Zacarias. Natingala sila ngano nga nadugay siya didto sa sulod sa templo. **22** Sa paggawas niya, dili na siya makasulti ug tungod niini nagsinyas na lang siya sa mga tawo. Nasabtan nila nga adunay gipakita ang Dios kaniya didto sa sulod sa templo. **23** Pagkahuman sa iyang turno sa pag-alagad sa templo, mipauli siya. **24** Paglabay sa pipila ka adlaw, nagmabdos na si Elisabet. Sulod sa lima ka bulan wala gayod siya mogawas sa ilang balay. **25** Miingon siya, “Gikaloy-an gayod ako sa Ginoo. Karon gikuha niya kanako ang akong kaulawan.” **26** Sa dihang unom na ka bulan ang pagmabdos ni Elisabet, gisugo sa Dios ang anghel nga si Gabriel nga moadto sa Nazaret, nga usa ka lungsod sa Galilea. **27** Gipadala siya didto sa dalagang putli nga ginganlag Maria. Si Maria kaslonon na kang Jose, nga usa sa mga kaliwat ni Haring David. **28** Sa pag-abot sa anghel didto kang Maria, miingon siya, “Maria, magmalipayon ka, tungod kay ang Ginoo uban kanimo ug gipanalanginan ka niya.” **29** Sa pagkadungog ni Maria niini nahasol siya pag-ayo, ug iyang gihuna-huna kon unsa ang kahulogan niini. **30** Miingon ang anghel kaniya, “Ayaw kahadlok, Maria kay gipakita sa Dios ang iyang kaayo kanimo. **31** Magmabdos ka ug manganak ug lalaki, ug Jesus ang imong ingalan kaniya. **32** Mahimo siyang bantogan ug pagatawgon siya nga Anak sa Labing Halangdong Dios. Ihatag sa Ginoong Dios kaniya ang gingharian sa iyang katigulangan nga si David. **33** Maghari siya sa mga kaliwat ni Jacob hangtod sa kahangtoran; ang iyang gingharian molungtad sa walay kataposan.” **(aiōn g165)** **34** Miingon si Maria sa anghel, “Unsaon man niini pagkahimo, nga wala pa man akoy bana?” **35** Mitubag ang anghel, “Mokunsad kanimo ang Espiritu Santo ug ang gahom sa Labing Halangdong Dios

magpabilin kanimo. Busa ang balaan nga bata nga imong ipanganak pagailhon nga Anak sa Dios. **36** Tan-awa ang imong paryente nga si Elisabet. Ang uban nag-ingon nga dili na siya manganak tungod kay tigulang na kaayo siya. Apan karon unom na ka bulan ang iyang pagmabdos, **37** tungod kay mahimo man sa Dios ang tanan." **38** Miingon si Maria, "Sulugoon ako sa Ginoo; matuman unta kanako ang imong gisulti." Ug unya mibiya ang anghel kaniya. **39** Sa paglabay sa pipila ka adlaw nangandam si Maria ug nagdali pag-adto sa usa ka lungsod didto sa kabukiran sa Juda. **40** Misulod siya sa balay nila ni Zacarias ug nangumusta kang Elisabet. **41** Sa pagkadungog ni Elisabet sa pagpangumusta ni Maria, milihok ang bata sa iyang tiyan. Gigamhan si Elisabet sa Espiritu Santo. **42** Ug sa makusog nga tingog miingon siya, "Sa tanang mga babaye ikaw lang ang gipanalanginan sa Dios ug ingon niini! Gipanalanginan usab niya ang imong gimabdos. **43** Usa kini ka dakong dungog alang kanako kay gibisitahan ako sa inahan sa akong Ginoo. **44** Sa dihang nadunggan ko ang imong pagpangumusta, malipayon nga milihok ang bata sa akong tiyan. **45** Bulahan gayod ikaw nga nagtuo nga matuman kanimo ang gisulti sa Ginoo!" **46** Miingon si Maria: "Gadayeg gayod ako sa Ginoo! **47** Ug malipayon ang akong espiritu tungod sa Dios nga akong Manluluwas. **48** Kay gihinumdoman niya ako nga iyang ubos nga sulugoon. Sukad karon, magsulti ang tanang mga tawo nga bulahan ako, **49** tungod sa kahibulongan nga mga butang nga gihimo sa gamhanang Dios kanako. Balaan ang iyang ngalan! **50** Aduna siyay kaluoy sa mga tawo sa matag kaliwatan nga nagtahod kaniya. **51** Gipakita niya ang iyang gahom pinaagi sa iyang mga gihimo. Giabog niya ang mga tawo nga mapahitas-on sa ilang kaugalingon. **52** Gipakanaog niya ang mga gamhanang hari sa ilang trono. Ug gituboy niya ang mga mapainubsanon. **53** Gitagbaw niya sa mga maayong butang ang mga gigutom. Apan gihinginlan niya nga wala gayoy dala ang mga adunahan. **54** Gitabangan niya kita nga iyang mga sulugoon, nga mga kaliwat ni Israel. Kay wala niya kalimti ang iyang mga saad sa atong mga katigulangan, nga kaloy-an niya sa walay kataposan si Abraham ug ang iyang mga kaliwat!" (aiōn g165) **56** Ug mipuyo si Maria didto sa ilang Elisabet ug mga tulo ka bulan, ug unya mipauli siya. **57** Unya miabot ang panahon sa pagpanganak ni Elisabet, ug nanganak siya ug lalaki. **58** Sa dihang nakadungog ang iyang mga silingan ug mga paryente nga gikaluyan siya pag-ayo sa Ginoo, nakigduyog sila sa iyang kalipay. **59** Sa walo na ka adlaw ang bata, mitambong ang mga silingan ug mga paryente sa pagtuli kaniya. Zacarias unta ang ilang ingalan kaniya sama sa iyang amahan, **60** apan wala mosugot si Elisabet. Miingon siya, "Dili mahimo, kinahanglan nga Juan ang ingalan kaniya." **61** Miingon sila kaniya, "Apan wala gayod kamoy paryente nga sama niana ug ngalan." **62** Ug ilang gisinyasan ang amahan kon unsay iyang gusto nga ingalan sa iyang anak. **63** Misinyas siya nga hatagan siya ug sulatanan. Ug dayon misulat siya, "Nganli siyag Juan." Natingala gayod silang tanan. **64** Diha-diha nakasulti si Zacarias ug gidayeg niya ang Dios. **65** Gikulbaan ang tanan niyang mga silingan ug mikaylap sa tanang dapit sa mga bukid sa Judea ang balita mahitungod sa maong panghitabo. **66** Ang tanang mga tawo nga nakadungog niini nakapamalandong ug nakapangutana, "Unsa man kaha kining bataa inigkadako na niya?" Kay klaro kaayo nga ang gahom sa Ginoo anaa kaniya. **67** Si Zacarias nga iyang amahan gigamhan sa Espiritu Santo ug mao kini ang iyang gisulti: **68** "Dayegon nato ang Ginoo nga Dios sa Israel! Kay mianhi siya aron sa pagluwas kanato nga iyang mga katawhan. **69** Gipaanhì niya kanato ang makagagahom nga manluluwas nga kaliwat sa iyang sulugoon nga si David. **70** Mao usab kini ang iyang gisulti kaniadto pinaagi sa iyang mga balaang propeta. (aiōn g165) **71** Nagsaad siya nga iya kitang luwason gikan sa atong mga kaaway ug sa mga tawo nga nagdumot kanato. **72** Kaloy-an niya ang atong mga katigulangan, ug tumanon niya ang iyang balaang kasabotan kanila **73** nga iyang gipanumpa sa atong katigulangan nga mao si Abraham. **74** Luwason niya kita gikan sa atong mga kaaway aron kita makapangalagad nga walay kahadlok, **75** ug mahimo kitang balaan ug matarong sa iyang atubangan sa tanan nga adlaw sa atong kinabuhi." **76** [Unya miingon si Zacarias sa iyang anak,] "Ug ikaw anak, tawgon ka nga propeta sa Labing Halangdong Dios. Kay mag-una ka sa Ginoo aron imong andamon ang katawhan sa iyang pag-abot. **77** Tudloan mo ang iyang mga katawhan nga maluwas sila pinaagi sa kapasayloan sa Dios sa ilang mga sala, **78** kay ang atong Dios maluloy-on ug mahigugmaon. Ipadala niya ang Manluluwas sama sa misubang nga adlaw, **79** nga maghatag

ug kahayag sa mga tawo nga anaa sa kangitngit ug gaungaw sa kamatayon. Tudloan niya kita kon unsaon nga mahimong maayo ang atong relasyon sa Dios ug sa atong isigka-tawo.” ⁸⁰ Unya, ang bata nga si Juan midako ug nalig-on sa espiritu. Nagpuyo siya sa kamingawan hangtod sa adlaw nga nagsugod siya sa iyang pagpanudlo sa mga Israelinhon.

2 Niadtong panahona, ang Emperador sa Roma nga si Augusto naghimo ug balaod nga ang tanang mga lumulupyo sa iyang gingharian kinahanglang magpalista. ² (Mao kadto ang unang sensos sa panahon nga si Cirenio ang gobernador sa probinsya sa Siria. ³ Busa mipauli ang mga tawo sa ilang kaugalingon nga mga lungsod aron magpalista.) ⁴ Mao kini ang hinungdan nga miadto si Jose sa Betlehem nga sakop sa Judea, ang dapit nga natawhan ni Haring David, tungod kay usa siya sa iyang mga kaliwat. Nagpuyo niadtong si Jose sa Nazaret nga sakop sa Galilea sa dihang miadto siya sa Betlehem. ⁵ Gidala ni Jose si Maria nga iyang pangasaw-onon nga mabdos na niadtong higayona aron magpalista usab. ⁶ Sa didto na sila sa Betlehem miabot ang panahon nga manganak na si Maria. ⁷ Nanganak siyag lalaki nga mao ang iyang kamagulangan nga anak. Giputos niya kini ug panapton ug gipahigda sa pasungan, tungod kay wala na gayod silay lugar sa balay nga abutan. ⁸ Duol sa lungsod sa Betlehem adunay mga magbalantay sa mga karnero nga nagtukaw sa pagbantay sa ilang panon sa mga karnero didto sa sabsaban. ⁹ Sa kalit mitungha diha kanila ang usa ka anghel sa Ginoo ug nalibotan sila sa kahayag sa himaya sa Ginoo. Nangahadlok gayod sila, ¹⁰ apan miingon ang anghel, “Ayaw kamog kahadlok, tungod kay ania ako aron sa pagsulti kaninyo sa maayong balita nga makahatag ug dakong kalipay sa tanang mga katawhan. ¹¹ Kay didto sa lungsod ni David natawo karon ang inyong Manluluwas. Siya mao ang Mesiyas, ang Ginoo nga gipili sa Dios nga maoy maghari. ¹² Mao kini ang timailhan sa akong gisulti: makita ninyo ang bata nga giputos sa panapton ug naghigda sa pasungan.” ¹³ Sa kalit lang, nagpakita sa langit ang dakong panon sa mga anghel ug nagduyog sila sa pagdayeg sa Dios. Miingon sila, ¹⁴ “Dalaygon ang Dios sa kahitas-an. Aduna nay kalinaw dinhi sa yuta, sa mga tawo nga iyang gikahimut-an!” ¹⁵ Sa dihang mibalik na ang mga anghel didto sa langit, nag-ingnanay ang mga magbalantay sa mga karnero,

“Tana, mangadto kita sa Betlehem ug atong tan-awon kining nahitabo nga gisugilon sa Ginoo kanato!” ¹⁶ Busa nagdali sila sa pag-adto ug ilang nakita si Maria ug si Jose, ug ang bata nga naghigda sa pasungan. ¹⁷ Ug ilang gisulti ang giingon sa anghel mahitungod sa bata. ¹⁸ Natingala gayod ang tanang nakadungog sa gisulti sa mga magbalantay sa mga karnero. ¹⁹ Gitipigan ni Maria kining mga butanga sa iyang kasing-kasing ug kanunay niya kining gipamalandongan. ²⁰ Namalik ang mga magbalantay sa mga karnero nga nanagdayeg gayod sa Dios tungod sa tanan nilang nadungog ug nakita sumala sa gisulti sa anghel kanila. ²¹ Sa ikawalo ka adlaw gikan natawo ang bata, gituli nila kini ug ginganlan ug Jesus. Mao kini ang ngalan nga giingon sa anghel sa wala pa siya gipanamkon ni Maria. ²² Sa dihang miabot na ang adlaw sa tulomanon sa paghugas sumala sa Kasugoan ni Moises mahitungod sa babaye nga bag-ong nanganak, miadto si Jose ug Maria sa Jerusalem. Ug gidala usab nila ang bata sa Jerusalem aron idedikar sa Ginoo. ²³ Kay nasulat sa Kasugoan sa Ginoo, “Ang tanan nga kamagulangan nga lalaki idedikar sa Ginoo.” ²⁴ Ug aron mahinloan si Maria, naghalad sila sumala sa nasulat sa Kasugoan sa Ginoo, “Duha ka salampati o duha ka bata pa nga tukmo.” ²⁵ Didto sa Jerusalem adunay tawo nga ginganlag Simeon. Kini nga tawo matarong ug diosnon ug anaa kaniya ang Espiritu Santo. Nagpaabot siya sa adlaw nga moabot ang Mesiyas nga magluwas sa Israel. ²⁶ Gipahayag kaniya sa Espiritu Santo nga dili siya mamatay hangtod makita niya ang Mesiyas nga ipadala sa Ginoo. ²⁷ Gipasulod siya sa Espiritu didto sa templo. Didto usab gidala si Jesus sa iyang mga ginikanan aron sa pagtuman sa giingon sa Kasugoan. ²⁸ Pagkakita ni Simeon sa bata, iya kining gikugos ug midayeg siya sa Dios nga nag-ingon: ²⁹ “Karon Ginoo, mahimo mo na akong kuhaon, kay natuman na ang imong gisaad kanako. Ug malinawon na ang akong huna-huna. ³⁰ Kay karon nakita ko na ang Manluluwas ³¹ nga imong giandam alang sa tanang mga katawhan. ³² Siya ang maglamdag sa huna-huna sa mga dili Judio nga wala makaila kanimo, ug maghatag usab siya ug kadunggan sa imong katawhan nga mga Israelinhon.” ³³ Natingala gayod ang amahan ug inahan sa gisulti ni Simeon mahitungod sa bata. ³⁴ Sa napanalanginan na sila ni Simeon, miingon si Simeon kang Maria nga inahan sa bata, “Kini nga bata gipili sa

Dios aron sa pagpaubos ug sa pagpataas sa daghan nga tawo sa Israel. Mahimo siyang ilhanan nga gikan sa Dios. **35** Ipadayag niya ang daotang huna-huna sa mga katawhan. Busa daghan ang mosulti ug dili maayo batok kaniya. Ug tungod niini bation mo nga daw gikumot ang imong kasing-kasing sa tumang kaguol." **36** Didto adunay propeta usab nga babaye nga ginganlag Ana. Anak siya ni Fanuel nga kaliwat ni Aser. Naminyo siya, apan pito lang ka tuig ang ilang panag-ipon **37** ug nabalo siya. Karon **84** na ka tuig ang iyang edad, ug kanunay siyang atua sa templo tungod kay adlaw ug gabii siyang nagsimba sa Dios inubanan sa pagpuasa ug pag-ampo. **38** Niadto gayod nga higayon miduol siya kanila ni Jose ug nagpasalamat sa Dios tungod sa bata. Misulti usab siya mahitungod kang Jesus ngadto sa mga tawo nga nagpaabot sa adlaw nga luwason sa Dios ang Jerusalem. **39** Sa natuman na ni Jose ug Maria ang tanan nga angay nilang buhaton sumala sa Kasugoan sa Ginoo, mipauli sila sa ilang lungsod, sa Nazaret nga sakop sa Galilea. **40** Midako ang bata, nahimong himsog ug nagmaalamon; ug gipanalanginan siya sa Dios. **41** Matag tuig moadto ang ginikanan ni Jesus sa Jerusalem aron sa pagsaulog sa Pista sa Paglabay sa Anghel. **42** Sa dihang dose na ka tuig si Jesus, nanambong sila sumala sa ilang nabatasan. **43** Pagkahuman sa pista namauli sila, apan si Jesus nagpabilin sa Jerusalem. Wala kini mamatikdi sa iyang mga ginikanan. **44** Nagtuo sila nga nakakuyog si Jesus sa ilang mga kauban nga namauli usab. Human sa usa ka adlaw nga paglakaw, ilang gipangita si Jesus didto sa ilang mga paryente ug mga higala. **45** Ug ilang nahibaloan nga wala diay siya makauban kanila. Busa namalik sila sa Jerusalem aron sa pagpangita kaniya. **46** Sa ikatulo ka adlaw, ilang nakita si Jesus didto sa templo nga naglingkod uban sa mga magtutudlo sa Kasugoan. Naminaw siya ug nangutana kanila. **47** Ang tanan nga nakadungog kaniya natingala gayod sa iyang kaalam ug sa iyang mga tubag. **48** Sa pagkakita sa iyang mga ginikanan kaniya, natingala sila. Miingon ang iyang inahan, "Anak, nganong gihimo mo man kini kanamo? Nabalaka gayod kami kon asa ka na!" **49** Mitubag si Jesus kanila, "Nganong nangita pa man kamo kanako? Wala ba kamo masayod nga kinahanglan anhi ako sa balay sa akong Amahan?" **50** Apan wala sila makasabot sa iyang gisulti. **51** Miuban si Jesus sa iyang mga ginikanan pauli sa Nazaret, ug padayon

siya nga nagmatinumanon kanila. Kining tanan nga nahitabo gitipigan ni Maria sa iyang kasing-kasing. **52** Nagmaalamon pa gayod si Jesus ug padayon nga midako, ug nalipay ang Dios ug ang mga katawhan kaniya.

3 Human molabay ang pipila ka tuig, adunay gisulti ang Dios kang Juan nga anak ni Zacarias didto sa kamingawan. Kini nahitabo sa ika-15 ka tuig sa pagdumala ni Tiberio nga Emperador sa Roma. Niining tuiga usab, si Poncio Pilato ang gobernador sa Judea, ug si Herodes ang pangulo sa Galilea. Si Felipe nga igsoon ni Herodes ang pangulo sa Iturea ug Traconite; ug si Lisaniyas ang pangulo sa Abilene. Si Anas ug si Caifas ang mga pangulong pari. **3** Tungod sa gisulti sa Dios kang Juan, miadto siya sa mga dapit nga duol sa Suba sa Jordan ug nagwali. Miingon siya sa mga tawo, "Paghinulsol kamo sa inyong mga sala, ug magpabautismo aron pasayloon kamo sa Dios." **4** Pinaagi niining iyang gihimo natuman ang gisulat ni Propeta Isaias: "Adunay tigbalita nga nagsinggit sa kamingawan, 'Andama ninyo ang agianan alang sa Ginoo. Tul-ira ang dalan nga iyang paga-agian!' **5** Ang tanang libaong tambakan, ug ang tanang bukid ug bungtod patagon. Ang nagliko-likong dalan tul-iron. Ug ang mga libaongan ug batoon nga dalan ayohon. **6** Ug makita sa tanang mga tawo kon unsa ang himuon sa Dios sa pagluwas kanila.'" **7** Daghan ang mga tawo nga miadto kang Juan aron magpabautismo. Miingon si Juan kanila, "Kamong mga kaliwat sa mga bitin! Kinsa ang nag-ingon kaninyo nga makalingkawas kamo gikan sa silot sa Dios nga hapit na moabot? **8** Kon tinuod nga naghinulsol na kamo sa inyong mga sala, pamatud-i ninyo kini pinaagi sa inyong mga binuhatan. Ayaw kamo pag-ingon nga dili kamo silotan tungod kay mga kaliwat kamo ni Abraham. Kay bisan gani kining mga bato mahimong himuon sa Dios nga mga anak ni Abraham. **9** Timan-i ninyo kini: ang atsa andam na aron iputol sa punoan sa mga kahoy. Ang matag kahoy nga wala mamunga ug maayong bunga putlon ug ilabay sa kalayo." **10** Nangutana ang mga tawo kang Juan, "Unsa man diay ang among himuon?" **11** Mitubag si Juan, "Kon kinsa kaninyo ang adunay duha ka bisti ihatag ang usa sa walay bisti. Ug kon kinsa kaninyo ang adunay pagkaon, hatagi kadtong walay pagkaon." **12** Adunay mga maniningil ug buhis nga miadto usab kang Juan aron magpabautismo.

Miingon sila kang Juan, "Magtutudlo, unsa may angay namong himuon?" **13** Mitubag si Juan, "Kon maningil kamo ug buhis, ayaw kamo paningil ug sobra sa gipasingil kaninyo." **14** Adunay mga sundalo usab nga nangutana, miingon sila, "Unya, kami, unsa adunay among himuon?" Mitubag si Juan kanila, "Ayaw kamo pagpanghulga o pagpamutangbutang aron makapanguwarta. Kinahanglan nga makontento kamo sa inyong suhol." **15** Pagkadungog sa mga tawo sa mga pagpanudlo ni Juan, naghuna-huna sila nga tingali si Juan mao na ang Mesiyas nga ilang gipaabot. **16** Apan miingon si Juan kanila, "Ako nagbautismo kaninyo sa tubig, apan adunay moabot nga mas gamhanan pa kay kanako. Ug dili gani ako takos nga mahimong iyang sulugoon. Siya magbautismo kaninyo sa Espiritu Santo ug sa kalayo. **17** Sama siya sa tawo nga nagpalid sa iyang giani aron ilain ang timgas gikan sa uhot. Ang timgas ibutang niya sa bodega apan ang uhot sunogon niya sa kalayo nga dili gayod mapalong." **18** Daghan pang mga butang sa pagpangdasig ang gitudlo ni Juan sa iyang pagwali sa Maayong Balita ngadto sa mga tawo. **19** Bisan gani si Herodes nga pangulo sa Galilea gibadlong ni Juan tungod kay gihimo niyang asawa ang iyang bilas nga si Herodias ug tungod sa daghan pang mga daotan nga iyang gihimo. **20** Ug sa kaulahian nadugangan pa gayod ang sala ni Herodes tungod sa iyang pagpaprison kang Juan. **21** Usa ka adlaw, human mabautismohi ni Juan ang mga tawo, si Jesus nagpabautismo usab. Samtang nag-ampo si Jesus, naabli ang langit **22** ug mikunsad kaniya ang Espiritu Santo nga samag dagway sa salampati. Unya adunay tingog nga nadungog gikan sa langit nga nag-ingon, "Ikaw ang akong pinalanggang Anak. Nalipay gayod ako kanimo." **23** Mga 30 na ang edad ni Jesus sa dihang nagsugod siya sa iyang buluhaton. Sa huna-huna sa mga tawo, anak siya ni Jose nga anak ni Eli. **24** Si Eli anak ni Matat, si Matat anak ni Levi. Si Levi anak ni Melki, si Melki anak ni Janai. Si Janai anak ni Jose, **25** si Jose anak ni Matatias. Si Matatias anak ni Amos, si Amos anak ni Nahum. Si Nahum anak ni Esli, si Esli anak ni Nagai. **26** Si Nagai anak ni Maat, si Maat anak ni Matatias. Si Matatias anak ni Semein, si Semein anak ni Josec. Si Josec anak ni Juda, **27** si Juda anak ni Joanan. Si Joanan anak ni Resa, si Resa anak ni Zerubabel. Si Zerubabel anak ni Sealtiel, si Sealtiel anak ni Neri. **28** Si Neri anak ni Melki, si Melki anak ni Adi. Si Adi anak ni Cosam, si

Cosam anak ni Elmadam. Si Elmadam anak ni Er, **29** si Er anak ni Josue. Si Josue anak ni Eliezer, si Eliezer anak ni Jorim. Si Jorim anak ni Matat, si Matat anak ni Levi. **30** Si Levi anak ni Simeon, si Simeon anak ni Juda. Si Juda anak ni Jose, si Jose anak ni Jonam. Si Jonam anak ni Eliakim, **31** si Eliakim anak ni Melea. Si Melea anak ni Mena, si Mena anak ni Matata. Si Matata anak ni Natan, si Natan anak ni David. **32** Si David anak ni Jesse, si Jesse anak ni Obed. Si Obed anak ni Boaz, si Boaz anak ni Salmone. Si Salmone anak ni Naason, **33** si Naason anak ni Aminadab. Si Aminadab anak ni Admin, si Admin anak ni Arni. Si Arni anak ni Hezron, si Hezron anak ni Perez. Si Perez anak ni Juda, **34** si Juda anak ni Jacob. Si Jacob anak ni Isaac, si Isaac anak ni Abraham. Si Abraham anak ni Tera, si Tera anak ni Nahor. **35** Si Nahor anak ni Serug, si Serug anak ni Reu. Si Reu anak ni Peleg, si Peleg anak ni Eber. Si Eber anak ni Shela, **36** si Shela anak ni Cainan. Si Cainan anak ni Arfaxad, si Arfaxad anak ni Sem. Si Sem anak ni Noe, si Noe anak ni Lamec. **37** Si Lamec anak ni Metusela, si Metusela anak ni Enoc. Si Enoc anak ni Jared, si Jared anak ni Mahalalel. Si Mahalalel anak ni Kenan, **38** si Kenan anak ni Enos. Si Enos anak ni Set, si Set anak ni Adan. Si Adan anak sa Dios.

4 Si Jesus nga gigamhan sa Espiritu Santo mibiya sa Suba sa Jordan. Ug gidala siya sa Espiritu Santo ngadto sa kamingawan. **2** Didto gitintal siya sa Yawa sulod sa 40 ka adlaw. Sulod nianang mga adlaw wala gayod siya mokaon, busa gigutom siya. **3** Miingon ang Yawa kaniya, "Kon ikaw ang Anak sa Dios, himoang pan kining bato." **4** Apan mitubag si Jesus kaniya, "Ang Kasulatan nag-ingon, 'Dili lang sa pagkaon mabuhi ang tawo.'" **5** Unya gidala siya ni Satanas ngadto sa hataas nga lugar, ug sa usa lang ka pagpamilok gipakita niya kang Jesus ang tanang gingharian sa tibuok kalibotan. **6** Unya miingon ang Yawa kang Jesus, "Ihatag ko kanimo ang tanang gahom ug himaya niining kalibotan, tungod kay kining tanan gihatag kanako ug mahimo ko kining ihatag kang bisan kinsa nga gusto kong hatagan. **7** Imo na unya kining tanan kon mosimba ka kanako." **8** Gitubag siya ni Jesus, "Ang Kasulatan nag-ingon, 'Simbaha ang Ginoo nga imong Dios ug siya lang ang alagari.'" **9** Pagkahuman niini gidala siya ni Satanas didto sa Jerusalem ug gipatindog didto sa kinatas-ang

bahin sa templo. Unya miingon siya kang Jesus, "Kon ikaw ang Anak sa Dios, ambak ngadto sa ubos. 10 Kay ang Kasulatan nag-ingon: "'Sugoon sa Dios ang iyang mga anghel sa pagbantay kanimo. 11 Sapnayon ka nila aron nga ang imong tiil dili masamad sa bato.'" 12 Apan gitubag siya ni Jesus, "Ang Kasulatan nag-ingon, 'Ayaw sulayi ang Ginoo nga imong Dios.'" 13 Pagkakita sa Yawa nga dili gayod niya matintal si Jesus gibiyaaan una niya siya. 14 Unya mibalik si Jesus sa Galilea nga gigamhan sa Espiritu. Mikaylap didtong dapita ang balita mahitungod kaniya. 15 Nagtudlo siya didto sa mga sinagoga ug gidayeg siya sa tanan. 16 Unya miadto si Jesus sa Nazaret. Mao kini ang dapit diin siya nagdako. Miadto siya sa sinagoga sa mga Judio sa Adlaw nga Igpapahulay, sumala sa iyang nabatasan. Mitindog siya aron sa pagbasa sa Kasulatan. 17 Gihatag kaniya ang kasulatan ni Propeta Isaias. Gibukhad niya kini ug sa pagkakita niya sa bahin sa kasulatan nga iyang gipangita, gibasa dayon niya kini nga nag-ingon: 18 "Ang Espiritu sa Ginoo ania kanako. Kay gipili niya ako sa pagwali sa maayong balita sa mga kabos. Gipadala niya ako aron sa pagsangyaw nga aduna nay kagawasan ang mga binihag, ug makakita na ang mga buta. Gipadala niya ako sa pagpagawas sa mga dinaog-daog, 19 ug sa pagsangyaw sa mga tawo nga karon mao na ang panahon nga sila luwason sa Ginoo." 20 Unya gilukot ni Jesus ang iyang gibasa nga kasulatan ug gibalik ngadto sa piniyalan niadtong sinagoga, ug milingkod siya. Ang tanang mga tawo mitutok gayod kaniya. 21 Miingon si Jesus kanila, "Kini nga bahin sa Kasulatan natuman na karong adlaw sa samtang nakadungog kamo niini nga gibasa." 22 Gidayeg siya sa tanan ug dako gayod ang ilang katingala sa kanindot sa mga pulong nga iyang gipanulti. Miingon sila, "Dili ba anak lang siya ni Jose?" 23 Miingon si Jesus kanila, "Sigurado gayod nga inyong isulti kanako kining maong panig-ingnan nga nag-ingon, 'Doktor, unaha una pagtambal ang imong kaugalingon,' nga ang buot ipasabot, 'Ang among nadungog nga imong gipanghimo didto sa lungsod sa Capernaum kinahanglan himuon mo usab dinhi sa atong dapit.'" 24 Unya miingon si Jesus, "Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga walay propeta nga giila diha sa iyang kaugalingon nga lungsod. 25 Apan sa pagkatinuod, daghan ang mga biyuda sa tibuok Israel niadtong panahon ni Elias, sa mga panahon nga wala paulana sa Dios sulod sa tulo ka tuig ug tunga, ug dakong kagutom ang nasinati sa mga tawo. 26 Apan wala gayod sugoa sa Dios si Elias aron tabangan si bisan kinsa kanila; kondili gipadala siya didto sa usa ka biyuda nga dili Judio nga nagpuyo sa lungsod sa Sarefat nga sakop sa Sidon. 27 Mao usab kini ang nahitabo sa panahon ni Propeta Eliseo. Daghan ang mga adunay ngilingig nga sakit sa panit, didto sa Israel, apan walay bisan usa kanila nga giayo. Si Naaman nga dili Judio nga taga-Siria mao lang ang giayo." 28 Sa pagkadungog niini sa mga tawo didto sa sinagoga sa mga Judio nangasuko sila. 29 Nanindog sila ug gipagawas siya sa lungsod, ug gidala duol sa kilid sa bungtod nga gitukoran sa ilang lungsod, aron ihulog siya sa pangpang. Gusto unta nila nga itukmod si Jesus didto sa pangpang. 30 Apan miliot si Jesus taliwala sa mga tawo ug gibiyaaan niya sila. 31 Gikan didto, milugsong si Jesus sa lungsod sa Capernaum nga sakop sa Galilea. Sa Adlaw nga Igpapahulay nagtudlo siya didto sa sinagoga sa mga Judio. 32 Natingala gayod ang mga tawo sa iyang pagpanudlo tungod kay adunay gahom ang iyang pulong. 33 Didto sa sinagoga sa mga Judio adunay tawo nga gisudlan ug daotang espiritu. Misinggit siya sa makusog, 34 "Jesus nga taga-Nazaret, unsay imong labot kanamo? Mianhi ba ikaw aron sa paglaglag kanamo? Nakaila ako kanimo. Ikaw ang Balaan nga gipadala sa Dios." 35 Apan gibadlong ni Jesus ang daotang espiritu, "Hilom ug gawas kaniya!" Taliwala sa kadaghanan gilamba sa daotang espiritu ang tawo ug migawas kini, apan bisan gamay wala niini mapasakiti ang tawo. 36 Natingala gayod ang mga tawo didto, ug nag-ingnanay, "Unsa kining iyang gipanulti? Aduna siyay katungod ug gahom sa pagmando sa mga daotang espiritu sa paggawas, ug mituman sila kaniya." 37 Unya ang balita mahitungod kang Jesus mikaylap sa tanang mga dapit sa palibot. 38 Migawas si Jesus sa sinagoga sa mga Judio ug miadto sa balay ni Simon. Naatol nga ang ugangan nga babaye ni Simon taas ug hilanat, busa gihangyo nila si Jesus nga ayohon kini. 39 Miduol si Jesus ug mitindog sa kilid sa higdaanan niini ug iyang gibadlong ang hilanat, ug naayo ang babaye. Unya mibangon dayon kini ug gisilbihan niya ug pagkaon sila si Jesus. 40 Sa dihang mosalop na ang adlaw daghang mga tawo ang nagdala sa ilang mga masakiton ngadto kang Jesus. Gipandong ni Jesus ang iyang mga kamot sa tagsa-tagsa kanila ug nangaayo silang tanan. 41 Bisang ang mga daotang

espiritu gipagawas niya gikan sa daghang mga tawo. Ug samtang nanggawas ang mga daotang espiritu nagsinggit sila kang Jesus, "Ikaw ang Anak sa Dios!" Apan gibadlong sila ni Jesus ug gidid-an sa pagsulti niini, tungod kay nahibaloan man nila nga siya mao ang Mesiyas. **42** Sa dihang namanagbanag na, mibiya si Jesus niadto nga lungsod ug miadto sa kamingawan. Gipangita siya sa mga tawo ug sa dihang nakita nila siya, nagpakiluoy sila nga dili una siya mobiya sa ilang dapit. **43** Apan miingon si Jesus kanila, "Kinahanglan nga iwali ko usab sa ubang mga lungsod ang Maayong Balita mahitungod sa paghari sa Dios, kay gipadala ako tungod niini." **44** Unya nagpadayon si Jesus sa pagwali sa mga sinagoga sa mga Judio didto sa Judea.

5 Usa niana ka adlaw nagtindog si Jesus sa daplin sa Linaw sa Genesaret. Midugok didto kaniya ang daghang mga tawo tungod kay gusto silang maminaw sa pulong sa Dios. **2** Didto sa daplin nakita ni Jesus ang duha ka sakayan. Nakakanaog na ang mga mananagat aron sa paghugas sa ilang mga pukot. **3** Ang usa ka sakayan iya ni Simon. Gisakyan kini ni Jesus ug gihangyo niya si Simon nga itulod kini ug diyutay palayo sa daplin. Milingkod si Jesus ug nagtudlo sa mga tawo. **4** Pagkahuman niya sa pagpanudlo, miingon siya kang Simon, "Pagpalawod kamo ug itaktak ninyo ang inyong mga pukot aron makakuha kamo ug mga isda." **5** Miingon si Simon kang Jesus, "Magtutudlo, tibuok gabii kaming nangisda, apan wala gayod kamiy nakuha. Apan tungod kay miingon ka man nga itaktak ang pukot, itaktak nako kini." **6** Mipalawod sila ug gitaktak nila ang ilang mga pukot. Daghan kaayo nga isda ang ilang nakuha ug hapit gani magisi ang ilang mga pukot. **7** Unya gikamay nila ang ilang mga kauban didto sa lain nga sakayan aron tabangan sila. Pag-abot sa ilang mga kauban gipuno nila ug isda ang duha ka sakayan, ug hapit sila malunod tungod sa kadaghan sa mga isda. **8** Sa pagkakita niini ni Simon Pedro, miluhod siya sa atubangan ni Jesus ug miingon, "Ginoo, pahilayo kanako tungod kay makasala ako nga tawo." **9** Tungod kay natingala gayod si Simon ug ang iyang mga kauban sa kadaghan sa isda nga ilang nakuha. **10** Natingala usab ang mga kasosyo ni Simon nga si Santiago ug si Juan nga mga anak ni Zebedeo. Unya miingon si Jesus kang Simon, "Ayaw kahadlok. Gikan karon dili na isda ang imong

pangitaon kondili mga tawo aron maluwas sila." **11** Sa dihang napadaplin na nila ang ilang mga sakayan, gibiyaaan nila kining tanan ug misunod kang Jesus. **12** Sa dihang didto si Jesus sa usa ka lungsod, adunay tawo didto nga ang lawas nalukop sa ngilngig nga sakit sa panit. Pagkakita niya kang Jesus miduol siya ug mihapa nga nagpakiluoy, "Ginoo, kon imong pagbuot, mahimo mo akong ayohon sa akong sangla aron maisip ako nga hinlo." **13** Unya gihikap siya ni Jesus nga nag-ingon, "Oo, buot ko. Mahinlo ka!" Ug diha-diha dayon nawala ang iyang sangla. **14** Pagkahuman gimandoan siya ni Jesus, "Ayaw kini isulti kang bisan kinsa; diretso hinuon sa pari ug pagpatan-aw kaniya. Unya paghalad sumala gisugo sa Dios kang Moises sa pagpamatuod nga hinlo ka na." **15** Apan bisan mao kadto ang gimando ngadto sa tawo, mikaylap gihapon ang balita mahitungod kang Jesus, ug nagpanon ang mga tawo nga nangabot sa pagpaminaw kaniya ug aron mamaayo ang ilang mga balatian. **16** Apan sa gihapon nag-adto si Jesus sa kamingawan ug nag-ampo. **17** Usa niana ka adlaw, samtang nagtudlo si Jesus, adunay mga Pariseo ug mga magtutudlo sa Kasugoan nga naglingkod duol kaniya. Kining mga tawhana naggikan sa nagkalain-laing dapit sa mga lungsod sa Galilea, Judea ug ingon man sa Jerusalem. Diha kang Jesus ang gahom sa Ginoo sa pag-ayo sa mga masakiton. **18** Adunay mga tawo nga miabot nga nagdayong ug tawo nga paralitiko. Gipaningkamotan nila nga madala siya ngadto kang Jesus sa sulod sa balay. **19** Apan tungod sa kadaghan sa mga tawo dili gayod sila makasulod. Busa misaka sila sa atop sa balay ug gibangagan nila kini. Pagkahuman, gituntun nila ang paralitiko nga anaa sa iyang higdaanan didto sa atubangan ni Jesus. **20** Sa dihang nakita ni Jesus ang kadako sa ilang pagtuo, miingon siya sa paralitiko, "Higala, ang imong mga sala gipasaylo na." **21** Ang mga Pariseo ug ang mga magtutudlo sa Kasugoan naghuna-huna, "Kinsa ba kining tawhana nga nagpasipala sa Dios. Walay bisan kinsa nga makapasaylo sa mga sala kondili ang Dios lang." **22** Nasayran ni Jesus ang ilang gihuna-huna, busa miingon siya kanila, "Nganong naghuna-huna man kamo ug ingon niana? **23** Unsa man ang mas sayon, ang pag-ingon, 'Gipasaylo na ang imong mga sala,' o ang pag-ingon, 'Tindog ug lakaw'? **24** Karon pamatud-an ko kaninyo pinaagi sa akong pag-ayo niining paralitiko nga ang Anak sa Tawo adunay gahom dinhi sa yuta sa pagpasaylo sa

mga sala." Unya miingon siya sa paralitiko, "Tindog, dad-a ang imong higdaanan ug pauli!" 25 Diha-diha mitindog ang paralitiko diha sa ilang atubangan. Unya gidala niya ang iyang higdaanan ug mipauli nga nagdayeg sa Dios. 26 Natingala pag-ayo ang tanang mga tawo didto. Gidayeg nila ang Dios nga adunay kahadlok nga nag-ingon, "Karong adlawa kahibulongan ang atong mga nakita." 27 Human niadto, milakaw si Jesus ug nakita niya ang maniningil ug buhis nga si Levi nga naglingkod sa dapit diin magbayad ug buhis. Miingon si Jesus kaniya, "Dali, uban kanako." 28 Mitindog si Levi, gibiyaa niya ang tanan ug misunod kang Jesus. 29 Unya naghimo si Levi ug usa ka dakong kombira alang kang Jesus didto sa iyang balay. Daghang mga maniningil ug buhis ug uban pang mga tawo ang nakig-uban kanila sa pagpangaon. 30 Pagkakita niini sa mga Pariseo ug sa ilang kaubang mga magtutudlo sa Kasugoan mireklamo sila sa mga tinun-an ni Jesus. Miingon sila, "Nganong nakig-uban man kamo sa pagpangaon ug sa pag-inom sa mga maniningil ug buhis ug sa uban pa nga mga makasasala?" 31 Mitubag si Jesus kanila, "Ang tawo nga maayo ug panglawas wala magkinahanglan ug doktor, ang masakiton lang. 32 Wala ako moanhi aron sa pagtawag sa mga nagtuo nga sila matarong, kondili sa mga makasasala aron sila maghinulsol." 33 Adunay mga tawo didto nga miingon kang Jesus, "Ang mga tinun-an ni Juan nga Tigbautismo ug ang mga tinun-an sa mga Pariseo kanunay nga nagpuasa ug nag-ampo, apan ang imong mga tinun-an nagsige lang ug kaon ug inom." 34 Mitubag si Jesus kanila, "Mahimo ba diay nga dili pakan-on ang mga bisita sa kasal samtang kauban pa nila ang pamanhonon? Dili gayod! 35 Apan moabot ang panahon nga ang pamanhonon kuhaon gikan kanila, ug mao na unya kana ang ilang pagpuasa." 36 Gisultihan pa gayod sila ni Jesus niini nga mga sambingay, "Walay magtabas ug bag-o nga bisti aron itapak sa daan nga bisti. Kon himuon niya kini gawas nga magisi ang bag-o, ang iyang gitapak dili mobagay sa daan nga bisti. 37 Wala usay magsulod ug bag-ong bino sa daan nga sudlanan nga panit, kay mabusdag ang sudlanan ug mausik ang bino, ug ang sudlanan dili na mapuslan. 38 Hinuon, kinahanglan gayod nga ang bag-o nga bino adto isulod sa bag-o nga sudlanan nga panit. 39 Walay tawo nga naanad na sa daan nga bino nga mangandoy ug bag-o, tungod kay alang kaniya, mas lami ang daan."

6 Usa niana ka Adlaw nga Igppapahulay, miagi sila si Jesus sa kaumahan, ug nangutlo ang iyang mga tinun-an sa mga uhay sa trigo, ug gikuso-kuso nila kini ug gikaon ang mga lugas. 2 Apan adunay mga Pariseo ang nangutana, "Ngano nga gihimo man ninyo ang gidili sa Adlaw nga Igppapahulay?" 3 Gitubag sila ni Jesus, "Wala ba ninyo mabasa sa Kasulatan ang gihimo ni David sa dihang siya ug ang iyang mga kauban gipanggutom? 4 Misulod siya sa balay sa Dios ug mikuha sa pan nga gihalad didto. Gikaon niya kini ug gipakaon usab niya ang iyang mga kauban bisan kon ang mga pari lang ang mamahimo nga mokaon niadto." 5 Miingon pa gayod si Jesus kanila, "Ang Anak sa Tawo adunay gahom sa pagsulti kon unsa ang angay nga himuon sa Adlaw nga Igppapahulay." 6 Sa lain na usab nga Adlaw nga Igppapahulay misulod si Jesus sa sinagoga sa mga Judio aron sa pagpanudlo. Adunay tawo didto nga baldado ang tuong kamot. 7 Tungod kay ang mga magtutudlo sa Kasugoan ug ang mga Pariseo nagtinguha gayod sa pagpangita ug ikapasangil batok kang Jesus, gibantayan nila pag-ayo kon ayohon ba niya kadto nga tawo sa Adlaw nga Igppapahulay. 8 Apan nahibalò si Jesus kon unsa ang ilang gihuna-huna. Busa miingon siya sa tawo nga baldado ang kamot, "Tindog ug duol dinhi sa atubangan." Ug mitindog siya ug miduol kang Jesus. 9 Unya miingon si Jesus sa mga magtutudlo sa Kasugoan ug sa mga Pariseo, "Unsa ba diay ang gitugot sa atong Kasugoan sa Adlaw nga Igppapahulay: ang paghimo ba ug maayo o ang paghimo ug daotan? Ang pagluwas ba sa kinabuhi, o ang pagpatay?" 10 Mitan-aw si Jesus kanilang tanan apan wala gayod sila motubag. Unya miingon siya sa tawo nga baldado ang kamot, "Ituy-od ang imong kamot." Gituy-od niya, ug naayo kini. 11 Apan nasuko pag-ayo ang mga magtutudlo sa Kasugoan ug ang mga Pariseo, busa gihisgotan nila kon unsay ilang himuon kang Jesus. 12 Niadto pang panahona, mitungas si Jesus sa bukid aron mag-ampo. Ug didto nag-ampo siya sa Dios sa tibuk gabii. 13 Pagkabuntag, gitawag niya ang iyang mga tinun-an ug mipili siya ug dose kanila, ug gitawag niya sila nga mga apostoles. 14 Ang ilang mga ngalan mao si Simon (nga ginganlan ni Jesus ug Pedro), si Andres nga iyang igsoon, si Santiago, si Juan, si Felipe, si Bartolome, 15 si Mateo, si Tomas, si Santiago nga anak ni Alfeo, si Simon nga kaniadto rebelde sa gobyerno sa Roma, 16 si Judas nga anak

sa laing Santiago, ug si Judas Iscariote nga mao ang nagluib kang Jesus. 17 Human niini, milugsong sila sa patag. Nagtigom didto ang daghan sa iyang mga tinun-an ug ang daghang mga tawo nga gikan sa mga lungsod nga sakop sa Judea, sa Jerusalem ug sa Tiro ug Sidon nga duol sa dagat. 18 Miadto sila didto aron maminaw sa mga gipanudlo ni Jesus ug aron ayohon sila sa ilang mga sakit. Ang mga tawo nga gipaantos sa daotan nga mga espiritu giayo usab niya. 19 Ang tanan nga tawo didto naninguha gayod sa paghikap kaniya, tungod kay adunay gahom gikan kaniya nga nag-ayo kanilang tanan. 20 Unya mitan-aw si Jesus sa iyang mga tinun-an ug miingon: “Bulahan kamong mga kabos, kay sakop kamo sa paghari sa Dios. 21 Bulahan kamong gigutom karon, kay moabot ang panahon nga dili na gayod kamo gutomon. Bulahan kamo nga naghilak karon, kay mangatawa ra unya kamo. 22 Bulahan kamo kon tungod sa inyong pagsunod sa Anak sa Tawo dumtan kamo sa mga tawo, isalikway, biay-biayon, ug daoton ang inyong ngalan. 23 “Mao usab kana ang gihimo sa ilang mga katigulangan ngadto sa mga propeta kaniadto. Busa kon himuon nila kana kaninyo, magmalipayon gayod kamo tungod kay madawat ninyo ang dakong ganti sa langit. 24 “Apan alaot kamong mga adunahan, tungod kay naangkon na ninyo ang inyong kalipay. 25 Alaot kamong mga busog karon, tungod kay moabot ang adlaw nga gutomon kamo. Alaot kamo nga nagkatawa karon, tungod kay moabot ang adlaw nga maguol kamo ug maghilak. 26 Alaot usab kamo kon gidayeg kamo sa tanan, tungod kay gihimo usab kini sa ilang mga katigulangan ngadto sa mga mini nga propeta. 27 “Apan kamo nga naminaw kanako, sultihan ko kamo: Higugmaa ninyo ang inyong mga kaaway ug buhata ang maayo sa mga nagdumot kaninyo. 28 Panalangini ang mga nanghimaraot kaninyo, ug i-ampo ang nagpasipala kaninyo. 29 Kon adunay mosagpa sa imong usa ka aping, ipasagpa usab ang pikas. Kon adunay mokuha sa imong kupo, ihatag. Ug kon kuhaon pa hasta ang imong kamisita, ihatag usab. 30 Hatagi si bisan kinsa nga mangayo, ug kon adunay mokuha sa imong mga butang ayaw na kini bawia. 31 Buhata sa uban ang buot ninyo nga buhaton nila diha kaninyo. 32 “Kon ang nahigugma kaninyo mao lang ang inyong higugmaon, makadawat ba kamo ug balos gikan sa Dios? Dili gayod. Tungod kay bisan pa gani ang mga makasasala nahigugma usab sa mga nahigugma kanila. 33 Ug kon ang mga tawo nga maayo kaninyo mao lang ang inyong buhatan ug maayo, makadawat ba kamo ug balos gikan sa Dios? Bisan ang mga makasasala naghimo usab niini. 34 Kon magpahulam kamo sa mga tawo nga nahibaloan ninyo nga makabayad, makadawat ba kamo ug balos gikan sa Dios? Bisan ang mga makasasala nagpahulam usab ngadto sa sama nilang makasasala basta nahibaloan nila nga makabayad sila. 35 Mao kini ang inyong buhaton: Higugmaa ninyo ang inyong mga kaaway ug buhata ang maayo ngadto kanila. Kon magpahulam kamo, ayaw na pagpaabot nga bayran pa kamo. Kon mao kini ang inyong himuon, madawat ninyo ang dako nga balos ug mahimo kamong mga anak sa Dios nga Labaw sa Tanan. Tungod kay maayo gayod siya bisan sa mga tawo nga daotan ug walay igabalos. 36 Magmaluloyon kamo sama sa inyong Dios nga Amahan. 37 “Ayaw ninyo hukmi ang uban aron dili usab kamo hukman. Ayaw kamo pag-ingon nga kinahanglan silang silotan, aron dili usab kamo silotan. Pasayloa ninyo ang mga nakasala kaninyo aron pasayloon usab kamo. 38 Panghatag kamo aron hatagan usab kamo. Kon maghatag kaninyo ang Dios, madagayaon gayod, daw sama nga giuyog niya ang taksanan, gidasok, ug gipaawas pa niya sa dili pa ibubo sa inyong sudlanan. Kay kon unsa kadako ang inyong ihatag sa uban mao usab kana ang ihatag kaninyo.” 39 Pagkahuman niadto gisultihan sila ni Jesus niini nga panultihon, “Walay buta nga makahimo sa paggiya sa laing buta, tungod kay mangahulog silang duha sa bangag. 40 Walay tinun-an nga labaw pa sa iyang magtutudlo, apan kon natudloan siyag maayo ug nakahuman sa iyang pagtuon, mahisama usab siya sa iyang magtutudlo. 41 “Nganong tan-awon man nimo pag-ayo ang gamay nga puling sa imong isigka-tawo, apan wala nimo tagda ang imong puling nga sama kadako sa troso? 42 Unsaon mo pag-ingon kaniya, ‘Kuhaon ko ang imong puling,’ nga ikaw gani wala man makakita sa imong puling nga murag troso kadako? Tigpakaaron-ingnon! Kuhaa una ang imong puling nga murag troso kadako, aron makakita ka pag-ayo sa imong pagkuha sa gamay nga puling sa imong isigka-tawo. 43 “Ang maayo nga kahoy dili mamunga ug daot, ug ang daot nga kahoy dili mamunga ug maayo. 44 Ang tagsa-tagsa ka kahoy mailhan pinaagi sa iyang bunga. Walay mapupo nga bunga sa igos o bunga sa ubas gikan sa tunokon nga mga tanom. 45 Sama usab niana, ang maayo

nga tawo magbuhat ug maayo, tungod kay maayo man ang iyang kasing-kasing. Apan ang tawo nga daotan magbuhat ug daotan tungod kay daotan man ang iyang kasing-kasing. Kon unsa ang anaa sa kasing-kasing sa tawo mao usab kini ang mogawas sa iyang baba. **46** "Nganong nagtawag kamo kanako ug 'Ginoo, Ginoo' nga wala man kamo nagtuman sa gisulti ko kaninyo? **47** Ipakita ko kaninyo kon unsa ang tawo nga nagduol kanako, nagpaminaw ug nagtuman sa akong gisulti. **48** Sama siya sa usa ka tawo nga nagkalot ug lawom ug nagtukod ug balay diha sa pundasyon nga bato. Mibaha ang suba, miawas ang tubig ug midasmag sa maong balay, apan wala matarog ang balay tungod kay lig-on ang iyang pundasyon. **49** Apan ang tawo nga naminaw sa akong gisulti ug wala motuman niini, nahisama sa tawo nga nagtukod ug balay nga walay lig-on nga pundasyon. Pagbaha sa suba, midasmag ang tubig sa balay. Natumba kini ug nabungkag."

7 Human sa pagpanudlo ni Jesus sa mga tawo, miadto siya sa Capernaum. **2** Didto adunay kapitan sa mga sundalo nga Romanhon nga adunay ulipon nga nagsakit ug himalatyon na. Gihigugma gayod niya ang iyang ulipon. **3** Busa pagkadungog sa kapitan mahitungod kang Jesus, gisugo niya ang pipila ka mga pangulo sa mga Judio sa paghangyo kang Jesus nga adtoon ug ayohon ang iyang ulipon. **4** Pag-abot nila kang Jesus nagpakiluoy gayod sila kaniya. Miingon sila, "Kon mahimo, tabangi ang kapitan, tungod kay maayo siya nga tawo. **5** Gihigugma niya kita nga mga Judio ug nagpatukod pa gani siya ug sinagoga alang kanato." **6** Busa miuban si Jesus kanila. Sa dihang hapit na sila moabot sa balay sa kapitan, gisugo sa kapitan ang pipila niya ka amigo aron sugaton si Jesus ug sultihan, "Ginoo, ayaw na lang hagoa pa ang imong kaugalingon. Dili ako takos nga magpasulod kanimo sa akong balay. **7** Mao gani nga wala ako moadto kanimo tungod kay dili ako takos nga moduol kanimo. Isulti lang ug mamaayo ang akong ulipon. **8** Nasayod ako niini tungod kay ako ubos man sa pagmando sa mga opisyal, ug adunay mga sundalo usab nga ubos sa akong pagmando. Busa kon momando ako sa usa, 'Lakaw,' molakaw siya, ug kon momando ako sa usa, 'anhi dinhi,' moanhi siya. Ug kon unsa ang akong isugo sa akong ulipon, himuon niya." **9** Pagkadungog niini ni Jesus, natingala gayod siya. Miatubang siya sa mga tawo

nga miuban kaniya ug miingon, "Wala pa gayod akoy nakita nga tawo sa Israel nga adunay pagtuo nga sama niini." **10** Mibalik ang mga sinugo sa kapitan sa iyang balay ug nakita nila nga naayo na ang ulipon. **11** Sa wala madugay miadto si Jesus sa lungsod sa Nain. Miuban kaniya ang iyang mga tinun-an ug ang daghang mga tawo. **12** Sa dihang nagkaduol na sila sa pultahan sa lungsod, natagboan nila ang daghang mga tawo nga miuban sa paglubong sa usa ka patay. Ang namatay bugtong anak sa usa ka biyuda. **13** Pagkakita ni Ginoong sa inahan sa namatay, naluoy gayod siya. Miingon siya, "Ayaw paghilak." **14** Unya miduol si Jesus sa lungon ug gikuptan niya kini, busa mihunong ang mga nagdala niini. Miingon si Jesus sa patay, "Dong, bangon!" **15** Mibangon ang patay, milingkod ug misulti. Unya gihatag siya ug balik ni Jesus ngadto sa iyang inahan. **16** Pagkakita niini sa mga tawo nahadlok sila, ug gidayeg nila ang Dios. Miingon sila, "Gihinumdoman sa Dios ang iyang mga katawhan. Gihatagan niya kita ug gamhanan nga propeta." **17** Mikaylap sa tibuok Judea ug sa tanang mga dapit sa palibot ang balita mahitungod sa gihimo ni Jesus. **18** Kining tanang nahitabo gibalita kang Juan nga Tigbautismo sa iyang mga tinun-an. **19** Busa gitawag ni Juan ang duha niya ka tinun-an ug gisugo niya nga moadto sa Ginoo aron mangutana kon siya na ba ang ilang gipaabot o maghulat pa sila ug lain. **20** Unya miadto sila kang Jesus ug miingon, "Gisugo kami ni Juan nga Tigbautismo aron sa pagpangutana kanimo kon ikaw na ba ang among gipaabot o mohulat pa kami ug lain?" **21** Niadtong higayona daghang masakiton ang gipang-ayo ni Ginoong Jesus, bisan pa kadtong adunay grabe nga mga sakit, ug ang mga gisudlan sa daotang espiritu. Daghan usab ang buta nga iyang gipang-ayo. **22** Gitubag ni Jesus ang mga tinun-an ni Juan, "Balik kamo kang Juan ug sultih niinyo siya sa inyong nakita ug sa inyong nadungog. Sultih siya nga ang mga buta nakakita na, ang mga bakol nakalakaw na, ang mga adunay ngilingig nga sakit sa panit nangaayo ug nahimo na nga hinlo, ang mga bungol nakadungog na, ang mga patay nangabanhaw, ug ang Maayong Balita giwali ngadto sa mga kabos. **23** Bulahan ang mga tawo nga wala nagduha-duha kanako." **24** Sa nakalakaw na ang mga sinugo ni Juan, nangutana si Jesus sa mga tawo, "Sa pag-adto ninyo didto kang Juan sa kamingawan, unsa man ang inyong gipaabot nga makita? Miadto ba kamo didto aron makita ninyo

ang tawo nga nagpaayon-uyon lang sama sa kugon nga monunot sa huyop sa hangin? **25** O miadto ba kamo didto aron makita ninyo ang tawo nga nagsul-ob ug mahalong bisti? Apan nasayod kamo nga ang tawo nga nagsul-ob ug mahalong mga bisti ug nagkinabuhi nga hamugaway nagpuyo sa mga palasyo. **26** Sultihi ninyo ako kon nganong miadto kamo didto. Dili ba aron makita ninyo ang propeta? Oo di ba, ug labaw pa gayod siya sa propeta. **27** Tungod kay siya mao ang giingon sa Dios sa Kasulatan: "Ipadala ko ang akong tigbalita una kanimo sa pag-andam sa imong agianan." **28** Sa pagkatinuod, wala pay natawo sa kalibotan nga labaw pa kang Juan. Apan karon si bisan kinsa nga labing ubos sa mga nagpasakop sa paghari sa Dios mas labaw pa kang Juan." **29** Ang tanang mga tawo nga nakadungog sa pagpanudlo ni Jesus, bisan ang mga maniningil ug buhis, miuyon nga matarong ang mga katuyoan sa Dios, tungod kay kini sila nagpabautismo na man kang Juan. **30** Apan ang mga Pariseo ug ang mga magtutudlo sa Kasugoan wala mouyon sa katuyoan sa Dios alang kanila, kay sila wala man nagpabautismo kang Juan. **31** Miingon pa gayod si Jesus, "Unsay ikatandi ko sa mga tawo niining panahona? **32** Sama sila sa mga bata nga nanglingkod sa plasa nga nagdula. Ang usa ka grupo nag-ingon sa usa: "'Gitugtogan namo kamog sonata alang sa kasal, apan wala kamo mosayaw. Gikantahan namo kamo ug awit alang sa mga patay, apan wala usab kamo mohilak!' **33** Kamo sama usab kanila, tungod kay sa pag-abot ni Juan nga Tigbautismo nakita ninyo nga nagpuasa siya ug wala moinom ug bino, busa miingon kamo nga naa siyay daotang espiritu. **34** Ug sa dihang miabot ang Anak sa Tawo, nakita ninyo siya nga nagkaon ug nag-inom, busa miingon na usab kamo, 'Kanang tawhana palakaon ug palahubog, amigo sa mga maniningil ug buhis ug sa uban pang mga makasasala.' **35** Apan wala kanay bili, kay ang mga tawo nga nagsunod sa kabubut-on sa Dios nagpamatuod nga husto ang gihimo sa Dios." **36** Unya adunay usa ka Pariseo nga midapit kang Jesus sa pagpangaon didto sa iyang balay. Busa miadto si Jesus aron mokaon didto. **37** Niadtong lungsora adunay usa ka babaye nga nailhan gayod nga makasasala. Pagkadungog niya nga miadto si Jesus sa balay sa Pariseo miadto usab siya didto. Nagdala siya ug gamay nga tibod nga adunay sulod nga pahumot. **38** Miduol siya dapit sa likod ni Jesus ug mihilak siya sa tiilan niini. Mitulo ang

iyang mga luha sa mga tiil ni Jesus. Gipahiran niya kini sa iyang buhok ug gihalokan. Pagkahuman, gibubooan niya ug pahumot ang tiil ni Jesus. **39** Pagkakita niini sa Pariseo nga midapit kang Jesus, miingon siya sa iyang kaugalingon, "Kon kining tawhana tinuod nga propeta, mahibaloan unta niya kon unsa nga matang sa babaye ang mihikap kaniya, tungod kay kanang babayhana makasasala." **40** Gitubag siya ni Jesus, "Simon, aduna akoy isulti kanimo." Miingon si Simon, "Unsa man kana, Magtutudlo?" **41** Mitubag si Jesus pinaagi sa sambingay, "Adunay duha ka tawo nga nangutang ug kuwarta sa tigpautang. Ang usa miutang ug 500, ang usa 50. **42** Unya tungod kay dili sila makabayad, wala na lang sila pabayara sa nagpautang kanila. Karon, kinsa kaha kanilang duha ang labing mahigugma sa ilang nautangan?" **43** Mitubag si Simon, "Siguro kadtong dako ug utang." Miingon si Jesus, "Husto ang imong tubag." **44** Unya gilingi niya ang babaye ug miingon kang Simon, "Nakita mo ba ang gihimo niining babaye? Pagsulod nako dinhi sa imong balay, wala mo ako hatagi ug tubig nga ihugas sa akong tiil. Apan kining babaye, gihugasan niya ang akong tiil pinaagi sa iyang luha, ug ang iyang buhok mao pa gayoy iyang gipahid. **45** Wala mo ako hagki agi ug pag-abiabi. Apan kini nga babaye, gikan pa sa akong pag-abot dinhi wala gayoy hunong ang iyang paghalok sa akong tiil. **46** Wala mo butangi ug lana ang akong ulo agi ug pagdawat kanako, apan kini nga babaye, ang mahalon pa gayod nga pahumot ang iyang gibubo sa akong tiil. **47** Busa sultihan ka nako, nga ang daghan niyang mga sala gipasaylo na. Tungod niini nagpakita siya ug dako nga gugma kanako. Apan sa tawo nga gamay lang ang sala nga gipasaylo, gamay lang ang paghigugma nga iyang gipakita." **48** Unya misulti si Jesus sa babaye, "Gipasaylo na ang imong mga sala." **49** Ang mga nangaon kauban ni Jesus miingon sa ilang kaugalingon, "Kinsa ba kining tawhana nga makapasaylo man sa mga sala?" **50** Unya miingon si Jesus sa babaye, "Ang imong pagtuo maoy nagluwas kanimo. Pauli nga malinawon."

8 Pagkahuman niadtong, milibot si Jesus sa mga lungsod ug mga baryo ug nagwali sa Maayong Balita mahitungod sa paghari sa Dios. Uban kaniya ang dose ka mga tinun-an, 2 ug ang pipila sa mga babaye nga iyang giayo gikan sa mga daotang espiritu ug mga sakit. Ang usa kanila mao si Maria

nga taga-Magdala nga kanhi adunay pito ka daotang espiritu nga gipapahawa gikan kaniya. **3** Uban usab kanila mao si Juana nga asawa ni Cuza nga mao ang sinaligan ni Herodes, si Susana ug daghan pa. Kini nga mga babaye maoy naghatag sa mga kinahanglanon nila ni Jesus gikan sa ilang katigayonan. **4** Daghang mga tawo nga gikan sa mga kalungsuran ang nagsige pagpangabot ug nagpundok didto kang Jesus. Gisultihan sila ni Jesus niini nga sambingay: **5** “Adunay usa ka mag-uuma nga nagsabwag ug binhi. Sa iyang pagsabwag, nasabwag ang uban sa daplin sa dalan, ug natumban kini sa mga nangagi ug gituka sa mga langgam. **6** Ang uban nasabwag sa kabatoan. Miturok kini apan nalaya dayon tungod kay uga ang yuta. **7** Ang uban nasabwag sa yuta nga adunay tunokon nga mga sagbot, ug nagdungan pagtubo kining sagbot ug ang binhi. Busa sa wala madugay natabonan kini sa mga sagbot. **8** Ang uban nasabwag sa maayong yuta, mitubo ug namunga ug daghan.” Mipadayon pagsulti si Jesus kanila, “Angay maminaw ang adunay igdulog.” **9** Gipangutana siya sa iyang mga tinun-an kon unsa ang kahulogan sa maong sambingay. **10** Mitubag siya, “Ang mga tinago mahitungod sa paghari sa Dios gisulti kaninyo sa pamaagi nga masabtan ninyo, apan ngadto sa uban gisulti kini pinaagi sa mga sambingay aron nga ‘bisan magtan-aw sila dili sila makakita, ug bisan maminaw sila dili sila makasabot.” **11** Unya gipasabot ni Jesus ang kahulogan sa sambingay. Miingon siya, “Ang binhi mao ang pulong sa Dios. **12** Ang daplin sa dalan nga nasabwagan ug binhi mao ang mga tawo nga nakadungog sa pulong sa Dios, apan miabot ang Yawa ug gikuha niya ang pulong sa Dios sa ilang kasing-kasing, aron dili sila motuo ug maluwas. **13** Ang kabatoan nga nasabwagan ug binhi mao ang mga tawo nga nakadungog ug midawat sa pulong sa Dios nga adunay kalipay. Apan kini dili kinasing-kasing, busa wala molungtad ang ilang pagtuo. Pag-abot sa mga pagsulay mitalikod dayon sila. **14** Ang yuta nga adunay tunokon nga mga sagbot nga nasabwagan ug binhi mao ang mga tawo nga nakadungog sa pulong sa Dios. Apan ang ilang mga kabalaka, ang ilang mga kabtangan, ug ang mga kahilayan niining kalibotan nahimong babag sa ilang pagsunod sa kabubut-on sa Dios alang kanila. **15** Apan ang maayo nga yuta nga nasabwagan ug binhi mao ang mga tawo nga nakadungog sa pulong sa Dios, ug gitipigan nila kini sa ilang hinlo ug matinud-anon nga kasing-kasing ug naninguha sila sa pagtuman niini. **16** “Walay magdagkot ug suga ug unya takloban lang dayon ug kolon o ibutang lang ilalom sa katre. Ibutang hinuon niya kini sa tungtonganan aron mahayagan ang mga tawo nga mosulod sa balay. **17** Mao kana nga wala gayoy tinago nga dili mogawas sa kaulahian, ug walay tinagoan mahitungod sa paghari sa Dios nga dili mahibaloan ug madayag. **18** “Busa paminaw kamo pag-ayo kanako, tungod kay ang tawo nga adunay pagsabot sa kamatuoran hatagan pa gayod. Apan ang tawo nga walay pagsabot sa kamatuoran, bisan ang gamay nga iyang nasabtan kuhaon pa kaniya.” **19** Unya miabot ang inahan ug ang mga igsoon ni Jesus. Tungod sa kadaghan sa mga tawo dili sila makaduol kaniya. **20** Busa adunay miingon kang Jesus, “Ang imong inahan ug mga igsoon nagtindog didto sa gawas. Buot silang makigkita kanimo.” **21** Apan miingon si Jesus kanila, “Ang akong inahan ug mga igsoon mao kadtong nagpaminaw ug nagtuman sa pulong sa Dios.” **22** Usa ka adlaw niana misakay si Jesus ug ang iyang mga tinun-an sa sakayan. Miingon siya kanila, “Tana, motabok kita sa linaw.” Ug migikan sila. **23** Samtang naglawig sila nakatulog si Jesus. Kalit lang nga mikusog ang hangin ug misulod na ang tubig sa ilang sakayan. Namiligro ang ilang kahimtang. **24** Busa giduol siya sa mga tinun-an ug gipukaw, “Magtutudlo! Magtutudlo! Mangalunod na kita!” Mibangon si Jesus ug gimandoan niya ang hangin ug ang mga balod nga mohunong. Ug diha-diha milinaw. **25** Unya miingon si Jesus sa iyang mga tinun-an, “Hain na man ang inyong pagtuo?” Natingala gayod ang iyang mga tinun-an ug nahadlok. Miingon sila sa usag usa, “Kinsa gayod kaha kini, nga bisan gani ang hangin ug mga balod gimandoan niya ug mituman kaniya?” **26** Nagpadayon sila paglawig hangtod nga nakaabot sila sa dapit sa mga Gerasenhon atbang sa Galilea. **27** Sa pagkaw-as ni Jesus, gisugat siya sa usa ka tawo nga gisudlan sa mga daotang espiritu nga gikan sa lungsod. Kini nga tawo kanunayng gahubo ug wala na mopauli sa iyang balay nga anaa sa lungsod. Didto siya magkanunayan sa mga langub nga lubnganan. **28** Pagkakita niya kang Jesus misinggit siya ug miluhod sa iyang atubangan. Unya misulti siya sa makusog nga tingog, “Jesus, Anak sa Dios nga labaw sa tanan, unsay imong labot kanako? Nagpakiluoy ako kanimo nga dili mo ako silotan.” **29** Gisulti niya kini

tungod kay gimandoan na ni Jesus ang daotang espiritu nga mogawas kaniya. Dugay na siya nga gigamhan sa daotang espiritu, ug bisan gikadenahan na sa mga tawo ang iyang mga kamot ug tiil ug binantayan pa siya, gipamugto lang niya kini, ug gidala siya sa daotang espiritu didto sa dapit nga awaaw. **30** Gipangutana siya ni Jesus, “Unsay imong ngalan?” Mitubag siya, “Ako si Panon.” Mao kana ang iyang gitubag tungod kay daghan ang mga daotang espiritu nga misulod kaniya. **31** Ug nagpakiluoy ang mga daotang espiritu nga dili sila abugon ngadto sa kinahiladman sa yuta diin didto sila silotan. (**Abyssos g12**) **32** Duol didto, adunay daghang mga baboy nga nangungad sa bakilid. Nagpakiluoy kang Jesus ang mga daotang espiritu nga tugotan sila nga mosulod sa mga baboy. Ug gitugotan sila ni Jesus. **33** Busa migawas ang mga daotang espiritu gikan sa tawo ug misulod sila sa mga baboy. Unya mihaguros sa pagpanagan ang mga baboy padulhog sa bakilid diretso sa linaw ug nangalumós. **34** Sa dihang nakita sa mga nag-atiman sa mga baboy ang nahitabo, nanagan sila, ug gisulti nila kini sa mga tawo sa lungsod ug sa kaumahan. **35** Busa miadto ang mga tawo kang Jesus aron tan-awon ang nahitabo. Sa pag-abot nila didto nakita nila ang tawo nga kaniadto gigamhan sa mga daotang espiritu nga naglingkod sa tilan ni Jesus nga adunay bisti na ug maayo nag pangisip. Busa nangahadlok sila. **36** Ang mga nakakita sa nahitabo misulti sa mga tawo kon giunsa pag-ayo ang tawo nga gigamhan kaniadto sa mga daotang espiritu. **37** Unya ang tanang mga Gerasenhon ug ang mga tawo nga nagpuyo sa ilang palibot mihangyo kang Jesus nga mopahawa siya didto sa ilang dapit, tungod kay dako gayod ang ilang kahadlok. Busa misakay si Jesus sa sakayan ug mibalik sa iyang gigikanan. **38** Ang tawo nga gigamhan kaniadto sa mga daotang espiritu nagpakiluoy kang Jesus nga mouban kaniya. Apan miingon si Jesus kaniya, **39** “Pauli na sa inyo ug isulti ang mga gihimo sa Dios kanimo.” Busa mipauli ang tawo, ug gisugilon niya sa tibuok lungsod ang tanang gihimo ni Jesus kaniya. **40** Sa pagdunggo ni Jesus balik sa pikas sa linaw, nalipay gayod ang mga tawo sa pag-abiabi kaniya tungod kay silang tanan nagpaabot kaniya. **41** Pagkataud-taod adunay miabot nga tawo nga ang iyang ngalan si Jairo. Tigdumala siya sa sinagoga sa mga Judio. Sa pagduol niya kang Jesus miluhod siya ug nagpakiluoy nga moadto si Jesus didto sa

iyang balay **42** tungod kay himalatyon na ang iyang bugtong anak. Kining iyang anak nga babaye nag- edad ug dose ka tuig. Sa dihang nagpadulong sila si Jesus sa balay ni Jairo nagdasok ang daghang mga tawo libot kaniya. **43** Adunay babaye didto nga nagdugo-dugo sulod na sa dose ka tuig apan wala gayoy nakaayo kaniya. **44** Miadto siya sa likod ni Jesus. Unya gihikap niya ang sidsid sa bisti ni Jesus, ug diha-diha mihunong ang iyang pagdugo-dugo. **45** Unya miingon si Jesus, “Kinsa ang mihikap kanako?” Tanan sila misulti nga wala sila mohikap kaniya. Busa miingon si Pedro, “Ginoo, daghan ang mga tawo nga nagdasok palibot kanimo, nganong nangutana ka pa man kon kinsa ang mihikap kanimo?” **46** Apan mitubag si Jesus, “Adunay mihikap gayod kanako, tungod kay gibati ko nga adunay gahom nga migawas gikan kanako.” **47** Sa dihang namatikdan sa babaye nga dili matago ang iyang gihimo, miduol siya nga nagkurog ug miluhod kang Jesus. Sa atubangan sa tanan gisulti niya kang Jesus kon nganong gihikap niya siya ug kon giunsa nga naayo siya dayon. **48** Miingon si Jesus kaniya, “Anak, ang imong pagtuo maoy nakapaayo kanimo. Sige, pauli nga malinawon.” **49** Samtang nagsulti pa siya sa babaye adunay miabot gikan sa balay ni Jairo nga pangulo sa sinagoga. Miingon siya kang Jairo, “Patay na ang imong anak. Ayaw na lang samoka ang magtutudlo.” **50** Apan pagkadungog niini ni Jesus miingon siya kang Jairo, “Ayaw kahadlok, tuo lang ug mamaayo siya.” **51** Pag-abot nila sa balay ni Jairo wala niya tugoti ang uban nga mokuyog kaniya ngadto sa sulod gawas lang kanila ni Pedro, Juan, ug Santiago, ug sa amahan ug inahan sa bata. **52** Nagminatay ug hilak ang mga tawo didto. Busa miingon si Jesus kanila, “Ayaw kamo paghilak, tungod kay wala mamatay ang bata kondili natulog lang siya.” **53** Gikataw-an nila si Jesus tungod kay nahibalo sila nga patay na gayod ang bata. **54** Miduol si Jesus sa bata ug gikuptan niya ang kamot niini ug miingon, “Bangon Inday!” **55** Ug diha-diha mibalik ang espiritu niini ug mibangon dayon kini. Misugo si Jesus nga pakan-on ang bata. **56** Natingala gayod ang iyang mga ginikanan, apan gimandoan sila ni Jesus nga dili gayod isulti kang bisan kinsa ang nahitabo.

9 Usa ka adlaw niana gitigom ni Jesus ang dose niya ka tinun-an. Gihatagan niya sila sa gahom ug katungod sa paghingilin sa tanang mga daotang

espiritu ug sa pag-ayo sa mga sakit. 2 Unya, gisugo niya sila sa pagpangwali mahitungod sa paghari sa Dios ug sa pagpang-ayo sa mga masakiton. 3 Giingnan niya sila, "Ayaw kamo pagbalon ug bisan unsa sa inyong pagpanglakaw: bisan sungkod, bag, pagkaon, kuwarta o ilisan. 4 Kon padayonon kamo sa usa ka balay, diha kamo pagpuyo hangtod nga mopahawa kamo nianang dapita. 5 Apan kon ang mga tawo sa usa ka dapit dili modawat kaninyo, biyai ninyo kanang dapita; ug sa inyong pagpahawa, itaktak ang abog sa inyong tiil isip pasidaan batok kanila." 6 Unya nanglakaw ang iyang mga tinun-an ug nangadto sa mga kabaryohan; nagsangyaw sila sa Maayong Balita ug giayo nila ang mga masakiton. 7 Ang balita mahitungod sa gihimo nila ni Jesus nakaabot kang Herodes nga pangulo sa Galilea. Naglibog gayod si Herodes tungod kay adunay mga tawo nga nag-ingon, "Nabanhaw si Juan nga Tigbautismo." 8 Ang uban usab nag-ingon, "Siya si Elias nga mibalik karon." Ug ang uban pa gayod nag-ingon, "Usa siya sa mga propeta kaniadto nga nabanhaw." 9 Miingon si Herodes, "Gipalunggoan ko na ug ulo si Juan. Apan kinsa man kaha kining tawhana nga kahibulongan man nga mga sugilanon ang akong nadungog mahitungod kaniya?" Ug nagtinguha gayod si Herodes nga makakita kang Jesus. 10 Pagbalik sa mga apostoles ni Jesus, gisulti nila kaniya kon unsa ang ilang mga nahimo. Unya gidala sila ni Jesus sa lungsod sa Betsaida. Wala niya gipakuyog ang ubang mga tawo. 11 Apan pagkahibalo sa mga tawo nga nakagikan na sila si Jesus, misunod sila. Pag-abot nila didto, giabi-abi sila ni Jesus ug gisultihan mahitungod sa paghari sa Dios. Ug giayo usab niya ang mga masakiton. 12 Sa dihang hapit na mosalop ang adlaw, miduol kaniya ang dose ka tinun-an ug miingon, "Paadtoa na ang mga tawo sa mga baryo ug sa mga sityo nga duol aron makapangita sila sa ilang pagkaon ug katulgan, tungod kay ania kita dinhi sa awaaw nga dapit." 13 Apan miingon si Jesus, "Kamo mismo ang mohatag kanila ug pagkaon." Mitubag sila, "Aduna kitay lima lang gayod kabuok pan ug duha ka isda. Dili kini paigo, gawas kon mopalit kita ug dugang pagkaon alang kanilang tanan." 14 (Ang gidaghanon sa mga lalaki didto mga 5,000.) Busa miingon si Jesus sa iyang mga tinun-an, "Pundoka ug palingkora ang mga tawo sa tag-50 kada grupo." 15 Busa gipalingkod nila ang tanang mga tawo. 16 Unya gikuha ni Jesus ang lima ka pan ug duha ka isda, ug mihangad siya sa langit ug nagpasalamat sa Dios. Gipikas-pikas niya kini ug gihatag ngadto sa iyang mga tinun-an aron i-apod-apod sa mga tawo. 17 Nakakaon silang tanan ug nangabusog. Human makakaon ang tanan, gitigom nila ang mga sobra, ug dose pa ka bukag ang napuno. 18 Usa ka adlaw niana nag-inusara sa pag-ampo si Jesus ug ang iyang mga tinun-an naa sa iyang duol. Nangutana si Jesus kanila, "Kinsa man ako sumala sa mga tawo?" 19 Mitubag sila, "Adunay nag-ingon nga ikaw si Juan nga Tigbautismo. Ang uban nag-ingon nga ikaw si Elias, ug ang uban pa gayod nag-ingon nga ikaw usa sa mga propeta kaniadto nga nabanhaw." 20 Miingon si Jesus kanila, "Apan alang kaninyo kinsa man ako?" Mitubag si Pedro, "Ikaw mao ang Mesiyas nga gisaad sa Dios nga maghari." 21 Unya gipasidan-an sila ni Jesus nga dili gayod nila isulti kang bisan kinsa nga siya mao ang Cristo. 22 Miingon siya, "Ako nga Anak sa Tawo kinahanglan nga mag-antos gayod sa himuon kanako sa mga pangulo sa mga Judio, sa kadagkoan sa mga pari, ug sa mga magtutudlo sa Kasugoan. Isalikway nila ako ug patyon, apan sa ikatulo ka adlaw mabanhaw ako." 23 Unya miingon si Jesus sa tanan, "Kon adunay tawo nga buot mosunod kanako, dili niya palabihon ang iyang kaugalingon, kondili mosunod siya kanako adlaw-adlaw bisan pa kon kamatayon ang iyang dangatan. 24 Tungod kay si bisan kinsa nga nagtinguha sa pagluwas sa iyang kinabuhi mawad-an hinuon niini. Apan si bisan kinsa nga maghalad sa iyang kinabuhi tungod kanako makaangkon sa kinabuhi nga walay kataposan. 25 Unsa man ang makuha sa tawo kon maangkon niya ang tanang butang dinhi sa kalibotan, apan mawala ang iyang kinabuhi? Wala gayod! 26 Kon ako ug ang akong mga pagtulon-an ikaulaw ni bisan kinsa, ikaulaw usab siya sa Anak sa Tawo kon mobalik na siya dinhi nga nagdan-ag sa gahom ug sa gahom sa Amahan ug sa balaang mga anghel. 27 "Sa pagkatinuod, adunay mga tawo dinhi nga dili mamatay hangtod nga makita nila ang paghari sa Dios." 28 Mga walo ka adlaw human kadto isulti ni Jesus, gidala niya si Pedro, si Juan, ug si Santiago sa pagtungas sa bukid aron mag-ampo. 29 Sa dihang nag-ampo si Jesus nausab ang iyang panagway, ug ang iyang bisti miputi ug misidlak. 30 Sa kalit adunay nagpakita nga duha ka tawo nga nakigsulti kaniya. Sila mao si Moises ug si Elias. 31 Nagsidlak usab sila ug nakigsulti kang Jesus mahitungod sa iyang kamatayon nga hapit

nang matuman diha sa Jerusalem. **32** Nahinanok pag-ayo sila si Pedro. Sa dihang nakamata na sila, nakita nila si Jesus nga nagsidlak ug ang duha ka tawo nga nagtindog tapad kaniya. **33** Sa dihang mobiya na ang duha ka tawo kang Jesus, miingon si Pedro kaniya, "Ginoo, maayo nga ania kami dinhi. Maghimo kami ug tulo ka payag, ang usa alang kanimo, ang usa alang kang Moises, ug ang usa alang kang Elias." (Ang tinuod, wala mahibalo si Pedro kon unsa ang iyang gipanulti.) **34** Sa wala pa makahuman pagsulti si Pedro natabonan sila sa panganod, ug nangahadlok sila. **35** Unya adunay nadunggan sila nga tingog gikan sa panganod nga nag-ingon, "Kini ang akong Anak nga pinili. Paminawa ninyo siya!" **36** Sa dihang mihunong na ang tingog, nakita nila nga si Jesus na lang ang nabiliin. Sa sunod nga mga adlaw nagpakahilom lang una sila si Pedro sa ilang nakita. **37** Human niadtong adlaw, milugsong sila gikan sa bukid. Daghang mga tawo ang misugat kang Jesus. **38** Adunay usa kanila nga misinggit, "Magtutudlo, kon mahimo tan-awa una ang akong bugtong anak nga lalaki. **39** Kanunay siyang gamhan sa daotang espiritu. Kalit lang siya nga mosiyagit, magkirig-kirig ug magbula ang iyang baba. Kanunay siyang pasakitan sa daotang espiritu ug halos dili siya biyaan niini. **40** Gihangyo ko ang imong mga tinun-an nga hinginlan kini, apan dili nila mahimo." **41** Unya miingon si Jesus, "Kamo nga mga tawo niining panahona, wala gayog pagtuo, ug sayop ang inyong panghuna-huna ug binuhatan. Hangtod kanus-a pa ba ang akong pagpailob kaninyo? Dad-a dinhi ang imong anak." **42** Sa dihang miduol kang Jesus ang bata, gibundak siya sa daotang espiritu sa yuta ug gipakirig-kirig. Apan giabog ni Jesus ang daotang espiritu ug giayo niya ang bata. Unya gibalik niya kini ngadto sa iyang amahan. **43** Natingala gayod ang tanang mga tawo sa kadako sa gahom sa Dios. Samtang ang mga tawo natingala sa tanang mga gihimo ni Jesus, miingon siya sa iyang mga tinun-an, **44** "Hinumdumi gayod ninyo kini: Ang Anak sa Tawo kinahanglan nga itugyan ngadto sa kamot sa iyang mga kaaway." **45** Apan wala sila makasabot niini tungod kay gipugngan ang ilang mga hunahuna aron dili nila kini masabtan. Ug nagpanuko sila sa pagpangutana kaniya mahitungod niini. **46** Adunay usa ka higayon nga naglalalis ang iyang mga tinun-an kon kinsa gayod kanila ang labaw sa tanan. **47** Apan nahibalo si Jesus sa ilang gihuna-huna. Busa mikuha siya ug gamay nga bata ug gipatindog sa iyang tapad. **48** Unya miingon siya, "Si bisan kinsa nga tungod sa iyang pagsunod kanako modawat sa bata nga sama niini, nagdawat usab kanako. Ug ang modawat kanako nagdawat usab sa nagpadala kanako. Tungod kay ang labing ubos kaninyo mao ang labaw sa tanan." **49** Miingon si Juan kang Jesus, "Ginoo, nakakita kami ug usa ka tawo nga nanghingilin sa mga daotang espiritu ug ang imong ngalan ang iyang gigamit. Gipaundang namo siya tungod kay dili nato siya kauban." **50** Apan miingon si Jesus kaniya, "Pasagdi ninyo siya, kay si bisan kinsa nga wala makigbatok kaninyo dapig kaninyo." **51** Sa nagkaduol na ang adlaw nga pagkayab si Jesus sa langit, nakahukom siya nga moadto sa Jerusalem. **52** Busa adunay gipauna siya nga mga tawo didto sa usa ka baryo sa Samaria aron sa pag-andam sa iyang kasak-an. **53** Apan ang mga tawo niadtong baryo wala modawat kaniya tungod kay nahibaloan nila nga moadto siya sa Jerusalem. **54** Pagkahibalo niini sa iyang mga tinun-an nga si Santiago ug si Juan, miingon sila kang Jesus, "Ginoo, buot ka ba nga mangayo kami ug kalayo gikan sa langit aron sunogon sila?" **55** Apan gilingi sila ni Jesus ug gibadlong. **56** Ug mipadayon na lang sila sa lain nga baryo. **57** Samtang nagpadayon sila sa ilang pagpanglakaw, adunay usa ka tawo nga miingon kang Jesus, "Mouban ako kanimo bisan asa ka moadto." **58** Apan miingon si Jesus kaniya, "Ang mga milo adunay mga lungag nga kapaulian ug ang mga langgam adunay mga salag, apan ang Anak sa Tawo walay kaugalingong balay nga kapahulayan." **59** Unya miingon si Jesus sa usa ka tawo, "Uban kanako!" Mitubag ang tawo, "Ginoo, mopauli una ako aron sa paglubong sa akong amahan." **60** Mitubag si Jesus kaniya, "Pasagdi ang mga patay sa paglubong sa ilang mga minatay. Apan ikaw, lakaw ug iwali ang mahitungod sa paghari sa Dios." **61** Adunay usa pa gayod nga miingon kang Jesus, "Ginoo, mouban ako kanimo; apan tugoti una ako nga mopauli ug manamilit sa akong pamilya." **62** Mitubag si Jesus kaniya, "Ang tawo nga magdaro nga magsigeg lingi dili mapuslanon sa gingharian sa Dios."

10 Pagkahuman niadtong, mipili ang Ginoo ug **72** pa gayod ka mga tinun-an ug gipadala niya sila sa tinag-duha ngadto sa mga lungsod nga iyang adtoan. **2** Sa wala pa sila molakaw miingon siya

kanila, "Daghan ang anihonon apan gamay lang gayod ang mga mag-aani. Busa pag-ampo kamo sa Ginoo nga magpadala siya ug mga mag-aani sa iyang anihonon. **3** Panglakaw kamo! Apan pangandam, tungod kay sama kamo sa mga karnero nga akong gipaadto sa mabangis nga mga mananap. **4** Ayaw kamo pagdala ug pitaka, bag, o sandalyas. Ayaw usab kamo paghunong sa dalan aron makighimamat sa inyong ikatagbo. **5** "Kon mosulod kamo sa usa ka balay, pag-ingon kamo, 'Panalanginan unta sa Dios kini nga panimalay.' **6** Ug kon angay sila nga modawat sa inyong panalangin, panalanginan sila sa Dios. Apan kon dili, dili usab sila panalanginan sa Dios. **7** Puyo kamo sa unang balay nga modawat kaninyo, ug ayaw kamo pagbalhin-balhin ug puloy-anan. Dawata ninyo ang ilang ipakaon kaninyo, tungod kay ang naghago angay gayod nga suholan. **8** "Kon moabot kamo sa usa ka lungsod diin ang mga tawo modawat kaninyo, kaona ninyo ang bisan unsa nga ilang idalit kaninyo. **9** Ayoha ninyo ang mga masakiton ug sultih ninyo sila nga panahon na karon nga ang Dios maghari kanila. **10** Apan kon moabot kamo sa usa ka lungsod diin ang mga tawo dili modawat kaninyo, adto kamo sa mga karsada ug pag-ingon, **11** 'Tungod kay kamo dili modawat kanamo, bisan ang abog sa inyong lungsod nga mitapot sa among tiil, among taktakon ingon nga pasidaan batok kaninyo ug wala na kamiy kalabotan kon unsay mahitabo kaninyo. Hinumdomi ninyo kini: haduol na ang paghari sa Dios.' **12** Sultihan ko kamo, sa adlaw sa paghukom, mas labaw pa sa silot sa mga taga-Sodoma ang ilang madawat. **13** "Alaot kamong mga taga-Corazin ug kamong mga taga-Betsaida! Kay kon ang mga milagro nga akong gihimo diha kaninyo gihimo ko sa Tiro ug sa Sidon, dugay na unta silang nagbistig sako ug nagbutang ug abo sa ilang mga ulo sa pagpaila nga naghinulsol sila sa ilang mga sala. **14** Busa sa adlaw sa paghukom, mas labaw pa sa silot sa mga taga-Tiro ug taga-Sidon ang inyong madawat. **15** Ug kamong mga taga-Capernaum naghuna-huna nga dayegon kamo sa tanan. Apan sa dapit sa mga patay hinuon kamo itambog!" (**Hadēs 986**) **16** Unya miingon si Jesus sa iyang mga tinun-an, "Ang maminaw kaninyo maminaw usab kanako, ug ang mosalikway kaninyo mosalikway usab kanako, ug ang mosalikway kanako mosalikway usab sa nagpadala kanako." **17** Sa pagbalik niadtong **72** ka tinun-an, malipayon gayod sila, ug miingon sila kang Jesus, "Ginoo, bisan ang mga daotang espiritu mituman kanamo pinaagi sa imong ngalan!" **18** Miingon si Jesus kanila, "Nakita ko ang pagkahulog ni Satanas gikan sa langit nga sama kakalit sa kilat. **19** Gihatagan ko kamo ug katungod aron madaog ninyo ang mga daotang espiritu ug ang tanan nga gahom sa atong kaaway nga si Satanas, ug dili gayod kamo maunsa. **20** Apan ayaw kamo paglipay tungod kay ang mga daotang espiritu mituman kaninyo, kondili paglipay kamo kay ang inyong ngalan nasulat na didto sa langit." **21** Niadtong higayona gilipay gayod si Jesus sa Espiritu Santo. Ug miingon siya, "Amahan, nga tag-iya sa langit ug sa yuta, gidayeg ka nako tungod kay ang kamatuoran nga gililong mo sa mga tawo nga giilang maalamon ug adunay taas nga kahibalo, gipasabot mo sa mga tawo nga gamay lang ug kaalam sama sa mga bata. Amahan, salamat gayod nga mao kana ang imong kabubut-on." **22** Pagkahuman niadto, miingon si Jesus sa mga tawo, "Ang tanang mga butang gitugyan kanako sa akong Amahan. Ang Amahan lang ang nakaila kanako nga iyang Anak. Ug ang nakaila sa Amahan ako lang gayod nga iyang Anak ug ang mga tawo nga buot kong ipaila kaniya." **23** Unya miatubang si Jesus sa iyang mga tinun-an ug misulti kanila nga sila-sila lang, "Bulahan kamo tungod kay nakita gayod ninyo ang akong mga gipangbuhat. **24** Sa pagkatinuod, daghan ang mga propeta ug mga hari kaniadto nga nangandoy nga makakita ug makadungog sa inyong nakita ug nadungog karon, apan wala kini nahitabo sa ilang panahon." **25** Adunay usa ka magtutudlo sa Kasugoan nga mitindog ug nangutana aron sa pagbitik kang Jesus, "Magtutudlo, unsa man ang angay kong buhaton aron maangkon ko ang kinabuhi nga walay kataposan?" (**aiōnios 9166**) **26** Mitubag si Jesus kaniya, "Unsa man ang giingon sa Kasugoan sumala sa imong nabasahan?" **27** Mitubag ang tawo, "Higugmaa ang Ginoo nga imong Dios sa tibuok mong kasing-kasing, sa tibuok mong kalag, sa tibuok mong kusog, ug sa tibuok mong hunahuna. Ug higugmaa ang imong isigka-tawo sama sa paghigugma mo sa imong kaugalingon." **28** Mitubag si Jesus kaniya, "Husto gayod ang imong tubag. Himoa kana ug maangkon mo ang kinabuhi nga walay kataposan." **29** Apan dili gusto sa magtutudlo sa Kasugoan nga maulawan siya, busa nangutana pa gayod siya, "Kinsa ba ang akong isigka-tawo?" **30** Gitubag siya ni Jesus pinaagi sa usa ka sugilanon, "Adunay usa ka tawo nga milugsong ngadto sa

Jerico gikan sa Jerusalem. Samtang naglakaw siya, usab kami sa pag-ampo.” 2 Busa miingon si Jesus giatangan siya sa mga tulisan. Gikuha nila ang iyang mga butang apil na ang iyang bisti, gikulata nila siya ug gibiyaan nga nagbuy-od nga daw patay na. 31 Nahitabo nga adunay pari nga milugsong sa maong dalan. Pagkakita niya sa tawo nga nagbuy-od milikay siya sa pikas nga dalan ug gilabyan lang niya kini. 32 Miagi usab didto ang usa ka katabang sa mga pari sa templo. Pagkakita niya sa tawo milikay usab siya ug milabay lang. 33 Sa kaulahian adunay miagi nga Samaritanhon. Pagkakita niya sa tawo nga nagbuy-od naluoy gayod siya, 34 busa giduolan niya kini ug gitambalan. Gibutangan niyag lana ug bino ang samad niini ug gibugkosan. Unya gipasakay niya kini sa iyang gisakyan nga hayop ug gidala didto sa usa ka balay nga abanganan. Didto, giatiman pa gayod kini niya. 35 Ug sa sunod nga adlaw, gihatagan niya ug kuwarta ang tag-iya sa balay ug miingon, ‘Atimana siya ug kon kulangon pa ang akong gihatag kanimo dugangan ko kini sa akong pagbalik dinhi.” 36 Nangutana dayon si Jesus sa magtutudlo sa Kasugoan, “Sa imong huna-huna, kinsa man sa ilang tulo ang nagpakita nga siya ang isigka-tawo sa tawo nga giatangan sa mga tulisan?” 37 Mitubag ang magtutudlo sa Kasugoan, “Ang tawo nga nagpakita ug kaluoy kaniya.” Miingon dayon si Jesus, “Himoa usab ang sama sa iyang gibuhat.” 38 Nagpadayon paglakaw si Jesus ug ang iyang mga tinun-an, ug miabot sila sa usa ka baryo. Adunay babaye didto nga ginganlan ug Marta. Gipadayon niya sila sa iyang balay. 39 Adunay igsoon siya nga si Maria nga naglingkod didto sa tilan ni Ginoong Jesus tungod kay gusto siyang maminaw sa iyang mga gitudlo. 40 Apan si Marta nagkapuliki gayod sa iyang pag-andam ug pagkaon nila ni Jesus. Busa miduol siya kang Jesus ug miingon, “Ginoo, ngano nga baliwala lang kanimo nga gipasagdan lang ako sa akong igsoon sa pag-andam sa pagkaon? Ingna ra gud siya nga tabangan niya ako!” 41 Mitubag ang Ginoo kaniya, “Ikaw, Marta, pagkadaghan sa imong gikabalak-an. 42 Usa lang gayod ang gikinahanglan, ug mao kini ang gipili ni Maria nga maoy labing maayo, ug walay makakuha niini gikan kaniya.”

11 Usa niana ka adlaw, pagkahuman ug ampo ni Jesus, usa sa iyang mga tinun-an miduol kaniya ug miingon, “Ginoo, si Juan nga Tigbautismo nagtudlo sa iyang mga tinun-an sa pag-ampo. Tudloi

usab kami sa pag-ampo.” 2 Busa miingon si Jesus kanila, “Pag-ampo kamo ug sama niini: “‘Amahan, hinaut nga pasidunggan ikaw sa mga tawo. Hinaut nga maghari ka dinhi kanamo. 3 Hatagi kami sa among gikinahanglan nga pagkaon matag adlaw. 4 Pasayloa kami sa among mga sala, tungod kay gipasaylo man usab namo ang tanang nakasala kanamo. Ug ayaw itugot nga madaog kami sa mga pagsulay.” 5 Miingon pa gayod si Jesus kanila, “Pananglitan adunay amigo ka, ug sa tungang gabii moadto ka didto sa iyang balay ug moingon kaniya, ‘Bay, pahulama una ako ug pagkaon, 6 tungod kay adunay amigo ako nga bag-o lang miabot ug wala gayod akoy ipakaon kaniya.’ 7 Unya motubag siya sa sulod, ‘Ayaw na ako ug samoka. Nasirad-an na namo ang pultahan ug nakahigda na ako ug ang akong mga bata, busa lisod na kanako ang pagbangon aron hatagan ka.’ 8 Apan ang tinuod, bisan ug dili siya gustong mobangon ug mohatag kanimo bisan tuod ug amigo kamo, mobangon na lang siya ug mohatag sa imong gikinahanglan tungod kay wala ka man maulaw sa pagsigeg pangayo kaniya. 9 “Busa sultihan ko kamo: Pangayo kamo sa Dios ug hatagan niya kamo. Duol kamo kaniya ug tabangan gayod niya kamo. Pag-ampo kamo sa Dios ug tubagon niya kamo. 10 Tungod kay ang tanang mangayo sa Dios makadawat. Ang moduol kaniya tabangan niya. Ug ang mag-ampo tubagon niya. 11 “Kamong mga ginikanan, kon mangayo ug isda ang inyong anak hatagan ba ninyo ug bitin? 12 Kon mangayo siya ug itlog, hatagan ba ninyo ug tanga? Dili gayod! 13 Kon kamong mga tawo nga daotan makahibalong mohatag sa maayong mga butang ngadto sa inyong mga anak, unsa pa kaha ang inyong Amahan sa langit! Ihatag gayod niya ang Espiritu Santo ngadto sa mga mangayo kaniya.” 14 Usa niadto ka higayon giabog ni Jesus ang daotang espiritu nga misulod sa usa ka tawo nga nahimong hinungdan sa pagkaamang niini. Sa dihang naabog na niya ang daotang espiritu nakasulti dayon ang naamang. Natingala gayod ang mga tawo. 15 Apan adunay mga tawo didto nga miingon, “Nag-abog siya sa mga daotang espiritu pinaagi sa gahom nga gihatag kaniya ni Satanas nga mao ang pangulo sa mga daotang espiritu.” 16 Ang uban didto buot mobitik kang Jesus, busa gisultihan nila siya nga maghimo ug milagro sa pagpamatuod nga gipadala siya sa Dios. 17 Apan nahibaloan ni Jesus ang ilang huna-huna, busa miingon siya kanila, “Kon ang mga sakop

sa usa ka gingharian magkabahin-bahin ug mag-unay ug away, kana nga gingharian malaglag. Ug mao usab kana ang mahitabo sa usa ka pamilya nga magkabahin-bahin ug mag-unay ug away. **18** Busa kon si Satanas ug ang mga sakop niya magbahin-bahin ug mag-unay ug away, unsaon paglungtad sa iyang gingharian? Nangutana ako niini kay miingon kamo nga ako nag-abog sa mga daotang espiritu tungod kay gihatagan ako ug gahom ni Satanas nga pangulo sa mga daotang espiritu. **19** Kon ang gahom ni Satanas ang akong gigamit sa paghingilin sa mga daotang espiritu, kinsa man ang naghatag ug gahom sa inyong mga tinun-an nga naghingilin usab sa mga daotang espiritu? Ang inyong mga tinun-an mismo nagpamatuod nga sayop gayod kamo. **20** Karon, tungod kay naghingilin ako sa mga daotang espiritu pinaagi sa gahom sa Dios, nagpaila kini nga ang paghari sa Dios miabot na kaninyo.” **21** Gisultihan sila ni Jesus sa usa ka panig-ingnan, “Kon ang kusgan nga tawo nga kompleto sa armas tigbalantay sa iyang balay, dili gayod mahilabtan ang iyang mga kabtangan. **22** Apan kon sulongon siya sa mas kusgan pa kay kaniya, mapildi siya. Ang iyang gisaligan nga mga armas kuhaon gikan kaniya, ug bahin-bahinon pa usab ang tanan niyang mga kabtangan.” **23** Pagkahuman niini miingon si Jesus, “Ang dili modapig kanako, batok kanako. Ug ang dili motabang kanako sa pagtigom sa mga tawo sa Dios magpatibulaag lang. **24** “Kon ang daotang espiritu mogawas gikan sa tawo nga iyang gisudlan, magsuroy-suroy siya sa mga dapit nga walay tubig tungod kay mangita siya ug dapit nga iyang mapahulayan. Kon wala siyay makita maghuna-huna siya nga mobalik na lang sa iyang gigikanan. **25** Ug kon sa iyang pagbalik makita niya nga ang iyang gigikanan limpyo ug maayo nang pagkahimutang, **26** molakaw dayon siya ug mangagda ug laing pito ka espiritu nga labi pang daotan kay kaniya. Mosulod sila niadtong tawhana ug didto sila mopuyo. Ug ang kahimtang sa tawo mosamot pa kadaotan kaysa una.” **27** Pagkahuman ug sulti ni Jesus niadtong, adunay babaye didto sa pundok nga misingit kaniya, “Bulahan ang babaye nga nagmabdos ug nagpasuso kanimo!” **28** Mitubag si Jesus, “Apan mas bulahan ang mga tawo nga nagpaminaw ug nagtuman sa pulong sa Dios.” **29** Samtang nagkadugang pa gayod ang gidaghanon sa mga tawo nga nagtigom didto kang Jesus, miingon siya, “Pagkadaotan gayod sa mga tawo niining panahona. Nangayo sila ug milagro. Apan walay milagro nga ipakita kanila gawas sa milagro nga nahitabo kang Jonas. **30** Ingon nga si Jonas nahimong ilhanan sa mga taga-Nineve, ang mahitabo kanako nga Anak sa Tawo mahimong ilhanan usab sa mga tawo niining panahona. **31** Sa adlaw sa paghukom mabanhaw ang Rayna sa Habagatan uban sa mga tawo niining panahona ug basulon niya sila. Kay gikan pa siya sa layo kaayo nga dapit aron sa pagpaminaw sa kaalam ni Haring Solomon. Karon, ania na dinhi ang labaw pa kang Solomon, apan wala kamo modawat sa iyang gipanudlo. **32** Sa adlaw sa paghukom, ang mga taga-Nineve mabanhaw usab kauban sa mga tawo niining panahona ug basulon usab nila sila. Kay sa pagkadungog sa mga taga-Nineve niadtong wali ni Jonas, naghinulsol sila. Unya ania na dinhi ang labaw pa kay kang Jonas, apan wala kamo modawat sa iyang gipanudlo. **33** “Walay tawo nga magdagkot ug suga aron tagoan o takloban lang dayon ug gantangan. Ibutang hinuon niya kini sa tungtonganan aron mahayagan ang mga mosulod. **34** Ang atong mata mao ang suga sa atong lawas. Kon hayag ang imong panan-aw, hayag usab ang tibuok mong lawas. Apan kon ngitngit ang imong panan-aw, ngitngit usab ang tibuok mong lawas. **35** Busa siguroha nga nahayagan ka gayod, kay basin ug ang imong giingon nga hayag ngitngit diay. **36** Ug kon ang imong tibuok nga lawas nahayagan ug wala gayoy bahin nga nangitngitan, mohayag gayod ang tanan nga bahin, sama sa pagsiga sa suga diha kanimo.” **37** Pagkahuman ug sulti ni Jesus, adunay usa ka Pariseo nga midapit kaniya nga mokaon didto sa iyang balay. Busa miuban si Jesus kaniya ug nangaon sila didto. **38** Natingala ang Pariseo sa dihang nakita niya nga wala manghunaw si Jesus sa wala pa siya mokaon sumala sa ilang nabatasan. **39** Busa misulti ang Ginoo kaniya, “Kamong mga Pariseo naglimpyo sa gawas lang nga bahin sa tasa ug plato, apan ang sulod ninyo puno sa kadalo ug kadaotan. **40** Mga buang-buang! Dili ba ang Dios nga naghimo sa gawas mao usab ang naghimo sa sulod? **41** Busa aron makapahimuot kamo sa Dios, kaloy-i ninyo ang mga kabos ug ayaw idalo kanila ang ilang mga gikinahanglan. **42** “Alaot kamong mga Pariseo! Gihatag ninyo ang inyong ikapulo bisan pa ang gikan sa inyong mga lamas, apan wala ninyo hatagig pagtagad ang paghimo ug matarong ngadto sa inyong isigka-tawo ug ang paghigugma sa

Dios. Kinahanglan nga himuon ninyo kini nga walay pagpasagad sa paghatag sa inyong ikapulo. **43** “Alaot kamong mga Pariseo! Kay kon anaa kamo sa mga sinagoga, gusto gayod ninyo nga molingkod sa mga lingkoranan nga alang sa mga pinasidunggan. Ug sa mga dapit nga daghan ang mga tawo, gusto gayod ninyo nga timbayaon kamo ug tahoron. **44** “Alaot kamo! Sama kamo sa lubnganan nga walay timailhan nga tamakan lang sa mga tawo nga wala makahibalo nga lubnganan diay kadto.” **45** Unya miingon ang usa ka magtutudlo sa Kasugoan, “Magtutudlo, sa imong gisulti giinsulto mo kami.” **46** Mitubag si Jesus, “Kamo nga mga magtutudlo sa Kasugoan, alaot usab kamo! Tungod kay gipabug-atan ninyo ang mga tawo sa daghang mga tulomanon nga gidugang ninyo sa Kasugoan, apan kamo mismo wala gani magtuman niini. **47** “Alaot kamo! Nagpahimo kamo ug mga lubnganan sa mga propeta nga gipamatay sa inyong mga katigulangan. **48** Busa kamo mismo nagpamatuod ug miuyon sa ilang mga gibuhat. Kay sila ang nagpatay sa mga propeta ug kamo ang nagpahimo sa ilang mga lubnganan. **49** Mao gani nga sumala sa kaalam sa Dios nag-ingon siya, ‘Magpadala ako kanila ug mga propeta ug mga apostoles; ang uban sa akong ipadala ilang patyon, ug ang uban ilang lutoson.’ **50** Busa kamong mga tawo niining panahona pagasilotan usab sa Dios tungod sa ilang pagpatay sa mga propeta niadtong unang panahon, gikan pa sa pagbuhat sa kalibotan, **51** gikan kang Abel ug gisundan ni Zacarias nga gipatay taliwala sa halaran ug sa Templo. Oo, sultihan ko kamo, kamong mga tawo niining panahona silotan gayod tungod sa ilang mga gihimo kaniadto. **52** “Alaot kamong mga magtutudlo sa Kasugoan! Kay gitagoan ninyo ang yabi sa pagsabot sa kamatuoran. Dili lang nga wala kamo magsunod sa kamatuoran, kondili gibabagan pa ninyo ang uban nga gustong mosunod.” **53** Sa dihang mipahawa na si Jesus sa balay, ang mga magtutudlo sa Kasugoan ug ang mga Pariseo nagsugod na sa pagdumot kaniya. Kanunay silang mangutana kaniya sa bisan unsa **54** aron lang sa pagbitik kaniya pinaagi sa iyang ipanulti.

12 Samtang nangdugok ang linibong mga tawo didto kang Jesus ug naghuot na sila, miingon si Jesus sa iyang mga tinun-an, “Pagbantay kamo, kay tingali ug matakdan kamo sa pamatasan sa mga Pariseo nga pulos lang pagpakaaron-ingnon. **2**

Apan walay tinagoan nga dili mabutyag sa kaulahian. **3** Busa, bisan unsa ang inyong gisulti diha sa kangitngit, madunggan diha sa kahayag, ug ang inyong gihunghong sulod sa sirado nga kuwarto, mahibaloan sa tanan. **4** “Mga higala, ayaw kamo kahadlok sa mga tawo nga makapatay lang sa inyong lawas, ug pagkahuman niana wala na silay lain pang mahimo kaninyo. **5** Sultihan ko kamo kon kinsa ang angay ninyong kahadlok: kahadloki ninyo ang Dios, kay human niya mapatay ang lawas sa tawo adunay gahom pa gayod siya sa pagtambog sa kalag niini ngadto sa impiyerno. Mao gani nga gipasidan-an ko kamo nga ang Dios angay ninyong kahadlok.” (Geenna g1067) **6** Dili ba barato lang ang mga gagmayng langgam? Apan walay usa kanila nga gikalimtan sa Dios. **7** Labaw na gayod kamo, bisan gani ang inyong mga buhok inihap niya ang tanan. Busa ayaw kamo kahadlok! Tungod kay mas bililhon pa kamo kaysa mga langgam.” **8** Miingon pa si Jesus kanila, “Si bisan kinsa nga mopaila sa mga tawo nga ako iyang Ginoo, ang Anak sa Tawo moila usab kaniya atubangan sa mga anghel sa Dios. **9** Apan ang molimod kanako atubangan sa mga tawo, ilimod ko usab atubangan sa mga anghel sa Dios. **10** Si bisan kinsa nga mosulti ug daotan batok nga Anak sa Tawo mapasaylo; apan ang mosulti ug daotan batok sa Espiritu Santo dili gayod mapasaylo. **11** “Kon tungod sa inyong pagtuo dad-on kamo sa sinagoga sa mga Judio o sa mga tigdumala sa lungsod aron imbistigahon, ayaw kamo kabalaka kon unsa ang inyong itubag. **12** Kay tudloan kamo sa Espiritu Santo nianang higayona kon unsa ang angay ninyong itubag.” **13** Adunay tawo didto nga miingon, “Magtutudlo, sultih ang akong magulang nga lalaki nga bahinan niya ako sa among napanunod nga kabilin.” **14** Miingon si Jesus kaniya, “Higala, huwes ba ako o tigbahin sa inyong mga kabtangan?” **15** Unya misulti si Jesus sa mga tawo, “Pagbantay kamo sa tanang matang sa pagkahakog, kay ang tinuod nga pagkinabuhi dili diha sa kadaghan sa kabtangan.” **16** Unya misulti si Jesus kanila niini nga sambingay, “Adunay usa ka tawo nga adunahan nga adunay yuta nga daghan gayod ang ani. **17** Miingon siya sa iyang kaugalingon, ‘Unsa man ang akong himuon? Wala na akoy kabutangan sa akong ani!’ **18** “Busa miingon siya, ‘Maayo pa tingali nga ipaguba ko ang akong mga bodega ug magpatukod ug mas dako pa gayod, ug didto ko ibutang ang akong mga ani ug mga kabtangan. **19** Ug tungod kay daghan na

ang akong natigom alang sa umaabot nga mga tuig, ang inyong kasing-kasing. 35 “Pangandam kamo magpahayahay na lang unya ako, mokaon, moinom, sa tanang panahon aron dili kamo makalitan sa ug maglipay!” 20 “Apan miingon ang Dios kaniya, pagbalik sa inyong Ginoo. Sunda ninyo ang mga ‘Buang-buang! Karong gabii bawion ko ang imong sulugoon nga naghulat sa pagbalik sa ilang agalon kinabuhi. Busa kinsa man ang makapahimulos sa nga mitambong sa kombira. Nagbantay sila ug wala imong gitigom nga mga kabtangan?” 21 “Mao usab nila palunga ang ilang mga suga. Busa bisan unsang kana ang mahitabo sa tawo nga magtigom ug mga orasa moabot ang ilang agalon, ug manuktok sa bahandi alang sa iyang kaugalingon apan kabos pultahan, maablihan nila kini dayon. 37 Bulahan atubangan sa Dios.” 22 Unya miingon si Jesus sa kadtong mga sulugoon nga sa pag-abot sa ilang iyang mga tinun-an, “Busa sulihan ko kamo nga agalon nagtukaw ug kanunay andam. Ang tinuod, dili kamo mabalaka sa inyong kinabuhi, kon unsa patambongan niya kadtong mga sulugoon sa iyang ang inyong kaanon o kon unsa ang inyong isul-ob. kan-anan ug siya mismo ang magsilbi kanila. 38 23 Tungod kay mahinungdanon gayod ang kinabuhi Bulahan gayod sila kon maabtan nga nakaandam kaysa pagkaon, ug ang lawas kaysa mga bisti. sa iyang pag-abot bisan sa tungang gabii o sa Tan-awa ninyo ang mga uwak: wala sila magtanom, kadlawon. 39 Timan-i ninyo kini: kon mahibaloan wala mag-ani, ug wala silay bodega nga tigomanan lang sa tagbalay kon kanus-a moabot ang kawatan, sa ilang pagkaon, apan sa gihapon gipakaon sila bantayan gayod niya kini aron dili makasulod sa sa Dios. Dili ba mas labaw pa kamo kaysa mga iyang balay. 40 Busa pagbantay gayod kamo, tungod langgam? 25 Kinsa ba kaninyo ang makapalugway kay sa oras nga wala ninyo paabota, ang Anak sa inyong kinabuhi bisag gamay lang pinaagi sa iyang Tawo moabot.” 41 Nangutana si Pedro, “Ginoo, alang kabalaka? 26 Busa, tungod kay wala man kamoy kang kinsa man kanang maong samingay, kanamo mahimo sa pagpalugway sa inyong kinabuhi, ngano ba nga imong mga tinun-an o alang sa tanan?” 42 nga mabalaka pa man gayod kamo sa ubang mga Gitubag siya ni Jesus, “Dili ba nga kon kinsa ang butang? 27 “Huna-hunaa ninyo kon giunsa pagtubo sa masaligan ug maalamon nga sulugoon mao man ang mga bulak; wala sila maghago o magbuhat sa ilang pilion sa agalon nga maoy magdumala sa kauban bisti. Apan ang tinuod, bisan ang bisti sa bantogan ug niyang mga sulugoon? Siya ang maghatag kanila sa bahandianong hari nga si Solomon dili makatupong ilang pagkaon sa hustong oras. 43 Bulahan kadtong sa katahom niining mga bulaka. 28 Kon gipatahom sulugoon nga sa pagbalik sa iyang agalon maabtan sa Dios ang mga sagbot nga buhi karon, apan nga naghimo sa iyang buluhaton. 44 Sigurado gayod sa kaulahian malaya ug sunogon lang, dili ba labi pa nga padumalahon siya sa tanang butang sa iyang gayod niya kamong pabistihan? Pagkagamay sa agalon. 45 Apan alaot ang sulugoon nga sa paggikan sa iyang agalon maghuna-huna nga dugay pa kining mobalik, busa magsugod siya sa pagdagmal sa iyang kauban nga mga sulugoon, malalaki man o iyang mababaye, ug magpagusto siya sa pagkaon, pag-inom ug paghuboghubog. 46 Moabot ang iyang agalon sa oras nga wala gayod niya damha, ug grabe ang silot nga iyang madawat. luban siya sa mga tawo nga dili kasaligan. 47 “Ang sulugoon nga nasayod kon unsa ang gusto sa iyang agalon apan wala magtuman niini, daghan nga kastigo ang iyang mahiagoman. 48 Ug ang sulugoon nga wala masayod kon unsa ang gusto sa iyang agalon ug nakahimo sa mga butang nga dili maayo kastigohon usab, apan diyutay lang. Kay bisan kinsa nga gihatagan ug daghan, daghan usab ang paabuton gikan kaniya. Mas daghan ang paabuton gikan sa tawo nga gihatagan ug daghan. 49 “Mianhi ako dinhi sa kalibotan aron sa pagsilot sa

mga tawo. Ang ilang silot mahisama sa kalayo ug gusto kong magdilaab na kini. **50** Apan sa dili pa kini mahitabo daghan pang mga pag-antos ang akong maagian, ug dili gayod ako mahimutang hangtod nga kini mahuman. **51** “Naghuna-huna ba kamo nga mianhi ako dinhi aron sa pagdalag kalinaw sa kalibotan? Ang tinuod, mianhi ako dinhi aron sa pagdala ug kagubot ug sa pagkabahin-bahin. **52** Ug gikan karon, tungod kanako, magkabahin-bahin ang mga pamilya. Kon lima sila, ang tulo batok sa duha ug ang duha batok sa tulo. **53** Ang amahan ug ang iyang anak nga lalaki magbinatokay. Ang inahan ug ang iyang anak nga babaye magbinatokay, ug ang ugangan nga babaye ug ang iyang umagad nga babaye magbinatokay usab.” **54** Unya miingon si Jesus sa mga tawo, “Kon makita ninyo ang dagom sa kasadpan moingon kamo nga moulán, ug mao kini ang mahitabo. **55** Ug kon mohuros ang hangin nga habagat moingon kamo nga moinit, ug mao usab kini ang mahitabo. **56** Mga tigpakaaron-ingnon! Makahibalo kamo nga motag-an kon unsa ang mahitabo pinaagi sa inyong pagtan-aw sa yuta ug sa langit, apan ngano nga dili man kamo makatagan sa mga panghitabo karon?” **57** Nganong wala man gayod ninyo huna-hunaa kon unsa ang husto? **58** Kon adunay mopasaka ug kaso batok kanimo, tinguhaa gayod nga makighusay dayon kaniya sa dili pa kamo maghusay sa korte. Kay basin ug pugson ka gayod niya pagdala ngadto sa huwes ug ang huwes motugyan kanimo ngadto sa pulis aron prisohon ka. **59** Ug dili ka gayod makagawas hangtod nga mabayran mo ang tanan mong multa.

13 Adunay mga tawo didto nga mibalita kang Jesus mahitungod sa mga taga-Galilea nga gipapatay ni Pilato sa dihang naghalad sila ug mga hayop. **2** Miingon si Jesus kanila, “Tingali naghuna-huna kamo nga nahitabo kadto kanila tungod kay mas makasasala sila kaysa uban nga mga taga-Galilea. **3** Apan dili kana mao! Hinuon sultihan ko kamo nga kon dili kamo maghinulsol ug motalikod sa inyong mga sala, kamong tanan mangamatay usab. **4** Unya kadtong 18 ka mga tawo nga natumpagan sa tore sa Siloam ug nangamatay, tingali naghuna-huna usab kamo nga sila ang pinakadaotan sa tanang taga-Jerusalem. **5** Apan dili kana mao! Hinuon sultihan ko kamo nga kon dili kamo maghinulsol ug motalikod sa inyong mga sala, kamong tanan mangamatay

usab.” **6** Unya gisultihan sila ni Jesus sa usa ka sambingay, “Adunay usa ka tawo nga nagtanom nga kahoy nga igos sa iyang uma. Giadto niya kini nga tanom ug gitan-aw kon adunay bunga na ba, apan wala gayod siyag nakita nga bunga. **7** Busa gisultihan niya ang nag-atiman sa iyang uma, ‘Tulo na ka tuig ang akong pagbalik-balik dinhi aron sa pagtan-aw kon aduna na bay bunga ang kahoy nga igos, apan wala gayod kini makapamunga. Maayo pa nga putlon mo na lang kana. Kay gikuha lang niya ang katambok sa yuta.’ **8** “Apan miingon ang nag-atiman, ‘Sir, pasagdan lang una nato sulod niining tuiga tungod kay kalotan ko ang iyang palibot ug abunohan. **9** Basin pa ug mamunga kini sa sunod nga tuig. Apan kon dili pa gayod putlon na nato.” **10** Usa ka Adlaw nga Igpapahulay miadto si Jesus sa sinagoga sa mga Judio ug nagtudlo. **11** Adunay babaye didto nga nabuktod tungod sa daotang espiritu. Sulod sa 18 ka tuig dili siya makatuyhad. **12** Sa dihang nakita siya ni Jesus, gitawag niya kini ug gisultihan, “Maayo ka na sa imong sakit.” **13** Unya gipandong niya ang iyang mga kamot sa babaye, ug diha-diha natul-id ang likod niini ug midayeg kini sa Dios. **14** Apan nasuko ang tigdumala sa sinagoga sa mga Judio, tungod kay nang-ayo si Jesus sa Adlaw nga Igpapahulay. Miingon siya sa mga tawo, “Sa usa ka semana adunay unom ka adlaw sa pagtrabaho. Sulod nianang mga adlaw anhi kamo dinhi aron magpaayo, apan dili sa Adlaw nga Igpapahulay.” **15** Mitubag ang Ginoo kaniya, “Mga tigpakaaron-ingnon! Kon aduna ba kamoy baka o kabayo, hubaran ninyo kini ug guyoron ngadto sa imnanan bisan pa kon Adlaw nga Igpapahulay. **16** Kon himuon ninyo kana sa hayop, nganong dili ko man himuon ang maayo alang niining babaye nga usa usab sa mga kaliwat ni Abraham? Gigapos siya ni Satanas sulod sa 18 ka tuig, busa kinahanglan nga makalingkawas siya sa gahom ni Satanas bisan pa kon Adlaw nga Igpapahulay.” **17** Tungod sa tubag ni Jesus naulawan ang mga mikontra kaniya. Sa laing bahin, nalipay gayod ang mga tawo tungod sa iyang gipanghimo nga kahibulongan. **18** Mipadayon pa gayod si Jesus sa pag-ingon, “Sa unsa ko ba ikatandi ang paghari sa Dios? **19** Ang paghari sa Dios sama sa liso sa mustasa nga gipugas sa usa ka tawo sa iyang uma. Mitubo kini ug mitaas nga murag kahoy, ug gisalagan sa mga langgam ang iyang mga sanga.” **20** Nagsulti pag-usab si Jesus mahitungod sa paghari sa Dios. Miingon siya, “Sa unsa ko man ikatandi ang

paghari sa Dios? **21** Sama kini sa patubo nga gisagol diha sa usa ka palanggana nga harina niadtong usa ka babaye aron iyang masahon, ug mitubo ang tibuk nga minasa.” **22** Samtang nagpadulong si Jesus sa Jerusalem, nanudlo siya didto sa mga baryo ug sa mga lungsod nga iyang giagian. **23** Unya, adunay nangutana kaniya, “Ginoo, gamay lang ba ang maluwas?” Gitubag sila ni Jesus, **24** “Paningkamot gayod kamo sa pagsulod sa masigpit nga pultahan, tungod kay ang tinuod, daghan unta ang gustong mosulod, apan dili sila makasulod. **25** Kon makapanirado na ang tagbalay magtindog na lang unya kamo sa gawas ug manuktok ug moingon, ‘Sir, pasudla kami.’ “Apan tubagon niya kamo, ‘Wala ako makaila kaninyo.’” **26** “Unya moingon kamo, ‘Dili ba nga nagkauban man kita sa pagpangaon, ug nagtudlo ka pa gani didto sa mga kadalanan sa among lungsod?’” **27** “Apan motubag siya kaninyo, ‘Wala gayod ako makaila kaninyo. Palayo kamo kanako, kamong mga daotan!’” **28** “Unya kon makita ninyo si Abraham, Isaac, Jacob ug ang tanang mga propeta didto sa gingharian sa Dios, manghilak kamo ug magkagot ang inyong mga ngipon tungod kay kamo wala pasudla. **29** Ug makita ninyo ang mga dili Judio nga gikan sa tanang bahin sa kalibotan nga manglingkod ug mangaon didto sa gingharian sa Dios. **30** Adunay mga tawo nga labing ubos karon, apan sa kaulahian mahimong dungganon. Ug adunay mga dungganon karon, apan sa kaulahian mahimong labing ubos.” **31** Niadtong panahona adunay mga Pariseo nga miduol kang Jesus ug miingon, “Kinahanglan nga mopahawa ka na dinhi tungod kay gusto ni Herodes nga patyon ka.” **32** Apan gitubag sila ni Jesus, “Lakaw, sulthi ninyo kanang limbongan nga Herodes nga nang-abog ako sa mga daotang espiritu ug nang-ayo sa mga masakiton karon hangtod ugma, ug sa ikatulo nga adlaw mahuman ko na ang akong trabaho. **33** Kinahanglan gayod nga magpadayon ako sa akong paglakaw karon, ugma, ug sa sunod nga adlaw, kay dili angay nga patyon ang propeta sa ubang lugar kondili sa Jerusalem lang. **34** “Kamo nga mga taga-Jerusalem, ngano man nga gibato ninyo ug gipamatay ang mga propeta sa Dios nga gipadala diha kaninyo? Dugay na akong nagtinguha nga tigomon kamo sama sa himungaan nga nagtigom sa iyang mga piso ilalom sa iyang mga pako aron panalipdan, apan dili ninyo kini gusto. **35** Ug karon, tan-awa, bahala na kamo sa inyong

kaugalingong panimalay. Ug dili na gayod ninyo ako makita hangtod nga moingon kamo, ‘Gipanalanginan sa Ginoo ang iyang pinadala.’”

14 Usa niana ka Adlaw nga Igpapahulay, giimbatar si Jesus sa usa sa kadagkoan sa mga Pariseo didto sa ilang balay aron mokaon. Pag-abot ni Jesus didto, gibantayan siya pag-ayo sa mga tawo nga nagbatok kaniya, kon lapason ba niya ang Kasugoan. **2** Unya adunay tawo didto nga nanghupong ang tibuk lawas. **3** Nangutana si Jesus sa mga magtutudlo sa Kasugoan ug sa mga Pariseo, “Gitugot ba sa atong Kasugoan ang pagpang-ayo sa mga masakiton sa Adlaw nga Igpapahulay o wala?” **4** Apan wala sila motubag. Unya gigunitan dayon ni Jesus ang tawo, giayo, ug pagkahuman gipalakaw. **5** Ug miingon siya sa mga tawo didto, “Pananglit aduna kamoy anak o baka nga mahulog sa atabay sa Adlaw nga Igpapahulay, pasagdan lang ba ninyo tungod kay Adlaw nga Igpapahulay?” **6** Apan wala gayod sila makatubag sa iyang pangutana. **7** Namatikdan ni Jesus nga ang mga dinapit namili ug mga lingkoranan nga alang sa mga pinasidunggan. Busa gitambagan niya sila. **8** “Kon dapiton ka sa kombira sa kasal, ayaw pilia ang lingkoranan nga alang sa mga pinasidunggan. Kay tingali ug adunay giimbatar nga mas pinasidunggan pa kay kanimo. **9** Ug ang nagdapit kaninyong duha moduol kanimo ug moingon, ‘Palihog hawa una diha, tungod kay giandam kana alang niining tawhana.’ Maulawan ka unya ug mopahipi ka na lang hinuon sa daplin. **10** Apan kon dapiton ka, pilia ang lingkoranan nga alang sa mga dili pinasidunggan, aron sa pag-abot sa nagdapit kanimo duolon ka niya ug palingkoron sa lingkoranan nga alang sa mga pinasidunggan. Mapasidunggan ka pa unya atubangan sa tanang mga dinapit. **11** Kay si bisan kinsa nga mapahitas-on ipaubos, ug ang mapainubsanon ipataas.” **12** Unya miingon si Jesus sa tawo nga nagdapit kaniya, “Kon modapit ka ug mga tawo aron maniudto o manihapon didto sa inyo, dili lang ang imong mga higala, igsoon, mga paryente, o ang imong mga silingan nga adunahan ang imong dapiton, kay basin ug dapiton ka usab nila, unya madawat mo na ang imong balos. **13** Kon magkombira ka, dapita usab ang mga kabos, ang mga singkaw, ang mga bakol, ug ang mga buta. **14** Ug mabulahan ka tungod kay dili sila makabalos kanimo. Ang Dios mao ang magbalos kanimo inig-abot sa

panahon nga banhawon ang mga matarong.” 15 Sa pagkadungog niadto sa usa nga nakauban ni Jesus sa pagpangaon, miingon siya, “Bulahan kadtong mga tawo nga makakaon didto sa gingharian sa Dios!” 16 Unya gisuginlan siya ni Jesus, “Adunay usa ka tawo nga gaandam ug dakong kombira, ug daghan ang iyang gipangdapat. 17 Pag-abot sa oras nga mangaon na, gisugo niya ang iyang sulugoon nga adtoon ang mga dinapit ug sultihan nga moadto na sila tungod kay andam na ang tanan. 18 “Apan ang matag-usa kanila mibalibad nga dili sila makaadto. Miingon ang usa, ‘Bag-o lang akong nakapalit ug yuta ug kinahanglan nga adtoon ko ug tan-awon. Busa sabta lang una ako.’ 19 “Miingon pa gayod ang usa, ‘Dili ako makaadto tungod kay bag-o lang akong nakapalit ug napulo ka baka ug sulayan ko na kon maayo bang idaro. Busa sabta lang una ako.’ 20 “Miingon pa gayod ang usa, ‘Bag-o lang akong gikasal, busa dili ako makaadto.’ 21 “Pagkahuman, mibalik ang sulugoon sa iyang agalon ug gisultihan niya kini kon nganong dili sila makaadto. Pagkadungog sa agalon nasuko siya. Busa miingon siya sa iyang sulugoon, ‘Adto didto sa mga karsada ug mga kalye sa atong lungsod ug dad-a dinhi ang mga kabos, mga bakol, mga buta ug mga piang.’ 22 “Sa dihang nahimo na kadto sa sulugoon, miingon siya sa iyang agalon, ‘Sir, natuman ko na ang imong sugo, apan aduna pa gayod bakante sa kan-anan.’ 23 “Busa miingon ang agalon kaniya, ‘Adto didto sa mga dalan sa gawas sa lungsod ug pugsa ang mga tawo nga imong makita nga moanhi dinhi aron mapuno ang akong balay. 24 Sultihan ko kamo sa tinuod nga walay bisan usa kanila niadtong una kong giimbitar nga makatilaw sa akong giandam nga pagkaon.’” 25 Samtang nagpadayon si Jesus sa iyang paglakaw paingon sa Jerusalem, daghang mga tawo ang miuban kaniya. Milingi siya kanila ug miingon, 26 “Kon adunay tawo nga gustong mosunod kanako, apan mas gimahal niya ang iyang mga ginikanan, asawa, mga anak, mga igsoon o ang iyang kaugalingon kay kanako, dili siya mahimong akong tinun-an. 27 Si bisan kinsa nga dili mosunod kanako tungod sa kahadlok nga kamatayan ang iyang dangatan dili mahimong akong tinun-an. 28 “Ang tawo nga gustong mosunod kanako, sama siya sa tawo nga nagplanong magtukod ug taas nga balay. Una, banà-banàon niya kon pila ang iyang magasto ug kon paigo ba ang iyang kuwarta nga gastohon hangtod nga mahuman kini. 29 Tungod kay kon dili

niya kini himuon tingali ug pundasyon pa lang ang iyang matrabaho ug mahurot na ang iyang kuwarta ug dili na niya kini mahuman. Busa kataw-an gayod siya sa mga tawo nga makakita niini. 30 Moingon sila, ‘Kining tawhana nagpatuga-tuga ug tukod ug balay apan dili man diay makapahuman.’ 31 “Sama usab siya sa usa ka hari nga makig-away sa lain nga hari. Kinahanglan planohon una niya kon ang iyang mga sundalo nga napulo ka libo makasugakod ba sa pagpakig-gira sa hari nga adunay baynte mil ka mga sundalo. 32 Kon sa iyang banà-banà dili siya makasugakod, maayo pa nga samtang wala pa ang gira sugoon niya ang pipila sa iyang mga tawo nga sultihan ang iyang kaaway nga hari nga gusto na lang niyang makighusay. 33 Mao usab kana ang angay ninyong himuon. Huna-hunaon una ninyo kon mosunod ba kamo kanako, kay kon dili ninyo biyaan ang tanan ninyong gipalabi dinhi sa kalibotan, dili kamo mahimong akong tinun-an. 34 “Ang asin maayo, apan kon mawala na ang iyang lami, wala nay mahimo pa aron molami kini pag-usab. 35 Dili na mapuslan bisan pa ug isagol sa mga hugaw aron i-abuno, mao nga ilabay na lang kini. “Angay maminaw ang adunay igdulungog.”

15 Daghang mga maniningil ug buhis ug uban pa nga mga tawo nga giila nga makasasala ang miduol kang Jesus aron sa pagpaminaw sa iyang mga pagpanudlo. 2 Nagbagulbol ang mga Pariseo ug ang mga magtutudlo sa Kasugoan. Nag-ingon sila, “Kining tawhana nagdawat sa mga makasasala, ug nakig-uban kanila sa pagpangaon!” 3 Busa gisultihan sila ni Jesus sa usa ka samingay. Miingon siya, 4 “Pananglitan, ang tawo adunay 100 ka karnero. Nawala ang usa. Karon, unsa man ang iyang buhaton? Siyempre biyaan gayod una niya ang 99 sa sabsabanan ug pangitaon niya ang nawala hangtod nga makita kini. 5 Kon makita na niya malipay gayod siya ug sung-ayon niya kini pauli. 6 Pag-abot niya sa ilang balay panawgon dayon niya ang iyang mga amigo ug mga silingan ug moingon, ‘Dali kamo, maglipay kita, kay nakita ko na ang akong karnero nga nawala.’ 7 “Sama usab niana didto sa langit. Mas dako ang kalipay tungod sa usa ka makasasala nga maghinulsol kaysa 99 nga mga matarong nga dili na kinahanglan nga maghinulsol. 8 “O pananglitan adunay napulo ka sinsilyo ang usa ka babaye. Unsa may iyang himuon

kon mawala ang usa niini? Siyempre dagkotan niya ang suga, dayon silhigan ug maayo ang iyang balay aron pangitaon ang sinsilyo hangtod nga makita kini. 9 Kon makita na niya kini, panawgon dayon niya ang iyang mga amiga ug mga silingan ug moingon, 'Maglipay kita, kay nakita ko na ang akong sinsilyo nga nawala.' 10 Sama usab niana ang kalipay sa mga anghel sa Dios sa langit kon ang usa ka makasasala maghinulsol." 11 Nagpadayon si Jesus sa pagsulti, "Adunay usa ka tawo nga adunay duha ka anak nga lalaki. 12 Miingon ang manghod ngadto sa iyang amahan, 'Tay, ihatag na kanako ang akong bahin sa katigayonan.' Busa gibahin sa amahan ang iyang mga kabtangan ngadto sa ilang duha. 13 "Paglabay sa pipila ka adlaw, gipamaligya sa manghod ang iyang bahin ug milakaw ngadto sa layong dapit. Ug didto nagpatuyang siya ug gasto sa iyang kuwarta sa walay kapuslanan. 14 Sa dihang nahurot na niya ug gasto ang iyang kuwarta, miabot ang dakong kagutom niadtong dapita. Naglisod gayod siya. 15 Busa mitrabaho na lang siya ingon nga tigbahog sa mga baboy sa uma sa tawo nga taga-didto. 16 Usahay gusto na lang niyang mokaon sa bahog sa mga baboy aron matambalan ang iyang kagutom, kay walay bisan usa nga naghatag kaniya ug pagkaon. 17 "Sa kaulahian, nakaamgo siya sa iyang kahimtang. Nahinumdoman niya nga didto sa ilang balay nanobra ang pagkaon sa mga sulugoon sa iyang amahan. Apan siya hapit nang mamatay sa kagutom. 18 Busa miingon siya, 'Maayo pa ug mopauli na lang ako didto sa akong amahan ug moingon kaniya, "Tay nakasala ako sa Dios ug kanimo. 19 Karon dili na ako angayng tawgon nga imong anak, isipa na lang ako nga usa sa imong mga sulugoon.'" 20 Busa mipauli siya. "Samtang layo pa siya, nakita na siya sa iyang amahan. Naluoy gayod ang amahan sa iyang anak, busa midagan siya paingon sa iyang anak ug gigakos niya kini ug gihagkan. 21 "Unya miingon ang iyang anak ngadto kaniya, 'Tay, nakasala ako sa Dios ug kanimo. Dili na ako angayng tawgon nga imong anak.[Isipa na lang ako nga usa sa imong mga sulugoon.]' 22 "Gitawag sa amahan ang iyang mga sulugoon ug miingon, 'Dali, dad-a ninyo dinhi ang pinakanindot nga bisti ug ipasul-ob kaniya. Sul-obi usab ninyo siya ug singsing ug sapatos. 23 Unya kuhaa ninyo ang nating torong baka nga gipatambok ug ihawa. Magkombira kita. 24 Tungod kay abi nako ug patay na kining akong anak, apan dako diayng buhi. Nawala siya apan

karon ania na.' Busa nagsugod sila sa ilang paglipay-lipay. 25 "Nahitabo kini samtang atua pa sa uma ang magulang nga anak. Sa iyang pagpauli, ug sa dihang nagkaduol na siya sa ilang balay, nadungog niya ang sonata ug panagsayaw. 26 Busa gitawag niya ang usa sa mga sulugoon ug nangutana, 'Nag-unsang man mo diha sa balay?' 27 Gisultihan siya sa sulugoon, 'Ang imong manghod mipauli na ug maayo ang iyang panglawas ug wala maunsa, busa gipaihaw sa imong amahan ang gipatambok nga nating torong baka.' 28 "Pagkadungog niya niini nasuko siya ug dili na siya gustong mosulod sa balay. Busa migawas ang iyang amahan ug gialam-alaman siya. 29 Apan mitubag siya sa iyang amahan, 'Hinumdomi ra gud kon pila na ka tuig ang akong pag-alagad kanimo. Wala gayod ako mosupak kanimo. Apan bisan kanding na lang wala mo gayod ako hatagi aron ako maglipay uban sa akong mga amigo. 30 Karon, pag-abot sa imong anak nga nag-usik-usik sa imong kabtangan uban sa daotan nga mga babaye, gipaihawan mo pa siya sa gipatambok nga nating torong baka.' 31 "Apan mitubag ang iyang amahan, 'Ikaw kanunayng ania uban kanako, ug ang tanan nga ako imo usab. 32 Angay kitang maglipay, kay abi nato ug patay na ang imong manghod, apan dako diayng buhi. Nawala siya apan karon ania na."

16 Nagsugilon na usab si Jesus sa iyang mga tinun-an, "Adunay usa ka adunahan nga adunay sinaligan. Karon nabalitaan niya nga giusik-usikan lang sa iyang sinaligan ang iyang kabtangan. 2 Busa gipatawag niya kini ug miingon, 'Unsa man kining akong nadunggan nga giusik-usikan mo lang kuno ang akong mga kabtangan? Maayo pa magsumadahay kita sa akong kabtangan kay pagkahuman, papahawaon ko na ikaw.' 3 "Tungod kay papahawaon na siya sa iyang agalon miingon siya sa iyang kaugalingon, 'Unsa adunay akong himuon? Dili ako makahimo sa bug-at nga trabaho sama sa pagkalot ug bangag, ug maulaw usab ako nga magpakilimos. 4 Ah, nahibaloan ko na kon unsa ang akong himuon aron nga bisan ug papahawaon na ako sa akong agalon adunay maduolan gihapon ako nga modawat kanako didto sa ilang balay.' 5 "Ang iyang gihimo, tagsa-tagsa niyang gipatawag ang mga nakautang sa iyang agalon. Nangutana siya sa nauna, 'Pila ang imong utang sa akong agalon?' 6 "Gitubag siya, '100 ka tibod nga lana sa olibo.' Miingon ang sinaligan kaniya,

'Sige, ania ang imong resibo, lingkod ug isulat nga 50 lang ka tibod.' 7 "Pagkahuman nangutana siya sa ikaduha, 'Pila ang imong utang sa akong agalon?' "Gitubag siya, '100 ka sakong trigo.' "Sige, ania ang imong resibo, isulat nga 80 lang ka sako.' 8 Pagkahibalo sa agalon sa iyang gihimo, gidayeg niya ang limbongan nga sinaligan sa kaabtik niini tungod kay nakapangandam na kini alang sa iyang umaabot. Kay ang mga tawo nga mipalabi sa mga butang dinhi sa kalibotan mas abtik makig-angay sa sama kanila kaysa mga gilamdagan na sa Dios. (aiōn g165) 9 "Busa sulitihan ko kamo, gamita ninyo ang inyong bahandi dinhi sa kalibotan alang sa pakighigala, aron nga sa pag-abot sa adlaw nga mahurot na ang kalibotanon nga bahandi, dawaton nila kamo didto sa puloy-anan nga wala nay kataposan. (aiōnios g166) 10 "Ang tawo nga kasaligan sa gagmay nga mga butang kasaligan usab sa dagkong mga butang. Ug ang tawo nga limbongan sa gagmay nga mga butang, limbongan usab sa dagkong mga butang. 11 Busa kon dili kamo kasaligan sa bahandi sa kalibotan nga dili inyo, kinsa man kaha ang motugyan kaninyo sa tinuod gayod nga bahandi nga giandam na unta alang kaninyo? 13 "Walay sulugoon nga makaalagad sa duha ka agalon. Tungod kay isalikway niya ang usa ug higugmaon niya ang usa; modapig siya sa usa ug tamayon niya ang usa. Dili usab ninyo madungan ang pag-alagad sa Dios ug sa bahandi." 14 Pagkadungog niadto sa mga Pariseo, gibugal-bugalan nila si Jesus tungod kay hinguwarta man sila. 15 Miingon si Jesus kanila, "Nagpakaaron-ingnon lang kamo sa mga tawo nga maayo kamo. Apan nahibaloan sa Dios kon unsa ang anaa sa inyong kasing-kasing. Kay ang gipalabi sa tawo gidumtan sa Dios. 16 "Sa wala pa moabot si Juan nga Tigbautismo, ang Kasugoan ni Moises ug ang mga sinulat sa mga propeta mao ang gisunod sa mga tawo. Sukad sa pag-abot ni Juan gisangyaw na ang Maayong Balita mahitungod sa paghari sa Dios, ug daghan gayod ang namugos nga magpasakop. 17 Apan wala kini magkahulogan nga wala nay kapuslanan ang Kasugoan. Posible pa nga mahanaw ang langit ug ang yuta kaysa mahimong walay kapuslanan ang pinakagamay nga bahin sa Kasugoan. 18 "Busa ang mobulag sa iyang asawa ug mangasawa sa lain nakapanapaw. Ug ang mangasawa sa babaye nga gibulagan nakapanapaw usab." 19 Nagpadayon si Jesus sa pagsulti, "Kaniadto adunay usa ka adunahan nga nagbisti ug mahalon

ug nagpatuyang siya sa mga lamian nga pagkaon adlaw-adlaw. 20 Adunay usa usab ka kabos nga ang iyang ngalan si Lazaro. Ang iyang lawas nalukop ug mga nuka. Gidala siya didto sa pultahan sa balay sa adunahan. 21 Gusto unta niya nga makakaon bisan na lang sa mga mumho nga nangatagak gikan sa lamisa sa adunahan. Giduolan siya sa mga iro ug gitilapan ang iyang mga nuka. 22 "Sa kaulahian, namatay si Lazaro ug gidala siya sa mga anghel didto sa tapad ni Abraham. Ang adunahan namatay usab ug gilubong. 23 Samtang nag-antos siya pag-ayo didto sa dapit sa mga patay, nakita niya sa layo si Abraham ug didto sa iyang tapad si Lazaro. (Hades g86) 24 Busa misinggit ang adunahan kang Abraham, 'Abraham, amahan ko, kaloy-i intawon ako! Sugoa si Lazaro nga ituslob sa tubig ang iyang tudlo ug patuloan ang akong dila aron mabugnawan, kay hilabihan gayod ang akong pag-antos sa kainit niining kalayo.' 25 "Apan gitubag siya ni Abraham, 'Anak, samtang nagkinabuhi ka pa sa kalibotan maayo gayod ang imong kahimtang, ug si Lazaro nag-antos. Apan karon malipayon siya dinhi ug ikaw nag-antos. 26 Gawas pa niana, ang imong gipangayo dili gayod mahimo, tungod kay adunay lawom nga bung-aw nga nag-ulang kanato nga si bisan kinsa dinhi kanamo nga gustong moanha diha dili gayod makatabok, ug walay usa usab nga gikan diha kaninyo nga makatabok dinhi kanamo.' 27 "Miingon pa gayod ang adunahan, 'Abraham, amahan ko, kon mao kana, hangyoon ka nako nga kon mahimo ipadala si Lazaro ngadto sa balay sa akong amahan, 28 kay aduna pa akoy lima ka mga igsoong lalaki, ug pasidan-an niya sila aron dili sila makaanhi niining dapita nga pulos lang pag-antos.' 29 "Apan mitubag si Abraham, 'Atua na man didto kanila ang mga sinulat ni Moises ug sa mga propeta. Kinahanglan patalinghogan nila kini.' 30 "Mitubag ang adunahan, 'Apan Abraham, amahan ko, dili sila motuo. Apan kon adunay moadto kanila gikan kanato, maghinulsol sila sa ilang mga sala.' 31 "Apan miingon si Abraham, 'Kon dili sila motuo sa mga sinulat ni Moises ug sa mga propeta, nan, dili usab sila motuo bisan pag adunay mabanhaw nga patay!'"

17 Miingon si Jesus sa iyang mga tinun-an, "Dili mahimo nga dili moabot ang mga pagtintal. Apan alaot ang tawo nga mahimong hinungdan sa pagpakasala sa iyang isigka-tawo. 2 Mas maayo pa nga higtan ang iyang liog ug galingan nga bato ug

itambog sa dagat kaysa mahimo siyang hinungdan sa pagpakasala sa bisan usa niining mga bataa. **3** Busa pagbantay kamo! "Kon makasala ang imong igsoon kanimo, badlonga siya. Ug kon maghinulsol siya, pasayloa siya. **4** Kon sulod sa usa ka adlaw makapito siya makasala kanimo, ug sa matag higayon nga makasala siya mangayo siyag pasaylo, pasayloa siya." **5** Miingon ang mga apostoles kaniya, "Ginoo, dugangi ang among pagtuo!" **6** Mitubag ang Ginoo kanila, "Kon aduna kamoy pagtuo nga sama kagamay sa liso sa mustasa, makahimo kamong mosulti niining kahoy, 'Malukat ka ug balhin sa dagat!' Ug motuman kini kaninyo. **7** "Pananglitan, aduna kay sulugoon ka nga nagdaro o nagbantay sa imong mga hayop, ug bag-o pa lang siya nakapauli gikan sa iyang trabaho. Isip agalon moingon ba ikaw kaniya, 'Dali kaon na!' **8** Dili gayod. Hinuon moingon ka, 'Sige, andami ako sa akong panihapon ug silbihi ako. Pagkahuman ikaw na usab ang mokaon.' **9** Wala niya pasalamati ang sulugoon tungod kay naghimo lang kini sa iyang katungdanan. **10** Ingon usab kamo niana, human ninyo matuman ang gipahimo kaninyo, huna-hunaa ninyo nga kamo mga sulugoon lang nga nagtuman sa inyong katungdanan." **11** Samtang naglakaw si Jesus padulong sa Jerusalem, miagi siya sa utlanan sa Samaria ug Galilea. **12** Ug sa iyang pagsulod sa usa ka baryo, gisugat siya sa napulo ka tawo nga adunay ngilngig nga sakit sa panit. Nagtindog lang sila sa unahan, **13** ug naninggit, "Jesus, Ginoo! Maluoy ka kanamo!" **14** Pagkakita ni Jesus kanila, miingon siya, "Adto kamo sa mga pari ug pagpatan-aw kanila." Sa naglakaw pa lang sila, nangaayo na sila. **15** Pagkakita sa usa kanila nga naayo na siya, mibalik siya kang Jesus ug misinggit sa pagdayeg sa Dios. **16** Miluhod siya ug nagpasalamat kang Jesus. Kadtong tawhana taga-Samaria. **17** Unya miingon si Jesus, "Dili ba napulo man ang nangaayo? Hain na man ang siyam? **18** Nganong wala adunay mibalik aron magpasalamat sa Dios gawas niining tawo nga dili Judio?" **19** Ug miingon si Jesus kaniya, "Tindog ug pauli na. Ang imong pagtuo maoy nakaayo kanimo." **20** Adunay mga Pariseo nga nangutana kang Jesus kon kanus-a magsugod ang paghari sa Dios. Miingon si Jesus kanila, "Sa pagsugod sa paghari sa Dios walay timailhan nga makita. **21** Busa walay makaingon, 'Ania dinhi, tan-awa ninyo!' o 'Atua didto!' Kay ang paghari sa Dios anaa na kaninyo." **22** Unya miingon si Jesus sa iyang mga tinun-an, "Moabot ang panahon nga mangandoy kamo nga unta makita ninyo ang Anak sa Tawo bisan sa usa lang ka adlaw, apan dili pa kana mahitabo. **23** Adunay mga tawo nga moingon kaninyo, 'Atua siya didto!' o 'Ania siya dinhi!' Ayaw kamo pagtuo kanila o mangita ba hinuon kanako. **24** Tungod kay ang Anak sa Tawo mobalik sama sa kilat nga mokilab sa palibot. **25** Apan kinahanglan nga daghan una nga mga pag-antos ang akong maagian. Isalikway ako sa mga tawo niining panahona. **26** "Kon unsa ang gihimo sa mga tawo sa panahon ni Noe, mao usab ang himuon sa mga tawo sa pag-abot sa Anak sa Tawo. **27** Sa panahon ni Noe, walay laing gihuna-huna ang mga tawo kondili ang maglipay: nagsige lang ug kaon, inom, ug nagminyooanay hangtod nga miabot ang adlaw nga misulod si Noe sa arka. Unya milunop ug nalumos silang tanan. **28** "Ang himuon sa mga tawo sama usab sa gihimo sa mga tawo sa panahon ni Lot. Ang mga tawo kaniadto nagsige lang ug kaon, inom, pamalit, pamaligya, pananom, ug nagsige lang ug patukod ug mga balay. **29** Apan sa adlaw nga nakagawas na si Lot sa Sodoma, miulan didto ug kalayo ug asupre. Ug nangamatay silang tanan. **30** "Mao usab kana ang mahitabo kon ang Anak sa Tawo moabot na. **31** Nianang adlaw, ang tawo nga anaa sa gawas sa iyang balay kinahanglan nga dili na mosulod pa aron sa pagkuha sa iyang mga kabtangan. Ug ang atua didto sa uma kinahanglan nga dili na mopauli pa sa iyang balay. **32** Hinumdomi ninyo ang nahitabo sa asawa ni Lot. **33** Si bisan kinsa nga magtinguha sa pagtipig sa iyang kinabuhi mawad-an hinuon niini. Apan si bisan kinsa nga magbuhis sa iyang kinabuhi tungod sa iyang pagsunod kanako makabaton sa kinabuhi nga walay kataposan. **34** Ang tinuod, nianang gabhiona, kon adunay duha ka tawo nga magtapad sa pagpangatulog, ang usa kuhaon ug ang usa ibilin. **35** Kon adunay duha ka babaye nga maggaling, ang usa kuhaon ug ang usa ibilin." **36** Ug kon adunay duha ka tawo nga magtrabaho didto sa uma, ang usa kuhaon ug ang usa ibilin." **37** Unya nangutana ang iyang mga tinun-an, "Ginoo, asa man kini mahitabo?" Gitubag niya sila pinaagi sa usa ka panultihon, "Kon asa ang patayng lawas, atua usab didto magtigom ang mga buwitre."

18 Unya gisuginlan ni Jesus ang iyang mga tinun-an sa usa ka sambingay aron tudloan sila sa pag-ampo kanunay ug dili mawad-an sa paglaom.

2 Miingon siya, "Sa usa ka siyudad adunay usa ka huwes nga walay kahadlok sa Dios ug walay pagpakabana sa iyang isigka-tawo. 3 Ug sa maong siyudad adunay usa ka biyuda nga nagbalik-balik sa huwes aron tabangan siya sa iyang kaso. 4 "Sa sinugdan dili molaban ang huwes. Apan sa kaulahian, tungod kay nagbalik-balik ang biyuda, nakahuna-huna siya nga bisan tuod ug wala siyay kahadlok sa Dios ug walay pagpakabana sa iyang isigka-tawo, molaban na lang siya kay gipul-an na siya sa pagbalik-balik sa biyuda." 6 Unya miingon si Ginoong kanila, "Nan, nakita ninyo ang gihimo sa huwes bisan dili siya matarong? 7 Ang Dios pa kaha ang dili molaban sa iyang mga pinili nga nagtawag kaniya adlaw ug gabii? 8 Ang tinuod, diha-diha tabangan niya sila. Apan kon mobalik na ang Anak sa Tawo dinhi sa kalibotan, aduna pa kaha siyay makita nga mga tawo nga adunay pagtuo?" 9 Adunay mga tawo didto nga nagtuo nga sila lang gayod ang matarong ug gitamay nila ang uban. Busa gisultihan sila ni Jesus niining samingay. 10 "Adunay duha ka tawo nga miadto sa templo aron sa pag-ampo. Ang usa Pariseo ug ang usa maniningil ug buhis. 11 Mitindog ang Pariseo ug nag-ampo mahitungod sa iyang kaugalingon ug sama niini, 'Dios ko, mapasalamaton ako kanimo nga dili ako sama sa uban nga mga tawo, mga mangingilad, limbongan, babaero, ug dili usab ako sama nianang maniningil ug buhis. 12 Kaduha ako magpuasa kada semana, ug gihatag ko ang ikanapulo nga bahin sa tanan kong kinitaan.' 13 "Ang maniningil ug buhis nagtindog sa layo ug dili gani siya mohangad sa langit, hinuon gipukpok niya ang iyang dughan sa paghinulsol ug miingon, 'Dios ko, kaloy-i ako nga usa ka makasasala!' 14 "Sa pagkatinuod, kining tawhana, ug dili ang Pariseo, ang mipauli nga gipakamatarong sa Dios. Kay si bisan kinsa nga magpataas sa iyang kaugalingon ipaubos, apan ang magpaubos sa iyang kaugalingon ipataas." 15 Usa ka adlaw niana gidala sa mga tawo ngadto kang Jesus ang ilang gagmay nga mga bata aron pandongan niya sa iyang kamot sa pagpanalangin kanila. Sa dihang nakita sa iyang mga tinun-an nga gidala sa mga tawo ang ilang kabataan ngadto kang Jesus gibaadlong nila sila. 16 Apan gitawag ni Jesus ang mga bata nga moduol kaniya, ug miingon siya sa iyang mga tinun-an, "Pasagdi lang ninyo ang mga bata nga moduol kanako. Ayaw ninyo sila pugngi, kay ang mga sama kanila nasakop sa paghari sa Dios. 17

Sa pagkatinuod, si bisan kinsa nga dili magpasakop sa paghari sa Dios nga sama sa pagpasakop niining mga bata dili gayod mahiapil sa paghari sa Dios." 18 Adunay usa ka tigdumala sa mga Judio nga nangutana kang Jesus, "Maayong Magtutudlo, unsa man ang akong himuon aron makaangkon ako sa kinabuhi nga walay kataposan?" (aiōnios g166) 19 Mitubag si Jesus kaniya, "Nganong miingon ka man nga maayo ako? Walay bisan kinsa nga maayo gawas sa Dios. 20 Bahin sa imong pangutana, nahibalo ka na sa giingon sa Kasugoan: 'Ayaw pagpanapaw, ayaw pagpatay, ayaw pagpangawat, ayaw pagsaksi ug bakak, tahora ang imong amahan ug inahan.'" 21 Mitubag ang tawo, "Kanang tanan gituman ko sukad pa sa akong pagkabata." 22 Sa pagkadungog ni Jesus sa iyang tubag, miingon siya, "Usa pa gayod ka butang ang angay mong himuon. Ibaligya ang tanan mong kabtangan, ug ang halin ipanghatag sa mga kabos. Ug mahimo kang adunahan didto sa langit. Pagkahuman, balik ug sunod kanako." 23 Apan sa pagkadungog niya niini, nasubo siya tungod kay adunahan man siya kaayo. 24 Sa dihang nakita ni Jesus nga nasubo siya, miingon si Jesus, "Lisod gayod alang sa mga adunahan nga magpasakop sa paghari sa Dios. 25 Sayon pa ang paglusot sa mananap nga kamelyo sa bangag sa dagom kaysa pagpasakop sa adunahan sa paghari sa Dios." 26 Unya nangutana ang mga nakadungog sa gisulti ni Jesus, "Kon mao kana, kinsa na man lang ang maluwas?" 27 Gitubag sila ni Jesus, "Ang dili mahimo sa tawo mahimo sa Dios." 28 Unya miingon si Pedro, "Amo bayang gibiyaan ang among mga kabtangan ug misunod kami kanimo." 29 Miingon si Jesus kanila, "Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo, walay bisan kinsa nga mibiya sa iyang balay, asawa, mga igsoon, ginikanan, o mga anak tungod ug alang sa iyang pagpasakop sa paghari sa Dios, 30 nga dili makadawat niining panahona sa mas labaw pa kaysa iyang gibiyaan, ug sa umaabot adunay kinabuhi pa siya nga walay kataposan." (aiōn g165, aiōnios g166) 31 Gilain ni Jesus ang iyang dose ka tinun-an ug giingnan, "Paminaw kamo! Nagpadulong kita sa Jerusalem, ug didto matuman ang mga sinulat sa mga propeta mahitungod sa Anak sa Tawo. 32 Kay itugyan ako ngadto sa mga tawo nga dili Judio. Bugal-bugalan nila ako, pakaulawan ug luwaan. 33 Latigohon usab nila ako ug patyon, apan sa ikatulo ka adlaw mabanhaw ako." 34 Apan wala gayod sila

makasabot kon unsa ang buot ipasabot ni Jesus, tungod kay gililong kanila ang kahulogan sa iyang gisulti. **35** Sa nagkaduol na sila si Jesus sa Jerico, adunay usa ka buta nga naglingkod sa daplin sa dalan ug nagpakilimos. **36** Pagkadungog niya nga daghan ang nangagi, nangutana siya kon unsa kadto. **37** Gisulitihan nila kini nga miagi si Jesus nga taga-Nazaret. **38** Pagkahibalo niya niini misinggit siya, "Jesus, kaliwat ni David, kaloy-i intawon ako!" **39** Gibadlong siya sa mga tawo aron mohilom. Apan gipakusgan pa gayod hinuon niya ang pagsinggit, "Kaliwat ni David, kaloy-i intawon ako!" **40** Unya mihunong si Jesus ug misugo nga dad-on ang buta ngadto kaniya. Pag-abot sa buta gipangutana kini ni Jesus, **41** "Unsay imong gusto nga buhaton ko kanimo?" Mitubag ang buta, "Ginoo, gusto ko nga makakita pag-usab." **42** Miingon si Jesus kaniya, "Makakita ka na. Ang imong pagtuo nag-ayo kanimo." **43** Ug diha-diha nakakita siya. Misunod dayon siya kang Jesus ug nagdayeg sa Dios. Pagkakita sa mga tawo niini, midayeg usab sila sa Dios.

19 Misulod si Jesus sa Jerico ug miagi didto paingon sa lungsod. **2** Adunay usa ka adunahan didto nga ang iyang ngalan si Zaqueo. Siya mao ang pangulo sa mga maniningil ug buhis. **3** Gusto gayod niya nga makita kon kinsa gayod si Jesus. Apan mubo si Zaqueo ug tungod sa kadaghan sa mga tawo dili siya makakita kang Jesus. **4** Busa midagan siya sa unahan ug misaka sa kahoy nga sikomoro aron makita niya si Jesus, kay didto gayod siya dapit moagi. **5** Pag-abot ni Jesus didto mihangad siya ug miingon, "Zaqueo, dali! Kanaog dayon, kay karong adlaw kinahanglan nga adto ako modayon sa imong balay." **6** Busa nagdali-dali ug kanaog si Zaqueo, ug sa dakong kalipay giabi-abi niya si Jesus. **7** Sa dihang nakita sa mga tawo nga midayon si Jesus sa balay ni Zaqueo, nagbagulbol sila nga nag-ingon, "Nganong diha man gayod siya modayon sa balay nianang tawo nga makasasala?" **8** Didto sa iyang balay mitindog si Zaqueo ug miingon, "Ginoo, ihatag ko ngadto sa mga kabos ang katunga sa akong kabtangan. Ug kon aduna akoy gilimbongan, ibalik ko kaniya sa upat ka pilo." **9** Miingon si Jesus kaniya, "Karon naluwas na kining panimalay, tungod kay kaliwat usab siya ni Abraham. **10** Kay ang Anak sa Tawo mianhi dinhi sa kalibotan aron sa pagpangita ug sa pagluwas sa tanan nga nahisalaag." **11** Samtang naminaw pa

ang mga tawo, gisulitihan sila ni Jesus ug sambingay tungod kay duol na sila sa Jerusalem ug naghunahuna ang mga tawo nga magsugod na gayod ang paghari sa Dios. **12** Miingon si Jesus kanila, "Adunay usa ka dungganon nga tawo nga milakaw sa layong dapit aron sa pagdawat sa katungdanan isip hari sa iyang dapit, ug unya mopauli ra dayon siya. **13** Apan sa wala pa siya makagikan gipatawag niya ang iyang napulo ka mga sulugoon ug gipanghatagan ang matag-usa kanila sa sama nga kantidad, ug miingon siya kanila, 'Gamita ninyo sa negosyo ang akong gihatag kaninyo samtang wala ako.' **14** "Ang iyang katagilungsod wala makagusto kaniya. Busa sa dihang nakagikan na siya, nagpadala sila ug mga representante didto sa iyang giadtoan sa pagsulti nga dili nila gusto nga maghari siya kanila. **15** "Apan gihimo gihapon siya nga hari. Pagbalik niya sa iyang dapit, gipatawag niya ang mga sulugoon nga iyang gipanghatagan ug kuwarta nga inegosyo, aron mahibaloan niya kon pila ang ilang ginansya. **16** "Ang una nga miabot miingon kaniya, 'Sir, ang imong gihatag nga kuwarta kanako nakaginansya ug napulo ka pilo.' **17** "Miingon ang hari, 'Maayo gayod! Maayo ka nga sulugoon. Tungod kay kasaligan ka sa gagmay nga butang, padumalahon ka nako sa napulo ka siyudad.' **18** "Ang ikaduha nga sulugoon miabot usab ug miingon, 'Sir, ang imong gihatag nga kuwarta kanako nakaginansya ug lima ka pilo.' **19** "Mitubag ang hari kaniya, 'Padumalahon ka nako ug lima ka siyudad.' **20** "Ug miabot ang usa pa gayod ug miingon, 'Sir, ania ang imong kuwarta. Giputos ko gayod kini ug gitagoan, **21** kay nahadlok ako kanimo tungod kay labihan ka kaestrikto. Nanguha ka sa ginansya nga gihagoan sa uban, ug nanguha ka usab sa ani bisan dili ikaw ang nagtanom.' **22** "Miingon ang hari kaniya, 'Wala kay pulos nga sulugoon! Ang imong gisulti mao usab ang akong gamiton sa pagsentensya kanimo. Nahibaloan mo nga estrikto ako ug nanguha sa ginansya nga gihagoan sa uban, ug nanguha usab ako sa ani bisan dili ako ang nagtanom. **23** Apan nganong wala mo man ibutang ang akong kuwarta sa bangko aron nga sa akong pagbalik makuha ko ang akong kuwarta nga adunay tubo pa?' **24** "Ug miingon ang hari sa mga tawo nga nanindog didto, 'Kuhaa ninyo kaniya ang kuwarta ug ihatag ngadto sa tawo nga nakaginansya ug napulo ka pilo.' **25** "Apan mitubag sila, 'Sir, adunay napulo na siya ka pilo.' **26** "Mitubag ang hari, 'Sulitihan ko kamo, ang kasaligan

hatagan pa. Apan ang dili kasaligan, bisan ang gamay nga gitugyan kaniya kuhaon pa. 27 Kon mahitungod niadtong mga tawo nga nakigbatok kanako ug dili gusto nga maghari ako kanila, dad-a ninyo sila dinhi kanako ug pamatya!” 28 Pagkahuman niya ug sulti niadtong, mipadayon sila ni Jesus sa pagpanglakaw padulong sa Jerusalem. 29 Sa nagkaduol na sila sa mga baryo sa Betfage ug Betania, nga anaa sa bukid nga gitawag ug Bukid sa mga Olibo, gipauna ni Jesus ang duha sa iyang mga tinun-an. 30 Miingon siya kanila, “Pag-una kamo didto sa sunod nga baryo. Pagsulod ninyo, adunay makita kamo nga nating asno nga gihigot. Wala pa gayod kini kasakyi. Hubari ninyo ug dad-a dinhi. 31 Kon adunay mangutana kaninyo kon nganong gihubaran ninyo ang asno, tubaga ninyo nga kinahanglanon kini sa Ginoo.” 32 Busa milakaw silang duha, ug ang gisulti ni Jesus kanila natuman gayod. 33 Sa dihang gihubaran nila ang nating asno gipangutana sila sa tag-ya, “Nganong gihubaran ninyo kana?” 34 Mitubag sila, “Gikinahanglanon kini sa Ginoo.” 35 Gidala dayon nila kini ngadto kang Jesus. Pag-abot didto, gihapinan nila ang asno sa ilang mga kupo ug gipasakay si Jesus. 36 Samtang nagsakay siya gibuklad sa mga tawo ang ilang mga kupo didto sa dalan nga iyang agian aron sa pagpasidungog kaniya. 37 Ug sa paglugsong na niya gikan sa Bukid sa mga Olibo, nalipay ang iyang mga tinun-an ug misinggit sa pagdayeg sa Dios tungod sa ilang nakita nga mga milagro. 38 Miingon sila, “Gipanalanginan sa Ginoo ang Hari nga iyang gipadala!” “Karon adunay kalinaw na gikan sa Dios. Dayegon ta ang Dios!” 39 Didto sa panon, adunay mga Pariseo nga miingon, “Magtutudlo, pahiloma ang imong mga tinun-an.” 40 Miingon si Jesus kanila, “Sa pagkatinuod, kon mohilom sila, ang mga bato mao ang mosinggit sa mga pagdayeg.” 41 Sa nagkaduol na si Jesus sa Jerusalem, ug sa dihang nakita niya kini, mihilak siya. 42 Miingon siya, “Unta mahibaloan ninyo karong adlaw kon unsa ang makahatag kaninyo ug kalinaw! Apan nataptapan ang inyong pangisip. 43 Moabot ang adlaw nga alihan sa inyong mga kaaway ang palibot sa inyong siyudad aron dili na gayod kamo makaikyas, ug bisan asa kamo ila kamong atakihon. 44 Pamatyon nila kamo uban ang inyong mga anak ug gub-on nila ang inyong mga siyudad. Wala gayod silay ibiling bato nga nagpatong tungod kay wala kamo magtagad sa panahon nga luwason na unta kamo sa Dios.” 45 Unya miadto dayon si

Jesus hawanan sa templo ug giabog niya ang mga namaligya didto. 46 Miingon siya kanila, “Miingon ang Dios sumala sa Kasulatan, ‘Ang akong balay dapit nga alampoonan.’ Apan gihimo ninyo kini nga tago-anan sa mga tulisan.” 47 Sukad niadtong, nagtudlo na siya sa templo adlaw-adlaw. Ang kadagkoan sa mga pari, ang mga magtutudlo sa Kasugoan, ug ang mga opisyal sa lungsod nagtinguha sa pagpatay kaniya, 48 apan wala sila makahigayon sa paghimo niini tungod kay nawili ang mga tawo sa pagpaminaw sa iyang mga pagpanudlo.

20 Usa ka adlaw niana, samtang nagtudlo si Jesus sa mga tawo ug nagsangyaw sa Maayong Balita didto sa templo, miduol kaniya ang kadagkoan sa mga pari, ang mga magtutudlo sa Kasugoan, ug ang mga pangulo sa mga Judio. 2 Nangutana sila, “Unsa ba ang imong katungod sa pagbuhat niining mga butanga dinhi sa templo. Kinsa ba gayod ang naghatag kanimo niini nga katungod?” 3 Mitubag si Jesus kanila, “Aduna usab akoy pangutana kaninyo. Sultihi ninyo ako, 4 kang kinsa ba naggikan ang katungod ni Juan sa pagbautismo, sa Dios ba o sa tawo?” 5 Naglalis sila kon unsa ang ilang itubag, “Kon moingon kita nga, ‘Gikan sa Dios,’ moingon siya, ‘O, nganong wala man kamo motuo kang Juan?’ 6 Apan kon moingon kita nga ‘Gikan sa tawo,’ batoon kita sa mga tawo, tungod kay mituo sila nga si Juan propeta sa Dios.” 7 Busa mitubag sila kang Jesus nga wala sila mahibalo. 8 Unya miingon si Jesus kanila, “Kon mao kana dili ko usab kamo sultihan kon diin gikan ang akong katungod sa pagbuhat niini.” 9 Gisuginlan dayon ni Jesus ang mga tawo niini nga sambingay, “Adunay usa ka tawo nga adunay yuta nga gipatamnan niya ug ubas. Pagkahuman gipasaopan niya kini ug milakaw ngadto sa layong dapit. 10 Sa panahon na sa pagpamupo sa ubas, gisugo niya ang usa ka sulugoon ngadto sa mga saop aron sa pagkuha sa iyang bahin. Apan pag-abot didto sa sulugoon, gikulata nila kini ug gipapauli nga walay dala. 11 Unya nagsugo na usab ang tag-ya ug usa pa ka sulugoon. Apan pag-abot sa sulugoon didto sa mga saop gikulata usab kini ug gipakaulawan ug gipapauli usab nila nga walay dala. 12 Nagsugo pa gayod ang tag-ya ug ikatulong sulugoon, apan pag-abot niya didto gipasakitan nila kini ug giabog pauli. 13 “Busa ang tag-ya sa ubasan miingon, ‘Unsa na lang kaha ang akong buhaton? Ah, sugoon ko

na lang ang akong pinalanggang anak, kay tingali ug tahoron nila siya.' 14 "Apan sa pagkakita sa mga saop sa iyang anak, miingon sila, 'Ania na ang manununod. Dali, patyon nato siya aron maato na ang iyang mapanunod.' 15 Busa gidala nila kini ngadto sa gawas sa ubasan ug gipatay. "Karon, unsa man ang buhaton sa tag-iya ngadto kanila? 16 Sigurado gayod nga adtoon niya ang mga saop ug pamasyon. Unya pasaopan niya sa uban ang iyang ubasan." Pagkadungog niini sa mga tawo miingon sila, "Hinaut unta nga dili itugot sa Dios nga mahitabo ang sama niana!" 17 Apan gitan-aw sila ni Jesus ug gipangutana, "Unsa man diay ang kahulogan sa Kasulatan nga nag-ingon: "Ang bato nga gisalikway sa mga panday mao gayod hinuon ang nahimong pundasyon"? 18 Si bisan kinsa nga mahulog niadtong batoha mabalian, apan ang mahulogan sa maong bato madugmok gayod." 19 Niadtong higayona dakpon na unta siya sa mga magtutudlo sa Kasuguan ug sa kadagkoan sa mga pari, kay nahibaloan nila nga sila gayod ang iyang gitumong sa iyang samingay. Apan nahadlok sila sa mga tawo. 20 Busa naghulat na lang sila ug laing higayon. Nagpadala sila ug mga espiya nga nagpakaaron-ingnon nga maayo ang ilang tuyo, aron nga kon adunay makita sila nga sayop sa iyang gipanulti, isumbong nila siya ngadto sa gobernador. 21 Nangutana kining mga espiya kang Jesus, "Magtutudlo, nasayod kami nga husto ang imong gipanulti ug gipanudlo. Ug wala ka gayoy gipalabi bisan kinsa, hinuon ang kamatuoran mahitungod sa kabubut-on sa Dios alang sa mga tawo mao gayod ang imong gipanudlo. 22 Sa imong huna-huna, husto ba o dili nga kita, isip mga Judio, mobayad ug buhis ngadto sa Emperador sa Roma?" 23 Apan nahibaloan ni Jesus ang ilang daotang tuyo, busa miingon siya kanila, 24 "Pakit-a ninyo ako ug kuwarta. Kang kinsa bang hitsura ug ngalan ang nahimutang diha?" Mitubag sila, "Iya sa Emperador." 25 Busa miingon si Jesus kanila, "Kon mao kana, ihatag ninyo sa Emperador ang iya sa Emperador ug sa Dios ang iya sa Dios." 26 Busa sa atubangan sa tanan wala gayod nila siya mabitik sa iyang gipanulti. Ug tungod kay natingala sila sa tubag ni Jesus, mihilom na lang sila. 27 Adunay mga Saduseo nga miduol kang Jesus. Kining mga tawhana wala nagtuo nga adunay pagkabanhaw. 28 Nangutana sila, "Magtutudlo, gisulat ni Moises kanato kini nga balaod nga kon mamatay ang lalaki ug wala silay anak sa

iyang asawa, kinahanglan nga ang iyang igsoon ang mangasawa sa nabalo aron makaanak siya alang sa iyang igsoon nga namatay. 29 Karon, adunay pito ka managsoon nga lalaki. Ang kamagulangan nakapangasawa, ug namatay siya nga wala anak. 30 Busa ang balo gipangasawa sa sunod nga igsoon. Apan namatay usab siya nga wala silay anak. 31 Mao usab ang nahitabo sa ikatulo nga igsoon, hangtod sa ikapito. Nangamatay silang tanan nga wala anak niadtong nga babaye. 32 Sa kaulahian namatay usab ang babaye. 33 Karon, kon moabot na ang pagkabanhaw, kang kinsa man siyang asawa, kay silang pito nakapangasawa man kaniya?" 34 Gitubag sila ni Jesus, "Dinhi sa kalibotan magminyoay ang mga tawo. (aiōn g165) 35 Apan si bisan kinsa nga takos nga banhawon ug dad-on didto sa laing kinabuhi dili na magminyoay. (aiōn g165) 36 Dili na sila mamatay tungod kay mahisama na sila sa mga anghel; mga anak sila sa Dios, kay gibanhaw man sila. 37 Bahin sa pagkabanhaw sa mga patay, bisan gani ang giingon ni Moises didto sa nagdilaab nga sampinit nagpamatuod niini. Dili ba nga gitawag man niya ang Ginoo nga 'Dios ni Abraham, Dios ni Isaac, ug Dios ni Jacob'? 38 Tungod kay ang Dios dili Dios sa mga patay, kondili Dios sa mga buhi. Alang kaniya, buhi ang tanan." 39 Ang uban nga magtutudlo sa Kasuguan miingon, "Magtutudlo, husto ang imong tubag." 40 Ug wala nay nangahas pa sa pagpangutana kaniya. 41 Unya, nangutana si Jesus sa mga tawo, "Nganong giingon man nila nga ang Mesiyas kaliwat ni David? 42 Kay si David mismo nag-ingon man diha sa Libro sa mga Salmo: "Miingon ang Ginoo sa akong Ginoo, "Lingkod dinhi dapit sa akong tuo, 43 hangtod mapailalom ko kanimo ang imong mga kaaway." 44 Kon gitawag siya ni David nga iyang Ginoo, mahimo ba nga kaliwat lang siya ni David?" 45 Samtang naminaw ang mga tawo kang Jesus, miingon siya sa iyang mga tinun-an, 46 "Pagbantay kamo sa mga magtutudlo sa Kasuguan nga gustong magsuroy-suroy nga nagbistig taas. Sa mga dapit nga tigomanan sa mga tawo, gusto nila nga tahoron sila. Sa mga sinagoga sa mga Judio o sa mga kombira gipili gayod nila ang mga lingkoranan nga alang sa mga pinasidunggan. 47 Giilog nila ang mga kabtangan sa mga babaye nga balo, ug gitabon-tabonan lang nila ang ilang daotang binuhatan pinaagi sa tag-as nga mga pag-ampo. Kini sila makadawat ug mas bug-at nga silot."

21 Samtang nagtan-aw si Jesus nakita niya ang mga adunahan nga naghulog sa ilang kuwarta didto sa sudlanan sa kuwarta sa templo. **2** Ug nakita usab niya ang usa ka kabos nga biyuda nga naghulog ug duha lang ka sinsilyo. **3** Unya miingon si Jesus, “Sa pagkatinuod, mas dako ang gihulog sa kabos nga biyuda kay kanilang tanan. **4** Kay sila daghan ug kuwarta ug ang ilang gihatag baliwala lang kanila; apan ang balo, bisan tuod kabos siya, gihatag niya ang tanan niyang panginabuhian.” **5** Adunay mga tawo didto nga naghisgot mahitungod sa matahom nga mga bato ug sa mga butang nga gihalad sa mga tawo nga nagpatahom sa templo. Apan miingon si Jesus kanila, **6** “Moabot ang adlaw nga kining mga butang nga inyong nakita gun-ubon, ug wala gayoy bisan usa ka bato nga magpabilin ibabaw sa laing bato.” **7** Nangutana sila kang Jesus, “Magtutudlo, kanus-a ba mahitabo kining imong giingon? Unsa man ang mga timailhan nga kining mga butanga hapit nang mahitabo?” **8** Miingon si Jesus kanila, “Pagbantay kamo nga walay makapahisalaag kaninyo. Kay daghan ang moabot pinaagi sa akong ngalan ug moingon nga sila ang Mesiyas, ug moingon usab sila nga miabot na ang panahon. Apan ayaw kamo pagtuo o pagsunod kanila. **9** Kon makadungog kamo nga adunay mga gira ug mga kagubot, ayaw kamo kahadlok, kay kana kinahanglan nga mahitabo una, apan wala kana magkahulogan nga moabot na ang kataposan.” **10** Ug miingon pa gayod si Jesus kanila, “Makiggubat ang nasod batok sa laing nasod, ang gingharian batok sa laing gingharian. **11** Adunay moabot nga kusog nga mga linog, ug adunay kagutom ug kamatay nga moabot sa nagkalain-lain nga mga dapit. Ug makita usab ninyo ang mga makalilisang ug kahibulongan nga mga timailhan gikan sa langit. **12** “Apan sa dili pa kini mahitabo, dakpon kamo ug lutoson sa mga tawo. Dad-on nila kamo sa mga sinagoga ug prisohon. Dad-on usab nila kamo ngadto sa mga hari ug mga gobernador aron imbigstigahon tungod sa inyong pagsunod kanako. **13** Apan kini mahimong kahigayonan alang kaninyo aron isulti kanila ang Maayong Balita. **14** Busa itisok sa inyong alimpatakan nga kon mahitabo kini dili kamo maglisod kon unsa ang inyong itubag, **15** kay hatagan ko kamo ug kaalam sa pagtubag aron dili makasupak kaninyo ang inyong mga kaaway. **16** Bisan gani ang inyong kaugalingon nga mga ginikanan, mga igsoon, mga paryente, ug mga higala magsumbong batok kaninyo. Ug ang uban kaninyo patyon gayod nila. **17** Dumtan kamo sa tanan tungod kay kamo akong mga tinun-an. **18** Apan walay kadaot nga mahitabo kaninyo. **19** Ug kon magpadayon kamo makaangkon kamo ug kinabuhi. **20** “Kon makita ninyo nga ang Jerusalem gilibotan na sa mga sundalo, mahibaloan ninyo nga hapit na ang iyang pagkapukan. **21** Busa ang mga tawo sa Judea kinahanglan mokalagiw ngadto sa kabukiran. Papahawaa ang anaa sa siyudad sa Jerusalem, ug kadtong atua sa uma ayaw na paadtoa sa Jerusalem. **22** Kay nianang mga adlaw silotan sa Dios ang Jerusalem aron sa pagtuman sa giingon sa Kasulatan. **23** Alaot ang mga mabdos ug ang mga inahan nga nagpasuso nianang mga adlaw. Dako nga pag-antos ang moabot niining dapita, kay dako ang kapungot sa Dios sa katawhan niini. **24** Ang uban kanila mangamatay sa gira, ug ang uban bihagon ug dad-on ngadto sa uban nga mga nasod. Ug kining siyudad sa Jerusalem pukanon ug dumalahon sa mga dili Judio hangtod matapos ang gitagal sa Dios. **25** “Mahitabo usab nga adunay mga timailhan nga makita sa adlaw, sa bulan, ug sa mga bitoon. Dinhi sa kalibotan makuyawan ang mga nasod tungod sa dahunog sa dagkong mga balod. **26** Makuyapan ang mga tawo sa kahadlok kon unsa ang mahitabo niining kalibotan. Tungod kay ang mga bitoon ug ang uban nga atua sa kalangitan pahisalaag gikan sa ilang naandan nga agianan. **27** Unya ang Anak sa Tawo makita diha sa mga panganod nga moabot uban sa gahom nga nagdan-ag gayod. **28** Kon magsugod na kini nga mga panghitabo, ayaw kamo kahadlok tungod kay duol na ang pagluwas kaninyo.” **29** Unya gisuginlan sila ni Jesus niini nga sambingay: “Tan-awa ninyo ang kahoy nga igos ug ang uban pang mga kahoy. **30** Kon makita nato nga nanalingsing na, dili ba moingon kita nga hapit na ang tag-init? **31** Sa ingon usab nga pamaagi, kon makita ninyo nga nangahitabo na kining akong gisulti kaninyo, mahibaloan ninyo nga hapit na ang paghari sa Dios. **32** “Sa pagkatinuod, matuman kining tanan sa dili pa mawala kini nga henerasyon. **33** Mawala ang langit ug ang yuta, apan ang akong mga pulong dili mawala kondili matuman gayod. **34** “Busa bantayi ninyo ang inyong kaugalingon nga dili mawili sa pagkinabuhi nga mapatuyangon, sa paghubog-hubog, ug sa pagkabalaka sa inyong panginabuhi, kay basin kalit lang moabot kadtong adlaw nga dili kamo makabantay. **35** Ug sama unya kamo sa nalit-agan kay

sa kalit lang moabot kini sa tanan nga nagpuyo dinhi sa kalibotan. **36** Busa kanunay kamong mangandam ug mag-ampo nga kon mahitabo na kining tanan, adunay kalig-on kamo aron makalingkawas kamo niining panghitabo, ug makaatubang kamo nga dili maulaw sa Anak sa Tawo.” **37** Sa adlaw mag-adtoan si Jesus sa templo aron magtudlo. Pagkagabii, didto siya magtulogan sa Bukid sa mga Olibo. **38** Sayo pa sa buntag mangadto na ang mga tawo sa templo aron sa pagpaminaw kaniya.

22 Hapit na ang Pista sa Pan nga Walay Patubo nga gitawag usab ug Pista sa Paglabay sa Anghel. **2** Ang kadagkoan sa mga pari ug ang mga magtutudlo sa Kasugoan nangita ug pamaagi kon unsaon nila pagpatay si Jesus nga dili magkagubot, kay nahadlok man sila sa mga tawo. **3** Misulod si Satanas kang Judas nga gitawag ug Iscariote, nga usa sa dose ka mga tinun-an ni Jesus. **4** Busa milakaw siya ug nakigkita sa kadagkoan sa mga pari ug sa mga opisyal sa mga tigbalantay sa templo. Gihisgotan nila kon unsaon niya pagtugyan si Jesus ngadto kanila. **5** Nalipay gayod sila ug nagkauyon nga bayran siya. **6** Misugot usab si Judas ug sukad niadto, nangita siya ug kahigayonan kon unsaon niya pagtugyan si Jesus ngadto kanila nga dili mahibaloan sa mga tawo. **7** Karon, miabot na ang Pista sa Pan nga Walay Patubo. Mao kining adlaw nga kinahanglan nga ihalad ang karnero alang sa Pista sa Paglabay sa Anghel. **8** Busa gisugo ni Jesus si Pedro ug si Juan. Miingon siya, “Pag-una kamo ug andama ang atong panihapon alang sa Pista sa Paglabay sa Anghel.” **9** Nangutana sila kaniya, “Asa man ang imong gusto nga kami mag-andam niini?” **10** Mitubag si Jesus kanila, “Pag-abot ninyo sa siyudad, adunay motagbo kaninyo nga tawo nga nagdala ug banga nga adunay tubig. Sunda ninyo siya ug sulod usab kamo sa balay nga iyang sudlan, **11** ug ingna ninyo ang tagbalay, ‘Nangutana ang Magtutudlo kon asa ang kuwarta nga kan-an niya uban sa iyang mga tinun-an sa pagsaulog sa Pista sa Paglabay sa Anghel.’ **12** Ipakita niya kaninyo ang dako nga kuwarta sa taas nga kompleto sa kagamitan. Didto kamo pag-andam sa atong panihapon.” **13** Nanglakaw ang duha nga iyang gisugo, ug nakita nila ang tanan sumala sa giingon ni Jesus kanila. Ug giandam nila didto ang panihapon alang sa pista. **14** Sa dihang tingpanihapon na, milingkod si Jesus kauban sa iyang

mga apostoles aron mangaon. **15** Unya miingon si Jesus kanila, “Dako gayod ang akong handom nga sa dili pa ako mag-antos, magkauban una kita sa pagpangaon sa pagsaulog niining Pista sa Paglabay sa Anghel. **16** Kay ang tinuod, dili na ako mokaon pag-usab niini hangtod nga matuman na ang tinuod nga kahulogan niini kon moabot na ang paghari sa Dios.” **17** Unya mikuha siya ug kopa, nagpasalamat sa Dios, ug miingon, “Ilibot ninyo kini ug pagpuli-puli kamo sa pag-inom. **18** Sa pagkatinuod, gikan karon dili na ako moinom sa ilimnon nga gikan sa ubas hangtod nga moabot ang paghari sa Dios.” **19** Mikuha siya ug pan ug nagpasalamat sa Dios. Unya gipikas-pikas niya kini ug gipanghatag kanila ug miingon, “Mao kini ang akong lawas nga gihatag alang kaninyo. Himoa ninyo kini aron sa paghandom kanako.” **20** Pagkahuman, gikuha niya ang ilimnon ug miingon, “Kini nga ilimnon mao ang bag-o nga kasabotan nga palig-onon pinaagi sa akong dugo nga iula alang kaninyo. **21** ‘Apan paminaw kamo, ania kauban nato dinhi sa pagpangaon ang tawo nga magluib kanako. **22** Kay ang Anak sa Tawo mamatay sumala sa plano sa Dios, apan alaot ang tawo nga motugyan kanako ngadto sa akong mga kaaway.” **23** Pagkadungog nila niini nagpangutan-anay sila kon kinsa kaha kanila ang mohimo niini. **24** Sa kaulahian naglalis ang mga tinun-an kon kinsa gayod kanila ang pinakalabaw. **25** Busa miingon si Jesus kanila, “Dinhi niining kalibotan nagmando ang mga hari sa ilang mga sakop. Ug gusto sa adunay mga gahom nga tawgon sila nga mga ‘dalangpanan sa mga tawo.’ **26** Apan kaninyo dili ingon niana. Kay kon kinsa kaninyo ang adunay taas nga katungdanan, kinahanglang magpaubos. Ug kon kinsa kaninyo ang nagdumala, kinahanglan mahisama siya sa sulugoon. **27** Kinsa sa duha ang mas labaw, ang gisilbihan ba sa pagkaon o ang nagsilbi? Dili ba nga mas labaw man ang gisilbihan? Apan ako mao gayod ang nagsilbi kaninyo bisan tuod ug ako inyong agalon. **28** ‘Kamo ang miunong kanako sa mga pagsulay nga akong naagian. **29** Busa tungod kay gihatagan ako sa akong Amahan ug gahom sa paghari, hatagan ko usab kamo sa samang gahom. **30** Makauban ko kamo sa pagpangaon ug pag-inom didto sa akong lamisa kon maghari na ako. Magdumala ug maghukom kamo sa dose ka tribo sa Israel. **31** ‘Simon, paminawa ako! Nananghid si Satanas nga sulayan niya kamo. **32** Apan nag-ampo ako alang kanimo aron nga dili

mawala ang imong pagtuo. Ug kon mobalik ka na sa imong pagtuo kanako lig-onon mo ang pagtuo sa imong mga igsoon.” 33 Mitubag si Pedro, “Ginoo, andam gayod ako nga mounong kanimo bisan sa prisohan o sa kamatayan.” 34 Miingon si Jesus kaniya, “Pedro, sultihan ka nako sa tinuod, sa dili pa motuktugaok ang manok unyang gabii ilimod mo na sa makatulo nga nakaila ka kanako.” 35 Unya gipangutana ni Jesus ang iyang mga tinun-an, “Sa dihang gisugo ko kamo kaniadto nga manglakaw sa pagwali, giingnan ko kamo nga dili magdala ug pitaka, o bag, o sandalyas. Unya unsa man, nakulangan ba kamo sa bisan unsa?” Mitubag sila, “Wala gayod.” 36 Miingon si Jesus, “Apan karon, kon adunay bag o pitaka kamo, dad-a kini. Ug kon wala kamoy espada, ibaligya ang inyong bisti ug pagpalit ug espada. 37 Sa pagkatinuod, kinahanglan nga matuman ang anaa sa Kasulatan mahitungod kanako nga nag-ingon, ‘Giisip siya nga usa sa mga kriminal.’ Ug gani ang anaa sa Kasulatan mahitungod kanako matuman na.” 38 Miingon ang mga tinun-an, “Ginoo, ania adunay duha ka espada dinhi.” Mitubag si Jesus, “Husto na kana.” 39 Milakaw si Jesus ug miadto sa Bukid sa mga Olibo sumala sa iyang nabatasan. Miuban kaniya ang iyang mga tinun-an. 40 Pag-abot nila didto miingon siya, “Pag-ampo kamo nga dili kamo madaog sa pagsulay.” 41 Mipalayo-layo siya kanila, unya miluhod siya ug nag-ampo. 42 Miingon siya, “Amahan, kon itugot mo, ayaw ipadangat kining umaabot nako nga pag-antos. Apan dili ang akong pagbuot ang matuman, kondili ang imo.” [43 Nagpakita kaniya ang anghel gikan sa langit ug nagpalig-on kaniya. 44 Tungod sa tumang kasakit nga iyang gibati, hugot ug kinasing-kasing ang iyang pag-ampo, ug ang iyang singot daw sa dugo nga mitulo sa yuta.] 45 Pagkahuman niya ug ampo, mitindog siya ug mibalik sa iyang mga tinun-an. Naabtan niya sila nga nangatulong tungod kay naluya sila sa hilabihan nga kasubo. 46 Miingon si Jesus kanila, “Nganong nangatulong man kamo? Bangon kamo ug pag-ampo nga dili kamo madaog sa pagsulay.” 47 Samtang nagsulti pa si Jesus, miabot ang daghang mga tawo. Si Judas nga usa sa dose ka tinun-an ang gauna kanila. Miduol si Judas kang Jesus ug mihalok kaniya. 48 Miingon si Jesus kaniya, “Judas, budhian mo ba ang Anak sa Tawo pinaagi sa usa ka halok?” 49 Sa dihang nakita sa mga sumusunod ni Jesus nga murag adunay mahitabo na kaniya, miingon sila, “Ginoo, panigbason ba namo sila?” 50 Ug gitigbas sa usa kanila ang sulugoon sa pangulong pari, ug naputol ang tuong dalunggan niini. 51 Apan miingon si Jesus kanila, “Husto na kana!” Unya gibalik ni Jesus ang naputol nga dalunggan ug naayo. 52 Unya miingon si Jesus sa kadagkoan sa mga pari, sa mga opisyal sa mga tigbalantay sa templo, ug sa uban nga mga pangulo sa mga Judio nga miadto didto sa pagdakop kaniya, “Tulisan ba ako nga kinahanglan nga magdala gayod kamo ug mga espada ug mga bunal sa pagdakop kanako? 53 Adlaw-adlaw didto ako sa templo ug didto usab kamo. Nganong wala man ninyo ako dakpa? Apan mao na kini ang inyong higayon. Ug niining panahona naghari ang kangitngit.” 54 Gidakop nila si Jesus ug gidala ngadto sa balay sa pangulong pari. Misunod usab si Pedro, apan didto lang siya sa layo. 55 Didto sa tunga sa tugkaran naghaling ug kalayo ang mga tawo ug nanglingkod didto sa duol aron mainit-initan. Si Pedro nagpaduol usab didto kanila ug milingkod. 56 Adunay usa ka sulugoon nga babaye nga nakakita kang Pedro nga nanglingkod duol sa kalayo. Gitutokan niya si Pedro, ug miingon, “Kini siya kauban usab nianang tawo.” 57 Apan milimod si Pedro nga nag-ingon, “Day, wala man gani ako makaila kaniya.” 58 Wala madugay adunay nakakita na usab kaniya nga lalaki nga nag-ingon, “Ikaw usa usab sa iyang mga kauban.” Apan mitubag si Pedro, “Dili uy! Dili niya ako kauban.” 59 Mga usa ka oras ang milabay ug aduna na usab miingon, “Tinuod gayod nga kining tawhana kauban niya kay siya taga-Galilea usab.” 60 Apan mitubag si Pedro, “Dili uy! Wala ako makahibalo sa imong gipanulti.” Samtang nagsulti pa si Pedro, mituktugaok ang manok. 61 Milingi ang Ginoo ug gitutokan niya si Pedro. Unya nahinumdoman ni Pedro ang gisulti sa Ginoo nga sa dili pa motuktugaok ang manok, ilimod na niya siya sa makatulo. 62 Busa migawas si Pedro ug mihilak gayod sa hilabihan. 63 Gibugal-bugalan ug gibunalan si Jesus sa mga tawo nga nagbantay kaniya. 64 Gitaptapan nila siya ug giingnan, “Tag-ana kon kinsa ang nagdapat kanimo?” 65 Ug daghan pa gayod ang ilang gipanulti sa pagpakaulaw kaniya. 66 Pagkabuntag, nagtigom ang mga pangulo sa mga Judio. Ang uban kanila kadagkoan sa mga pari, ug ang uban nga magtutudlo sa Kasugoan. Gidala nila si Jesus sa ilang korte. 67 Miingon sila kang Jesus, “Tug-ani kami kon ikaw ba ang Mesiyas.” Mitubag siya, “Bisan sultihan ko kamo dili gihapon kamo motuo. 68 Ug kon pangutan-on ko kamo dili usab

kamo motubag. **69** Apan gikan karon, ang Anak sa Tawo molingkod na sa tuong dapit sa Makagagahom nga Dios." **70** Miingon silang tanan, "Kon mao kana, ikaw diay ang Anak sa Dios." Mitubag si Jesus, "Kamo na gayod ang nag-ingon." **71** Busa miingon sila, "Unsa pa gayod nga mga pagpamatuod ang atong gikinahanglan? Kita na mismo ang nakadungog sa iyang giingon."

23 Pagkahuman niadto, mitindog silang tanan ug gidala nila si Jesus kang Pilato, 2 ug gisumbong nila siya. Miingon sila, "Kining tawhana nadakpan namo nga nagpahisalaag sa among isigka-Judio, tungod kay gisulihan niya sila nga dili magbayad ug buhis ngadto sa Emperador, ug nag-ingon pa gayod siya nga siya mao ang Mesiya. Ang buot niyang ipasabot nga siya usa ka hari." **3** Busa gipangutana siya ni Pilato, "Ikaw ba ang hari sa mga Judio?" Mitubag si Jesus kaniya, "Gisulti mo na." **4** Unya miingon si Pilato sa kadagkoan sa mga pari ug sa mga tawo, "Wala akoy nakita nga sala niining tawhana aron silotan siya." **5** Apan namugos gayod sila ug nangatarungan, "Nagdala siya ug kasamok sa mga katawhan sa tibuok Judea pinaagi sa iyang mga pagpanudlo, gikan sa probinsya sa Galilea hangtod dinhi sa siyudad sa Jerusalem." **6** Pagkadungog niini ni Pilato, nangutana siya kon taga-Galilea ba si Jesus. **7** Sa pagkahibalo niya nga si Jesus gikan sa lugar nga sakop sa gidumalahan ni Herodes, gipadala niya si Jesus ngadto kaniya, tungod kay niadtong higayona didto man si Herodes sa Jerusalem. **8** Pagkakita ni Herodes kang Jesus nalipay gayod siya, kay dugay na siyang nagtinguha nga makita si Jesus tungod kay daghan na ang iyang nadunggan mahitungod kaniya, ug gusto usab niya nga magbuhat siya ug milagro aron makita niya. **9** Daghan ang mga pangutana ni Herodes kang Jesus, apan wala siya motubag. **10** Ang kadagkoan sa mga pari ug ang mga magtutudlo sa Kasugoan nanindog didto ug bisan unsa na lang ang ilang mga sumbong batok kang Jesus. **11** Dayon gitamay ug gibugal-bugalan siya ni Herodes ug sa iyang mga tigbalantay. Gisul-oban kunohay nila siya ug maanindot nga bisti, nga sama sa usa ka dungganon nga tawo, ug gipabalik didto kang Pilato. **12** Niadtong adlaw nagkaamigo si Pilato ug si Herodes, nga magkaaway kaniadto. **13** Unya gipatawag ni Pilato ang kadagkoan sa mga pari, ang mga tigdumala sa lungsod, ug ang uban pa nga mga

tawo. **14** Unya miingon siya kanila, "Gidala ninyo dinhi kanako kining tawhana nga giingon ninyo nga nagpahisalaag sa mga tawo. Apan sa akong pagimbistigar kaniya dinhi sa inyong atubangan, wala gayod akoy nakita nga sala kaniya sama sa inyong gisulti. **15** Bisan gani si Herodes walay bisag usa nga nakita nga sala niining tawhana, mao gani nga gipabalik niya kini dinhi. Wala adunay nahimo kining tawhana nga angayng silotan ug kamatayon. **16** Busa ipalatigo ko na lang siya ug dayon buhian." [**17** Sa matag Pista sa Paglabay sa Anghel kinahanglan nga magpagawas si Pilato ug usa ka priso.] **18** Apan misinggit ang mga tawo, "Patya kanang tawhana ug buhii si Barabas!" **19** (Napriso si Barabas tungod kay kauban siya sa mga nagrebelde sa gobyerno sa Jerusalem ug nakapatay usab siya.) **20** Gusto unta ni Pilato nga buhian si Jesus, busa gisulihan niya pag-usab ang mga tawo. **21** Apan nagpadayon sa pagsinggit ang mga tawo, "Ilansang siya sa krus! Ilansang siya sa krus!" **22** Miingon pa gayod kanila si Pilato sa ikatulo nga higayon, "Ngano, unsa ba ang sala nga iyang nabuhat? Wala man akoy nakita nga sala kaniya nga angay siyang silotan ug kamatayon. Ipalatigo ko siya ug unya buhian dayon." **23** Apan mipadayon pa gayod ang ilang pagsinggit nga ilansang siya sa krus. Ug sa kaulahian milampos gayod sila. **24** Miuyon na lang si Pilato sa mga tawo nga ilansang si Jesus sa krus. **25** Gipabuhian niya ang tawo nga napriso tungod sa iyang pagrebelde sa gobyerno ug pagpatay, kay mao kadto ang gipangayo sa mga tawo. Apan si Jesus iyang gitugyan kanila aron mahimo nila ang ilang gusto kaniya. **26** Samtang gidala nila si Jesus sa dapit diin siya ilansang, natagboan nila si Simon nga taga-Cirene, nga nagpadulong sa siyudad gikan sa uma. Gibira nila siya ug gipapas-an sa krus, ug gipasunod kang Jesus. **27** Daghang mga tawo ang misunod kang Jesus. Adunay mga babaye didto nga nagminatay sa paghilak tungod kay naluoy gayod sila kang Jesus. **28** Apan gilingi sila ni Jesus ug giingnan, "Kamong mga babaye nga taga-Jerusalem, ayaw kamo paghilak tungod kanako. Hilaki ninyo ang inyong kaugalingon ug ang inyong mga anak. **29** Tungod kay moabot ang mga adlaw nga moingon ang mga tawo, 'Bulahan ang mga babaye nga baog ug walay gipasuso.' **30** Nianang panahona moingon ang mga tawo ngadto sa mga bukid, 'Tumpagi kami!' Ug ngadto sa mga bungtod 'Taboni kami!' **31** Kay kon gihimo nila kini

kanako nga walay sala, unsa pa kaha kadaotan ang ilang himuon ngadto sa tawo nga adunay sala?" 32 Gawas kang Jesus adunay duha pa ka tawo nga mga kriminal nga ilang gidala aron patyon. 33 Pag-abot nila sa lugar nga gitawag nga "bagol-bagol," gilansang nila si Jesus sa krus ug ang duha ka kriminal. Ang usa gibutang nila sa tuo ni Jesus ug ang usa sa wala. [34 Miingon si Jesus, "Amahan, pasayloa sila tungod kay wala sila masayod sa ilang gibuhat."] Ug naghulbot-hulbot ang mga sundalo aron bahinon ang mga bistí ni Jesus. 35 Ang mga tawo nanindog didto ug nanan-aw. Gibugal-bugalan siya sa mga tigdumala sa lungsod. Miingon sila, "Giluwas niya ang uban, ipaluwas usab kaniya ang iyang kaugalingon kon siya mao ang Mesiyas nga pinili sa Dios." 36 Gibugal-bugalan usab siya sa mga sundalo samtang nagpaduol sila aron paimnon siya ug aslom nga bino. 37 Miingon sila, "Kon ikaw ang Hari sa mga Judio, luwasa ang imong kaugalingon!" 38 Ug adunay gibutang silang karatula didto sa iyang ulohan nga nag-ingon: Mao kini ang Hari sa mga Judio. 39 Ang usa sa mga kriminal nga gilansang sa krus nagpasipala usab kang Jesus. Miingon siya, "Dili ba ikaw ang Mesiyas? Luwasa ang imong kaugalingon ug kami usab!" 40 Apan gibadlong siya sa usa ka kriminal. Miingon siya, "Wala ka ba mahadlok sa Dios? Managsama lang kita nga gisilotan. 41 Kitang duha angay gayod nga silotan tungod sa atong mga sala. Apan kining tawhana walay sala." 42 Unya miingon siya kang Jesus, "Jesus, hinumdomi intawon ako kon maghari ka na!" 43 Miingon si Jesus kaniya, "Tinuod kining isulti ko kanimo nga karong adlawa ikauban ka nako sa Paraiso." 44 Sa mga alas dose na sa udto, wala na mosidlak ang adlaw. Mingitngit ang tibuok kalibotan sulod sa tulo ka oras. Ang tabil sa templo napikas gikan sa ibabaw paubos. 46 Unya misinggit si Jesus, "Amahan, itugyan ko kanimo ang akong espiritu!" Human niadto nabugto ang iyang gininhawa. 47 Pagkakita sa kapitan sa nahitabo, midayeg siya sa Dios nga nag-ingon, "Tinuod gayod nga walay sala kining tawhana!" 48 Ang tanan nga nakasaksi sa nahitabo, mipauli nga nagpamukpok sa ilang dughan tungod sa tumang kasubo. 49 Ang mga nakaila kang Jesus lakip ang mga babaye nga miuban kaniya gikan pa sa Galilea nanindog didto sa layo ug nakita usab nila ang nahitabo. 50 Adunay usa ka tawo nga ang iyang ngalan mao si Jose nga taga-Arimatea nga sakop sa Judea. Miyembro siya

sa korte sa mga Judio, apan wala siya mosugot sa ilang plano sa pagpatay kang Jesus. Maayo ug matarong siya nga tawo, ug naghulat siya sa paghari sa Dios. 52 Miadto siya kang Pilato ug gipangayo niya ang patayng lawas ni Jesus. 53 Unya gikuha niya ang patayng lawas ni Jesus didto sa krus ug giputos sa panapton nga puti. Gipahimutang niya kini sa lubnganan nga gikabhang sa bakilid nga wala pa sukad malubngi. 54 Adlaw kadto sa pagpangandam alang sa Adlaw nga Igpapahulay. 55 Ang mga babaye nga miuban kang Jesus gikan sa Galilea misunod usab kang Jose ug nakita nila ang lubnganan ug ang pagkahiluna sa patayng lawas ni Jesus. 56 Unya mipauli sila ug nangandam ug mga pahumot nga idihog sa patayng lawas ni Jesus. Apan sa Adlaw nga Igpapahulay, namahulay sila sumala sa Kasugoan.

24 Sayo pa kaayo sa buntag sa adlawng Dominggo, miadto ang mga babaye sa lubnganan nga dala ang ilang giandam nga mga pahumot. 2 Pag-abot nila didto, nakita nila nga ang bato nga gitabon sa lubnganan naligid na. 3 Misulod sila, apan wala nila makita ang patayng lawas ni Ginoong Jesus. 4 Samtang naglibog sila sa nahitabo, sa kalit lang adunay duha ka lalaki nga nagtindog didto sa ilang duol. Ang ilang mga bistí hilabihan gayod kasulaw. 5 Nahadlok gayod ang mga babaye, busa miduko na lang sila. Apan miingon ang duha ka lalaki, "Nganong gipangita man ninyo ang buhi dinhi sa mga patay? 6 Wala siya dinhi. Nabanhaw na siya! Dili ba miingon man siya kaninyo samtang didto pa siya sa Galilea, 7 nga siya nga Anak sa Tawo kinahanglan itugyan ngadto sa mga makasasala ug ilansang sa krus, apan sa ikatulo ka adlaw mabanhaw siya?" 8 Ug unya nahinumdoman sa mga babaye ang gisulti ni Jesus. 9 Busa mipauli sila gikan sa lubnganan ug gisultihan nila ang onse ka mga tinun-an ug sa uban pa nilang mga kaubanan. 10 Ang mga babaye nga misulti sa mga apostoles mao sila si Maria nga taga-Magdala, si Juana, si Maria nga inahan ni Santiago, ug ang uban pang mga babaye. 11 Apan wala motuo ang mga tinun-an, kay sa ilang huna-huna, tumo-tumo lang kini sa mga babaye. 12 Apan si Pedro midagan ngadto sa lubnganan. Pag-abot niya didto miduko siya ug mili sa sulod, ug nakita niya nga ang mga panapton nga giputos sa lawas ni Jesus mao na lang ang nahibilin. Busa mipauli siya nga nahibulong sa nahitabo. 13 Nianang adlaw, adunay duha ka

tinun-an ni Jesus nga nagpadulong sa Emaus nga mga 11 ka kilometro gikan sa Jerusalem. 14 Samtang naglakaw sila, naghisgot sila mahitungod sa mga panghitabo didto sa Jerusalem. Unya miduol si Jesus ug mikuyog kanila. 16 Apan wala sila makaila kaniya kay gipugngan sila sa pag-ila kaniya. 17 Miingon si Jesus kanila, "Unsa man ang inyong gipanagsultihan samtang naglakaw kamo?" Mihinong ang duha ug diha sa ilang mga dagway makita nga naguol sila. 18 Ang usa kanila nga ginganlan ug Cleopas mitubag, "Basin ikaw lang ang gabisita sa Jerusalem nga wala makahibalo kon unsa ang mga panghitabo didto niining mga adlaw." 19 Nangutana si Jesus kanila, "Ngano, unsa man ang nahitabo?" Mitubag sila, "Bahin kang Jesus nga taga-Nazaret. Gamhanan siya nga propeta atubangan sa Dios ug sa mga tawo tungod sa iyang mga pagpanudlo ug mga buhat. 20 Gisumbong siya sa atong kadagkoan sa mga pari ug sa uban pa natong mga tigdumala aron hukman ug kamatayon. Ug gilansang siya sa krus. 21 Naglaom kami nga siya mao na ang magtubos sa Israel. Apan ikatulo na ka adlaw karon sukad siya gipatay. 22 Apan ang nakapatingala kanamo mao ang gisulti sa among mga kauban nga babaye nga sa ilang pag-adto didto sa gilubngan kang Jesus, ganihang sayo sa buntag, wala na nila makita ang iyang patayng lawas. Nagsulti usab sila nga aduna silay nakita nga mga anghel nga nag-ingon kanila nga buhi si Jesus. 24 Pagkahuman, ang uban sa among mga kauban miadto usab sa lubnganan, ug ang gisulti sa mga babaye mao usab ang ilang nakita. Wala gayod nila makita si Jesus didto." 25 Unya miingon si Jesus kanila, "Pagkabuang-buang gayod ninyo! Nganong wala man ninyo tuohi ang tanang gisulti sa mga propeta? 26 Dili ba kinahanglan man nga mag-antos una ang Mesiya niining mga butanga sa dili pa siya pasidunggan sa Dios?" 27 Ug gipasabot kanila ni Jesus ang tanang giingon sa Kasulatan mahitungod kaniya, gikan sa mga sinulat ni Moises hangtod sa mga sinulat sa mga propeta. 28 Pag-abot nila sa baryo nga ilang adtoan, gipatuo sila ni Jesus nga mopadayon siya sa iyang paglakaw. 29 Apan namugos sila nga magpabilin siya uban kanila. Miingon sila, "Dinhi ka lang una kanamo tungod kay hapit na mosalop ang adlaw. Dili madugay gabii na." Busa miuban siya kanila. 30 Samtang nanglingkod na sila sa pagpangaon, mikuha si Jesus ug pan ug nagpasalamat sa Dios. Unya, gipikas-pikas niya kini ug gihatag kanila. 31 Ug niadtong higayona giablihan ang ilang panan-aw ug nailhan nila nga si Ginoong Jesus diay kadto, apan sa kalit lang nawala siya sa ilang panan-aw. 32 Miingon sila, "Mao diay nga pagkanindot gayod sa atong gibati sa dihang gipatin-awan niya kita sa Kasulatan ganiha samtang naglakaw kita sa dalan." 33 Unya mibalik dayon sila sa Jerusalem ug naabtan nila ang onse ka mga tinun-an ug ang uban pang mga tinun-an nga nagtigom, 34 nga nag-ingon, "Tinuod gayod nga nabanhaw ang Ginoo! Nagpakita siya kang Simon." 35 Ug misulti usab ang duha ka lalaki kon unsa ang nahitabo kanila didto sa dalan paingon sa Emaus ug kon sa unsang pamaagi nga nailhan nila si Jesus samtang nagpikas-pikas siya sa pan. 36 Samtang nagsultihanay pa sila, kalit lang nga nagpakita si Jesus nga nagtingod didto sa ilang taliwala ug miingon, "Ang kalinaw maanaa kaninyo." 37 Gikulbaan ug nahadlok gayod sila kay abi nilag kalag ang ilang nakita. 38 Apan miingon si Jesus kanila, "Nganong nasamok kamo? Ug nganong nagduha-duha kamo nga ako kini? 39 Tan-awa ninyo ang agi sa mga lansang sa akong mga kamot ug tiil. Hikapa ninyo ako. Dili ako kalag. Ang kalag walay lawas apan ako adunay lawas ug makita gayod ninyo." 40 Pagkahuman niya ug sulti niini gipakita niya kanila ang iyang mga kamot ug mga tiil. 41 Sa ilang dakong kalipay ug katingala murag dili sila makatuo sa ilang nakita. Ug nangutana si Jesus kanila, "Aduna ba kamoy pagkaon dinhi?" 42 Gihatagan nila siya ug usa ka hiwa nga sinugbang isda. 43 Gikuha niya kini ug gikaon samtang nagtan-aw sila. 44 Pagkahuman miingon siya kanila, "Mao kini ang akong giingon kaninyo samtang nagkauban pa kita, nga ang tanan nga nasulat mahitungod kanako sa Kasulatan ni Moises, sa mga sinulat sa mga propeta, ug sa mga salmo kinahanglan gayod nga matuman." 45 Unya gilamdagan ni Jesus ang ilang mga huna-huna aron masabtan nila ang Kasulatan. 46 Miingon siya kanila, "Miingon ang Kasulatan nga ang Mesiya kinahanglan gayod nga mag-antos ug mamatay, apan mabanhaw siya sa ikatulo ka adlaw. 47 Ug kinahanglan nga isulti ngadto sa tibuok kalibotan gikan sa Jerusalem nga tungod kaniya pasayloon sa Dios ang maghinulsol sa ilang mga sala. 48 Kamo ang mga saksi niining mga butanga. 49 Ipadala ko kaninyo ang Espiritu Santo nga gisaad sa akong Amahan. Apan ayaw una kamo pagbiya dinhi sa Jerusalem samtang wala pa ninyo madawat ang gahom nga gikan sa langit."

50 Unya gidala sila ni Jesus sa Betania. Pag-abot nila didto gibayaw niya ang iyang mga kamot ug gipanalanginan sila. 51 Samtang gipanalanginan niya sila inanay nga gibayaw siya ngadto sa langit palayo kanila. 52 Gisimba nila siya ug mibalik sila sa Jerusalem nga adunay dakong kalipay. 53 Ug kanunay sila didto sa templo sa pagdayeg sa Dios.

Juan

1 Sa sinugdanan, anaa na ang Pulong. Ang Pulong kauban sa Dios, ug ang Pulong mao ang Dios. **2** Sukad pa gayod kaniadto kauban na siya sa Dios. **3** Pinaagi kaniya, gibuhay ang tanang mga butang, ug wala gayoy nahimo nga dili pinaagi kaniya. **4** Anaa kaniya ang kinabuhi ug kini nga kinabuhi ang suga nga naghatag ug kahayag sa mga tawo. **5** Kini nga suga mao ang iwag diha sa kangitngit, ug dili gayod kini malupig sa kangitngit. **6** Karon, adunay tawo nga gipadala sa Dios. Ang iyang ngalan mao si Juan. **7** Gipadala siya aron sa pagpamatuod kon kinsa ang suga, aron pinaagi sa iyang pagsugilon makatuo ang tanang katawhan. **8** Dili si Juan ang suga, apan mianhi siya sa pagpamatuod kon kinsa ang suga. **9** Ang tinuod nga suga nga naghatag ug kahayag sa tanang tawo mianhi dinhi sa kalibotan. **10** Mianhi siya sa kalibotan, apan bisan ug gihimo ang kalibotan pinaagi kaniya, ang mga tawo sa kalibotan wala moila kaniya. **11** Mianhi siya sa iyang kaugalingong katawhan, apan ang kadaghanan kanila wala modawat kaniya. **12** Apan si bisan kinsa nga midawat kaniya, nga mituo kaniya, gihatagan niya ug katungod nga mahimong anak sa Dios. **13** Nahimo silang anak sa Dios dili pinaagi sa lawasnon nga pagkatawo o kaha sa kabubut-on sa tawo, kondili pinaagi sa kabubut-on sa Dios. **14** Ang Pulong nagpakatawo ug nakig-uban kanato. Nakita namo ang iyang himaya ingon nga bugtong Anak sa Amahan. Maluloy-on gayod siya ug pulos kamatuoran ang iyang gipanulti. **15** Nagpamatuod si Juan mahitungod kaniya. Nag-ingon siya, "Siya mao ang akong giingon nga moabot sunod kanako. Apan labaw pa siya kay kanako, kay sa wala pa ako matawo, anaa na siyang daan." **16** Tungod sa iyang dako nga kaluoy walay puas ang iyang pagpanalangin kanatong tanan. **17** Ang Kasugoan gihatag sa Dios kanato pinaagi kang Moises, apan ang kaluoy ug ang kamatuoran miabot kanato pinaagi kang Jesu-Cristo. **18** Wala gayoy tawo nga nakakita sa Dios. Apan gipaila siya kanato sa bugtong Anak sa Dios, nga mao ra usab ang Dios, nga kauban kanunay sa Amahan. **19** Kini ang mensahe ni Juan sa dihang gisugo sa mga kadagkoan sa mga Judio sa Jerusalem ang mga pari ug ang mga katabang nila sa templo nga adtoon si Juan ug pangutan-on kon kinsa gayod siya. **20** Gisultihan sila ni Juan sa

walay lipod-lipod, "Dili ako ang Mesiya nga inyong gihulat." **21** Nangutana sila, "Kon dili ikaw ang Cristo, kinsa ka? Si Elias ba nga propeta?" Mitubag si Juan, "Dili ako si Elias." Gipangutana nila pag-usab si Juan, "Tingali ikaw ang Propeta nga among gipaabot?" Mitubag pag-usab si Juan, "Dili ako ang Propeta nga ilang giingon." **22** Busa miingon sila, "Sulitihi na lang kami kon kinsa gayod ikaw aron aduna kamiy ikatubag sa mga nagsugo kanamo. Unsa ang ikasulti mo mahitungod sa imong kaugalingon?" **23** Mitubag si Juan, sumala sa gisulti ni propeta Isaias, "'Ako ang tawo nga nagsinggit sa kamingawan, Tul-ira ang dalan nga paga-agian sa Ginoo!'" **24** Ang mga nagsugo niadtong mga tawo nga miadto kang Juan mao ang mga Pariseo. **25** Gipangutana nila pag-usab si Juan, "Nganong nagbautismo ka sa mga tawo kon dili ikaw ang Mesiya, o kaha si Elias, o kaha ang Propeta nga among gipaabot?" **26** Mitubag si Juan, "Ako nagbautismo pinaagi sa tubig, apan adunay tawo nga ania dinhi karon nga wala pa ninyo mailhi. **27** Siya ang akong giingon nga moabot sunod kanako, apan dili gani ako takos nga mahimong iyang sulugoon." **28** Nahitabo kini sa Betania, tabok sa Suba sa Jordan, diin nangbautismo si Juan. **29** Pagkasunod adlaw nakita ni Juan si Jesus nga nagpadulong kaniya. Miingon dayon si Juan, "Ania na ang Nating Karnero sa Dios nga mowagtang sa sala sa kalibotan. **30** Siya mao ang akong giingon sa dihang miingon ako nga, 'Adunay moabot sunod kanako nga mas labaw pa kay kanako, kay sa wala pa ako matawo, anaa na siyang daan.'" **31** Kaniadto bisan gani ako wala makaila kon kinsa gayod siya. Apan mianhi ako dinhi nga nagbautismo pinaagi sa tubig aron ipaila siya sa mga taga-Israel." **32** Unya, nagpamatuod si Juan, "Nagpamatuod ako nga nakita ko ang Espiritu nga mikunsad kaniya gikan sa langit sama sa salampati ug nagpabilin diha kaniya. **33** Kaniadto bisan gani ako wala makaila kon kinsa gayod siya, apan ang Dios nga nagsugo kanako nga mangbautismo pinaagi sa tubig nag-ingon nang daan kanako nga kon makita ko na gani ang Espiritu Santo nga mokunsad ug magpabilin sa usa ka tawo, kana nga tawo mao ang mangbautismo pinaagi sa Espiritu Santo. **34** Ug kana nakita ko gayod. Busa napamatud-an ko nga siya mao gayod ang Anak sa Dios." **35** Pagkasunod adlaw, didto na pud si Juan uban sa duha sa iyang mga tinun-an. **36** Sa pagkakita niya kang Jesus nga miagi, miingon siya, "Ania na ang Nating Karnero

sa Dios.” 37 Sa pagkadungog niadto sa duha niya ka tinun-an, misunod dayon sila kang Jesus. 38 Paglingi ni Jesus, nakita niya sila nga nagsunod. Busa nangutana siya, “Unsa ba ang inyong tuyo?” Mitubag sila, “Rabbi, asa ba ikaw nagpuyo?” (Ang buot ipasabot sa Rabbi, “Magtutudlo.”) 39 Miingon siya, “Dali, uban kamo kanako aron makita ninyo.” Busa miuban sila ug nakita nila ang iyang gipuy-an. Mga alas kwatro na kadto sa hapon, busa nagpabilin na lang sila didto hangtod sa pagkagabii. 40 Ang usa sa duha nga nakadungog sa giingon ni Juan ug misunod kang Jesus mao si Andres nga igsoon ni Simon Pedro. 41 Gipangita dayon niya ang iyang igsoon nga si Simon ug gisultihan siya, “Nakita na namo ang Mesiyas.” (Ang buot ipasabot sa Mesiyas, “Cristo.”) 42 Ug gidala niya si Simon kang Jesus. Pag-abot nila kang Jesus, gitan-aw ni Jesus si Simon ug giingnan, “Ikaw si Simon nga anak ni Juan. Apan sukad karon tawgon ka na nga Cefas” (nga kung hubaron mao ang Pedro). 43 Pagkasunod adlaw, nakahukom si Jesus nga moadto sa probinsya sa Galilea. Pag-abot niya didto, nakita niya si Felipe ug iya kining giingnan, “Dali sunod kanako!” 44 Kini si Felipe taga-Betsaida. Taga-didto pud si Andres ug si Pedro. 45 Ug gipangita ni Felipe si Natanael. Ug sa dihang nakita na niya, iya kining giingnan, “Nakita na namo ang tawo nga gihisgotan ni Moises diha sa Kasuguan. Ug gihisgotan pud siya sa mga propeta. Siya mao si Jesus nga taga-Nazaret nga anak ni Jose.” 46 Miingon si Natanael, “Aduna bay maayo gikan sa Nazaret?” Mitubag si Felipe, “Dali, uban aron makita mo.” 47 Sa pagkakita ni Jesus kang Natanael nga nagpadulong kaniya, miingon siya, “Ania ang tinuod nga Israelinhon nga wala gayod manglimbong.” 48 Nangutana si Natanael kaniya, “Nganong nakaila ka kanako?” Gitubag siya ni Jesus, “Sa wala ka pa tawga ni Felipe, nakita ko na ikaw didto sa ilalom sa kahoy nga igos.” 49 Busa miingon si Natanael, “Magtutudlo,” tinuod gayod nga ikaw ang Anak sa Dios! Ikaw ang hari sa Israel. 50 Unya miingon si Jesus kaniya, “Nagtuo ba ikaw kanako tungod kay miingon ako kanimo nga nakita ka nako didto sa ilalom sa kahoy nga igos? Mas labaw pa unya niana ang imong makita.” 51 Ug miingon pa gayod si Jesus kaniya, “Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga moabot ang adlaw nga makita ninyo nga maabli ang langit ug makita pud ninyo ang mga

anghel sa Dios nga magsaka-kanaog ngadto ngari sa Anak sa Tawo.”

2 Paglabay sa duha ka adlaw, adunay kasal sa lungsod sa Cana sa probinsya sa Galilea. Anaa didto ang inahan ni Jesus. 2 Gidapit pud si Jesus ug ang iyang mga tinun-an. 3 Ug nahitabo nga nahurot ang bino alang sa kombira. Busa miingon ang inahan ni Jesus kaniya, “Nahutdan sila ug bino.” 4 Mitubag si Jesus, “Ayaw ako sultihi kon unsa ang angay kong buhaton. Wala pa moabot ang akong panahon.” 5 Giingnan sa inahan ni Jesus ang mga sulugoon, “Buhata ninyo ang bisan unsa nga iyang isugo.” 6 Adunay tulomanon ang mga Judio nga manghugas sa dili pa mokaon. Busa adunay unom didto ka tadyawng bato, ug ang matag-usa masudlan ug mga 20 ngadto sa 30 ka galon nga tubig. 7 Miingon si Jesus sa mga sulugoon, “Pun-a ninyo ug tubig ang mga tadyaw.” Busa gipuno nila kini. 8 Pagkahuman, miingon si Jesus kanila, “Sige, pagkabo kamo niana ug dad-a sa nagdumala sa kombira.” Busa nagkabo sila ug gidala didto sa nagdumala, 9 ug gitilawan dayon sa nagdumala ang tubig nga nahimo nang bino. Wala siya mahibalo kon asa gikan ang bino apan nakahibalo ang mga sulugoon nga nagkabo sa tubig. Busa gitawag niya ang pamanhonon 10 ug giingnan, “Nabatasan sa kadaghanan nga modalit ug maayong matang sa bino sa pagsugod sa kombira ug kon daghan na ang nainom sa mga bisita, ordinaryo na nga bino ang ilang ihatag. Apan ikaw lahi, kay karon mo lang gipagawas ang labing maayong bino.” 11 Kini nga panghitabo sa Cana sa probinsya sa Galilea mao ang unang milagro nga gihimo ni Jesus. Sa iyang gihimo gipakita niya ang iyang himaya, ug mituo ang iyang mga tinun-an. 12 Human sa kasal, miadto sa Capernaum si Jesus kauban ang iyang inahan, mga igsoon nga lalaki, ug mga tinun-an, ug nagpabilin sila didto sa pipila ka adlaw. 13 Hapit na ang kasaulogan sa mga Judio nga gitawag nga Pista sa Paglabay sa Anghel. Busa miadto si Jesus sa Jerusalem. 14 Didto sa templo nakita niya nga adunay namaligya ug ighahalad nga mga baka, mga karnero ug mga salampati. Adunay mga tawo didto nga gapang-ilis ug kuwarta diha sa ilang mga lamisa. 15 Busa naghimo siya ug latigo nga pisi. Ug unya gipang-abog niya ang mga karnero ug mga baka ngadto sa gawas sa templo. Gilabay niya ang mga kuwarta sa mga nang-ilis ug kuwarta ug gipangtikwang pud ang ilang

mga lamisa. **16** Miingon siya sa mga nagbaligya ug salampati, "Kuhaa kini dinhi! Ayaw ninyo himoa nga baligyaanan ang balay sa akong Amahan!" **17** Niining iyang gihimo, nahinumdoman sa iyang mga tinun-an ang nasulat nga nag-ingon, "Ang akong pagmahal sa imong balay maoy maghatod kanako sa kamatayon." **18** Tungod sa iyang gihimo, gipangutana siya sa mga tigdumala sa mga Judio, "Unsa nga milagro ang imong ikapakita kanamo sa pagpamatuod nga ikaw adunay gahom sa paghimo niini?" **19** Gitubag sila ni Jesus, "Gub-a ninyo kining templo ug sulod sa tulo ka adlaw tukoron ko kini pag-usab." **20** Miingon sila, "Gitukod kini nga templo sulod sa 46 ka tuig ug tukoron mo pag-usab sulod lang sa tulo ka adlaw?" **21** Apan ang gihisgotan ni Jesus nga templo mao ang iyang lawas. **22** Busa sa dihang nabanhaw siya, nahinumdoman sa iyang mga tinun-an kining iyang gisulti. Ug mituo sila sa gipanagna sa Kasulatan ug sa iyang giingon mahitungod sa iyang pagkabanhaw. **23** Samtang didto si Jesus sa Jerusalem, sa panahon sa Pista sa Paglabay sa Anghel, daghan ang nakakita sa mga milagro nga iyang gipanghimo ug daghan kanila ang mituo kaniya. **24** Apan wala mosalig si Jesus sa ilang pagtuo kaniya kay nahibalo man siya sa tanang mga tawo. **25** Dili na kinahanglan nga sultihan pa siya mahitungod sa mga tawo, kay nahibalo na siyang daan kon unsa gayod ang anaa sa sulod sa ilang kasing-kasing.

3 Adunay usa ka tawo nga ginganlag Nicodemo. Siya usa sa mga tigdumala sa mga Judio, ug sakop sa pundok sa mga Pariseo. **2** Usa niana ka gabii miadto siya kang Jesus ug miingon kaniya, "Rabbi, nahibalo kami nga ikaw magtutudlo nga pinadala sa Dios, tungod kay walay makahimo sa mga milagro nga sama sa imong gihimo kon wala ang Dios kaniya." **3** Mitubag si Jesus kaniya, "Sa pagkatinuod, sultihan ka nako nga walay tawo nga maapil sa paghari sa Dios gawas kon matawo siya pag-usab." **4** Nangutana si Nicodemo, "Unsaon man niya pagpakatawo pag-usab kon tigulang na siya? Dili na siya mahimong mosulod pagbalik sa tiyan sa iyang inahan aron magpakatawo pag-usab." **5** Mitubag si Jesus, "Sa pagkatinuod, sultihan ka nako nga walay tawo nga maapil sa paghari sa Dios kon dili siya matawo pinaagi sa tubig ug sa Espiritu. **6** Ang gipanganak pinaagi sa tawo, tawhanon, apan ang gipanganak pinaagi sa gahom sa Espiritu, espirituhanon. **7** Busa ayaw katingala

sa akong giingon kanimo nga kinahanglan matawo kamo pag-usab. **8** Mohuros ang hangin bisan asa kini gustong mopaingon. Madungog nato ang iyang paghuros, apan wala kita masayod kon asa kini gikan ug asa kini padulong. Ingon pud niini ang tanan nga gipanganak pinaagi sa Espiritu." **9** Nangutana pag-usab si Nicodemo, "Unsaon pagkahitabo niini?" **10** Mitubag si Jesus, "Inila ka nga magtutudlo sa Israel, apan wala ka masayod niini? **11** Sa pagkatinuod, sultihan ka nako nga ang among nahibaloan ug nakita mao ang among gisulti. Apan wala kamo motuo niini. **12** Kon wala gani kamo motuo sa akong gisulti kaninyo mahitungod sa mga ania niining kalibotan, labaw na nga dili kamo motuo kanako kon sultihan ko kamo mahitungod sa mga atua didto sa langit. **13** Ug walay bisan kinsa nga nakaadto sa langit gawas lang kanako nga Anak sa Tawo, kay didto ako gikan." **14** Midugang si Jesus sa pag-ingon, "Sama sa pagbayaw ni Moises sa halas didto sa kamingawan, ang Anak sa Tawo kinahanglan nga ibayaw usab, **15** aron nga ang matag-usa nga motuo kaniya makaangkon ug kinabuhi nga walay kataposan." (aiōnios g166) **16** Kay gihigugma gayod sa Dios ang kalibotan, mao nga gihatag niya ang iyang bugtong Anak, aron nga si bisan kinsa nga motuo kaniya dili malaglag kondili makaangkon hinuon ug kinabuhi nga walay kataposan. (aiōnios g166) **17** Kay ang Dios wala magpadala sa iyang Anak dinhi sa kalibotan aron hukman sa silot ang katawhan, kondili aron sa pagluwas sa mga tawo. **18** Busa si bisan kinsa nga motuo kaniya dili hukman sa silot, apan si bisan kinsa nga wala motuo kaniya nahukman na tungod kay wala siya motuo sa bugtong nga Anak sa Dios. **19** Silotan sila tungod kay mianhi siya dinhi sa kalibotan isip suga, apan gipalabi pa sa mga tawo ang pagpabilin sa kangitngit kaysa moduol kaniya nga naghatag sa kahayag, tungod kay daotan ang ilang binuhatan. **20** Ang tawo nga daotan ug binuhatan dili gusto sa kahayag. Maglikay pa gani siya sa kahayag kay mahadlok siya nga mabutyag ang iyang daotang binuhatan. **21** Apan ang tawo nga nagbuhat sumala sa kamatuoran nagpaduol sa kahayag, aron mabutyag nga ang iyang maayong binuhatan nahimo niya pinaagi sa tabang sa Dios. **22** Pagkahuman niadto, miadto si Jesus ug ang iyang mga tinun-an sa ubang bahin sa Judea. Nagpabilin siya didto uban kanila ug nagbautismo. **23** Nangbautismo pud si Juan didto sa Enon, duol sa Salim, kay daghan

ang tubig didto, ug nangadto kaniya ang mga tawo aron magpabautismo. **24** (Wala pa niadto mabilanggo si Juan.) **25** Karon ang uban sa mga tinun-an ni Juan ug ang usa ka Judio naglantugi mahitungod sa tulomanon sa pagpanghugas. **26** Nangadto sila kang Juan ug nag-ingon, “Magtutudlo, nahinumdoman mo ba kadtong tawo nga kauban mo kaniadto sa tabok sa Suba sa Jordan, nga imong gipaila sa mga tawo? Nangbautismo na siya karon ug halos ang tanang mga tawo nangadto na kaniya!” **27** Mitubag si Juan, “Wala gayoy mahimo ang tawo kon kini dili kabubut-on sa Dios. **28** Kamo mismo makapamatuod nga nag-ingon ako nga dili ako ang Mesiyas, kondili gipadala lang ako una kaniya aron pagbalita nga siya moabot na. **29** Sama ba kon adunay kasal: ang pangasaw-onon alang lang gayod sa pamanhonon, ug ang higala sa pamanhonon nga nagtambong ug naghulat, malipay kon madungog niya nga anaa na ang pamanhonon. Sama pud kanako karon, nalipay gayod ako nga ang mga tawo nangadto na kang Jesus. **30** Kinahanglan magdugang pa gayod ang pagkabantogan ni Jesus, ug ako angay na nga hikalimtan.” **31** Ang Cristo gikan sa langit, busa labaw siya sa tanan. Taga-dinhi kita sa kalibotan ug ang atong gipanghisgotan mao lang gayod ang dinhi sa kalibotan. Apan siya nga gikan sa langit labaw sa tanan. **32** Nagsugilon siya mahitungod sa iyang nakita ug nadungog sa langit, apan gamay lang gayod ang nagtuo sa iyang gisulti. Apan ang mga nagtuo nagpamatuod nga ang gisulti sa Dios tinuod. **34** Kay si Cristo nga gipadala sa Dios dinhi sa kalibotan nagsulti kanato kon unsa ang gisulti sa Dios kaniya, tungod kay walay kinutoban ang paghatag sa Dios kaniya sa Espiritu. **35** Gihigugma sa Amahan ang iyang Anak ug gitugyan niya kaniya ang tanan. **36** Ang motuo sa Anak sa Dios adunay kinabuhi nga walay kataposan. Apan ang dili motuman sa Anak sa Dios dili gayod makaangkon sa kinabuhi nga walay kataposan; magpabilin hinuon ang kapungot sa Dios kaniya. (aiōnios g166)

4 Karon, nakadungog ang mga Pariseo nga mas daghan na ang mga tinun-an ni Jesus kaysa kang Juan, ug mas daghan na ang iyang gipangbautismohan. **2** Bisan ang tinuod, dili si Jesus mismo ang nagbautismo, kondili ang iyang mga tinun-an. **3** Mao nga mipahawa siya sa probinsya sa Judea ug mibalik sa Galilea. **4** Sa ilang pagpaingon sa Galilea kinahanglan gayod nga moagi sila sa

probinsya sa Samaria. **5** Sa pag-agi nila sa Samaria, nahabot sila sa lungsod nga gitawag ug Sicar, duol sa yuta nga gihatag ni Jacob sa iyang anak nga si Jose. **6** Adunay atabay didto nga hinimo ni Jacob. Ug tungod kay gikapoy na gayod si Jesus sa iyang paglakaw, milingkod na lang siya sa daplin sa atabay. Udtong tutok na kadto. **7** Ang iyang mga tinun-an milahos didto sa lungsod aron mopalit ug pagkaon. Ug samtang naglingkod siya didto, miabot ang usa ka babaye nga taga-Samaria aron mosag-ob. Miingon si Jesus kaniya, “Paimna ako.” **9** Miingon ang babaye kaniya, “Usa ikaw ka Judio ug ako usa ka babayeng Samaritanhon. Nganong mangayo ka man kanako ug tubig?” (Miingon siya niini tungod kay ang mga Judio dili makigsandurot sa mga Samaritanhon.) **10** Mitubag si Jesus, “Kon nahibaloan mo lang unta kon unsa ang ikahatag sa Dios, ug kon kinsa ako nga nangayo kanimo ug tubig, ikaw na gayod unta ang mangayo kanako ug hatagan ka nako ug tubig nga makahatag ug kinabuhi.” **11** Miingon ang babaye kaniya, “Sir, lawom ang atabay ug wala ka man gani tadyaw. Asa ka man mokuhag tubig nga makahatag ug kinabuhi?” **12** Ang atong katigulangan nga si Jacob mao ang nagkalot niini nga atabay. Siya ug ang iyang mga anak ingon man ang iyang mga kahayopan miinom dinhi niini nga atabay. Mas labaw ka pa ba sa atong katigulangan nga si Jacob?” **13** Mitubag si Jesus, “Si bisan kinsa nga moinom niini nga tubig uhawon pag-usab. **14** Apan si bisan kinsa nga moinom sa tubig nga akong ihatag dili na gayod uhawon. Kay ang tubig nga akong ihatag kaniya mahisama sa buhi nga tuboran nga maghatag kaniya ug kinabuhi nga walay kataposan.” (aiōn g165, aiōnios g166) **15** Busa miingon ang babaye kang Jesus, “Sir, hatagi ako nianang tubig nga imong giingon aron dili na ako uhawon pag-usab, ug aron dili na kinahanglan nga magbalik-balik pa ako dinhi aron magsag-ob.” **16** Miingon si Jesus kaniya, “Adtoi ang imong bana ug kuyoga dinhi.” **17** Mitubag ang babaye, “Wala akoy bana.” Miingon si Jesus, “Husto kana. Wala tuod kay bana, **18** kay kaniadto lima ang imong bana, ug ang lalaki nga imong gipuyo-puyo karon dili mo tinuod nga bana. Busa tinuod kanang imong gisulti.” **19** Miingon ang babaye, “Sir, propeta ka tingali. **20** Ang among mga katigulangan nagsimba sa Dios dinhi niining bukid, apan kamo nga mga Judio nag-ingon nga ang mga tawo angay magsimba didto lamang sa Jerusalem.” **21** Miingon si Jesus sa babaye, “Paminaw! Moabot ang panahon

nga dili na igsapayan kon asa kamo mosimba, dinhi ba niining bukid o kaha sa Jerusalem. 22 Kamo nga mga Samarianhon wala gayod makaila kon kinsa ang inyong ginasimba. Apan kami nga mga Judio nakaila sa among ginasimba, kay pinaagi kanamo luwason sa Dios ang mga tawo. 23 Sa pagkatinuod, moabot ang adlaw ug miabot na gani, nga ang tinuod nga mga magsisimba magsimba sa Amahan pinaagi sa espiritu ug kamatuoran. Ug mao kini ang mga magsisimba nga gikahimut-an sa Amahan. 24 Ang Dios espiritu, busa ang magsimba kaniya kinahanglan nga mosimba pinaagi sa espiritu ug kamatuoran.” 25 Miingon ang babaye, “Nahibaloan ko nga moabot ang Mesiyas, ang gitawag nga Cristo. Ug kon moabot na siya, pasabton niya kita sa tanan.” 26 Miingon si Jesus kaniya, “Ako nga nakigsulti kanimo karon mao na ang imong giingon nga moabot.” 27 Sa naghisgot siya niini miabot dayon ang iyang mga tinun-an. Natingala gayod sila sa dihang nakita nila nga nakigsulti siya sa usa ka babaye. Apan wala gayoy bisan usa kanila nga nangutana sa babaye kon unsa ang iyang gikinahanglan. Wala pud sila mangutana kang Jesus kon nganong nakigsulti siya sa babaye. 28 Ug gibliyaan sa babaye ang iyang banga nga sag-obanan ug mibalik siya sa lungsod. Pag-abot niya didto miingon dayon siya sa mga tawo, 29 “Dali kamo, himamata ninyo ang tawo nga nahibalo sa tanan kong binuhatan. Basin kon mao na kini ang Mesiyas.” 30 Busa nangadto ang mga tawo didto kang Jesus. 31 Sa wala pa mangabot ang mga tawo didto kang Jesus, gipugos si Jesus sa iyang mga tinun-an nga mokaon na. 32 Apan miingon si Jesus kanila, “Aduna akoy pagkaon nga wala ninyo mahibaloi.” 33 Busa nagpangutan-anay ang iyang mga tinun-an kon duna bay nagdala kaniyag pagkaon. 34 Miingon dayon si Jesus kanila, “Ang akong kalan-on mao ang pagtuman sa kabubut-on sa nagpadala kanako ug ang paghuman sa buluhaton nga iyang gipabuhat kanako. 35 Dili ba nag-ingon man kamo nga upat pa ka bulan una moabot ang ting-ani? Apan alang kanako, ting-ani na karon. Tan-awa ra ninyo ang daghang mga tawo nga nangabot! Kon sa mga anihon pa, kini hinog na gayod, ug angay nang anihon. 36 Kamo, isip mga mangangani, adunay dawaton nga balos gikan sa Dios. Ug ang mga tawo, isip inyong anihonon, hatagan ug kinabuhi nga walay kataposan. Busa ang mga nagpugas sa pulong sa Dios ug ang mga gaani sa bunga managsama nga magmalipayon.

(aiōnios g166) 37 Tinuod gayod ang panulihon nga nag-ingon, ‘Lahi ang magtanom ug lahi pud ang mag-ani.’ 38 Sama kamo sa mga mag-aani nga akong gipadala aron mangani sa mga anihonon nga dili kamo ang nagtanom. Kay lahi ang nagtudlo kanila kaniadto, ug kamo ang nakapulso sa ilang hinagoan.” 39 Daghang mga Samarianhon niadto nga lugar ang mituo kang Jesus tungod sa gisulti sa babaye nga nahibaloan ni Jesus ang tanan niyang binuhatan. 40 Busa pag-abot sa mga Samarianhon didto kang Jesus, gihangyo gayod nila siya nga kon mahimo magpabilin usa siya didto kanila. Busa nagpabilin siya didto sulod sa duha ka adlaw. 41 Tungod sa iyang gipangtudlo, daghan pa gayod ang mituo kaniya. 42 Giingnan dayon sa mga tawo ang babaye, “Karon nagtuo na kami kaniya dili lang tungod sa imong gisulti kanamo, kondili kami na gayod mismo ang nakadungog kaniya. Ug nahibalo kami nga siya mao ang Manluluwas sa kalibotan.” 43 Human sa duha ka adlaw nga pagpabilin nila ni Jesus didto, miadto dayon sila sa Galilea. 44 (Si Jesus mismo ang miingon nga ang propeta dili tahoron diha sa iyang kaugalingon nga lungsod.) 45 Sa pag-abot nila sa Galilea, maayo ang pagdawat kaniya sa mga tawo. Kay kini nga mga tawo didto man pud sa pista sa Jerusalem ug nakita nila ang tanan nga iyang gipangbuhat didto. 46 Mibalik na pud si Jesus sa Cana nga sakop sa Galilea, sa lugar diin gihimo niya nga bino ang tubig. Adunay usa ka opisyal sa gobyerno didto nga adunay anak nga lalaki nga nagmasakiton didto sa Capernaum. 47 Pagkadungog niya nga si Jesus mibalik sa Galilea gikan sa Judea, miadto dayon siya kang Jesus ug gihangyo niya siya nga moadto sa Capernaum ug ayohon ang iyang anak nga himalatyon. 48 Miingon si Jesus kaniya, “Kon wala pa kamo makakita ug mga milagro ug mga kahibulongan nga butang, dili kamo motuo kanako.” 49 Apan miingon ang opisyal nga nagpakiluoy, “Sir, kon mahimo uban una kanako samtang buhi pa ang akong anak.” 50 Giingnan siya ni Jesus, “Pauli na. Maayo na ang imong anak.” Mituo ang opisyal sa gisulti ni Jesus kaniya, ug mipauli dayon siya. 51 Sa diha pa siya sa dalan, gisugat na siya sa iyang mga sulugoon ug gisultihan nga maayo na ang iyang anak. 52 Busa nangutana siya kon unsang orasa naayo ang iyang anak. Miingon ang mga sulugoon, “Mga ala una kagahapon sa hapon nahuwasan na siya sa iyang hilanat.” 53 Nahinumdoman dayon sa opisyal nga mao gayod kadto nga oras sa dihang miingon si

Jesus kaniya nga ang iyang anak maayo na. Busa siya ug ang iyang tibuk panimalay mituo kang Jesus. 54 Mao kini ang ikaduha nga milagro nga gihimo ni Jesus didto sa Galilea human siya mibiya sa Judea.

5 Human niadto, miadto si Jesus sa Jerusalem aron sa pagtambong sa usa ka pista sa mga Judio. 2 Didto sa Jerusalem sa gitawag nga Agianan sa mga Karnero. Duol niini adunay linaw nga kaligoanan nga sa Hebreo nga pinulongan gitawag ug Betesda. Sa palibot niini adunay lima ka silonganan 3 diin nanghigda ang daghang mga masakiton: mga buta, mga bakol, ug mga paralitiko. [4 Naghulat sila nga molihok ang tubig. Kay adunay mga higayon nga adunay anghel sa Dios nga mokanaog didto aron tandogon ang tubig. Ang makauna ug tuslob sa tubig human kini matandog sa anghel mamaayo bisan unsa pa ang iyang sakit.] 5 Adunay usa ka tawo didto nga 38 na ka tuig nga nagsakit. 6 Nakita siya ni Jesus nga naghigda didto, ug nahibalo si Jesus nga ang iyang sakit ingon na niadto kadugay. Busa miingon si Jesus kaniya, “Gusto mo ba nga mamaayo?” 7 Mitubag ang masakiton, “Unta, sir, apan walay tawo nga modala kanako didto sa tubig kon tandogon na sa anghel. Samtang nagpadulong pa lang ako sa tubig maunhan na ako kanunay sa uban.” 8 Miingon si Jesus kaniya, “Bangon, dad-a ang imong banig ug lakaw.” 9 Diha-diha dayon naayo ang tawo sa iyang sakit, ug gidala niya ang iyang banig ug milakaw. Nahitabo kini sa Adlaw nga Igpapahulay. 10 Busa miingon ang mga kadagkoan sa mga Judio ngadto sa tawo nga giayo, “Dili ba Adlaw nga Igpapahulay karon, ug sumala sa atong kasugohan dili mahimong magtrabaho bisan sa pagdala sa imong banig?” 11 Miingon ang tawo nga giayo, “Ang tawo nga nag-ayo kanako mao ang nagsugo nga dad-on ko ang akong banig ug molakaw.” 12 Busa gipangutana nila siya kon kinsa ang tawo nga nagsugo kaniya sa paglakaw ug pagdala sa iyang banig. 13 Apan wala siya makaila kon kinsa ang nag-ayo kaniya, kay nawala man dayon si Jesus tungod sa kadaghan sa mga tawo. 14 Didto sa templo nakita pag-usab ni Jesus ang tawo nga iyang giayo ug miingon si Jesus kaniya, “O, maayo ka na karon. Ayaw na pagpakasala, kay basin ug mas daotan pa unya ang mahitabo kanim.” 15 Milakaw dayon ang tawo ug miadto sa mga kadagkoan sa mga Judio. Gisultihan niya sila nga si Jesus mao ang nag-ayo kaniya. 16

Busa sukad niadto, ang kadagkoan sa mga Judio nagsugod na sa paglutos kang Jesus, tungod kay nang-ayo siya sa Adlaw nga Igpapahulay. 17 Apan adunay katarungan si Jesus. Miingon siya kanila, “Nagpadayon ang akong Amahan sa iyang buluhaton, busa nagpadayon pud ako.” 18 Tungod niining gisulti ni Jesus misamot ang tinguha sa kadagkoan sa mga Judio nga patyon siya, tungod kay dili lang nga gilapas niya ang kasugohan mahitungod sa Adlaw nga Igpapahulay, kondili miingon pa siya nga ang Dios mao gayod ang iyang Amahan, nga nagkahulogan nga gipakasama niya ang iyang kaugalingon sa Dios. 19 Busa miingon si Jesus kanila, “Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga ako nga Anak sa Dios wala gayoy mahimo kon ako lang, kondili kon unsa ang akong nakita nga gibuhay sa akong Amahan mao pud kana ang akong buhaton. Busa kon unsa ang gibuhay sa akong Amahan, mao pud kana ang akong buhaton isip Anak. 20 Pinangga sa Amahan ang iyang Anak, busa gipakita niya kanako nga iyang Anak ang tanan nga iyang gibuhay. Ug labaw pa gayod niini ang ipakita niya kanako nga akong himuon aron matingala kamong tanan. 21 Kon ang Amahan magbanhaw sa mga patay ug maghatag kanila ug kinabuhi, ako nga iyang Anak maghatag pud ug kinabuhi kang bisan kinsa nga akong buot hatagan. 22 Ang Amahan dili mohukom sa mga tawo; kondili iyang Anak nga mao ang gihatagan sa katungod sa paghukom, 23 aron ang tanan mopasidungog sa Anak sama sa ilang pagpasidungog sa Amahan. Busa ang wala nagpasidungog kanako wala pud nagpasidungog sa Amahan nga nagpadala kanako. 24 “Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga ang tawo nga nagtuman sa akong mga pulong ug nagtuo sa nagpadala kanako adunay kinabuhi nga walay kataposan. Dili na siya silotan tungod kay nakalatas na siya sa kamatayan ngadto sa kinabuhi. (aiōnios g166) 25 Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga moabot ang panahon, ug miabot na gani, nga ang mga patay makadungog sa pulong sa Anak sa Dios, ug ang magpatalinghog sa iyang pulong mabuhay. 26 Ingon nga ang Amahan adunay gahom sa paghatag ug kinabuhi, ako nga iyang Anak makahatag pud niana nga kinabuhi, kay gihatagan niya ako ug gahom sa paghatag niana sa mga tawo. 27 Gihatagan pud niya ako ug gahom sa paghukom tungod kay ako mao ang Anak sa Tawo. 28 “Ayaw kamo katingala niini, kay moabot ang panahon nga ang tanang mga patay makadungog sa akong

tingog, 29 ug manggawas sila sa ilang lubnganan. Ang mga maayo ug binuhatan banhawon ug hatagan ug kinabuhi nga walay kataposan, ug ang mga daotan ug binuhatan banhawon usab apan silotan.” 30 Midugang si Jesus sa pag-ingon, “Wala gayod akoy mahimo kon ako lang. Tinuod nga naghukom ako, apan ang akong paghukom sumala sa gisulti sa akong Amahan kanako. Busa ang akong paghukom matarong tungod kay wala ako naghimo sa akong kaugalingong kabubut-on, kondili ang kabubut-on sa nagpadala kanako. 31 “Kon ako lang ang mosulti mahitungod sa akong kaugalingon makaduda kamo sa akong gisulti. 32 Apan adunay usa nga nagpamatuod mahitungod kanako, ug nasayod ako nga ang iyang gisulti kasaligan. 33 “Ang tinuod, nagpamatuod usab si Juan nga Tigbautismo mahitungod kanako. Gisulti niya kaninyo ang tinuod sa dihang nagsugo kamo ug pipila ka mga tawo aron sa pagpangutana kaniya. 34 Hinuon wala ako magkinahanglan sa nagpamatuod sa tawo mahitungod kanako. Gihisgotan ko lang si Juan aron nga motuo kamo kanako ug maluwas. 35 Si Juan sama sa suga nga misiga ug midan-ag; ug nalipay kamo sa iyang pagdan-ag bisan sa hamubong panahon lang. 36 “Apan adunay nagpamatuod pa gayod mahitungod kanako nga labaw pa kang Juan. Kini walay lain kondili ang mga buluhaton nga gituman ko nga ginapabuhat sa Amahan kanako. Nagpamatuod kini nga ang Amahan mao ang nagpadala kanako. 37 Ug ang Amahan nga nagpadala kanako mao siya ang nagpamatuod mahitungod kanako. Apan wala gayod ninyo siya makita o madungog nga nagsulti, 38 ug wala pud ninyo dawata ang iyang pulong, tungod kay wala kamo motuo kanako nga iyang gipadala. 39 Gitun-an ninyo pag-ayo ang Kasulatan kay naghuna-huna kamo nga sa ingon niini nga pamaagi maangkon ninyo ang kinabuhi nga walay kataposan. Ang Kasulatan mao ang nagpamatuod mahitungod kanako. (aiōnios g166) 40 Apan midumili gihapon kamo sa pagduol kanako aron unta maangkon ninyo kining kinabuhi nga walay kataposan uban sa Dios. 41 “Wala ko kinahanglana ang pagdayeg sa mga tawo. 42 Nakaila ako kaninyo ug nahibalo ako nga sulod sa inyong kasing-kasing wala kamoy paghigugma sa Dios. 43 Mianhi ako nga adunay gahom gikan sa Amahan, apan wala kamo modawat kanako. Apan kon adunay moanhi sa iyang kaugalingon nga ngalan, siya hinuon ang inyong dawaton. 44 Unsaon man ninyo pagtuo

kanako kon ang pagdayeg lang sa inyong isigka-tawo ang mahinungdanon kaninyo ug wala ninyo tinguhaa ang pagdayeg nga gikan sa matuod nga Dios? 45 “Ayaw ninyo huna-hunaa nga ako ang mosumbong kaninyo sa Amahan. Si Moises ang inyong gilaoman mao ang mosumbong kaninyo. 46 Kon tinuod nga mituo kamo kang Moises, motuo pud unta kamo kanako, tungod kay si Moises mismo nagsulat mahitungod kanako. 47 Apan tungod kay wala kamo motuo sa iyang mga sinulat, dili pud kamo motuo sa akong gisulti kaninyo.”

6 Pagkahuman niadto, mitabok si Jesus sa Linaw sa Galilea, nga gitawag pud nga Dagat sa Tiberias. 2 Daghan kaayo ang katawhan nga misunod kaniya, tungod kay nakita nila ang iyang mga gibuhat nga milagro sa iyang pagpang-ayo sa mga masakiton. 3 Mitungas si Jesus ug ang iyang mga tinun-an sa bungtod ug didto nanglingkod. 4 (Hapit na niadto ang pagsaulog sa mga Judio sa Pista sa Paglabay sa Anghel.) 5 Sa pagtan-aw ni Jesus, nakita niya ang daghang mga tawo nga nagpadulong kaniya. Busa miingon siya kang Felipe, “Asa ba kita makapalit ug pagkaon aron makakaon kining mga tawo?” 6 (Mao kini ang iyang pangutana tungod kay gusto niya nga sulayan si Felipe. Apan sa pagkatinuod, aduna na siyay planong daan kon unsa ang iyang buhaton.) 7 Miingon si Felipe kaniya, “Sa kadaghan niining mga tawo, bisag gamay lang ang atong ihatag nga pagkaon sa matag-usa kanila, ang walo ka bulan nga sweldo sa usa ka tawo kulang pa nga ipalit.” 8 Apan miingon ang igsoon ni Pedro nga si Andres nga usa usab sa mga tinun-an ni Jesus, 9 “Adunay batang lalaki dinhi nga adunay lima kabuok pan ug duha ka isda. Apan unsa may mahimo niini sa kadaghan sa mga tawo?” 10 Miingon si Jesus, “Sige, palingkora ninyo ang mga tawo.” Daghang mga sagbot niadtong mga lugara, busa nanglingkod ang mga tawo. Ang mga lalaki lang mikabat nang daan ug mga 5,000. 11 Unya, gikuha ni Jesus ang pan ug gipasalamatan niya ang Dios, ug giapod-apod ngadto sa mga tawo nga nanglingkod didto. Mao gihapon kini ang iyang gibuhat sa isda, ug silang tanan nangaon kutob sa ilang gusto. 12 Pagkahuman nila ug pangaon, miingon si Jesus sa iyang mga tinun-an, “Tigoma ninyo ang mga sobra aron wala gayoy mausik.” 13 Busa gitigom nila ang tanan nga sobra. Ug gikan sa lima ka pan gipakaon sa mga tawo, nakapuno pa sila ug

dose ka bukag. 14 Pagkakita sa mga tawo niadtong milagro nga gibuhat ni Jesus, miingon sila, "Mao na gayod kini ang tinuod nga Propeta nga atong gipaabot nga moanhi dinhi sa kalibotan!" 15 Nahibalo nang daan si Jesus nga aduna silay tuyo nga kuhaon siya ug pugson nga mahimong hari. Busa mipahawa siya didto ug mitungas na pud sa mas taas pa nga bahin sa bungtod ug nag-inusara. 16 Sa pagkakilom-kilom na, nanglugsong sa baybayon ang iyang mga tinun-an 17 ug nanakay sa sakayan. Ngitingit na, apan wala pa mahiapas kanila si Jesus. Busa misugod na lang sila sa pagtabok balik sa Capernaum. 18 Samtang nanabok sila, kalit nga mikusog ang hangin ug midagko ang mga balod. 19 Sa dihang nakapalayo na sila ug mga lima o kaha unom ka kilometro, nakita nila si Jesus nga naglakaw ibabaw sa tubig padulong sa ilang sakayan, ug nahadlok sila. 20 Apan si Jesus miingon kanila, "Ayaw kamo kahadlok, ako kini!" 21 Busa gipasakay nila siya. Ug nakaabot dayon sila sa ilang padulngan. 22 Pagkasunod adlaw, wala pa gayod mamahawa ang mga tawo didto sa lugar nga gipakan-an kanila sa Ginoo sa pan nga iyang gipasalamatan sa Dios. Nahibalo sila nga sa miaging gabii adunay usa lang ka sakayan didto, ug mao kadto ang gisakyan sa mga tinun-an ni Jesus. Nahibalo pud sila nga wala mosakay si Jesus uban sa iyang mga tinun-an. Unya, adunay miabot nga mga sakayan didto nga gikan sa Tiberias. 24 Busa pagkahibalo sa mga tawo nga wala na didto si Jesus ug ang iyang mga tinun-an, nanakay sila sa mga sakayan ug nangadto sa Capernaum aron pangitaon si Jesus. 25 Pag-abot nila didto sa Capernaum nakita nila si Jesus. Miingon sila, "Magtutudlo, kanus-a ka pa dinhi?" 26 Miingon si Jesus kanila, "Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga gipangita ninyo ako dili tungod sa mga milagro nga inyong nakita, kondili tungod kay gipakaon ko kamo ug pan ug nabusog kamo. 27 Apan ayaw kamo paghago alang sa pagkaon nga madunot lang, kondili paghago kamo alang sa pagkaon nga molungtad ug naghatag ug kinabuhi nga walay kataposan. Ang Anak sa Tawo mao ang mohatag kaninyo niini nga pagkaon, kay siya ang gihatagan sa Dios nga Amahan sa katungod nga mohatag niini." (aiōnios g166) 28 Busa nangutana sila kaniya, "Unsa man ang angay namong buhaton aron masunod namo ang gusto nga ipabuhat sa Dios?" 29 Mitubag si Jesus, "Ang gusto sa Dios nga inyong buhaton mao kini: motuo kamo kanako nga iyang gipadala." 30 Miingon usab sila, "Unsa man nga milagro ang imong ipakita kanamo aron motuo kami kaniyo?" 31 Kaniadto ang atong mga katigulangan mikaon sa pagkaon nga gitawag nga manna sa dihang didto pa sila sa kamingawan. Kay nag-ingon ang Kasulatan nga gihatagan sila ni Moises ug pagkaon nga gikan sa langit." 32 Miingon si Jesus kanila, "Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga dili si Moises ang naghatag ug pagkaon nga gikan sa langit kondili ang akong Amahan. Ug siya mao usab ang naghatag kaninyo sa tinuod nga pagkaon gikan sa langit. 33 Kay ang pagkaon nga gihatag sa Dios walay lain kondili siya nga gikan sa langit ug naghatag ug kinabuhi sa mga tawo dinhi sa kalibotan." 34 Miingon dayon ang mga tawo kaniya, "Hatagi kami kanunay nianang pagkaon nga imong giingon." 35 Miingon si Jesus, "Ako mao ang pagkaon nga naghatag ug kinabuhi. Ang nagduol ug nagtuo kanako dili na gayod gutomon o uhawon. 36 "Apan sama sa giingon ko na kaninyo kaniadto, dili gihapon kamo motuo kanako bisan nakita na ninyo ang mga milagro nga akong gibuhat. 37 Ang tanang mga tawo nga gihatag sa Amahan kanako moduol kanako, ug ang moduol kanako dili ko gayod isalikway. 38 Kay nanaog ako gikan sa langit dili aron tumanon ko ang akong kaugalingon nga kabubut-on, kondili ang kabubut-on sa akong Amahan nga nagpadala kanako. 39 Ug mao kini ang kabubut-on sa nagpadala kanako: nga dili ko pasagdan nga mawala ang bisan usa kanila nga iyang gitugyan kanako, hinuon banhawon ko sila sa kataposan nga adlaw. 40 Kay mao kini ang kabubut-on sa akong Amahan: nga ang tanan nga nag-ila ug nagtuo kanako makaangkon sa kinabuhi nga walay kataposan, ug banhawon ko sila sa kataposan nga adlaw." (aiōnios g166) 41 Nagbagulbol ang mga Judio batok kang Jesus, kay miingon man siya nga siya mao ang pagkaon nga gikan sa langit. 42 Miingon sila, "Si Jesus lang kana nga anak ni Jose. Nganong nag-ingon man siya nga gikan siya sa langit, nga nakaila man gani kita sa iyang amahan ug inahan?" 43 Gitubag sila ni Jesus, "Ayaw kamo pagbagulbol. 44 Walay makaduol kanako kon dili tandogon sa Amahan nga nagpadala kanako ang iyang kasing-kasing. Ug sila nga moduol kanako banhawon ko sa kataposan nga adlaw. 45 Adunay gisulat ang usa sa mga propeta nga nag-ingon, 'Silang tanan tudloan sa Dios.' Busa ang tanan nga magpatalinghog sa mga gitudlo sa Amahan moduol kanako. 46 Wala kini magpasabot

nga aduna nay tawo nga nakakita sa Amahan. Ako nga naggikan sa Dios nga Amahan mao lang gayod ang nakakita kaniya. **47** “Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga ang nagtuo kanako adunay kinabuhi nga walay kataposan. (aiōnios g166) **48** tungod kay ako mao ang pagkaon nga naghatag ug kinabuhi. **49** Ang inyong mga katigulangan mikaon sa kalan-on nga gitawag nga manna sa didto pa sila sa kamingawan, apan nangamatay gihapon sila. **50** Apan ako ang kalan-on nga mikanaog gikan sa langit. Si bisan kinsa nga mokaon niini nga pagkaon dili na mamatay. **51** Ako mao ang buhing kalan-on nga mikanaog gikan sa langit. Si bisan kinsa nga mokaon niini magkinabuhi sa walay kataposan. Tungod kay ang kalan-on nga akong ihatag kaniya mao ang akong lawas. Ihatag ko kini aron makaangkon ang mga tawo dinhi sa kalibotan ug kinabuhi nga walay kataposan.” (aiōn g165) **52** Naglantugi ang mga Judio nga naminaw kang Jesus. Miingon sila, “Unsaon ba paghatag niini nga tawo kanato sa iyang lawas aron atong kaon?” **53** Miingon si Jesus kanila, “Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga kon dili kamo mokaon sa lawas sa Anak sa Tawo ug kon dili kamo moinom sa iyang dugo, dili gayod kamo makabaton sa kinabuhi nga walay kataposan. **54** Apan si bisan kinsa nga mokaon sa akong lawas ug moinom sa akong dugo adunay kinabuhi nga walay kataposan, ug banhawon ko siya sa kataposan nga adlaw. (aiōnios g166) **55** Kay ang akong lawas mao ang tinuod nga pagkaon ug ang akong dugo mao ang tinuod nga ilimnon. **56** Si bisan kinsa nga nagkaon sa akong lawas ug nag-inom sa akong dugo nagpabilin kanako ug ako nagpabilin usab kaniya. **57** Ang Dios nga Amahan nga nagpadala kanako mao ang sinugdanan sa kinabuhi, ug tungod kaniya nabuhi ako. Sama usab niini ang mahitabo sa mga nagkaon kanako, mabuhi pud sila tungod kanako. **58** Ako ang kalan-on nga naggikan sa langit. Dili kini sama sa manna nga gikaon sa inyong mga katigulangan, kay nangamatay man gihapon sila. Ang nagkaon niining pagkaon nga akong giingon kaninyo mabuhi sa walay kataposan.” (aiōn g165) **59** Gisulti kini ni Jesus samtang nagtudlo siya didto sa sinagoga sa mga Judio sa Capernaum. **60** Daghan sa iyang mga tinun-an ang nakadungog sa iyang gitudlo ug miingon, “Labihan kalisod kining iyang gitudlo, kinsay makadawat niini?” **61** Bisan walay nagsulti kang Jesus, nahibaloan niya nga ang iyang mga tinun-an nagbagulbol tungod niadtong iyang gitudlo. Busa

miingon si Jesus kanila, “Nahiubos ba kamo sa akong gisulti? **62** Unsaon na lang kon ang Anak sa Tawo makita ninyo nga mokayab balik sa akong gigigikanan? **63** Ang Espiritu mao ang naghatag sa kinabuhi. Ang tawo dili makahimo niini. Ang akong gisulti kaninyo gikan sa Espiritu ug naghatag sa kinabuhi. **64** Apan diha kaninyo adunay mga wala nagtuo kanako.” (Miingon si Jesus niini tungod kay nahibaloan na niyang daan kon kinsa kadtong mga dili motuo ug kon kinsa ang magluib kaniya.) **65** Ug midugang siya pag-ingon, “Mao kini ang hinungdan kon nganong nag-ingon ako kaninyo nga walay makaduol kanako kon dili itugot sa Amahan.” **66** Sukad niadto, daghan sa mga tinun-an ni Jesus ang mibiya ug wala na mokuyog kaniya. **67** Busa miingon si Jesus sa dose ka tinun-an, “Mobiya ba usab kamo kanako?” **68** Mitubag si Simon Pedro kaniya, “Ginoo, kang kinsa pa man kami moadto? Ikaw lang ang nagtudlo mahitungod sa kinabuhi nga walay kataposan. (aiōnios g166) **69** Nagtuo kami kanimo tungod kay nahibaloan namo nga ikaw mao gayod ang Balaan nga gipadala sa Dios.” **70** Miingon si Jesus kanila, “Dili ba gipili ko kamong dose? Apan Yawa ang usa kaninyo!” **71** (Ang gitumong ni Jesus mao si Judas nga anak ni Simon Iscariote. Kay bisan tuod si Judas usa sa dose ka mga tinun-an, siya mao ang magluib kang Jesus.)

7 Pagkahuman niadto, naglibot-libot si Jesus sa Galilea. Gilikayan niya ang pag-adto sa Judea tungod kay ang mga kadagkoan sa mga Judio nagtinguha sa pagpatay kaniya. **2** Unya, sa dihang duol na ang pagsaulog sa mga Judio sa gitawag nga Pista sa mga Tolda, **3** miingon ang mga igsoon ni Jesus kaniya, “Biya dinhi ug adto sa Judea aron makita sa imong mga tinun-an ang mga milagro nga imong gibuhat. **4** Kay walay tawo nga magtago sa iyang buhat kon buot siyang mahimong inila. Busa kon nagbuhat ka man gayod niini nga mga milagro ipakita kini sa tanan!” **5** (Mao kini ang gisulti sa mga igsoon ni Jesus kay bisan sila wala man motuo kaniya.) **6** Miingon si Jesus kanila, “Mahimo ninyong buhaton ang inyong gusto sa bisan unsa nga panahon, apan alang kanako, dili pa kini ang husto nga higayon nga buhaton ko ang angay kong buhaton. **7** Dili kamo dumtan sa mga tawo dinhi sa kalibotan, apan gidumtan nila ako kay gipadayag ko man nga daotan ang ilang binuhatan. **8** Kamo na lang tambong sa kasaulogan. Dili ako motambong

kay dili pa kini ang akong tukma nga panahon.” 9 Apan ania siya nagsulti atubangan sa mga tawo, Human niya kini masulti kanila nagpabilin siya sa Galilea. 10 Apan sa nakagikan na ang mga igsoon ni Jesus aron motabong sa pista, misunod gihapon si Jesus, apan sa hilom. 11 Didto sa pista, gipangita siya sa mga kadagkoan sa mga Judio. Miingon sila, “Hain siya?” 12 Naghinunghongay ang mga tawo mahitungod kaniya. Ang uban nag-ingon, “Maayo siya nga tawo.” Apan ang uban pud nag-ingon, “Dili kana tinuod, kay gilimbongan lang niya ang mga tawo.” 13 Apan walay misulti sa dayag mahitungod kaniya, kay nahadlok sila sa mga kadagkoan sa mga Judio. 14 Sa dihang nanungatunga na ang pista, miadto si Jesus sa templo ug nagtudlo. 15 Natingala gayod ang mga kadagkoan sa mga Judio. Miingon sila, “Asa man nakakuha ug kaalam kining tawhana? Wala gani siya makaeskwela.” 16 Miingon si Jesus kanila, “Ang mga gitudlo ko kaninyo wala maggikan kanako, kondili naggikan sa Amahan nga nagpadala kanako. 17 Si bisan kinsa nga gustong motuman sa kabubut-on sa Dios, makahibalo kon ang akong gitudlo gikan ba sa Dios o gikan lang kanako. 18 Ang tawo nga nagtudlo gikan sa iyang kaugalingon nga kaalam nagpasidungog sa iya lang kaugalingon. Apan ang nagpasidungog sa nagpadala kaniya, mao ang katuohan ug dili bakakon. 19 Dili ba gihatag man ni Moises kaninyo ang Kasugoan? Apan wala gayoy bisan usa kaninyo nga nagtuman niini, tungod kay kon nagtuman pa kamo, nganong gusto man ninyo akong patyon?” 20 Miingon ang mga tawo, “Gisudlan ka tingalig daotan nga espiritu! Ngano, kinsa man ang gustong mopatay kanimo?” 21 Miingon si Jesus, “Natingala kamo tungod aduna akoy tawo nga giayo sa Adlaw nga Igpapahulay. 22 Apan huna-hunaa ra gud ninyo: gitudloan kamo ni Moises nga kinahanglan tulion ang inyong mga anak nga lalaki. (Hinunon wala kini magsugod kang Moises kondili sa nauna pa gayod ninyong mga katigulangan.) Busa gihimo ninyo kini bisan sa Adlaw nga Igpapahulay. 23 Kon tulion gani ninyo ang bata sa Adlaw nga Igpapahulay aron dili ninyo malapas ang Kasugoan ni Moises, nganong nasuko man kamo kanako tungod kay giayo ko ang usa ka tawo sa Adlaw nga Igpapahulay? 24 Ayaw una kamo paghukom nga daotan ang gibuhat sa tawo kon wala pa ninyo kini masusi. Susiha una aron masayran ninyo ang tinuod.” 25 Adunay mga taga-Jerusalem nga nag-ingon, “Dili ba mao man kini ang tawo nga gitinguhaang patyon sa atong mga kadagkoan? 26 Apan ania siya nagsulti atubangan sa mga tawo, ug ang atong mga kadagkoan wala man lay ikasulti batok kaniya. Unsa kaha, nasayod na ba sila nga siya mao ang Mesiya? 27 Apan nahibaloan nato kon asa gikan kining tawhana. Ug inig-abot sa Mesiya walay mahibalo kon asa siya gikan.” 28 Gikusgan dayon ni Jesus ang iyang tingog didto sa templo. Miingon siya, “Nahibaloan na ba ninyo kon kinsa gayod ako, ug kon asa ako gikan? Ang tinuod, wala ako moanhi dinhi sa akong kaugalingon nga pagbuot, kondili ang tinuod nga Dios mao ang nagpadala kanako. Wala ninyo siya mailhi. 29 Apan ako nakaila kaniya, tungod kay ako gikan man kaniya, ug siya ang nagpadala kanako.” 30 Tungod niining gisulti ni Jesus, dakpon na unta siya sa mga kadagkoan sa mga Judio. Apan walay midakop kaniya, kay wala pa man moabot ang iyang panahon. 31 Bisan pa niana, daghan pa gihapon sa mga tawo ang mituo kaniya. Nag-ingon sila, “Siya na gayod ang Mesiya, kay walay bisan kinsa nga makalabaw sa mga milagro nga iyang gipanghimo.” 32 Nakadungog ang mga Pariseo sa hinunghongay sa mga tawo mahitungod kang Jesus, busa sila ug ang kadagkoan sa mga pari misugo sa mga tigbalantay sa templo nga dakpon si Jesus. 33 Miingon si Jesus, “Hamubo na lang ang panahon nga ako makig-uban kaninyo tungod kay mobalik na ako sa nagpadala kanako. 34 Pangitaon ninyo ako, apan dili na ninyo ako makita, tungod kay dili kamo makaadto sa akong adtoan.” 35 Nagpangutan-anay ang mga kadagkoan sa mga Judio, “Asa diay siya moadto nga dili na man nato siya makita? Unsa, moadto ba siya sa mga siyudad sa mga Griego (diin nagkatibulaag ang uban nga mga Judio) aron manudlo sa mga Griego? 36 Kay nganong moingon man siya nga ‘Pangitaon ninyo ako, apan dili na ninyo ako makita, tungod kay dili kamo makaadto sa akong adtoan?’” 37 Unya, miabot ang kataposan nga adlaw sa kasaulogan. Mao kini ang labing mahinungdanong adlaw sa pista. Niining adlaw mitindog si Jesus ug misulti ug kusog, “Si bisan kinsa nga giuhaw moduol kanako ug moinom. 38 Kay sumala sa Kasulatan, si bisan kinsa nga magtuo kanako, modagayday gikan sa iyang kasing-kasing ang tubig nga naghatag ug kinabuhi.” 39 (Ang buot ipasabot ni Jesus sa tubig nga naghatag ug kinabuhi mao ang Espiritu nga hapit nang madawat sa mga nagtuo kaniya. Niadtong higayona wala pa ikahatag ang Espiritu, tungod kay wala pa man mahimaya si Jesus ngadto sa langit.)

40 Daghang mga tawo ang nakadungog sa gisulti ni Jesus. Ang uban nag-ingon, "Kini nga tawo mao na gayod ang Propeta nga atong gipaabot." 41 Miingon pud ang uban, "Mao na kini ang Mesiyas!" Apan aduna pud nag-ingon, "Dili mahimo, kay ang Mesiyas dili maggikan sa Galilea. 42 Dili ba nag-ingon man ang Kasulatan nga ang Mesiyas maggikan sa kaliwat ni David, ug matawo sa lungsod sa Betlehem nga lugar ni David?" 43 Busa nagkalain-lain ang pagtuo sa mga tawo mahitungod kang Jesus. 44 Ang uban kanila gustong modakop kaniya, apan walay nakaako paghimo niini. 45 Unya, namalik ang mga tigbalantay sa templo ngadto sa mga kadagkoan sa mga pari ug mga Pariseo nga nagsugo kanila sa pagdakop kang Jesus. Pag-abot sa mga tigbalantay, miingon dayon ang nagsugo kanila, "Nganong wala ninyo siya dakpa ug dad-a dinhi?" 46 Mitubag ang mga tigbalantay, "Karon pa gayod kami nakadungog ug tawo nga sama niadto manulti." 47 Nagbugalbugal ang mga Pariseo nga nag-ingon, "Nalimbongan ba usab kamo nianang tawhana? 48 Aduna ba kamoy nakita nga Pariseo o usa sa atong mga kadagkoan nga mituo kaniya? 49 Wala gayod! Ang mga tawo lang nga wala masayod sa Kasuguan ni Moises ang mituo kaniya. Tunglohon gayod sila sa Dios." 50 Ang usa niining mga Pariseo mao si Nicodemo. Mao kini siya ang tawo nga nakigkita kaniadto kang Jesus. 51 Miingon siya sa iyang mga kauban, "Dili ba supak man sa atong kasuguan nga hukman ang tawo sa dili pa nato madungog gikan kaniya kon unsa ang iyang gibuhat?" 52 Miingon sila kang Nicodemo, "Unsa, mura man pud kag taga-Galilea! Susiha ra gud ang Kasulatan ug makita mo nga wala gayoy propeta sa Dios nga maggikan diha sa Galilea." [53 Pagkahuman niadto manauli silang tanan.

8 Miadto si Jesus sa Bukid sa mga Olibo. 2 Sayo nianang pagkabuntag, mibalik siya pag-usab sa templo. Daghan ang mga tawo nga miduol kaniya. Busa milingkod siya ug nagtudlo kanila. 3 Unya, ang mga magtutudlo sa Kasuguan ug ang mga Pariseo nagdala ngadto kang Jesus ug usa ka babayeng nasakpan nga nanapaw ug gipatindog nila siya atubangan sa tanang mga tawo. 4 Miingon dayon sila kang Jesus, "Magtutudlo, nasakpan kining babayhana sa akto gayod nga nanapaw. 5 Sumala sa Kasuguan ni Moises, ang ingon niini nga matang sa babaye angay batohon hangtod mamatay. Unsay

imong ikasulti?" 6 Mao kadto ang ilang pangutana tungod kay gisulayan lang nila si Jesus, aron nga kon masayop siya sa iyang tubag aduna silay isumbong batok kaniya. Apan ang gihimo ni Jesus, miduko siya ug misulat sa yuta pinaagi sa iyang tudlo. 7 Apan tungod kay sige gihapon silag pangutana kaniya, mitindog si Jesus ug miingon kanila, "Kon kinsa kaninyo ang walay sala maoy unang mobato kaniya." 8 Human niyag sulti niadto, miduko siya ug misulat pag-usab sa yuta. 9 Sa pagkadungog niadto sa mga magtutudlo sa Kasuguan ug sa mga Pariseo, tagsa-tagsa silang mibiya sugod sa mga tigulang, hangtod nga si Jesus na lang ang nahibiliin ug ang babaye nga nagtindog pa didto. 10 Mitindog si Jesus ug miingon sa babaye, "Asa na man sila? Wala bay mihukom kanimo?" 11 Miingon ang babaye, "Wala, sir." Miingon si Jesus kaniya, "Dili usab ako maghukom kanimo. Sige pauli na, ug ayaw na pagpakasala pag-usab." 12 Misulti pag-usab si Jesus sa mga tawo, "Ako ang suga sa mga tawo sa kalibotan. Ang nagsunod kanako, dili gayod magkinabuhi diha sa kangitngit, kondili mahayagan siya sa suga nga naghatag ug kinabuhi." 13 Pagkadungog niadto sa mga Pariseo, miingon sila, "Ikaw lang ang nagsulti mahitungod sa imong kaugalingon, busa dili ka katuohan." 14 Miingon si Jesus kanila, "Bisan tuod nga nagsulti ako mahitungod sa akong kaugalingon, ang akong gisulti tinuod, tungod kay nahibalo ako kon asa ako gikan ug asa ako moadto. Apan kamo wala masayod kon asa ako gikan ug asa ako moadto. 15 Ang inyong paghukom dili kasaligan tungod kay sumala lang kana sa tawhanong panghuna-huna. Apan ako wala maghukom kang bisan kinsa. 16 Ug kon maghukom man ako, ang akong hukom husto, tungod kay dili lang ako ang maghukom kondili ako ug ang Amahan nga nagpadala kanako. 17 Dili ba nasulat man sa inyong Kasuguan nga kon magkatukma ang gisulti sa duha ka tawo, ang ilang gisulti tinuod? 18 Ako nagpamatuod mahitungod sa akong kaugalingon ug ang Amahan nga nagpadala kanako nagpamatuod pud mahitungod kanako." 19 Nangutana ang mga Pariseo kaniya, "Asa ba ang imong amahan?" Mitubag si Jesus, "Wala kamo makaila kanako o sa akong Amahan. Kon nakaila pa kamo kanako, nakaila usab unta kamo sa akong Amahan." 20 Kining tanan gisulti ni Jesus sa dihang nagtudlo siya sa templo, duol sa gibutangan sa kuwarta. Apan walay midakop kaniya, kay wala pa man moabot ang iyang panahon. 21 Misulti pag-usab

si Jesus sa mga tigdumala sa mga Judio, “Molakaw ako, ug kon wala na ako dinhi pangitaon ninyo ako, apan mangamatay lang kamo nga nagpadayon sa pagpakasala. Ug dili kamo makaadto sa akong adtoan.” 22 Busa nagpangutan-anay sila, “Unsa may buot niyang ipasabot, nga kita kuno dili makaadto sa iyang adtoan? Unsa, maghikog ba siya?” 23 Miingon si Jesus kanila, “Kamo taga-dinhi sa kalibotan, apan ako taga-langit. Kamo iya sa kalibotan, apan ako dili. 24 Mao nga miingon ako kaninyo nga mangamatay lang kamo nga nagpadayon sa pagpakasala. Kay kon dili kamo motuo nga ako mao ang Cristo, sigurado gayod nga mangamatay lang kamo nga nagpadayon sa pagpakasala.” 25 Miingon sila, “Ngano, kinsa ka ba gayod?” Mitubag si Jesus, “Dili ba gisultihan ko na man kamo sukad pa kaniadto kon kinsa gayod ako? 26 Daghan ang akong ikasulti batok kaninyo. Sa pagkatinuod, ang akong mga gisulti ngadto sa mga tawo mao lang ang gisulti kanako sa nagpadala kanako. Ug ang tanan niyang gisulti tinuod.” 27 Wala sila makasabot nga nagsulti siya kanila mahitungod sa Amahan. 28 Busa miingon si Jesus kanila, “Kon ang Anak sa Tawo ibayaw na ninyo, masayran na ninyo nga ako mao ang Cristo. Nianang panahona masayran usab ninyo nga ang tanan nga akong gibuhay ug gisulti dili gikan sa akong kaugalingon, kondili gikan sa Amahan. 29 Ang nagpadala kanako nag-uban kanako ug wala gayod niya ako pasagdi, tungod kay kon unsay makalipay kaniya mao usab ang akong gibuhay kanunay.” 30 Pagkadungog sa mga tawo niining mga gisulti ni Jesus, daghan kanila ang mituo kaniya. 31 Unya, miingon si Jesus sa mga Judio nga mituo kaniya, “Kon magpadayon kamo sa pagtuman sa akong mga gitudlo, tinuod gayod nga kamo akong mga tinun-an. 32 Masayran ninyo ang kamatuoran, ug ang kamatuoran mao ang maghatag kaninyo ug kagawasan.” 33 Miingon sila kaniya, “Mga kaliwat kami ni Abraham, ug wala pa gayod kami maulipon ni bisan kinsa. Nganong nag-ingon ka man nga hatagan kami ug kagawasan?” 34 Miingon si Jesus, “Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga si bisan kinsa nga nagpakasala, ulipon sa sala. 35 Ang ulipon lumalabay lang sa panimalay, apan ang anak permanente. (aiōn g165) 36 Busa kon ang Anak sa Dios mao ang maghatag kaninyo ug kagawasan, gawasnon gayod kamo. 37 Nahibalo ako nga mga kaliwat kamo ni Abraham, apan nagtinguha kamo sa pagpatay kanako tungod kay dili kamo modawat sa akong mga gitudlo. 38 Ginasulti ko kaninyo ang akong mga nakita sa Amahan; apan kamo, ginahimo ninyo ang inyong nadunggan gikan sa inyong amahan.” 39 Mitubag sila kang Jesus, “Ang among amahan mao si Abraham.” Miingon si Jesus, “Kon tinuod nga mga kaliwat kamo ni Abraham, gibuhay unta ninyo ang maayo sama sa iyang mga gibuhay. 40 Apan nagtinguha hinuon kamo sa pagpatay kanako bisan nagsulti lamang ako kaninyo sa kamatuoran nga akong nadunggan gikan sa Dios. Si Abraham wala gayod magbuhay ug sama niining inyong gibuhay. 41 Ang inyong gibuhay sama pud sa gibuhay sa inyong amahan.” Miingon sila, “Dili kami mga anak sa gawas. Ang Dios mao ang among Amahan.” 42 Miingon si Jesus kanila, “Kon tinuod nga ang Dios mao ang inyong Amahan, higugmaon unta ninyo ako, kay ako gikan man sa Dios. Wala ako moanhi dinhi sa kalibotan sa ako lang nga kabubut-on, kondili siya ang nagpadala kanako. 43 Dili ninyo masabtan ang akong gipanulti tungod kay dili kamo makaantos sa pagpaminaw sa akong pulong. 44 Ang Yawa mao ang inyong amahan, ug kon unsa ang iyang gusto mao usab ang inyong gustong buhaton. Mamumuno siya sukad pa sa sinugdan. Wala siyay pagpakabana sa kamatuoran tungod kay wala gayoy kamatuoran diha kaniya. Kon mamakak siya, nagsunod lang siya sa iyang kinaiya, kay bakakon man siya ug siya mao ang sinugdanan sa tanang bakak. 45 Apan ang akong gisulti kaninyo mao ang kamatuoran, ug mao kana nga dili kamo motuo kanako. 46 Kinsa ba kaninyo ang makapamatuod nga nakasala ako? Nganong dili kamo motuo nga nagsulti man ako sa kamatuoran? 47 Ang mga tawo nga iya sa Dios nagtuo sa pulong sa Dios. Apan dili kamo iya sa Dios, mao nga dili kamo motuo kanako.” 48 Mitubag kang Jesus ang mga kadagkoan sa mga Judio, “Tinuod diay ang among giingon nga ikaw usa ka Samarianhon, ug gisudlan sa daotan nga espiritu.” 49 Miingon si Jesus, “Walay daotang espiritu nga misulod kanako. Ginapasidunggan ko lang ang akong Amahan, apan gipakaulawan ninyo ako. 50 Wala ako magtinguha ug kadunggan alang sa akong kaugalingon. Ang Amahan mao ang nagtinguha nga pasidunggan ako sa mga tawo, ug nahibaloan niya nga tinuod ang akong mga gipanulti. 51 Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga ang mga nagtuman sa akong mga pagpanudlo dili gayod mamatay.” (aiōn g165) 52 Miingon kaniya ang mga kadagkoan sa mga Judio, “Karon nasiguro na gayod

namo nga gisudlan ka sa daotang espiritu. Bisan si Abraham namatay, ug ingon man ang mga propeta. Apan ikaw nag-ingon nga ang nagtuman sa imong mga pagpanudlo dili na gayod mamatay bisan kanusa. (aiōn g165) **53** Unsa, mas maayo ka pa ba kay kang Abraham? Namatay gani siya, ug ingon man ang mga propeta. Ngano, si kinsa ka ba gayod?" **54** Miingon si Jesus kanila, "Kon ako lang ang magpasidungog sa akong kaugalingon, wala kini kapuslanan. Apan ang akong Amahan mao gayod ang nagpasidungog kanako. Siya mao ang inyong giingon nga inyong Dios. **55** Ugaling wala ninyo siya mailhi. Apan ako nakaila kaniya. Karon, kon moingon ako nga wala ako makaila kaniya, mahimo akong bakakon sama kaninyo. Apan ang tinuod, nailhan ko gayod siya ug ginatuman ko ang iyang pulong. **56** Nalipay gayod ang inyong amahan nga si Abraham nga makita niya ang akong panahon. Ug nakita niya kini ug nalipay gayod siya." **57** Miingon ang mga kadagkoan sa mga Judio kaniya, "Giunsa nimo pagkakita kang Abraham nga wala pa gani mag-50 ang imong edad." **58** Miingon si Jesus, "Sa pagkatinuod, sulihan ko kamo nga sa wala pa matawo si Abraham, anaa na akong daan." **59** Tungod niining gisulti ni Jesus mipunit silag bato aron labayon siya. Apan misuot siya sa bagang duot sa katawhan ug mibiya sa templo.

9 Samtang naglakaw sila si Jesus, aduna silay nakita nga tawo nga buta sukad pa sa iyang pagkatawo. **2** Karon, gipangutana si Jesus sa iyang mga tinun-an, "Magtutudlo, kang kinsa bang sala nga natawo siya nga buta? Iya bang sala o sa iyang mga ginikanan?" **3** Miingon si Jesus, "Nabuta siya dili tungod sa iyang sala o sa sala sa iyang mga ginikanan, kondili aron makita sa mga tawo ang gahom sa Dios pinaagi sa pag-ayo kaniya. **4** Samtang adlaw pa kinahanglan nga buhaton nato ang gipabuhat sa Dios nga nagpadala kanako. Kay moabot ang gabii o ang panahon nga wala nay makahimo sa iyang gipabuhat. **5** Samtang ania pa ako sa kalibotan, ako ang suga nga naghatag ug kahayag sa mga tawo." **6** Human niya kadto masulti miluwa siya sa yuta. Gisagol niya ang luwa sa yuta ug gihidhid niya kini sa mga mata sa buta. **7** Miingon siya sa buta, "Adto sa kaligoanan sa Siloam ug panghilam-os didto." (Ang buot ipasabot sa Siloam, "Pinadala.") Busa miadto ang buta sa Siloam ug nanghilam-os. Pagkahuman, mibalik siya nga makakita na. **8**

Miingon ang iyang mga silingan ug ang mga tawo nga nakakita kaniadto kaniya nga nagpakilimos, "Dili ba mao man kini ang tawo nga kaniadto nagpunay ug lingkod ug nagpakilimos?" **9** Miingon ang uban, "Mao kana siya!" Apan ang uban miingon, "Dili uy! Susama lang kaniyang hitsura." Busa ang tawo na mismo ang miingon, "Ako gayod ang tawo nga inyong giingon." **10** Busa gipangutana nila siya, "Nganong makakita ka na man?" **11** Miingon siya, "Ang tawo nga gitawag nilag Jesus naghimo ug lapok. Pagkahuman, gihidhid niya kini sa akong mga mata ug giingnan dayon niya ako nga moadto sa kaligoanan sa Siloam ug manghilam-os. Busa miadto ako didto ug pagkahuman nako ug panghilam-os, nakakita na ako." **12** Gipangutana nila siya kon asa na ang tawo nga nag-ayo kaniya. Miingon siya, "Ambot, wala ako masayod." **13** Gidala dayon nila ngadto sa mga Pariseo ang maong tawo, nga buta kaniadto. **14** Adlaw kadto nga Igpapahulay sa dihang gihimo ni Jesus ang lapok sa pag-ayo niya sa buta. **15** Busa gipangutana siya pag-usab sa mga Pariseo kon giunsa nga makakita na siya. Ug gisulitihan niya sila, "Gihidhiran ni Jesus ug lapok ang akong mga mata ug pagkahuman nanghilam-os ako, ug karon makakita na ako." **16** Adunay mga Pariseo nga nag-ingon, "Ang tawo nga naghimo niini dili gikan sa Dios, tungod kay wala siya nagtuman sa kasuguan mahitungod sa Adlaw nga Igpapahulay." Apan nag-ingon ang uban, "Kon siya tawo nga makasasala dili siya makahimo ug mga milagro nga sama niini." Busa nabahin sila. **17** Nangutana pag-usab ang mga Pariseo sa tawo nga kaniadto buta, "Ingon mo nga giayo ka niya, nan karon, unsa ang ikasulti mo mahitungod kaniya?" Miingon siya, "Alang kanako, usa siya ka propeta." **18** Apan dili motuo ang kadagkoan sa mga Judio nga buta siya kaniadto ug karon makakita na. Busa gipatawag nila ang iyang mga ginikanan, **19** ug gipangutana nila sila, "Inyo ba kining anak? Tinuod ba gayod nga natawo siya nga buta? Nganong makakita na man siya karon?" **20** Mitubag ang iyang mga ginikanan, "Tinuod nga amo siyang anak ug tinuod nga natawo siya nga buta. **21** Apan kon ngano nga makakita na siya ug kon kinsa ang nag-ayo kaniya, kana ang wala namo mahibaloi. Pangutan-a ninyo siya kay but-an na man siya ug makatubag alang sa iyang kaugalingon." **22** Mao kadto ang gitubag sa iyang mga ginikanan tungod kay nahadlok sila sa kadagkoan sa mga Judio. Kay kini sila nagkasabot na nga si bisan kinsa nga moila kang

Jesus nga mao ang Mesiya dili na nila pasudlon sa ilang sinagoga. **23** Mao kini ang hinungdan nga ang iyang mga ginikanan miingon, “Pangutan-a ninyo siya kay but-an na man siya.” **24** Busa gitawag nila pag-usab ang tawo nga kaniadto buta ug giingnan, “Isulti ang matuod mahitungod niadtong tawo, kay ang Dios nagpaminaw. Sa among kabahin, nahibaloan namo nga siya makasasala.” **25** Mitubag ang tawo, “Wala ako masayod kon makasasala ba siya o dili. Basta nahibalo ako nga buta ako kaniadto apan karon makakita na.” **26** Nangutana sila pag-usab, “Unsay iyang gihimo kanimo? Giunsa man niya pag-ayo ang imong mga mata?” **27** Mitubag siya, “Dili ba gisultihan ko na man kamo? Apan dili kamo motuo. Nan, nganong nangutana pa man kamo pag-usab? Gusto ba usab ninyo nga mahimong iyang mga tinun-an?” **28** Busa nasuko sila ug giinsulto nila siya ug giingnan, “Ikaw mao ang iyang tinun-an, apan kami mga tinun-an ni Moises. **29** Nahibalo kami nga nakigsulti ang Dios kang Moises kaniadto, apan mahitungod nianang tawhana, wala gani kami masayod kon asa siya gikan!” **30** Mitubag dayon ang tawo, “Katingalahan! Siya ang nag-ayo kanako, unya moingon kamo nga wala kamo mahibalo kon asa siya gikan. **31** Nahibalo kita nga dili tubagon sa Dios ang mga makasasala. Apan tubagon niya ang mga tawo nga nagtahod kaniya ug nagtuman sa iyang kabubut-on. **32** Sukad sa pagsugod sa kalibotan wala pa gayod kita makadungog nga adunay tawo nga nag-ayo sa mata sa usa ka tawo nga buta sukad sa iyang pagkatawo. (aiōn g165) **33** Kon dili siya gikan sa Dios, dili unta siya makahimo ug sama niadto.” **34** Mitubag ang kadagkoan sa mga Judio, “Natawo ka ug nagdako sa sala, ug karon tudloan mo kami?” Ug gidid-an nila kini sa pagsulod sa ilang mga sinagoga. **35** Nabalitaan ni Jesus nga gidid-an na nila sa pagsulod sa ilang mga sinagoga ang tawo nga iyang giayo. Busa gipangita niya kini. Sa dihang nakita na niya gipangutana niya kini, “Nagtuo ka ba sa Anak sa Tawo?” **36** Mitubag siya, “Sir, tug-ani ako kon kinsa siya aron makatuo ako kaniya!” **37** Miingon si Jesus, “Nakita mo na siya, kay siya mismo ang nakigsulti kanimo karon.” **38** Miingon ang tawo, “Ginoo, nagtuo ako kanimo!” Ug miluhod dayon siya ug misimba kang Jesus. **39** Miingon si Jesus, “Mianhi ako dinhi sa kalibotan aron hukman ang mga tawo, aron ang mga buta makakita, ug ang mga makakita mabuta.” **40** Unya, adunay mga Pariseo

didto duol kaniya nga nakadungog sa iyang gisulti. Ug nangutana sila, “Ang buot mong ipasabot nga bisan kami mga buta usab?” **41** Gitubag sila ni Jesus, “Kon giangkong ninyo nga buta kamo wala unta kamoy sala. Apan tungod kay nag-ingon man kamo nga dili kamo buta, sad-an gihapon kamo.”

10 Misaysay si Jesus kanila pinaagi sa sambingay, “Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga kon ang tawo mosulod sa toril sa mga karnero apan dili moagi sa ganghaan kondili didto hinuon siya mokatkat sa koral, kanang tawhana kawatan ug tulisan. **2** Apan ang tawo nga mosulod agi sa ganghaan mao ang tinuod nga magbalantay sa mga karnero. **3** Pasudlon siya sa tigbantay sa pultahan ug ang iyang tingog mailhan sa mga karnero. Tawgon niya ang iyang mga karnero sa ilang mga ngalan, ug giyahan niya pagawas. **4** Kon tua na sila sa gawas, mouna siya sa panon sa mga karnero ug sila mosunod kaniya tungod kay nakaila sila sa iyang tingog. **5** Dili mosunod ang mga karnero sa tawo nga wala nila mailhi; magpalayo hinuon sila tungod kay wala sila makaila sa iyang tingog.” **6** Gisulti ni Jesus kanila kini nga sambingay, apan wala gayod sila makasabot sa kahulogan niini. **7** Busa nagpadayon si Jesus sa pagsulti aron sa pagpatin-aw kanila, “Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga ako mao ang pultahan sa mga karnero. **8** Ang tanan nga nag-una kanako kay mga kawatan ug mga tulisan, apan ang akong mga karnero wala motuo kanila. **9** Ako mao ang pultahan. Ang mosulod agi kanako maluwas. Sama siya sa karnero nga mosulod ug mogawas, ug makakita siya ug sabsabanan. **10** Ang katuyoan sa kawatan mao ang pagpangawat, ang pagpatay, ug ang pagpangguba. Apan mianhi ako dinhi sa kalibotan aron mahatagan ko ang mga tawo sa kinabuhi nga madagayaon. **11** “Ako mao ang maayo nga magbalantay sa mga karnero. Ang maayo nga magbalantay andam nga magpakamatay alang sa iyang mga karnero. **12** Dili siya sama sa tawo nga sinuholan lang nga magbantay. Kay ang sinuholan lang modagan kon aduna siyay makitang nag-abot nga lobo, ug biyaan lang niya ang mga karnero. Busa atakihon sa ihalas nga iro ang mga karnero ug magkatibulaag kini. **13** Ang sinuholan mopalayo, tungod kay sinuholan man lang siya ug baliwala lang kaniya kon unsa ang mahitabo sa mga karnero. **14** “Apan ako mao ang maayo nga magbalantay sa mga karnero. Ingon nga ako nailhan sa Amahan ug

ako nakaila kaniya, nakaila pud ako sa akong mga karnero ug nakaila sila kanako. Ug ihatag ko ang akong kinabuhi alang kanila. **16** Adunay uban pa akong mga karnero nga wala dinhi sa inyong grupo nga mga Judio. Kinahanglan pasudlon ko usab sila. Maminaw sila kanako, ug ang tanan nga maminaw kanako mahimong usa lang ka panon nga adunay usa lang ka magbalantay. **17** “Gihigugma ako sa Amahan tungod kay gihatag ko ang akong kinabuhi alang kanila, ug pagkahuman mabuhì ako pag-usab. **18** Walay makapatay kanako kon dili ko kini itugot. Apan kabubut-on ko nga ihatag ang akong kinabuhi. Akong pagbuot ang paghatag niini, ug pagbuot ko usab ang pagbawi niini. Mao kini ang gisugo kanako sa Amahan.” **19** Tungod niadtong gisulti ni Jesus nagkasumpaki pag-usab ang mga Judio. **20** Daghan kanila ang nag-ingon, “Kini nga tawo gisudlan sa daotang espiritu ug buang-buang. Nganong nagsige kamo ug paminaw kaniya?” **21** Apan nag-ingon ang uban, “Ang tawo nga gigamhan sa daotang espiritu dili makatudlo ug sama niana. Ug usa pa, unsaon man pag-ayo sa usa ka tawo nga gigamhan sa daotan nga espiritu ang usa ka buta?” **22** Miabot ang panahon sa pagsaulog sa Jerusalem sa Pista sa Pagdedikar sa Templo. Tingtugnaw kadto, **23** ug naglakaw-lakaw si Jesus didto sa templo, sa gitawag nga Balkon ni Solomon. **24** Mialirong ang mga Judio kaniya ug miingon sila, “Hangtud kanus-a mi nimo ibutang sa ataw-ataw? Diretsoha kamig sulti kon ikaw ba mao ang Mesiyas.” **25** Miingon si Jesus kanila, “Gisultihan ko na kamo kon kinsa gayod ako, apan dili kamo motuo kanako. Ang mga milagro nga gipabuhat sa Amahan kanako nagpamatuod kon kinsa gayod ako. **26** Apan dili kamo motuo kanako tungod kay dili kamo kauban sa akong mga karnero. **27** Ang akong mga karnero maminaw kanako. Nakaila ako kanila ug nagsunod sila kanako. **28** Gihatagan ko silag kinabuhi nga walay kataposan, ug dili gayod sila mawala. Walay makaagaw kanila gikan sa akong mga kamot. (aiōn g165, aiōnios g166) **29** Gihatag sila kanako sa akong Amahan nga gamhanan sa tanan, ug wala gayoy makaagaw kanila gikan sa kamot sa Amahan. **30** Ako ug ang Amahan usa lang.” **31** Pagkadungog niadtò sa mga Judio mipunit sila pag-usab ug mga bato aron batohon siya. **32** Apan miingon si Jesus kanila, “Daghan ang gibuhat ko nga maayo nga kamo mismo nakakita. Ug gipabuhat kini kanako sa Amahan. Asa ba niining akong mga gipangbuhat ang nahimong

hinungdan nga inyo akong batohon?” **33** Gitubag siya sa mga Judio, “Dili kami mobato kanimo tungod sa maayo nga buhat, kondili tungod sa imong gisulti batok sa Dios! Kay ikaw tawo man lang, apan nag-ingon ka nga ikaw Dios.” **34** Miingon si Jesus kanila, “Dili ba nasulat man sa inyong Kasuguan nga miingon ang Dios nga kamo mga dios? **35** Ug nahibaloan nato nga kung unsa ang nahisulat sa Kasulatan dili mahimong walaon. Busa kon miingon ang Dios nga mga dios ang mga tawo nga gihatagan sa iyang mensahe, nganong nag-ingon man kamo nga nagsulti ako batok sa Dios tungod kay miingon ako nga ako Anak sa Dios? Siya mismo ang nagpili ug nagpadala kanako dinhi sa kalibotan. **37** Kon wala ako maghimo sa gipabuhat sa Amahan kanako, dili kamo angay nga motuo kanako. **38** Apan kon gibuhat ko kini bisan dili ninyo gusto nga motuo sa akong gisulti, angay ninyong tuohan ang akong mga gipangbuhat, aron nga masayran gayod ninyo nga ang Amahan ania kanako ug ako anaa kaniya.” **39** Nagtinguha sila pag-usab sa pagdakop kang Jesus, apan nakalikay siya kanila. **40** Mitabok pag-usab si Jesus sa Suba sa Jordan ug miadtò sa dapit diin nagbautismo si Juan. Ug didto siya nagpuyo. **41** Daghang mga tawo ang miadtò kaniya ug miingon, “Tinuod nga wala gayod makahimog mga milagro si Juan, apan ang tanan nga iyang gisulti mahitungod niini nga tawo tinuod.” **42** Busa daghan sa mga tawo didto ang mituo kang Jesus.

11 Adunay usa ka tawo nga ginganlag Lazaro.

Siya ug ang iyang mga igsoon nga si Maria ug si Marta nagpuyo sa Betania sa Judea. Kini si Maria mao kadtong babaye nga mibubo ug pahumot sa mga tiil sa Ginoo ug iyang gipahiran sa iyang buhok. Ang iyang igsoon nga si Lazaro nagsakit. **3** Busa nagpadala ang managsoon nga babaye ug mensahe kang Jesus nga nag-ingon, “Ginoo, ang imong hinigugmang higala nagsakit.” **4** Pagkadungog ni Jesus niini, miingon siya, “Dili kamatayon ang katapusan niini nga sakit, apan nahitabo kini alang sa kahimayaan sa Dios, aron pinaagi niini, ako, nga iyang Anak, mapadayag sa akong mahimayaong gahom.” **5** Pinangga ni Jesus si Marta, si Maria ug si Lazaro. **6** Apan gipalabay pa niya ang duha ka adlaw human siya masayod nga si Lazaro nagsakit. **7** Unya, miingon siya sa iyang mga tinun-an, “Dali kamo, mobalik na kita sa Judea.” **8** Miingon ang

iyang mga tinun-an, "Magtutudlo, dili pa lang dugay nga gitinguhaan ka nga batohon sa mga Judio. Ug karon mobalik ka pa didto?" **9** Miingon si Jesus, "Dili ba aduna may dose ka oras kon adlaw? Busa kon maglakaw ang tawo kon adlaw dili siya mapandol, tungod kay hayag pa sa kalibotan. **10** Apan kon maglakaw siya kon gabii mapandol siya tungod kay ngitngit." **11** Human niini miingon pa gayod si Jesus, "Ang atong higala nga si Lazaro natulog lang. Apan adtoon ko siya ug pukawon." **12** Mitubag ang iyang mga tinun-an, "Ginoo, kon natulog siya, mamaayo pa siya." **13** Abi nilag tinuod nga natulog lang si Lazaro, apan ang buot ipasabot ni Jesus nga patay na si Lazaro. **14** Busa giingnan sila ni Jesus sa dayag, "Patay na si Lazaro. **15** Apan nalipay ako alang kaninyo nga wala ako didto kay sa ingon niini nga paagi mapalig-on ang inyong pagtuo. Dali, adtoon nato siya." **16** Busa si Tomas nga gitawag nga Kaluha miingon sa iyang mga kauban, "Mokuyog na lang kita bisan kon patyon kita uban kaniya." **17** Sa pag-abot ni Jesus sa Betania, nabalitaan niya nga upat na ka adlaw nga nalubong si Lazaro. **18** Ang Betania mga tulo lang ka kilometro gikan sa Jerusalem. **19** Busa daghang mga Judio nga taga-Jerusalem ang nangadto aron pagduyog sa kasub-anan ni Marta ug ni Maria sa pagkamatay sa ilang igsoon. **20** Sa pagkadungog ni Marta nga nagpadulong na si Jesus, migawas siya aron sa pagsugat kaniya, apan si Maria nabilin sa balay. **21** Pagkita ni Marta ug ni Jesus, miingon siya, "Ginoo, kon dinhi ka pa lang, wala unta mamatay ang akong igsoon. **22** Apan nahibalo ako nga bisan karon mohatag ang Dios kanimo sa bisan unsa nga imong pangayoon kaniya." **23** Miingon si Jesus kaniya, "Mabanhaw ang imong igsoon." **24** Mitubag si Marta, "Nahibalo ako nga mabanhaw siya sa kataposan nga adlaw kon banhawon na ang mga patay." **25** Miingon si Jesus kaniya, "Ako ang nagbanhaw sa mga patay, ug ako usab ang naghatag ug kinabuhi. Ang nagtuo kanako, bisan mamatay pa siya, mabuhi pag-usab. **26** Si bisan kinsa nga nagkinabuhi ug nagtuo kanako dili na mamatay bisan kanus-a. Motuo ka ba niini?" (aiōn g165) **27** Mitubag si Marta, "Oo, Ginoo! Nagtuo gayod ako nga ikaw mao ang Mesiya, ang Anak sa Dios nga among gihulat nga moabot dinhi sa kalibotan." **28** Human mosulti si Marta niini, mibalik siya sa ilang balay ug gitawag niya ang iyang igsoon nga si Maria ug gihunghongan, "Ania na ang Magtutudlo ug gipatawag ka niya." **29** Pagkadungog niadto ni Maria, mitindog siya ug midali paggawas ug miadto kang Jesus. **30** (Wala pa makasulod si Jesus sa lungsod sa Betania. Didto pa lang siya sa dapit diin siya gitagbo ni Marta.) **31** Pagkakita sa mga Judio nga nakigduyog sa kasub-anan ni Maria nga mitindog siya ug midali paggawas, gisunod nila siya, kay pagtuo nila nga moadto siya sa gilubngan aron mohalak didto. **32** Pag-abot ni Maria didto kang Jesus, mihapa siya ug miingon, "Ginoo, kon dinhi ka pa lang, wala unta mamatay ang akong igsoon." **33** Pagkakita ni Jesus nga naghilak si Maria ug ingon man ang mga kauban niini nga mga Judio, nasuko siya. **34** Nangutana dayon siya kanila, "Asa ninyo siya gilubong?" Mitubag sila, "Dali Ginoo, itudlo namo kanimo." **35** Mihalak si Jesus. **36** Busa miingon ang mga Judio, "Nakita ninyo kon unsa kadako ang iyang paghigugma kang Lazaro!" **37** Apan ang uban miingon, "Dili ba giayo man niya ang mga mata sa buta? Nan, nganong wala man niya mapugngi ang kamatayon ni Lazaro?" **38** Nasuko pag-usab si Jesus sa pag-abot niya sa lubnganan. Usa kini ka langub nga gitakloban ug usa ka bato. **39** Pag-abot nila didto, miingon si Jesus, "Kuhaa ninyo ang bato." Apan miingon si Marta nga igsoon sa namatay, "Ginoo, baho na siya karon, kay upat na ka adlaw nga siya gilubong!" **40** Miingon si Jesus kaniya, "Dili ba nga miingon man ako kanimo nga kon motuo ka, makita mo ang gahom sa Dios?" **41** Busa gikuha nila ang bato. Mihangad si Jesus sa langit ug miingon, "Amahan nagpasalamat ako kanimo tungod kay gipaminawan mo ako. **42** Nasayod ako nga kanunay ka nga nagpaminaw kanako, apan gisulti ko kini alang sa mga tawo nga ania karon nag-alirong kanako, aron motuo sila nga ikaw mao ang nagpadala kanako dinhi sa kalibotan." **43** Human niyag sulti niini, misinggit siya, "Lazaro, gawas ngari!" **44** Ug migawas ang namatay nga si Lazaro nga ang iyang kamot ug tiil naputos pa sa mga panapton, ug ang iyang nawong naputos pud sa panyo. Miingon si Jesus kanila, "Badbari ninyo siya ug palakwa." **45** Daghan sa mga Judio nga mibisita sa ilang Maria ang nakakita sa gibuhat ni Jesus ug mituo kaniya. **46** Apan ang uban kanila miadto sa mga Pariseo ug misugilon sa gibuhat ni Jesus. **47** Busa gitawag sa mga Pariseo ug sa mga kadagkoan sa mga pari ang tanan nga miyembro sa Korte sa mga Judio. Ug sa dihang nagtigom na sila, nag-ingon sila, "Unsa man ang atong buhaton? Daghang mga milagro ang

gibuhat niini nga tawo. **48** Kon pasagdan lang nato siya, ang tanan motuo na kaniya nga siya mao ang gipadala sa Dios nga mahimong hari sa Israel. Ug kon mahitabo kini, sulongon kita sa mga sundalo sa Roma ug gub-on nila ang atong templo ug ang atong tibuok nasod!" **49** Apan ang usa sa mga kauban nila nga si Caifas, nga pangulong pari niadtong tuiga, miingon, "Mga wala gayod kamoy alamag!" **50** Wala ba kamo makahuna-huna nga mas maayo pa nga usa lang ka tawo ang mamatay alang sa atong nasod kaysa ang tibuok nasod ang mawala?" **51** Kining iyang gisulti dili iyang kaugalingon nga panghuna-huna, kondili ingon nga pangulong pari niadtong tuiga, natagna niya nga kinahanglan nga mamatay si Jesus alang sa mga Judio. **52** Ug dili lang alang kanila, kondili alang pud sa tanan nga anak sa Dios nga nagkatibulaag sa ubang lugar, aron matigom ug mahiusa silang tanan. **53** Sukad niadtong adlaw, nagplano na ang kadagkoan sa mga Judio sa pagpatay kang Jesus. **54** Busa wala na magpakita si Jesus taliwala sa daghang mga tawo didto sa mga lungsod sa mga Judio, kondili miadto siya sa lugar nga duol sa kamingawan, sa usa ka lungsod nga gitawag Efraim. Mipuyo siya didto uban sa iyang mga tinun-an. **55** Karon, hapit na ang pista sa mga Judio nga gitawag nga Pista sa Paglabay sa Anghel. Busa daghang mga tawo ang miadto sa Jerusalem pipila ka adlaw sa wala pa ang pista aron nga sa dili pa moabot ang pista makapanghinlo na sila sa ilang kaugalingon sumala sa nabatasan sa ilang relihiyon. **56** Gipangita nila si Jesus didto sa templo apan wala nila makita. Busa nagpangutan-anay sila, "Sa inyong huna-huna, moanhi kaha siya dinhi sa pista?" **57** Niadto diay nga higayon kay nagsugo nang daan ang mga kadagkoan sa mga pari ug ang mga Pariseo nga si bisan kinsa nga masayod kon asa si Jesus kinahanglan mosulti kanila aron madakop nila siya.

12 Unya, sa dihang unom na lang ka adlaw una moabot ang pista, miadto si Jesus sa Betania, sa lugar ni Lazaro nga iyang gibanhaw. **2** Gaandam silag panihapon alang kang Jesus. Si Lazaro usa sa mga kauban ni Jesus nga nagkaon diha sa lamisa. Si Marta mao ang nagsilbi. **3** Unya si Maria mikuha ug mga tunga sa litrong mahalang pahumot nga gikan sa tanom nga nardo. Gibubo niya kini sa tiil ni Jesus. Pagkahuman gitrapohan niya sa iyang buhok. Ug nalukop ang tibuok balay sa kahumot niadtong

pahumot. **4** Usa sa mga tinun-an nga kauban ni Jesus didto mao si Judas Iscariote, nga mao ang magluib kaniya. Miingon si Judas, **5** "Ang bili nianang pahumot mga usa gayod ka tuig nga sweldo sa usa ka tawo. Nganong wala man kana ibaligya ug ang halin ipanghatag ngadto sa mga kabos?" **6** Gisulti niya kini, dili tungod kay naluoy siya sa mga kabos, kondili tungod kay kawatan siya. Siya mao ang nagkuptot sa ilang kuwarta ug nagpangawkaw siya niini. **7** Apan miingon si Jesus, "Pasagdi siya. Kini nga pahumot gitipigan unta aron gamiton sa pag-andam sa akong lubong sama sa iyang gibuhat karon. **8** Ang mga kabos kanunay ninyong ikauban, apan ako dili ninyo kanunayng ikauban." **9** Daghang mga Judio ang nakabalita nga didto si Jesus sa Betania, busa nangadto sila didto. Nangadto sila dili lang tungod kang Jesus, kondili gusto usab nila nga makita si Lazaro nga iyang gibanhaw. **10** Busa giplano sa kadagkoan sa mga pari nga patyon usab si Lazaro, **11** kay tungod kaniya, daghan sa mga Judio ang namiya kanila ug nagtuo kang Jesus. **12** Pagkasunod adlaw, nabalitaan sa daghang mga tawo nga mitambong sa pista nga si Jesus nagpadulong na sa Jerusalem. **13** Busa nagkuha silag mga dahon sa palmera ug gitagbo nila si Jesus, ug naninggit, "Dayegon ta ang Dios!" "Gipanalanginan sa Ginoo ang iyang pinadala!" "Dayegon ta ang Hari sa Israel!" **14** Nakakaplag si Jesus ug usa ka nating asno ug iya kining gisakyan. Sa iyang gihimo natuman ang giingon sa Dios sa Kasulatan nga nag-ingon, **15** "Kamo nga mga taga-Zion, ayaw kamo kahadlok, tungod kay ang inyong hari niabot, nga nagsakay sa nating asno." **16** Niadtong panahona, ang mga tinun-an ni Jesus wala pa makasabot kon unsa ang kahulogan niadtong mga nangahitabo. Apan sa dihang mibalik na si Jesus sa langit, ayha pa nila nahinumdoman nga ang gihimo niadtong mga tawo mao gayod diay ang nasulat sa Kasulatan. **17** Daghang mga tawo ang nakakita sa pagtawag ug pagbanhaw ni Jesus kang Lazaro gikan sa iyang lubnganan. Ug kini nga mga tawo namalita sa nahitabo. **18** Busa daghang mga tawo ang misugat kang Jesus, tungod kay nabalitaan nila kadtong milagro nga iyang gibuhat. **19** Busa nagsultihanay ang mga Pariseo, "Tan-awa ninyo, ang tanang mga tawo nagsunod na kaniya. Wala na gayod kitay mahimo!" **20** Aduna usab mga Griego nga nangabot sa Jerusalem aron motambong sa pista ug mosimba sa Dios. **21** Nangadto sila kang

Felipe nga taga-Betsaida. Kini nga dapit sakop sa Galilea. Miingon ang mga Griego, "Gusto unta namo nga makigkita kang Jesus." 22 Gisultihan ni Felipe si Andres ug silang duha nangadto kang Jesus aron sultihan siya. 23 Miingon dayon si Jesus kanila, "Karon miabot na ang higayon nga mapasidunggan ang Anak sa Tawo. 24 Sultihan ko kamo sa tinuod, kon ang usa ka binhi dili ilubong sa yuta, kana magpabilin lang gayod nga usa ka binhi. Apan kon mamatay, motubo kini ug mamungag daghan. 25 Ang tawo nga hilabihan ang paghigugma sa iyang kinabuhi kawad-an hinuon niini, apan ang dili manghinugon sa iyang kinabuhi diri sa kalibotan maampingan hinuon kini hangtod sa kinabuhi nga walay kataposan. (aiōnios g166) 26 Si bisan kinsa nga buot mag-alagad kanako kinahanglan mosunod kanako, aron nga kon asa ako atua usab ang akong sulugoon. Ang tawo nga nag-alagad kanako pasidunggan sa Amahan." 27 Miingon pa gayod si Jesus, "Karon nasamok ako. Unsa ba ang akong isulti? Moingon ba ako sa Amahan nga dili na lang niya ako paantuson? Apan mao kini ang katuyoan sa akong pag-anhi dinhi, nga mag-antos sa mga kasakit niining panahona." 28 Miingon dayon si Jesus sa Amahan, "Amahan, himayaa ang imong ngalan!" Ug dayon adunay tingog gikan sa langit nga nag-ingon, "Gihimaya ko na ang akong ngalan pinaagi kanimo, ug himayaon ko pa pag-usab." 29 Ang mga tawo nga nanambong didto nakadungog sa maong tingog. Nag-ingon sila, "Midalogdog!" Apan ang uban nag-ingon, "Nakigsulti kaniya ang anghel!" 30 Apan miingon si Jesus kanila, "Gipadungog kadto sa Dios dili alang kanako kondili alang kaninyo. 31 Sukad karon hukman na niya ang mga tawo sa kalibotan. Ug malupig na niya ang naggahom niining kalibotana. 32 Ug kon bayawon na gani ako gikan sa yuta, paduolon ko ang tanang mga tawo ngari kanako." 33 Sa iyang pagsulti niadto, gisulti niya kon unsa nga matang sa kamatayon ang iyang antuson. 34 Mitubag ang mga tawo kaniya, "Sumala sa Kasugoan magkinabuhi ang Mesiya sa walay kataposan. Busa nganong nag-ingon ka man nga ang Anak sa Tawo kinahanglan nga mamatay? Kinsa man gayod kanang Anak sa Tawo nga imong giingon?" (aiōn g165) 35 Gitubag sila ni Jesus, "Hapit nang mawala ang suga diha sa inyong taliwala. Busa samtang ania pa kini pagkinabuhi kamo diha niini nga suga, kay basin kon maabtan kamo sa kangitngit. Kay ang naglakaw diha sa kangitngit dili makahibalo kon asa siya nagpadulong. 36 Busa tuohi

ninyo ang suga samtang ania pa uban kaninyo, aron malamdagan ang inyong huna-huna." Human siya mosulti niadto milakaw siya ug mitago gikan kanila. 37 Bisan nakakita na gayod sila sa daghang mga milagro nga gipangbuhat ni Jesus, wala gihapon sila motuo kaniya. 38 Busa napamatud-an ang giingon ni Propeta Isaias: "Ginoo, walay mituo sa among gibalita. Kinsa bay nasayod sa gahom nga gipakita mo kanila?" 39 Miingon pa gayod si Isaias: "Gibutaan sila sa Dios aron dili sila makakita, ug gitakpan niya ang ilang mga huna-huna aron dili sila makasabot, kay basin pag mobalik sila ngadto sa Dios ug ayohon niya sila." Busa mao kini ang hinungdan kon nganong wala sila motuo. 41 Gisulti kadto ni Isaias tungod kay nakita niya ang gahom ni Jesus ug naghigot siya mahitungod kaniya. 42 Apan bisan pa niana, daghang kadagkoan sa mga Judio ang mituo kang Jesus. Apan wala lang sila magpadayag sa ilang pagtuo tungod kay nahadlok sila nga isalikway sila sa mga Pariseo diha sa mga sinagoga sa mga Judio. 43 Kay gipalabi man nila ang pagdayeg sa mga tawo kaysa pagdayeg sa Dios. 44 Misulti si Jesus sa makusog, "Kon ang tawo magtuo kanako, dili lang ako ang iyang gituohan kondili nagtuo usab siya sa nagpadala kanako. 45 Ang nakakita kanako nakakita usab sa nagpadala kanako. 46 Mianhi ako dinhi sa kalibotan sa paglamdag sa huna-huna sa mga tawo, aron nga si bisan kinsa nga magtuo kanako dili magpabilin sa kangitngit. 47 "Kon adunay nakadungog sa akong mga gipanudlo apan dili motuman niini, dili ako ang mohukom kaniya nga silotan. Kay wala ako moanhi dinhi sa kalibotan aron hukman ang mga tawo kondili aron luwason sila. 48 Adunay maghukom sa mga tawo nga nagsalikway kanako ug dili modawat sa akong mga gipanudlo; ang mga pulong nga akong gipanudlo mao ang maghukom kanila sa kataposang adlaw! 49 Kay ang akong mga gipanudlo dili gikan kanako kondili gikan sa Amahan nga nagpadala kanako. Siya mao ang nagsugo kanako kon unsa ang akong itudlo. 50 Ug nahibalo ako nga ang iyang mga sugo, nga iyang giingon kanako nga akong itudlo, naghatag ug kinabuhi nga walay kataposan. Busa gisulti ko kaninyo ang tanan nga iyang gipasulti kanako." (aiōnios g166)

13 Sa wala pa moabot ang adlaw sa Pista sa Paglabay sa Anghel, nahibalo nang daan si Jesus nga miabot na ang higayon nga mogikan

na siya niining kalibotan ug mobalik sa Amahan. Gimahal gayod niya ang iyang mga tinun-an dinhi sa kalibotan, ug hangtod sa kataposan gipakita niya ang iyang pagmahal kanila. 2 Sa pagkagabii niana, nanihapon si Jesus ug ang iyang mga tinun-an. Gisulod nang daan sa Yawa sa huna-huna ni Judas nga anak ni Simon Iscariote nga luiban niya si Jesus. 3 Nahibalo si Jesus nga gihatagan siya sa Amahan ug katungod sa tanang mga butang. Nahibalo usab siya nga sa Dios siya naggikan ug sa Dios usab siya mobalik. 4 Samtang nanihapon sila, mitindog siya ug naghukas sa iyang kupo. Unya mikuha siyag tualya ug iya kining gibakos. 5 Gibuboa dayon niyag tubig ang palanggana ug gipanghugasan niya ang mga tiil sa iyang mga tinun-an, ug gipahiran sa tualya nga iyang gibakos. 6 Sa pag-abot niya kang Simon Pedro, miingon si Simon kaniya, "Ginoo, hugasan mo ba ang akong mga tiil?" 7 Gitubag siya ni Jesus, "Karon dili mo pa masabtan kon unsa ang kahulogan niining akong gibuhat, apan masabtan mo ra kini sa kaulahian." 8 Miingon si Pedro, "Dili gayod mahimo nga ikaw ang mohugas sa akong mga tiil." Apan miingon si Jesus kaniya, "Kon dili ka magpahugas sa imong mga tiil kanako, dili ka na akong kauban." (aiōn g165) 9 Busa miingon si Simon Pedro, "Kon mao kana Ginoo, dili lang ang akong mga tiil ang hugasi, kondili apil usab ang akong mga kamot ug ang akong ulo." 10 Apan miingon si Jesus, "Ang naligo na, limpyo na ang iyang tibuok lawas, ug dili na kinahanglan nga hugasan pa gawas lamang sa iyang mga tiil. Limpyo na kamo, apan dili kamong tanan." 11 Miingon siya nga dili limpyo ang tanan tungod kay nahibalo siya kon kinsa ang magluib kaniya. 12 Sa nahugasan na ni Jesus ang ilang mga tiil, gisul-ob niya pag-usab ang iyang kupo ug mibalik sa lamisa. Nangutana siya kanila, "Nasabtan ba ninyo kon unsa ang kahulogan sa akong gibuhat kaninyo?" 13 Gitawag ninyo ako nga Magtutudlo ug Ginoo, ug husto kana, kay ako man gayod ang inyong Magtutudlo ug Ginoo. 14 Kon ako man gani nga inyong Ginoo ug Magtutudlo naghugas sa inyong mga tiil, angayan usab nga maghinugasay kamo sa inyong mga tiil. 15 Gibuhat ko kini isip panig-ingnan aron inyo usab nga sundon. 16 Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga walay sulugoon nga molabaw pa sa iyang agalon, ug walay sinugo nga molabaw pa sa nagsugo kaniya. 17 Karon nga nahibaloan na ninyo kini nga mga butang, bulahan kamo kon inyo kining buhaton. 18 "Wala ako moingon nga bulahan kamong tanan, kay nakaila ako sa akong mga pinili. Apan kinahanglan nga matuman ang giingon sa Kasulatan nga 'ang tawo nga nakigsalo kanako sa pagkaon mao pa ang magtraydor kanako.' 19 "Ginasulti ko na kining daan kaninyo samtang wala pa mahitabo, aron nga kon mahitabo na motuo kamo nga ako mao gayod ang Cristo. 20 Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga ang modawat sa mga tawo nga akong ipadala nagdawat usab kanako, ug ang nagdawat kanako nagdawat usab sa nagpadala kanako." 21 Human kadto masulti ni Jesus, naguol gayod siya. Miingon siya, "Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga usa kaninyo ang magluib kanako." 22 Nagtinan-away ang iyang mga tinun-an nga naglibog kon kinsa kanila ang iyang gitumong. 23 Ang usa sa mga tinun-an nga gimahal gayod ni Jesus naglingkod didto sa iyang tapad. 24 Gisinyasan siya ni Simon Pedro nga pangutan-on si Jesus kon kinsa ang iyang buot ipasabot. 25 Busa midip-ig siya kang Jesus ug nangutana kon kinsa ang magluib kaniya. 26 Mitubag si Jesus, "Ituslob ko kining pan, ug kon kinsa ang akong hatagan, siya mao ang magluib kanako." Dayon gituslob niya ang pan ug gihatag niya kang Judas nga anak ni Simon Iscariote. 27 Pagkadawat ni Judas niadtong pan, misulod si Satanas diha kaniya. Miingon dayon si Jesus kaniya, "Sige, himoa na dayon ang imong buhaton." 28 (Walay usa niadtong mga nanihapon nga nakasabot kon nganong misulti si Jesus niadtong kang Judas. 29 Naghuna-huna ang uban nga mga tinun-an nga gisugo lang siya ni Jesus nga magpalit sa ilang nga kinahanglanon alang sa pista, o kaha maghatag ug limos sa mga kabos, kay si Judas mao ang nagkupto sa ilang kuwarta.) 30 Sa nakaon na ni Judas ang pan migawas dayon siya. Gabii na kadto. 31 Sa dihang nakagawas na si Judas, miingon si Jesus, "Karon, ang Anak sa Tawo pasidunggan na, ug pinaagi kaniya ang Dios pasidunggan usab. 32 Ug kon pinaagi kaniya dayegon ang Dios, dayegon usab siya sa Dios. Ug buhaton niya kini dayon. 33 "Kamo nga giisip ko nga akong mga anak, dili na ako makig-uban kaninyo ug dugay. Mangita kamo kanako, apan sama sa akong giingon sa mga kadagkoan sa mga Judio, ingnon ko usab kamo karon nga dili kamo makaadto sa akong adtoan. 34 "Busa karon ihatag ko kaninyo ang usa ka bag-o nga sugo: paghigugmaay kamo. Kon unsa ang akong paghigugma kaninyo kinahanglan sama usab niana ang inyong paghigugma sa usag usa. 35 Kon

maghigugmaay kamo, masayran sa tanan nga kamo akong mga tinun-an.” **36** Karon, gipangutana siya ni Simon Pedro, “Ginoo, asa ka man moadto?” Mitubag si Jesus, “Sa pagkakaron dili ka makauban kanako sa akong adtoan, apan sa kaulahian mosunod ka ra usab didto.” **37** Apan nangutana si Pedro, “Ginoo, nganong dili man ako makauban kanimo karon? Andam man ako nga mamatay alang kanimo.” **38** Gitubag siya ni Jesus, “Unsa, andam ka ba gayod nga mamatay alang kanako? Timan-i kini: sa dili pa motuktugaok ang manok, ilimod mo na ako sa makatulo.”

14 Miingon si Jesus kanila, “Ayaw kamog kaguol.

Salig kamo sa Dios ug salig usab kamo kanako. **2** Didto sa balay sa akong Amahan adunay daghang lawak. Mouna ako didto aron sa pag-andam ug lugar alang kaninyo. Dili ako mosulti niini kaninyo kon dili pa kini tinuod. **3** Kon tua na ako didto ug makaandam na ug lugar alang kaninyo, mobalik ako aron kuhaon kamo, aron nga kon asa ako atua usab kamo. **4** Ug mahibaloan ninyo ang dalan paingon sa lugar nga akong adtoan.” **5** Miingon si Tomas kaniya, “Ginoo, wala kami masayod kon asa ikaw moadto, busa unsaon namo pagkasayod sa dalan?” **6** Mitubag si Jesus kaniya, “Ako mao ang dalan, ang kamatuoran, ug ang kinabuhi. Walay makaadto sa Amahan kon dili pinaagi kanako. **7** Kon nakaila kamo kanako, makaila usab kamo sa akong Amahan. Ug gani sukad karon nakaila ug nakakita na kamo kaniya.” **8** Miingon si Felipe kaniya, “Ginoo, ipakita kanamo ang Amahan ug igo na kana alang kanamo.” **9** Mitubag si Jesus, “Dugay na ang atong panag-uban, Felipe, apan wala pa gayod diay ikaw makaila kanako? Ang nakakita kanako nakakita usab sa Amahan. Nganong nag-ingon ka pa nga ipakita ko kaninyo ang Amahan? **10** Unsa, wala ba ikaw motuo nga ako anaa sa Amahan ug ang Amahan ania kanako? Ang mga pulong nga akong gisulti kaninyo dili gikan kanako. Ang Amahan nga ania kanako mao ang nagbuhat sa mga butang nga akong gibuhat. **11** Tuohi ninyo ako nga ako anaa sa Amahan ug ang Amahan ania kanako. Kon dili ninyo gustong tuohan ang akong gisulti, tuohi na lang ninyo ako tungod sa akong mga binuhatan. **12** Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga ang nagtuo kanako magbuhat usab sa akong gibuhat ug mas labaw pa gayod ang iyang buhaton, tungod kay mobalik na ako sa Amahan. **13**

Buhaton ko ang bisan unsa nga inyong pangayoon kanako, aron mapasidunggan ang Amahan pinaagi nga iyang Anak. Bisn unsa ang inyong hangyoon kanako pinaagi sa akong ngalan buhaton ko kini. **15** “Kon gihigugma ninyo ako, tumana ninyo ang akong mga sugo. **16** Ug pangayoon ko sa Amahan nga padad-an niya kamog laing Magdadasig. Kini nga Magdadasig walay lain kondili ang Espiritu Santo nga mao ang magtudlo kaninyo sa kamatuoran. Ug magpabilin siya kaninyo sa walay kataposan. Dili siya dawaton sa mga tawo sa kalibotan tungod kay dili nila siya makita ug wala sila makaila kaniya. Apan nailhan ninyo siya tungod kay siya kauban ninyo, ug kanunay magpuyo diha kaninyo. (aiōn g165) **18** “Dili ko kamo biyaan nga walay kauban; mobalik ako diha kaninyo. **19** Hapit na ako mawala sa panan-aw sa mga tawo dinhi sa kalibotan, apan kamo makakita kanako. Ug tungod kay ako buhi man, mabuhi usab kamo. **20** Pag-abot nianang adlaw, masayran gayod ninyo nga ako anaa sa akong Amahan, ug kamo ania kanako, ug ako usab anaa kaninyo. **21** “Ang nagdawat ug nagtuman sa akong mga sugo mao ang naghigugma kanako. Ug ang naghigugma kanako higugmaon usab sa akong Amahan. Higugmaon ko usab siya ug ipaila ko kaniya kon kinsa gayod ako.” **22** Unya gipangutana siya ni Judas (dili kini si Judas Iscariote), “Ginoo, nganong sa amo ka lang magpaila kon kinsa ka gayod? Nganong dili ka magpaila sa tanan?” **23** Mitubag si Jesus kaniya, “Ang naghigugma kanako nagtuman sa akong mga pulong; higugmaon siya sa akong Amahan, ug kami magpuyo kaniya. **24** Apan ang wala naghigugma kanako wala nagtuman sa akong mga pulong. Kining mga pulong nga inyong nadungog dili gikan kanako, kondili gikan sa Amahan nga nagpadala kanako. **25** “Kining mga butanga gisulti ko nang daan kaninyo samtang kauban pa ninyo ako. **26** Apan kon makagikan na ako, ang Magdadasig nga mao ang Espiritu Santo mao ang ipadala sa Amahan puli kanako. Siya ang magtudlo kaninyo sa tanang mga butang, ug magpahinumdom kaninyo sa tanan nga akong giingon kaninyo. **27** “Ayaw kamo kaguol ug ayaw kamo kahadlok, tungod kay ang kalinaw ibilin ko kaninyo. Ang akong kalinaw mao ang ihatag ko kaninyo. Dili kini sama sa kalinaw nga gihatag sa kalibotan. **28** “Nadungog ninyo ang akong giingon kaninyo nga mogikan ako apan mobalik ra ako kaninyo. Kon gihigugma ninyo ako, unta malipay kamo nga makaadto ako sa Amahan nga

mas gamhanan pa kay kanako. **29** Gisulti ko na kining daan kaninyo samtang wala pa mahitabo, aron nga kon mahitabo na molig-on pa gayod ang inyong pagtuo kanako. **30** Dili na ako magdugay sa pagpakigsulti kaninyo, tungod kay taliabot na ang naggahom niini nga kalibotan. Wala siyay gahom kanako. **31** Apan aron masayran sa tibuk kalibotan nga gihigugma ko ang Amahan, gisunod ko ang tanan nga iyang gipabuhat kanako. “Dali, manglakaw na kita.”

15 Nagpadayon si Jesus sa pagsulti, “Ako ang tinuod nga punoan sa ubas, ug ang akong Amahan mao ang tig-atiman. **2** Ang akong mga sanga nga dili mamunga putlon niya, ug ang matag sanga nga mamunga, pul-ongan niya aron mamunga pa gayod ug daghan. **3** Kamo nahinloan na pinaagi sa pulong nga akong giingon kaninyo. **4** Pabilin kamo kanako, ug magpabilin usab ako kaninyo. Ingon nga ang sanga dili makapamunga kon dili magpabilin sa punoan, kamo dili usab makapamunga kon mobulag kamo kanako. **5** “Ako mao ang punoan sa ubas, ug kamo ang akong mga sanga. Ang tawo nga nagpabilin kanako ug ako diha kaniya, maoy mamungag daghan, kay kon wala ako kaninyo wala gayod kamoy mahimo. **6** Ang tawo nga mobulag kanako ibalibag, sama sa mga sanga nga ibalibag ug unya malaya, dayon tigomon ug ilabay ngadto sa kalayo aron masunog. **7** Kon magpabilin kamo kanako ug tipigan ninyo sa inyong mga kasing-kasing ang akong mga pulong, makapangayo kamo kanako bisan unsa nga inyong gusto, ug madawat ninyo kini. **8** Kon padayon kamo nga mamungag daghan, dayegon sa mga tawo ang akong Amahan, ug pinaagi niini masayran nga kamo akong mga tinun-an. **9** “Kon unsa ang paghigugma sa Amahan kanako mao usab ang akong paghigugma kaninyo. Pabilin kamo sa akong gugma. **10** Ug magpabilin kamo sa akong gugma, kon tumanon ninyo ang akong mga sugo; sama nga ako nagtuman sa mga sugo sa akong Amahan, busa nagpadayon usab ang iyang paghigugma kanako. **11** “Gisulti ko kini kaninyo aron malipay usab kamo sama kanako, ug mahimong hingpit gayod ang inyong kalipay. **12** Mao kini ang akong sugo: paghigugmaay kamo sama sa akong paghigugma kaninyo. **13** Kon adunay tawo nga magpakamatay alang sa iyang mga higala, kana nga paghigugma dili na gayod malabwan. **14** Mga higala ko kamo kon tumanon

ninyo ang akong mga sugo. **15** Dili ko kamo tawgon nga mga sulugoon, kay ang sulugoon wala masayod kon unsa ang gibuhat sa iyang agalon. Tawgon ko na kamo karon nga akong mga higala, kay kon unsa ang akong nadungog gikan sa akong Amahan mao usab ang akong gisulti kaninyo. **16** Dili kamo ang nagpili kanako kondili ako ang nagpili kaninyo. Gipili ko kamo aron manglakaw ug mamunga sa mga bunga nga molungtag; aron nga bisan unsa ang inyong pangayoon sa Amahan pinaagi sa akong ngalan ihatag niya kaninyo. **17** Busa mao kini ang akong sugo kaninyo: paghigugmaay kamo.” **18** Miingon pa gayod si Jesus, “Kon gikasilagan kamo sa mga tawo sa kalibotan, ayaw kamo katingala tungod kay nahibalo kamo nga ako mao ang una nilang gikasilagan. **19** Kon sama kamo sa mga tawo sa kalibotan, higugmaon nila kamo. Apan gikasilagan nila kamo tungod kay dili nila kamo kauban, kondili gipili ko kamo gikan kanila. **20** Hinumdomi ninyo ang akong gisulti kaninyo nga walay sulugoon nga labaw sa iyang agalon. Busa kon gilutos nila ako, lutoson usab nila kamo. (Ug kon tumanon nila ang akong pulong, tumanon usab nila ang inyong pulong.) **21** Kining tanan buhaton nila kaninyo tungod kay nagtuo kamo kanako, ug wala sila makaila sa nagpadala kanako. **22** Kon wala ako moanhi dinhi sa kalibotan ug magtudlo kanila, wala unta silay tulubagon, apan karon dili na gayod sila makapangulipas sa ilang mga sala. **23** Ang nasilag kanako, nasilag usab sa akong Amahan. **24** Kon wala ako maghimo ug mga milagro sa ilang taliwala, nga walay laing makahimo, wala unta silay tulubagon. Apan bisan nakita na gayod nila ang akong mga gihimo, nasilag pa gihapon sila kanako ug sa akong Amahan. **25** Sa ilang gibuhat natuman ang nasulat sa ilang Kasugoan nga nag-ingon, ‘Gikasilagan nila ako sa walay igong hinungdan.’” **26** Miingon dayon si Jesus kanila, “Ipadala ko kaninyo ang Espiritu nga gikan sa Amahan. Siya mao ang Magdadasig ug siya usab ang magtutudlo sa kamatuoran. Ug kon moabot na siya, magpamatuod siya mahitungod kanako. **27** Ug kamo kinahanglan magpamatuod usab mahitungod kanako tungod kay kauban ko na kamo sukad pa kaniadto.

16 “Gisulti ko nang daan kaninyo kining mga butanga aron nga bisan unsa pa ang mahitabo sa kaulahian dili mawala ang inyong pagtuo kanako. **2** Papahawaon nila kamo sa ilang mga sinagoga,

ug moabot ang panahon nga si bisan kinsa nga mopatay kaninyo maghuna-huna nga nakaalagad siya sa Dios. **3** Buhaton nila kini kaninyo tungod kay wala sila makaila sa Amahan o kanako. **4** Apan gisulti ko kini kaninyo aron nga kon moabot na ang panahon nga buhaton nila kini kaninyo, mahinumdoman ninyo nga gipasidan-an ko na kamong daan. "Kining mga butanga wala ko isulti kaninyo kaniadto kay kauban pa ninyo ako. **5** Apan karon mobalik na ako sa nagpadala kanako, ug wala gayoy nangutana bisan usa kaninyo kon asa ako moadto. **6** Karon nga gisultihan ko na kamo, naguol gayod kamo. **7** Apan sa pagkatinuod, mas makaayo alang kaninyo nga mobiya ako dinhi, kay kon dili ako mobiya, ang Magdadasig dili moabot kaninyo. Apan kon mobiya ako, ipadala ko siya kaninyo. **8** Ug kon moabot na siya dinhi sa kalibotan, pailhon niya ang mga tawo nga sila mga makasasala, nga ako matarong ug nga ang Dios maghukom kanila. **9** Pailhon niya ang mga tawo nga sila mga makasasala, tungod kay wala sila motuo kanako. **10** Pailhon niya sila nga ako matarong tungod kay moadto ako sa Amahan ug dili na kamo makakita kanako. **11** Ug pailhon usab niya sila nga ang Dios maghukom kanila, kay nahukman na ang nagгахom niini nga kalibotan. **12** "Daghan pa unta ang akong isulti kaninyo, apan dili pa kamo makasabot niini karon. **13** Apan kon moabot na ang Espiritu sa Dios nga mao ang magtutudlo sa kamatuoran, tudloan niya kamo sa tanan nga kamatuoran. Ang iyang itudlo kaninyo dili gikan kaniya, kondili isulti lamang niya ang iyang nadungog. Isulti usab niya kaninyo kon unsa ang mahitabo sa umaabot. **14** Pasidunggan niya ako tungod kay ipasabot niya kaninyo ang akong mga gipanudlo ug gipangbuhat. **15** Kay ang tanan nga akong gipanudlo iya sa Amahan. Mao kana nga nag-ingon ako nga ang akong mga gipanudlo ipasabot niya kaninyo. **16** "Sa dili madugay dili na ninyo ako makita. Apan sa dili usab madugay makita ra ninyo ako pag-usab." **17** Pipila sa iyang mga tinun-an ang nagpangutan-anay, "Unsa ba ang buot niyang ipasabot nga sa dili madugay dili na kita makakita kaniya, ug dili usab madugay makita ra nato siya pag-usab? Ug miingon pa siya nga kini mahitabo tungod kay mobalik na siya sa Amahan. **18** Unsa ba ang iyang buot ipasabot sa 'dili madugay'? Dili nato masabtan kon unsa ang iyang buot ipasabot." **19** Nahibalo si Jesus nga gusto unta nilang mangutana kaniya, busa miingon siya kanila, "Miingon ako nga sa dili madugay dili na ninyo ako makita, apan sa dili usab madugay makita ra ninyo ako pag-usab. Dili ba mao man unta kini ang inyong gusto nga ipangutana kanako? **20** Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga ang mga tawo sa kalibotan malipay gayod sa mahitabo kanako, apan kamo maghilak sa kaguol. Apan ang inyong mga kaguol mawala ug mapulihan sa kalipay. **21** Sama sa babayeng nagbati tungod kay manganak na siya. Apan kon matawo na gani ang bata, malimot na siya sa kasakit tungod sa iyang kalipay nga natawo na ang iyang anak dinhi sa kalibotan. **22** Kamo sama usab niana. Karon naguol kamo, apan magpakita pa ako pag-usab kaninyo ug labihan gayod unya ang inyong kalipay. Ug wala gayoy bisan kinsa nga makaagaw niana nga kalipay. **23** "Ug kon moabot na gani kana nga adlaw dili na kinahanglan nga mangutana pa kamo ug bisan unsa kanako. Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga ang Amahan maghatag kaninyo sa bisan unsa nga inyong pangayoon kaniya pinaagi sa akong ngalan. **24** Hangtod karon wala pa kamo makapangayo sa bisan unsa kaniya pinaagi sa akong ngalan. Pangayo kamo aron makadawat kamo, ug aron mahimong hingpit ang inyong kalipay. **25** "Gisulti ko kining mga butanga kaninyo pinaagi sa mga samingay. Apan moabot ang panahon nga dili na ako mogamit ug mga samingay, kondili klaro ko nang isulti kaninyo ang mahitungod sa Amahan. **26** Kon moabot na kana nga adlaw, kamo mismo ang mangayo sa Amahan pinaagi sa akong ngalan. Dili na kinahanglan nga ako pa ang mangayo sa Amahan alang kaninyo. **27** Kay ang Amahan mismo naghigugma man kaninyo tungod kay naghigugma kamo kanako, ug nagtuo nga ako gikan sa Dios. **28** Gikan ako sa Amahan ug mianhi ako dinhi sa kalibotan. Apan karon mobiya na ako niining kalibotan ug mobalik sa Amahan." **29** Miingon dayon ang iyang mga tinun-an, "Karon klaro na ang imong gisulti kay wala ka na mogamit ug mga samingay. **30** Karon sigurado na kami nga nahibalo ka sa tanan, kay bisan wala kami mangutana kanimo nahibalo ka nang daan sa among gihuna-huna. Busa nagtuo kami nga ikaw gikan gayod sa Dios." **31** Misulti si Jesus kanila, "Karon nagtuo na ba kamo kanako? **32** Apan moabot ang panahon ug karon gani miabot na nga kamo magkatibulaag ug mamauli, ug biyaan ninyo ako nga mag-inusara. Apan bisan biyaan ninyo ako aduna gihapon akoy kauban, tungod kay kauban ko ang Amahan. **33** "Gisulti ko kining mga butanga

kaninyo aron aduna kamoy kalinaw tungod sa inyong pagtuo kanako. Paantuson kamo sa mga tawo sa kalibotan, apan ayaw kamo kahadlok tungod kay gidaog ko na ang gahom sa kalibotan.”

17 Human kadto isulti ni Jesus, mihangad siya sa langit ug miingon, “Amahan, miabot na ang panahon. Pasidunggi ang imong Anak aron pasidunggan ka usab sa imong Anak. **2** Kay gihatagan mo siyag katungod sa paggahom sa tanang mga tawo, aron mahatagan niya sa kinabuhi nga walay kataposan ang tanan kanila nga imong gihatag kaniya. (aiōnios g166) **3** Mao kini ang kinabuhi nga walay kataposan: nga ang mga tawo mag-ila kanimo nga mao lamang ang tinuod nga Dios ug maila usab nila ako nga si Jesu-Cristo, nga imong gipadala. (aiōnios g166) **4** Gipasidunggan ka nako dinhi sa kalibotan tungod kay nahuman ko na ang imong gipabuhat kanako. **5** Busa karon Amahan, pasidunggi ako diha sa imong presensya. Ihatag kanako ang dungog nga akoa kaniadto sa diha pa ako uban kanimo, sa wala mo pa mugnaa ang kalibotan. **6** “Gipaila ka nako sa mga tawo nga imong gipili dinhi sa kalibotan ug gihatag kanako. Imo sila kaniadto ug gihatag mo sila kanako, ug gituman nila ang imong mga sugo. **7** Karon nahibaloan na nila nga ang tanan nga imong gihatag kanako naggikan kanimo. **8** Kon unsa ang imong gitudlo kanako mao pud ang akong gitudlo kanila, ug kini gidawat nila. Ug nahibaloan nila nga ako tinuod gayod nga naggikan kanimo. Ug nagtuo sila nga ikaw ang nagpadala kanako. **9** “Nag-ampo ako alang kanila. Kini nga pag-ampo dili alang sa mga tawo sa kalibotan, kondili alang sa mga tawo nga imong gihatag kanako, tungod kay sila imo man. **10** Ang tanan nga akoa, imo, ug ang tanan nga imo, akoa pud. Ug gipasidunggan nila ako. **11** Karon mobalik na ako diha kanimo ug dili na ako magpuyo niini nga kalibotan. Apan sila magpabilin pa dinhi. O balaan nga Amahan, pinaagi sa imong gahom nga imong gihatag kanako bantayi kini nga mga tawo aron silang tanan mahiusa sama nga ikaw ug ako usa lang. **12** Sa akong pagpakig-uban kanila gibantayan ko sila pinaagi sa imong gahom nga gihatag mo kanako. Gibantayan ko sila, ug wala gayoy nawala kanila, gawas lang sa tawo nga gitakda na nga malaglag, aron matuman ang Kasulatan. **13** “Karon mobalik na ako diha kanimo. Kining mga butanga gisulti ko nang daan kanila samtang ania pa ako sa kalibotan aron

malipay gayod sila sama kanako. **14** Gitudlo ko kanila ang imong gipatudlo kanako. Gikasilagan sila sa mga tawo sa kalibotan, kay dili na sila iya sa kalibotan, sama pud kanako nga dili iya sa kalibotan. **15** Dili ako mag-ampo nga kuhaon mo na sila dinhi sa kalibotan, kondili panalipdan mo sila batok kang Satanas. **16** Dili sila iya sa kalibotan, ingon nga ako dili usab iya sa kalibotan. **17** Ilain sila aron mahimong imo pinaagi sa kamatuoran; ang imong pulong mao ang kamatuoran. **18** Ingon nga ako gipadala mo dinhi sa kalibotan, gipadala ko usab sila sa kalibotan. **19** Tungod kanila gihalad ko kanimo ang akong kaugalingon, aron mahimong imo usab sila pinaagi sa kamatuoran. **20** “Ang akong ginaampo dili lang alang kanila, apan alang usab niadtong mga motuo kanako pinaagi sa ilang mga pagtudlo. **21** Nag-ampo ako kanimo nga silang tanan mahiusa, sama nga ikaw ug ako usa lang. Ug ingon nga ikaw, Amahan, ania kanako ug ako anaa kanimo, hinaut nga ania usab sila kanato, aron nga ang mga tawo sa kalibotan motuo nga ikaw ang nagpadala kanako. **22** Gihatagan ko silag kadungganang sama pud sa gihatag mo kanako, aron mahiusa sila sama pud kanato nga usa lang. **23** Ako anaa kanila ug ikaw ania kanako, aron nga mahiusa gayod sila, ug sa ingon niini nga pamaagi masayran sa mga tawo sa kalibotan nga ikaw mao ang nagpadala kanako. Ug masayran pud nila nga gimahal mo ang mga tumutuo sama sa imong pagmahal kanako. **24** “Amahan, buot ko nga kining mga tawo nga imong gihatag kanako makauban ko, aron makita usab nila ang akong himaya, ang himaya nga imong gihatag kanako, tungod kay gimahal mo ako bisan sa wala pa mamugna ang kalibotan. **25** “Matarong nga Amahan, ang mga tawo sa kalibotan wala makaila kanimo. Apan ako nakaila kanimo, ug sila nga akong mga kauban nasayod nga ikaw mao ang nagpadala kanako. **26** Gipaila ka nako kanila, ug ipaila ko pa gayod ikaw, aron ang imong paghigugma kanako maanaa kanila, ug ako usab maanaa kanila.”

18 Pagkahuman ug ampo ni Jesus, milakaw dayon siya kauban sa iyang mga tinun-an ug mitabok sila sa Sapa sa Kidron. Nangadto sila sa lugar nga gitamnan ug mga kahoy nga olibo. **2** Si Judas, nga nagluib kaniya, nakatultol niining lugara, kay didto kanunay nagtigom si Jesus ug ang iyang mga tinun-an. **3** Busa miadto didto si Judas dala ang mga sundalo nga Romanhon apil ang mga tigbalantay sa

templo nga gisugog sa mga kadagkoan sa mga pari ug sa mga Pariseo. Aduna silay dala nga mga sulo, ug mga parol, ug mga hinagiban. 4 Nahibalo si Jesus sa tanan nga mahitabo kaniya, busa gisugat niya sila ug nangutana, “Kinsa ba ang inyong gipangita?” 5 Mitubag sila, “Si Jesus nga taga-Nazaret.” Miingon si Jesus kanila, “Ako mao siya.” (Si Judas, nga nagluib kaniya, didto pud nagtindog kauban sa mga tawo nga nangita kang Jesus.) 6 Pag-ingon ni Jesus nga, “Ako mao siya,” misibog sila ug nangatumba sa yuta. 7 Gipangutana sila pag-usab ni Jesus kon kinsa gayod ang ilang gipangita. Miingon sila pag-usab, “Si Jesus nga taga-Nazaret.” 8 Miingon si Jesus kanila, “Dili ba giingnan ko na man kamo nga ako si Jesus? Busa kon ako gayod ang inyong gipangita, pasagdi lang ninyo nga mamiya kining akong mga kauban.” 9 (Gisulti kini niya aron matuman ang iyang giingon sa Amahan, “Wala gayoy mawala bisan usa sa imong gihatag kanako.”) 10 Karon, kini si Simon Pedro adunay dalang espada. Gihulbot niya kini ug gitigbas ang sulugoon sa pangulong pari, ug naputol ang tuong dalunggan niini. Ang ngalan niining sulugoon mao si Malco. 11 Miingon si Jesus kang Pedro, “Ibalik sa sakoban ang imong espada. Naghuna-huna ka ba nga dili ko antuson ang mga ipaantos sa Amahan kanako?” 12 Gidakop ug gigapos si Jesus sa mga sundalo nga Romanhon nga gipangulohan sa ilang komander, ug kauban pud sa mga tigbalantay nga Judio. 13 Gidala una nila siya ngadto kang Anas nga ugangan ni Caifas. Kini si Caifas mao ang pangulong pari niadtong tuiga. 14 Siya pud ang miingon sa kauban niya nga mga kadagkoan sa mga Judio nga mas maayo nga usa lang ka tawo ang mamatay alang sa ilang nasod. 15 Si Simon Pedro ug ang usa pa ka tinun-an misunod kang Jesus. Kini nga tinun-an nailhan sa pangulong pari, busa nakasulod siya sa tugkaran niini uban ni Jesus. 16 Apan si Pedro nahibilin didto sa gawas duol sa pultahan. Unya, kadtong tinun-an nga nailhan sa pangulong pari mibalik paggawas ug nakigsulti sa babaye nga nagbantay didto sa pultahan, ug gipasulod niini si Pedro. 17 Miingon ang babaye kang Pedro, “Dili ba usa man usab ikaw sa mga tinun-an nianang tawhana?” Mitubag si Pedro, “Dili uy!” 18 Tugnaw kadto nga gabii, busa naghaling ang mga sulugoon ug ang mga tigbantay, ug nagtindog sila sa palibot sa kalayo aron mainit-initan. Nagtindog pud si Pedro didto ug nagpainit-init. 19 Unya, gipangutana si Jesus

sa pangulong pari mahitungod sa iyang mga tinun-an ug sa iyang mga gipanudlo. 20 Mitubag si Jesus, “Dili tago ang akong pagpanudlo sa mga tawo. Kay ako nagtudlo diha gayod sa mga sinagoga ug sa templo diin nagtigom ang tanang mga Judio. Wala akoy gitudlo sa tago. 21 Nganong ako man ang inyong pangutan-on? Pangutan-a ninyo ang mga tawo nga nakadungog kanako, kay nahibalo sila kon unsa ang akong gipanudlo kanila.” 22 Gisagpa siya sa usa sa mga tigbalantay nga nagtindog duol kaniya ug giingnan, “Ingon ba niana ang pagtubag mo sa pangulong pari?” 23 Mitubag si Jesus kaniya, “Kon aduna akoy daotan nga gisulti, pamatud-i kini. Apan kon husto ang akong gitubag, nganong gisagpa mo man ako?” 24 Unya, si Jesus nga ginapos pa gipadala dayon ni Anas kang Caifas nga mao ang pangulong pari niadtong higayona. 25 Samtang nagtindog pa si Pedro nga nagpainit-init duol sa kalayo, gipangutana siya sa mga tawo, “Dili ba usa man pud ikaw sa mga tinun-an nianang tawhana?” Milimod na usab si Pedro ug miingon, “Dili uy!” 26 Unya, ang usa didto sa mga sulugoon sa pangulong pari paryente sa tawo kansang dalunggan gitigbas ni Pedro. Miingon siya, “Dili ba ikaw man kadtong nakita ko nga kauban nianang tawhana didto sa lugar nga gitamnan sa mga kahoy nga olibo?” 27 Apan milimod na usab si Pedro. Ug unya mituktugaok dayon ang manok. 28 Gikan kang Caifas gidala nila si Jesus didto sa palasyo sa gobernador. Sayo kadto sa buntag. Wala mosulod ang mga Judio sa palasyo tungod kay sumala sa ilang mga tulomanon, nga kon mosulod sila sa balay sa dili Judio, dili na sila tugotan nga mokaon sa panihapon nga alang sa Pista sa Paglabay sa Anghel. 29 Busa si Pilato mao ang migawas didto kanila ug nangutana kon unsa ang ilang sumbong batok kang Jesus. 30 Mitubag sila, “Kon wala siyay nahimong daotan wala unta namo siya dad-a dinhi kanimo.” 31 Miingon si Pilato kanila, “Dad-a ninyo siya ug kamo ang mohukom kaniya sumala sa inyong kasugoon.” Mitubag ang mga Judio, “Apan wala kami tugoti nga maghukom ug kamatayon sa tawo.” 32 (Nahitabo kini aron matuman ang giingon ni Jesus kon unsa ang matang sa kamatayon nga iyang agian.) 33 Busa misulod pagbalik si Pilato ug gitawag si Jesus ug gipangutana, “Ikaw ba ang hari sa mga Judio?” 34 Mitubag si Jesus, “Imo ba gayod kana nga pangutana, o gisultihan ka lang sa uban mahitungod kanako?” 35 Miingon si Pilato,

“Unsay tan-aw mo kanako, Judio? Ang imong mga katagilungsod ug ang mga kadagkoan sa mga pari mao ang nagdala kanimo dinhi kanako. Unsa ba gayod ang nabuhat mo?” **36** Gitubag siya ni Jesus, “Ang akong gingharian wala dinhi niining kalibotan. Kon ang akong gingharian dinhi pa sa kalibotan, nakig-gira unta ang akong mga tinun-an aron dili ako madakop sa mga kadagkoan sa mga Judio. Apan sa pagkatinuod, ang akong gingharian wala dinhi niining kalibotan.” **37** Busa miingon si Pilato kaniya, “Kon mao, hari ka diay!” Gitubag siya ni Jesus, “Husto ang imong giingon nga ako hari. Ug ang hinungdan nga mianhi ako dinhi sa kalibotan ug nagpakatawo, aron nga pamatud-an ko sa mga tawo ang kamatuoran. Ug ang tanan nga gustong masayod sa kamatuoran naminaw kanako.” **38** Nangutana dayon si Pilato, “Unsa ba ang kamatuoran?” Pagkahuman ug sulti niadto ni Pilato, migawas siya pag-usab didto sa mga Judio ug miingon kanila, “Wala akoy nakita nga sala niining tawhana. **39** Dili ba nabatasan man ninyo nga sa matag Pista sa Paglabay sa Anghel nanghangyo kamo kanako ug usa ka piniriso nga akong buhian? Busa gusto ba ninyo nga buhian ko ang Hari sa mga Judio?” **40** Naninggit ang mga tawo, “Dili siya, kondili si Barabas!” (Kini si Barabas usa ka tulisan.)

19 Busa gipakuha ni Pilato si Jesus ug gipalatos niya siya. **2** Pagkahuman nagbuhat ang mga sundalo ug korona nga tunokon, ug gibutang nila kini sa ulo ni Jesus. Gisul-oban pud nila siya ug kapa nga pulahon, **3** ug nagtagsa-tagsa silag duol kaniya nga nag-ingon, “Malungtarong kinabuhi alang sa Mahal nga Hari sa mga Judio,” dayon ug sagpa. **4** Migawas pag-usab si Pilato didto sa mga tawo ug miingon, “Tan-awa, pagawason ko siya pag-usab dinhi kaninyo. Buot kong masayran ninyo nga wala gayod akoy nakita nga sala kaniya.” **5** Busa migawas si Jesus nga aduna nay korona nga tunokon ug nagkapa ug pulahon. Miingon dayon si Pilato kanila, “Tan-awa ninyo siya!” **6** Pagkakita kaniya sa kadagkoan sa mga pari ug sa mga tigbalantay, naninggit sila, “Ilansang siya sa krus! Ilansang siya sa krus!” Miingon si Pilato kanila, “Bahala na kamo, kuhaa ninyo siya ug kamoy lansang kaniya sa krus, kay alang kanako wala gayod akoy nakitang sala kaniya.” **7** Mitubag ang mga kadagkoan sa mga Judio, “Aduna kami kasugoan, ug sumala sa among kasugoan, kini nga tawo angayan nga patyon, kay nag-ingon siya nga Anak kuno siya

sa Dios.” **8** Pagkadungog niadto ni Pilato, misamot ang iyang kahadlok. **9** Busa gidala niya pag-usab si Jesus sa sulod sa palasyo ug gipangutana kon taga-asa gayod siya. Apan wala motubag si Jesus. **10** Busa miingon si Pilato kaniya, “Nganong dili ka man motubag kanako? Wala ka ba masayod nga aduna akoy gahom nga buhian ka o ipalansang sa krus?” **11** Gitubag siya ni Jesus, “Mahimo mo lang kana kanako tungod kay gihatag sa Dios kanimo kana nga gahom. Busa mas dako ug sala ang tawo nga nagtugyan kanako diha kanimo.” **12** Pagkadungog niadto ni Pilato nangita pa gayod siyag pamaagi nga buhian sa Jesus. Apan naninggit ang mga kadagkoan sa mga Judio, “Kon buhian mo siya, dili ikaw higala sa Emperador. Kay si bisan kinsa nga magpakahari kaaway sa Emperador.” **13** Pagkadungog niadto ni Pilato, gidala niya si Jesus sa gawas ug milingkod siya sa lingkoranan diin siya maghukom, didto sa gitawag nga, Ang Plataporma nga Bato (nga kon sa Hebreo nga pinulongan gitawag nga Gabbata). **14** Mga alas dose gayod kadto sa udto ug desperas sa Pagsaulog sa Paglabay sa Anghel. Miingon si Pilato sa mga Judio, “Ania na ang inyong hari.” **15** Naninggit dayon sila, “Patya siya! Patya siya! Ilansang siya sa krus!” Busa nangutana si Pilato kanila, “Gusto ba ninyo nga ipalansang ko sa krus ang inyong hari?” Mitubag ang mga kadagkoan sa mga pari, “Wala na kami lain pa nga hari kondili ang Emperador lang!” **16** Busa gitugyan ni Pilato si Jesus kanila aron ilansang sa krus. Busa gidala si Jesus sa mga sundalo **17** ug migawas sila sa siyudad. Gipapas-an nila kang Jesus ang iyang krus paingon sa lugar nga gitawag Lugar sa Bagol-bagol (kon sa Hebreo nga pinulongan gitawag nga Golgota). **18** Didto ila siyang gilansang sa krus. Adunay duha usab ka tawo nga ilang gilansang dungan kang Jesus, ang usa diha sa iyang wala ug ang usa diha sa iyang tuo. **19** Nagpasulat si Pilato ug usa ka karatula ug gipabutang niya kini sa krus ni Jesus. Mao kini ang gisulat: Si Jesus nga taga-Nazaret, ang Hari sa mga Judio. **20** Gisulat kini sa mga pinulongan nga Hebreo, Latin ug Griego. Ug daghang mga Judio ang nakabasa niini, tungod kay ang lugar diin gilansang si Jesus duol lang sa siyudad. **21** Miingon ang mga kadagkoan sa mga pari sa mga Judio kang Pilato, “Unta dili ‘Ang Hari sa mga Judio’ ang imong gipasulat, kondili, ‘Kini nga tawo nag-ingon nga siya kuno mao ang Hari sa mga Judio.’” **22** Mitubag si Pilato, “Kon unsa ang akong gipasulat dili

na ninyo usbon.” 23 Sa dihang nalansang na sa mga sundalo si Jesus sa krus, gikuha nila ang iyang bisti ug gibahin kaupat, matag sundalo adunay usa ka bahin. Gikuha pud nila ang iyang pang-ilalom nga bisti nga tibuk ug walay tinahian. 24 Nag-ingnanay ang mga sundalo sa usag usa, “Dili lang nato kini bahin-bahinon, kondili ripahan nato kon kinsa ang makaangkon niini.” Kini nahitabo aron matuman ang giingon sa Kasulatan: “Gibahin-bahin nila ang akong bisti ug giripahan nila ang akong pang-ilalom nga bisti.” Ug mao gayod kini ang gihimo sa mga sundalo. 25 Didto duol sa krus ni Jesus nagtindog ang iyang inahan, ang igsoon sa iyang inahan, si Maria nga asawa ni Cleopas, ug si Maria nga taga-Magdala. 26 Pagkakita ni Jesus sa iyang inahan ug sa iyang pinanggagang tinun-an nga nagtindog didto, miingon siya sa iyang inahan, “Ania ang imong anak.” 27 Miingon pud siya sa iyang tinun-an, “Ania ang imong inahan.” Ug sukad niadto, ang inahan ni Jesus didto na nagpuyo sa balay niadtong tinun-an. 28 Nahibalo si Jesus nga human na ang tanan, ug aron matuman ang Kasulatan miingon siya, “Giuhaw ako.” 29 Adunay usa didto ka sudlanan nga puno sa aslom nga bino. Busa gitusbob sa mga sundalo ang espongha sa bino ug gitaod dayon nila kini sa tumoy sa sanga sa isopo nga tanom ug gipaduol sa baba ni Jesus. 30 Sa dihang natilawan na kini ni Jesus, miingon siya, “Nahuman na!” Unya midungo siya ug nabugto ang iyang gininhawa. 31 Bisperas kadto sa pista. Ug dili gusto sa mga Judio nga ang mga patayng lawas sa mga tawo nga gilansang sa krus magpabilin didto sa krus tungod kay ang sunod nga adlaw, Adlaw nga Igpapahulay. Ug importante gayod kini nga adlaw alang sa mga Judio, kay natunong sa pista. Busa gihangyo nila kang Pilato nga kon mahimo pamalion ang mga batiis sa mga tawo nga gilansang sa krus aron dali silang mangamatay, ug aron makuha dayon ang ilang mga patayng lawas. 32 Busa miadto didto ang mga sundalo ug gipamali nila ang mga batiis sa duha ka tawo nga gilansang uban ni Jesus. 33 Apan pag-abot nila kang Jesus, nakita nila nga patay na siya, busa wala na lang nila balia ang iyang mga batiis. 34 Apan ang gihimo sa usa sa mga sundalo, giduslak niya ang kilid ni Jesus sa bangkaw ug diha-diha miagas ang dugo ug tubig. 35 Tinuod kini nga mga panghitabo tungod kay nakita ko gayod. Busa nahibalo ako nga kining akong gisulat tinuod, ug gisulat ko kini aron motuo pud kamo. 36 Kini nahitabo

aron matuman ang nasulat sa Kasulatan nga nag-ingon, “Wala gayoy bisan usa ka bukog nga mabali kaniya.” 37 Ug aduna pa gayoy nasulat sa Kasulatan nga nag-ingon, “Tan-awon nila ang tawo nga ilang gidunggab.” 38 Human niadto, miadto si Jose nga taga-Arimatea kang Pilato ug nananghid nga kon mahimo tugotan siya nga kuhaon ang patayng lawas ni Jesus didto sa krus. (Kini si Jose usa sa mga tinunan ni Jesus, apan sa tago lang kay nahadlok siya sa mga kadagkoan sa mga Judio.) Gitugotan siya ni Pilato, busa gikuha niya ang patayng lawas ni Jesus. 39 Miuban pud kaniya si Nicodemo. (Kini si Nicodemo mao kadtong miadto kang Jesus usa niana ka gabii.) Aduna siyay dalang pahumot nga sinagol nga mira ug aloe nga mga 35 ka kilo. 40 Gikuha nila ang patayng lawas ni Jesus ug ila kining giputos ug mga panapton nga puti nga gibutangang pahumot. Kay mao kini ang nabatasan sa mga Judio kon maglubong ug patay. 41 Didto sa gilansangan kang Jesus, adunay usa ka lugar nga gitamnan ug mga kahoy nga olibo, ug didto adunay usa ka bag-o nga lubnganan nga wala pa gayod malubngi. 42 Ug tungod kay disperas na sa pista sa mga Judio, ug tungod kay duol ra man kadto nga lubnganan, didto na lang nila gilubong si Jesus.

20 Sayo sa adlawng Dominggo, ngitngit pa, miadto si Maria nga taga-Magdala didto sa lubnganan. Pag-abot niya didto, nakita niya nga ang gisamong nga bato wala na didto sa baba sa lubnganan. 2 Busa midagan siya paingon kang Simon Pedro ug sa tinunan nga gimahal ni Jesus. Pag-abot niya didto kanila miingon siya, “Gikuha nila sa lubnganan ang Ginoo, ug wala kami masayod kon asa nila siya gibutang!” 3 Busa miadto si Pedro ug kadtong tinun-an didto sa lubnganan. 4 Nanagan silang duha, apan mas kusog modagan ang usa kay kang Pedro. Busa una siya nga nakaabot sa lubnganan. 5 Pag-abot niya didto miduko siya ug milili, ug nakita niya ang mga panaptong puti, apan wala siya mosulod. 6 Pagkataud-taod miabot usab si Simon Pedro, ug milahos siyag sulod sa lubnganan. Nakita niya ang mga panapton 7 ug ang panyo nga giputos sa ulo ni Jesus. Napilo na ang panyo sa usa ka lugar nga nalain sa mga panapton. 8 Misulod pud dayon ang tinun-an nga unang miabot, ug nakita usab niya ang mga butang sa sulod. Bisin wala pa sila makasabot sa giingon sa Kasulatan nga kinahanglan mabanhaw si Jesus, nagtuo siya nga nabanhaw si Jesus. 10 Ug mipauli

dayon ang duha ka tinun-an. **11** Si Maria nagtindog pa didto sa gawas sa lubnganan nga gahilak. Samtang naghilak siya, miduko siya ug milili sa sulod sa lubnganan. **12** Nakita niya nga adunay duha ka anghel didto sa sulod nga nagbisti ug puti. Didto sila nanglingkod sa gibutangan sa patayng lawas ni Jesus. Ang usa dapit sa may ulohan ug ang usa dapit sa may tiilan. **13** Gipangutana sa mga anghel si Maria, “Nganong gahilak ka?” Mitubag si Maria, “Tungod kay adunay nagkuha sa patayng lawas sa akong Ginoo ug wala ako masayod kon asa nila gibutang!” **14** Pagkahuman niyag sulti niadto, miliso dayon siya ug nakita niya si Jesus nga nagtindog, apan wala niya mailhi nga si Jesus diay kadto. **15** Nangutana si Jesus kaniya, “Nganong gahilak ka? Kinsa ba ang imong gipangita?” Abi ni Maria nga ang tig-atiman kadto sa mga tanom didto. Busa miingon siya, “Kon ikaw ang nagkuha kaniya, sultihi ako kon asa mo siya gibutang, kay kuhaon ko siya.” **16** Miingon si Jesus kaniya, “Maria!” Miatubang si Maria kang Jesus, ug miingon sa Hebreo nga pinulongan, “Rabboni!” (nga ang buot ipasabot, “Magtutudlo”). **17** Miingon si Jesus kaniya, “Ayaw pagkupert kanako, kay wala pa ako makakayab ngadto sa Amahan. Adtoi hinuon ang akong mga igsoon ug sultihi sila nga mokayab na ako ngadto sa akong Amahan ug Amahan pud ninyo, sa akong Dios ug Dios pud ninyo.” **18** Busa miadto si Maria nga taga-Magdala sa mga tinun-an ni Jesus ug gisulthian niya sila nga nakita niya ang Ginoo, ug gisulti niya kanila ang gitugon ni Jesus. **19** Sa dihang kilom-kilom na niadtong Dominggoha, nagtigom sa usa ka balay ang mga tinun-an. Ug tungod sa ilang kahadlok sa kadagkoan sa mga Judio, gitrangkahan nila ang mga pultahan sa balay nga ilang tigomanan. Miabot si Jesus ug mitindog didto sa ilang taliwala. Miingon siya, “Ang kalinaw maanaa kaninyo.” **20** Pagkahuman niyag sulti niini, iyang gipakita kanila ang mga samad sa iyang mga kamot ug kilid. Ug nalipay gayod ang mga tinun-an sa dihang nakita nila ang Ginoo. **21** Ug miingon pag-usab si Jesus kanila, “Ang kalinaw maanaa kaninyo. Ingon nga ang Amahan nagpadala kanako, ako magpadala usab kaninyo.” **22** Gihuypan dayon niya sila ug miingon, “Dawata ninyo ang Espiritu Santo. **23** Kon pasayloon ninyo si bisan kinsa sa ilang mga sala, gipasaylo na sila sa Dios. Apan kon dili ninyo pasayloon, wala sila pasayloa sa Dios.” **24** Si Tomas (nga gitawag nga Kaluha), nga usa pud sa dose ka mga tinun-an, wala

didto sa pag-abot ni Jesus. **25** Busa gisulthian siya sa iyang kauban nga mga tinun-an nga nakita nila ang Ginoo. Apan miingon si Tomas kanila, “Gawas kon makita ko ang agi sa lansang sa iyang mga kamot, ug masulod ko ang akong tudlo sa iyang mga samad, ug masulod ko ang akong kamot sa samad sa iyang kilid, dili gayod ako motuo.” **26** Paglabay sa usa ka semana, nagtigom pag-usab ang mga tinun-an ni Jesus sa balay nga ilang tigomanan, ug kauban na nila si Tomas. Gitrangkahan nila ang mga pultahan sa balay, apan misulod na usab si Jesus ug mitindog didto sa ilang taliwala. Miingon siya kanila, “Ang kalinaw maanaa kaninyo.” **27** Dayon miingon siya kang Tomas, “Tomas, dali, tan-awa ang akong mga kamot. Hikapa usab ang samad sa akong kilid. Ayaw na pagduha-duha, tuo na hinuon.” **28** Miingon si Tomas kang Jesus, “Ginoo ko ug Dios ko!” **29** Miingon dayon si Jesus kaniya, “Motuo ka na ba karon kay nakita mo na ako? Bulahan ang mga tawo nga nagtuo kanako bisan wala nila ako makita.” **30** Daghan pa gayod nga mga milagro ang gipangbuhat ni Jesus nga nasaksihan mismo sa iyang mga tinun-an nga wala masulat niining libroha. **31** Apan ang mga nasulat dinhi gisulat aron motuo kamo nga si Jesus mao ang Mesiyas, ang Anak sa Dios. Ug kon motuo kamo kaniya makabaton kamo ug kinabuhi.

21 Paglabay sa pipila ka adlaw, nagpakita pag-usab si Jesus sa iyang mga tinun-an didto sa daplin sa Linaw sa Tiberias. Mao kini ang nahitabo: **2** Nagpundok sila si Simon Pedro, si Tomas (nga gitawag nga Kaluha), si Natanael nga taga-Cana nga sakop sa Galilea, ang mga anak ni Zebedeo, ug aduna pa gayoy duha ka tinun-an ni Jesus. **3** Unya, miingon si Simon Pedro sa iyang mga kauban, “Mangisda ako.” Miingon pud sila, “Mouban kami kanim.” Busa misakay sila sa sakayan ug nagpalawod. Apan niadto nga gabii wala gayod silay nakuha. **4** Sa dihang mosidlak na ang adlaw, aduna silay nakita nga nagtindog didto sa baybayon. Apan wala sila masayod nga si Jesus kadto. **5** Miingon si Jesus kanila, “Mga higala, nakakuha ba kamo?” Mitubag sila, “Wala gayod.” **6** Miingon siya kanila, “Itaktak ninyo ang inyong pukot sa tuo nga dapit sa sakayan, ug aduna kamoy makuha.” Busa gitaktak nila sa tuo nga dapit ang ilang pukot. Pagbira nila dili na nila kini madaog tungod sa kadaghan sa isda nga ilang nakuha. **7** Unya miingon kang Pedro ang tinun-

an nga gimahal ni Jesus, “Ang Ginoo diay kadto!” niadto nga kamatayon madayeg niya ang Dios.) Ug Pagkadungog niini ni Pedro, gisul-ob niya pagbalik ang iyang bisti nga iyang gihubo ug milukso sa tubig ug milangoy paingon kang Jesus. **8** Ang uban nga mga tinun-an nga didto sa sakayan nagpabaybay nga gabira sa pukot nga puno sa mga isda, kay ang ilang gilay-on gikan sa baybayon mga 50 na man lang ka dupa. **9** Sa nakakaw-as na sila, aduna silay nakita nga tinapok nga baga nga adunay gisugba nga isda ug aduna puy pan. **10** Miingon dayon si Jesus kanila, “Pagdala kamo dinhi ug pipila ka isda nga inyong nakuha.” **11** Busa misaka si Simon Pedro sa sakayan ug gibira niya pabaybay ang pukot nga puno sa dagkong mga isda nga 153 kabuok. Apan bisan pa sa kadaghan sa ilang nakuha, wala gayod magisi ang pukot. **12** Miingon si Jesus kanila, “Dali kamo ngari aron mamahaw.” Wala gayoy bisan usa sa iyang mga tinun-an nga nangisog sa pagpangutana kon kinsa gayod siya, kay nahibalo sila nga siya mao ang Ginoo. **13** Gikuha dayon ni Jesus ang pan ug gipanghatag kanila. Mao pud ang iyang gihimo sa isda. **14** Ikatulo na kini ka higayon nga nagpakita si Jesus sa iyang mga tinun-an sukad sa iyang pagkabanhaw. **15** Pagkahuman nilag pamahaw, miingon si Jesus kang Simon Pedro, “Simon nga anak ni Juan, gihigugma mo ba ako labaw pa niining imong mga kauban?” Mitubag si Pedro, “Oo, Ginoo, nahibalo ka nga gihigugma ka nako.” Miingon si Jesus kaniya, “Atimana ang akong mga karnero.” **16** Miingon pag-usab si Jesus kaniya, “Simon nga anak ni Juan, gihigugma mo ba ako?” Mitubag siya pag-usab, “Oo, Ginoo, nahibalo ka nga gihigugma ka nako.” Miingon si Jesus kaniya, “Atimana ang akong mga karnero.” **17** Sa ikatulong higayon miingon pag-usab si Jesus, “Simon nga anak ni Juan, gihigugma mo ba ako?” Nahiubos si Pedro tungod kay katulo na siya pangutan-a ni Jesus kon gihigugma ba niya siya. Busa miingon si Pedro kaniya, “Ginoo, nahibalo ka sa tanan, ug nahibalo ka nga gihigugma ka nako.” Miingon si Jesus kaniya, “Atimana ang akong mga karnero. **18** Sa pagkatinuod, sa batan-on ka pa, ikaw mismo ang nagbakos sa imong kaugalingon ug nakaadto ka bisan asa nga imong gusto. Apan kon tigulang ka na gani, padupahon ka lang ug lain nay mosuot kanimo ug bakos, ug dad-on ka sa lugar nga dili mo gustong adtoan.” **19** (Gisulti kini ni Jesus aron ipahibalo kanila kon unsang matanga sa kamatayon ang maagian ni Pedro, ug pinaagi

Mga Buhat

1 Hinigugma kong Teofilo: Sa akong unang libro gisulat ko ang tanang gipanghimo ug gipangtudlo ni Jesus gikan sa pagsugod niya sa iyang buluhaton 2 hangtod sa panahon nga gikayab siya ngadto sa langit. Human sa iyang kamatayon ug sa iyang pagkabanhaw, daghang higayon nga nagpakita siya sa nagkalain-laing pamaagi sa iyang mga apostoles sa pagpamatuod nga nabanhaw siya gikan sa kamatayon. Sulod sa 40 ka adlaw nagpakita siya kanila ug gisultihan niya sila mahitungod sa paghari sa Dios. Ug sa wala pa siya mokayab sa langit, adunay mga sugo siya nga gibilin sa iyang gipili nga mga apostoles. Kadto nga mga sugo gihatag niya pinaagi sa gahom sa Espiritu Santo. **4** Usa niadto ka higayon samtang nagkaon sila kauban si Jesus miingon siya, “Ayaw una kamo pagbiya sa Jerusalem. Hulata ninyo ang gisaad sa Amahan. Gisulti ko na kini kaninyo kaniadto. **5** Nangbautismo si Juan sa tubig, apan sa dili madugay bautismohan kamo diha sa Espiritu Santo.” **6** Usa niana ka higayon, samtang nagtigom sila, gipangutana nila si Jesus, “Ginoo, mao na ba kini ang panahon nga ipatindog mo pagbalik ang gingharian sa Israel?” **7** Mitubag si Jesus, “Wala itugot sa Amahan nga mahibaloan ninyo kon kanus-a mahitabo ang mga butang nga iyang gitakda. **8** Apan sa pag-abot sa Espiritu Santo kaninyo hatagan niya kamo ug gahom. Unya ipanugilon ninyo ang mahitungod kanako, dinhi sa Jerusalem, sa tibuok probinsya sa Judea ug Samaria, ug sa tibuok kalibotan.” **9** Pagkahuman niyang sulti niini, mikayab siya ngadto sa langit. Ug samtang nagtan-aw sila kaniya nga ginakayab, gilibotan siya sa panganod ug unya nawala siya sa ilang panan-aw. **10** Samtang nagsige pa silag tan-aw sa langit, kalit lang nga adunay duha ka lalaking nagbisti ug puti nga mitindog duol kanila. **11** Unya misulti kining duha ka lalaki kanila, “Kamong mga taga-Galilea, nganong nagtindog pa man kamo dinhi nga naghangad sa langit? Ang Jesus nga inyong nakita nga gidala ngadto sa langit mobalik dinhi sa kalibotan. Ug kon sa unsang pamaagi siya gidala ngadto sa langit, ingon usab niana nga pamaagi ang iyang pagbalik.” **12** Pagkahuman niadto, namalik ang mga apostoles sa Jerusalem gikan sa Bukid sa mga Olibo. Kini nga bukid nga usa ka kilometro ang gilay-on gikan sa

siyudad sa Jerusalem. **13** Pag-abot nila didto, misaka sila sa kuwarto sa taas sa balay nga ilang gisakan. Kini mao sila si Pedro, Juan, Santiago, Andres, Felipe, Tomas, Bartolome, Mateo, Santiago nga anak ni Alfeo, Simon nga kaniadto rebelde sa gobyerno sa Roma, ug si Judas nga anak ni Santiago. **14** Kanunay silang nagtigom aron sa pag-ampo. Kauban usab nila ang pipila ka mga kababayan-an apil na si Maria nga inahan ni Jesus, ug ang mga igsoon niya nga mga lalaki. **15** Usa niana ka adlaw, samtang nagtigom ang mga 120 ka mga magtutuo, mitindog si Pedro ug miingon, **16** “Mga kaigsoonan, kinahanglan matuman ang giingon sa Kasulatan nga gipanagna sa Espiritu Santo niadtong unang panahon pinaagi kang David. Bahin kini kang Judas, nga mao ang migiya sa mga midakop kang Jesus. **17** Kauban namo siya kaniadto, ug kabahin siya sa among buluhaton.” **18** (Apan mipalit si Judas ug yuta ginamit ang kuwarto nga iyang nadawat sa daotan niyang gibuhay, ug didto nahulog siya nga gauna ang ulo. Mibuto ang iyang tiyan ug nanggawas ang iyang tinai. **19** Nahibaloan kini sa tanang mga tawo sa Jerusalem, busa gitawag nila kadtong maong dapit nga Akeldama, nga ang buot ipasabot, “Yuta nga Naduguan.”) **20** Miingon pa gayod si Pedro, “Nahisulat sa mga Salmo: “Pasagdan na lang ang iyang gipuy-an, ug wala nay papuy-on didto.” Ug nasulat usab, “‘Ihatag na lang sa uban ang iyang katungdanan.’ **21** Busa, kinahanglan nga magpili kita ug usa ka tawo nga ipuli kang Judas, nga mahimo natong kauban nga makapamatuod mahitungod sa pagkabanhaw ni Jesus. Kinahanglan nga kauban nato siya nga nag-alagad kang Ginoong Jesus samtang dinhi pa siya sa kalibotan, gikan sa pagpangbautismo ni Juan hangtod sa panahon nga gikayab si Jesus ngadto sa langit.” **23** Busa duha ka lalaki ang ilang gipilian: si Matias ug si Jose nga gitawag ug Barsabas (nga gitawag usab ug Justo). **24** Unya nag-ampo sila, “Ginoo, ikaw ang nakahibalo sa kasing-kasing sa tanang mga tawo. Busa ipakita kanamo kon kinsa niining duha ang imong gipili **25** nga mahimong apostol puli kang Judas. Kay gibiyaan ni Judas ang iyang trabaho ingon nga usa ka apostol, ug miadto siya sa dapit nga angay kaniya.” **26** Pagkahuman nilag ampo, naghulbot-hulbot sila. Ug ang nahulbotan mao si Matias. Busa si Matias mao ang nadugang sa onse ka apostoles.

2 Sa pag-abot na sa adlaw sa pagsaulog sa pista sa Pentecostes, nagtigom ang tanang mga magtutuo sa usa ka balay. **2** Samtang nagtigom sila, kalit lang nga adunay dahunog nga gikan sa langit nga daw sama sa huros sa makusog nga hangin. Milanog kini sa tibuok balay nga ilang gitigoman. **3** Unya naa silay nakita nga daw mga kalayo nga pormag mga dila nga mitungtong sa matag-usa kanila. **4** Napuno silang tanan sa Espiritu Santo, ug diha-diha gipasulti sila sa Espiritu Santo sa nagkalain-laing mga pinulongan nga wala nila matun-i. **5** Nianang higayona adunay nagpuyo nga diosnon nga mga Judio diha sa Jerusalem nga naggikan sa nagkalain-laing mga nasod sa tibuok kalibotan. **6** Pagkadungog nila sa maong dahunog, nagdali-dali sila pag-adto didto sa gitigoman sa mga magtutuo. Natingala gayod sila tungod kay ang matag-usa kanila nakadungog sa iyang kaugalingong pinulongan nga gisulti sa mga magtutuo. **7** Miingon sila, “Unsa man kini? Dili ba silang tanan mga taga-Galilea?” **8** Nganong makasulti man sila sa atong kaugalingong pinulongan? **9** Ang uban kanato taga-Partia. Adunay mga taga-Media, ug ang uban taga-Elam. Adunay mga taga-Mesopotamia, Judea, ug Capadocia. Adunay mga taga-Ponto ug Asia. **10** Ang uban mga taga-Frigia, mga taga-Pampilia, mga taga-Ehipto, ug ang uban gikan sa mga dapit nga sakop sa Libya nga duol sa Cirene. Adunay mga taga-Roma usab **11** (mga Judio, ug mga dili Judio nga nakabig sa relihiyon sa mga Judio). Ug ang uban gikan sa Creta ug Arabia. Apan bisan nagkalain-lain ang atong mga pinulongan madunggan nato sila nga nagsulti sa tanan natong mga pinulongan mahitungod sa kahibulongang mga gihimo sa Dios!” **12** Natingala gayod ang tanang mga tawo didto. Ug tungod kay dili nila masabtan kon unsay nahitabo nagpangutan-anay na lamang sila sa usag usa, “Unsa man kini?” **13** Apan ang uban nagbugal-bugal sa mga magtutuo nga nag-ingon, “Mga hubog kining mga tawhana!” **14** Busa mitindog si Pedro uban sa onse ka apostoles ug sa kusog nga tingog misulti siya sa mga tawo, “Mga kaigsoonan kong mga Judio, ug kamong tanan nga nagpuyo sa Jerusalem, paminaw kamo tungod kay isulti ko kon unsa ang kahulogan niini. **15** Sayop ang inyong huna-huna nga hubog kining mga tawhana kay alas nuwebe pa lamang karon sa buntag. **16** Kini nga mga panghitabo katumanan sa panagna ni Propeta Joel niadtong unang panahon: **17** “Ang Dios nag-ingon, ‘Sa kataposang mga adlaw ihatag ko ang akong Espiritu sa tanang katawhan. Ang inyong mga anak nga lalaki ug babaye magsugilon sa akong mga pulong. Ang inyong mga batan-on nga lalaki makakitag mga panan-awon. Ug ang inyong mga tigulang nga lalaki akong padamgohon. **18** Tinuod gayod nga nianang mga adlaw ihatag ko ang akong Espiritu sa akong mga sulugoon nga lalaki ug babaye, ug magsugilon sila sa akong mga mensahe. **19** Magpakita akog mga kahibulongan nga mga butang diha sa langit ug mga sinyales diha sa yuta: naa unyay dugo, kalayo, ug mabagang mga aso. **20** Mongitngit ang adlaw, ug ang bulan mopula nga daw sama sa dugo. Mahitabo kini sa dili pa moabot ang kahibulongang adlaw sa paghukom sa Ginoo. **21** Apan si bisan kinsa nga motawag sa Ginoo maluwas.’ **22** “Mga kaigsoonan kong mga Israelinhon, paminawa ninyo ako! Si Jesus nga taga-Nazaret pinadala sa Dios dinhi kanato, ug kini gipamatud-an sa Dios pinaagi sa mga milagro ug mga kahibulongang mga butang nga iyang gihimo pinaagi kang Jesus. Kamo mismo nakahibalo niini tungod kay kining tanan nahitabo dinhi sa inyong taliwala. **23** Nahibalo nang daan ang Dios ug nakahukom siya nga si Jesus itugyan diha kaninyo. Gipapatay ninyo siya sa mga makasasala nga tawo nga maoy naglansang kaniya sa krus. **24** Apan gibanhaw siya sa Dios ug giluwag gikan sa gahom sa kamatayon, kay ang tinuod, bisan ang kamatayon walay gahom sa pagpugong kaniya. **25** Si David nagsulti mahitungod kaniya: “Nahibaloan ko nga ang Ginoo nag-uban kanunay kanako ug wala niya ako pasagdi. Busa dili ako matarog. **26** Mao kini nga malipayon ako. Dili mapugngan ang akong pagdayeg sa Dios. Ug bisan pa ug mamatay ako, aduna pa akoy paglaom. **27** Kay nahibaloan ko nga dili mo ako pasagdan didto sa lubnganan. Dili mo itugot nga madunot ang matinumanon mong sulugoon. (Habēs 986) **28** Gitudlo mo kanako ang dalan sa kinabuhi, ug tungod kay ikaw kanunay ang akong kauban, magmalipayon gayod ako.’ **29** “Mga kaigsoonan, klaro kaayo nga wala magsulti si David mahitungod sa iyang kaugalingon, kay nahibaloan nato nga ang atong katigulangan nga si David namatay ug gilubong, ug hangtod karon nahibaloan nato kon asa ang iyang lubnganan. **30** Propeta si David ug nahibalo siya nga ang Dios nagsaad kaniya nga ang usa sa iyang mga kaliwat manunod sa iyang gingharian. **31** Ug tungod kay nahibaloan ni

David kon unsa ang himuon sa Dios, nagsulti siya mahitungod sa pagkabanhaw sa Mesiyas, nga wala siya pasagdi didto sa lubnganan, ug ang iyang lawas wala madunot. (Hades g86) **32** Ang iyang gipasabot walay lain kondili si Jesus nga gibanhaw sa Dios. Kaming tanan makapamatuod nga nabanhaw siya tungod kay nakita gayod namo siya. **33** Gibayaw siya ngadto sa tuong dapit sa Dios. Ug gihatag kaniya sa Amahan ang Espiritu Santo nga gisaad kaniya. Ug kining maong Espiritu Santo gipadala ni Jesus kanamo, ug ang iyang gahom mao ang inyong nakita ug nadunggan karon. **34** Dili si David ang gibayaw sa langit, apan nag-ingon siya, “Nag-ingon ang Ginoo sa akong Ginoo: “Lingkod dinhi dapit sa akong tuo hangtod mapailalom ko kanimong imong mga kaaway.”” **36** “Busa kinahanglan gayod nga mahibaloan sa tanang mga Israelinhon nga ang Jesus nga inyong gilansang sa krus mao ang gipili sa Dios nga mahimong Ginoo ug Mesiya.” **37** Pagkadungog niadto sa mga tawo natandog ang ilang mga kasing-kasing. Busa nangutana sila kang Pedro ug sa iyang mga kauban nga apostoles, “Mga kaigsoonan, unsa ang angay namong himuon?” **38** Miingon si Pedro kanila, “Ang tagsa-tagsa kaninyo maghinulsol sa inyong mga sala ug magpabautismo sa ngalan ni Jesu-Cristo, ug mapasaylo ang inyong mga sala ug madawat ninyo ang gasa sa Dios nga mao ang Espiritu Santo. **39** Tungod kay kini gisaad alang kaninyo ug sa inyong mga kaanan ug sa tanang mga tawo nga tua sa layo, sa tanan nga tawgon sa Ginoo nga atong Dios nga moduol kaniya.” **40** Daghan pa ang gisulti ni Pedro sa pagpamatuod kanila sa iyang mga gipanulti. Ug mihangyo gayod siya kanila, “Luwasa ninyo ang inyong kaugalingon gikan niining daotang katawhan.” **41** Daghan ang mituo sa iyang mensahe ug diha-diha nagpabautismo sila. Niadtong adlaw nga tawo ka libo ka mga tawo ang nadugang sa mga magtutuo. **42** Ug nagpadayon sila sa pagtuon sa mga gipanudlo sa mga apostoles, sa pagtigom ingon nga mga kaigsoonan, sa pagpikas-pikas sa pan, ug sa mga pag-ampo. **43** Daghang mga milagro ug mga kahibulongang mga butang ang gihimo sa Dios pinaagi sa mga apostoles. Busa ang mga tawo nagkinabuhi nga adunay pagtahod ug kahadlok sa Dios. **44** Nagpadayon ang panag-uban sa mga magtutuo ug gipaambit nila ang ilang mga kabtangan alang sa tanan. **45** Gipamaligya nila ang ilang mga yuta ug mga kabtangan ug gihatag

nila ang halin ngadto sa ilang mga kaubanan basi sa panginahanglan sa matag-usa. **46** Adlaw-adlaw nagtigom sila sa templo ug nagpikas-pikas sa pan didto sa ilang mga pinuy-anan. Malipayon gayod sila sa ilang pag-inambitay sa pagpangaon, **47** ug padayon ang ilang pagdayeg sa Dios. Nalipay kanila ang tanang mga tawo. Adlaw-adlaw gidugang sa Ginoo kanila ang mga tawo nga iyang giluwat.

3 Usa niana ka adlaw, mga alas tres sa hapon, miadto si Pedro ug si Juan sa templo. Oras kadto sa pag-ampo. **2** Sa pultahan sa templo adunay tawo nga bakol sukad pa sa iyang pagkatawo. Kada adlaw ginadala siya didto sa pultahan nga gitawag “Matahom,” aron magpakilimos sa mga tawong mosulod sa templo. **3** Sa pagkakita niya kang Pedro ug kang Juan nga mosulod sa templo, nangayo siya ug limos. **4** Gitutokan siya ni Pedro ug ni Juan. Unya miingon si Pedro kaniya, “Tan-aw kanamo.” **5** Mitan-aw ang tawo kanila nga nagpaabot nga limosan siya. **6** Apan miingon si Pedro kaniya, “Wala gayod akoy kuwarta. Apan naa akoy ihatag kanimong: Sa ngalan ni Jesu-Cristo nga taga-Nazaret, lakaw!” **7** Unya gikuptan ni Pedro ang tuong kamot sa tawo ug gipatindog siya. Diha-diha nalig-on ang iyang mga tiil ug mga buolbuol. **8** Diha-diha mitindog siya ug naglakaw-lakaw. Pagkahuman miuban siya kanila sa pagsulod sa templo. Padayon siya sa paglakaw-lakaw ug paglukso-lukso nga gadayeg sa Dios. **9** Nakita sa tanan nga siya naglakaw-lakaw ug gadayeg sa Dios. **10** Sa dihang nabantayan sa mga tawo nga siya diay kadtong tawo nga naglingkod ug nagpakilimos didto sa pultahan sa templo nga gitawag ug “Matahom.” Busa natingala gayod sila pag-ayo sa nahitabo kaniya. **11** Wala gayod mobulag kang Pedro ug kang Juan ang maong tawo. Nanagan ang mga tawo ngadto kanila didto sa inatupang agianan nga gitawag ug Balkon ni Solomon tungod sa ilang katingala. **12** Sa pagkakita ni Pedro sa mga tawo miingon siya kanila, “Mga kaigsoonan kong Israelinhon, nganong natingala kamo niini? Nganong gitutokan ninyo kami? Naghuna-huna ba kamo nga napalakaw namo kining tawhana tungod sa among gahom ug pagkadiosnon? **13** Ang Dios nga gisimba sa atong mga katigulangan nga si Abraham, si Isaac, ug si Jacob mao ang naghimo niini aron sa pagpasidungog sa iyang sulugoon nga si Jesus. Kini mao ang Jesus nga inyong gitugyan sa mga

tawong anaa sa panggamhanan ug inyong gisalikway atubangan ni Pilato, bisan nadesisyonan na niya nga buhian siya. **14** Balaan ug matarong siya, apan gisalikway ninyo siya ug gihangyo hinuon ninyo kang Pilato nga buhian ang usa ka mamumuno baylo kaniya. **15** Gipatay ninyo ang naghatag ug kinabuhi apan gibanhaw siya sa Dios. Ug kami makapamatuod nga nabanhaw siya. **16** Ang pagtuo kang Jesus mao ang naghatag sa kusog niining tawo nga inyong nailhan ug nakita karon. Kamo mga saksi nga naayo siya. Nahitabo kini tungod sa iyang pagtuo kang Jesus. **17** “Mga kaigsoonan, nahibalo ako nga kamo ug ang inyong mga pangulo naghimo niini kang Jesus tungod kay wala kamo makahibalo kon kinsa gayod siya. **18** Gipadayag na sa Dios niadtong unang panahon pinaagi sa mga propeta nga ang Mesiya kinahanglan gayod nga mag-antos, ug sa inyong gihimo kaniya, natuman ang gisulti sa Dios. **19** Busa karon, kinahanglan maghinulsol na kamo ug moduol sa Dios aron pasayloon niya ang inyong mga sala, **20** ug moabot kaninyo ang bag-o nga kusog nga gikan sa Ginoo. Ug pagkahuman, ipadala niya si Jesus nga mao ang Mesiya nga iya na daang gipili alang kanato. **21** Apan kinahanglan nga adto lang una si Jesus sa langit hangtod nga moabot ang panahon nga bag-ohon na sa Dios ang tanang mga butang. Mao usab kana ang giingon sa Dios niadtong unang panahon pinaagi sa iyang mga balaang propeta. (aiōn g165) **22** Sama sa giingon ni Moises, ‘Ang Ginoo nga inyong Dios mohatag kaninyo ug propeta nga sama kanako gikan sa inyong kaliwat. Kinahanglang tumanon ninyo ang tanan niyang isulti kaninyo. **23** Ang dili motuman niini nga propeta ilain gikan sa mga katawhan sa Dios ug laglagon.’ **24** “Sama usab niana ang giingon sa tanang mga propeta gikan pa kang Samuel. Silang tanan nanagna kon unsa ang mangahitabo karong mga panahona. **25** Kamong mga Judio, gikan sa kaliwatan sa mga propeta, kay apil kamo sa kasabotan nga gihimo sa Dios sa inyong mga katigulangan tungod kay nag-ingon siya kang Abraham, ‘Panalanginan ko ang tanang mga tawo sa kalibotan pinaagi sa imong kaliwat.’ **26** Sa dihang gibanhaw sa Dios ang iyang sulugoon nga si Jesus, gipadala una siya nganha kaninyo, katawhan sa Israel, aron panalanginan kamo pinaagi sa pagpabiya kaninyo sa inyong daotang mga binuhatan.”

4 Samtang nagsulti pa si Pedro ug si Juan sa mga tawo, miduol kanila ang mga pari, ang mga Saduseo, ug ang pangulo sa mga tigbalantay sa templo. **2** Nasuko sila tungod kay nagtudlo kining duha nga si Jesus nabanhaw, ug kini nagpamatuod nga ang mga patay banhawon. **3** Busa gidakop nila si Pedro ug si Juan, apan tungod kay kilom-kilom na, gisulod lang una nila sila sa prisohan hangtod sa pagkabuntag. **4** Apan bisan mao kini ang nahitabo kanila, daghan sa mga nakadungog sa ilang pagpanudlo ang mituo. Sa mga lalaki lang nga mituo mikabat ug mga lima ka libo. **5** Pagkabuntag, nagtigom sa Jerusalem ang kadagkoan sa mga pari, mga magtutudlo sa Kasugoan, ug ang uban pang pangulo sa mga Judio. **6** Didto usab si Anas nga mao ang pangulong pari, si Caifas, si Juan, si Alejandro, ug ang uban pang mga miyembro sa pamilya ni Anas. **7** Gidala ngadto kanila si Pedro ug si Juan ug gipangutana, “Sa unsang gahom o kang kinsang ngalan ang inyong gigamit sa pag-ayo sa tawo nga bakol?” **8** Si Pedro nga gigamhan sa Espiritu Santo mitubag, “Kamo nga mga pangulo ug mga tigdumala sa mga Judio, **9** kon giimbistigar ninyo kami mahitungod sa pag-ayo sa tawong bakol, **10** angay kamong masayod ug ang tanang taga-Israel, nga giayo kining tawhana nga nagtindog dinhi karon pinaagi sa ngalan ni Jesu-Cristo nga taga-Nazaret, nga inyong gilansang sa krus ug gipatay, apan gibanhaw sa Dios. **11** Siya, “Ang bato nga gisalikway ninyo nga mga magtutukod mao ang nahimong bato nga patukoranan.’ **12** Wala nay lain pa nga makaluwas kanato kondili si Jesus lang, tungod kay walay laing ngalan sa tibuok kalibotan nga gihatag sa Dios sa mga tawo aron maluwas kita.” **13** Natingala ang mga pangulo sa Judio kang Pedro ug kang Juan tungod sa ilang kaisog sa pagsulti, kay nasayod sila nga ang duha mga yano lamang nga mga tawo ug walay taas nga kahibalo. Unya nailhan nila nga kini sila mga kauban ni Jesus kaniadto. **14** Wala na silay masulti batok nila ni Pedro ug ni Juan, tungod kay ang tawo nga naayo nagtindog sa ilang kilid. **15** Busa gipagawas una nila si Pedro ug si Juan gikan sa ilang gitigoman ug nagsabot-sabot sila. **16** Miingon sila, “Unsa man ang atong himuon niining mga tawhana? Mikaylap na sa tibuok Jerusalem nga nakahimo silag milagro ug dili kita makaingon nga bakak kini. **17** Aron dili na mokaylap ang ilang pagpanudlo sa mga tawo, sulihan nato sila

nga dili na gayod sila magtudlo mahitungod kang Jesus.” 18 Ug gipatawag nila si Pedro ug si Juan ug gisultihan nga dili na gayod sila mosulti o kaha manudlo mahitungod kang Jesus. 19 Apan mitubag si Pedro ug si Juan kanila, “Huna-hunaa ra gud ninyo pag-ayo kon asa niini ang matarong sa panan-aw sa Dios: ang pagtuman kaninyo o ang pagtuman sa Dios? 20 Dili mahimo nga dili kami manugilon mahitungod sa among nakita ug nadunggan.” 21 Mao nga hugot gayod silang gidid-an ug pagkahuman gibuhian sila. Dili sila masilotan tungod kay ang mga tawo didto gadayeg sa Dios tungod sa milagro nga nahitabo. 22 Kay ang tawo nga giayo pinaagi sa milagro nag-edad ug sobra na sa 40 ka tuig. 23 Sa dihang gibuhian na si Pedro ug si Juan mibalik sila didto sa ilang mga kauban, ug gisulti nila kanila kon unsa ang giingon sa kadagkoan sa mga pari ug sa mga pangulo sa mga Judio. 24 Pagkadungog niini sa mga magtutuo nag-ampo sila, “Ginoo nga makagagahom sa tanan, ikaw ang naghimo sa langit, sa yuta, sa dagat, ug sa tanang mga butang nga anaa kanila. 25 Pinaagi sa Espiritu Santo gipasulti mo ang among katigulangan nga si David nga imong alagad. Miingon siya: “Ngano bang dako man gayod ang kasuko sa mga nasod? Ug nganong ang katawhan nagplano sa mga walay hinungdan? 26 Ang mga hari sa kalibotan ug ang mga pangulo nagtigom ug nangandam aron sa pagpakig-gira batok sa Ginoo ug sa iyang Mesiyas.” 27 Natuman na karon ang imong gisulti niadtong unang panahon tungod kay dinhi gayod sa Jerusalem ang mga katawhan sa Israel ug mga dili Judio, apil si Herodes nga hari ug si Pilato nga gobernador nagkauyon nga batokan ang imong balaan nga sulugoon nga si Jesus nga imong gipili nga mahimong hari. 28 Sa ilang gihimo natuman na ang imong plano niadtong unang panahon. Ug kini nahitabo sumala sa imong gahom ug kabubut-on. 29 Ug karon, Ginoo, gihulga nila kami. Tabangi kaming imong mga sulugoon nga mahimong isog sa pagwali sa imong pulong. 30 Ipakita ang imong gahom. Itugot nga pinaagi sa ngalan ni Jesus nga imong balaan nga sulugoon, matambalan namo ang mga masakiton ug makahimo kami sa mga milagro ug mga kahibulongang butang.” 31 Human sila mag-ampo, nauyog ang balay nga ilang gitigoman. Gigamhan silang tanan sa Espiritu Santo ug maisogon nga nagwali sa pulong sa Dios. 32 Ang tanang magtutuo nagkahiusa sa panghuna-huna ug sa pagbati. Ang

matag-usa kanila wala moangkon nga ang iyang mga butang iya lamang gayod, kondili alang sa tanan. 33 Uban sa dakong gahom, nagpamatuod ang mga apostoles nga nabanhaw gayod si Ginoong Jesus. Ug silang tanan gipanalanginan pag-ayo sa Dios. 34 Walay usa kanila nga nakulangan sa ilang kinahanglanon tungod kay adunay mga magtutuo nga namaligya sa ilang mga yuta ug mga balay, 35 ug gihatag nila ang halin sa mga apostoles. Ug gibahin-bahin kini sa mga apostoles sa matag-usa sumala sa iyang gikinahanglan. 36 Mao usab kini ang gihimo ni Jose nga taga-Cipro. Judio siya nga gikan sa kaliwat ni Levi. Gitawag siya sa mga apostoles ug Bernabe (nga ang buot ipasabot kay “Magdadasig”). 37 Gibaligya ni Jose ang iyang yuta ug gihatag niya ang halin sa mga apostoles.

5 Adunay magtiayon nga nagbaligya usab sa ilang yuta. Ang ngalan sa bana si Ananias, ug ang iyang asawa si Safira. 2 Apan gitagoan niya ang uban nga halin sa yuta ug miuyon usab niini ang iyang asawa. Pagkahuman, gihatag niya kini sa mga apostoles ug miingon nga mao ra gayod kadto ang tanan nga halin sa iyang yuta. 3 Ug nangutana si Pedro, “Ananias, nganong nagpadaog ka kang Satanas? Namakak ka sa Espiritu Santo tungod kay ang ubang kuwarta nga halin sa imong yuta gitagoan nimo! 4 Dili ba nga sa wala pa nimo mabaligya ang imong yuta ikaw ang tag-iya niana? Ug sa nabaligya mo na kana dili ba anaa usab kanimo ang pagbuot kon unsaon nimo ang kuwarta? Nganong naghuna-huna ka pa gayod sa paghimo niini? Dili lamang tawo ang imong gibakakan kondili labi na gayod ang Dios.” 5 Sa pagkadungog niini ni Ananias, natumba siya ug namatay. Unya miduol ang mga batan-on kaniya ug giputos nila ang iyang patayng lawas. Pagkahuman gidala nila kini sa gawas ug gilubong. Ug ang tanan nga nakadungog sa nahitabo nahadlok gayod. 7 Paglabay sa mga tulo ka oras, misulod ang asawa ni Ananias. Wala siya makahibalo kon unsa ang nahitabo sa iyang bana. 8 Gipangutana siya ni Pedro, “Sultihi ako sa tinuod, mao ra ba gayod kining tanan ang kantidad nga inyong nadawat sa inyong gibaligya nga yuta?” Mitubag si Safira, “Oo, mao ra gayod kana ang among nadawat.” 9 Busa miingon si Pedro kaniya, “Nganong nagkauyon man kamong magtiayon nga sulayan ang Espiritu sa Ginoo? Tan-awa, anaa na sa pultahan ang mga batan-on nga naglubong sa imong bana,

ug ikaw ila usab karong dayongan ug ilubong.” 10 Diha-diha natumba si Safira sa atubangan ni Pedro ug namatay. Pagsulod sa mga batan-on nakita nila nga patay na si Safira. Busa gidayongan nila siya paingon sa gawas ug gilubong tapad sa iyang bana. 11 Tungod niadto nga mga panghitabo, nahadlok gayod pag-ayo ang tanang mga magtutuo ug ang tanang mga nakadungog niini. 12 Daghang milagro ug kahibulongang butang ang gihimo sa mga apostoles ngadto sa mga tawo. Nagtigom kanunay ang tanang magtutuo didto sa Balkon ni Solomon. 13 Bisan tuod ug gitahod sila sa mga tawo, ang uban wala mangahas sa pag-uban kanila. 14 Apan nagkadaghan pa gayod ang mga magtutuo sa Ginoo, mga lalaki ug mga babaye. 15 Tungod sa mga milagro nga gipanghimo sa mga apostoles, gidala sa mga tawo ang ilang mga masakiton sa daplin sa mga dalan ug gibutang nila sa mga higdaanan, aron nga kon moagi si Pedro maagian sila bisan na lang sa iyang anino. 16 Dili lamang kana, kondili daghan usab nga mga tawo sa palibot nga mga baryo ang miabot sa Jerusalem nga nagdalag mga masakiton ug mga tawo nga adunay mga daotang espiritu. Ug nangaayo silang tanan. 17 Nasina pag-ayo ang pangulong pari ug ang iyang mga kauban nga miyembro sa pundok nga Saduseo. 18 Busa gidakop nila ang mga apostoles ug gisulod sa prisohan. 19 Apan sa pagkagabii, giablihan sa anghel sa Ginoo ang pultahan sa prisohan ug gipagawas niya sila. Miingon ang anghel kanila, 20 “Adto kamo didto sa templo ug tudloi ninyo ang mga tawo mahitungod sa bag-ong kinabuhi nga gihatag sa Dios.” 21 Gituman nila ang giingon sa anghel, busa pagsidlak sa adlaw misulod sila sa templo ug nagtudlo sa mga tawo. Niining higayona gipatawag sa ang pangulong pari ug sa iyang mga kauban ang tanan nga tigdumala sa mga Judio aron magtigom ang tibuok Korte sa katawhan sa Israel. Adunay gisugo usab sila nga moadto sa prisohan aron kuhaon ang mga apostoles ug dad-on didto kanila. 22 Apan pag-abot sa mga gisugo didto sa prisohan, wala na didto ang mga apostoles. Busa mibalik sila sa Korte sa mga Judio 23 ug miingon, “Pag-abot namo sa prisohan nakita namo nga adunay mga kandado pa ang mga pultahan, ug ang mga tigbalantay nagbantay sa mga pultahan. Apan sa pag-abli namo sa prisohan wala na kami nakita nga tawo sa sulod.” 24 Sa pagkadungog niadto sa pangulo sa mga tigbalantay didto sa templo, ug sa kadagkoan sa mga pari, naglibog sila ug wala makasabot kon unsa ang mahimong resulta niini. 25 Wala madugay adunay usa ka tawo nga miabot ug miingon, “Ang mga tawo nga inyong gisulod sa prisohan atua na didto sa templo ug nagtudlo sa mga tawo.” 26 Unya miadto sa templo ang pangulo sa mga tigbalantay ug ang iyang mga tawo ug gidakop nila pag-usab ang mga apostoles, apan wala sila mogamit ug kusog tungod kay nahadlok sila nga batohon sa mga tawo. 27 Gidala nila ang mga apostoles didto sa Korte sa mga Judio. Miingon ang pangulong pari kanila, 28 “Dili ba gimandoan na namo kamo nga dili na magtudlo mahitungod kang Jesus? Apan tan-awa ang inyong gihimo! Mikaylap na ang inyong pagtulon-an sa tibuok nga Jerusalem, ug kami pa ang inyong gipasanginlan nga mipatay kaniya!” 29 Mitubag si Pedro ug ang iyang mga kauban, “Kinahanglan tumanon namo ang Dios, ug dili ang mga tawo. 30 Gipatay ninyo si Jesus pinaagi sa paglansang kaniya sa krus. Apan gibanhaw siya sa Dios, ang Dios nga gisimba sa atong mga katigulangan. 31 Gipasidunggan sa Dios si Jesus ug atua na siya sa iyang tuong kamot ingon nga Pangulo ug Manluluwas, aron kitang katawhan sa Israel mahatagan ug kahigayonan sa paghinulsol aron mapasaylo ang atong mga sala. 32 Nagpamatuod kami nga kining tanan tinuod gayod. Ug ang Espiritu Santo nga gihatag sa Dios sa tanan nga nagtuman kaniya nagpamatuod usab niining mga butanga.” 33 Sa pagkadungog niini sa mga miyembro sa Korte sa mga Judio nasuko gayod sila ug gusto nilang patyon ang mga apostoles. 34 Apan mitindog ang usa sa ilang mga kauban nga si Gamaliel. Kining tawhana Pariseo ug magtudlo sa Kasugoan. Ginatahod siya sa tanan. Misugo siya nga pagawason una ang mga apostoles. 35 Pagkahuman, gisulithan ni Gamaliel ang iyang mga kauban, “Mga kaubanan kong mga taga-Israel, huna-hunaa ninyo pag-ayo kon unsa ang inyong himuon niining mga tawhana. 36 Kaniadto adunay tawo nga ang iyang ngalan si Teudas nga nanghambog nga murag si kinsa gayod siya, ug adunay mga upat ka gatos ka mga tawo nga misunod kaniya. Apan sa kaulahian gipatay siya ug ang iyang mga sumusunod nagkatibulaag, ug nawala na kadtong maong grupo. 37 Pagkahuman niini, sa panahon sa pagsensos sa mga tawo, si Judas na usab nga taga-Galilea ang nakatigom ug mga tawo nga misunod kaniya. Apan gipatay usab siya ug nagkatibulaag usab ang iyang mga sumusunod. 38

Busa ang akong ikasulti kaninyo mao kini: pasagdi na lamang kining mga tawhana, ug ayaw sila tagda. Tungod kay kon ang ilang gihimo ug gitudlo gikan lamang sa tawo, mawala lamang usab kini. **39** Apan kon kini gikan sa Dios dili nato sila mapugngan. Dili lang kana, basin kon mahitabo pa hinuon nga kita makig-away sa Dios." Busa gituman sa Korte sa mga Judio ang tambag ni Gamaliel. **40** Gipatawag nila pag-usab ang mga apostoles ug gipalatego. Pagkahuman gimandoan nila sila nga dili na gayod magtudlo pa mahitungod kang Jesus, ug gibuhian nila sila. **41** Mihawa didto nga malipayon ang mga apostoles, tungod kay gihatagan sila sa Dios ug pribilihiyo nga mag-antos alang sa ngalan ni Jesus. **42** Adlaw-adlaw didto sila sa templo ug sa mga kabalayan ug nagpadayon ang ilang pagpangtudlo ug pagsangyaw sa Maayong Balita nga si Jesus mao ang Mesiya.

6 Niadtong panahona, nagkadaghan ang mga sumusunod ni Jesus. Unya nagbagulbol ang mga Judio kansang pinulongan Griego batok sa mga Judio kansang pinulongan Hebreo tungod kay wala mahatagi sa adlaw-adlaw nga rasyon ang ilang mga biyuda. **2** Busa gitawag sa dose ka apostoles ang tanang mga magtutuo. Ug miingon sila, "Dili maayo nga pasagdan namo ang pagwali sa pulong sa Dios aron mag-atiman lamang sa materyal nga mga pagtabang. **3** Busa, mga kaigsoonan, pagpili kamo gikan sa inyong mga kauban ug pito ka lalaki nga maayo ang dungog, maalamon, ug gigamhan sa Espiritu. Sila mao ang atong padumalahon niining mga materyal nga pagtabang. **4** Ug kami, ang among panahon gamiton namo sa pag-ampo ug sa pagsangyaw sa pulong sa Dios." **5** Miuyon ang tanang mga magtutuo sa giingon sa mga apostoles. Busa gipili nila si Esteban, usa ka tawo nga adunay hugot nga pagtuo kang Jesus ug gigamhan sa Espiritu Santo. Gipili usab nila si Felipe, si Procoro, si Nicanor, si Timon, si Parmenas, ug si Nicolas nga taga-Antioquia. Kini si Nicolas dili Judio, apan mibalhin sa relihiyon sa mga Judio. **6** Gidala nila sila nga mga napili ngadto sa mga apostoles, ug nag-ampo sila ug gipandongan nila sila sa ilang mga kamot. **7** Busa mipadayon pagkaylap ang pulong sa Dios ug dali nga midaghan ang mga nahimong magtutuo sa Jerusalem, ug daghan usab nga mga pari nga Judio ang mituo kaniya. **8** Si Esteban nga napuno sa grasya ug gahom gikan sa Dios mihimo ug daghang

mga milagro ug mga kahibulongang butang nga nakita sa mga tawo. **9** Apan adunay mga tawo nga mibatok kaniya. Kining mga tawhana mga Judio nga gikan sa Cirene, sa Alejandria, sa Cilicia ug sa Asia. Kini sila mga miyembro sa sinagoga sa mga Judio nga gitawag ug Sinagoga sa mga Linuwas gikan sa Pagkaulipon. Kanunay silang makiglantugi kang Esteban. **10** Apan tungod kay ang Espiritu naghatag ug kaalam kang Esteban dili gayod sila makalupig kaniya. **11** Busa nanuhol sila ug pila ka tawo nga moingon, "Nadunggan namo si Esteban nga nagsulti ug daotan batok kang Moises ug sa Dios." **12** Ug niini nga pamaagi gisulsolan nila ang mga tawo, ang mga pangulo sa mga Judio, ug ang mga magtutudlo sa Kasuguan. Gidakop nila si Esteban ug gidala ngadto sa Korte sa mga Judio. **13** Adunay gipasulod usab silang pipila ka tawo aron sa pagsaksi ug bakak batok kang Esteban. Nag-ingon sila, "Kining tawhana kanunay gayod nga nagsulti batok sa atong balaan nga templo ug sa Kasuguan ni Moises. **14** Nadunggan namo siya nga nag-ingon nga ang atong templo gubon ni Jesus nga taga-Nazaret ug ilislan niya ang mga tulomanon nga gihatag kanato ni Moises!" **15** Ang tanang miyembro sa Korte sa mga Judio mitutok pag-ayo kang Esteban, ug nakita nila ang iyang dagway nga nahisama sa dagway sa anghel.

7 Ug nangutana ang pangulong pari kang Esteban, "Unsa, tinuod ba ang gisulti niining mga tawhana?" **2** Miingon si Esteban, "Mga kaigsoonan ug mga ginikanan, paminawa ninyo ako. Niadtong unang panahon ang Dios nga makagagahom nagpakita sa atong amahan nga si Abraham sa dihang didto pa siya sa Mesopotamia sa wala pa siya mobalhin pagpuyo didto sa Haran. **3** Miingon ang Dios kang Abraham, 'Biyai ang imong nasod ug ang imong mga kaparyentehan ug adto sa dapit nga akong itudlo kanimo.' **4** "Busa mibiya si Abraham sa nasod sa Caldea ug mipuyo didto sa Haran. Sa pagkamatay sa iyang amahan gipaanihi siya sa Dios dinhi niining dapita nga ato karong gipuy-an. **5** Niadtong higayona wala pa hatagi sa Dios si Abraham bisag gamay na lang nga yuta. Apan nagsaad ang Dios nga kining maong dapit ihatag niya kaniya ug sa iyang mga kaliwat. Wala pay anak si Abraham sa dihang gisaad kadto sa Dios kaniya. **6** Miingon ang Dios kaniya, 'Ang imong mga kaliwat sa kaulahian mopuyo sa laing nasod, ug didto himuon silang mga ulipon ug

daog-daogon sila sulod sa upat ka gatos ka tuig. 7 Apan silotan ko ang nasod nga moulipon kanila. Pagkahuman, biyaan nila kadto nga nasod ug mobalik dinhi niini nga dapit ug dinhi sila mosimba kanako.' 8 Ug ingon nga ilhanan sa iyang saad gisultihan sa Dios si Abraham nga kinahanglang tulon ang tanang mga lalaki. Busa sa pagkatawo sa iyang anak nga si Isaac, gituli niya kini samtang walo pa lamang ka adlaw. Mao usab kini ang gihimo ni Isaac kang Jacob nga iyang anak. Ug si Jacob mihimo usab niini sa iyang dose ka mga anak nga maoy mga kagikan natong mga Judio. 9 "Si Jose nga usa sa dose ka mga anak ni Jacob gikasinahan sa iyang mga igsoon, busa gibaligya nila siya. Ug gidala siya didto sa Ehipto ug didto nahimong ulipon. Apan tungod kay ang Dios nag-uban kang Jose, 10 gitabangan niya siya sa tanang mga pag-antos nga iyang giagian. Gihatagan usab siya sa Dios ug kaalam, busa nagustohan siya sa Paraon, ang hari sa Ehipto. Ang hari naghimo kaniyang pangulo sa tibuok Ehipto ug sinaligan sa tanan niyang kabtangan. 11 "Sa kaulahian miabot ang dakong kagutom sa tibuok Ehipto ug sa Canaan. Nag-antos gayod ang mga tawo, ug ang atong mga katigulangan wala gayoy makuhaan sa ilang pagkaon. 12 Busa sa pagkadungog ni Jacob nga adunay pagkaon didto sa Ehipto, gipaadto niya didto ang atong mga katigulangan. Mao kadto ang una nilang pag-adto sa Ehipto. 13 Sa ikaduha na nilang pag-adto didto, nagpaila kanila si Jose nga siya ilang igsoon, ug gisulti usab niya sa Paraon ang mahitungod sa iyang pamilya. 14 Unya nagtugon si Jose nga paadtoon didto sa Ehipto ang iyang amahan nga si Jacob uban sa tibuok niyang pamilya. (Mga 75 silang tanan.) 15 Busa si Jacob ug ang atong mga katigulangan miadto sa Ehipto, ug didto na sila mipuyo hangtod nga nangamatay sila. 16 Ang ilang mga patayng lawas gidala sa Sekem ug didto gilubong sa lubnganan nga gipalit ni Abraham niadtong unang panahon gikan sa mga anak ni Hamor. 17 "Sa dihang hapit na matuman ang gisaad sa Dios kang Abraham, midaghan pa pag-ayo ang atong mga katigulangan didto sa Ehipto. 18 Unya miabot ang adlaw nga bag-o na ang hari sa Ehipto. Wala kini makaila kang Jose. 19 Gilimbongan niining maong hari ang atong mga katigulangan ug gidaog-daog. Gipugos niya sila nga ilabay nila ang ilang mga anak nga masuso aron mangamatay. 20 "Mao kadtong higayona nga natawo usab si Moises, usa ka bata nga nahimut-an sa Dios. Giatiman siya sa iyang mga ginikanan sa ilang balay sulod sa tulo ka bulan. 21 Sa dihang gibilin na siya sa gawas sa balay, gikuha siya sa anak nga babaye sa Paraon ug giatiman siya ingon nga iyang kaugalingong anak. 22 Gitudloan si Moises sa tanang kaalam sa Ehipto, ug nabantog siya tungod sa iyang mga pulong ug sa iyang binuhatan. 23 "Sa dihang 40 na ka tuig si Moises nahuna-hunaan niya nga mobisita sa iyang mga kaigsoonang mga Israelinhon. 24 Didto nakita niya ang usa kanila nga gidaog-daog sa Ehiptohanon. Gilabanan niya ang iyang igsoong Israelinhon ug agig panimalos gipatay niya ang Ehiptohanon. 25 Sa gibuhat niya naghuna-huna si Moises nga masabtan sa mga Israelinhon nga siya mao ang gamiton sa Dios sa pagluwas kanila. Apan wala sila makasabot. 26 Sa sunod nga adlaw mibalik si Moises ug nakita niya ang duha ka Israelinhon nga nag-away. Gusto niyang husayon ang duha, busa miingon siya kanila, 'Pareho kamong mga Israelinhon. Nganong nag-away man kamo?' 27 "Apan giwakli siya sa nanaogdaog ug giingnan, 'Kinsay naghimo kanimo nga pangulo ug maghuhukom kanamo?' 28 Unsa, patyon mo ba usab ako sama sa imong pagpatay sa Ehiptohanon kagahapon?' 29 Sa pagkadungog niini ni Moises mipalayo siya gikan sa Ehipto ug miadto sa Midian. Didto siya mipuyo ug naminyo ug didto usab nangatawo ang iyang duha ka anak nga lalaki. 30 "Paglabay sa 40 ka tuig adunay usa ka anghel nga nagpakita kang Moises samtang didto siya sa kamingawan nga duol sa Bukid sa Sinai. Nakita ni Moises ang anghel diha sa nagdilaab nga sampinit. 31 Natingala gayod si Moises sa iyang nakita, busa miduol siya sa sampinit aron susihon kon unsa kadto. Samtang nagpaduol siya nadunggan niya ang tingog sa Ginoo nga nakigsulti kaniya, 32 'Ako ang Dios sa imong mga katigulangan nga si Abraham, si Isaac, ug si Jacob.' Pagkadungog niini ni Moises mikurog siya sa tumang kahadlok ug wala siya mangahas nga motan-aw. 33 "Ug miingon ang Dios kaniya, 'Huboa ang imong sandalyas tungod kay balaan ang dapit nga imong gitindogan. 34 Nakita ko gayod ang mga kalisod nga giantos sa akong piniling katawhan didto sa Ehipto, ug nadunggan ko usab ang ilang mga pag-agulo. Busa nanaog ako aron sa pagluwas kanila. Karon pangandam tungod kay ikaw ang akong ipadala didto sa Ehipto.' 35 "Mao kini ang Moises nga gisalikway kaniadto sa iyang mga kaigsoonang Israelinhon nga nag-ingon,

'Kinsay naghimo kanimong pangulo ug maghuhukom kanamo?' Mao usab kini ang Moises nga gipadala sa Dios nga nahimong pangulo ug miluwas sa mga Israelinhon pinaagi sa tabang sa anghel nga iyang nakita didto sa nagdilaab nga sampinit. **36** Si Moises mao ang nangulo sa mga Israelinhon pagawas gikan sa Ehipto. Naghimo siya ug mga milagro ug mga kahibulongang butang didto sa Ehipto, didto sa Pulang Dagat, ug didto sa kamingawan diin milatas sila sulod sa 40 ka tuig. **37** "Mao usab kini ang Moises nga miingon sa mga Israelinhon, 'Ingon nga gipadala ako sa Dios kaninyo, magpadala pa gayod ang Dios diha kaninyo ug usa ka propeta nga sama kanako nga diha usab kaninyo maggikan.' **38** Samtang didto ang atong mga katigulangan sa kamingawan, si Moises usab ang tigpataliwalat tali sa mga tawo ug sa anghel nga nakigsulti kaniya didto sa Bukid sa Sinai; ug didto siya midawat sa pulong sa Dios nga naghatag sa kinabuhì aron ihatag usab kanato. **39** "Apan ang atong mga katigulangan wala motuman kang Moises. Gisalikway hinuon nila si Moises ingon nga pangulo, ug nangandoy silang mobalik sa Ehipto. **40** Miingon sila kang Aaron, 'Himoi kami ug mga dios nga maoy mag-una kanamo, tungod kay wala na kami mahibalo kon unsa nay nahitabo niadtong Moises nga nangulo kanamo pagawas sa Ehipto.' **41** Ug naghimo dayon sila ug dios-dios sa dagway sa nating baka ug gihalaran nila kini. Nagsaulog sila aron pasidunggan ang ilang hinimo. **42** Sa ilang gihimo, gitalikdan sila sa Dios. Gipasagdan na lang niya sila nga mosimba sa mga bitoon sa langit. Mao kini ang gisulat sa mga propeta: "Kamong mga Israelinhon, sulod sa 40 ka tuig nga kamo atua didto sa kamingawan, nagpatay kamo ug mga hayop ug inyong gihalad. Apan dili ako ang inyong gihalaran. **43** Gidala-dala ninyo ang tolda sa inyong dios-dios nga si Moloc, ug ang larawan sa bitoon nga inyong dios-dios nga si Refan. Gihimo ninyo kini nga mga dios-dios aron simbahan. Busa pasagdan ko nga bihagon kamo ngadto sa unahan pa sa Babilonia." **44** Miingon pa gayod si Esteban, "Samtang didto pa ang atong mga katigulangan sa kamingawan, anaa kanila ang tolda nga diin anaa ang presensya sa Dios. Kadtong maong tolda gihimo sumala sa sugo sa Dios, sumala sa plano nga iyang gipakita ngadto kang Moises. **45** Sa dihang nangamatay na ang atong mga katigulangan, ang ilang mga anak mao na usab ang nagdala sa tolda. Ang ilang pangulo

mao si Josue. Naangkon nila ang mga yuta nga gisaad sa Dios human gipapahawa sa Dios ang mga tawo nga nagpuyo niadtong mga dapita. Ug didto nagpabilin ang tolda nga gidala-dala sa mga Israelinhon hangtod sa panahon nga si David ang nahimong hari. **46** Nahimuot ang Dios kang David, ug gipangayo ni David kaniya nga tugotan siya nga magpatukod ug balay alang sa Dios aron makasimba didto ang kaliwatan ni Jacob. **47** Si Solomon mao ang naghimo sa templo sa Dios. **48** "Apan ang Dios nga labaw sa tanan dili mopuyo sa mga balay nga hinimog tawo. Sumala sa gisulti sa propeta, miingon ang Dios: **49** "'Ang langit mao ang akong trono, ug ang yuta tumbanan ko sa akong mga tiil. Busa unsa pang matanga sa balay ang inyong himuon alang kanako? Asang dapita ako makapahulay? **50** Dili ba ako man ang naghimo sa tanang mga butang?" **51** Ug miingon si Esteban, "Pagkagahi gayod sa inyong mga ulo! Nagpabungol-bungol lamang kamo sa mga mensahe sa Dios tungod kay dili ninyo gusto nga motuman sa iyang mga giingon kaninyo. Kanunay ninyong supakon ang Espiritu Santo. Sama gayod kamo sa inyong mga katigulangan. **52** Walay propeta niadtong panahona nga wala nila lutosa. Bisan ang mga nagsulti mahitungod sa pag-abot sa Matarong nga Sulugoon gipatay usab nila. Ug sa pag-abot niya dinhi, kamo mao ang nagluib ug mipatay kaniya. **53** Kamo ang midawat sa kasuguan nga gihatag sa mga anghel, apan wala ninyo kini tumana." **54** Pagkadungog niini sa mga miyembro sa Korte, nasuko kaayo sila kang Esteban. Nagkagot gayod ang ilang mga ngipon sa hilabihang kasuko. **55** Apan si Esteban nga gigamhan sa Espiritu Santo mihangad sa langit ug nakita niya ang gahom sa Dios nga nagsidlak ug si Jesus nga nagtindog sa tuong dapit sa Dios. **56** Pagkakita niya niini miingon siya, "Tan-awa ninyo! Nakita ko nga naabli ang langit ug atua didto si Jesus nga Anak sa Tawo nga nagtindog sa tuong dapit sa Dios!" **57** Misinggit ang mga miyembro sa Korte ug gitabonan nila ang ilang mga dalunggan aron dili nila madungog ang gisulti ni Esteban. Ug nagdungan sila sa paghasmag kaniya. **58** Gidala nila si Esteban sa gawas sa siyudad ug didto gibato nila. Gihukas sa mga nagsaksi batok kang Esteban ang ilang mga kupo ug gibilin didto sa usa ka batan-on nga ginganlan ug Saulo aron mas sayon ang ilang pagbato kang Esteban. **59** Samtang gibato nila si Esteban, nag-ampo siya sa Ginoo nga nag-ingon,

"Ginoong Jesus, dawata ang akong espiritu." 60 Ug miluhod siya ug misinggit sa kusog nga tingog, "Ginoo, ayaw sila paningla niining sala nga ilang gihimo." Ug sa pagsulti niya niini, namatay siya.

8 Si Saulo miuyon sa pagpatay kang Esteban. Sukad niadto, nagsugod ang dakong paglutos ngadto sa mga magtutuo sa Jerusalem. Busa nagkatibulaag sila sa tibuk nga probinsya sa Judea ug Samaria. Ang mga apostoles lamang ang wala mamahawa sa Jerusalem. Gilubong si Esteban sa mga diosnong tawo, ug gihilakan gayod nila siya. 3 Apan si Saulo nagtinguha gayod nga mawala ang mga magtutuo kang Cristo. Busa gibalay-balay niya sila ug adto ug gipangguyod ang mga lalaki ug mga babaye ug gipangpriso. 4 Nagkatibulaag ang mga magtutuo ug gisangyaw nila ang Maayong Balita. 5 Usa sa mga magtutuo mao si Felipe. Miadto siya sa usa ka siyudad sa Samaria ug nagwali mahitungod sa Mesiyas. 6 Sa pagkadungog sa mga tawo sa gisulti ni Felipe ug sa pagkakita nila sa mga milagro nga iyang gihimo, naminaw gayod sila. 7 Daghang mga tawo nga gisudlan ug mga daotang espiritu ang giayo niya. Misinggit sa makusog nga tingog ang mga daotang espiritu samtang nanggawas sila sa mga tawo. Daghan usab ang mga paralitiko ug mga bakol nga nangaayo. 8 Busa nalipay kaayo ang mga tawo niadto nga siyudad. 9 Aduna puy tawo didto nga ginganlag Simon. Dugay na siya nga gikatingad-an sa mga taga-Samaria tungod sa iyang abilidad sa madyik. Nanghinambog siya nga gamhanan siya. 10 Ang tanang mga tawo sa siyudad, pobre man o dato, naminaw gayod kaniya. Miingon sila, "Kining tawhana mao ang gahom sa Dios nga gitawag, 'Dakong Gahom.'" 11 Naminaw sila pag-ayo kaniya tungod kay dugay na niyang napatuo ang mga tawo sa iyang madyik. 12 Apan sa dihang nagwali si Felipe kanila sa Maayong Balita mahitungod sa paghari sa Dios ug mahitungod kang Jesu-Cristo, mituo sila ug nagpabautismo, mga lalaki ug mga babaye. 13 Bisan si Simon mituo usab, ug sa dihang nabautismohan na siya nag-uban-uban siya kang Felipe. Nahibulong gayod siya sa mga kahibulongang butang ug mga milagro nga gihimo ni Felipe. 14 Sa pagkadungog sa mga apostoles didto sa Jerusalem nga ang mga taga-Samaria mituo usab sa pulong sa Dios, gipadala nila didto si Pedro ug si Juan. 15 Pag-abot nila sa Samaria nag-ampo sila alang sa mga magtutuo

didto nga unta madawat nila ang Espiritu Santo. 16 Tungod kay bisan nabautismohan na sila sa ngalan ni Ginoong Jesus, wala pa gayod mokunsad diha kanila ang Espiritu Santo. 17 Gipandong nila ni Pedro ug Juan ang ilang mga kamot kanila, ug diha-diha nadawat nila ang Espiritu Santo. 18 Nakita ni Simon nga sa pagpatong sa mga apostoles sa ilang mga kamot sa mga magtutuo nadawat nila ang Espiritu. Busa gitanyagan niya ug kuwarta si Pedro ug si Juan ug giingnan sila, 19 "Hatagi usab ninyo ako nianang maong gahom, aron nga si bisan kinsa nga akong pandongan sa akong mga kamot makadawat usab sa Espiritu Santo." 20 Apan mitubag si Pedro kaniya, "Hinaut nga malaglag ka uban sa imong kuwarta! Tungod kay naghuna-huna ka nga mapalit nimo ug kuwarta ang gasa sa Dios! 21 Wala kay labot o bahin sa mga gipahimo kanamo sa Dios tungod kay ang imong kasing-kasing dili matarong sa iyang atubangan. 22 Busa hinulsoli ang imong daotang tinguha ug pag-ampo sa Ginoo nga pasayloon ka sa imong daotang huna-huna. 23 Tungod kay nakita ko nga masinahon ka kaayo ug ginapos sa imong mga sala." 24 Miingon si Simon kang Pedro ug kang Juan, "Kon mahimo i-ampo usab ako ninyo sa Ginoo aron dili mahitabo kanako ang silot nga inyong giingon." 25 Human sila nagpamatuod ug nagwali sa mensahe sa Ginoo, namalik sila sa Jerusalem. Ug nagwali usab sila sa Maayong Balita sa mga baryo nga ilang naagian sa probinsya sa Samaria. 26 Unya adunay anghel sa Ginoo nga nakigsulti kang Felipe, "Karon dayon adto sa habagatang dapit, ug subaya lang ang dalan nga gikan sa Jerusalem padulong sa Gaza." (Kining dalana talagsa na lang agian.) 27 Busa milakaw si Felipe ug didto nakita niya ang tawo nga taga-Etiopia. Mipauli na siya gikan sa Jerusalem diin siya misimba sa Dios. Taas ang iyang katungdanan tungod kay siya ang tinugyanan sa katigayonan sa Candace. (Ang Candace mao ang Titulo sa Rayna sa Etiopia.) 28 Nagsakay siya sa iyang karwahi ug gabasa sa libro ni Propeta Isaias. 29 Miingon ang Espiritu kang Felipe, "Apasa ug abayi ang iyang karwahi." 30 Busa midagan si Felipe ug naabtan niya ang karwahi, ug nadunggan niya nga gabasa ang opisyal sa libro ni Propeta Isaias. Gipangutana siya ni Felipe kon nasabtan ba niya ang iyang gibasa. 31 Mitubag ang opisyal, "Wala gayod! Ug unsaon ko man pagkasabot kon walay mopasabot kanako?" Ug gisulitihan niya si Felipe nga mosakay

sa iyang karwahi ug motapad kaniya. **32** Mao kini ang bahin sa Kasulatan nga iyang gibasa: "Wala gayod siya moreklamo. Sama siya sa karnero nga gidala sa ihawanan aron patyon, O sama sa karnero nga wala gayod motingog samtang giguntingan. **33** Gipakaulawan siya ug dili matarong ang pagsentensya kaniya. Walay makasaysay mahitungod sa iyang kaliwatan tungod kay ang iyang kinabuhi dinhi sa yuta gikuha na man." **34** Miingon ang opisyal kang Felipe, "Sultihi ako kon kinsa ang gipasabot sa propeta, ang iya bang kaugalingon o lain nga tawo?" **35** Busa gikan niadtong bahina sa kasulatan, gisaysay kaniya ni Felipe ang Maayong Balita mahitungod kang Jesus. **36** Samtang nagpadayon sila sa pagbiyahe miabot sila sa dapit nga adunay tubig. Miingon ang opisyal kang Felipe, "O, adunay tubig dinhi. Aduna pa bay hinungdan nga dili ako mabautismohan?" [**37** Mitubag si Felipe kaniya, "Mahimo ka nang bautismohan kon kinasing-kasing gayod ang imong pagtuo." Miingon ang opisyal, "Oo, nagtuo ako nga si Jesu-Cristo mao ang anak sa Dios."] **38** Gipahunong sa opisyal ang karwahi ug milugsong silang duha sa tubig ug gibautismohan siya ni Felipe. **39** Paghaw-as nila gikan sa tubig, ang Espiritu sa Ginoo kalit lang nga mikuha kang Felipe. Wala na siya makit-i sa opisyal, apan malipayon gayod ang opisyal samtang nagpadayon siya sa pagpauli. **40** Sa dihang nakamatngon na si Felipe, didto na siya sa lugar sa Asutos. Nagwali siya sa Maayong Balita sa mga lungsod nga iyang giagian hangtod nakaabot siya sa Cesarea.

9 Nagpadayon pa gayod ang pagpanghulga ni Saulo sa mga sumusunod ni Ginoong Jesus nga patyon niya sila. Miadto pa siya sa pangulong pari **2** ug nangayog mga sulat nga mohatag kaniya sa katungod ug mopaila kaniya didto sa mga sinagoga sa mga Judio sa Damasco. Tuyo niya nga pangdakpon ug dad-on pagbalik sa Jerusalem ang iyang makit-an didto nga mga sumusunod ni Cristo, lalaki man o babaye. **3** Sa dihang nagkaduol na si Saulo sa siyudad sa Damasco, sa kalit lang adunay kahayag gikan sa langit nga midan-ag sa iyang palibot. **4** Unya natumba siya sa yuta ug aduna siya tingog nga nadungog nga nag-ingon, "Saulo, Saulo! Nganong gilutos mo ako?" **5** Mitubag si Saulo, "Sir, kinsa ka ba?" Mitubag ang tingog, "Ako mao si Jesus nga imong gilutos. **6** Tindog ug adto sa siyudad, tungod kay didto adunay mosulti kanimo kong unsa ang

angay mong himuon." **7** Walay nakatingog sa mga kauban ni Saulo. Nagtindog lang sila nga nagtanga. Nakadungog sila sa tingog, apan wala silay nakita. **8** Mitindog si Saulo, apan pagbuka niya sa iyang mga mata dili na siya makakita. Busa giagak siya sa iyang mga kauban hangtod sa Damasco. **9** Sulod sa tulo ka adlaw dili siya makakita, ug wala siya mokaon o moinom. **10** Didto sa Damasco adunay usa ka sumusunod nga ginganlan ug Ananias. Pinaagi sa panan-awon nagpakita kaniya ang Ginoo ug nag-ingon, "Ananias!" Mitubag si Ananias, "Ginoo, ania ako." **11** Miingon ang Ginoo kaniya, "Lakaw didto sa dalan nga gitawag 'Tul-id,' ug didto sa balay ni Judas pangitaa ang tawo nga taga-Tarso nga ginganlag Saulo. Niining higayona nag-ampo siya, **12** ug gipakita ko kaniya pinaagi sa panan-awon nga misulod ang usa ka tawo nga ginganlan ug Ananias ug mipandong sa imong kamot kaniya aron makakita siya pag-usab." **13** Apan mitubag si Ananias, "Ginoo, nadunggan ko gikan sa daghang mga tawo ang mahitungod nianang tawhana, kon unsa siya kabangis sa imong mga sumusunod sa Jerusalem. **14** Mianhi gani siya dinhi karon sa Damasco nga adunay pagtugot gikan sa kadagkoan sa mga pari aron pangdakpon niya ang tanang nagtuo kanimo." **15** Apan miingon ang Ginoo kang Ananias, "Lakaw, adtoi siya, tungod kay gipili ko siya nga mag-alagad kanako aron ipaila niya ang akong ngalan sa mga dili Judio ug sa ilang mga hari, ug sa mga Israelinhon. **16** Ug ipakita ko usab kaniya ang mga pag-antos nga kinahanglan niyang maagian alang kanako." **17** Busa giadtoan ni Ananias si Saulo sa balay ug misulod siya didto. Gipandong niya ang iyang kamot kang Saulo ug miingon siya, "Igsoon kong Saulo, gipaanhhi ako dinhi ni Ginoong Jesus nga nagpakita kanimo sa dalan samtang nagpadulong ka dinhi. Gisugo niya ako dinhi aron makakita ka pag-usab ug aron gamhan ka sa Espiritu Santo." **18** Diha-diha nangahulog gikan sa mga mata ni Saulo ang murag mga himbis sa isda, ug nakakita siya pag-usab. Unya mitindog siya ug nagpabautismo. **19** Mikaon siya ug nabaskog pag-usab ang iyang lawas. Nagpabilin si Saulo sa Damasco sulod sa pipila ka mga adlaw kauban sa mga magtutuo. **20** Diha-diha dayon nagwali siya sa mga sinagoga nga si Jesus ang Anak sa Dios. **21** Natingala gayod ang tanang nakadungog kaniya. Miingon sila, "Dili ba mao man kanang tawhana ang naglutos sa mga sumusunod ni Jesus didto sa Jerusalem? Dili ba mianhi man

siya dinhi aron pangdakpon ang mga nagtuo niadto nga ngalan ug dad-on didto sa kadagkoan sa mga pari?" 22 Misamot pa gayod ang gahom ni Saulo sa pagwali. Ug ang mga Judio sa Damasco dili makatubag kaniya sa dihang gipamatud-an niya nga si Jesus mao ang Mesiyas. 23 Paglabay sa pipila ka mga adlaw nagtigom ang mga Judio ug nagplano sa pagpatay kang Saulo. 24 Adlaw ug gabii gisantayan nila ang mga pultahan sa siyudad kay patyon nila siya kon ilang makita. Apan adunay misulti kang Saulo mahitungod sa ilang plano. 25 Busa usa ka gabii niana gipasulod siya sa mga sumusunod sa bukag ug gituntong pagawas sa paril sa siyudad. 26 Pag-abot ni Saulo sa Jerusalem, gusto unta niya nga makig-uban sa mga sumusunod ni Jesus, apan nahadlok sila kaniya. Dili sila motuo nga siya sumusunod na ni Jesus. 27 Apan gitabangan siya ni Bernabe ug gidala siya ngadto sa mga apostoles. Gisaysay ni Bernabe kanila kon sa unsang pagkahitabo nga nakita ni Saulo si Ginoong Jesus sa dalan ug kon unsa ang gisulti kaniya. Ug gisulti usab niya ang kaisog ni Saulo sa pagwali mahitungod kang Jesus didto sa Damasco. 28 Busa sukad niadto, kauban na nila si Saulo, ug bisan asa sa Jerusalem maisugon si Saulo sa pagwali mahitungod sa Ginoong. 29 Nakigsulti ug nakiglantugi siya sa mga Judio kansang pinulongan Griego, mao nga naningkamot sila sa pagpatay kaniya. 30 Sa pagkahibalo sa mga magtutuo sa maong plano, gihatod nila si Saulo sa lungsod sa Cesarea ug gipapauli sa Tarso. 31 Human niadto, nagmalinawon ang kinabuhi sa mga magtutuo sa tibuok Judea, sa Galilea, ug sa Samaria. Midugang paglig-on ang pagtuo sa mga magtutuo ug nagkinabuhi sila nga adunay pagtahod sa Ginoong; ug tungod kay gipalig-on sila sa Espiritu Santo midaghan pa gayod sila. 32 Daghang dapit ang giadto ni Pedro aron sa pagpamisita sa mga katawhan sa Dios. Miadto usab siya sa mga magtutuo sa Lida. 33 Didto nakita ni Pedro ang tawo nga ginganlag Eneas. Paralitiko siya ug wala gayod makabangon sa iyang higdaanan sulod sa walo ka tuig. 34 Miingon si Pedro kaniya, "Eneas, giayo ka ni Jesu-Cristo. Busa bangon na ug hiposa ang imong higdaanan." Diha-diha mibangon si Eneas. 35 Nakita sa tanang mga lumulupyo sa Lida ug sa Sharon nga maayo na si Eneas, ug mituo usab sila sa Ginoong. 36 Ug didto sa Jopa, adunay babaye nga magtutuo nga ginganlag Tabita (sa pinulongang Griego ang iyang ngalan Dorcas). Kini nga babaye

daghan ug maayong mga binuhatan ilabina gayod sa mga kabos. 37 Niining higayona nagsakit siya ug namatay. Gilimpuyohan nila ang iyang patayng lawas ug gihaya nila sa kuwarto sa taas. 38 Ang Jopa dili kaayo layo sa Lida. Busa pagkadungog sa mga sumusunod ni Jesus nga si Pedro atua didto sa Lida, gisugo nila ang duha ka tawo nga hangyoon siya nga moadto sa Jopa. 39 Pag-abot sa mga gisugo didto kang Pedro, diha-diha nangandam si Pedro ug miuban kanila. Pag-abot nila sa Jopa gidala nila siya didto sa kuwarto sa taas nga gihayaan sa patay. Adunay mga balo didto nga nanghilak. Gipakita nila kang Pedro ang mga bistig nga gipanahi ni Dorcas sa buhi pa siya. 40 Unya gipagawas silang tanan ni Pedro sa kuwarto. Miluhod siya ug nag-ampo. Pagkahuman miatubang siya sa patayng lawas ug miingon, "Tabita, bangon na!" Mibuka ang mga mata ni Tabita ug sa pagkakita niya kang Pedro milingkod siya. 41 Gikuptan siya ni Pedro sa kamot ug gitabangan nga makatindog. Pagkahuman gitawag niya ang mga balo ug ang ubang mga magtutuo didto sa gawas ug gipakita niya kanila si Tabita nga buhi na. 42 Kining hitaboa nabalitaan sa tibuok nga Jopa, ug daghan ang mituo sa Ginoong. 43 Nagpabilin si Pedro sa pipila ka adlaw didto sa Jopa sa balay ni Simon nga tigbulad ug panit sa mga mananap.

10 Didto sa Cesarea adunay tawo nga ginganlag Cornelio. Kining tawhana usa ka kapitan sa mga sundalong Romanhon sa batalyon nga gitawag ug Batalyong Italyano. 2 Diosnon siya ug ang iyang tibuok pamilya. Daghan ang iyang natabang sa mga Judio kabos, ug kanunay siyang nag-ampo sa Dios. 3 Usa niana ka adlaw, mga alas tres ang takna sa hapon, adunay nagpakita kaniya nga anghel sa Dios. Klaro kaayo ang iyang pagkakita sa anghel nga misulod sa iyang balay ug mitawag kaniya, "Cornelio!" 4 Sa pagkakita niya sa anghel nahadlok siya ug miingon, "Unsa man ang imong tuyo?" Miingon ang anghel, "Gidungog sa Dios ang imong mga pag-ampo ug nalipay siya sa imong pagtabang sa mga kabos. Busa gihinumdoman ka sa Dios. 5 Karon, pagsugo ug mga tawo nga moadto sa Jopa ug ipakuha si Simon nga gitawag ug Pedro. 6 Atua siya magsak-anan kang Simon nga tigbulad ug panit sa mananap. Ang iyang balay anaa sa daplin sa baybayon." 7 Sa dihang mipahawa na ang anghel, gitawag ni Cornelio ang duha sa iyang mga sulugoon

ug ang usa ka sundalo nga usa sa iyang mga luyo-
 luyo. Kini nga sundalo diosnon usab nga tawo. **8**
 Gisultihan sila ni Cornelio sa tanang nahitabo, ug
 pagkahuman gisugo niya sila sa Jopa. **9** Nianang
 pagkasunod adlaw samtang nagkaduol na sila sa
 lungsod sa Jopa, misaka si Pedro sa pahulayanan
 didto sa patag nga atop sa balay aron mag-ampo.
 Udto kadto. **10** Gigutom si Pedro ug gusto niyang
 mokaon. Apan samtang giandam pa nila ang pagkaon
 adunay gipakita kaniya ang Dios. **11** Nakita niya ang
 langit nga naabli ug adunay nagpaubos nga sama sa
 lapad nga habol nga hinikitan ang upat ka eskina. **12**
 Ug sulod niining habol nakita niya ang tanang matang
 sa mga mananap: ang mga mananap nga naglakaw,
 ang mga nagkamang, ug ang mga naglupad sa langit.
13 Ug aduna siyay tingog nga nadungog nga nag-
 ingon, "Tindog, Pedro! Pag-ihaw ug kaon!" **14** Mitubag
 si Pedro, "Dili mahimo, Ginoo, tungod kay sukad
 kaniadto wala gayod ako makakaon sa mga mananap
 nga sama niini, nga sumala sa Kasuguan hugaw ug
 gidili nga kaanon." **15** Miingon pag-usab ang tingog
 kang Pedro, "Ayaw isipa nga hugaw ang bisan unsa
 nga butang nga gihinloan na sa Dios." **16** Nahitabo
 kini sa makatulo, ug kadtong gipaubos nga sama
 sa habol gibira pagkalit balik ngadto sa langit. **17**
 Samtang naghuna-huna pa si Pedro kon unsa ang
 kahulogan sa iyang nakita, miabot usab ang mga
 tawo nga gisugo ni Cornelio. Kay pagkahibalo nila kon
 asa ang balay ni Simon, midiretso dayon sila didto; ug
 sa pag-abot nila sa pultahan sa koral, **18** nanawag sila
 ug nangutana kon didto ba magsak-anan si Simon
 nga ginganlan usab ug Pedro. **19** Samtang naglibog
 pa si Pedro kon unsa ang kahulogan sa iyang nakita,
 miingon ang Espiritu kaniya, "Adunay tulo ka tawo
 nga nangita kanimo. **20** Kanaog ug uban kanila.
 Ayaw pagduha-duha sa pagkuyog kanila tungod kay
 ako mao ang nagsugo kanila." **21** Busa nanaog si
 Pedro ug miingon sa mga tawo, "Ako mao ang inyong
 gipangita. Unsa may inyong tuyo kanako?" **22** Miingon
 sila, "Gisugo kami dinhi ni Kapitan Cornelio. Maayong
 tawo siya ug nagsimba sa Dios. Gitahod siya sa
 tanang mga Judio. Giingnan siya sa usa ka balaang
 anghel sa Dios nga imbitahan ka nga moadto didto sa
 iyang balay aron madunggan niya ang imong isulti."
23 Gipadayon sila ni Pedro ug didto sila nakatulong
 niadtong gabhiona. Pagkasunod nga adlaw miuban si
 Pedro kanila. Adunay pipila usab ka mga magtutuo
 sa Jopa nga miuban kaniya. **24** Pagkaugma miabot
 sila sa Cesarea. Naghulat kanila si Cornelio, ug
 ang iyang mga kaubanan ug mga kahigalaan nga
 iyang giimbitar. **25** Sa pag-abot ni Pedro, gisugat
 siya ni Cornelio ug miluhod sa pagsimba kaniya. **26**
 Apan gipatindog siya ni Pedro ug giingnan, "Ayaw
 kana buhata, tawo lamang ako." **27** Ug nagpadayon
 ang ilang panagsulti samtang nanulod sila sa balay.
 Didto nakita ni Pedro nga daghan ang mga tawo nga
 nagkatigom. **28** Misulti si Pedro kanila, "Nakahibalo
 kamo nga kaming mga Judio gidid-an sa among
 relihiyon nga mobisita o makig-uban sa mga dili
 Judio. Apan gipadayag sa Dios kanako nga dili ko
 angay isipon nga hugaw si bisan kinsa. **29** Busa
 sa dihang gipasuguan ninyo ako nga moanhi dinhi,
 wala ako mobalibad. Karon gusto kong mahibaloan
 kon nganong gipatawag ninyo ako." **30** Mitubag si
 Cornelio, "Tulo na ka adlaw karon ang milabay sukad
 sa akong pag-ampo dinhi sa balay, ug ingon usab
 niining orasa, mga alas tres sa hapon. Samtang
 nag-ampo ako, kalit lamang nagpakita kanako ang
 tawo nga sulaw ug bisti. **31** Ug miingon siya kanako,
 'Cornelio, gidungog sa Dios ang imong pag-ampo
 ug nahinumdoman niya ang imong pagtabang sa
 mga kabos. **32** Karon, pagsugo ug mga tawo nga
 moadto sa Jopa ug ipakuha si Simon nga gitawag ug
 Pedro. Didto siya magsak-anan sa balay ni Simon nga
 tigbulad ug panit sa mananap. Ang iyang balay anaa
 daplin sa baybayon.' **33** Busa gipatawag ka nako
 dayon, ug salamat nga miabot ka. Ania na kaming
 tanan sa presensya sa Dios aron maminaw kon unsa
 ang gisugo sa Ginoo kanimo nga isulti kanamo." **34**
 Busa miingon si Pedro, "Karon nahibaloan ko
 na nga ang Dios walay pinalabi. **35** Kon ang tawo
 adunay kahadlok sa Dios ug matarong ang iyang
 binuhatan, bisan diin pa siya nga nasod maggikan
 dawaton siya sa Dios. **36** Nadunggan ninyo ang
 Maayong Balita nga gisulti sa Dios kanamong mga
 Israelinhon nga ang tawo makapasig-uli na ngadto
 kaniya pinaagi sa pagtuo kang Jesu-Cristo. Siya ang
 Ginoo sa tanan. **37** Nahibaloan usab ninyo ang mga
 nahitabo sa tibuk probinsya sa Judea mahitungod
 kang Jesus nga taga-Nazaret. Dili ba nagsugod kini
 sa Galilea human sa pagwali ni Juan mahitungod
 sa pagpabautismo? **38** Gihatagan sa Dios si Jesus
 nga taga-Nazaret sa Espiritu Santo ug gahom. Ug
 tungod kay ang Dios kauban niya, miadto siya sa
 nagkalain-lain nga dapit ug naghimo sa mga maayong
 butang. Giayo niya ang tanang mga gipaantos sa

yawa. **39** “Kami gayod makapamatuod sa tanan niyang gipanghimo tungod kay nakita namo ang iyang mga gipangbuhat sa Jerusalem ug sa ubang mga lungsod sa mga Judio. Gipatay siya sa mga Judio pinaagi sa paglansang kaniya sa krus. **40** Apan gibanhaw siya sa Dios sa ikatulo ka adlaw ug gipakita kanamo nga siya buhi. **41** Wala siya gipakita ngadto sa tanan kondili kanamo lamang nga mga pinili sa Dios isip mga tigpamatuod mahitungod kaniya. Nakig-uban pa gani kami kaniya sa pagpangaon ug pag-inom human siya nabanhaw. **42** Gisugo niya kami sa pagwali sa Maayong Balita ngadto sa katawhan ug sa pagpamatuod nga siya mao gayod ang gipili sa Dios nga mahimong maghuhukom sa mga buhi ug sa mga patay. **43** Si Jesu-Cristo maoy giingon sa tanang mga propeta nga ang tanang motuo kaniya pasayloon sa ilang mga sala pinaagi sa iyang ngalan.” **44** Samtang nagwali pa si Pedro mikunsad ang Espiritu Santo ug gigamhan ang tanang naminaw sa mensahe. **45** Ang mga magtutuo nga Judio nga miuban kang Pedro gikan sa Jopa natingala nga ang Dios mihatag usab sa Espiritu Santo sa mga dili Judio. **46** Tungod kay nadunggan nila sila nga nanagsulti sa nagkalain-lain nga mga pinulongan nga wala nila natun-an ug gadayeg sila sa Dios. Busa miingon si Pedro, **47** “Wala nay makapugong kanila aron bautismohan sila pinaagi sa tubig tungod kay sama nato, nadawat na usab nila ang Espiritu Santo.” **48** Unya gisugo niya sila nga magpabautismo sa ngalan ni Jesu-Cristo. Human niadto gihangyo nila si Pedro nga magpabilin una uban kanila sulod sa pipila ka adlaw.

11 Unya, nadunggan sa mga apostoles ug sa mga magtutuo sa Judea nga ang mga dili Judio midawat usab sa pulong sa Dios. **2** Busa pagbalik ni Pedro sa Jerusalem, gisaway siya sa mga magtutuong Judio nga nagtuo kinahanglan magpatuli ang mga dili Judio. **3** Miingon sila kang Pedro, “Nganong midayon ka sa balay mga tawo nga dili tinuli, ug mikaon pa uban kanila?” **4** Busa gisaysay ni Pedro kanila ang tanan nga nahitabo kaniya gikan gayod sa sinugdanan. **5** Miingon siya, “Samtang nag-ampo ako didto sa siyudad sa Jopa adunay gipakita kanako ang Dios. Nakita ko ang sama sa lapad nga habol nga nagpaubos gikan sa langit. Ang upat ka eskina niini gihiktan, ug kini mihunong duol kanako. **6** Gitutokan ko kini ug nakita ko nga ang sulod niini adunay nagkalain-lain nga matang sa mga mananap:

ang mga mananap nga naglakaw, lakip ang mga mabangis, mga mananap nga nagkamang, ug ang mga naglupad sa langit. **7** Ug nadungog ko ang tingog nga nag-ingon kanako, ‘Tindog, Pedro! Pag-ihaw ug kaon!’ **8** “Apan mitubag ako, ‘Ginoo, dili kini mahimo tungod kay sukad kaniadto wala gayod ako makakaon sa mga mananap nga sama niini, nga sumala sa Kasugoan hugaw ug gidili nga kaanon.’ **9** “Unya misulti pag-usab ang tingog gikan sa langit, ‘Ayaw isipa nga hugaw ang bisan unsang butang nga gihinloan na sa Dios.’ **10** Nahitabo kini sa makatulo, ug pagkahuman gibira kadto balik ngadto sa langit. **11** “Niadtong orasa usab adunay tulo ka tawo gikan sa Cesarea nga miabot didto sa balay nga akong gisakan. Kadtung mga tawhana gisugo aron pangitaon ako. **12** Ang Espiritu miingon kanako nga dili ako magduh-duha sa pag-uban kanila. Kining unom nato ka mga igsoon nga taga-Jopa kauban ko sa pag-adto sa balay ni Cornelio sa Cesarea. **13** Pag-abot namo didto gisultihan kami ni Cornelio nga aduna siyay nakita nga anghel sulod sa iyang balay, ug miingon ang anghel kaniya, ‘Pagsugo ug mga tawo nga moadto sa Jopa aron sa pagkuha kang Simon nga gitawag ug Pedro. **14** Isulti niya kanimo kon sa unsang pamaagi nga maluwas ka ug ang imong panimalay.’ **15** “Ug sa nagsugod na ako sa pagsulti, mikunsad ang Espiritu Santo kanila sama usab sa iyang pagkunsad kanato niadtong una. **16** Ug nahinumdoman ko ang giingon ni Ginoong Jesus: ‘Nangbautismo si Juan sa tubig, apan kamo bautismohan diha sa Espiritu Santo.’ **17** Busa kadtong maong panghitabo nagpamatuod nga ang gihatag sa Dios kanatong mga Judio sa dihang kita mituo kang Ginoong Jesu-Cristo gihatag usab niya sa mga dili Judio. Busa kon mao kini ang kabubuton sa Dios, kinsa ako nga mosupak niini?” **18** Sa pagkadungog niadto sa mga magtutuo nga Judio, wala na sila manaway kang Pedro ug midayeg hinuon sila sa Dios. Miingon sila, “Kon mao kana, gihatag usab sa Dios sa mga dili Judio ang kahigayonan nga maghinulsol aron makadawat sila sa kinabuhi.” **19** Sukad sa pagkamatay ni Esteban nagkatibulaag na ang mga magtutuo tungod sa paglutos kanila. Ang uban kanila nakaabot sa Fenicia, sa isla sa Cipro, ug sa lungsod sa Antioquia. Gisugilon nila ang Maayong Balita apan ngadto lamang sa mga Judio. **20** Apan ang ubang mga magtutuo nga taga-Cipro ug taga-Cirene miadto usab sa Antioquia, ug bisan ang mga dili Judio gisuginlan usab nila sa

Maayong Balita mahitungod kang Ginoong Jesus. 21 Ang gahom sa Ginoo anaa kanila ug daghan gayod ang mituo ug nahimong magtutuo sa Ginoo. 22 Kini nga mga panghitabo nadunggan sa mga magtutuo sa Jerusalem, busa gipadala nila si Bernabe didto sa Antioquia. 23 Pag-abot niya didto nalipay siya tungod kay nakita niya ang mga panalangin sa Dios sa mga tawo didto. Ug gidasig niya sila nga magmatinumanon ug magmalig-on sa ilang pagtuo sa Ginoo. 24 Kini si Bernabe maayo gayod nga tawo. Gigamhan siya sa Espiritu Santo, ug hugot gayod ang iyang pagtuo sa Dios. Busa daghan didto ang mituo sa Ginoo. 25 Unya miadto si Bernabe sa Tarso aron sa pagpangita kang Saulo. 26 Pagkakita niya kang Saulo gidala niya siya balik sa Antioquia. Tibuok tuig nilang nakauban ang mga magtutuo didto ug daghang mga tawo ang ilang gitudloan. Ang mga magtutuo sa Antioquia mao ang unang gitawag nga mga Cristohanon. 27 Niadtong higayona adunay mga propeta sa Jerusalem nga miadto sa Antioquia. 28 Ang usa kanila ginganlag Agabos. Mitindog siya ug pinaagi sa gahom sa Espiritu mitagna siya nga adunay usa ka dakong gutom nga moabot sa tibuok kalibotan. (Kini nahitabo sa panahon nga si Claudio mao ang Emperador sa Roma.) 29 Busa ang mga magtutuo ni Jesus sa Antioquia nagkauyon nga ang tagsa-tagsa kanila magpadala sa ilang hinabang sa ilang mga kaisa-isa didto sa Judea sumala sa ilang makaya. 30 Gipadala nila kini pinaagi kang Bernabe ug kang Saulo aron ihatag sa mga pangulo sa mga magtutuo sa Jerusalem.

12 Niadtong panahona nagsugod si Haring Herodes sa paglutos sa pipila ka mga magtutuo. 2 Gipapatay niya si Santiago nga igsoon ni Juan pinaagi sa espada. 3 Sa pagkakita niya nga nalipay ang mga Judio tungod sa iyang gihimo, gipadakop usab niya si Pedro. Nahitabo kini sa panahon sa Pista sa Pan nga Walay Patubo. 4 Gipapriso niya si Pedro ug gipabantayan sa upat ka grupo sa mga sundalo nga tag-upat-upat kada grupo. Kining upat ka grupo nagpulipuli ug bantay. Sumala sa plano ni Herodes, iyang husayon ang kaso ni Pedro atubangan sa publiko pagkahuman sa Pista sa Paglabay sa Anghel. 5 Busa gipabantayan niya sa mga sundalo si Pedro didto sa prisohan. Apan hugot nga nagpadayon ang mga magtutuo sa ilang pag-ampo sa Dios alang kaniya. 6 Nianang gabhiona sa wala pa ang husay sa

kasu ni Pedro, natulog si Pedro nga gikadenahan ang mga bukton, ang kada bukton nga gikadenahan gihikot usab sa kada sundalo nga anaa sa iyang wala ug sa tuo. Ug adunay mga tigbalantay pa nga nagbantay didto sa pultahan sa prisohan. 7 Sa kalit lang mihayag ang sulod sa prisohan ug nagpakita ang usa ka anghel nga gisugo sa Ginoo. Gipikipik niya sa kilid si Pedro aron kini makamata, ug miingon siya, "Dali! Bangon!" Ug nangatangtang ang mga kadena nga gigapos sa mga kamot ni Pedro. 8 Miingon ang anghel, "Isul-ob ang imong bisti ug sandalyas." Gituman kini ni Pedro. Ug miingon ang anghel kaniya, "Isul-ob ang imong kupo ug sunod kanako." 9 Ug misunod siya sa anghel pagawas sa prisohan. Wala makahibalo si Pedro kon tinuod ba ang nanghitabo. Sa iyang pagtuo nagdamgo lang siya. 10 Gilabyan lamang nila ang una ug ang ikaduhang mga tigbalantay. Pag-abot nila sa puthaw nga pultahan nga nag-atubang sa siyudad, ang pultahan miabre lag iya. Ug migawas dayon sila. Paglabay nila sa usa ka kalye kalit nahanaw ang anghel. 11 Didto pa lamang niya nahibaw-i nga dili diay damgo ang nahitabo kaniya. Miingon siya, "Tinuod gayod nga gipadala sa Ginoo ang iyang anghel ug giluwat niya ako sa kamot ni Herodes ug sa tanang giplano sa mga Judio nga mahitabo kanako." 12 Sa pagkamatngon niya nga luwas na siya, miadto siya sa balay ni Maria nga inahan ni Juan Marcos. Daghang mga tawo didto nga nagtigom ug nag-ampo. 13 Nanuktok si Pedro sa gawas nga pultahan, ug miduol ang sulugoon nga si Roda aron tan-awon kon kinsa ang nanuktok. 14 Nailhan niya ang tingog ni Pedro ug sa iyang kalipay, imbis nga ablihan niya ang pultahan, midagan hinuon siya balik sa sulod aron sultihan ang iyang mga kauban nga si Pedro atua sa gawas. 15 Miingon sila kang Roda, "Nabuang ka na tingali!" Apan miinsister gayod si Roda nga naa gayod si Pedro. Busa miingon sila, "Tingali anghel kana ni Pedro." 16 Apan sa gihapon si Pedro nagpadayon sa pagtuktok. Busa giablihan nila ang pultahan ug ingon sa dili gayod sila makatuo nga si Pedro gayod diay. 17 Gisinyasan sila ni Pedro nga mohilom, ug gisaysay niya kanila kon giunsa siya pagpagawas sa Ginoo gikan sa prisohan. Gisultihan niya sila nga suginlan nila si Santiago ug ang uban pang mga magtutuo. Unya migikan siya ug miadto sa laing dapit. 18 Nianang pagkabuntag nagkagubot ang mga tigbalantay tungod kay wala na didto si Pedro ug

wala sila mahibalo kon unsa ang nahitabo kaniya. **19** Nagsugo si Herodes nga pangitaon siya, apan wala gayod nila siya makita. Busa gipaimbistigar niya ang mga tigbalantay ug gipapatay niya sila. Human niadto, mibiya si Herodes sa Judea. Miadto siya sa Cesarea ug didto na mipuyo. **20** Nasuko kaayo si Haring Herodes sa mga tawo sa Tiro ug Sidon. Busa nagkauyon ang mga tawo nga makighusay sa hari tungod kay ang ilang lungsod didto man magkuhaan ug pagkaon sa lungsod sa hari. Sa sinugdanan, giamigo una nila si Blasto aron tabangan sila, tungod kay siya mao man ang sinaligan sa hari sa palasyo. Unya miadto sila sa hari aron makigkita kaniya. **21** Pag-abot sa adlaw nga gitagana, si Herodes, sul-ob ang iyang harianong bisti ug milingkod sa iyang trono ug namulong. **22** Naninggit ang mga tawo, "Dili tawo kining nakigsulti, kondili dios!" **23** Ug diha-diha gisilotan siya sa anghel sa Ginoo, tungod kay wala niya hatagi ug kadungganang Dios. Giulod siya ug namatay. **24** Busa ang pulong sa Dios nagpadayon sa pagkaylap ug daghan pa gayod ang nahimong magtutuo. **25** Sa laing bahin, human mahatod nila ni Bernabe ug ni Saulo ang hinabang alang sa mga magtutuo didto sa Jerusalem, namalik sila sa Antioquia. Gidala usab nila si Juan Marcos.

13 Sa Antioquia adunay mga propeta ug mga magtutudlo nga miyembro sa iglesia. Sila mao si Bernabe, si Simeon nga gitawag nga Negro, si Lucio nga taga-Cirene, si Manaen (nga nagdako sa panimalay ni Herodes nga pangulo sa Galilea), ug si Saulo. **2** Samtang nagsimba sila sa Ginoo ug nagpuasa, miingon ang Espiritu Santo kanila, "Igahin ninyo alang kanako si Bernabe ug si Saulo tungod kay aduna akoy ipabuhat kanila." **3** Human sa ilang pagpuasa ug pag-ampo, gipandongan nila si Bernabe ug si Saulo sa ilang mga kamot ug unya gipalakaw sila. **4** Busa gipadala sa Espiritu Santo sila si Bernabe ug Saulo didto sa Seleucia. Gikan didto misakay sila padulong sa Cipro. **5** Pag-abot nila sa lungsod sa Salamina nagwali sila sa pulong sa Dios didto sa mga sinagoga sa mga Judio. Si Juan Marcos kauban usab nila aron sa pagtabang sa ilang buluhaton. **6** Gililbot nila ang tibuk isla hangtod nga nakaabot sila sa lungsod sa Pafos. Didto aduna silay nakitang madyikero nga ginganlag Bar-Jesus. Judio siya ug nagpakaaron-ingnon nga mini nga propeta. **7** Amigo siya ni Sergio Paulo nga gobernador sa maong isla.

Si Sergio Paulo maalamon nga tawo. Gipatawag niya si Bernabe ug si Saulo tungod kay gusto siyang maminaw sa pulong sa Dios. **8** Apan gibabagan sila sa madyikero nga si Elimas. (Mao kini ang ngalan ni Bar-Jesus sa pulong nga Griego.) Gipaningkamotan gayod niya nga ilikay ang gobernador sa pagtuo kang Jesus. **9** Apan si Saulo nga gitawag usab nga Pablo gigamhan sa Espiritu Santo, mitutok kang Elimas ug miingon, **10** "Anak ka sa Yawa! Kaaway ka sa tanang maayo! Pagpanglimbong ug pagpanunto lamang ang imong gipangbuhat. Kanunay nimong gituis ang kamatuoran nga gikan sa Ginoo. **11** Karon silotan ka sa Ginoo. Mabuta ka ug dili makakita sulod sa pipila ka adlaw." Ug diha-diha mingitngit ang panan-aw ni Elimas ug nabuta siya. Nagpangapkap na lang siya ug nagpangitag moagak kaniya. **12** Sa dihang nakita sa gobernador ang nahitabo kang Elimas mituo siya, ug nahibulong gayod siya sa pagtulon-an mahitungod sa Ginoo. **13** Paggikan nila ni Pablo sa Pafos, milawig sila padulong sa Perga nga sakop sa Pampilia. Pag-abot nila gibiyaan sila didto ni Juan Marcos. Mibalik siya sa Jerusalem. **14** Gikan sa Perga, milahos sila Pablo sa Antioquia nga sakop sa Pisidia. Pag-abot sa Adlaw nga Igpapahulay miadto sila sa sinagoga sa mga Judio ug milingkod didto. **15** Adunay mibasa sa Kasugaoan ni Moises ug sa mga sinulat sa mga propeta. Ug unya adunay gisugo ang mga opisyal sa pag-ingon kanila ni Pablo, "Mga kaigsoonan, kon aduna kamoy ikasulti nga ikalig-on sa mga tawo isulti ninyo." **16** Busa mitindog si Pablo ug gisinyasan niya ang mga tawo nga maminaw kaniya. Miingon siya: "Mga kaigsoonan kong mga Israelinhon, ug kamong dili mga Israelinhon apan nagsimba usab sa Dios, paminawa ninyo ako! **17** Ang Dios nga gisimba sa mga Israelinhon mao ang mipili sa atong mga katigulangan, ug gipadaghan niya sila samtang didto pa sila nagpuyo sa Ehipto. Ug pinaagi sa iyang gahom gitabangan niya sila aron makagawas sa Ehipto. **18** Sulod sa 40 ka tuig, samtang didto sila sa kamingawan nagpailob ang Dios kanila. **19** Pagkahuman, gilaglag niya ang pito ka mga nasod sa Canaan, ug gihatag niya kining yutaa sa atong mga katigulangan. **20** Kining tanan gihimo sa Dios sulod sa 450 ka tuig. "Ug gihatagan niya sila ug mga maghuhukom aron magdumala kanila hangtod sa panahon ni Samuel nga propeta. **21** Sa kaulahian nangayo sila ug hari, busa gihatag sa Dios si Saulo nga anak ni Kish ug usa sa mga kaliwat ni Benjamin.

Naghari si Saulo kanila sulod sa 40 ka tuig. 22 Sa dihang gipapahawa na sa Dios si Saulo isip hari, si David na usab ang iyang gipili nga maghari kanila. Mao kini ang giingon sa Dios, 'Gikahimut-an ko si David nga anak ni Jesse. Motuman siya sa tanan kong sugo kaniya.' 23 "Sa kaliwat ni David naggikan si Jesus nga mao ang Manluluwas nga gisaad sa Dios sa Israel. 24 Sa wala pa magsugod si Jesus sa iyang buluhaton, nagwali si Juan nga Tigbautismo sa tanang mga Israelinhon nga maghinulsol sila sa ilang mga sala ug magpabautismo. 25 Sa hapit na mahuman ni Juan ang iyang buluhaton, miingon siya sa mga tawo, 'Siguro naghuna-huna kamo nga ako mao na ang inyong gipaabot. Apan dili! Mosunod siya kanako, ug dili gani ako takos nga mahimong iyang ulipon o bisan tighubad sa higot sa iyang sandalyas.'" 26 Ug miingon si Pablo: "Mga kaigsoonan, kamong mga kaliwat ni Abraham ug kamong dili mga Judio apan nagsimba usab sa Dios, kita mao ang gipadad-an sa Dios sa Maayong Balita mahitungod sa kaluwasan. 27 Apan ang mga Judio nga nagpuyo sa Jerusalem ug ang ilang mga tigdumala wala moila nga si Jesus mao ang Manluluwas. Wala usab sila makasabot sa gisulti sa mga propeta nga gibasa nila sa matag Adlaw nga Igpapahulay diha sa ilang mga sinagoga; apan sila hinuon ang mituman sa mga panagna sa mga propeta pinaagi sa ilang paghukom kang Jesus nga patyon. 28 Bisana wala silay lig-on nga katarungan aron patyon siya, ila gihapong gipangayo kang Pilato nga ipapatay si Jesus. 29 Ug sa dihang nahimo na nila ang tanang giingon sa Kasulatan nga mahitabo kaniya, gikuha nila siya sa krus ug gibutang sa lubnganan. 30 Apan gibanhaw siya sa Dios gikan sa kamatayon. 31 Ug sulod sa daghang mga adlaw sa lain-laing higayon nagpakita siya sa mga tawo nga miuban kaniya gikan sa Galilea ngadto sa Jerusalem. Kadtong mga tawhana mao usab karon ang nagsulti sa mga Israelinhon mahitungod kang Jesus. 32 "Ug ania kami karon aron sultihan kamo sa Maayong Balita nga gisaad sa Dios sa atong mga katigulangan, 33 nga gituman na niya kanato nga ilang mga kaliwat. Gihimo niya kini pinaagi sa pagbanhaw niya kang Jesus. Mao kini ang nasulat sa ikaduha nga Salmo nga nag-ingon: "Ikaw akong Anak ug karon ipakita ko nga ako ang imong Amahan.' 34 Tungod kay gisaad nang daan sa Dios nga iya siyang banhawon ug ang iyang lawas dili madunot tungod kay nag-ingon siya: "Ihatag ko kanimo ang mga balaan ug kasaligang panalangin nga gisaad ko kang David.' 35 Giingon pa gayod diha sa usa pa ka Salmo: "Dili ikaw motugot nga madunot ang lawas sa imong matinumanon nga sulugoon.' 36 "Dili si David ang iyang gipasabot, tungod kay sa pagkahuman sa pagpangalagad ni David sa mga tawo sumala sa mga gipahimo sa Dios kaniya, namatay siya ug gilubong didto sa kilid sa gilubngan sa iyang mga katigulangan ug nadunot ang iyang lawas. 37 Apan si Jesus nga gibanhaw sa Dios gikan sa kamatayon wala gayod madunot. 38 "Busa mga kaigsoonan, kinahanglang mahibaloan ninyo nga pinaagi kang Jesus gisulti namo kaninyo ang balita nga kita mapasaylo sa Dios sa atong mga sala. Si bisan kinsa nga nagtuo kang Jesus gipakamatarong na sa Dios. Kini dili mahimo pinaagi sa pagsunod sa Kasugoan ni Moises. 40 Busa pangandam kamo aron dili mahitabo kaninyo ang giingon sa mga propeta: 41 "Kamong mga bugal-bugalon, matingala kamo ug mangamatay, tungod kay sa inyong panahon aduna akoy himoon nga dili gayod ninyo matuohan bisan kon aduna pay mosulti niini kaninyo.'" 42 Sa paggawas na sila si Pablo ug Bernabe sa sinagoga, giingnan sila sa mga tawo nga mobalik sa sunod Adlaw nga Igpapahulay aron sultihan pa gayod sila mahitungod niining mga butanga. 43 Pagkahuman sa tigom sa sinagoga, daghang mga Judio ug mga dili Judio nga nakabig sa relihiyon sa mga Judio ang misunod kang Pablo ug kang Bernabe. Gidasig sila ni Pablo ug ni Bernabe nga magpadayon sila sa pagsalig sa grasya sa Dios. 44 Sa pagkasunod Adlaw nga Igpapahulay halos ang tanang mga tawo sa Antioquia nagtigom didto sa sinagoga aron maminaw sa pulong sa Ginoo. 45 Pagkakita sa kadagkoan sa mga Judio sa daghang mga tawo nga nanambong, nasina gayod sila ug gisaway nila ang mga gipanulti ni Pablo ug gipakaulawan pa nila siya. 46 Apan nagmaisogon hinuon si Pablo ug si Bernabe. Miingon sila sa mga Judio, "Kinahanglang gayod nga iwali una dinhi kaninyong mga Judio ang pulong sa Dios. Apan tungod kay gisalikway ninyo siya nagpaila lamang kini nga kamo dili angayan nga hatagan sa kinabuhi nga walay kataposan. Busa sukad karon, sa mga dili Judio na kami mowali sa Maayong Balita. (aiōnios g166) 47 Tungod kay mao kini ang sugo sa Ginoo kanamo: "Gihimo ka nako nga kahayag sa mga dili Judio, aron nga pinaagi kanimo ang kaluwasan mokaylap sa tibuk kalibotan.'" 48 Sa dihang nadungog kini sa mga dili Judio nalipay sila ug gidayeg ang pulong sa

Ginoo, ug ang tanang mga napili alang sa kinabuhì nga walay kataposan nahimong magtutuo. (aiōnios g166) **49** Ug mikaylap ang pulong sa Ginoo niadtong dapita. **50** Apan gisulsolan sa mga kadagkoan sa mga Judio ang mga pangulo sa siyudad apil na ang relihiyoso ug inilang mga babaye, nga mobatok kang Pablo. Busa gilutos nila si Pablo ug si Bernabe ug gipapahawa nila niadtong dapita. **51** Gitaktak ni Pablo ug ni Bernabe ang abog sa ilang mga tiil isip pasidaan batok kanila. Unya miadto sila sa Iconio. **52** Ang mga magtutuo sa Antioquia nalipay pag-ayo ug napuno sa Espiritu Santo.

14 Sama usab niini ang nahitabo sa Iconio. Miadto si Pablo ug si Bernabe sa sinagoga ug nanudlo nga adunay gahom maong daghang mga Judio ug mga dili Judio ang mituo kang Jesus. **2** Apan ang mga Judio nga wala motuo, misulsol sa mga dili Judio aron kontrahon ang mga magtutuo. **3** Nagdugay ditto si Pablo ug si Bernabe. Wala sila mahadlok sa pagsulti mahitungod sa Ginoo. Gipakita sa Ginoo nga tinuod ang ilang gitudlo mahitungod sa iyang grasya, tungod kay gihatagan niya sila ug gahom sa paghimo ug mga milagro ug kahibulongang mga butang. **4** Busa, nabahin ang mga tawo niadtong siyudara; ang uban midapig sa mga Judio nga wala motuo, ug ang uban midapig sa mga apostoles. **5** Adunay mga Judio ug mga dili Judio, kauban ang ilang mga pangulo, nga nagplano nga pasakitan ug batohon ang mga apostoles. **6** Pagkahibalo sa mga apostoles sa maong plano, nangikyas sila ngadto sa Listra ug sa Derbe, mga siyudad nga sakop sa Licaonia, ug sa palibot nga mga dapit. **7** Ug giwali nila ditto ang Maayong Balita. **8** Sa Listra adunay usa ka tawong bakol sukad pa sa iyang pagkabata. **9** Samtang naglingkod siya naminaw siya sa mga gisulti ni Pablo. Gitutokan siya ni Pablo ug nakita niya nga adunay pagtuo ang bakol nga ang Ginoo makaayo kaniya. **10** Busa sa kusog nga tingog miingon si Pablo kaniya, “Tindog!” Mitindog ang tawo ug milakaw-lakaw. **11** Pagkakita sa mga tawo sa gihimo ni Pablo, misinggit sila sa pinulongan nga Licaonianhon, “Ang mga dios nanganaog dinhi kanato sa dagway sa tawo!” **12** Gitawag nila si Bernabe nga si Zeus, ug si Pablo gitawag nila nga si Hermes tungod kay siya mao ang tigsulti. **13** Ang templo sa ilang dios nga si Zeus duol lamang sa gawas sa siyudad. Busa ang pari ni Zeus nagdala ug torong mga baka nga adunay kolintas nga

bulak ditto sa pultahan sa siyudad. Gusto niya ug sa mga tawo nga maghalad ngadto sa mga apostoles. **14** Pagkahibalo sa mga apostoles nga sila Bernabe ug Pablo sa ilang gibuhat, gigisi nila ang ilang bisti ug midagan sila sa taliwala sa mga tawo ug misinggit, **15** “Mga higala, nganong maghalad kamo kanamo? Kami mga tawo lamang nga sama kaninyo. Giwali namo kaninyo ang Maayong Balita aron biyaan na ninyo kining mga butang nga walay pulos ug moduol sa Dios nga buhi. Siya mao ang naghimo sa langit, sa yuta, sa dagat, ug sa tanang mga butang nga anaa kanila. **16** Niadtong una gipasagdan lamang sa Dios ang mga tawo sa pagsunod sa ilang kaugalingong gusto. **17** Apan sa tanang panahon gipaila sa Dios ang iyang kaugalingon ngadto sa mga tawo pinaagi sa iyang mga gihimo nga maayo. Gihatagan niya kamo sa ulan nga gikan sa langit ug mga ani sa panahon sa ting-ani. Abundang pagkaon iyang gihatag kaninyo aron malipay kamo.” **18** Apan bisan mao kini ang gisulti sa mga apostoles, naglisod gayod sila sa pagpugong sa mga tawo nga magpatay ug mga baka aron ihalad kanila. **19** Adunay miabot nga mga Judio gikan sa Antioquia ug ang uban gikan sa Iconio. Gidani nila ang mga tawo nga modapig kanila. Gitabangan nila sa pagbato si Pablo ug giguyod pagawas sa lungsod, tungod kay sa ilang huna-huna patay na siya. **20** Apan samtang gilibotan siya sa mga magtutuo, mibangon siya ug mibalik ditto sa lungsod. Pagkaugma miadto silang duha ni Bernabe sa Derbe. **21** Giwali ni Pablo ug ni Bernabe ang Maayong Balita ditto sa Derbe ug daghan ang ilang nakabig nga motuo kang Jesu-Cristo. Pagkahuman niini mibalik sila sa Listra, sa Iconio, ug sa Antioquia nga sakop sa Pisidia. **22** Gipalig-on nila ang mga magtutuo ug gidasig nga magpadayon gayod sa ilang pagtuo. Miingon usab sila sa mga magtutuo, “Daghang kalisdanan ang atong kinahanglan maagian sa pagsulod sa gingharian sa Dios.” **23** Sa matag dapit nga adunay mga magtutuo nga nagtigom, sila si Pablo ug Bernabe nagpili ug mga tawo nga maoy mangulo. Nagpuasa sila ug nag-ampo alang sa mga napili ug gitugyan nila sila sa Ginoo nga ilang gituohan. **24** Pagkahuman niini, miagi sila sa mga dapit nga sakop sa probinsya sa Pisidia ug miabot sila sa Pampilia. **25** Miwali sila ditto sa Perga ug unya milugsong sila sa Atalia. **26** Gikan ditto milawig sila balik sa Antioquia nga sakop sa Siria, ang dapit diin sila maggikan ug giampo sa mga magtutuo kaniadto nga panalanganin sila sa Dios sa

ilang buluhaton nga karon nahuman na nila. 27 Sa pag-abot ni Pablo ug ni Bernabe sa Antioquia gitigom nila ang tanang mga magtutuo ug gisaysay dayon nila ang tanang gihimo sa Dios pinaagi kanila, ug kon sa unsang pamaagi nga ang Dios mihatag ug kahigayonan aron motuo usab ang mga dili Judio. 28 Ug mipuyo silag dugay didto sa Antioquia kauban ang mga magtutuo didto.

15 Adunay mga tawo gikan sa Judea nga miadto sa Antioquia ug nagtudlo sa mga magtutuo nga silang mga dili Judio dili maluwat kon dili sila magpatuli sumala sa gitudlo sa Kasugoan ni Moises. 2 Nag-initay ang panaglantugi nila ni Pablo ug Bernabe batok niining mga tawhana. Busa nagkauyon ang mga magtutuo nga si Pablo ug si Bernabe ug ang ubang magtutuo sa Antioquia nga moadto sa Jerusalem aron makigkita sa mga apostoles ug sa mga kadagkoan didto mahitungod niining butanga. 3 Busa gipadala sa iglesia sila si Pablo. Sa pag-agi nila sa Fenicia ug sa Samaria, gisulti nila sa mga magtutuo didto nga aduna puy mga dili Judio nga mituo kang Cristo. Pagkadungog nila niini, nalipay gayod sila. 4 Pag-abot nila ni Pablo sa Jerusalem gidawat sila sa iglesia, sa mga apostoles, ug sa mga kadagkoan sa iglesia. Gisaysay nila ang tanang gihimo sa Dios pinaagi kanila. 5 Apan adunay mga magtutuo didto nga sakop sa grupo sa mga Pariseo. Mitindog sila ug miingon, "Kinahanglan nga tulon ang mga dili Judio ug sulthian sila nga motuman sa Kasugoan ni Moises." 6 Busa nagtigom ang mga apostoles ug ang mga kadagkoan sa iglesia aron sa pagsulbad niining mga butanga. 7 Human sa dugayng panaglantugi mitindog si Pedro ug miingon, "Mga kaigsoonan, nahibaloan na ninyo nga gipili ako sa Dios gikan kaninyo kaniadto pa aron itudlo ko ang Maayong Balita sa mga dili Judio, aron makadungog usab sila ug motuo. 8 Nahibaloan sa Dios ang kasing-kasing sa mga tawo. Ug gipakita niya nga gidawat usab niya ang mga dili Judio tungod kay gihatag usab niya ang Espiritu Santo kanila sama sa iyang gihimo kanato niadtong una. 9 Sa panan-aw sa Dios, kita nga mga Judio ug sila nga mga dili Judio managsama lamang. Tungod kay gihinloan usab niya ang ilang mga kasing-kasing sa ilang mga sala kay mituo man sila. 10 Nganong sulayan man ninyo ang Dios? Nganong pugson man ninyo ang mga dili Judio nga magtutuo nga mosunod sa mga tulomanon nga bisan gani kita ug ang atong mga katigulangan

dili makatuman? 11 Nagtuo kita nga naluwas kita pinaagi sa grasya ni Ginoong Jesu-Cristo, ug mao man usab ngadto sa mga dili Judio." 12 Pagkadungog nila niana nahilom silang tanan. Ug gipaminaw nila ang gisaysay ni Bernabe ug ni Pablo mahitungod sa mga kahibulongan ug mga milagro nga gihimo sa Dios ngadto sa mga dili Judio pinaagi kanila. 13 Pagkahuman nilag saysay, miingon si Santiago, "Mga kaigsoonan, paminawa ninyo ako. 14 Gisaysay kanato ni Simon Pedro ang unang pagtawag sa Dios sa mga dili Judio aron aduna puy mga tawo nga gikan kanila nga mahimong iya sa Dios. 15 Kini sumala usab sa mga gisulat sa mga propeta kaniadto, tungod kay ang Kasulatan nag-ingon: 16 "Human niini mobalik ako, ug pabarogon ko pag-usab ang gingharian ni David nga napukan. Patindogon ko kini pag-usab gikan sa iyang pagkatumpag, 17 aron pangitaon ako sa ubang mga tawo, lakip ang tanang mga dili Judio nga akong gitawag nga akong katawhan. Ako, ang Ginoo, maoy nagsulti niini," 18 ug gipadayag ko na kini sukad pa kaniadto." (aiōn g165) 19 Mipadayon sa pag-ingon si Santiago, "Busa alang kanako dili nato lisod-lisoron ang mga dili Judio nga nagtuo sa Dios. 20 Hinuon, sulatan nato sila nga dili mokaon sa mga pagkaon nga gihalad ngadto sa mga dios-dios tungod kay hugaw kini. Dili sila makighilawas gawas sa kaminyoon. Dili usab sila mokaon sa dugo ug sa karne sa mga hayop nga sa pagkamatay wala makagawas ang dugo. 21 Kay sukad pa sa una, ang kasugoan ni Moises gibasa na sa mga Judio matag Adlaw nga Igpapahulay diha sa ilang mga simbahan ug kini gitudlo nila sa matag lungsod." 22 Unya nagkauyon ang mga apostoles ug ang mga kadagkoan sa iglesia ug ang tanang mga magtutuo didto nga mopili sila gikan sa ilang grupo ug mga lalaki aron ilang ipadala sa Antioquia uban nila ni Pablo ug Bernabe. Si Judas nga gitawag nga Barsabas ug si Silas mao ang ilang napilian. Kining mga tawhana gitahod sa mga magtutuo. 23 Ang sulat nga gipadala kanila nag-ingon: Kaming mga apostoles ug mga kadagkoan sa iglesia dinhi, nga inyong mga kaigsoonan kang Cristo, Nangumusta kaninyong mga dili Judio diha sa Antioquia, Siria ug sa Cilicia. 24 Nadungog namo nga adunay mga tawong gikan dinhi kanamo nga mianha kaninyo, ug gilibog nila ang inyong mga huna-huna tungod sa ilang mga gitudlo bisan wala namo sila gisugo. 25 Busa nagkauyon kami nga mopili ug mga tawo nga among ipadala diha kauban ang atong mga hinigugmang kaigsoonan nga

sila ni Bernabe ug Pablo. **26** Kini sila mga tawo nga naghalad sa ilang kinabuhi bisan sa kakuyaw para sa ngalan sa atong Ginoong Jesu-Cristo. **27** Si Judas ug si Silas among gipadala kaninyo aron mosulti usab mahitungod sa mga butang nga gihisgotan dinhi niining among sulat. **28** Nagkauyon kami uban sa giya sa Espiritu Santo nga dili dugangan ang inyong mga tulomanon gawas niining mosunod nga kinahanglan nga tumanon ninyo. **29** Dili kamo mokaon sa mga pagkaon nga gihalad ngadto sa mga dios-dios, dili kamo mokaon sa dugo ug sa karne sa mga hayop nga sa pagkamatay wala makagawas ang dugo, ug dili kamo makighilawas gawas sa kaminyoon. Maayo kon malikayan ninyo kining mga butanga. Kutob na lang dinhi. **30** Unya milakaw ang mga tawo nga ilang gipadala. Pag-abot nila didto sa Antioquia gitigom nila ang tanang magtutuo ug gihatag dayon nila ang sulat. **31** Pagkabasa niini sa mga magtutuo, nadasig ug nalipay kaayo sila. **32** Si Judas ug si Silas mga propeta usab, busa daghan pa ang ilang mga gitudlo sa mga magtutuo aron sa pagdasig kanila ug paglig-on sa ilang pagtuo. **33** Human sa pipila ka adlawng pagpabilin nila didto, mibalik sila sa Jerusalem, sa mga nagpadala kanila. Sa wala pa sila makalakaw giampoan una sila sa mga magtutuo nga mahimong maayo ang ilang paglakaw. [**34** Apan si Silas nakadesisyon nga magpabilin didto.] **35** Si Pablo ug si Bernabe nagpabilin sa Antioquia sa pipila pa ka adlaw. Daghan ang ilang kauban nga nagtudlo ug nagwali sa pulong sa Ginoo. **36** Unya milabay ang mga adlaw, miingon si Pablo kang Bernabe, “Balikan nato ang tanang mga lungsod nga atong nawalihan sa pulong sa Ginoo ug bisitahan nato ang mga magtutuo aron mahibaloan nato kon unsay ilang kahimtang.” **37** Miuyon si Bernabe apan gusto niyang dad-on si Juan nga gitawag ug Marcos. **38** Apan dili gusto ni Pablo nga paubanan si Marcos tungod kay niadtong una nga kauban nila si Marcos, gibiyayan niya sila didto sa Pampilia. **39** Nag-initay ang ilang panaglalis, busa wala na sila mag-uban. Gidala ni Bernabe si Marcos ug milawig sila padulong sa Cipro. **40** Ug si Silas mao ang gidala ni Pablo. Sa wala pa molakaw si Pablo ug si Silas nag-ampo ang mga magtutuo sa Ginoo nga tabangan sila sa ilang paglakaw. **41** Miadto sila si Pablo sa probinsya sa Siria ug Cilicia ug gilig-on nila ang mga magtutuo didto.

16 Mipadayon sila si Pablo ngadto sa Derbe ug sa Listra. Adunay magtutuo didto sa Listra nga si Timoteo. Ang iyang inahan Judio ug magtutuo sab, apan ang iyang amahan Griego. **2** Sumala sa mga magtutuo didto sa Listra ug sa Iconio, si Timoteo maayong tawo. **3** Gusto ni Pablo nga dad-on si Timoteo, busa gituli niya kini aron dili makareklamo ang mga Judio batok kang Timoteo, kay ang tanang mga Judio nga nagpuyo sa maong lugar nakahibalo nga Griego ang amahan ni Timoteo. **4** Pagkahuman miadto sila sa mga lungsod ug gipasabot nila sa mga magtutuo ang mga tulomanon nga gikauyonan sa mga apostoles ug sa mga kadagkoan sa iglesia didto sa Jerusalem. Gisulitihan nila ang mga magtutuo nga tumanon nila kini nga mga tulomanon. **5** Busa nalig-on pa gayod ang pagtuo sa mga magtutuo, ug adlaw-adlaw nagkadaghan pa gayod ang mga magtutuo. **6** Unya miadto sila sa mga lugar nga sakop sa Frigia ug Galacia, kay wala sila tugoti sa Espiritu Santo nga magwali sa pulong sa Dios didto sa probinsya sa Asia. **7** Pag-abot nila sa utlanan sa Misia, gusto unta nila nga moadto sa probinsya sa Bitinia, apan ang Espiritu ni Jesus wala motugot kanila. **8** Busa milabay na lang sila sa probinsya sa Misia ug milugsong sa lungsod sa Troas. **9** Niadtong gabhiona nakakita si Pablo ug usa ka panan-awon. Nakita niya ang usa ka tawo nga taga-Macedonia nga nagtindog ug nagpakiluoy kaniya. Miingon ang tawo, “Anhia mi dinhi sa Macedonia ug tabangi kami.” **10** Busa nangandam kami sa pag-adto sa Macedonia, tungod kay nadungog namo nga gitawag kami sa Dios sa pagwali sa Maayong Balita sa mga tawo didto. **11** Misakay kami sa sakayan gikan sa Troas ug midiretso sa isla sa Samotracia, ug sa sunod nga adlaw miabot kami didto sa lungsod sa Neapolis. **12** Gikan sa Neapolis miadto kami sa Filipos nga mao ang nag-unang siyudad sa lugar sa Macedonia. Kadaghanan sa mga nagpuyo didto ug bisan ang kadagkoan sa siyudad mga taga-Roma. Nagpabilin kami sa Filipos sulod sa pipila ka adlaw. **13** Pag-abot sa Adlaw nga Igpapahulay, migawas kami sa siyudad ug miadto sa daplin sa suba tungod kay naghuna-huna kami nga adunay lugar didto nga tigomanan sa mga Judio aron mag-ampo. Aduna puy mga babaye nga nagtigom didto, busa milingkod kami ug nakig-istorya kanila. **14** Usa sa mga naminaw kanamo mao si Lydia nga taga Tiyatira. Negosyante siyag mga mahalon nga panapton nga pulahon, ug nagsimba usab sa Dios.

Gitandog sa Ginoo ang iyang kasing-kasing nga dawaton ang mga gisulti ni Pablo. **15** Nagpabautismo siya ug ang tanan nga nagpuyo sa iyang balay. Unya gihangyo dayon niya kami nga moadto sa iyang balay. Miingon siya, "Kon mituo kamo nga ako tinuod nga magtutuo sa Ginoo, didto na kamo mopuyo sa akong balay." Busa nadani niya kami. **16** Usa ka adlaw samtang nagpaingon kami didto sa lugar nga tigomanan aron sa pag-ampo, gitagbo kami sa usa ka ulipon nga dalagita. Gigamhan siya sa daotan nga espiritu nga naghatag kaniya sa abilidad sa pagtag-an sa mga manghitabo sa umaabot. Pinaagi niining iyang abilidad, nakapanguwarta ug dako ang iyang mga agalon. **17** Unya, kining bayhana kanunayng nagsunodsunod kanamo ni Pablo, ug mao kini ang iyang ginasinggit, "Kining mga tawhana mga alagad sa Dios nga Makagagahom! Giwali nila kaninyo kon sa unsang pamaagi kamo maluwas!" **18** Adlaw-adlaw mao kadto ang iyang gihimo hangtod nga gipulan si Pablo. Busa giatubang niya ang babaye ug giingnan niya ang daotan nga espiritu nga nagpuyo kaniya, "Sa ngalan ni Jesu-Cristo gimandoan ka nako nga mogawas gikan kaniya!" Ug diha-diha migawas gikan kaniya ang daotang espiritu. **19** Sa dihang namatikdan sa iyang mga agalon nga wala na silay paglaom nga makakwarta pa pinaagi kaniya, gidakop nila si Pablo ug Silas ug giguyod ngadto sa plasa aron moatubang sa kadagkoan niadtong lugara. **20** Miingon sila sa mga pangulo, "Kining mga tawhana mga Judio ug nagdala sila ug kasamok dinhi sa atong siyudad. **21** Nagtudlo sila sa mga pamatasan nga kontra sa atong kasugoan. Mga Romanhon kita, gidili kanato ang pagsunod sa ilang mga pagtulon-an!" **22** Ug gitabangag kulata sa mga tawo sila si Pablo. Pagkahuman, gipagisi sa mga pangulo ang mga bisti ni Pablo ug ni Silas ug gipabunalan dayon sila. **23** Human sa grabing pagbunal, gipriso nila sila. Gisugo nila ang mga tigbalantay nga bantayan gayod sila pag-ayo. **24** Busa gisulod sila sa tigbalantay didto gayod sa kinasuokan nga selda ug gigapos ang ilang mga tiil sa bug-at nga mga bloke nga kahoy. **25** Pagkatungang gabii na, nag-ampo si Pablo ug si Silas ug nagkantag mga pagdayeg sa Dios. Naminaw kanila ang kauban nilang mga priso. **26** Unya sa kalit milinog ug kusog ug nauyog ang prisohan hangtod sa iyang pundasyon. Nangaabli ang mga pultahan sa prisohan ug nangatangtang ang mga kadena sa tanang mga priso. **27** Nakamata ang tigbalantay, ug pagkakita niya nga abli na ang mga pultahan sa prisohan, sa iyang huna-huna nakaikyas na ang mga priso. Busa gihulbot niya ang iyang espada aron magpakamatay. **28** Apan misinggit si Pablo, "Ayaw pagpakamatay! Ania ra kaming tanan dinhi sa sulod!" **29** Nagpakuha ug suga ang tigbalantay ug nagdali-dali siyag sulod didto ug miluhod sa atubangan nila ni Pablo ug ni Silas nga nagkurog. **30** Unya, gidala niya sila si Pablo sa gawas ug gipangutana, "Unsa man ang akong himuon aron maluwas?" **31** Mitubag sila, "Tuohi si Ginoong Jesus ug maluwas ka ug ang imong panimalay." **32** Unya gitudlo nila ni Pablo ang pulong sa Dios kaniya ug sa tanang mga miyembro sa iyang panimalay. **33** Niadto gayong gabhiona gihugasan sa tigbalantay ang ilang mga samad, ug nagpabautismo siya dayon apil ang tibuok niya nga panimalay. **34** Pagkahuman gidala niya sila si Pablo sa iyang balay ug gipakaon. Ang tigbalantay ug ang iyang panimalay nalipay gayod nga aduna silay pagtuo sa Dios. **35** Pagkabuntag gisugo sa mga pangulo ang mga pulis nga buhian na sila si Pablo. **36** Ug gibalita kini sa tigbalantay kang Pablo. Miingon siya, "Ang mga pangulo nagsugo nga buhian na kamo. Busa gawas na kamo ug hinaut nga maayo ang inyong paglakaw." **37** Apan miingon si Pablo sa mga pulis nga gisugo sa mga pangulo, "Gipabunalan nila kami atubangan sa publiko ug unya ilang gipapriso nga wala nila kami imbistigahi, bisan mga Romanhon usab kami. Ug karon buhian nila kami sa hilom? Dili mahimo! Kinahanglan nga ang mga pangulo mismo ang moanhi dinhi aron maoy mopagawas kanamo." **38** Pagsulti sa mga pulis ngadto sa mga pangulo sa gisulti ni Pablo nga sila mga Romanhon usab, gikulbaan sila. **39** Busa miadto ang mga pangulo ngadto sa prisohan ug nangayog pasaylo kanila ni Pablo. Unya gipagawas nila sila si Pablo ug gihangyo nga mobiya na sa maong siyudad. **40** Sa dihang nakagawas na si Pablo ug si Silas sa prisohan, miadto sila dayon sa balay ni Lydia. Gipakigkitaan nila ang mga magtutuo didto ug gidasig nila sila aron lig-onon ang ilang pagtuo. Pagkahuman nanglakaw dayon sila.

17 Miagi sila sa Ampipolis ug sa Apolonia hangtod nga miabot sila sa Tesalonica. Didto sa Tesalonica adunay sinagoga sa mga Judio. **2** Ug sumala sa iyang nabatasan, misulod si Pablo sa ilang sinagoga, ug sa tulo ka Adlaw nga Igpapahulay

nakiglantugi siya sa mga tawo didto. Ang Kasulatan mao ang iyang gigamit 3 aron pamatud-an kanila nga ang Mesiyas kinahanglan gayod nga mag-antos ug mabanhaw. Miingon si Pablo, "Kining Jesus nga akong gisulti kaninyo mao ang Mesiyas." 4 Ang uban kanila mituo sa gisulti ni Pablo, ug misunod sila kang Pablo ug kang Silas. Daghan usab nga mga Griegong nagsimba sa Dios ug mga inilang babaye ang misunod kanila. 5 Apan ang ubang mga Judio nga atua didto nasina, busa gitigom nila ang mga bugoy nga istambay. Sa dihang daghan na ang ilang natigom, gisugdan nila paggubot ang tibuok siyudad. Gisulong nila ang balay ni Jason sa pagpangita nilang Pablo ug Silas aron dad-on sila atubangan sa mga tawo. 6 Apan wala nila makit-i si Pablo ug si Silas, busa gidakop nila si Jason ug ang uban pang mga magtutuo ug giguyod ngadto sa mga pangulo sa siyudad. Sa ilang kasuko kanila ni Pablo naninggit sila, "Kining mga tawhana nagdalag kasamok bisan asa sila moadto tungod sa ilang mga pagtulon-an. Ug karon ania na sila sa atong siyudad. 7 Gipadayon pa sila niining Jason sa iyang balay. Kini silang tanan nagsupak sa kasugoan sa Emperador tungod kay nag-ingon sila nga naay usa pa ka hari nga ginganlag Jesus." 8 Pagkadungog niadto sa mga tawo ug sa mga pangulo, nagubot sila. 9 Sa wala pa nila buhii si Jason ug ang iyang mga kauban, gipapiyansa una nila sila. 10 Nianang pagkagabii gipadala sa mga magtutuo si Pablo ug si Silas didto sa Berea. Pag-abot nila didto miadto sila sa sinagoga sa mga Judio. 11 Mas abli ang hunahuna sa mga tawo didto sa Berea kaysa mga tawo didto sa Tesalonica. Gusto gayod nilang maminaw sa mga gipangtudlo nila ni Pablo. Ug kada adlaw ilang gisusi ang Kasulatan aron mapamatud-an kon tinuod ba gayod ang gipanulti nila ni Pablo. 12 Mao kana nga daghan kanila ang mituo. Bisan ang mga lalaki ug ang mga inilang babaye nga mga taga-Grecia mituo usab. 13 Apan sa dihang nasayran sa mga Judio sa Tesalonica nga si Pablo nagwali usab sa pulong sa Dios didto sa Berea, miadto sila didto ug gihulhogan nila ang mga tawo nga maghimo ug kasamok. 14 Busa gihatod dayon sa mga magtutuo si Pablo didto sa baybayon. Apan nagpabilin didto sa Berea sila si Silas ug si Timoteo. 15 Ang mga tawo nga naghatod kang Pablo miuban kaniya hangtod sa Atenas. Unya mibalik sila sa Berea nga adunay tugon gikan kang Pablo nga si Silas ug si Timoteo moapas

dayon kaniya sa Atenas. 16 Samtang naghulat si Pablo kang Silas ug kang Timoteo didto sa Atenas, nakita niya nga daghan kaayo ang ilang mga dios-dios didto. Nasubo gayod siya. 17 Busa misulod siya sa sinagoga sa mga Judio ug nakiglantugi kanila ug sa mga dili Judio nga nagsimba usab sa Dios. Kada adlaw atua siya sa plasa nga nakiglantugi sa mga tawo nga iyang nahimamat. 18 Adunay duha ka grupo sa mga magtutudlo ang nakiglantugi kang Pablo. Ang usa gitawag nga mga Epicureo, ug ang usa gitawag nga mga Estoico. Ang uban kanila miingon, "Unsa kahay gipangsulti niining tawhana?" Miingon usab ang uban, "Murag lahi man nga dios ang iyang giwali." Mao kini ang ilang giingon tungod kay giwali ni Pablo ang mahitungod kang Jesus ug ang pagkabanhaw. 19 Busa gidala nila si Pablo sa usa ka panagtigom sa Areopago. Miingon sila kaniya, "Gusto namo nga mahibaloan ang bag-ong pagtulonan nga imong giwali. 20 Kay lahi ang imong gitudlo ug bag-o kanamo, busa gusto namong mahibaloan kon unsa kining mga butanga." 21 (Ang mga taga-Atenas ug ang uban nga mga taga-laing lugar nga didto na namuyo wala nay laing gibuhay gawas sa pagpakiglantugi mahitungod sa bag-o nga mga pagtulon-an.) 22 Busa mitindog si Pablo atubangan sa panagtigom sa Areopago ug miingon, "Mga taga-Atenas! Nakita ko nga kamo relihiyoso gayod. 23 Kay sa akong paglibot dinhi sa inyong siyudad nakita ko ang inyong mga ginasimba. Aduna pa akoy nga altar nga adunay nasulat nga nag-ingon, Sa Dios nga Wala pa Mailhi. Kining Dios nga inyong ginasimba nga wala pa ninyo mailhi mao ang Dios nga ginawali ko kaninyo. 24 "Mao kini ang Dios nga naghimo sa kalibotan ug sa tanan nga anaa niini. Siya ang Ginoo nga tag-iya sa langit ug sa yuta, busa wala siya magpuyo sa mga templo nga hinimo sa mga tawo. 25 Wala usab siya magkinahanglan ug tabang gikan sa mga tawo tungod kay siya mismo ang naghatag ug kinabuhi kanato, ug sa tanang gikinahanglan nato. 26 Gikan sa usa lang ka tawo, gihimo sa Dios ang nagkalain-laing matang sa tawo ug gipapuyo niya sa tanan nga bahin sa kalibotan. Sukad pa sa sinugdan giplano nang daan sa Dios kon asa magpuyo ang mga tawo lakip ang panahon nga sila magkinabuhi dinhi. 27 Kining tanan gihimo sa Dios aron pangitaon nato siya, ug mamasin nga makita nato siya. Apan ang tinuod, ang Dios dili layo kanato, 28 kay 'nagkinabuhi ug naglihok kita tungod sa iyang

gahom.' Sama sa giingon sa uban ninyong mga magbabalak nga, 'kita tinuod niyang mga anak.' **29** "Busa, tungod kay kita mga anak sa Dios, dili kita maghuna-huna nga ang Dios sama sa mga dios-dios nga bulawan, o plata, o bato, nga gimugna lamang sa huna-huna ug kamot sa tawo. **30** Kaniadto, sa wala pa makaila ang mga tawo sa Dios, wala niya tagda ang ilang mga sala. Apan karon gisugo sa Dios ang tanang mga tawo sa tanang mga dapit nga maghinulsol na ug talikdan ang daotan nilang mga binuhatan. **31** Kay aduna nay adlaw nga gipili ang Dios nga hukman niya sa matarong nga paghukom ang tanang mga tawo dinhi sa kalibotan pinaagi sa tawo nga iyang gipili. Gipamatud-an niya kini sa tanan pinaagi sa pagbanhaw niya niining tawhana gikan sa kamatayan." **32** Pagkadungog nila nga si Pablo nagsulti mahitungod sa pagkabanhaw, ang uban kanila nagbugal-bugal kaniya. Apan ang uban miingon, "Balik dinhi kay gusto namo nga maminaw pa gayod kanimo mahitungod niining mga butanga." **33** Unya, mibiya si Pablo sa maong tigomanan. **34** Ang ubang mga lalaki midapig kaniya ug mituo sila kang Jesus. Usa kanila mao si Dionisio nga miyembro sa Areopago, ug adunay babaye usab nga si Damaris, ug aduna pay laing mga tawo.

18 Human niadto, migikan si Pablo sa Atenas ug miadto sa Corinto. **2** Didto nakaila niya si Aquila nga usa ka Judio nga taga-Ponto ug ang asawa niini nga si Priscila. Bag-o lamang sila miabot gikan sa Italia tungod kay adunay sugo ni Emperador Claudio, nga ang tanang mga Judio kinahanglan nga mopahawa sa Roma. Gibisitahan ni Pablo kining magtiayon didto sa ilang balay. **3** Ug tungod kay susama sila kaniya nga tighimo ug tolda, didto siya midayon sa ila ug nag-uban sila sa pagtrabaho. **4** Matag Adlaw nga Igpapahulay atua si Pablo sa sinagoga sa mga Judio nga nakiglantugi sa mga Judio ug sa mga Griego kay gusto niya nga motuo sila kang Cristo. **5** Sa pag-abot ni Silas ug ni Timoteo gikan sa Macedonia, gigamit ni Pablo ang tibuok niyang panahon sa pagwali sa pulong sa Dios. Nagpamatuod siya sa mga Judio nga si Jesus mao gayod ang Mesiyas. **6** Apan gisupak nila si Pablo ug gisultihan pa ug daotang mga pulong. Busa giyabyab niya ang abog sa iyang bisti isip pasidaan batok kanila. Miingon siya, "Sala gayod ninyo kon silotan kamo sa Dios. Wala na akoy tulubagon. Sukad karon ang mga dili Judio na

ang akong walihan." **7** Busa gibiyaan niya ang mga Judio ug didto siya midayon sa balay ni Titio Justo. Kining tawhana dili Judio, apan nagsimba sa Dios, ug ang iyang balay anaa gayod sa tapad sa sinagoga sa mga Judio. **8** Si Crispo nga maoy tigdumala sa sinagoga sa mga Judio ug ang iyang tibuok panimalay mituo usab kang Ginoong; ug daghan pa gayod nga mga taga-Corinto nga nakadungog kang Pablo ang mituo ug nagpabautismo. **9** Usa ka gabii niana, ang Ginoo nagpakita kang Pablo pinaagi sa panan-awon, ug miingon, "Ayawg kahadlok. Padayon sa imong pagwali ug ayaw paghunong, **10** tungod kay kauban mo ako. Daghan ang akong katawhan niining siyudara, busa walay mangahas sa pagpasakit kanimo." **11** Busa sulod sa usa ka tuig ug tunga mipuyo si Pablo sa Corinto ug gitudlo niya sa mga tawo ang pulong sa Dios. **12** Apan sa dihang si Galio na ang gobernador sa Acaya, nagtigom ang mga Judio ug gidakop nila si Pablo ug gidala ngadto kang Galio aron isumbong. **13** Miingon sila, "Kining mga tawhana nangdani sa mga tawo nga mosimba sa Dios sa pamaagi nga supak sa atong kasugoan." **14** Sa dihang mosulti na unta si Pablo, miingon si Galio sa mga Judio, "Kon kining kasoha nga gidala ninyo dinhi kanako mahitungod pa sa daotan nga nahimo o mga bug-at nga sala, paminawon ko kamo. **15** Apan kini mahitungod lamang sa mga pulong, mga ngalan, ug sa inyong Kasugoan. Busa bahala na kamo. Dili ko gusto nga mohukom mahitungod nianang mga butanga." **16** Unya gipagawas niya sila sa korte. **17** Pagkahuman, gidakop sa mga Griego si Sostenes nga pangulo sa sinagoga sa mga Judio ug gibunalan nila didto mismo sa atubangan sa korte, apan wala gayod magtagad niini si Galio. **18** Dugay-dugay pa ang pagpuyo ni Pablo kauban sa mga magtutuo didto sa Corinto. Unya miadto siya sa Cencrea kauban sa magtiayon nga si Priscila ug si Aquila. Nagpapatol siya sa iyang buhok didto tungod kay aduna siyay panaad sa Dios ug natuman na niya ang maong panaad. Gikan sa Cencrea milawig sila padulong sa Siria. **19** Miagi sila sa Efeso ug didto miadto si Pablo sa sinagoga sa mga Judio ug nakiglantugi kanila. Gisultihan nila siya nga magpabilin lang una didto kanila, apan wala mosugot si Pablo. Sa paggikan na niya, miingon siya kanila, "Kon itugot sa Dios, mobalik ako dinhi kaninyo." Gibilin ni Pablo ang magtiayon nga si Priscila ug si Aquila didto sa Efeso ug milawig siya padulong sa Siria. **22** Pag-abot niya

sa Cesarea, miadto siya sa Jerusalem ug gibisitan niya ang iglesia didto. Pagkahuman midiretso siya sa Antioquia. **23** Wala siya magdugay didto, migikan siya ug gilipot niya ang mga lugar nga sakop sa Galacia ug Frigia ug gipalig-on niya ang pagtuo sa mga magtutuo niadtong lugara. **24** Adunay usa ka Judio nga taga-Alejandria nga miabot didto sa Efeso. Ang iyang ngalan si Apolos. Maayo siyang manulti ug daghan ang iyang nahibaloan sa Kasulatan. **25** Natudloan na siyang daan sa pamaagi subay kang Jesus. Mainiton siyang nagwali ug husto ang iyang mga gitudlo mahitungod kang Ginoong Jesus. Apan ang bautismo nga gitudlo ni Juan mao lamang ang iyang nahibaloan. **26** Wala siya mahadlok mowali sa sinagoga sa mga Judio. Pagkadungog ni Priscila ug ni Aquila sa iyang gipanudlo, giimbitar nila siya sa ilang balay ug gipasabot pa gayod nila kaniya ang pamaagi sa Dios. **27** Unya sa dihang gusto ni Apolos nga moadto sa Acaya, gitabangan siya sa mga magtutuo sa Efeso. Gisulatan nila ang mga magtutuo sa Acaya nga dawaton nila si Apolos. Ug sa pag-abot niya didto dako gayod ang iyang natabang sa mga nahimong magtutuo tungod sa grasya sa Dios. **28** Kay lig-on gayod ang iyang mga rason nga gikan sa Kasulatan nga si Jesus gayod ang Mesiyas. Wala gayoy mahimo ang mga Judio sa pagpakiglantugi kaniya taliwala sa mga tawo.

19 Samtang didto si Apolos sa Corinto, miadto si Pablo sa mga bukid sa probinsya hangtod nga miabot siya sa Efeso. Aduna siyay nakita nga mga magtutuo didto. **2** Gipangutana niya sila, “Nadawat na ba ninyo ang Espiritu Santo sa dihang mituo kamo?” Mitubag sila, “Wala gayod gani kami makadungog nga adunay gitawag nga Espiritu Santo.” **3** Nangutana si Pablo kanila, “Sa unsang bautismo kamo nabautismohan?” Mitubag sila, “Sa bautismo ni Juan.” **4** Miingon si Pablo kanila, “Ang bautismo ni Juan alang sa mga naghinulsol sa ilang mga sala. Apan nag-ingon si Juan sa mga tawo nga kinahanglan silang motuo sa nagsunod kaniya, nga walay lain kondili si Jesus.” **5** Pagkadungog nila niadtong, gibautismohan dayon sila sa ngalan ni Ginoong Jesus. **6** Ug sa dihang gipandong ni Pablo ang iyang mga kamot kanila mikunsad diha kanila ang Espiritu Santo. Nagsulti dayon silag mga nagkalain-lain pinulongan nga wala nila matun-i, ug nagsugilon usab silag mga mensahe gikan sa Dios. **7** Mga dose

ka lalaki silang tanan. **8** Sulod sa tulo ka bulan, padayon ang pag-adto ni Pablo didto sa sinagoga sa mga Judio. Wala siya mahadlok nga mosulti sa mga tawo. Nakiglantugi siya ug gipasabot kanila ang mahitungod sa paghari sa Dios. **9** Apan ang uban kanila nagmagahi gayod ug dili motuo, ug taliwala sa daghang mga tawo gipakadaotan nila ang Dalan. Busa mipahawa si Pablo sa ilang simbahan, ug gidala ang mga magtutuo, ug adlaw-adlaw didto siya sa eskwelahan ni Tirano nga nagpadayon sa pagpakiglantugi sa mga tawo. **10** Sulod sa duha ka tuig mao kini ang iyang gihimo, busa ang tanang nagpuyo didto sa probinsya sa Asia, Judio ug dili Judio, nakadungog sa pulong sa Dios. **11** Daghang talagsaong mga milagro ang gipanghimo sa Dios pinaagi kang Pablo. **12** Bisan ang mga panyo ug ang mga bestidora nga iyang ginamit gidala ngadto sa mga masakiton ug nangaayo sila, ug ang mga daotang espiritu nanggawas usab gikan sa mga tawong ilang gisudlan. **13** Karon, adunay mga Judio nga naglibot-libot nga gapang-abog sa mga daotang espiritu pagawas sa mga tawong nasudlan. Gisulayan nila nga gamiton ang ngalan ni Ginoong Jesus aron pagawason ang mga daotang espiritu. Miingon sila ngadto sa mga daotang espiritu, “Sa ngalan ni Jesus nga ginawali ni Pablo, gisugo ko kamo nga mogawas!” **14** Sama usab niana ang gihimo sa pito ka anak nga lalaki ni Esceva. Kini si Esceva usa sa kadagkoan sa mga pari sa mga Judio. **15** Gisulayan nila nga pagawason ang daotang espiritu. Apan mitubag ang daotang espiritu nga nag-ingon, “Nakaila ako kang Jesus, ug nakaila usab ako kang Pablo, apan kinsa man kamo?” **16** Unya gidasmagan sila sa tawo nga nasudlag daotang espiritu ug gipasakitan. Wala gayod silay mahimo, busa nanagan sila palayo niadtong balaya nga mga hubo na ug samdan. **17** Kining hitabo nabalitaan sa tanang mga Judio ug mga dili Judio nga nagpuyo didto sa Efeso ug nangahadlok sila, ug napasidunggan pa gayod ang ngalan ni Ginoong Jesus. **18** Daghang mga magtutuo didto ang miduol nga miangkon ug misugid sa mga daotan nilang mga binuhatan. **19** Ug daghan usab sa mga salamangkiro ang nagdala sa ilang mga libro nga gigamit sa pagmadyik ug gisunog nila diha atubangan sa tanan. Gibana-bana nga minilyon ang kantidad sa tanang mga libro nga gisunog. **20** Pinaagi niini nga panghitabo mikaylap pa gayod ang gahom sa pulong sa Dios. **21** Human niadtong hitabo mahukom

si Pablo nga moagi sa Macedonia ug sa Acaya sa dili pa siya moadto sa Jerusalem. Ug miingon pa siya nga gikan sa Jerusalem kinahanglan pa niyang moadto usab sa Roma. 22 Gipauna niya sa Macedonia ang duha sa iyang mga katabang nga si Timoteo ug si Erasto, samtang siya nagpabilin lang una didto sa probinsya sa Asia. 23 Niadtong panahona adunay dakong kasamok nga nahitabo mahitungod sa Dalan sa Ginoo. 24 Adunay usa ka platero didto nga ginganlag Demetrio. Siya ug ang iyang mga trabahante nanghimo ug gagmay nga mga templo-templo nga hinimo ug plata nga samag porma sa templo ni Artemis nga ilang diosa, ug nakakuwarta silag dako pinaagi niini. 25 Busa gitawag niya ang iyang mga trabahante ug ang uban pang mga platero. Ug miingon siya kanila, "Mga kauban, nahibaloan ninyo nga ang atong pag-uswag sa panginabuhitungod niining atong pangita. 26 Nakita ninyo ug nadungog ang gihimo niining tawo nga si Pablo. Nag-ingon siya nga ang mga dios nga gihimo sa tawo dili tinuod nga mga dios. Ug daghan ang mituo kaniya, dinhi sa Efeso ug sa tibuk nga probinsya sa Asia. 27 Busa delikado kining atong pangita, kay tingalig daoton na unya kini sa mga tawo. Ug dili lamang kana, delikado usab ang templo sa atong bantogan nga diosa nga si Artemis, kay tingalig mawad-an kinig pulos, ug dili na ilhon sa mga tawo ang atong diosa nga gisimba dili lamang dinhi sa Asia kondili sa tibuk usab nga kalibotan!" 28 Pagkadungog niadtong sa mga tawo nasuko gayod sila ug nagsugod sa pagpaninggit, "Gamhanan si Artemis sa mga taga-Efeso!" 29 Ug ang kasamok mikaylap sa tibuk siyudad. Gidakop nila ang mga kauban ni Pablo nga si Gayo ug si Aristarco nga mga taga-Macedonia. Ug nanagan silang tanan padulong sa ilang tigomanan nga ginuyod ang duha. 30 Gusto unta nga mosulti si Pablo sa mga tawo, apan gipugngan siya sa mga magtutuo ni Jesus. 31 Adunay mga higala si Pablo nga mga opisyal sa probinsya sa Asia. Kini sila nagpasugo ngadto kang Pablo nga kon mahimo dili gayod siya moadto sa ilang tigomanan. 32 Unya misamot ang kasamok sa mga tawo didto. Lahi ang gisinggit sa usa, lahi usab ang sa uban, tungod kay kadaghanan kanila wala makahibalo kon nganong nagtigom sila didto. 33 Adunay tawo didto nga si Alejandro nga gitulod sa mga Judio sa atubangan aron manalipod nga silang mga Judio walay labot sa ginahimo nila ni Pablo. Giisa niya ang iyang kamot aron pahilomon

ang mga tawo. 34 Apan sa pagkahibalo sa mga tawo nga siya Judio, misinggit silang tanan, "Gamhanan si Artemis sa mga taga-Efeso!" Ug sulod sa duha ka oras mao lamang kadto ang ilang gisigihag singgit. 35 Sa kaulahian, napahilom ra gayod sa tigdumala sa siyudad ang mga tawo. Unya miingon siya, "Mga katawhan nga mga taga-Efeso, ang tanang mga tawo nakahibalo nga kitang mga taga-Efeso mao ang tig-atiman sa templo ni Artemis nga gamhanan ug sa sagrado nga bato nga nahulog gikan sa langit. 36 Walay makalimod niini. Busa kalma lang kamo ug ayaw pagdali-dali. 37 Gidala ninyo dinhi kining mga tawhana, apan wala gani sila mangawat sa atong templo ug wala magpasipala sa atong diosa. 38 Kon si Demetrio ug ang iyang mga kauban nga platero adunay sumbong batok kang bisan kinsa, aduna kitay mga korte ug mga maghuhukom. Dad-on nila didto kanila ang ilang mga sumbong. 39 Apan kon kamo aduna pay mga reklamo, kana kinahanglan husayon sa naandan natong panagtigom sa mga lumulupyoy. 40 Karon delikado kita niining atong gihimo. Tingali kon isumbong kita sa mga pangulo sa Roma nga nagmugna kitag kagubot. Wala gayod kitay ikarason kon nganong gihimo nato kini." 41 Pagkahuman niya ug sulti niini, gipapauli niya ang mga tawo.

20 Human sa kasamok, gipatawag ni Pablo ang mga magtutuo. Gidasig niya sila, ug dayon nanamilit siya nga moadto sa Macedonia. 2 Daghang mga lugar ang iyang gipang-adtoan didto sa Macedonia ug gilig-on niya ang mga magtutuo pinaagi sa iyang pagwali kanila. Dayon milahos siya sa Grecia, 3 ug nagpabilin siya didto sulod sa tulo ka bulan. Sa dihang molawig na unta siya padulong sa Siria, nahibaloan niya ang plano sa mga Judio sa pagpatay kaniya, busa mihukom siya nga mobalik agi sa Macedonia. 4 Mikuyog kaniya si Sopater nga taga-Berea nga anak ni Pirro, si Aristarco ug si Segundo nga mga taga-Tesalonica, si Gayo nga taga-Derbe, si Timoteo, ug ang mga taga-Asia nga si Tiquico ug si Trofimo. 5 Pag-abot namo sa Filipos, gauna sila kanamo sa Troas ug didto nila kami gihulat. 6 Gipalabay una namo ang Pista sa Pan nga Walay Patubo una kami molawig biya sa Filipos. Lima ka adlaw ang among biyahe ug nagkitaay ra usab kami didto sa Troas. Mipuyo kami didto sulod sa pito ka adlaw. 7 Sa Dominggo sa gabii nagtigom kami alang sa pagpikas-pikas sa pan. Ug tungod kay si

Pablo molawig sa pagkasunod nga adlaw, nagwali siya hangtod sa tungang gabii. **8** Daghang mga suga sa ibabaw nga kuwarto nga among gitigoman. **9** Adunay batan-on didto nga ginganlag Eutico nga naglingkod sa bintana. Ug tungod kay ang wali ni Pablo taas kaayo giduka siya, ug sa kadugayan nakatulog ug nahinanok ug nahulog siya sa bintana gikan sa ikatulo nga andana. Sa pag-alsa nila kaniya, patay na siya. **10** Apan nanaog si Pablo, ug gihap-an niya si Eutico ug gigakos. Dayon miingon siya sa mga tawo, “Ayaw kamo kabalaka, buhi siya!” **11** Ug mibalik si Pablo sa taas, nagpikas-pikas sa pan ug mikaon. Sa nakakaon na siya miwali pa gayod siya kanila hangtod sa pagsubang sa adlaw. Dayon milakaw siya. **12** Ang batan-on nga si Eutico nga nahulog ilang gidala pauli nga buhi, ug nalipay gayod sila. **13** Gauna kami ug sakay sa sakayan paingon sa Asos, kay miingon si Pablo nga hapiton lang siya sa Asos tungod kay magbaklay lang siya padulong didto. **14** Sa dihang nagkita kami sa Asos gipasakay namo siya ug mipadulong kami sa Mitilene. **15** Sa pagkasunod adlaw, gikan sa Mitilene, midiretso pa gayod kami sa Quio. Sa pagkasunod pa gayod nga adlaw didto na kami sa Samos, ug sa sunod na usab nga adlaw sa Mileto na kami. **16** Wala kami mohapit sa Efeso, kay dili gusto ni Pablo nga malangan siya diha sa probinsya sa Asia, tungod kay nagdali siya nga makaabot sa Jerusalem sa dili pa moabot ang adlaw sa Pentecostes. **17** Samtang didto si Pablo sa Mileto nagpasugo siya ngadto sa Efeso nga paadtoon kaniya ang mga kadagkoan sa iglesia. **18** Pag-abot nila, miingon si Pablo kanila, “Nahibalo kamo kon unsa ang akong pagkinabuhi samtang uban pa ako kaninyo, sukad gayod sa akong pag-abot dinhi sa probinsya sa Asia. **19** Nag-alagad ako sa Ginoo nga adunay pagpaubos ug inubanan sa luha. Daghang kalisod ang akong giantos tungod sa daotan nga mga plano sa mga Judio nga nagkontra kanako. **20** Nahibaloan ninyo nga sa walay lipod-lipod gisulti ko kaninyo ang mga butang nga alang sa inyong kaayohan. Ako kining gipangtudlo sa publiko ug diha sa inyong mga balay. **21** Gipahimangoan ko ang mga Judio ug ang mga dili Judio nga kinahanglan maghinulsol sila ug mobalik sa Dios, ug motuo sa atong Ginoong Jesus. **22** “Karon paminaw kamo, moadto ako sa Jerusalem tungod kay mao kini ang sugo sa Espiritu kanako. Wala ako mahibalo kon unsa ang mahitabo kanako didto. **23** Ang ako lamang

nahibaloan, nga sa bisan asa nga siyudad nga akong adtoan, ang Espiritu Santo nagpahimangno kanako nga ang prisohan ug ang paglutos nagpaabot kanako. **24** Apan bisan unsa ang mahitabo kanako, dili ko igsapayan basta mahuman ko lamang ang buluhaton nga gihatag kanako ni Ginoong Jesus, nga mao ang pagwali sa Maayong Balita mahitungod sa grasya sa Dios. **25** “Nalibot ko kamong tanan sa akong pagwali mahitungod sa paghari sa Dios, ug karon nasayod ako nga dili na kita magkita pag-usab. **26** Busa sultihan ko kamo karon, nga kon adunay dili maluwas kaninyo, dili na nako tulubagon sa Dios. **27** Kay wala gayod akoy gitago kaninyo mahitungod sa tibuok nga katuyoan ug plano sa Dios. **28** Bantayi gayod ninyo ang inyong kaugalingon ug ang tanang mga tawo sa Dios nga gisalig kaninyo sa Espiritu Santo. Atimana gayod ninyo ang iglesia sa Dios nga gitubos niya pinaagi sa iyang kaugalingong dugo. **29** Kay nasayod ako nga kon makagikan na ako adunay mga mini nga magtutudlo nga sama sa mabangis nga mga mananap nga moapil kaninyo aron bungkagon ang inyong pundok. **30** Moabot usab ang panahon nga gikan mismo sa inyong pundok adunay mga tawo nga magsulti ug bakak sa pagpahisalaag sa mga magtutuo ug aron sila nay sundon. **31** Busa pangandam kamo, ug hinumdomi ninyo nga sulod sa tulo ka tuig, adlaw ug gabii wala gayod ako mohunong sa pagpahimangno kaninyong tanan inubanan sa mga luha. **32** “Ug karon itugyan ko kamo sa Dios ug sa iyang pulong, ang pulong mahitungod sa iyang grasya, nga makapalig-on sa inyong pagtuo ug makahatag kaninyo sa tanan nga kaayohan nga gitagana alang sa tanan nga gilain sa Dios nga mahimong iya. **33** Wala ako mangandoy sa inyong mga kuwarta ug mga bisti. **34** Nasayod gayod kamo nga nagtrabaho ako aron aduna akoy magasto alang sa akong mga kinahanglanon ug sa akong mga kauban. **35** Gihimo ko kadto aron ipakita usab kaninyo nga kinahanglan maghago aron matabangan nato ang mga kabos. Hinumdoman nato kanunay ang giingon ni Ginoong Jesus nga mas bulahan ang maghatag kaysa magdawat.” **36** Pagkahuman ug sulti ni Pablo, miluhod siya uban nilang tanan ug nag-ampo. **37** Nanghilak silang tanan, ug gigakos ug gihalokan nila si Pablo. **38** Naguol gayod sila tungod kay miingon si Pablo nga dili na sila magkita pag-usab. Unya gihatod nila si Pablo ngadto sa barko.

21 Nanamilit kami sa mga kadagkoan sa mga nangandam kami ug miadto sa Jerusalem. **16** Aduna magtutuo sa Efeso, ug dayon milawig kami puy mga magtutuo ni Jesus gikan sa Cesarea nga direkto sa Cos. Pagkasunod adlaw miabot kami sa isla miuban kanamo. Gidala nila kami sa balay ni Mnason sa Rodas. Ug gikan didto mipadayon kami sa Patara. **2** Didto aduna kami nakitang barko nga moadtoay sa nga taga-Cipro ug didto kami midayon. Si Mnason usa sa unang mga sumusunod ni Jesus. **17** Pag-abot namo sa Jerusalem, malipayon kaming giabi-abi didto sa mga kaigsoonan kang Cristo. **18** Pagkasunod nga adlaw, kauban namo si Pablo sa pagbisita kang Santiago. Didto usab ang mga kadagkoan sa iglesia sa Jerusalem. **19** Gipangumusta sila ni Pablo ug gisuginlan sa tanang gipanghimo sa Dios ngadto sa mga dili Judio pinaagi kaniya. **20** Pagkadungog nila sa iyang gisugilon kanila midayeg silang tanan sa Dios. Unya miingon sila kang Pablo, "Nasayod ka ba igsoon, linibo na ang mga Judio nga nagtuo kang Jesus ug silang tanan nagsunod gayod sa Kasugoan ni Moises. **21** Nakadungog sila nga gapanudlo ka sa mga Judio nga nagpuyo sa lugar sa mga dili Judio nga dili na sila kinahanglang mosunod sa Kasugoan ni Moises. Nag-ingon ka kuno nga dili na nila tulion ang ilang mga kabataan ug dili na tumanon ang uban pang mga tulomanon sa mga Judio. **22** Karon, unsa kahay maayong buhaton? Kay sigurado gayod nga mahibaloan nila nga miabot ka. **23** Maayo siguro nga buhaton mo ang among isulti kanimo. Adunay upat dinhi ka lalaki nga adunay panaad sa Dios. **24** Uban kanila ug himoa ninyo ang seremonya nga giingon sa Kasugoan mahitungod sa paghinlo. Bayri ang ilang mga gikinahanglan sa paghalad sa Dios aron makapaupaw sila. Mao kini ang pamaagi nga ang tanan masayod nga ang balita nga ilang nadunggan mahitungod kanimo dili tinuod, tungod kay makita nila nga nagtuman pud ka sa Kasugoan ni Moises. **25** Kon mahitungod sa mga dili Judio nga nagtuo kang Jesus, nakapadala na kami ug sulat kanila mahitungod sa among gikasabotan nga dili sila mokaon sa mga pagkaon nga gihalad ngadto sa mga dios-dios, o dugo, ug sa karne sa hayop nga sa pagkamatay ang dugo wala nakagawas. Dili usab sila makighilawas gawas sa kaminyoon." **26** Busa sa pagkasunod nga adlaw gidala ni Pablo kadtong upat ka lalaki ug miapil siya sa ilang pagpahinlo sumala sa ilang panaad. Ug dayon miadto si Pablo sa templo aron isulti kon kanus-a mahuman ang ilang pagpahinlo, kay human niini adunay ihalad nga mga hayop alang sa matag-usa kanila. **27** Sa dihang hapit na matapos ang ikapito ka adlaw sa ilang pagpanghinlo, adunay mga Judio gikan sa probinsya sa Asia nga nakakita kang

Pablo didto sa Templo. Gihulhogan nila ang tanang mga tawo didto sa templo nga dakpon si Pablo. **28** Misinggit sila, "Mga katagilungsod ko nga mga Israelinhon, tabang kamo! Mao kini ang tawo nga bisan asa siya moadto gapanudlo batok kanatong mga Judio, batok sa Kasugoan ni Moises, ug batok niining templo. Ug dili lamang kana, kondili gidala pa gayod niya dinhi sa sulod sa templo ang mga tawo nga dili Judio, diin usa kini ka pagpasipala niining balaan nga lugar!" **29** (Gisulti nila kini tungod kay nakita nila si Trofimo nga taga-Efeso nga miuban kang Pablo didto sa Jerusalem, ug abi nilag si Pablo ang nagdala niini sa templo.) **30** Busa nagubot ang mga tawo sa tibukong Jerusalem ug nagdinaganay padulong ngadto sa hawanan sa templo aron dakpon si Pablo. Gidakop nila si Pablo ug giguyod nila ngadto sa gawas. Pagkahuman gisirad-an dayon nila ang pultahan sa templo. **31** Patyon na unta nila kini, apan nakabalita ang komander sa kasundalohang Romanhon nga nagubot ang mga tawo sa tibukong Jerusalem. **32** Busa ang komander nagdala dayon ug mga sundalo ug mga opisyal niini didto sa mga tawo nga natigom. Pagkakita sa mga tawo sa komander ug sa mga sundalo mihunong sila pagkulata kang Pablo. **33** Giduol sa komander si Pablo ug gidakop, ug nagsugo siya nga gapuson si Pablo ug duha ka kadena. Dayon nangutana ang komander sa mga tawo, "Kinsa ba kining tawhana ug unsay sayop nga iyang nahimo?" **34** Apan nagkalain-lain nga tubag ang iyang nadungog, ug tungod sa kayagaw sa mga tawo dili mahibaloan sa komander kon unsa gayod ang nahitabo. Busa gimandoan niya ang mga sundalo nga dad-on si Pablo sa kampo. **35** Pag-abot nila sa hagdanan sa kampo gisakwat na lang sa mga sundalo si Pablo sa paglikay niini sa mga tawo nga labihan ang kasuko. **36** nga nagsunodsunod ug naninggit, "Patya siya!" **37** Sa dihang dad-on na nila si Pablo sa sulod sa kampo miingon siya sa komander, "Aduna unta akoy isulti kanimo." Miingon ang komander, "Kahibalo ka diayng mosulti ug Griego?" **38** Kung mao kana, dili diay ikaw kadtong Ehiptohanon nga bag-o lang nangulo sa pagrebelde sa gobyerno ug nagdala sa 4,000 ka tawo nga isog ug pulos armado didto sa kamingawan?" **39** Mitubag si Pablo, "Usa ako ka Judio nga taga-Tarso nga sakop sa Cilicia. Ang Tarso dili lamang ordinaryo nga siyudad. Kon mahimo, pasultiha una ako ngadto sa mga tawo." **40** Gitugotan siya sa komander nga mosulti, busa

mitindog si Pablo sa hagdanan ug misinyas sa mga tawo nga aduna siyay isulti. Sa nahilom na sila, misulti siya sa pinulongang Hebreo.

22 "Mga kaigsoonan ug mga ginikanan, paminawa una ninyo ang akong mga katarungan sa pagpanalipod sa akong kaugalingon!" **2** Pagkadungog sa mga tawo nga nagsulti siya sa pinulongang Hebreo, misamot ang ilang kahilom. Ug nagpadayon sa pagsulti si Pablo: **3** "Ako usa ka Judio nga natawo sa Tarso nga sakop sa Cilicia, apan dinhi ako nagdako sa Jerusalem. Nagtuon ako dinhi ug maestro ko si Gamaliel. Natudloan ako sa higpit sa pagsunod sa Kasugoan nga gisunod sa atong mga katigulangan. Ug sama kaninyo karon, mainiton usab ako nga nag-alagad sa Dios. **4** Gilutos ko hangtod sa ilang kamatayan ang mga nagsunod sa pamaagi ni Jesus. Dili lamang ang mga lalaki kondili bisan usab ang mga babaye akong gipadakop ug gipapriso. **5** Ang pangulong pari ug ang tanan nga miyembro sa Korte sa mga Judio makapamatuod niining akong gisulti. Sila mismo ang naghatag kanako ug mga sulat nga alang sa atong isigka-Judio didto sa Damasco. Ug tungod sa gahom nga gihatag kanako niadtong mga sulata, miadto ako sa Damasco aron pangdakpon ang mga tawo nga nagtuo kang Jesus ug dad-on pagbalik dinhi sa Jerusalem aron sila silotan. **6** "Udtong tutok kadto samtang nagkaduol na kami sa Damasco. Kalit lang nga adunay masulaw nga kahayag gikan sa langit nga midan-ag sa akong palibot. **7** Natumba ako sa yuta ug aduna akoy nadungog nga tingog nga nag-ingon kanako, 'Saulo, Saulo! Nganong gilutos mo ako?' **8** "Nangutana ako, 'Sir, kinsa ka?' "Miingon ang tingog, 'Ako si Jesus nga taga-Nazaret nga imong gilutos.' **9** Nakita sa akong mga kauban kadtong kahayag, apan wala sila makadungog sa tingog nga nakigsulti kanako. **10** "Ug nangutana ako pag-usab, 'Ginoo, unsa may akong himuon?' "Miingon siya, 'Tindog ug adto sa Damasco. Didto adunay mosulti kanimo kon unsa ang ipahimo sa Dios kanimo.' **11** Nabuta ako tungod sa kasulaw niadtong kahayag. Busa giagak na lang ako sa akong mga kauban padulong sa Damasco. **12** "Didto sa Damasco adunay usa ka tawo nga ginganlag Ananias. Kini siya matinumanon gayod sa atong Kasugoan ug tinahod sa tanang mga Judio nga nagpuyo didto. **13** Miadto siya kanako ug miingon, 'Igsoon, makakita ka na.' Ug diha-diha mibalik ang akong panan-aw ug nakita

ko si Ananias. **14** "Miingon siya kanako, 'Gipili ka sa Dios sa atong mga katigulangan aron mahibaloon mo ang iyang kabubut-on, ug aron makita mo ang Matarong nga Sulugoon ug madunggan mo ang iyang tingog. **15** Kay isulti mo sa tanan ang imong nakita ug nadungog. **16** Busa ayaw na pagdugay. Tindog! Pagpabautismo ug tawag kaniya aron pasayloon ang imong mga sala.' **17** "Pagkahuman niadto mibalik ako sa Jerusalem, ug samtang nag-ampo ako didto sa templo aduna akoy nakita nga panan-awon. **18** Nakita ko si Ginoong Jesus ug miingon siya kanako, 'Pagdali! Biya dayon dinhi sa Jerusalem, kay ang mga tawo dinhi dili modawat sa imong isugilon mahitungod kanako.' **19** "Miingon ako kaniya, 'Ginoong, nganong dili man sila motuo? Sila mismo nasayod nga kaniadto gilibot ko ang mga kasimbahanan sa mga Judio aron dakpon ug kastigohon ang mga tawo nga nagtuo kanimo. **20** Ug sa pagpatay kang Esteban nga nagsangyaw mahitungod kanimo, usa ako didto nga miuyon nga patyon siya, ug ako pa gani ang nagbantay sa mga bisti sa mga nagpatay kaniya.' **21** "Apan mitubag ang Ginoong kanako, 'Lakaw na, tungod kay ipadala ka nako sa layong lugar aron iwali mo ang akong mga pulong sa mga dili Judio.'" **22** Pagkasulti niini ni Pablo, wala na maminaw ang mga tawo. Misinggit sila, "Patya ninyo siya! Dili angayng mabuhi niining kalibotana ang tawo nga sama kaniya!" **23** Nagpadayon sila sa pagsinggit, ug gilabay nila ang ilang mga bisti ug nag-itsag abog. **24** Unya gimandoan sa komander nga Romanhon ang iyang mga sundalo nga pasudlon na si Pablo sa kampo ug latoson aron mosulti siya kon unsa ang sala nga iyang nabuhat nga nahimong hinungdan kon nganong ang mga Judio naninggit batok kaniya. **25** Apan samtang gigapos nila si Pablo aron latoson, giingnan ni Pablo ang kapitan nga nagtindog didto tapad kaniya, "Gitugot ba sa kasugoan nga latoson ninyo ang tawo nga Romanhon bisan wala pa mahukmi nga sad-an?" **26** Pagkadungog niadto sa kapitan, giadtoan niya ang komander ug giingnan, "Unsa man kining imong gipabuhat? Kining tawhana Romanhon man diay!" **27** Busa, miadto ang komander kang Pablo ug nangutana, "Tug-ani ako, Romanhon ka ba?" Mitubag si Pablo, "Oo." **28** Misulti dayon ang komander, "Ako nahimong Romanhon pinaagi sa pagbayad ug dakong kantidad." Mitubag si Pablo, "Apan ako Romanhon sukad pa sa akong pagkatawo." **29** Misibog dayon ang mga sundalo nga molatos unta kang Pablo. Nahadlok

usab ang komander tungod kay gipakadenahan niya si Pablo nga Romanhon diay. **30** Gusto pa gayong masuta sa komander kon nganong gisumbong sa mga Judio si Pablo. Busa sa pagkasunod nga adlaw gipatangtangan niya si Pablo ug mga kadena ug nagpatawag siya ug tigom sa kadagkoan sa mga pari ug sa tibuk Korte sa mga Judio. Unya gidala niya si Pablo ngadto kanila.

23 Gitutokan pag-ayo ni Pablo ang mga miyembro sa Korte ug miingon, "Mga kaigsoonan, kon mahitungod sa akong pagkinabuhi, limpyo ang akong konsensya atubangan sa Dios hangtod karon." **2** Pagkasulti niadto ni Pablo gisugo sa pangulong pari nga si Ananias ang mga nagtindog duol kang Pablo nga sagpaon nila ang baba ni Pablo. **3** Ug miingon si Pablo kaniya, "Sagpaon usab ka sa Dios, ikaw nga tigpakaaron-ingnon! Naglingkod ka diha aron hukman ako sumala sa Kasugoan, apan gilapas mo ang Kasugoan sa imong pagsugo nga sagpaon ako!" **4** Miingon ang mga tawo nga nagtindog duol kang Pablo, "Giinsulto mo ang pangulong pari sa Dios!" **5** Mitubag si Pablo, "Mga kaigsoonan, wala ako mahibalo nga siya diay ang pangulong pari, tungod kay nag-ingon ang Kasulatan nga dili kita magsulti ug daotan batok sa nagdumala kanato." **6** Sa dihang nakita ni Pablo nga adunay mga Saduseo ug mga Pariseo nga mitambong didto, misulti siya sa makusog ngadto sa mga miyembro sa Korte sa mga Judio, "Mga kaigsoonan, ako usa ka Pariseo, ug Pariseo usab ang akong amahan ug ang akong mga katigulangan. Gikiha ako dinhi karon tungod lang kay naglaom ako nga adunay pagkabanhaw." **7** Sa pagsulti niya niini, nasamok ang mga Pariseo ug ang mga Saduseo ug nabahin ang mga mitambong sa tigom. **8** Nahitabo kadto tungod kay sumala sa mga Saduseo walay pagkabanhaw. Wala usab sila motuo nga adunay mga anghel o mga espiritu. Apan kining tanan gituohan sa mga Pariseo. **9** Busa nagsugod sila pagsininggitay didto. Adunay mga magtutudlo sa Kasugoan nga mga Pariseo nga mitindog ug misupak nga nag-ingon, "Wala kamiyo nakitang daotan nga gihimo niining tawhana. Tingalig adunay espiritu o anghel nga nakigsulti kaniya!" **10** Misamot ang ilang panaglalis hangtod nga nahadlok ang komander nga kunis-kunison si Pablo. Busa gimandoan niya ang mga sundalo nga manaog ug kuhaon si Pablo gikan sa mga tawo ug dad-on sa kampo. **11** Nianang

pagkagabii nagpakita ang Ginoo kang Pablo ug miingon, “Ayaw kahadlok! Ingon nga nagpamatuod ka mahitungod kanako dinhi sa Jerusalem, kinahanglan nga mao usab kana ang imong buhaton didto sa Roma.” **12** Sa pagkabuntag niana nagtigom ang kapin sa 40 ka mga Judio ug nagplano sila sa ilang buhaton. Nanumpa sila nga dili gayod sila mokaon ug moinom hangtod dili nila mapatay si Pablo. **14** Unya nangadto sila sa kadagkoan sa mga pari ug sa mga pangulo sa mga Judio ug miingon, “Nanumpa kami nga dili mokaon ug bisan unsa hangtod dili namo mapatay si Pablo. **15** Busa kamo ug ang Korte magpahibalo na sa komander nga gusto ninyo nga ipadala niya pag-usab si Pablo dinhi kaninyo. Magpakaaron-ingnon kamo nga gusto ninyo siyang imbistigahon pag-ayo. Apan sa dili pa siya makaabot dinhi patyon namo siya.” **16** Apan kini nga plano nadungog sa pag-umangkon nga lalaki ni Pablo, ang anak sa iyang igsoong babaye. Busa miadto siya sa kampo ug gisultihan niya si Pablo. **17** Unya gitawag ni Pablo ang usa sa mga kapitan didto ug giingnan, “Dad-a ninyo kining batan-on ngadto sa komander, kay aduna siyay isulti kaniya.” **18** Busa gidala sa kapitan ang batan-on ngadto sa komander. Sa pag-abot nila didto miingon ang kapitan, “Gitawag ako sa priso nga si Pablo, ug mihangyo siya nga dad-on ko dinhi kanimo kining batan-on, kay aduna kuno siyay isulti kanimo.” **19** Gikuptan sa komander ang kamot sa batan-on ug gidala niya sa lugar nga dili sila madunggan sa uban. Dayon gipangutana niya kini, “Unsa bay imong isulti kanako?” **20** Miingon ang batan-on, “Nagkasabot ang mga Judio nga hangyoon ka nila nga dad-on sa korte si Pablo ugma, kay imbistigahon kuno nila pag-ayo. **21** Apan ayawg tuo kanila, kay kapin sa 40 ka mga tawo ang magpaabot ug mag-atang kaniya sa dalan. Nanumpa sila nga dili mokaon ug moinom hangtod nga dili nila mapatay si Pablo. Andam na sila ug naghulat na lang sa imong pagtugot.” **22** Miingon ang komander kaniya, “Ayaw gayod pagpanugilon kang bisan kinsa nga gisultihan mo ako niini.” Ug gipapauli dayon niya ang batan-on. **23** Gipatawag dayon sa komander ang duha sa iyang mga kapitan ug gisultihan sila, “Pag-andam kamo ug 200 ka mga sundalo kay ipadala ko kamo sa lungsod sa Cesarea. Pagdala usab kamo ug 70 ka mga tigkabayo ug laing 200 ka mga sundalo nga tigbangkaw. Ug lakaw kamo karong mga alas nuwebe sa gabii. **24** Pag-andam usab ug mga kabayo nga kasakyan ni Pablo.

Bantayi ninyo siya pag-ayo aron walay mahitabo kaniya hangtod nga makaabot siya kang Gobernador Felix.” **25** Ug nagsulat usab ang komander ngadto sa Gobernador nga nag-ingon: **26** Talahuron nga Gobernador Felix, Ako, si Claudio Lisias nangumusta kanimo. **27** Kining tawhana gidakop sa mga Judio ug ila na untang patyon. Apan sa pagkahibalo ko nga siya Romanhon, nagdala ako ug mga sundalo aron luwason siya. **28** Gusto ko untang mahibaloan kon unsa ang ilang sumbong batok niining tawhana, busa gidala ko siya sa ilang Korte. **29** Sumala sa akong mga pakisusi, wala gayod siyay nahimo nga daotan aron patyon o prisohon. Ang sumbong batok kaniya mahitungod lamang gayod sa ilang kaugalingon nga kasugoan. **30** Busa sa pagkahibalo ko nga kini siya giplanohan na sa mga Judio nga patyon, nakahuna-huna ako nga mas maayo pa nga ipadala ko siya diha kanimo. Ug gisultihan ko na ang mga nagreklamo batok kaniya nga ipadangat nila kanimo ang ilang mga sumbong. **31** Gituman sa mga sundalo ang gimando kanila. Ug niadtong gabhiona gikuha nila si Pablo ug gidala sa Antipatris. **32** Nianang pagkabuntag, ang mga sundalo nga naglakaw mao lamang ang mibalik sa kampo, ug ang mga nagsakay sa kabayo mao ray miuban kang Pablo. **33** Sa pag-abot nila didto sa Cesarea, gihatag nila ang sulat ngadto sa Gobernador ug ilang gitugyan si Pablo kaniya. **34** Pagkabasa niya sa sulat, gipangutana niya si Pablo kon taga-asa siya nga probinsya. Sa pagkahibalo niya nga taga-Cilicia si Pablo, **35** miingon siya, “Husayon ko ang imong kaso kon moabot na ang mga nagsumbong batok kanimo.” Ug gipabantayan niya si Pablo didto sa palasyong gipahimo kaniadto ni Herodes.

24 Human sa lima ka adlaw, miadto sa Cesarea si Ananias nga pangulong pari. Kauban niya ang pipila ka mga pangulo sa mga Judio ug ang abogado nga si Tertulo. Miadto sila kang Gobernador Felix ug gisulti nila kaniya ang ilang sumbong batok kang Pablo. **2** Gipatawag si Pablo, ug sa dihang diha na siya sa ilang atubangan misugod na si Tertulo sa pagbatbat sa sumbong batok kang Pablo. Miingon siya, “Talahuron nga Gobernador, tungod sa maayo mong pagdumala milungtad ang kalinaw sa among nasod. Ug daghan ang nahimo mong kaayohan sa among nasod. **3** Busa dako gayod ang among pagpasalamat kanimo Labing Halangdong Felix, ug dili gayod namo kini malimtan. **4** Karon, tungod

kay dili ko gusto nga mausik ang imong panahon, ihangyo ko lang nga kon mahimo paminawon mo ang among mubong pagsaysay. 5 “Nakita namo nga kining tawhana perwisyo. Nagdala siya ug kasamok sa mga Judio sa tibuok kalibotan, ug pangulo siya sa usa ka pundok nga gitawag ug Nazareno. 6 Bisan ang among templo gisulayan niya sa pagpasipala. Busa gidakop namo siya. [Hukman na unta namo siya sumala sa among Kasugoan, 7 apan miabot ang komander nga si Lisias ug gipugos niya pagkuha gikan kanamo si Pablo. 8 Miingon siya nga kon kinsa ang adunay sumbong batok kang Pablo kinahanglan nga moadto kanimo.] Kon sukut-sukiton mo kining tawhana masuta mo nga tinuod ang tanan nga among gisumbong batok kaniya.” 9 Ug misegunda usab ang kadagkoan sa mga Judio nga atua didto nga tinuod gayod ang tanan nga gisulti ni Tertulo. 10 Pagkahuman niadto, gisinyasan sa Gobernador si Pablo nga mao na usab ang mosulti. Ug miingon dayon si Pablo, “Nahibaloan ko nga dugay na ikaw nga maghuhukom niini nga nasod. Busa gikalipay ko ang kahigayonan sa pagpanalipod sa akong kaugalingon dinhi sa imong atubangan. 11 Kon imong susihon, mahibaloan mo nga dose pa lamang ka adlaw ang milabay sukad nga miabot ako sa Jerusalem aron sa pagsimba. 12 Kini nga mga Judio wala gayod makakita nga nakiglantugi ako kang bisan kinsa o nagsamok ba hinuon sa mga tawo didto sa templo o sa sinagoga sa mga Judio, o sa bisan asang lugar sa siyudad. 13 Dili gani nila mapamatud-an kanimo nga tinuod ang mga sumbong nila batok kanako. 14 Apan giangkong ko nga ginasimba ko ang Dios sa among mga katigulangan isip nagsunod sa Dalan nga giisip nilang sayop nga pundok. Nagtuo usab ako sa tanan nga nasulat sa Kasugoan ug sa tanan nga gisulat sa mga propeta. 15 Ang akong paglaom sa Dios sama ra usab sa ilang paglaom, nga ang tanang mga tawo, maayo ug daotan, banhawon niya. 16 Busa gitinguha ko kanunay ang pagbaton ug limpyo nga konsensya atubangan sa Dios ug sa tawo. 17 “Human sa daghang mga katuigan nga nahilayo ako sa Jerusalem, mibalik ako didto aron pagdala ug hinabang alang sa akong mga isigka-Judio ug aron makahalad usab didto. 18 Ug didto naabtan nila ako sa Templo nga naghalad human ko gihimo ang tulomanon sa paghinlo. Gamay lamang ang mga tawo didto niadtong panahona; ug walay kasamok. 19 Apan adunay mga Judio didto nga gikan sa probinsya sa Asia. Sila untay moatubang kanimo kon aduna man gayod silay sumbong batok kanako. 20 Apan tungod kay wala sila dinhi, pasultiha ang mga tawo nga ania dinhi karon kon unsa nga sala ang ilang nakita kanako niadtong gisukit-sukit ako sa Korte. 21 Kay wala akoy lain nga gisulti samtang nagtindog ako didto gawas lamang niini, ‘Gikiha ninyo ako karon tungod kay nagtuo ako nga ang mga patay banhawon.’” 22 Tungod kay daghan na ang nahibaloan kaniadto ni Felix mahitungod sa pamaagi sa Ginoo gihunong niya ang bista. Miingon siya, “Hukman ko unya kini nga kaso kon moabot na dinhi si komander Lisias.” 23 Pagkahuman gimandoan niya ang kapitan nga pabantayan si Pablo, apan hatagan usab siya ug gamay nga kagawasan, ug tugotan ang iyang mga higala sa paghatag sa iyang mga panginahanglan. 24 Paglabay sa pipila ka adlaw mibalik si Felix ug giuban niya ang iyang asawa nga si Drusila nga usa ka Judio. Gipatawag niya si Pablo ug naminaw siya sa iyang pagsaysay mahitungod sa pagtuo kang Cristo Jesus. 25 Apan sa dihang nagsulti na si Pablo mahitungod sa matarong nga pagkinabuhi, sa pagpugong sa kaugalingon, ug mahitungod sa paabuton nga adlaw sa paghukom, nahadlok si Felix ug miingon siya kang Pablo, “Husto na lang una kana! Ipatawag ko na lang ikaw pag-usab kon aduna akoy panahon.” 26 Kanunay niya nga ipatawag si Pablo ug makigsulti siya niini kay nagpaabot siya nga hatagan ni Pablo ug kuwarta. 27 Human molabay ang duha ka tuig, gipulihan si Felix ni Porcio Festo sa pagkagobernador. Tungod kay gusto ni Felix nga magustohan siya sa mga Judio, gipasagdan niya si Pablo sa prisohan.

25 Karon, miabot ang bag-ong gobernador nga si Festo sa probinsya sa Judea. Paglabay sa tulo ka adlaw miadto siya sa Jerusalem gikan sa Cesarea. 2 Didto gisugilon kaniya sa pangulo sa mga pari ug sa mga kadagkoan sa mga Judio ang ilang sumbong batok kang Pablo. Ug gihangyo nila si Festo 3 nga hatagan sila ug pabor, nga ipadala niya si Pablo didto sa Jerusalem. (Apan ang ilang plano diay nga atangan nila si Pablo sa dalan ug patyon.) 4 Mitubag si Festo, “Didto na lang si Pablo sa prisohan sa Cesarea. Dili ako magdugay dinhi kay mobalik dayon ako didto. 5 Busa paubana ninyo kanako ang inyong mga pangulo ug didto ninyo siya isumbong kon aduna siyay daotan nga nahimo.” 6 Sobra sa usa ka semana nga nagpabilin si Festo

didto sa Jerusalem, pagkahuman mibalik siya sa Cesarea. Pagkasunod nga adlaw milingkod siya sa hukmanan ug nagsugo nga pasudlon si Pablo. **7** Sa pagsulod ni Pablo gilibotan dayon siya sa mga Judio nga gikan sa Jerusalem, ug daghan ang gisulti nila nga mga bug-at nga sumbong batok kaniya nga dili gani nila mapamatud-an. **8** Gipanalipdan ni Pablo ang iyang kaugalingon. Miingon siya, “Wala akoy sala nga nahimo batok sa Kasugoan sa mga Judio, sa templo, o sa Emperador ba hinuon sa Roma.” **9** Tungod kay gusto usab ni Festo nga magustohan siya sa mga Judio gipangutana niya si Pablo, “Gusto mo ba nga moadto sa Jerusalem ug didto ko husayon kining imong kaso?” **10** Mitubag si Pablo, “Ania na ako dinhi nagtindog sa korte sa Emperador, ug dinhi mo ako angay nga hukman. Wala akoy nahimo nga sala sa mga Judio, ug nahibaloan mo gayod kini. **11** Kon nakalapas man ako sa kasugoan ug angay akong silotan sa kamatayon, dawaton ko. Apan kon walay kamatuoran ang mga sumbong nila batok kanako, dili ako angay nga itugyan kanila. Busa modangop na lang ako sa Emperador sa Roma!” **12** Nakig-istorya dayon si Festo sa mga miyembro sa iyang korte, ug pagkahuman miingon siya kang Pablo, “Tungod kay modangop ka sa Emperador, ipadala ka nako kaniya.” **13** Human molabay ang pipila ka adlaw, miabot sa Cesarea si Haring Agripa ug ang iyang manghod nga si Bernice tungod kay gusto nilang bisitahan si Festo. **14** Sa nakapuyo na sila didto ug pipila ka adlaw, gisulti ni Festo sa hari ang kaso ni Pablo. Miingon siya, “Adunay priso dinhi nga gibilin sa gobernador kaniadto nga si Felix. **15** Pag-adto ko sa Jerusalem, kini nga tawo gisumbong kanako sa kadagkoan sa mga pari ug sa mga pangulo sa mga Judio. Gihangyo gayod nila kanako nga hukman ko na siya ug silotan. **16** “Giingnan ko sila nga dili batasan sa mga Romanhon nga silotan si bisan kinsa nga wala moatubang sa mga nagsumbong kaniya, ug wala pa mahatagi sa kahigayonan nga matubag niya ang mga sumbong batok kaniya. **17** Busa miuban sila kanako pagbalik dinhi sa Cesarea. Wala ako mag-usik ug panahon, sa pagkasunod nga adlaw milingkod ako sa hukmanan ug gipatawag ko kining tawhana. **18** Naghuna-huna ako nga aduna gayod silay bug-at nga sumbong batok kaniya, apan sa nag-atubangay na sila, wala man diay silay ikasumbong nga daotan batok kaniya. **19** Ang mga butang nga gilantugian nila walay lain kondili ang mahitungod lamang sa ilang mga tuo-

tuo ug mahitungod sa usa ka tawo nga ginganlan ug Jesus. Patay na kini nga tawo, apan sumala kang Pablo buhi siya. **20** Wala ako mahibalo kon unsay akong himuon niini nga kaso, busa gipangutana ko si Pablo kon gusto niya nga moadto sa Jerusalem ug didto mismo husayon ang kaso. **21** Apan nag-ingon si Pablo nga idangop na lang niya ang iyang kaso ngadto sa Emperador aron ang Emperador mismo ang mohukom. Busa gipabantayan ko siya hangtod nga mapadala ko siya sa Emperador.” **22** Miingon si Agripa kang Festo, “Gusto kong paminawon kining tawhana.” Miingon si Festo, “Sige, ugma madunggan mo siya.” **23** Pagkasunod nga adlaw miadto sa korte si Agripa ug si Bernice sa mapagarbohong pag-abot inubanan sa daghang mga opisyal sa mga sundalo ug mga inila nga tawo sa siyudad. Unya mimando si Festo nga dad-on sa sulod si Pablo. Sa dihang didto na sa sulod si Pablo, **24** miingon si Festo, “Haring Agripa ug kamong tanan nga ania dinhi karon, ania ang tawo nga gisumbong kanako sa mga Judio dinhi sa Cesarea ug sa Jerusalem. Naninggit pa sila nga kining tawhana angay nga patyon. **25** Apan sumala sa akong pagsusi wala gayod akoy nakitang hinungdan aron hukman siya ug kamatayon. Ug tungod kay siya midangop sa Emperador, mihukom ako nga ipadala siya sa Emperador. **26** Apan wala gayod akoy ikasulat ngadto sa Emperador nga igong hinungdan kon nganong ipadala ko siya didto. Busa gipaatabang ko siya kaninyo ug labi na gayod kaniyo Haring Agripa, aron nga human nato masusi ang iyang kaso, aduna na akoy ikasulat. **27** Tungod kay dili mahimo nga ipadala ko sa Emperador ang usa ka priso nga walay klaro nga sumbong batok kaniya.”

26 Miingon si Agripa kang Pablo, “Sige, gitugotan ka nga mosulti sa pagpanalipod sa imong kaugalingon.” Busa misinyas si Pablo nga mosulti na siya. Miingon siya: **2** “Haring Agripa, maayo gayod nga makasulti ako karon aron sa pagpanalipod sa akong kaugalingon dinhi sa imong atubangan mahitungod sa tanang mga sumbong sa mga Judio batok kanako. **3** Ilabina gayod nga nasuhito ka kaayo sa tanang mga tulomanon ug ang mga ginalantugian sa mga Judio. Busa ihangyo ko nga kon mahimo, paminawon mo ang akong isulti. **4** “Nahibaloan sa mga Judio kon unsa ang akong pagkinabuhi sukad pa sa akong pagkabata didto sa akong lungsod ug didto sa Jerusalem. **5** Kon mosulti lamang sila sa

tinuod, sila mismo makapamatuod nga sukad pa kaniadto, miyembro ako sa mga Pariseo nga mao ang pinakaistrikto nga pundok sa relihiyon sa mga Judio. **6** Ug karon ania ako dinhi sa korte gikiha tungod kay nagpaabot ako nga himuon sa Dios ang iyang gisaad sa among mga katigulangan. **7** Ang among dose ka tribo nagpaabot nga kini mahitabo gayod. Busa adlaw ug gabii ginasimba namo ang Dios. Ug Haring Agripa, tungod sa akong pagtuo niining mga butanga, gisumbong ako sa mga Judio. **8** Nganong dili man kamo motuo nga ang Dios makahimo sa pagbanhaw sa mga patay? **9** “Niadtong una ako mismo naghuna-huna nga kinahanglan kong buhaton ang tanang kong mahimo aron kontrahon ang ngalan ni Jesus nga taga-Nazaret. **10** Mao kini ang akong gibuhat kaniadto didto sa Jerusalem. Pinaagi sa gahom nga gihatag kanako sa kadagkoan sa mga pari, daghang mga anak sa Dios ang akong gipapriso. Ug human sila hukmi sa kamatayon, miuyon usab ako. **11** Daghang higayon nga mag-adtoan ako sa mga sinagoga sa mga Judio aron pangitaon sila, ug silotan aron pugson nga mosulti batok kang Jesus. Sa sobra kong kasuko kanila, nakaabot ako sa layong mga siyudad aron lang sa paglutos kanila. **12** “Mao kini ang hinungdan kon nganong miadto ako sa Damasco nga adunay dalang sulat gikan sa kadagkoan sa mga pari. Kadtong sulata naghatag kanako ug gahom ug nag-ingon usab kon unsay akong buhaton didto. **13** Udto kadto, Haring Agripa, ug samtang naglakaw ako adunay kahayag gikan sa langit nga sulaw pa kaysa adlaw nga midan-ag sa palibot nako ug sa akong mga kauban. **14** Nangatumba kaming tanan sa yuta ug aduna akoy nadunggan nga tingog nga nag-ingon kanako sa pinulongang Hebreo nga kon hubaron, ‘Saulo, Saulo! Nganong gilutos mo ako? Gisilotan mo lamang ang imong kaugalingon. Sama ra nga nagsipa ka sa talinis nga kahoy.’ **15** “Nangutana ako, ‘Sir, kinsa ka man?’ “Mitubag ang Ginoo, ‘Ako si Jesus nga imong gilutos. **16** Bangon ug tindog. Nagpakita ako kanimo tungod kay gipili ka nako nga mahimong akong alagad. Isulti mo sa uban ang mahitungod sa akong pagpakita kanimo karon, ug ang mga butang nga ipahayag ko kanimo sa umaabot. **17** Luwason ka nako gikan sa mga Judio ug sa mga dili Judio. Paadtoon ka nako kanila. **18** aron pag-abli sa ilang mga mata, aron mobiya sila gikan sa kangitngit ug mopadulong sa kahayag, ug gikan sa gahom ni Satanas moduol sila sa Dios. Ug

pinaagi sa ilang pagtuo kanako mapasaylo ang ilang mga sala ug maapil na sila sa mga gilain sa Dios nga mahimong iya.’ **19** “Busa, Haring Agripa, gituman ko ang panan-awon nga gipakita kanako gikan sa langit. **20** Sa sinugdanan nagwali ako sa Damasco ug dayon ngadto sa Jerusalem. Gikan sa Jerusalem gilibot ko ang tibuok nga probinsya sa Judea, ug giadtoan ko usab ang mga dili Judio. Giwalihan ko sila nga kinahanglan sila nga maghinulsol sa ilang mga sala ug moduol sa Dios, ug ipakita nila pinaagi sa ilang mga binuhatan nga tinuod gayod nga sila naghinulsol. **21** Mao kini ang hinungdan nga gidakop ako sa mga Judio didto sa hawanan sa templo ug naninguha gayod sila sa pagpatay kanako. **22** Apan gitabangan ako sa Dios hangtod karong adlaw. Busa ania ako dinhi aron isulti sa tanan, sa mga inila man o dili, ang gisulti kaniadto sa mga propeta ug ni Moises nga manghitabo: **23** nga ang Mesiya kinahanglan mag-antos ug mamatay, ug mahimong una nga mabanhaw gikan sa kamatayon aron maghatag ug kahayag sa mga Judio ug sa mga dili Judio.” **24** Samtang nagsulti pa si Pablo, misinggit si Festo, “Pablo, nabuang ka na! Ang sobra mo nga kaalam ang nakapabuang kanimo!” **25** Mitubag si Pablo, “Halangdon nga Festo, wala ako mabuang. Tinuod ang akong gipanulti ug husto ang akong panghuna-huna. **26** Kining mga panghitabo nahibaloan ni Haring Agripa. Busa wala ako mahadlok sa pagsulti kaniya. Nasiguro ko gayod nga kining tanan nahibaloan na niya, tungod kay kini wala mahitabo sa tago. **27** Haring Agripa, nagtuo ka ba sa mga giingon sa mga propeta? Nasayod ako nga nagtuo ka.” **28** Unya mitubag si Agripa kang Pablo, “Tingali naghuna-huna ka nga madali-dali mo ako nga mahimong Cristohanon.” **29** Mitubag si Pablo, “Sa madali man o madugay, ang akong pag-ampo sa Dios nga dili lamang ikaw kondili ang tanan usab nga naminaw kanako karon mahimong Cristohanon sama kanako, gawas lang niining akong pagkapriso.” **30** Unya mitindog ang hari, ang gobernador, si Bernice, ug ang tanan nga naglingkod didto. **31** Sa dihang nanggawas sila, nag-ingnanay sila, “Walay nahimo nga daotan kining tawhana nga angay hukman nga patyon o prisohon.” **32** Miingon si Agripa kang Festo, “Kon wala lang unta siya moapilar sa Emperador, pwede na unta siyang buhian.”

27 Human sila makahukom nga palargahon kami padulong sa Italia, gitugyan nila si Pablo ug

ang uban pang mga priso kang Julio. Kini si Julio kapitan sa mga sundalo nga Romanhon nga gitawag “Batalyon sa Emperador.” 2 Unya, didto sa Cesarea adunay usa ka barko nga gikan sa Adramito nga hapit na molarga padulong sa mga dunggoanan sa probinsya sa Asia. Kadto mao ang among gisakyan. Miuban kanamo si Aristarco nga taga-Tesalonica, nga sakop sa probinsya sa Macedonia. 3 Pagkasunod nga adlaw midunggo kami sa Sidon. Giatiman pag-ayo ni Julio si Pablo. Gitugotan niya si Pablo nga mobisita sa iyang mga higala didto aron matabangan siya sa iyang mga panginahanglan. 4 Gikan sa Sidon milawig kami ug didto kami miagi sa pikas nga bahin sa isla sa Cipro nga salipod sa hangin, tungod kay ang hangin pasugat man kanamo. 5 Gitabok namo ang dagat nga atbang sa Cilicia ug Pampilia ug midunggo kami sa Mira sa probinsya sa Licia. 6 Didto nakakita ang kapitan nga si Julio ug usa ka barko nga gikan sa Alejandria nga molarga paingon sa Italia, busa gipabalhin niya kami didto. 7 Sulod sa pila ka adlaw hinay ang among paglawig, ug naglisod gayod kami hangtod nga nakaabot kami duol sa lungsod sa Nido. Tungod kay pasugat kanamo ang hangin dili kami makadiretso sa among padulngan. Busa dinhi kami miagi sa pikas nga bahin sa isla sa Creta nga salipod sa hangin ug nakalabay kami duol sa Salmone. 8 Namaybay lamang kami, apan naglisod gayod kami hangtod nga nakaabot kami sa lugar nga gitawag ug “Maayong mga Dunggoanan.” Kini duol sa lungsod sa Lasea. 9 Nadugay kami didto hangtod nga naabtán kami sa panahon nga delikado na ang paglawig, kay milabay na ang adlaw sa Pagpuasa. Busa miingon si Pablo sa among mga kauban, 10 “Gibana-bana ko nga delikado na kon modiretso pa kita, ug dili lamang ang mga karga ug ang barko ang mawala kondili tingalig apil ang atong kinabuhi.” 11 Apan mas dako ug pagsalig ang kapitan sa mga sundalo sa gisulti sa kapitan ug sa tag-iya sa barko kaysa gipasidaan ni Pablo. 12 Ug tungod kay ang dunggoanan didto dili maayo nga tago-anan sa panahon sa ting-unos, kadaghanan sa among mga kauban miuyon nga mobiyahe sa tinguha nga basin pag makaabot kami sa Fenicia ug didto magdugay samtang ting-unos pa. Ang Fenicia usa ka dunggoanan sa Creta nga adunay maayong tago-anan kon ting-unos. 13 Sa dihang mihinay na ang huros sa hangin gikan sa habagatan, naghuna-huna ang among mga kauban nga pwede na kaming

molawig. Busa gibira nila ang angkla ug milawig kami nga namaybay sa isla sa Creta. 14 Sa wala madugay, mihuros ang kusog nga hangin gikan sa amihan, nga naggikan sa isla sa Creta. 15 Sa pag-abot sa kusog nga hangin kanamo, dili na makaabante ang among barko, busa nagpauyon na lamang kon asa kami ipadpad sa hangin. 16 Nakapasalipod kami ug gamay sa dihang miagi kami sa habagatang dapit sa isla sa Cauda. Bisan naglisod kami, nakarga pa gihapon namo sa barko ang boti aron dili kini maunsa. 17 Sa dihang nakarga na, gihigot namo kini ug hugot sa barko. Ug tungod kay nahadlok sila nga mosagyang ang barko sa kabalasan duol sa Sirtis, gipaubos nila ang layag ug nagpaanod. 18 Nagpadayon pa gayod ang kusog nga unos, busa pagkasunod adlaw nagsugod sila sa pagpanghulog sa mga kargamento sa barko didto sa dagat. 19 Sa sunod pa gayod nga adlaw, ang mga kagamitan na mismo sa barko ang ilang gipanghulog. 20 Sulod sa pila ka adlaw wala magpakita ang adlaw ug ang mga bitoon, ug wala gayod mohinay ang unos. Sa kaulahian nawad-an na kami ug paglaom nga maluwas pa. 21 Pila na ka adlaw nga ang mga tawo wala gayod makakaon, busa miingon si Pablo kanila, “Mga higala, kon naminaw pa lamang kamo kanako nga dili usa kita mogikan sa Creta, nalikayan unta nato nga mahitabo kining mga kalisod ug mga kapildihan. 22 Apan karon giaghat ko kamo nga magpakaisog tungod kay walay mamatay kanato. Ang barko lamang ang maguba. 23 Kay kagabii ang Dios nga maoy nanag-iya kanako ug akong gialagaran nagsugo ug anghel dinhi kanako. 24 Miingon siya, ‘Pablo, ayawg kahadlok. Kinahanglan kang moatubang sa Emperador didto sa Roma. Ug sa kaluoy sa Dios ang tanan mong mga kauban dinhi sa barko maluwas tungod kanimo.’ 25 Busa mga higala, ayaw na kamo ug kahadlok, kay nagsalig ako sa Dios nga tumanon niya ang iyang gisulti kanako. 26 Apan idagsa kita ngadto sa usa ka isla.” 27 Sa ika-14 na ka gabii nga gianod kami sa bagyo sa Dagat sa Adria, mga tungang gabii na, gibana-bana sa mga tripulante nga duol na kami sa baybayon. 28 Busa gitugkad nila ang dagat ug nahibaloan nila nga mga 20 ka dupa ang iyang giladmon. Wala madugay gitugkad nila pag-usab ug mga 15 na lamang ka dupa. 29 Ug tungod kay nahadlok sila nga mosagyang kami sa mga bato, gihulog nila ang upat ka angkla didto dapit sa likod sa barko. Ug nag-ampo sila nga mobuntag na. 30 Buot unta mosibat ang mga tripulante sa barko.

Busa gipakanaog nila ang boti ngadto sa dagat, ug nagpasumangil nga maghulog lamang sila sa mga angkla sa dulong. **31** Apan miingon si Pablo sa kapitan ug sa mga sundalo, “Kon mobiya ang mga tripulante sa barko dili kamo maluwas.” **32** Busa giputol sa mga sundalo ang mga pisi nga gihigot sa boti ug gipasagdan kini nga maanod. **33** Sa dihang kadlawon na, gipugos silang tanan ni Pablo nga mokaon. Miingon siya, “Duha na ka semana ang pagpaabot ninyo nga mahuman ang unos, ug wala gayod kamo makakaon. **34** Busa kaon una aron mabaskog kamo tungod kay walay bisan usa kaninyo nga mamatay.” **35** Human misulti niini si Pablo, mikuha siya ug pan ug sa atubangan sa tanan nagpasalamat siya sa Dios. Ug gipikas-pikas niya ang pan ug mikaon. **36** Nadasig silang tanan ug mikaon. **37** (276 kaming tanan nga nagsakay didto sa barko.) **38** Sa dihang nakakaon na ang tanan ug nabusog na, gihulog nila sa dagat ang mga dalang trigo aron mogaan-gaan ang barko. **39** Pagkabuntag, wala mahibaloi sa mga tripulante kon unsang isla ang among nahimutangan, apan aduna silay nakita nga usa ka natago nga bahin sa dagat nga adunay baybayon, busa nagkasabot sila nga didto nila ipadunggo ang barko. **40** Busa gipamutol nila ang mga pisi nga gihigot sa mga angkla. Gihubad usab nila ang mga pisi nga gihigot sa timon. Ug giisa nila ang layag sa dulong aron paliron sila padulong sa baybayon. **41** Apan samtang naglawig sila, misagyang ang barko sa mabaw ug miungot ang iyang dulong. Ang likod naanam ug kabungkag tungod sa kakusog sa hapak sa mga balod. **42** Pamatyon unta sa mga sundalo ang tanang mga priso aron walay makalangoy padulong sa daplin ug makaikyas. **43** Apan gipugngan sila sa ilang kapitan tungod kay gusto niya nga luwason si Pablo. Mimando siya nga molukso una ang tanang makahibalo molangoy, ug magpadaplin. **44** Ang dili kahibalo molangoy, mosunod nga magkapyot lang sa mga tabla ug mga bahin sa barko. Mao kadto ang among gihimo, ug tanan kami nakaabot sa baybayon nga wala maunsa.

28 Sa dihang nakalingkawas na kami sa peligro, nahibaloan namo nga kadtong isla gitawag ug Malta. **2** Maabi-abihon kanamo ang mga lumulupyo didto. Tungod kay nag-ulan ug gipangtugnaw kami, naghaling sila ug kalayo ug giatiman nila kami pag-ayo. **3** Naghakot si Pablo ug usa ka bugkos nga

kahoyng pang sugnod. Apan pagbutang niya sa kahoy sa kalayo, kalit nga migawas ang malalang bitin gikan sa mga sugnod tungod sa kainit sa kalayo, ug gipaak ang iyang kamot. **4** Pagkakita sa mga lumulupyo didto sa bitin nga nagbitay sa kamot ni Pablo, miingon sila, “Sigurado gayod nga kriminal kining tawhana. Nakalingkawas siya sa dagat apan dili gayod motugot ang dios sa hustisya nga mabuhi pa siya.” **5** Apan giwakli lamang ni Pablo ang bitin ngadto sa kalayo ug wala siya maunsa. **6** Nagpaabot ang mga tawo nga manghubag ang kamot ni Pablo o matumba siya ug mamatay. Apan dugay na ang ilang paghulat ug wala gayod maunsa si Pablo. Busa nausab ang ilang hunahuna ug miingon, “Usa siya ka dios!” **7** Ang ngalan sa pangulo sa maong lugar mao si Publio. Ang iyang yuta duol lamang gayod sa dapit nga among gihaw-asan. Maayo ang iyang pagdawat kanamo ug sulod sa tulo ka adlaw didto kami nagpuyo kaniya. **8** Naatol usab nga nagsakit ang amahan ni Publio. Gihilantan siya ug gidisintirya. Busa misulod si Pablo sa kuwarto sa amahan ni Publio ug nag-ampo. Unya gipandongan niya kini sa iyang kamot ug naayo kini. **9** Tungod niadtong hitaboa, ang tanang mga masakiton didto sa isla ilang gidala kanamo ug nangaayo usab sila. **10** Daghang mga gasa ang ilang gihatag kanamo, ug sa dihang molawig na kami gihatdan pa nila kami sa among mga gikinahanglan didto sa barko. **11** Human sa tulo ka bulan namong pagpuyo didto sa Malta, misakay kami sa usa ka barko nga nagpasalipod didto niadtong panahona sa ting-unos. Kini nga barko gikan sa Alejandria. Ang marka niini sa dulong mao ang larawan sa kaluha nga dios. **12** Gikan sa Malta miagi kami sa siyudad sa Siracusa ug tulo kami ka adlaw didto. **13** Gikan didto milawig kami hangtod nga nakaabot kami sa Regio. Sa sunod nga adlaw mihuyop ang hanging habagat, ug sulod sa duha ka adlaw nakaabot kami sa lungsod sa Puteoli. **14** Didto nakakita kami ng mga magtutuo. Mihangyo sila kanamo nga magpabilin una didto kanila sulod sa usa ka semana. Pagkahuman, milahos kami sa Roma. **15** Pagkadungog sa mga kaigsoonan sa Roma nga miabot na kami, gisugat nila kami sa Taboan ni Apio ug sa Tres Tabernas. Sa dihang nakita ni Pablo ang mga kaigsoonan nagpasalamat siya sa Dios ug nalig-on ang iyang kaugalingon. **16** Sa pag-abot namo sa Roma, gitugotan si Pablo nga mopuyo bisan asa niya gusto, nga adunay usa ka sundalo nga magbantay kaniya. **17** Paglabay sa tulo ka adlaw

gipatawag ni Pablo ang mga kadagkoan sa mga Judio sa Roma. Sa dihang natigom na sila, miingon si Pablo, “Mga kaigsoonan, bisan wala akoy nahimo batok sa atong isigka-Judio o sa mga tulomanon sa atong mga katigulangan, gidakop nila ako sa Jerusalem ug gisumbong sa gobyerno sa Roma. 18 Giimbistigar ako sa mga opisyal nga Romanhon, ug sa dihang nahibaloan nila nga wala akoy nahimong daotan nga angayng hukman ug kamatayon, buhian unta nila ako. 19 Apan gibabagan kini sa mga Judio, busa napugos ako nga modangop sa Emperador, bisan tuod wala akoy kaso nga ipahamtang batok sa akong mga kaigsoonang mga Judio. 20 Mao kini nga gipatawag ko kamo, aron makasulti ako kaninyo, kay kinadenahan ako karon tungod kay nagtuo ako sa gilaoman sa katawhan sa Israel.” 21 Miingon sila kang Pablo, “Wala kami makadawat ug sulat nga gikan sa Judea mahitungod kanimo. Ang atong kaigsoonang mga Judio nga miabot dinhi gikan sa Jerusalem wala usab makadalag balita o daotang sulti batok kanimo. 22 Apan gusto usab namo nga madunggan kon unsa ang imong ikasulti, kay nahibaloan namo nga bisan asang lugara dili maayo ang gisulti sa mga tawo mahitungod sa grupo nga imong giapilan.” 23 Busa nagsabot-sabot sila kon unsang adlaw sila magtigom. Pag-abot sa adlaw nga ilang gikasabotan mas daghang mga tawo kaysa una ang miapil sa panagtigom didto sa balay nga gisakan ni Pablo. Gikan sa buntag hangtod sa gabii ang pagsaysay ni Pablo. Gipamatud-an niya kanila ang mahitungod sa paghari sa Dios, ug gisulti niya kanila ang mahitungod kang Jesus pinaagi sa mga sinulat ni Moises sa Kasugoan ug sa mga sinulat sa mga propeta aron motuo sila kaniya. 24 Mituo ang uban sa iyang gipanulti, apan ang uban wala motuo. 25 Tungod kay dili sila magkasinabot, mipauli sila. Apan sa wala pa sila makapauli, aduna pay gisulti si Pablo kanila. Miingon siya, “Wala gayod masayop ang gisulti sa Espiritu Santo sa atong mga katigulangan pinaagi kang Propeta Isaias. 26 Kay nag-ingon siya: “Adtoi ug sultihi kining mga tawhana nga bisan kung naminaw gayod sila dili sila makasabot, ug bisan kung nagtutok gayod sila dili sila makakita, 27 tungod kay gahig ulo kining mga tawhana. Gisampongan nila ang ilang mga dalunggan, ug gipiyong nila ang ilang mga mata. Kay kon wala nila kini himoa, makakita unta ang ilang mga mata ug makadungog ang ilang mga dalunggan, ug masabtan nila kon unsa ang husto, ug moduol sila

kanako, ug ayohon ko sila.’ 28 “Gusto pud nakong isulti kaninyo nga ang pulong sa Dios mahitungod sa kaluwasan gibalita na sa mga dili Judio; ug maminaw gayod sila.” [29 Pagsulti niadto ni Pablo namauli ang mga Judio nga nagkainitay ang ilang panaglalalis.] 30 Sa sulod sa duha ka tuig mipuyo si Pablo sa balay nga iyang giabangan. Ug gidawat niya ang tanan nga mibisita kaniya. 31 Gitudloan niya sila mahitungod sa paghari sa Dios ug mahitungod kang Ginoong Jesu-Cristo. Wala gayod siya mahadlok sa iyang pagpanudlo ug walay nagpugong kaniya.

Mga Taga-Roma

1 Ako si Pablo nga alagad ni Cristo Jesus ang nagsulat niini. Pinili sa Dios nga mahimong apostol aron magwali sa iyang Maayong Balita. **2** Kining Maayong Balita gisaad sa Dios kaniadto pinaagi sa iyang mga propeta, ug nasulat kini sa Balaan nga Kasulatan. **3** Mao kini ang balita mahitungod sa iyang Anak nga si Jesu-Cristo nga atong Ginoo: sa iyang pagkatawhanon, kaliwat siya ni Haring David; ug sa iyang espirituhanong pagkabalaan, napamatud-an nga siya Anak sa Dios sa gamhanan nga pamaagi sa dihang nabanhaw siya gikan sa mga patay. **5** Pinaagi kang Cristo nadawat namo ang grasya nga mahimong apostol aron masultihan ang tanang mga tawo sa husto nga pagtuo ug pagtuman kaniya. Gibuhat namo kini alang kaniya. **6** Ug kamo nga mga tumutuo nga dili Judio diha sa Roma kauban usab kamo sa mga tawo nga iyang gitawag aron mahimong mga sumusunod ni Jesu-Cristo. **7** Kining akong sulat alang kaninyo diha sa Roma nga gihigugma sa Dios ug gitawag nga mahimong iyang piniling katawhan. **8** Una sa tanan nagpasalamat ako sa akong Dios pinaagi kang Jesu-Cristo alang kaninyong tanan, kay ang inyong pagtuo gipanugilon sa tibuok kalibotan. **9** Kanunay akong nag-ampo alang kaninyo, ug nasayran kini sa Dios nga akong gialagaran sa tibuok kong kasing-kasing pinaagi sa akong pagwali sa Maayong Balita mahitungod sa iyang Anak. **10** Kanunay akong nag-ampo sa Dios nga kon mahimo itugot niya nga makaanha ako diha kaninyo. **11** Nangandoy gayod ako nga makita ko kamo aron ikapaambit ko kaninyo ang mga grasya nga espirituhanon nga makapalig-on kaninyo. **12** Ang buot kong ipasabot, nga magdinasigay kita pinaagi sa akong pagtuo ug sa inyong pagtuo. **13** Mga igsoon, gusto ko nga masayran ninyo nga kadaghan na ako magplano pagduaw kaninyo apan adunay nakababag kanako. Buot usab akong makapangani diha kaninyo ingon sa akong gibuhat sa ubang mga dili Judio. **14** Kay aduna akoy katungdanan sa pagsangyaw sa tanang mga tawo, sa mga tawong sibilisado ug sa mga dili, sa mga adunay kaalam ug sa mga walay alamag. **15** Busa dako gayod ang akong tinguha nga makawali usab sa Maayong Balita diha kaninyo sa Roma. **16** Dili nako ikaulaw ang pagsangyaw sa Maayong Balita. Kay mao kini ang gahom sa Dios sa pagluwas sa tanan

nga nagtuo, una sa mga Judio, ug sunod sa mga dili Judio. **17** Kay gipadayag sa Maayong Balita nga gipakamatarong sa Dios ang mga tawo pinaagi lang gayod sa pagtuo. Sumala sa Kasulatan, “Ang tawo nga gipakamatarong sa Dios tungod sa iyang pagtuo adunay kinabuhi.” **18** Gipadayag sa atong Dios sa langit ang iyang kapungot sa mga daotang buhat sa mga tawo nga sukwahi sa iyang kabubut-on. Ang mga daotan nilang binuhatan mao ang nagpugong kanila sa pag-ila sa kamatuoran. **19** Kay mahimo man unta nilang masayran ang mahitungod sa Dios tungod kay gipakita kini sa Dios kanila. **20** Tinuod nga dili nato makita ang Dios, apan sukad pa sa pagmugna sa kalibotan, ang iyang walay kataposan nga gahom ug pagka-Dios gipadayag na pinaagi sa mga butang nga iyang gibuhat. Busa wala silay ikabalibad kaniya. (aidios g126) **21** Bisan nasayran nila nga adunay Dios, wala sila magpasidungog ug magpasalamat kaniya. Hinuon, nahimong walay kapuslanan ang ilang mga panghuna-huna. Nangitngitan ang ilang mga salabotan mahitungod sa kamatuoran. **22** Nag-ingon sila nga sila mga maalamon, apan ang tinuod nahimo silang mga buang-buang. **23** Kay wala sila magsimba sa Dios nga walay kamatayon, kondili sa mga binuhat nga dios-dios nga sama sa dagway sa mga tawo nga adunay kamatayon, mga langgam, mga mananap nga upat ang tiil, ug mga mananap nga nagkamang. **24** Tungod sa ilang pagkabuang-buang gipasagdan sila sa Dios sa pagbuhat sa mga malaw-ay nga mga butang nga ilang nagustohan, busa makauulaw ang ilang gibuhat ngadto sa ilang isigka-lalaki o isigka-babaye. **25** Giilisan nila ug bakak ang kamatuoran mahitungod sa Dios. Gisimba nila ug gialagaran ang mga binuhat sa Dios, ug dili ang Magbubuhat nga dalaygon sa walay kataposan. Amen! (aiōn g165) **26** Tungod sa gibuhat sa mga tawo, gipasagdan na lang sila sa Dios ngadto sa makauulaw nga mga kailibgon. Bisan gani ang mga babaye wala magsubay sa naandang paggamit sa ilang pagkababaye. **27** Mao usab ang mga lalaki, wala na sila makighilawas sa mga babaye, nga mao ang nahisubay sa kinaiyahan, kondili ang ilang kaibog anaa na sa ilang isigka-lalaki. Makauulaw ang ilang gibuhat sa ilang isigka-lalaki. Ug tungod niining gibuhat nila nga sala, silotan sila sa Dios sa silot nga angay gayod kanila. **28** Tungod kay dili sila moila sa Dios, gipasagdan niya sila sa ilang kaugalingong hunahuna nga dili makapili sa husto. Busa gibuhat nila ang mga butang nga dili

angayng buhaton. **29** Nahimo silang ulipon sa tanan nga matang sa kadaotan, kangil-ad, kahakog, ug kasina. Anaa usab kanila ang pagpatay, panag-away, pagpanglimbong, ug ang paghuna-huna sa pagbuhat ug daotan batok sa ilang isigka-tawo. Naglinibakay sila **30** ug nagdaot sa dungog sa ilang isigka-tawo. Nasuko sila sa Dios, walay pagtahod sa ilang isigka-tawo, garboso, hambogiro, ug nangita silag pamaagi sa pagbuhat ug daotan. Dili sila motuman sa ilang mga ginikanan, **31** mga hungog, dili kasaligan, ug walay kaluoy bisan pa sa ilang kaugalingong pamilya. **32** Nasayod sila nga ang Dios nag-ingon nga ang mga tawo nga nagbuhat niini nga mga sala angay nga silotan sa kamatayan, apan gipadayon gihapon nila ang ilang gibuhat. Ug dili kay kana lang, malipay pa gayod sila kon aduna silay makita nga nagbuhat ug sama sa ilang gibuhat.

2 Unya, makaingon ka nga angay silang silotan sa Dios kay hilabihan kadaotan ang ilang gibuhat. Apan ikaw nga nag-ingon niana naghukom usab sa imong kaugalingon, kay ikaw nga naghukom sa uban nagbuhat usab sa samang butang. **2** Nasayran nato nga matarong ang paghukom sa Dios sa mga tawo nga naghimo ug daotan. **3** Apan kinsa ka ba nga mohukom sa uban tungod sa ilang binuhatan nga mao man usab ang imong gibuhat? Tingali naghuna-huna ka nga tungod kay ang Dios maayo, mainantuson, ug mapailubon, makalikay ka sa iyang paghukom. Wala ka ba masayod nga ang kaayo sa Dios naghatag ug kahigayonan nga maghinulsol ka? **5** Apan tungod kay gahi kag ulo ug dili ka maghinulsol, gidugangan mo ang imong silot sa pag-abot sa adlaw nga ang Dios maghukom. Nianang adlawwa makita sa tanan nga matarong ang iyang paghukom. **6** Kay ang Dios magbalos sa tagsa-tagsa sumala sa iyang mga binuhatan. **7** Adunay mga tawo nga nagpadayon sa pagbuhat ug maayo tungod kay gitinguha nila nga dayegon sila sa Dios, pasidunggan, ug hatagan ug kinabuhi nga walay kataposan. Kana nga mga tawo hatagan gayod ug kinabuhi nga walay kataposan. (aiōnios g166) **8** Apan aduna puy mga tawo nga kaugalingon lang nila ang ilang gihuna-huna ug nagsalikway sa kamatuoran ug nagsunod sa daotan. Matagamtaman niining mga tawhana ang kapungot ug kasuko sa Dios. **9** Kay ang tanang mga tawo nga nagbuhat ug daotan mag-antos gayod, una ang mga Judio ug sunod ang mga dili Judio.

10 Apan ang mga tawo nga nagbuhat ug maayo, dayegon ug pasidunggan sa Dios, ug mamaayo ang ilang kahimtang, una ang mga Judio ug sunod ang mga dili Judio. **11** Kay ang Dios walay pinalabi. **12** Ang mga tawo nga nagbuhat ug sala malaglag, bisan wala sila masayod mahitungod sa Kasugoan ni Moises. Ang mga tawo nga nakahibalo sa Kasugoan ni Moises apan nagpadayon sa pagbuhat ug sala, hukman usab sa Dios, apan ang Kasugoan gayod ang iyang basihan sa paghukom kanila. **13** Kay ang gipakamatarong sa Dios mao ang nagtuman sa Kasugoan ug dili ang nagpaminaw lamang. **14** Ang mga dili Judio wala masayod sa Kasugoan ni Moises. Apan kon gibuhat nila ang nasulat diha sa Kasugoan, nagpamatuod lang nga bisan wala sila masayod sa Kasugoan, nasayran nila kon unsa ang husto nga buhaton. **15** Ang ilang gibuhat nga maayo nagpakita nga ang gitudlo sa Kasugoan anaa sa ilang kasing-kasing. Kay ang ilang konsensya apil ang ilang mga panaghisgotay nagpamatuod kon husto o dili ang ilang gibuhat. **16** Ug sumala sa Maayong Balita nga akong gitudlo, kana ipahinumdom kanila ni Jesu-Cristo sa adlaw nga siya pahukmon sa Dios sa tanang mga tawo. Hukman niya ang tanang mga tinago diha sa ilang kinabuhi. **17** Kamo nga nag-ingon nga kamo mga Judio, nagsalig kamo sa Kasugoan ug nagpasigarbo pa nga haduol kamo sa Dios. **18** Nasayran ninyo kon unsa ang kabubut-on sa Dios ug kon unsa ang labing maayo nga buhaton, tungod kay natun-an ninyo kini diha sa Kasugoan. **19** Nagsalig kamo nga makatudlo kamo sa mga buta ug makahatag ug kahayag ngadto sa mga nahisalaag sa kangitngit. **20** Nagsalig usab kamo nga magtutudlo kamo sa mga tawo nga luya ug salabotan ug sa mga tawo nga bata pa sa kahibalo mahitungod sa Dios. Mao kana ang inyong huna-huna tungod kay nagdahom kamo nga nasayran ninyo ang hingpit nga kaalam ug kamatuoran pinaagi sa Kasugoan. **21** Nagtudlo kamo sa uban, apan wala ninyo tudloi ang inyong kaugalingon. Nagtudlo kamo nga dili mangawat, apan nangawat kamo. **22** Nagtudlo kamo nga dili manapaw, apan maoy inyong gibuhat. Nalaw-ayan gayod kamo sa mga rebulto nga gimimba sa mga dili Judio, apan nangawat kamo diha sa ilang mga templo. **23** Nagpasigarbo kamo nga anaa kaninyo ang Kasugoan sa Dios, apan ginapakaulawan ninyo ang Dios tungod sa inyong paglapas sa Kasugoan. **24** Ang Kasulatan nag-ingon, “Tungod kaninyo nga

mga Judio, gipasipalahan sa mga dili Judio ang Dios.” **25** Nagsalig kamo nga kamo pinili sa Dios tungod sa inyong pagkatinuli. Ang pagkatinuli aduna ray kapuslanan kon tumanon ninyo ang Kasugoan. Apan kon wala ninyo kini tumana sama lang kamo sa mga dili Judio nga dili tinuli. **26** Ug mao usab sa mga dili tinuli: kon sila nagtuman sa Kasugoan, giila usab sila sa Dios nga mga tinuli. **27** Busa kamong mga Judio ipakadaotan sa mga dili Judio tungod kay ginalapas ninyo ang Kasugoan, bisan anaa kaninyo kining sinulat nga Kasugoan ug bisan tinuli kamo. Sila nagtuman sa Kasugoan bisag dili sila tinuli. **28** Hinuon kinsa ba gayod ang tinuod nga Judio ug tinuod nga tinuli? Dili ang tawo kansang mga ginikanan Judio ug kansang pagkatinuli lawasnon lang. **29** Ang tinuod nga Judio mao ang tawo nga nagbag-o sa iyang kinabuhi pinaagi sa tabang sa Espiritu ug dili tungod kay natuli siya sumala sa Kasugoan. Ang tawo nga sama niana gidayeg sa Dios bisan wala siya dayega sa mga tawo.

3 Kon mao kana, tingali mangutana kamo kon aduna bay pagkabintaha ang pagka-Judio o unsa bay pulos sa pagkatinuli? **2** Tinuod nga nakabintaha ang mga Judio sa daghang mga butang. Una sa tanan, gitugyan kanato ang pulong sa Dios. **3** Unsaon man kung ang uban wala nagmatinud-anon sa pagtuman sa Dios? Nagpasabot ba kini nga dili usab magmatinud-anon ang Dios sa pagtuman sa iyang mga saad? **4** Bisan kon ang tanang mga tawo bakakon, ang Dios kasaligan gihapon sa iyang mga pulong. Sama sa giingon sa Kasulatan: “Mapamatud-an nga matarong ang imong gipanulti, ug kanunayng mogawas nga husto ang imong paghukom.” **5** Unya, tingali adunay moingon, “Kon pinaagi sa among gibuhat nga daotan makita ang kaayo sa Dios, dili matarong ang Dios kon silotan niya kami.” Kana nga mga pulong binuang. **6** Dili kana mahimo! Tungod kay kon dili matarong ang Dios, unsaon man niya paghukom sa mga tawo dinhi sa kalibotan? **7** Tingalig aduna pa gayoy moingon, “Kon pinaagi sa akong pagpamakak mogawas nga dili bakakon ang Dios ug pinaagi niini madayeg siya, nganong silotan pa man ako ingon nga makasasala?” **8** Kana nga pagpangatarungan nagpasabot nga maayo ang paghimo ug daotan aron madayag ang maayo. Sumala sa mga tawo nga gustong modaot kanamo, mao kini ang among gitudlo. Kining mga tawhana angayan gayod nga silotan sa Dios. **9** Tingali

naghuna-huna kitang mga Judio nga mas maayo kita kaysa mga dili Judio. Dili kana tinuod! Gipadayag ko na nga ang tanan, Judio man o dili, makasasala. **10** Kay mao gayod kini ang giingon sa Kasulatan: “Wala gayoy bisan usa nga matarong; **11** Wala gayoy bisan usa nga nakasabot mahitungod sa Dios, ug wala gayoy nagtinguha sa pag-ila kaniya. **12** Ang tanan misimang sa tinuod nga dalan ug nahimong walay kapuslanan sa Dios. Wala gayoy bisan usa nga nagbuhat ug maayo.” **13** “Ang ilang tutunlan sama sa abli nga lubnganan nga baho, kay pulos pagpanglimbong ang naggawas sa ilang mga baba.” “Kon mosulti sila, ang ilang dila sama kalala sa bitin.” **14** “Ang naggawas sa ilang mga baba pulos sakit nga mga pagtunglo.” **15** “Sa gamay lang nga hinungdan mopatay dayon sila. **16** Bisan asa sila moadto nagbilin silag kadaot ug kalisod. **17** Wala silay nasayran sa pagkinabuhing malinawon.” **18** “Ug wala gayod silay kahadlok sa Dios.” **19** Karon, nasayran nato nga ang tanang giingon sa Kasugoan alang kanato nga mga Judio nga nagkinabuhi ilalom sa Kasugoan. Busa dili kita makaingon nga dili kita silotan. Ang tanan manubag sa Dios tungod sa ilang mga sala. **20** Kay wala gayoy tawo nga mahimong matarong atubangan sa Dios pinaagi sa pagtuman sa Kasugoan. Ang Kasugoan gihatag sa tawo aron ipakita nga siya makasasala. **21** Apan karon gipadayag na kon unsaon sa Dios pagmatarong ang tawo. Kini dili pinaagi sa pagtuman sa Kasugoan. Ang Kasugoan gayod ug ang sinulat sa mga propeta nagpamatuod niini. **22** Gipakamatarong sa Dios ang tawo pinaagi sa pagtuo kang Jesu-Cristo, kay ang Dios walay pinalabi. Busa si bisan kinsa nga motuo kang Jesu-Cristo pakamatarungan niya. **23** Kay ang tanang mga tawo nagpakasala ug dili takos atubangan sa himaya Dios. **24** Apan tungod sa grasya sa Dios gipakamatarong kita pinaagi kang Cristo Jesus nga nagtubos kanato, ug kini gasa sa Dios kanato. **25** Gipadala siya sa Dios dinhi sa kalibotan aron ihalad ang iyang kinabuhi aron mawala ang kasuko sa Dios kanato, ug pinaagi sa iyang dugo mapasaylo kita sa atong mga sala kon motuo kita kaniya. Gibuhat kini sa Dios sa pagpakita nga siya matarong. Kay kaniadto gipalabay lang niya ang atong mga sala tungod kay mainantuson siya. Angay na unta kita nga silotan. **26** Apan karon gihalad na niya ang kinabuhi ni Cristo aron ipakita nga siya matarong. Tungod niining gibuhat sa Dios madayag nga matarong siya bisan sa pagpakamatarong niya

kang bisan kinsa nga nagtuo kang Jesus. 27 Busa wala gayoy bisan kinsa nga makapasigarbo. Kon gipakamatarong kita sa Dios tungod sa atong pagtuman sa Kasugoan, makapasigarbo kita. Apan ang tinuod, dili kita makapasigarbo tungod kay gipakamatarong kita sa Dios pinaagi sa atong pagtuo. 28 Kay nagtuo kita nga gipakamatarong sa Dios ang tawo pinaagi sa pagtuo ug dili pinaagi sa iyang pagtuman sa Kasugoan. 29 Kon dili kini tinuod, Dios lang siya sa mga Judio ug dili Dios sa mga dili Judio. Apan Dios usab siya sa mga dili Judio, 30 kay adunay usa lamang ka Dios. Ug pakamatarongon niya ang mga Judio kon sila motuo kang Jesus, ug ingon man ang mga dili Judio kon motuo usab sila kang Jesus. 31 Kini wala nagkahulogan nga gisalikway nato ang Kasugoan tungod sa atong pagtuo, gituman hinuon nato ang iyang katuyoan.

4 Ingon nga panig-ingnan sa pagpakamatarong sa Dios sa mga tawo, tan-awa ninyo si Abraham nga amahan nato nga mga Judio. 2 Kon gipakamatarong sa Dios si Abraham tungod sa iyang mga binuhatan, unta aduna siyay ikapasigarbo. Apan ang tinuod, wala siyay ikapasigarbo sa Dios. 3 Nasayran nato kini tungod kay ang Kasulatan nag-ingon, “Mituo si Abraham sa Dios ug tungod sa iyang pagtuo gipakamatarong siya sa Dios.” 4 Ang tawo nga nagtrabaho suholan. Ang suhol dili maisip nga gasa tungod kay iya kining gihagoan. 5 Apan gipakamatarong kita sa Dios tungod sa atong pagtuo kaniya nga nagpakamatarong sa makasasala, ug dili tungod sa atong mga binuhatan. 6 Mao usab kini ang buot ipasabot ni David sa dihang miingon siya nga bulahan ang tawo nga gipakamatarong sa Dios dili tungod sa iyang mga binuhatan. 7 Siya miingon: “Bulahan ang mga tawo kansang mga sala gipasaylo ug wala na hinumdomi sa Dios. 8 Bulahan ang tawo kansang mga sala dili na isipon sa Ginoo batok kaniya.” 9 Kining mga panalangin alang lamang ba sa mga Judio o alang usab sa mga dili Judio? Nasayran nato kini tungod kay gisulti na namo nga, “Mituo si Abraham sa Dios ug tungod sa iyang pagtuo gipakamatarong siya sa Dios.” 10 Kanus-a ba kini nahitabo? Nahimo ba siyang matarong niadtong gituli na siya o sa wala pa siya matuli? Klaro gayod nga gidawat sa Dios si Abraham sa wala pa siya matuli! 11 Gituli siya isip timailhan nga gipakamatarong na siya sa Dios tungod sa iyang pagtuo sa wala pa siya

matuli. Mao nga si Abraham nahimong amahan sa tanan nga dili Judio apan nagtuo sa Dios; ug tungod sa ilang pagtuo gipakamatarong sila sa Dios. 12 Si Abraham amahan usab sa mga tinuli, dili tungod sa ilang pagkatinuli, kondili tungod sa ilang pagtuo nga sama sa pagtuo sa atong amahan nga si Abraham sa dihang wala pa siya matuli. 13 Kaniadto, nagsaad ang Dios kang Abraham ug sa iyang mga kaliwat nga ang kalibotan mahimong ila. Gisaad kini dili tungod kay gituman ni Abraham ang Kasugoan, kondili tungod kay gipakamatarong siya pinaagi sa iyang pagtuo. 14 Kon ang mga nasakop sa Kasugoan mao lang ang makadawat sa gisaad sa Dios, nan, walay kapuslanan ang atong pagtuo sa Dios ug kawang lang ang iyang saad. 15 Ang Kasugoan mao ang hinungdan kon ngano nga adunay pagsilot gikan sa Dios. Kon walay Kasugoan, wala usay kalapasan. 16 Busa ang saad sa Dios gibasi sa pagtuo, aron mahimong gasa gikan sa Dios ug masiguro nga kini madawat sa tanang mga kaliwat ni Abraham, dili lamang sa mga Judio nga nasakop sa Kasugoan kondili sa mga dili Judio nga nagtuo usab sama kang Abraham. Kay si Abraham mao ang amahan sa tanan nga nagtuo, Judio man o dili. 17 Nag-ingon ang Kasulatan, “Gihimo ka nako nga amahan sa daghang mga nasod.” Busa sa atubangan sa Dios, siya atong amahan. Ug ang Dios nga gituohan ni Abraham mao usab ang Dios nga naghatag ug kinabuhi sa mga patay ug nagbuhat sa mga butang nga wala kaniadto. 18 Bisan wala na gayoy paglaom nga mahimong amahan, nagtuo gihapon si Abraham nga tumanon sa Dios ang iyang gisaad kaniya nga siya mahimong amahan. Busa tungod sa iyang pagtuo, nahimo siyang amahan sa daghang mga nasod, sumala gayod sa giingon sa Dios kaniya. 19 Niadtong panahona si Abraham, mga 100 na ka tuig ang edad, ug nasayod siya nga tigulang na siya ug imposible na nga makapaanak pa. Nasayod usab siya nga ang iyang asawa nga si Sara dili manganak tungod kay baog kini. Apan lig-on ang iyang pagtuo sa Dios. 20 Wala gayod siya magduha-duha sa saad sa Dios, hinuon mituo siya niini. Busa gilig-on siya diha sa iyang pagtuo, ug gidayeg niya ang Dios. 21 tungod kay misalig gayod siya nga makahimo ang Dios pagtuman sa iyang gisaad. 22 Busa tungod sa pagtuo ni Abraham gipakamatarong siya sa Dios, 23 sumala sa nasulat sa Kasulatan. Apan kining pulong, “Gipakamatarong siya,” gisulat dili lang alang kang Abraham, 24 kondili

alang usab kanato. Pakamatarungon usab kita kon nagtuo kita sa nagbanhaw sa atong Ginoong Jesus. 25 Gipatay si Ginoong Jesus tungod sa atong mga sala, ug gibanhaw siya aron pakamatarungon kita.

5 Busa, tungod kay gipakamatarong na man kita pinaagi sa pagtuo kang Jesu-Cristo, maayo na ang atong relasyon sa Dios. Nahitabo kini tungod sa gibuhat sa atong Ginoong Jesu-Cristo. 2 Pinaagi kaniya ug tungod sa atong pagtuo nakadawat kita niini nga grasya, ug malipayon kita diha sa paglaom nga makaambit kita sa iyang pagkahalangdon. 3 Ug dili kay kana lang, nalipay usab kita taliwala sa atong mga pag-antos, kay nasayod kita nga pinaagi sa mga kalisod mahimo kitang mainantuson. 4 Ug kon mainantuson kita malipay ang Dios kanato, ug kon ang Dios malipay kanato aduna kitay paglaom nga maayo ang atong kaugmaon. 5 Ug dili mahitabo nga dili nato madawat ang atong gilaoman tungod kay pinaagi sa Espiritu Santo nga gipadala kanato, nasayran nato nga gihigugma kita sa Dios. 6 Hunahunaa ra gud ninyo ang paghigugma sa Dios kanato. Sa dihang wala kitay mahimo aron makalikay sa silot, gihatag ni Cristo ang iyang kinabuhi alang kanatong mga makasasala sa panahon nga gitakda sa Dios. 7 Talagsaon nga mahitabo nga adunay mamatay alang sa tawo nga matarong. Tingali adunay magpakamatay alang sa maayo nga tawo, 8 apan si Cristo namatay alang kanato bisan pa ug makasasala kita. Sa ingon niini nga pamaagi gipakita sa Dios ang iyang paghigugma kanato. 9 Ug tungod kay gipakamatarong na kita karon sa Dios pinaagi sa dugo ni Cristo, makasiguro gayod kita nga tungod kang Cristo makalikay kita sa umaabot nga silot sa Dios. 10 Kaniadto mga kaaway kita sa Dios, apan pinaagi sa kamatayon sa iyang Anak nahibalik na ang atong maayo nga relasyon kaniya. Ug karon nga aduna kitay maayo nga relasyon sa Dios, labi pang luwason niya kita pinaagi sa kinabuhi ni Cristo. 11 Ug dili kay kana lang, malipayon usab kita karon sa atong relasyon sa Dios pinaagi sa atong Ginoong Jesu-Cristo. Pinaagi kaniya nahibalik na ang atong maayong relasyon sa Dios. 12 Ang sala nakasulod sa kalibotan tungod sa paglapas ni Adan sa sugo sa Dios, ug ang iyang sala nagdalag kamatayon. Busa miabot ang kamatayon sa tanang mga tawo, tungod kay ang tanan nakasala man. 13 Kay ania nang daan sa kalibotan ang sala sa wala pa ihatag sa Dios ang

Kasugoan ngadto sa mga tawo. Apan kon walay Kasugoan, ang sala dili isipon batok sa tawo. 14 Apan sukad sa panahon ni Adan hangtod sa panahon ni Moises, ang kamatayon naggahom na sa mga tawo bisan sa mga wala makasala pinaagi sa paglapas sa sugo sa Dios, sama sa gihimo ni Adan. Si Adan mao ang hulagway sa usa ka tawo nga umaabot. 15 Apan kining duha dili managsama, tungod kay ang gasa sa Dios dili ikatandi sa sala ni Adan. Tinuod nga ang sala ni Adan nagdalag kamatayon sa daghang mga tawo, apan labaw pa gayod niini ang grasya sa Dios nga mao ang gasa nga miabot sa daghang mga tawo pinaagi sa usa ka tawo nga si Jesu-Cristo. 16 Ang gasa sa Dios dili ikatandi sa sala ni Adan. Ang sala ni Adan nagdalag silot, apan tungod sa gihimo ni Cristo, gipakamatarong gihapon kita sa Dios bisan ug daghan ang atong gibuhat nga mga sala. 17 Kon tungod sa sala sa usa ka tawo nga si Adan ang tanan mamatay, nan, labaw pa gayod ang bunga sa gihimo sa usa ka tawo nga si Jesu-Cristo. Kay kadtong mga midawat sa dako nga grasya ug gasa sa Dios pinaagi kang Cristo gipakamatarong sa Dios, ug makaangkon silag kinabuhi. 18 Busa tungod sa sala sa usa ka tawo ang tanan gihukman nga silotan. Ug sa sama nga pamaagi, tungod sa matarong nga gihimo sa usa ka tawo gipakamatarong sa Dios ang tanan, ug hatagan sila ug kinabuhi. 19 Tungod sa usa ka tawo nga wala magtuman sa Dios daghan ang nahimong makasasala. Sa sama usab nga pamaagi, tungod sa pagtuman sa usa ka tawo daghan ang pakamatarungon sa Dios. 20 Gihatag sa Dios ang Kasugoan aron makita sa mga tawo nga daghan ang ilang kalapasan, ug kini midaghan pa gani tungod kay adunay Kasugoan. Apan bisan ug nagkadaghan ang sala, labaw pang midagaya ang grasya sa Dios. 21 Busa ingon nga ang sala naggahom sa tanang mga tawo ug nagresulta sa kamatayon, ang grasya sa Dios naggahom ug nagresulta sa kinabuhi nga walay kataposan. Kay tungod sa gihimo ni Jesu-Cristo nga atong Ginoo gipakamatarong na kita sa Dios. (aïonios g166)

6 Karon unsay atong ikasulti? Magpadayon ba kita sa pagpakasala aron madugangan pa gayod ang grasya sa Dios kanato? 2 Dili gayod! Dili mahimo nga magpadayon pa kita sa pagpakasala kay ang sala wala nay gahom kanato. 3 Nasayod kamo nga sa pagbautismo kanato sa paghiusa kang Cristo

Jesus nagkahulogan kini nga kauban usab kita sa iyang kamatayon. **4** Busa ang pagbautismo kanato nagpaila nga sa dihang naghatag sa iyang kinabuhi si Cristo, namatay usab kita ug gilubong uban kaniya, aron ingon nga si Cristo gibanhaw sa makagagahom nga Amahan, kita magkinabuhi usab sa bag-o nga kinabuhi. **5** Ug kon nahiusa kita kang Cristo sa iyang kamatayon, sigurado gayod nga makaangkon kitag bag-o nga kinabuhi sama sa nahitabo kaniya sa dihang siya gibanhaw. **6** Nasayran nato nga ang atong daang pagkatawo nga makasasala gilansang na didto sa krus uban ni Cristo aron mamatay. Mao kana nga dili kita angay nga maulipon sa sala. **7** Kay kon ang tawo patay na, luwas na siya sa gahom sa sala. **8** Ug kon kita namatay uban kang Cristo, nagtuo kita nga mabuhi usab kita uban kaniya. **9** Kay nasayod kita nga tungod kay si Cristo nabanhaw, dili na mahimo nga mamatay siya pag-usab. Wala nay gahom ang kamatayon kaniya. **10** Namatay siyag kausa lang gayod alang sa mga sala sa mga tawo, ug dili na gayod kini mausab. Buhi siya karon ug ang iyang pagkinabuhi alang sa Dios. **11** Busa tungod kay kamo anaa na kang Cristo Jesus, isipa ninyo nga ang inyong kaugalingon patay na sa gahom sa sala, ug karon nagkinabuhi na kamo alang sa Dios. **12** Ayaw na ninyo tugoti ang sala nga mogahom sa inyong lawas nga adunay kamatayon aron dili na kamo motuman sa lawasnong kailibgon. **13** Ayaw ninyo gamita ang bisan unsa nga bahin sa inyong lawas sa pagbuhat ug sala. Itugyan hinuon ninyo ang inyong tibuok nga lawas sa Dios aron gamiton niya sa maayo nga katuyoan. Buhata ninyo kini isip mga tawo nga tinubos gikan sa kamatayon ug gihatagan ug bag-ong kinabuhi. **14** Busa ang sala dili na angayng mogahom kaninyo, kay dili na man kamo ilalom sa Kasugoan, kondili ilalom na sa grasya sa Dios. **15** Unya, tungod kay kita dili na man ilalom sa Kasugoan kondili ilalom na sa grasya sa Dios, magpakasala pa ba kita? Dili gayod! **16** Dili ba mga ulipon man kita sa bisan unsa nga atong gituman? Busa kon naghimo kitag sala, mga ulipon kita sa sala ug ang resulta niini kamatayon. Apan kon nagtuman kita sa Dios, mga ulipon kita sa Dios ug ang resulta niini mao nga pakamatarungon niya kita. **17** Kaniadto mga ulipon kamo sa sala. Apan salamat sa Dios kay karon kinasing-kasing na ang inyong pagtuman sa mga kamatuoran nga gitudlo kaninyo. **18** Giluwas na kamo sa Dios gikan sa gahom sa sala, ug karon

ginasunod na ninyo ang matarong nga pagkinabuhi. **19** Gigamit ko isip panig-ingnan ang mahitungod sa pagkaulipon aron sayon ninyong masabtan ang akong buot ipasabot. Kaniadto gipaulipon ninyo ang inyong kaugalingon sa sala pinaagi sa paggamit ninyo sa inyong lawas sa paghimo sa mga malaway ug mga daotan nga buhat. Busa nahimo kamo nga daotan. Apan karon, itugyan ninyo ang inyong kaugalingon ingon nga mga ulipon sa matarong nga pagkinabuhi, ug mahimo kamo nga diosnon. **20** Sa dihang mga ulipon pa kamo sa sala, wala kamo magpakabana sa paghimo sa matarong. **21** Nan, unsa nga kaayohan ang inyong naani niadtong inyong pagkinabuhi kaniadto, nga gikaulaw na man ninyo karon? Ang gisangpotan niadtong mao ang kamatayon. **22** Apan karon giluwat na kamo gikan sa sala ug mga ulipon na kamo sa Dios. Ug ang inyong naani mao ang diosnon nga pagkinabuhi. Ang sangpotanan niini mao ang kinabuhi nga walay kataposan. (aiōnios g166) **23** Kay ang silot sa sala mao ang kamatayon, apan ang kinabuhi nga walay kataposan mao ang gasa sa Dios sa mga anaa kang Cristo Jesus nga atong Ginoo. (aiōnios g166)

7 Mga igsoon, nasayod kamo mahitungod sa Kasugoan, busa nasiguro ko nga masabtan ninyo ang akong ipahayag kaninyo nga ang Kasugoan adunay gahom lamang sa usa ka tawo kon kini buhi pa. **2** Sama ba sa babaye nga adunay bana. Sumala sa Kasugoan, ang babaye nahigot ngadto sa iyang bana samtang buhi pa ang iyang bana. Apan kon ang iyang bana patay na, makalingkawas na siya sa Kasugoan nga naghigot kaniya sa iyang bana. **3** Busa kon nakigpuyo siyag lain nga lalaki samtang buhi pa ang iyang bana, nakapanapaw siya. Apan kon ang iyang bana patay na ug mamana siya pag-usab, wala siya makalapaw sa Kasugoan, ug wala usab siya makapanapaw. **4** Busa, mga igsoon, sama usab niana ang nahitabo kaninyo. Wala nay labot kaninyo ang Kasugoan, kay namatay na man kamo pinaagi sa kamatayon ni Cristo. Iya na kamo ni Cristo nga nabanhaw, aron nga magkinabuhi kita nga mapuslanon sa pag-alagad sa Dios. **5** Sa dihang anaa pa kita sa atong daan nga pagkinabuhi, ang daotan nga mga kaibog mao ang naggahom kanato, ug misamot pa gani tungod sa Kasugoan. Ug tungod kay gihimo nato kadto, ang atong silot mao ang kamatayon. **6** Apan karon, tungod sa atong

pagkahiusa sa kamatayon ni Cristo, luwas na kita gikan sa Kasugoan nga nag-ulipon kanato. Ang atong pag-alagad sa Dios karon sumala na sa bag-ong kinabuhi nga resulta sa atong pagsunod sa Espiritu ug dili sa daan nga pagkinabuhi nga resulta sa atong pagsunod sa Kasugoan. 7 Kon mao kana, basig adunay moingon nga daotan diay ang Kasugoan. Wala ako mag-ingon nga kini daotan. Kay kon wala ang Kasugoan dili unta ako masayod kon unsa ang sala. Pananglitan, kon wala mag-ingon ang Kasugoan, “Ayaw pagpangibog,” dili unta ako masayod nga daotan diay ang pagpangibog. 8 Apan tungod sa sala nga anaa nang daan kanako, pagkasayod ko nga daotan diay ang pagpangibog, misamot pa gayod ang akong kaibog. Busa kon wala ang Kasugoan, dili unta kita masayod kon unsa ang sala. 9 Kaniadto, nagkinabuhi ako nga walay Kasugoan. Apan sa pagkasayod ko sa Kasugoan, nakita ko nga ako diay makasasala, ug didto nasayran ko nga ako diay hinukman na sa kamatayon. 10 Busa ang Kasugoan kansang katuyoan mao ang paghatag ug kinabuhi mao hinuon ang nagdala kanako sa kamatayon. 11 Kay ang Kasugoan mao ang gigamit sa sala nga anaa kanako aron mapahisalaag ako, ug ang resulta, nahukman ako sa kamatayon tungod kay dili ko kini masunod. 12 Ang Kasugoan balaan, ug ang tanang mga sugo niini balaan, matarong, ug maayo. 13 Nagkahulogan ba nga ang maayo naghatod kanako sa kamatayon? Dili! Gihukman ako tungod sa akong sala. Ug pinaagi niini nakita nato nga daotan gayod ang sala, kay gigamit niya ang maayo aron masilotan ako sa kamatayon. Busa pinaagi sa Kasugoan nga maayo, nadayag kon unsa kadaotan ang sala. 14 Nasayran nato nga ang Kasugoan espirituhanon. Apan ako tawhanon ug ulipon sa sala. 15 Wala ako makasabot sa akong gibuhahat. Kay ang mga butang nga buhat kong buhaton dili ko mabuhahat, apan ang mga butang nga dili ko buhat buhaton mao hinuon ang akong gibuhahat. 16 Ug kon wala ako makagusto sa akong gibuhahat nga daotan, nagkahulogan kini nga uyon ako nga husto ang Kasugoan. 17 Busa dili ako ang nagbuhahat sa daotan kondili ang sala nga ania kanako. 18 Kay nasayran ko nga dinhi kanako, sa akong tawhanon nga kinaiya, wala gayoy maayo, tungod kay bisag gusto ko nga magbuhahat ug maayo dili ko mabuhahat. 19 Busa, ang maayo nga buhat kong buhaton dili ko mabuhahat, apan ang daotan nga dili ko buhat buhaton mao hinuon ang akong gibuhahat. 20

Nan, kon gibuhahat ko ang dili ko buhat nga buhaton, kini nagkahulogan nga dili ako ang nagbuhahat niini kondili ang sala nga ania kanako. 21 Busa nakaamgo ako sa prinsipyo sa kinabuhi sa tawo, nga kon buhat kong magbuhahat ug maayo babagan ako sa akong daotang kinaiya. 22 Sa akong kinahiladman nalipay ako sa Kasugoan sa Dios, 23 apan dinhi sulod kanako adunay nagsugo nga magbuhahat ako ug sukwahi sa akong nasayran nga matarong. Giulipon ako sa akong daotang kinaiya. 24 Makaluluoy gayod ako! Kinsa ba ang makaluwas kanako niining makasasala kong pagkatawo nga naghatod kanako sa kamatayon? 25 Walay lain nga makaluwas kanako kondili ang Dios pinaagi sa atong Ginoong Jesu-Cristo! Salamat sa Dios! Mao kini ang akong kahimtang: ang akong huna-huna nagsunod sa Kasugoan sa Dios, apan ang akong lawas nagsunod sa daotan nga kinaiya nga makasasala.

8 Karon, ang mga anaa kang Cristo Jesus dili na silotan sa Dios. 2 Kay human kita mahiusa kang Cristo Jesus gigamhan na kita sa Espiritu nga naghatag ug kinabuhi. Busa luwas na kita gikan sa sala ug kamatayon nga naggahom kanato. 3 Ang Kasugoan dili makakuha sa gahom sa sala diha sa atong kinabuhi, tungod sa kahuyang sa atong tawhanon kinaiya. Ang Dios mao ang nagkuha sa gahom sa sala diha sa kinabuhi sa tawo. Gipadala niya dinhi sa kalibotan ang iyang Anak nga nahimong tawo sama kanatong mga makasasala aron mahimong halad alang sa atong mga sala. Ug diha sa iyang pagkatawhanon, gilaglag sa Dios ang gahom sa sala. 4 Gibuhahat niya kini aron nga ang gipatuman sa Kasugoan matuman dinhi kanato nga wala na magkinabuhi sumala sa atong tawhanon nga kinaiya kondili sumala sa Espiritu. 5 Ang mga tawo nga nagkinabuhi sumala sa ilang tawhanon nga kinaiya walay lain nga gihuna-huna kondili ang kagustohan sa ilang tawhanon nga kinaiya, apan ang mga tawo nga nagkinabuhi sumala sa pagtultol sa Espiritu walay lain nga gihuna-huna kondili ang nahimutan sa Espiritu. 6 Kon ang panghuna-huna sa tawo gigamhan sa iyang tawhanon nga kinaiya, mosangpot kini sa kamatayon. Apan kon ang nahimutan sa Espiritu mao ang iyang kanunay nga gihuna-huna, makaangkon siyag kinabuhi ug kalinaw. 7 Kaaway sa Dios ang tawo kansang panghuna-huna gigamhan sa iyang tawhanon nga kinaiya, kay wala siya

magtuman sa Kasugoan sa Dios, ug ang tinuod dili siya makatuman niini. **8** Ang mga tawo nga nagsunod sa ilang tawhanon nga kinaiya dili gayod makapalipay sa Dios. **9** Apan kamo dili na ilalom sa gahom sa inyong tawhanon nga kinaiya. Kay kon ang Espiritu nagpuyo diha kaninyo, gigamhan na kamo sa Espiritu. Ang tawo nga wala diha kaniya ang Espiritu ni Cristo dili iya ni Cristo. **10** Apan tungod kay si Cristo anaa kaninyo, bisan mamatay ang inyong lawas tungod sa sala, mabuhi gihapon ang inyong espiritu tungod kay gipakamatarong kamo sa Dios. **11** Unya, tungod kay ang Espiritu nga nabanhaw kang Jesus anaa kaninyo, siya nga nabanhaw kang Cristo mao usab ang maghatag ug kinabuhi sa inyong mga lawas nga adunay kamatayon. Buhaton niya kini pinaagi sa Espiritu nga nagpuyo diha kaninyo. **12** Busa mga igsoon, kinahanglan sundon nato ang Dios ug isalikway nato ang atong tawhanon nga kinaiya. **13** Kay kon magkinabuhi kamo sumala sa inyong tawhanon nga kinaiya, mamatay kamo. Apan kon pinaagi sa Espiritu isalikway ninyo ang daotang binuhatan, mabuhi gayod kamo. **14** Ang mga ginatultolan sa Espiritu sa Dios mao ang tinuod nga mga anak sa Dios. **15** Kay ang Espiritu nga inyong nadawat wala maghimo kaninyo nga mahadlokon sama sa inyong gibati kaniadto sa dihang mga ulipon pa kamo, hinuon naghimo kini kaninyo nga mga anak sa Dios. Karon, pinaagi sa Espiritu makatawag na kita sa Dios nga, "Abba, Amahan." **16** Ang Espiritu uban sa atong espiritu mao ang nagpamatuod nga kita mga anak sa Dios. **17** Ug tungod kay kita mga anak na sa Dios, mga manununod kita sa mga butang nga gitagana sa Dios alang kanato. Mga manununod kita kauban ni Cristo. Kay kon nag-antos kita karon sama sa pag-antos ni Cristo kaniadto, moabot ang adlaw nga pasidunggan usab kita uban kaniya. **18** Alang kanako, ang mga pag-antos karon dili ikatandi sa maayo kaayo nga kahimtang nga maangkon nato unya sa umaabot. **19** Kay ang tanang binuhat sa Dios naghinam-hinam gayod nga nagpaabot sa higayon nga ipadayag na sa Dios ang iyang mga anak. **20** Kay ang tanan nga binuhat sa Dios wala makakab-ot sa iyang katuyoan alang kanila. Nahitabo kini dili tungod sa ilang kaugalingong kabubut-on kondili tungod kay mao kini ang pagbuot sa Dios. Apan aduna pay paglaom, **21** kay moabot ang adlaw nga ang mga binuhat sa Dios maluwas gikan sa pagkamadunoton ug mahimutang sa nindot kaayo nga kagawasan sa mga anak sa Dios. **22** Nasayran nato nga hangtod karon ang tanan nga binuhat sa Dios nag-agulo sa kasakit sama sa babaye nga manganakay. **23** Bisan kita nga nakadawat sa Espiritu nga mao ang una nga gasa sa Dios nag-agulo usab sa kasakit samtang nagpaabot kita sa adlaw nga ang atong mga lawas bag-ohon sa Dios ug mahingpit ang atong katungod isip iyang mga anak. **24** Naluwas na kita ug nagpaabot na lang nga mahingpit kini nga kaluwasan. Ang paglaom dili na matawag nga paglaom kon anaa na ang gilaoman. Kay kinsa ba ang maglaom sa anaa na? **25** Apan kon naglaom kita sa mga butang nga wala pa kanato, naghulat kita nga mapailubon. **26** Ug tungod kay maluya kita, ang Espiritu nagtabang kanato. Dili kita kahibalo kon unsa gayod ang angay nato nga i-ampo; mao nga ang Espiritu naghangyo sa Dios alang kanato uban sa mga pag-agulo nga dili malitok. **27** Ug tungod kay nasayod ang Dios kon unsa ang sulod sa kasing-kasing sa tawo, nasayod usab siya sa huna-huna sa Espiritu. Kay ang Espiritu Santo naghangyo sa Dios alang sa iyang mga anak, sumala sa kabubut-on sa Dios. **28** Nasayod kita nga ang tanang panghitabo gibuhat sa Dios alang sa kaayohan sa mga naghigugma kaniya nga iyang mga pinili sumala sa iyang katuyoan. **29** Kay sukad pa kaniadto, nasayran na sa Dios kon kinsa ang iyang mahimong mga anak. Ug giplano na niyang daan nga mahisama sila sa iyang Anak nga si Jesus, aron siya ang mahimong kamagulangan sa daghang mga managsoon. **30** Busa ang mga tawo nga gipili na niyang daan gitawag usab niya; ug ang mga tawo nga iyang gitawag, iya usab nga gipakamatarong; ug ang iyang gipakamatarong, iya usab nga gipasidunggan. **31** Karon, kon huna-hunaon ta kini nga mga butang, makaingon kita nga ang Dios dapig gayod kanato, ug walay makabatok kanato. **32** Wala niya ihikaw ang iyang Anak, hinuon gihalad niya kini alang kanatong tanan. Kon gihatag niya ang iyang Anak, ihatag usab niya kanato ang tanang butang. **33** Walay makaingon nga kitang mga pinili sa Dios mga makasasala, kay ang Dios na gayod ang nag-ila nga kita gipakamatarong na. **34** Wala nay makaingon nga silotan kita, kay si Cristo Jesus mismo gisilotan ug namatay alang kanato, ug dili kay kana lang, gibanhaw usab siya ug karon atua sa tuong kamot sa Dios ug naghangyo sa Dios alang kanato. **35** Walay makapahimulag kanato gikan sa gugma sa Dios. Bisag makasinati pa kita ug mga pag-antos,

kalisod, paglutos, kagutom, kakabos, katalagman, ug bisan pag kamatayon, masiguro nato nga gihigugma gihapon kita ni Cristo. **36** Ang Kasulatan nag-ingon: “Tungod sa among pagtuo kanimo, anaa kami kanunay sa kakuyaw sa kamatayon. Sama kami sa mga karnero nga ihawonon.” **37** Apan bisag mao kini ang atong kahimtang, magmadaogon kita pinaagi sa tabang ni Cristo nga naghigugma kanato. **38** Kay nasiguro ko gayod nga walay makapahimulag kanato gikan sa gugma sa Dios nga gipakita niya pinaagi kang Cristo Jesus nga atong Ginoo. Bisan pa ang kinabuhi dinhi o ang kamatayon, ang mga anghel o mga demonyo, ang mga panghitabo karon o ang mahitabo sa umaabot, ang mga adunay gahom, ang mga anaa sa ibabaw o sa ilalom sa kalibotan, o bisag unsa pa nga mga binuhat sa Dios dili makapahimulag kanato gikan sa iyang gugma.

9 Karon naa pa akoy isugilon kaninyo, ug tinuod kini kay anaa ako kang Cristo ug dili ako mamakak. Ang akong konsensya nga gigamhan sa Espiritu Santo nagpamatuod usab nga tinuod ang akong isugilon, **2** nga hilabihan gayod ang kasubo ug kasakit sa akong kasing-kasing **3** tungod sa akong mga katagilungsod ug kadugo. Kon mahimo pa lang unta palabihon ko nga ako ang tunglohon sa Dios ug ipahimulag kang Cristo aron lang nga maluwas sila sa silot. **4** Daghan silag mga kaayohan nga nadawat isip mga Israelinhon. Giisip sila sa Dios nga iyang mga anak; gipakitaan sila sa Dios sa iyang masulaw nga presensya; naghimo ang Dios ug mga kasabotan ngadto kanila; gihatag kanila ang Kasugohan; gitudloan sila sa husto nga pagsimba kaniya; daghan ang iyang mga saad kanila; **5** kaliwat sila sa mga pinili sa Dios niadtong unang panahon; ug sa ilang kaliwat naggikan ang Mesiyas sa iyang pagkatawhanon, ang Dios nga makagagahom sa tanan ug dalaygon sa walay kataposan! Amen. (aiōn g165) **6** Apan bisan dili tanan kanila ang nagpulos niining mga kaayohan, wala kini magkahulogan nga wala tumana sa Dios ang iyang saad, kay dili tanan nga kaliwat ni Israel pinili sa Dios. **7** Dili tanang mga kaliwat ni Abraham maisip nga iya gayod nga mga kaliwat. Kay nag-ingon ang Dios kang Abraham nga ang mga anak lang ni Isaac ang ilhon nga iyang mga kaliwat. **8** Kini nagkahulogan nga dili tanang mga kaliwat ni Abraham maisip nga mga anak sa Dios, kondili ang gipanganak lang sumala sa gisaad kang Abraham. **9** Kay mao kini

ang saad sa Dios kang Abraham: “Mobalik ako dinhi sa sunod nga tuig ug si Sara manganak ug lalaki.” **10** Ug pinaagi sa duha ka anak sa atong katigulangan nga si Isaac ug ni Rebeka gipakita usab sa Dios nga dili tanang kaliwat ni Abraham maisip nga iya gayod nga mga kaliwat. **11** Sa wala pa ipanganak ni Rebeka ang kaluha miingon ang Dios kaniya, “Ang magulang mag-alagad sa iyang manghod.” Gisulti niya kini sa dihang wala pa makahimo ang kaluha ug maayo o daotan, kay gusto niyang itudlo nga kon magpili siya ug tawo, dili tungod sa ilang maayo nga mga binuhatan kondili sumala sa iyang kabubut-on. **13** Ang Kasulatan nag-ingon: “Gihigugma ko si Jacob, apan wala ko higugmaa si Esau.” **14** Karon, unsa man ang atong ikasulti? Makaingon ba kita nga dili matarong ang Dios? Dili kana tinuod! **15** Kay nag-ingon ang Dios kang Moises: “Kaloy-an ko kadtong gusto ko nga kaloy-an.” **16** Busa ang pagpanalangin sa Dios dili tungod sa gusto o binuhatan sa tawo, kondili tungod lang gayod sa kaluoy sa Dios. **17** Kay diha sa Kasulatan nag-ingon ang Dios ngadto sa Paraon, “Gibuhat ka nako nga hari, aron pinaagi sa akong himuon batok kanimo, ikapakita ko ang akong gahom, ug ang akong ngalan maila sa tanang mga tawo sa tibuok kalibotan.” **18** Busa gikaloy-an sa Dios ang buot niyang kaloy-an, ug gipagahi niya ang ulo sa mga tawo nga buot niya nga pagahion. **19** Karon, basin kon adunay moingon kanako, “Kon mao kana, ngano bang pakasad-on man sa Dios ang tawo? Ug kinsa ba ang makabatok sa kabubut-on sa Dios?” **20** Apan kinsa ka ba nga molalis sa Dios? Kita mga binuhat lang sa Dios, busa dili kita makareklamo kaniya kon nganong gihimo niya kita nga sama niini. **21** Sama ba sa tigbuhat ug kolon. Magbuot siya kon unsa ang iyang buhaton sa lapok nga iyang ginakuptan. Kon buot niya, mahimo niya ang duha ka matang sa kolon pinaagi niadtong lapok: ang usa alang sa pinasahi nga mga okasyon ug ang usa alang sa pang-ordinaryo. **22** Ingon niana ang gibuhat sa Dios. Buot niyang ipakita ang iyang gahom ug ang iyang kasuko sa mga tawo nga angayan nang silotan. Apan magbuot siya kon magpailob una siya niining mga tawhana nga iya unyang laglagon. **23** Gibuhat niya kini aron nga ang iyang hilabihang kaayo ikapakita niya sa mga tawo nga iyang gikaloy-an, nga giandam na niyang daan aron pasidunggan. **24** Ug kita mao ang iyang mga tinawag, dili lang gikan sa mga Judio kondili gikan usab sa mga dili

Judio. 25 Mao kini ang giingon sa Dios sa libro ni Oseas: "Ang dili akong katawhan, tawgon ko nga 'akong katawhan.' Ug sila nga wala ko higugmaa kaniadto, higugmaan ko na." 26 Ug "ang mga tawo nga kanhi giingnan ko, 'Kamo dili akong katawhan,' tawgon nga 'mga anak sa buhi nga Dios.'" 27 Mao usab kini ang giingon ni Isaias mahitungod sa mga Israelinhon: "Bisan sama sa balas sa baybayon ang kadaghanon sa kaliwat ni Israel, gamay ra kanila ang maluwas. 28 Kay sa pinakalit silotan sa Dios ang mga tawo sa kalibotan ug kini mahitabo gayod." 29 Nag-ingon usab si Isaias: "Kon kita nga mga Israelinhon wala kaloy-i sa Dios nga Makagagahom, wala gayoy mahibilin kanato, kondili nangawala na unta kita sama sa mga tawo sa Sodoma ug Gomora." 30 Ang buot kong ipasabot mao kini: ang mga dili Judio nga wala magtinguha nga pakamatarungon mao ang gipakamatarong sa Dios tungod kay nagtuo sila. 31 Apan ang katawhan sa Israel nga nagtinguha sa pagtuman sa Kasugoan aron pakamatarungon sila sa Dios wala makaangkon niini. 32 Ngano man? Kay imbis nga motuo kang Jesu-Cristo, nagsalig hinuon sila sa ilang maayong mga binuhatan. Napandol sila sa "bato nga kapandolan." 33 Sama sa giingon sa Dios sa Kasulatan: "Nagbutang ako sa Zion ug bato nga kapandolan sa mga tawo. Kadtong bato makapadam-ag kanila. Apan ang mga tawo nga motuo niadto nga bato dili gayod maulawan."

10 Mga igsoon, dako gayod ang akong handom nga ang akong mga isigka-Judio maluwas, ug kini giampo ko sa Dios. 2 Makapamatuod ako nga kugihan sila sa pag-alagad sa Dios, apan dili sumala sa kamatuoran. 3 Kay wala sila masayod sa pamaagi sa Dios sa pagmatarong sa tawo. Nagtinguha hinuon sila sa ilang kaugalingong pamaagi ug wala nila sunda ang pamaagi sa Dios. 4 Wala sila makasabot nga ang Kasugoan natapos diha kang Cristo. Kay pinaagi sa gibuhat ni Cristo, ang matag-usa nga nagtuo kaniya mao lang ang gipakamatarong. 5 Mao kini ang gisulat ni Moises mahitungod sa pagpakamatarong pinaagi sa pagtuman sa Kasugoan: "Ang tawo nga nagtuman sa Kasugoan magkinabuhi sumala sa Kasugoan." 6 Apan mao kini ang giingon sa Kasulatan mahitungod sa pagpakamatarong pinaagi sa pagtuo: "Ayaw pag-ingon sa imong kaugalingon, 'Kinsa ba ang moadto sa langit?'" (Ang buot ipasabot, sa pagpakanaog kang Cristo nganhi). 7 "Ayaw usab pag-ingon, 'Kinsa

ang mokanaog sa kinahiladman sa yuta?'" (Ang buot ipasabot, sa pagkuha kang Cristo gikan sa mga patay). (Abyssos g12) 8 Hinuon ang Kasulatan nag-ingon: "Ang pulong sa Dios haduol kanimo, anaa sa imong ngabil ug sa imong kasing-kasing." Ug kining pulong sa Dios mao ang mahitungod sa pagtuo nga among ginawali: 9 kon isugilon mo nga si Jesus mao ang Ginoo ug nagtuo ka sa kinasing-kasing nga gibanhaw siya sa Dios gikan sa kamatayon, maluwas ka. 10 Kay ang tawo pakamatarungon sa Dios kon motuo siya sa kinasing-kasing. Ug kon mosugilon siya sa iyang pagtuo, maluwas siya. 11 Kay nag-ingon ang Kasulatan: "Ang nagtuo kaniya dili gayod maulawan." 12 Ug kini nga saad alang sa tanan, Judio man o dili Judio, tungod kay ang Ginoo, Ginoo sa tanan, ug naghatag siyag panalangin nga madagayaon sa tanan nga nagdangop kaniya. 13 Kay nag-ingon ang Kasulatan: "Si bisan kinsa nga motawag sa Ginoo maluwas." 14 Apan unsaon nila pagdangop kaniya kon wala sila motuo? Ug unsaon man nila pagtuo kaniya kon wala sila makadungog mahitungod kaniya? Ug unsaon man nila pagkadungog kon walay mosugilon kanila? 15 Ug unsaon man paglakaw ug pagsugilon sa mga tigbalita kon wala sila ipadala? Sumala sa Kasulatan: "Pagkatahom gayod kon moabot ang mga nagsangyaw sa Maayong Balita." 16 Apan dili ang tanan nagdawat sa Maayong Balita. Sama sa giingon ni Isaias, "Ginoo, kinsa ba ang mituo sa among giwali?" 17 Karon makaingon kita nga ang tawo motuo lang kang Cristo kon makadungog siya sa mensahe mahitungod kaniya. Ug kining mensahe madungog lang kon adunay magtudlo niini. 18 Karon, nakadungog ba ang mga Israelinhon niini nga mensahe? Dili mahimo nga wala sila makadungog. Kay nag-ingon ang Kasulatan: "Nadungog ang ilang tingog sa bisan asang dapit. Ug ang ilang mga pulong milanog sa tibuk kalibotan." 19 Unsa man, wala ba sila makasabot? Dili mahimo nga wala sila makasabot. Kay sumala sa sinulat ni Moises nag-ingon ang Dios kanila: "Pasinahon ko kamo sa mga tawo nga dili Israelinhon. Pasuk-on ko kamo tungod kay ipakita ko ang akong kalooy sa mga tawo nga wala makaila kanako." 20 Ug walay kahadlok nga misulti niini si Isaias: "Nakaplagan ako sa mga tawo nga wala mangita kanako, ug bisan wala sila mangutana mahitungod kanako, nagpaila ako kanila kon kinsa ako." 21 Apan mahitungod sa mga Israelinhon miingon siya: "Nagpadayon ako sa pagpaabot kanila nga

mga gahig ulo ug mga masupilon nga mobalik sila kanako.”

11 Unsa man, gisalikway ba sa Dios ang iyang pinili nga katawhan? Wala gayod. Kay ako mismo usa ka Israelinhon, kaliwat ni Abraham, ug sakop sa tribo ni Benjamin. **2** Wala magsalikway ang Dios sa mga tawo nga iyang gipili sukad pa kaniadto. Nahinumdoman ba ninyo ang giingon sa Kasulatan mahitungod kang Elias? Dili ba nagreklamo siya sa Dios mahitungod sa gibuhat sa Israel? **3** Miingon siya, “Ginoo, gipamatay nila ang imong mga propeta, ug gipangguba nila ang imong mga halaran. Ako na lang ang nahibilin nga nagsimba kaniyo ug nagtinguha pa sila sa pagpatay kanako.” **4** Apan unsa ba ang tubag sa Ginoo kaniya? “Adunay pa akoy nahibilin nga 7,000 ka mga Israelinhon nga wala magsimba sa imahen ni Baal.” **5** Mao usab kini karon sa atong panahon. Adunay nahibilin pa nga mga Israelinhon nga nagtuo sa Dios, kay gipili niya sila tungod sa iyang grasya. **6** Ang pagpili kanila dili tungod sa ilang binuhatan kondili sumala sa grasya sa Dios; kay kon pinaagi sa binuhatan sa tawo, dili na kini matawag nga grasya. **7** Karon, makaingon kita nga ang mga Israelinhon wala makaangkon sa ilang gitinguha. Ang pinili lang sa Dios mao ang nakaangkon niini, apan ang uban gipagahi ang ilang mga ulo. **8** Mao kini ang giingon sa Kasulatan mahitungod kanila: “Morag gipakatulog sila sa Dios, ug hangtod karon wala sila masayod sa husto ug wala makasabot sa kamatuoran.” **9** Si David nag-ingon usab mahitungod kanila: “Hinaut nga ang ilang mga halad mahimong lit-ag ug kapandolan nga makapalaglag kanila. **10** Hinaut nga mabutaan sila. Ug hinaut nga dili kuhaon ang bug-at nila nga ginapas-an aron mangabuktot sila hangtod sa hangtod.” **11** Ang mga Judio napandol kay wala sila magtuo kang Cristo. Nan, unsa man karon? Nagkahulogan ba nga ang ilang pagkahulog hangtod na sa dayon? Dili! Apan tungod sa ilang paglapas nahatagag kahigayonan ang mga dili Judio nga maluwas. Ug tungod niini masina ang mga Judio. **12** Karon, kon ang paglapas ug ang kakulangan sa mga Judio nagdala sa daghan nga kaayohan ngadto sa mga tawo sa tibuok kalibotan, labaw pa gayod kon makompleto na ang gidaghanon sa mga Judio nga motuo kaniya. **13** Karon, nagsulti ako kaninyo nga mga dili Judio. Gibuhato ako sa Dios nga apostol alang kaninyo aron ibalita ko kaninyo ang mahitungod

kang Cristo. Ug giisip ko nga mahinungdanon kining buluhaton nga gihatag kanako, **14** kay basin pa kon pinaagi niini masina kaninyo ang akong mga isigka-Judio aron ang uban kanila motuo usab ug maluwas. **15** Kay kon ang pagsalikway sa Dios sa mga Judio nahimong hinungdan nga ang uban nga mga tawo sa kalibotan nakaduol sa Dios, nan unsa pa kaha ang mahimong resulta kon ang mga Judio dawaton pag-usab sa Dios. Mahisama sila sa mga patay nga nabanhaw. **16** Ang panig-ingnan sa mga Judio sama niini: kon ang tipik sa pan nahalad ngadto sa Dios, ang tibuok nga pan iya usab sa Dios. Ug kon ang gamot sa kahoy iya sa Dios, ang mga sanga sa kahoy iya usab. **17** Ang mga Judio sama sa mga sanga sa kahoyng olibo nga gipangputol. Ug kamong mga dili Judio sama sa mga sanga sa ihalas nga olibo nga gipangsumpay sa pinutlan nga mga sanga. Busa nakaambit kamo sa mga kaayohan nga gihatag sa Dios sa mga Judio. **18** Apan ayaw kamo paghuna-huna nga mas maayo pa kamo kaysa mga sanga nga gipangputol. Hinumdomi ninyo nga kamo mga sanga lang. Dili kamo ang nagbuhi sa gamot, kondili ang gamot mao ang nagbuhi kaninyo. **19** Basin kon ang uban kaninyo moingon, “Gipangputol ang ubang mga sanga aron ikasumpay kami.” **20** Gipangputol sila tungod kay wala sila motuo kang Cristo ug kamo ang gipangsumpay tungod kay mituo kamo. Busa ayaw kamo pagpasigarbo, pagbantay hinuon kamo. **21** Tungod kay kon gipangputol man gani sa Dios ang tinuod nga mga sanga mas masayon ang pagpamutol kaninyo, kay sinumpay man lang kamong mga sanga. **22** Dinhi makita ang kaayo sa Dios ug ang iyang pagkaestrikto. Estrikto siya sa mga tawo nga dili motuo kaniya, apan maayo siya kaninyo, kon magpabilin kamo diha sa iyang grasya. Apan kon dili, pamutlon usab niya kamo. **23** Sa laing bahin, kon dili na magmagahi ang mga Judio ug motuo na usab sila, isumpay niya sila balik sa punoan, kay mahimo kana sa Dios. **24** Kay kamo nga mga dili Judio sama sa mga sanga sa ihalas nga olibo nga gipamutol ug gipangsumpay sa dili ihalas nga olibo, bisan pa kon kini sukwahi sa naandan nga pamaagi. Apan labing sayon alang sa Dios nga ibalik pagsumpay ang tinuod nga mga sanga ngadto sa ilang gigikanan nga punoan. **25** Mga igsoon ko kang Cristo, gusto ko nga masayran ninyo ang kamatuoran nga wala pa masayri sa mga tawo, aron dili kamo magpasigarbo nga murag si kinsa gayod kamo. Ang pagpagahi

sa mga Judio lumalabay lang ug hangtod lang kini sa higayon nga makompleto na ang gidaghanon sa mga dili Judio nga motuo kaniya. **26** Pagkahuman niini maluwas ang mga Israelinhon, sama sa giingon sa Kasulatan: “Maggikan sa Zion ang Manluluwas, kuhaon niya ang tanan nga kadaotan sa mga kaliwat ni Jacob. **27** Ug mao kini ang akong kasabotan ngadto kanila, pasayloon ko ang ilang mga sala.” **28** Tungod kay gisalikway sa mga Judio ang Maayong Balita, nahimo silang kaaway sa Dios aron kamong mga dili Judio mahatagan ug kahigayonan nga maluwas. Apan tungod kay mga pinili sila sa Dios, gihigugma gihapon niya sila. Kay gisaad niya kini kaniadto sa ilang mga katigulangan nga panggaon niya ang ilang mga kaliwat. **29** Ug dili gayod mausab ang huna-huna sa Dios mahitungod sa mga tawo nga iyang gipili ug gipanalanginan. **30** Kaniadto, kamong mga dili Judio wala magtuman sa Dios. Apan karon tungod kay ang mga Judio wala magtuman kaniya, gikaloy-an kamo sa Dios. **31** Ug mao usab ang mahitabo kanila, nga bisan wala sila magtuman sa Dios karon, kaloy-an gihapon niya sila tungod kay gikaloy-an niya kamo. **32** Kay gitugot sa Dios nga ang tanang mga tawo mahimong ulipon sa ilang mga sala aron ikapakita niya sa tanan ang iyang kaluoy. **(eleese g1653)** **33** Katingalahan gayod ang kaayo sa Dios! Dili nato matugkad ang iyang kaalam ug ang iyang kahibalo! Kinsa ba ang makatugkad sa iyang huna-huna ug sa iyang mga pamaagi? **34** Giingon sa Kasulatan: “Walay nasayod sa huna-huna sa Ginoo, ug walay makatudlo kaniya kon unsa ang iyang angayng buhaton.” **35** “Wala kitay gikahatag kaniya nga angay niyang balosan.” **36** Kay ang tanan nga butang naggikan sa Dios, ug gibuhat kini pinaagi kaniya ug alang kaniya. Dayegon siya sa walay kataposan! Amen. **(aiōn g165)**

12 Busa mga igsoon, tungod sa kalooy sa Dios kanato, naghangyo ako kaninyo nga ihalad ninyo ang inyong kaugalingon alang sa Dios isip buhi, balaan, ug sumala sa iyang nahimut-an nga halad. Mao kini ang husto nga pagsimba sa Dios. **2** Ayaw kamo pagsunod sa mga gawi sa mga tawo niining kalibotana. Tugoti ninyo ang Dios nga mobago sa inyong huna-huna, aron masayran ninyo ang kabubut-on sa Dios, kon unsa ang maayo, hingpit, ug ang makapahimuot kaniya. **(aiōn g165)** **3** Tungod sa grasya nga gihatag sa Dios kanako, sultihan ko kamong tanan nga dili kamo angay maghuna-huna

ug labaw kay sa tinuod ninyong kahimtang, kondili huna-hunaon ninyo pag-ayo kon unsa ang inyong mga katakos sumala sa pagtuo nga gihatag sa Dios kaninyo. **4** Kay maingon nga ang atong lawas adunay daghan nga bahin, ug ang matag bahin adunay tagsa-tagsa ka buluhaton, **5** mao usab kitang mga tumutuo. Bisan tuod daghan kita, usa lang kita ka lawas sa atong paghiusa kang Cristo, ug kabahin kita sa usag usa. **6** Ug tungod kay ang matag-usa kanato adunay iyang gasa nga nadawat sumala sa grasya sa Dios, gamiton nato kining iyang gihatag. Kon adunay gihatagan ug gasa sa pagsugilon sa pulong sa Dios, gamiton niya kana sumala sa iyang pagtuo. **7** Ug kon adunay gihatagan ug gasa sa pagsilbe sa iyang isigka-tawo, angay siyang magsilbi; kon sa pagtudlo, angay siyang magtudlo; **8** kon adunay gasa sa pagdasig, angay siyang modasig sa uban; kon sa paghatag sa mga kabos; mohatag siya nga walay tihik-tihik; kon sa pagdumala, magdumala siya nga adunay kakugi; ug kon sa pagtabang sa mga naglisod, motabang siya nga adunay kalipay. **9** Kinahanglan nga matinud-anon gayod ang atong paghigugma. Likayan nato ang daotan, ug buhaton kanunay ang maayo. **10** Isip managsoon kang Cristo maghinigugmaay gayod kita, ug magtinahoray sa usag usa. **11** Magmakugihon kita ug dili magtinapolan; mag-alagad kita sa Ginoo sa kinasang-kasing gayod. **12** Ug tungod kay aduna kitay paglaom nga maayo ang atong umaabot, kinahanglang magmalipayon kita. Antoson nato ang mga kalisod, ug mag-ampo kita kanunay. **13** Tabangan nato ang mga anak sa Dios sa ilang mga kinahanglanon ug dawaton nato sa atong panimalay ang mga dumuduong. **14** I-ampo ninyo sa Dios nga panalanginan niya ang mga tawo nga naglutos kaninyo. Ayaw kamo pag-ampo nga silotan sila sa Dios. **15** Paglipay kamo uban sa mga nalipay, ug pagsubo uban sa mga nagsubo. **16** Kinahanglan pareho ang inyong pagtagad sa matag-usa. Ayaw kamo pagmapahitas-on, hinuon pakighigala kamo sa mga tawo nga ubos ug kahimtang. Ayaw kamo paghuna-huna nga maalamon gayod kamo. **17** Kon adunay magbuhat ug daotan kaninyo ayaw kamo pagbalos ug daotan. Hinuon huna-huna ninyo kon sa unsa nga pamaagi kamo makahimog maayo atubangan sa mga tawo. **18** Kutob sa inyong mahimo likayi ninyo ang kasamok sa inyong pagpakig-uban sa tanang mga tawo. **19** Mga hinigugma, ayaw gayod kamo pagpanimalos, kondili itugyan ninyo kini sa

Dios nga mao ang magsilot kanila. Kay sa Kasulatan nag-ingon ang Dios: “Ako ang manimalos; ako ang magsilot.” **20** Busa sundon nato ang giingon sa Kasulatan: “Kon ang imong kaaway gigutom, pakan-a; kon giuhaw, paimna. Kay kon buhaton mo kini maulaw siya sa iyang gibuhat kanimo.” **21** Ayaw kamo pagpadaog sa daotan, kondili daoga ninyo ang daotan pinaagi sa paghimo ug maayo.

13 Ang matag-usa kaninyo kinahanglan magmatinumanon sa mga nagdumala sa gobyerno, kay ang tanan nga panggobyerno gikan sa Dios ug ang mga tigdumala gibutang sa Dios sa ilang katungdanan. **2** Busa ang nagbatok sa gobyerno nagbatok sa gipili sa Dios, ug ang naghimo niini nagpahamtang ug silot sa ilang kaugalingon. **3** Wala kitay angay kahadlok sa mga nagdumala kanato, gawas lang kon nagbuhat kita ug daotan. Busa kon dili ka gusto nga mahadlok sa mga nagdumala, buhata ang maayo, ug dayegon ka pa hinuon nila. **4** Gibutang sila sa Dios sa ilang katungdanan alang sa atong kaayohan. Apan kon nakabuhat ka ug daotan, angay kang mahadlok kanila, tungod kay aduna silay gahom sa pagsilot kanimo; kay gibutang sila sa Dios sa ilang katungdanan aron silotan ang mga naghimo ug daotan. **5** Busa angay kitang magmatinumanon sa atong gobyerno; dili lang tungod sa kahadlok nato sa silot, kondili tungod kay nasayran nato nga mao kini ang angay natong buhaton. **6** Mao usab kini ang hinungdan kon nganong nagbayad kita sa atong buhis, kay ang mga tigdumala mga alagad sa Dios nga naghago gayod alang niining mga katungdanan. **7** Busa bayri ninyo ang tanang matang sa buhis. Ug tahora ninyo ug pasidunggi ang mga anaa sa panggamhanan. **8** Kinahanglan dili kamo magpabilin nga utangan kang bisan kinsa, gawas lang sa utang nga mao ang paghinigugmaay sa usag-usa. Ang naghigugma sa iyang isigka-tawo nakatuman sa Kasugoan. **9** Kay ang mga sugo sama sa, “Ayaw pagpanapaw, ayaw pagpatay, ayaw pangawat, ayaw kaibog,” ug ang uban pa nga mga sugo nalangkob sa usa lang ka sugo nga nag-ingon, “Higugmaa ang imong isigka-tawo sama sa imong paghigugma sa imong kaugalingon.” **10** Kon higugmaon nato ang atong isigka-tawo, dili kita magbuhat ug daotan kanila. Mao kana nga kon aduna kitay paghigugma gituman nato ang tibuok nga Kasugoan. **11** Kinahanglan buhaton ninyo kini,

tungod kay nasayod kamo nga karon na ang panahon nga kinahanglan magmata na kamo. Kay ang takna sa atong kaluwasan mas haduol na karon kaysa kaniadto, sa dihang mituo kita kang Jesu-Cristo. **12** Ang kangitngit hapit na mahuman ug ang kahayag hapit na gayod moabot. Busa isalikway na nato ang daotan nga mga buluhaton sa kangitngit ug isul-ob nato ang maayo nga kinabuhi isip hinagiban natong mga anaa na sa kahayag. Dili kita maghubog-hubog, o kaha mag-apil sa mga kahilayan. Dili kita makighilawas gawas sa kaminyoon o kaha magbuhat sa bisan unsang matang sa malaw-ay nga buhat. Dili kita makig-away o kaha masina. **14** Hinunoa, ang kinaiya ni Ginoong Jesu-Cristo ang angayng makita sa inyong kinabuhi. Ug dili ninyo hatagan ug higayon ang inyong tawhanon nga kinaiya sa pagbuhat ug daotan.

14 Dawata ninyo ang tawo nga maluya ug pagtuo, ug ayaw ninyo sawaya ang iyang mga panghuna-huna. **2** Adunay mga tumutuo nga nagtuo nga mahimo nga mokaon ug bisan unsa, ug adunay mga tumutuo nga luya ug pagtuo ug alang kaniya, utanon lang ang angay kaonon. **3** Ang tumutuo nga nagkaon ug bisan unsa dili angayng mosaway sa tumutuo nga utanon lang ang gikaon, ug ang tumutuo nga utanon lang ang gikaon dili usab angay nga maghukom sa nagkaon ug bisan unsa. Kay managsama silang gidawat sa Dios. **4** Busa kinsa ka ba nga mohukom sa sulugoon sa uban? Ang iyang Agalon lang gayod mao ang makasulti kon maayo o daotan ang iyang gibuhat. Ug mahimo gayod niya ang maayo, kay ang Ginoo mao ang motabang kaniya sa pagbuhat ug maayo. **5** Adunay mga tawo nga nagtuo nga naay mga adlaw nga mas bililhon kaysa ubang mga adlaw. Ug aduna say nagtuo nga ang tanang adlaw managsama lang. Ang matag-usa angayng maghimo kon unsa sa iyang pagtuo ang husto atubangan sa Dios. **6** Kon ang tawo adunay pinasahi nga adlaw, gibuhat niya kini alang sa Ginoo. Ug ang tawo nga nagkaon ug bisan unsa, nagbuhat usab niini alang sa Ginoo, tungod kay nagpasalamat siya sa Dios sa iyang gikaon. Ang dili mokaon sa uban nga pagkaon nagbuhat usab niini alang sa Ginoo, ug nagpasalamat usab siya sa Dios. **7** Kay walay bisan kinsa kanato nga mga tumutuo ang nabuhi o namatay alang sa iyang kaugalingon. **8** Kon nagkinabuhi kita, nagkinabuhi kita alang sa Ginoo, ug

kon mamatay kita, alang usab sa Ginoo. Busa kon magkinabuhi kita o mamatay, iya kita sa Ginoo. **9** Mao kini ang hinungdan nga si Cristo namatay ug nabanhaw, aron mahimo siyang Ginoo sa mga buhi ug sa mga patay. **10** Busa ayaw ninyo tamaya o hukmi ang inyong mga igsoon kang Cristo. Kay kitang tanan moatubang sa Dios ug siya ang mohukom kon ang atong gibuhat maayo o daotan. **11** Kay nag-ingon ang Kasulatan: "Ako ang Ginoo nga buhi. Moabot ang adlaw nga ang tanang mga tawo moluhod sa akong atubangan ug moila nga ako Dios." **12** Mao kini ang hinungdan nga ang matag-usa kanato manubag sa Dios sa iyang gibuhat dinhi sa kalibotan. **13** Busa dili na kita maghukom sa usag-usa. Hinuon likayan nato ang mga butang nga mahimong hinungdan sa pagpakasala sa atong igsoon kang Cristo. **14** Tungod kay ako anaa kang Ginoong Jesus, nasayran ko nga walay pagkaon nga dili hinlo. Apan si bisan kinsa nga nagtuo nga adunay pagkaon nga ginadili, dili siya angayng mokaon niini. **15** Kon tungod sa imong pagkaon masilo ang imong igsoon, wala ka mahigugma kaniya. Si Cristo namatay usab alang kaniya, busa ayaw gub-a ang iyang pagtuo tungod lang sa imong pagkaon. **16** Ayaw itugot nga ang maayo alang kaninyo isipon sa uban nga daotan. **17** Kay ang gingharian sa Dios dili mahitungod sa pagkaon ug pag-inom, kondili mahitungod sa matarong nga pagkinabuhi, maayo nga relasyon sa usag-usa, ug kalipay nga gikan sa Espiritu Santo. **18** Si bisan kinsa nga nag-alagad kang Cristo pinaagi niini mao ang nahimut-an sa Dios ug gitahod sa mga tawo. **19** Busa paningkamotan gayod nato ang pagbuhat sa mga butang nga makaayo sa relasyon ug makapalig-on sa pagtuo sa usag-usa. **20** Ayaw gub-a ang pagtuo nga gihatag sa Dios tungod lang sa pagkaon. Mahimong kaonon ang tanang matang sa pagkaon, apan dili maayo nga mokaon sa kalan-on nga mahimong hinungdan sa pagpakasala sa uban. **21** Ang maayong buhaton mao ang dili pagkaon sa karne o kaha pag-inom sa mga ilimnon nga makahubog o kaha paghimo sa bisan unsa nga mahimong hinungdan nga makasala ang imong igsoon. **22** Kinahanglan nga ikaw lang ug ang Dios ang masayod sa imong gituohan mahitungod niini. Bulahan ang tawo nga wala hasola sa iyang konsensya tungod sa pagbuhat sa butang nga gituohan niyang maayo. **23** Apan kon nagduha-duha siya sa iyang pagkaon, hasolon siya sa iyang konsensya kon iya kining kaonon kay ang

iyang gibuhat wala mabasi sa iyang gituohan. Sala ang bisan unsa nga buhaton nato nga wala mabasi sa atong gituohan.

15 Kita nga mga malig-on sa pagtuo kinahanglan mosabot ug motabang sa atong mga kauban nga maluya pa. Dili lang ang atong kaugalingon ang atong huna-hunaon, **2** kondili huna-hunaon usab nato ang kaayohan sa atong isigka-tumutuo, aron malig-on ang iyang pagtuo. **3** Bisan gani si Cristo wala maghandom sa iyang kaugalingon nga kaayohan. Miingon siya sumala sa Kasulatan, "Gisakitan ako sa mga pag-insulto sa mga tawo kanimo." **4** Ang tanan nga nasulat sa Kasulatan kaniadto gisulat sa pagtudlo kanato. Kini naghatag kanato ug paglaom ug kadasig samtang kita naghulat nga mapailubon. **5** Hinaut nga ang Dios nga naghatag kanato sa kalig-on ug kadasig sa pag-antos sa mga kalisod magtabang kaninyo nga maghiusa isip mga sumusunod ni Cristo Jesus, **6** aron maghiusa kamo sa pagdayeg sa Dios ug Amahan sa atong Ginoong Jesu-Cristo. **7** Gidawat kamo ni Cristo, busa dawata usab ninyo ang inyong isigka-tumutuo aron madayeg ang Dios. **8** Ang hinungdan kon nganong gisugo si Cristo sa pag-alagad sa mga Judio dili lang sa pagpakita nga ang Dios kasaligan sa pagtuman sa iyang mga saad sa ilang mga katigulangan, **9** kondili sa pagpakita usab ngadto sa mga dili Judio sa kalooy sa Dios, aron modayeg usab sila sa Dios. Kay nag-ingon ang Kasulatan: "Magsugilon ako sa imong kaayo uban sa mga dili Judio, ug mag-awit ako ug mga pagdayeg kanimo." **10** Aduna say nasulat sa Kasulatan nga nag-ingon, "Kamo nga mga dili Judio, paglipay kamo uban sa mga pinili sa Dios!" **11** Ug nag-ingon pa kini, "Tanan kamong mga dili Judio, dayega ninyo ang Ginoo; tanan kamong mga katawhan, dayega ninyo siya!" **12** Nag-ingon usab si Isaias, "Sa mga kaliwat ni Jesse maggikan ang magdumala sa mga dili Judio, ug mosalig sila kaniya." **13** Hinaut nga ang Dios nga tinubdan sa paglaom maghatag usab kaninyog kalipay ug kalinaw tungod sa inyong pagtuo kaniya, aron pinaagi sa gahom sa Espiritu Santo mosamot kadako ang inyong paglaom. **14** Mga igsoon, nasiguro ko gayod nga maayo kamong mga tawo. Nasiguro pud nako nga daghan na ang inyong nahibaloan, ug makahimo na kamo sa pagtinambagay sa usag-usa. **15** Apan niining sulata, gipahinumdoman ko kamo mahitungod sa pipila ka mga butang tungod kay dili

ko gusto nga malimtan ninyo kini. Wala ako mahadlok sa pagsulti kaninyo niining mga butanga, tungod kay sa grasya sa Dios gihatagan niya akog gahom 16 nga mahimong alagad ni Cristo Jesus ngadto sa mga dili Judio. Nag-alagad ako kanila isip pari ug gitudlo ko kanila ang Maayong Balita gikan sa Dios aron mahimo silang halad nga iyang kahimut-an, nga gibalaan pinaagi sa Espiritu Santo. 17 Ug tungod kay anaa ako kang Cristo Jesus, makapasigarbo ako sa akong nahimo nga pag-alagad sa Dios. 18 Ug wala akoy lain nga ikapasigarbo kondili ang mga gibuhay ni Cristo pinaagi kanako, nga ang mga dili Judio nagsunod na kaniya pinaagi sa akong mga pagtudlo ug mga binuhatan, 19 sa tabang sa mga milagro ug kahibulongang mga butang nga nahimo pinaagi sa gahom sa Espiritu sa Dios. Gisangyaw ko ang Maayong Balita mahitungod kang Cristo sa bisan asa nga akong giadtoan, gikan sa Jerusalem hangtod sa Ilirico. 20 Tinguha ko gayod nga magsangyaw sa mga lugar diin ang mga tawo wala pa makadungog sa Maayong Balita mahitungod kang Cristo, tungod kay dili ko gusto nga magsangyaw sa mga lugar nga nasangyawan na sa uban. 21 Sama sa giingon sa Kasulatan: "Ang wala pa masuginli mahitungod kaniya makaila; ug ang wala pa makadungog makasabot." 22 Mao kana ang hinungdan nga wala ako makaanha diha kaninyo, tungod kay naglibot pa ako sa mga lungsod dinhi. 23 Apan karon, tungod kay nahuman ko na ang akong trabaho niining mga dapita ug tungod kay pila na ka tuig akong nagtinguha nga makaanha diha kaninyo, 24 hinaut nga magkita na gayod kita. Kay ang akong plano, moagi ako diha kaninyo sa akong pag-adto sa Espanya. Gusto ko nga magmalipayon sa akong pagpakig-uban kaninyo bisan sa hamubo lang nga panahon, sa dili pa ako molahos pinaagi sa inyong tabang. 25 Sa pagkakaran, moadto una ako sa Jerusalem aron sa paghatod sa hinabang alang sa mga tumutuo didto. 26 Kay ang mga tumutuo sa Macedonia ug Acaya nagbuluntaryo sa paghatag ug hinabang alang sa mga tumutuo nga kabos didto sa Jerusalem. 27 Ilang kagustohan ang pagbuhay niini. Hinuon aduna silay utang kabubut-on sa mga tumutuo sa Jerusalem. Kay kon dili tungod sa mga tumutuo sa Jerusalem, kining mga dili Judio wala makadawat sa mga espirituhanon nga panalangin. Busa angay nga tabangan sa mga dili Judio ang mga tumutuo sa Jerusalem sa ilang materyal nga mga kinahanglanon. 28 Sa pagkahuman ko ug hatag kanila

niining mga hinabang mohapit ako diha kaninyo sa dili pa ako moadto sa Espanya. 29 Ug nagtuo ako nga sa pag-anha ko diha, daghan nga panalangin gikan kang Cristo ang madawat sa matag-usa kanato. 30 Busa mga igsoon, tungod kang Jesu-Cristo nga atong Ginoo, ug tungod sa gugma nga gihatag sa Espiritu kanako, naghangyo ako nga moduyog kamo kanako sa pag-ampo nga mahinugtanon ngadto sa Dios alang kanako. 31 Pag-ampo kamo nga dili ako pasipad-an sa mga dili tumutuo didto sa Judea, ug pag-ampo usab kamo nga malipay ang mga tumutuo sa Jerusalem sa hinabang nga akong dad-on kanila. 32 Pagkahuman niini, kon itugot sa Dios, moanha ako diha kaninyo nga puno sa kalipay, ug makapahulay ako uban kaninyo. 33 Hinaut nga ubanan kamo sa Dios nga naghatag ug kalinaw sa atong kinabuhi. Amen.

16 Karon gusto kong ipaila kaninyo ang atong igsoon nga si Febe. Nag-alagad siya sa iglesia sa Cencrea. 2 Dawata ninyo siya isip inyong igsoon sa Ginoo, ug mao gayod kini ang angay ninyong buhaton isip mga anak sa Dios. Tabangi ninyo siya sa iyang mga kinahanglanon, kay daghan ang iyang natabangan. Ako gani natabangan usab niya. 3 Ipangumusta ninyo ako kang Priscila ug kang Aquila. Kauban ko sila sa paghago alang kang Cristo Jesus. 4 Gitahan nila ang ilang kinabuhi alang kanako; ug dili lang ako ang nagpasalamat kanila, kondili ang tanan usab nga mga iglesia nga dili Judio. 5 Ipangumusta usab ako sa tanang mga tumutuo nga nagtigom didto sa ilang balay. Ipangumusta usab ako sa akong hinigugmang higala nga si Epeneto. Siya ang unang mituo kang Cristo sa probinsya sa Asia. 6 Ipangumusta usab ako kang Maria. Naghago siya pag-ayo alang kaninyo. 7 Ipangumusta usab ako sa akong isigka-Judio nga si Andronico ug si Junias. Kini sila kauban ko nga nabilanggo. Nailhan sila sa mga apostoles, ug una pa sila kanako nga nahimong Cristohanon. 8 Ipangumusta usab ako sa akong hinigugma nga higala sa Ginoo nga si Ampliato. 9 Ipangumusta usab ako kang Urbano nga atong kauban nga katabang sa pag-alagad kang Cristo, ug sa akong hinigugmang higala nga si Estaquis. 10 Kumusta usab kang Apeles. Bisang daghan ang iyang naagian nga mga pag-antos, wala gayod siya motalikod kang Cristo. Kumusta usab sa panimalay ni Aristobulo, 11 kang Herodion nga akong isigka-

Judio, ug sa mga anaa sa Ginoo sa panimalay ni Narciso. 12 Ipangumusta usab ako kang Trifena ug kang Trifosa. Sila kugihan nga mga alagad sa Ginoo. Kumusta usab sa atong hinigugma nga higala nga si Persida. Daghan ang iyang nabuhat alang sa Ginoo. 13 Kumusta usab kang Rufo. Kini siya inila nga alagad sa Ginoo. Kumusta usab sa iyang inahan. Ang pagtagad niya kanako sama gayod sa usa ka anak. 14 Kumusta usab kanila ni Asincrito, Flegonte, Hermes, Patrobas, Hermas, ug sa tanang mga igsoon kang Cristo nga kauban nila. 15 Kumusta kanila ni Filologo, Julia, Nereo, ug sa iyang igsoon nga babaye, kang Olimpás, ug sa tanang mga tumutuo nga kauban nila. 16 Pagkumustahay kamo isip managsoon kang Cristo. Ang tanang mga iglesia nga iya ni Cristo nangumusta diha kaninyo. 17 Ako nag-awhag kaninyo, mga igsoon ko kang Cristo, pagbantay kamo sa mga tawo nga maoy hinungdan sa panagbahin-bahin ug nagsamok sa pagtuo sa mga tumutuo. Supak sila sa mga pagtulon-an nga gitudlo kaninyo. Busa likayi ninyo sila. 18 Ang mga tawo nga nagbuhat niini wala mag-alagad kang Cristo nga atong Ginoo, kondili ang ilang kaugalingong kagustohan lang ang ilang gipasulabi. Ginapahisalaag nila ang mga tawo nga kulang sa kahibalo pinaagi sa ilang maayo ug madanihon nga mga sinultihan. 19 Nabantog ang inyong pagkamatinumanon kang Cristo, busa nalipay gayod ako; apan gusto ko nga magmaalamon kamo mahitungod sa pagbuhat ug maayo, ug inosente mahitungod sa pagbuhat ug daotan. 20 Ug sa dili madugay ang Dios nga naghatag kanato ug kalinaw, mopildi kang Satanas pinaagi kaninyo. Ang grasya sa atong Ginoong Jesus mag-uban kaninyo. 21 Ang akong kauban nga alagad nga si Timoteo nangumusta usab kaninyo, lakip si Lucio, si Jason, ug si Sosipatro nga sama kanakong mga Judio. 22 (Ako, si Tercio nga anaa usab sa Ginoo, nangumusta usab kaninyo. Ako ang nagsulat niining sulat nga gidikta ni Pablo.) 23 Si Gayo nangumusta usab kaninyo. Ako, si Pablo, nagsaka dinhi sa iyang balay, ug dinhi usab nagsimba ang mga tumutuo. Nangumusta usab kaninyo si Erasto nga nagtipig sa panudlanan sa siyudad ug ang atong igsoon nga si Cuarto. [24 Hinaut pa nga panalanginan gayod kamong tanan sa atong Ginoong Jesu-Cristo. Amen.] 25 Dayegon ta ang Dios nga makapalig-on kaninyo sumala sa Maayong Balita mahitungod kang Jesu-Cristo nga akong ginawali kaninyo. Ang Maayong

Balita dugay na nga gitago, (aiōnios g166) 26 apan karon ginasugilon na kini sa tanang mga tawo pinaagi sa mga sinulat sa mga propeta sumala sa sugo sa walay kataposan nga Dios, aron ang tanan motuo ug motuman kang Cristo. Ug gipahibalo usab kini kaniadto. (aiōnios g166) 27 Pinaagi kang Jesu-Cristo, dayegon ta sa walay kataposan ang Dios nga mao lang ang nakahibalo sa tanan! Amen. (aiōn g165)

1 Mga Taga-Corinto

1 Gikan kang Pablo nga pinili sa Dios nga mahimong apostol ni Cristo Jesus. Ako ug si Sostenes nga atong igsoon diha kang Cristo. **2** Nangumusta kaninyong mga tumutuo diha sa Corinto. Gitawag kamo sa Dios aron mahimong iya tungod sa inyong pagkahiusa kang Cristo Jesus. Gipili niya kamo nga mahimong iyang mga anak uban sa tanan nga nag-ila kang Jesu-Cristo nga atong Ginoo sa bisan asang lugar. Siya Ginoo natong tanan. **3** Hinaut nga madawat ninyo ang grasya ug kalinaw gikan sa Dios nga atong Amahan ug kang Ginoong Jesu-Cristo. **4** Nagpasalamat ako kanunay sa Dios tungod sa mga panalangin nga iyang gihatag kaninyo nga anaa kang Cristo Jesus. **5** Kay sa inyong pagkahiusa kang Cristo, gipanalanginan kamo sa Dios sa tanan, sa kahibalo ug sa pagpanulti. **6** Tungod niini napamatud-an ninyo mismo ang among mga gipanudlo mahitungod kang Cristo. **7** Busa wala gayod kamo makulangi sa mga espirituhanong mga gasa nga gihatag sa Dios samtang naghulat kamo sa pagbalik sa atong Ginoong Jesu-Cristo. **8** Si Cristo mao ang maglig-on sa inyong pagtuo hangtod sa kataposan, aron nga sa pag-abot sa adlaw nga ang Ginoong Jesu-Cristo maghukom, wala siyay ikasaway kaninyo. **9** Kasaligan ang Dios nga nagtawag kaninyo sa pagpakighiusa sa iyang Anak nga si Jesu-Cristo nga atong Ginoo. **10** Mga igsoon diha kang Cristo, naghangyo ako kaninyo sa ngalan sa atong Ginoong Jesu-Cristo, nga maghiusa kamong tanan ug likayi ninyo ang pagkabahin-bahin. Paghiusa kamo sa samang hunahuna ug sa inyong katuyoan. **11** Nahisgotan ko kini tungod kay adunay nagsugilon kanako gikan sa pamilya ni Cloe nga adunay panag-away diha kaninyo. **12** Ang buot nako ipasabot mao kini: ang uban kaninyo nag-ingon, "Kang Pablo ako," ug adunay nag-ingon, "Kang Apolos ako." Aduna pa gayoy nag-ingon, "Kang Pedro ako," ug ang uban nag-ingon, "Kang Cristo ako." **13** Ngano, nabahin-bahin ba diay si Cristo? Si Pablo wala magpalansang sa krus alang kaninyo. Wala usab kamo mabautismohi sa ngalan ni Pablo. **14** Nagpasalamat ako sa Dios nga wala akoy gibautismohan kaninyo gawas lang kang Crispo ug kang Gayo. **15** Busa walay makaingon nga gibautismohan kamo sa akong ngalan. **16** (Gibautismohan ko usab diay si Estefanas ug ang

iyang pamilya. Apan gawas kanila wala na akoy mahinundoman pang uban.) **17** Kay wala ako sugoa ni Cristo aron sa pagbautismo kondili sa pagtudlo sa Maayong Balita. Ug ang akong pagtudlo dili pinaagi sa mga maanindot ug maalamon nga pagpanulti, kay basin madala ko ang mga tawo ngadto kang Cristo pinaagi sa akong abilidad ug mawad-an na lang ug gahom ang kamatayon ni Cristo sa krus. **18** Alang sa mga tawong nangawala, ang pagtulon-an mahitungod sa kamatayon ni Cristo sa krus binuang lang, apan kanatong nangaluwas, kini gahom sa Dios. **19** Kay ang Kasulatan nag-ingon: "Gub-on nako ang kaalam sa mga tawo nga maalamon, ug ipakita ko nga walay pulos ang pagsabot sa mga adunay kinaadman." **20** Unsa may kapuslanan sa mga maalamon, sa mga magtutudlo sa Kasugoan, ug sa mga maayong makiglantugi niini nga panahon? Kay gipakita man sa Dios nga binuang lang ang kalibotanon nga kaalam. (aiōn g165) **21** Kay ang Dios sa iyang kaalam wala magtugot nga maila siya sa mga tawo pinaagi sa kalibotanon nga kaalam; kondili pagbuot sa Dios nga luwason ang mga tawo pinaagi sa ilang pagtuo sa giwali nga Maayong Balita, nga sumala sa mga wala motuo, binuang lang kini. **22** Ang mga Judio dili motuo kon walay milagro nga ilang makita, ug ang mga Griego, ilang timbang-timbangan kon ang gitudlo kanila motukma ba sa ilang giingon nga kaalam. **23** Apan kami, ang among giwali mao ang Cristo nga gilansang sa krus. Kini dili madawat sa mga Judio ug binuang lang alang sa mga dili Judio. **24** Apan sa mga tawo nga gitawag sa Dios, Judio man o dili, si Cristo mao ang gahom ug ang kaalam sa Dios. **25** Kay ang gihuna-huna nila nga binuang nga gihimo sa Dios mas labaw pa kaysa kaalam sa tawo, ug ang gihuna-huna nila nga kaluyahon nga gihimo sa Dios mas kusog pa kaysa kusog sa tawo. **26** Mga igsoon kang Cristo, hinundomi ninyo kon unsa ang inyong kahimtang sa wala pa kamo mahimong tinawag sa Dios, pipila lang gayod kaninyo ang giila nga maalamon o kaha adunay katakos, ug pipila lang usab ang naggikan sa inila nga mga pamilya. **27** Apan ang gipili sa Dios mao kadtong giisip sa katawhan nga dili maalamon aron pakaulawan ang mga maalamon, ug gipili usab niya ang mga tawo nga wala gayoy gahom aron pakaulawan ang mga tawong gamhanan. **28** Gipili sa Dios ang mga kabos ug talamayon, nga giisip sa katawhan nga walay kapuslanan, aron ipakita

niya nga dili mahinungdanon ang giisip sa katawhan nga mahinungdanon. **29** Busa walay makapasigarbo atubangan sa Dios. **30** Sa pagbuot sa Dios anaa kita kang Cristo Jesus. Si Cristo mao ang kaalam sa Dios alang kanato. Pinaagi kaniya gipakamatarong kita sa Dios, iya na kita, ug gitubos na niya kita gikan sa atong mga sala. **31** Busa, sama sa giingon sa Kasulatan, “Ang buot magpasigarbo, kinahanglan ipasigarbo lamang niya ang gibuhat sa Ginoo.”

2 Mga igsoon ko kang Cristo, sa pag-anha ko diha kaninyo aron sa pagwali sa mga tinago nga kamatuoran sa Dios, wala ako maggamit ug laglom nga mga pulong o kaha lawom nga kaalam. **2** Kay gituyo ko nga wala na akoy lain pa nga iwali kaninyo kondili si Jesu-Cristo lang ug ang iyang pagpalansang sa krus. **3** Mianha ako kaninyo nga adunay kaluyahon ug nagkurog pa gani ako sa kahadlok. **4** Sa pagwali ko kaninyo wala ako maggamit ug binulak-bulakan nga mga pulong aron lang madani kamo, kondili ang Espiritu ang nagpamatuod sa akong gipanulti pinaagi sa iyang gahom, **5** aron nga ang inyong pagtuo dili mabasi sa kaalam sa tawo kondili sa gahom sa Dios. **6** Hinuon, nagtudlo kami ug kaalam ngadto sa mga lig-on ug pagtuo sa Dios, apan kini nga kaalam dili iya sa tawo ni sa mga nagdumala niining kalibotana nga gitakdang mahanaw. (aiñon g165) **7** Kining kaalam nga akong giingon mao ang tinago nga kaalam sa Dios nga wala ipadayag ngadto sa mga tawo kaniadto. Sa dihang wala pa mamugna sa Dios ang kalibotan giplano na niya kini aron mapasidunggan niya kita. (aiñon g165) **8** Ang mga nagdumala dinhi sa kalibotan wala makasabot sa plano sa Dios. Kay kon nasabtan pa nila, wala na unta nila ilansang sa krus ang Ginoo nga makagagahom. (aiñon g165) **9** Apan sumala sa giingon sa Kasulatan: “Wala pa gayoy nakita, nadungog, o kaha nahuna-huna ang tawo nga angay ikatandi ngadto sa mga giandam sa Dios alang sa mga nahigugma kaniya.” **10** Kini nga plano sa Dios gipahibalo na kanato pinaagi sa iyang Espiritu. Kay ang tanan nasayran sa Espiritu, bisan pa ang mga lawom nga huna-huna sa Dios. **11** Ingon kanatong mga tawo, walay nasayod sa gihuna-huna sa usa ka tawo gawas lang sa iyang kaugalingon nga espiritu. Mao usab sa Dios, walay nasayod sa iyang huna-huna gawas lang sa Espiritu sa Dios. **12** Ug kita nga mga tumutuo gihatagan niini nga Espiritu nga dili gikan sa kalibotan kondili gikan sa Dios aron

masabtan nato ang kamatuoran mahitungod sa mga panalangin nga gihatag sa Dios kanato. **13** Busa ang mga pulong nga among gisulti gikan sa Espiritu ug dili gikan sa kaalam sa tawo. Gipasabot namo ang mga pagtulon-an nga gikan sa Espiritu ngadto sa mga tawo nga nakaangkon sa Espiritu. **14** Apan ang tawo nga wala kaniya ang Espiritu dili modawat sa mga pagtulon-an nga gikan sa Espiritu sa Dios, tungod kay alang kaniya binuang lang kini. Ug dili niya kini masabtan tungod kay ang Espiritu lang gayod sa Dios mao ang makatabang kaniya sa pagsabot niini. **15** Ang tawo nga nakabaton sa Espiritu ang nagsusi niining tanan, apan dili siya ubos sa pagsusi sa ubang tawo. **16** Ang Kasulatan nag-ingon: “Kinsa ba ang nasayod sa huna-huna sa Ginoo? Ug kinsa ba ang makatudlo kaniya?” Apan kita, ania kanato ang huna-huna ni Cristo.

3 Mga igsoon, kaniadto dili ako makatudlo kaninyo ingon nga mga tawo nga gitultolan sa Espiritu kondili ingon nga mga tawo nga nagkinabuhi sa tawhanon nga kinaiya ug bata pa sa pagtuo kang Cristo. **2** Mao kana nga simple lang gayod nga mga pagtulon-an ang akong gitudlo kaninyo tungod kay dili pa ninyo masabtan ang laglom nga mga pagtulon-an. Ug bisan gani karon dili pa kamo makasabot. **3** Kay hangtod karon, nagkinabuhi pa kamo sa inyong tawhanon nga kinaiya tungod kay gasinahay kamo ug nanggiaway. Kining inyong gibuhat nagpamatuod lang nga sama pa gihapon kamo sa mga tawo niining kalibotana. **4** Kung moingon ang usa, “Kang Pablo ako,” ug kung moingon usab ang usa, “Kang Apolos ako.” Dili ba pareho man lang kamo sa mga tawo niining kalibotana? **5** Hinuon si kinsa ba gayod si Apolos? Ug si kinsa ba gayod si Pablo? Kami mga alagad lang sa Ginoo nga iyang gigamit aron motuo kamo. Ang matag-usa kanamo nagtuman lang sa buluhaton nga gisalig sa Ginoo kanamo. **6** Ako ang nagtanom, ug si Apolos ang nagbisbis, apan ang Dios mao ang nagpatubo. **7** Dili mahinungdanon ang nagtanom ug ang gabisbis. Ang Dios lang gayod ang mahinungdanon kay siya man ang nagpatubo. **8** Ang nagtanom ug ang gabisbis pareho nga mga alagad, ug ang matag-usa kanila gantihan sa Dios sumala sa ilang pagpangabudlay. **9** Ako ug si Apolos nagtinabangay sa buluhaton alang sa Dios. Sama kamo sa uma nga gipauma kanamo sa Dios. Sama usab kamo sa usa ka balay nga iyang gipatukod.

10 Ug ako, sama sa usa ka hanas nga nangulo sa mga panday, mao ang nagtukod sa pundasyon sumala sa katakos nga madagayaong gihatag sa Dios kanako. Ang uban nga panday mao ang nagpadayon sa pagtrabaho niini. Apan kinahanglan gayod nga magmatngon ang matag panday nga maayo ang iyang trabaho. 11 Kay dili mahimo nga magbutang ug lain pa nga pundasyon gawas sa gipahimutang na, nga mao si Jesu-Cristo. 12 Adunay mga tawo nga nagpatukod ug pundasyon nga migamit ug mga materyales nga bulawan, plata, o kaha mga mahalong mga bato. Ang uban usab migamit ug mga materyales nga kahoy, kugon, ug dagami. 13 Apan sa adlaw sa paghukom makit-an kon unsa nga matang sa mga materyales ang gigamit sa matag-usa, kay pagasulayan kini pinaagi sa kalayo. 14 Kon ang gipatukod diha sa pundasyon dili masunog, makadawat ug ganti ang nagpatukod niini. 15 Apan kon kini masunog, wala gayod siyay madawat nga ganti; igo lang nga maluwas ang iyang kaugalingon. Mahisama siya sa tawo nga nakalingkawas sa iyang nasunog nga balay, apan wala gayod siyay nadala. 16 Dili ba templo man kamo sa Dios ug ang Espiritu nagpuyo diha kaninyo? 17 Busa kon gub-on ninyo ang puloy-anan sa Dios, silotan niya kamo tungod kay ang templo sa Dios balaan. Ug kana nga templo walay lain kondili kamo mismo. 18 Ayaw limbongi ang inyong kaugalingon. Kon aduna kaninyoy naghuna-huna nga maalamon siya basi sa tawhanong kaalam, angay niyang isalikway kana nga kaalam aron mahimo siyang maalamon sa mata sa Dios. (aiōn g165) 19 Kay alang sa Dios, ang kaalam niining kalibotan binuang lang. Kay ang Kasulatan nag-ingon, “Dakpon sa Dios ang mga maalamon sa ilang pagkalimbongan.” 20 Ug adunay nasulat pa gayod sa Kasulatan nga nag-ingon, “Nasayod ang Dios nga ang mga rason sa mga tawo nga maalamon walay pulos.” 21 Busa ayaw na ninyo ipasigarbo ang mga tawo nga inyong ginasunod, tungod kay ang tanan gihatag sa Dios alang sa inyong kaayohan. 22 Kay si Pablo, Apolos ug si Pedro inyoha. Bisan kining kalibotan ug ang panghitabo karon ug sa umaabot, apil na ang inyong kinabuhi ug kamatayon, kining tanan alang sa inyong kaayohan. 23 Ug kamo sab, iya ni Cristo, ug si Cristo iya sa Dios.

4 Busa isipa ninyo kami nga mga alagad ni Cristo nga gisaligan sa Dios sa pagpasabot sa kamatuoran

nga iyang gitago kaniadto. 2 Ug ang tawo nga gisaligan kinahanglan magpakita nga kasaligan gayod siya. 3 Walay bili kanako kon unsa ang pag-ila ninyo o ni bisan kinsa kanako. Ako gani mismo dili makaingon nga ang akong pag-alagad sa Dios maayo o dili. 4 Hinuon limpyo ang akong konsensya, apan wala kana magkahulogan nga wala na akoy sala. Ang Ginoo lang gayod ang makaingon kon husto o dili ang akong gibuhat. 5 Busa ayaw kamo paghukom sa dili pa moabot ang husto nga panahon. Hulata ninyo ang pag-abot sa Ginoo. Sa iyang pag-abot, ipadayag niya ang mga sekreto ug mga motibo sa kada usa. Ug niana usab nga panahon, madawat sa matag-usa ang pagdayeg gikan sa Dios. 6 Mga igsoon, gigamit nako ang akong kaugalingon ug si Apolos isip sumbanan, aron makat-onan ninyo ang giingon nga “Ayaw pasobrahi ang giingon sa Kasulatan.” Busa ayaw ninyo ipasigarbo ang usa sa pag-ingon nga mas maayo siya kaysa usa. 7 Nganong naghuna-huna kamo nga mas maayo gayod kamo kaysa uban? Unsa ang anaa kaninyo nga wala maggikan sa Dios? Ug kon naggikan man kana sa Dios, nganong ipasigarbo ninyo nga daw sa inyo gayod? 8 Naghuna-huna kamo nga wala nay nakulang kaninyo, mga adunahan na kamo ug naghari na sa gingharian sa Dios bisan kon kami wala pa. Maayo gayod unta kon naghari na kamo aron makahari usab kami uban kaninyo. 9 Alang kanako, kaming mga apostoles murag gibutang sa Dios sa labing ubos nga kahimtang. Sama kami sa mga hinukman nga patyon ug nahimong talan-awon sa tibuok kalibotan, sa tanang mga tawo ug sa tanang mga anghel. 10 Tungod kang Cristo, nakaingon ang mga tawo nga buang kami. Apan kamo naghuna-huna nga mga maalamon kamo tungod kay anaa kamo kang Cristo. Mga luya kami ug lig-on kamo. Ginatahod kamo, apan kami ginatamay lang. 11 Hangtod gani karon giantos namo ang kagutom ug kauhaw, ug kulang kami sa bisti. Gidagmalan kami sa mga tawo, ug wala kamiy kaugalingong balay. 12 Nagtrabaho kami ug nagpasingot aron lang mabuhi. Giampo namo ang mga tawo nga nagpasipala kanamo nga kaloy-an sila sa Dios. Giantos lang namo ang mga paglutos sa mga tawo. 13 Gipakaulawan kami, apan gibalosan namog kalumo. Hangtod karon, sa huna-huna sa mga tawo kami labing ubos ug murag basura lang. 14 Wala ako magsulat niini sa tuyo nga pakaulawan kamo, kondili gusto ko nga matudloan kamo isip mga hinigugma ko nga mga anak. 15 Kay bisan liboan

ang naggiya kaninyo sa inyong pagkinabuhi diha kang Cristo, usa lang ang inyong amahan sa pagtuo. Ako lang ang nahimong inyong amahan sa pagtuo kang Cristo Jesus pinaagi sa Maayong Balita nga akong giwali kaninyo. **16** Busa gihangyo ko kamo nga sundon ninyo ang akong gibuhat. **17** Mao kana ang hinungdan nga gipadala ko diha kaninyo si Timoteo nga akong hinigugma ug kasaligan nga anak sa Ginoo, aron magpahinumdom siya kaninyo sa akong mga pamaagi sa pagkinabuhi isip sumusunod ni Cristo Jesus. Kini nga mga pamaagi, gitudlo usab nako sa mga tumutuo sa bisan asang lugar. **18** Ang uban kaninyo mapahitas-on na, kay abi nila ug dili na ako moanha diha. **19** Apan kon itugot sa Ginoo, moanha ako diha sa labing madali. Ug tan-awon ko gayod kon unsa ang mahimo nianang mga tawhana nga hilabihan kamapahitas-on manulti. **20** Kay ang tinuod, kon ang Dios mao ang naghari sa atong kinabuhi, masayran usab kini sa uban pinaagi sa atong mga binuhatan ug dili lang sa atong pagsulti. **21** Busa unsa ang inyong pillion? Moanha ba ako diha nga masuk-anon o mahigugmaon ug adunay kalumo?

5 Aduna koy nadunggan nga diha kaninyo adunay nakighilawas sa asawa sa iyang amahan. Kini mas ngil-ad pa kaysa gibuhat sa mga wala moila sa Dios, kay wala man gani sila magbuhat sa ingon. **2** Ug bisan adunay naghimo niana diha kaninyo nagpasigarbo pa gihapon kamo. Angay unta nga masubo kamo ug papahawaon ninyo sa inyong grupo ang lalaki nga nagbuhat niana. **3** Bisan wala ako nakig-uban diha kaninyo, apan anaa ako uban kaninyo sa espiritu. Ug pinaagi sa gahom nga gihatag kanako sa atong Ginoong Jesus, gihukman ko na ang nagbuhat niana nga sala. Busa sa inyong panagtigom, isipa ninyo nga anaa ako uban kaninyo sa espiritu. Ug sa gahom nga gihatag kanako sa atong Ginoong Jesus, **5** itugyan ninyo kanang tawhana ngadto kang Satanas sa paglaglag sa iyang lawas aron maluwas ang iyang espiritu sa adlaw sa paghukom sa Ginoo. **6** Dili kamo angay magpasigarbo. Dili ba nasayod man kamo sa panultihon nga nag-ingon, "Kon isagol ang gamay nga patubo diha sa harina ug masahon kini, motubo ang kinatibuk-ang minasa"? **7** Busa kuhaa ninyo ang inyong daan nga mga sala nga daw sama sa patubo, aron mahimo na kamong hinlo ug bag-o. Ang tinuod, luwas na kamo gikan niining patubo, kay si Cristo

gihalad na alang kanato. Sama siya sa Karnero nga gihalad sa panahon sa Pista sa Paglabay sa Anghel. **8** Busa saulogon nato kini nga pista, ug mokaon kita sa pan nga walay naandang patubo, nga ang buot ipasabot talikdan na nato ang atong daang mga sala ug mga daotang binuhatan, ug magkinabuhi kita nga hinlo na sa sala, ug magmatinud-anon na gayod sa atong pagsunod sa kamatuoran. **9** Sa una kong sulat nga gipadala kaninyo, nag-ingon ako nga dili kamo makig-uban sa mga nakighilawas gawas sa kaminyoon. **10** Ang gipasabot nako dili ang mga tawo nga wala pa makaila sa Dios nga nakighilawas gawas sa kaminyoon o mga hakog ug mga mangingilad, o mga nagsimba sa mga dios-dios. Kay kon sila inyong likayan, kinahanglan nga mohawa kamo niining kalibotana. **11** Ang akong gipasabot mao kadtong mga tawo nga nagpaila nga mga igsoon usab nato sa Ginoo apan nakighilawas gawas sa kaminyoon, hakog, nagsimba sa mga dios-dios, mapasipalahon, palahubog, ug mangingilad. Dili kamo angay makig-uban kanila bisan sa pagpangaon. **12** Hinuon, unsa may atong labot sa paghukom sa mga dili tumutuo? Ang Dios lang ang maghukom kanila. Apan kinahanglan gayod nga timbang-timbangon nato kon maayo ba o daotan ang gibuhat sa atong isigka-tumutuo, kay ang Kasulatan nag-ingon, "Papahawaa ninyo sa inyong grupo ang tawong daotan."

6 Kon ang usa kaninyo adunay reklamo batok sa iyang isigka-tumutuo, nganong ipaabot pa man niya kini ngadto sa husgado nga wala makaila sa Dios? Nganong dili man niya kini dad-on ngadto sa mga tumutuo aron husayon? **2** Dili ba nga sa kaulahiang mga adlaw kitang mga tumutuo mao ang mohukom sa mga tawo nga wala motuo sa Dios? Busa kon kamo ang mohukom sa mga tawo niining kalibotan, nganong dili man kamo makahimo sa paghusay nianang gamay lang nga husayonon? **3** Dili ba nga bisan gani ang mga anghel hukman man nato? Nan mahimo usab ninyo nga husayon ang mga kaso niining kinabuhia. **4** Busa kon kamo adunay mga sumbong batok sa usag-usa, nganong dad-on pa man ninyo kana ngadto sa mga tawo nga wala gani ilha sa mga tumutuo? **5** Angay kamong maulaw! Ngano, wala ba gayod diha kaninyoy maalamon nga mahibalang mohusay sa inyong giawayan? **6** Managsama kamong mga tumutuo, apan kamo ra usab ang nagkinasuhay, ug didto pa gayod atubangan sa mga dili tumutuo.

7 Kanang inyong pagsinumbongay nagpakita lang sa inyong kapildihan. Maayo pa nga pasagdan na lang ninyo ang nagbuhat ug daotan ug nanglimbong kaninyo. 8 Apan sa inyong gibuhat, kamo mismo ang nanglimbong ug nagbuhat ug daotan ngadto sa inyong mga igsoon sa pagtuo. 9 Dili ba nga ang tawo nga nagbuhat ug daotan dili makapanunod sa gingharian sa Dios? Busa ayaw ninyo limbongi ang inyong kaugalingon! Ang mga makighilawas gawas sa kaminyoon, ang mga nagsimba sa mga dios-dios, ang mga mananapaw, ang mga lalaki nga nagbaligya sa ilang dungog, ang mga lalaki nga makighilawas sa sama nilang lalaki, 10 ang mga kawatan, ang mga hakog, ang mga palahubog, ang mga mapasipalahon, ug ang mga mangingilad, dili gayod makapanunod sa gingharian sa Dios. 11 Ang uban kaninyo sama niini kaniadto. Apan nahinloan na kamo sa inyong mga sala, gigahin na kamo sa Dios nga mahimong iya, ug gipakamatarong na tungod kang Ginoong Jesu-Cristo ug tungod sa Espiritu sa atong Dios. 12 Tingali adunay moingon, "Mahimo ko ang pagbuhat sa bisan unsa." Tinuod kana, apan dili tanan makaayo. Bisan kon tugotan ako sa pagbuhat sa bisan unsa, dili gayod ako magpaulipon sa bisan unsa. 13 Tingali adunay moingon nga, "Ang pagkaon gibuhathang alang sa tiyan ug ang tiyag gibuhathang alang sa pagkaon." Tinuod kana, apan moabot ang adlaw nga ang tiyan ug ang pagkaon walaon sa Dios. Apan dili tinuod nga ang lawas sa tawo gibuhathang alang sa pagpakighilawas gawas sa kaminyoon, kondili gibuhathang kini alang sa Ginoo; ug ang Ginoo mao ang nag-atiman niini. 14 Ug sa kaulahian, kining atong lawas banhawon sa Dios pinaagi sa iyang gahom, sama sa gibuhathang niya sa atong Ginoo. 15 Dili ba nga kitang mga tumutuo kabahin man sa lawas ni Cristo? Mao kana nga ang atong lawas nga kabahin sa lawas ni Cristo dili nato mahimong gamiton sa pagpakighilawas sa babayeng nagbaligya sa iyang dungog. 16 Dili ba nga kon ang lalaki makighilawas sa babaye nga sama niana, silang duha mahimong usa na lang ka lawas? Kay ang Kasulatan nag-ingon, "Silang duha mahimong usa." 17 Apan, kon kita nakighiusa kang Ginoong Jesu-Cristo nausa na kita kaniya sa espiritu. 18 Busa likayi ninyo ang pagpakighilawas gawas sa kaminyoon. Ang ubang mga sala nga gibuhathang sa tawo walay kalabotan sa lawas, apan ang tawo nga nakighilawas gawas sa kaminyoon nakasala batok sa iyang kaugalingong lawas. 19 Dili ba ang Espiritu Santo nga gihatag sa

Dios nagpuyo sa atong lawas isip iyang templo? Busa kining atong lawas dili ato kondili iya sa Dios. 20 Kay mahal ang iyang pagpalit kanato. Busa gamita ninyo ang inyong lawas sa pamaagi nga madayeg ang Dios.

7 Karon, ania ang akong tubag mahitungod sa mga pangutana nga inyong gisulat kanako. Maayo unta alang sa usa ka tawo nga dili maminyo. 2 Apan tungod kay daghan ang matintal nga makighilawas gawas sa kaminyoon, pagminyo na lang kamo aron malikayan ninyo kini. 3 Ang bana kinahanglan mohimo sa iyang katungdanan ngadto sa iyang asawa, ug ang asawa kinahanglan usab mohimo sa iyang katungdanan ngadto sa iyang bana. 4 Kay ang lawas sa asawa iya na sa bana, ug ang lawas sa bana iya na usab sa asawa. 5 Busa ayaw ninyo pagdid-i ang inyong asawa o bana kon gusto niyang buhaton ang naandan nga gibuhathang sa managtiayon, gawas lang kon magsabot kamo nga dili lang una kamo magbuhat sa ingon, tungod kay gusto ninyo nga gamiton ang inyong panahon alang sa pag-ampo. Apan pagkahuman sa inyong kasabotan, ibalik ninyo ang inyong naandan nga gibuhathang ingon nga managtiayon, kay basin kon sa kaulahian dili na kamo makapugong sa inyong pagbati, ug tintalon kamo ni Satanas. 6 Wala ako magsugo kaninyo nga magminyo kondili gitugotan ko kamo kon gusto ninyo. 7 Gusto ko unta nga ang tanan mahisama kanako nga walay asawa. Apan dili kita managsama tungod kay lain-lain ang gasa nga gihatag kanato sa Dios. 8 Kamo nga mga wala pay asawa o bana apil ang mga biyuda, mas maayo pa kon magpadayon kamo sa pagkinabuhi nga mag-inusara sama kanako. 9 Apan kon dili kamo makapugong sa inyong pagbati, pagminyo na lang kamo. Kay mas maayo pa kana kaysa mag-antos kamo sa inyong pagbati nga daw dili mapugngan. 10 Sa mga magtiayon mao kini ang akong sugo nga naggikan gayod sa Ginoo: dili maayo sa asawa nga makigbulag sa iyang bana, ug dili usab maayo sa bana nga makigbulag sa iyang asawa. Apan kon adunay asawa nga mobulag sa iyang bana, kinahanglan magpabilin siya nga walay laing bana, o kaha makig-uli na lang siya sa iyang bana. 12 Ang akong sugyot ngadto sa uban mao kini (ako lang kini, kay walay gisulti ang Ginoo mahitungod niini): kon ang tumutuo adunay asawa nga dili tumutuo apan miuyon nga mopuyo gihapon uban kaniya, dili

niya kini angayng bulagan. **13** Ug kon ang tumutuo adunay bana nga dili tumutuo apan miuyon gihapon nga mopuyo uban kaniya, dili usab niya kini angayng bulagan. **14** Kay ang dili tumutuo nga bana gidawat na sa Dios tungod sa tumutuo nga asawa ug ang dili tumutuo nga asawa gidawat na usab sa Dios tungod sa tumutuo nga bana. Kay kon dili ingon niini, hangtod ang ilang mga anak dili usab dawaton sa Dios. Apan ang tinuod, gidawat na sila sa Dios. **15** Apan kon gusto sa asawa o kaha sa bana nga dili tumutuo nga makigbulag, tugoti siya. Gawasnon siya nga makigbulag kaniya, kay gitawag kita sa Dios sa pagkinabuhi nga malinawon. **16** Kay bisan kon pugngan mo ang imong asawa o bana nga dili mobulag kanimo, masiguro mo ba nga maluwas mo siya? **17** Ang matag-usa kinahanglan nga magkinabuhi sumala sa kahintang nga gihatag sa Ginoo kaniya, ug sa kahintang sa dihang gitawag siya sa Dios. Mao kini ang pagtulon-an nga akong gitudlo sa mga tumutuo sa bisan asang lugar. **18** Pananglitan kon adunay lalaki nga natuli nang daan sa dihang gitawag siya sa Dios, dili na angay nga paninguhaon niya nga ilisan kini. Ug niadtong wala matuli sa dihang gitawag siya sa Dios, dili na kinahanglan nga magpatuli pa. **19** Kay dili mahinungdanon kon ang tawo natuli o wala. Ang mahinungdanon mao ang pagtuman sa mga kasugoan sa Dios. **20** Busa magpadayon ang matag-usa diha sa iyang kahintang sa dihang gitawag siya sa Dios. **21** Kon ikaw usa ka ulipon sa dihang gitawag ka sa Dios, ayaw kana igsapayan. Apan kon adunay kahigayonan nga makalingawas ka sa pagkaulipon, pahimusli kana. **22** Kay ang tawo nga ulipon sa dihang gitawag siya diha sa Ginoo, nahimo na siya karong gawasnon sa mata sa Ginoo. Ug ang tawo nga dili ulipon sa dihang gitawag siya, ulipon na ni Cristo. **23** Mahal ang pagpalit sa Dios kanato, busa kon dili kita ulipon sa dihang gitawag kita sa Ginoo dili kita angay nga magpaulipon sa mga tawo. **24** Busa mga igsoon ko kang Cristo, angay nga ang matag-usa kaninyo magpadayon sa pagpakighiusa sa Dios sa samang kahintang sa dihang gitawag kamo. **25** Bahin sa mga dili minyo wala akoy sugo gikan sa Ginoo. Apan ania ang akong tambag ingon nga tawong kasaligan tungod sa kaluoy sa Dios. **26** Tungod sa mga kalisdanan niining panahona, mas maayo pa kon magpabilin na lang kita sa atong kahintang. **27** Busa kon aduna kanay asawa, ayaw siya bulagi. Ug kon wala ka pay asawa, ayaw na lang pangasawa. **28** Apan kon mangasawa ka man gayod, dili kana sala. Ug kon ang dalaga mamana dili usab kana sala. Nag-ingon ako nga dili na lang unta kamo magminyo tungod kay gusto ko nga malikay kamo sa mga kalisdanan sa kinabuhing minyo. **29** Ang buot kong ipasabot mga igsoon mao nga, hamubo na lang ang panahon nga nahibilin. Busa kadtong adunay asawa angay nang magkinabuhi nga murag walay asawa. **30** Ang mga nagsubo angay nang magkinabuhi nga murag walay kasubo, ug ang mga nalipay angay nang magkinabuhi nga murag walay kalipay. Ang mga namalit dili angayng magsalig nga magpabilin kanila ang ilang mga gipamalit. **31** Ug ang mga naggamit sa mga kabtangan dinhi sa kalibotan dili angayng mawili niana, tungod kay ang mga butang dinhi sa kalibotan dili molungtad. **32** Gusto ko unta nga malikay kamo sa mga kabalaka niining kalibotana. Ang walay asawa walay laing gikabalak-an kondili ang buluhaton sa Ginoo ug kon sa unsang pamaagi siya makahatag ug kalipay kaniya. **33** Apan ang lalaki nga adunay asawa nabalaka sa mga butang dinhi sa kalibotan kon unsaon niya paghatag ug kalipay sa iyang asawa. **34** Mao kana nga mabahin kanunay ang iyang huna-huna. Ug mao usab ang mga babaye. Ang babaye nga walay bana walay lain nga gikabalak-an kondili ang pag-alagad sa Ginoo, ug gusto niya nga ihalad ang iyang tibuok nga kinabuhi ngadto sa Ginoo. Apan ang babaye nga adunay bana nabalaka sa mga butang dinhi sa kalibotan kon unsaon niya paghatag ug kalipay sa iyang bana. **35** Gisulti ko kini alang sa inyong kaayohan. Wala ko kamo pugngi nga magminyo kondili gusto lang nako nga hapsay ug walay babag ang inyong pag-alagad sa Ginoo. **36** Karon, mahitungod sa mga managtrato: kon sa huna-huna sa lalaki nagbuhat siya sa dili angay ngadto sa iyang trato, ug dili na siya makapugong sa iyang pagbati, ug sa iyang huna-huna angay na nga magminyo sila, maayo pa nga magpakasal na lang sila. Dili kana sala. **37** Apan kon desidido ang usa ka lalaki nga dili magminyo sa iyang trato, ug alang kaniya wala kinahanglana ang pagminyo kay mapugngan ra niya ang iyang kaugalingon, maayo ang iyang gibuhat. **38** Busa maayo ang gibuhat sa nakigminyo sa iyang trato; apan mas maayo pa gayod ang dili magminyo. **39** Ang babaye nahigot ngadto sa iyang bana samtang buhi pa ang iyang bana. Kon patay na ang iyang bana mahimo na siyang magminyo pag-usab. Apan kinahanglan nagtuo sa

Ginoo ang iyang pilion. **40** Apan kon akoy pabut-on, mas magmalipayon siya kon dili na siya magminyo pag-usab. Kini huna-huna ko lang, apan nagtuo ako nga ang Espiritu sa Dios nga ania kanako mao ang nagtudlo niini kanako.

8 Karon, mahitungod sa inyong pangutana sa mga pagkaon nga gihalad ngadto sa mga dios-dios: Makaingon kita nga kitang tanan aduna nay sakto nga kahibalo mahitungod niini. Apan kung kini nga kahibalo mahimong hinungdan nga ang tawo magpagarbo, ang gugma mao usab ang nagpalig-on sa iglesia.

2 Ang tawo nga naghuna-huna nga maalamon na siya nagpaila lang nga kulang pa gayod ang iyang kahibalo. **3** Apan ang tawo nga naghigugma sa Dios mao ang giila sa Dios nga iyaha. **4** Busa kon mahitungod sa mga pagkaon nga gihalad ngadto sa mga dios-dios, nasayod kita nga walay tinuod nga dios-dios diri sa kalibotan, kay adunay usa lang gayod ka Dios. **5** Bisan pag nag-ingon ang uban nga adunay mga dios sa langit ug sa yuta, ug bisan pag daghan ang gitawag nga “mga dios” ug “mga ginoo,” **6** apan alang kanato adunay usa lang ka Dios, ang atong Amahan nga nagbuhat sa tanang mga butang, ug nagkinabuhi kita alang kaniya. Ug adunay usa lang gayod ka Ginoo, si Jesu-Cristo. Pinaagi kaniya, nahimo ang tanang butang ug pinaagi usab kaniya kita adunay kinabuhi. **7** Apan adunay mga tumutuo nga wala masayod niini nga kamatuoran. Ug tungod kay kaniadto nagsimba sila sa mga dios-dios, mao kana nga hangtod karon kon mokaon sila sa pagkaon nga gihalad ngadto sa mga dios-dios, sa ilang huna-huna sama ra nga nakig-uban gihapon sila sa pagsimba sa mga dios-dios. Busa nakasala sila sa ilang konsensya, tungod kay kulang pa ang ilang nahibaloan, kay alang kanila sala ang ilang gibuhat. **8** Hinuon, ang pagkaon walay kalabotan sa atong relasyon sa Dios. Kon mokaon man kita sa mga hinalad o dili, kini dili makapagab-o sa pagtan-aw sa Dios kanato. **9** Apan bisan tuod gawasnon kamong mokaon sa bisan unsa, pagmatngon kamo, kay basin kon mao kana ang mahimong hinungdan nga makasala ang mga tawo nga huyang ug pagtuo. **10** Pananglitan aduna kay kauban nga wala pa makasabot, ug ikaw nga nakasabot na nakita niyang nagkaon didto sa templo sa mga dios-dios, dili ba makaaghat kini kaniya nga mokaon usab sa pagkaon nga gihalad ngadto sa mga dios-dios bisan pa sa

iyang pag-ila nga kini sala? **11** Busa tungod sa imong “kahibalo” malaglag ang imong igsoon nga huyang ug pagtuo nga usa usab sa gipakamatyan ni Cristo. **12** Niini nga pamaagi nakasala ka kang Cristo, tungod kay nakasala ka sa imong igsoon nga huyang ug pagtuo tungod sa imong gibuhat nga nakapaaghat kaniya sa paghimo sa butang nga supak sa iyang konsensya. **13** Busa kon ang akong gikaon mahimong hinungdan nga makasala ang akong igsoon, dili na lang ako mokaon ug karne bisan kanus-a, aron dili makasala ang akong igsoon tungod kanako. (aiōn g165)

9 Dili ba gawasnon man ako? Dili ba apostol man ako? Dili ba nga nagpakita man kanako si Jesus nga atong Ginoo ug kamo nahimo mang mga tumutuo sa Ginoo tungod kanako? **2** Bisan kon alang sa uban dili ako usa ka apostol, apostol gayod ako alang kaninyo tungod kay kamo mismo ang magpamatuod, kay pinaagi kanako kamo anaa na sa Ginoo. **3** Mao kini ang akong ikatubag sa mga tawo nga dili motuo nga apostol ako. **4** Sa among pagka-apostol, wala ba kamiy katungod sa pagdawat sa pagkaon ug ilimnon gikan sa mga tawo nga nakadawat sa among pagpanudlo? **5** Ug wala ba kamiy katungod sa pagpauban sa asawa nga tumutuo sa among mga pagbiyahe sama sa gibuhat sa mga igsoon sa Ginoo, ni Pedro ug sa ubang mga apostoles? **6** Unsa ba diay, kami lang ba ni Bernabe ang kinahanglan nga maghago aron adunay panginabuhian? **7** Aduna bay sundalo nga siya ra mismo ang nagsuhol sa iyang kaugalingong panerbisyo? Aduna bay nagtanom ug ubasan nga dili makapahimulos sa bunga sa iyang gitanom? Ug aduna bay nag-alima ug mga mananap nga walay bahin? **8** Kining akong gipanulti dili iya sa tawhanon nga panghuna-huna, kondili mao usab kini ang gitudlo sa Kasugoan. **9** Kay nasulat sa Kasugoan ni Moises, “Ayaw busali ang baka nga gagio.” Ug dili kita maghuna-huna nga baka lang ang buot ipasabot sa Dios niini. **10** Kay apil usab kami sa iyang buot ipasabot. Ang mga tawo magdaro ug mangani, tungod kay nagpaabot sila nga makadawat ug bahin sa abot niini. **11** Nagpugas kami diha kaninyo ug espirituhanong mga binhi; bug-at na ba alang kaninyo kon magpaabot kami nga inyong hatagan sa mga butang nga among gikinahanglan sa matag adlaw? **12** Kon ang uban nga mga magtutudlo adunay katungod sa pagpaabot niini gikan kaninyo, labaw na

gayod kami. Apan bisan kon aduna kamiy katungod sa pagpaabot ug tabang gikan kaninyo, wala namo pahimusli ang maong katungod. Hinuon gipalabi namo nga antoson ang tanan aron dili mababagan ang pagpakaylap sa Maayong Balita mahitungod kang Cristo. **13** Dili ba nasayod man kamo nga ang mga nag-alagad diha sa templo diha usab mokuha sa ilang pagakan-on? Ug ang mga nag-alagad diha sa halaran mokuha usab sa ilang bahin sa mga gihalad diha sa halaran. **14** Sa samang pamaagi, nagsugo ang Ginoo nga ang mga nakadawat sa Maayong Balita angay nga motabang sa paghatag sa mga panginahanglan sa mga magwawali sa Maayong Balita aron sila mabuhi. **15** Apan wala ko pahimusli ang maong katungod. Ug wala usab ako magsulat karon sa pagpamasin nga hatagan ninyo. Maayo pa nga mamatay na lang ako kaysa himuon ko kini. Sigurohon ko nga walay bisan kinsa nga makakuha niining akong gipasigarbo. **16** Wala ko ipasigarbo ang akong pagwali sa Maayong Balita, kay mao kini ang akong katungdanan. Dili mahimo nga dili ko kini buhaton tungod kay alaot ako kon dili ko iwali ang Maayong Balita. **17** Kon nagwali ako tungod kay mao kini ang akong gipili nga trabaho, magpaabot unta ako ug suhol. Apan ang tinuod, gituman ko lang ang akong katungdanan nga magwali tungod kay mao kini ang gitugyan kanako sa Dios. **18** Unsa karon ang balos nga akong mapaabot? Ang giisip ko nga balos mao ang kalipay nga sa akong pagwali sa Maayong Balita wala ako magpasuhol, bisan tuod ug aduna akoy katungod nga magpasuhol sa akong paghago sa pagsangyaw sa Maayong Balita. **19** Bisin walay nag-ulipon kanako nagpaulipon ako sa tanan aron daghan pa gayod ang akong makabig ngadto kang Cristo. **20** Mao kana nga kon kauban ko ang mga Judio nagkinabuhi ako sama sa Judio, aron makabig ko sila ngadto kang Cristo. Busa bisan dili ako sakop sa kasugoan sa mga Judio, gisunod ko kini aron makabig ko sila sa atong pagtuo. **21** Ug mao usab kon kauban ko ang mga dili Judio. Wala ko sunda ang kasugoan nga alang sa mga Judio kondili gisunod ko ang pagkinabuhi sa mga dili Judio aron makabig ko sila ngadto kang Ginoong Jesus. Wala kini magpasabot nga wala ko sunda ang mga sugo sa Dios, kay ang tinuod gisunod ko ang mga sugo ni Cristo. **22** Nakig-angay ako sa mga tumutuong maluya pa ug pagtuo aron mapalig-on ko sila diha sa Ginoo. Nakig-angay ako sa tanan bisan unsa ang ilang

kahimtang, aron sa bisan unsa nga pamaagi maluwas ko ang uban kanila. **23** Gihimo ko kining tanan tungod kay gusto ko nga makaambit sa mga panalangin uban sa mga nakadawat sa Maayong Balita. **24** Sa lumba, dili ba daghan man ang moapil apan usa lang kanila ang makadawat ug ganti? Busa ayoha ninyo ang inyong pagdagan aron makadawat kamo ug ganti. **25** Ang matag magdadagan nagbansay gayod ug maayo inubanan ug disiplin sa iyang kaugalingon. Gibuhat niya kini aron makadawat siyag ganti nga lumalabay lamang. Apan ang ganti nga atong gitinguha dili gayod mawala. **26** Mao kana nga diretso gayod ang akong pagdagan paingon sa dag-anan. Wala ako gasumbag sa hangin. **27** Busa kon adunay dili maayo nga pangandoyon ang akong lawas, gipaningkamotan ko gayod nga pugngan kini kay basin kon human ko matudloi ang uban, ako pa unya ang dili makadawat ug ganti gikan sa Dios.

10 Mga igsoon, gusto ko nga masayran ninyo ang nahitabo sa among mga katigulangan. Gitutolan sila sa Dios pinaagi sa panganod ug gitabangan niya sila sa ilang pagtabok sa Pulang Dagat. **2** Pinaagi sa maong panganod ug dagat sama ra nga nabautismohan silang tanan isip mga sumusunod ni Moises. **3** Silang tanan mikaon sa samang balaang pagkaon nga gikan sa Dios. **4** Ug silang tanan minom sa samang balaang tubig nga iyang gihatag, kay nanginginom sila sa tubig nga gikan sa Bato nga gipatubod sa Dios. Kadtong Bato nga nag-uban-uban kanila mao si Cristo mismo. **5** Apan bisan ug gitabangan sila sa Dios, ang kadaghanan kanila wala gayod magbuhat sa husto nga makapalipay sa Dios. Tungod niini namatay sila ug ang ilang mga patayng lawas nagkatag didto sa kamingawan. **6** Kadtong mga nahitabo kanila nagpasidaan kanato aron dili kita magtinguha sa pagbuhat ug mga daotan sama sa ilang gibuhat. **7** Ayaw kamo pagsunod sa gihimo sa uban kanila nga nagsimba sa mga dios-dios. Kay sumala sa Kasulatan, “Ang mga tawo nanagkombira, nanag-inom, ug nanagsayaw sa ilang pagsimba sa dios-dios.” **8** Ug dili gayod kita makighilawas gawas sa kaminyoon, sama sa gibuhat sa uban kanila. Tungod niini nangamatay ang 23,000 kanila sa usa lang ka adlaw. **9** Dili usab nato sundon ang uban kanila nga mihimo sa pagsulay sa Ginoo, maong gipapaak niya sila sa mga halas ug nangamatay sila. **10** Ayaw kamo pagsunod sa gihimo sa uban kanila

nga nagbagulbol. Mao nga gipapatay sila sa Dios pinaagi sa Anghel sa Kamatayon. **11** Kining tanan nahitabo aron masayran nato nga wala kadto ikalipay sa Dios. Ug gisulat kadto nga mga panghitabo aron sa pagpasidaan kanato nga nagkinabuhi sa panahon nga hapit na gayod moabot ang kataposan. (aiōn g165)

12 Busa kon naghuna-huna kamo nga ang inyong pagtuo lig-on na, pagbantay kamo kay basin kon makasala usab kamo. **13** Walay pagsulay nga moabot kaninyo nga wala usab naabot sa ubang mga tawo. Apan kasaligan ang Dios sa iyang saad nga dili niya tugotan nga sulayan kamo labaw sa inyong maantos. Ug kon moabot ang mga pagsulay kaninyo, maghatag siyag pamaagi aron maantos ninyo kini. **14** Busa, mga hinigugma ko, ayaw gayod kamo pagsimba sa mga dios-dios. **15** Nagsulti ako kaninyo ingon nga mga tawo nga adunay salabotan. Busa timbang-timbanga ninyo ang akong gisulti kaninyo. **16** Kon magtigom kita aron sa paghinumdom sa kamatayon ni Cristo, aduna kitay giinom sa kopa nga atong gipasalamatan sa Dios, ug aduna usab kitay pan nga atong gipikaspikas ug gikaon. Dili ba nga pinaagi niini nakig-ambit kita sa dugo ug sa lawas ni Cristo? **17** Kitang tanan, bisan daghan, usa lang ka lawas tungod kay usa lang ka pan ang atong giambitan. **18** Tan-awa ra gud ninyo ang katawhan sa Israel. Ang mga nangaon sa mga halad nakig-ambit sa buluhaton sa halaran. **19** Buot ko bang ipasabot nga ang mga dios-dios ug ang pagkaon nga gihalad ngadto kanila adunay bili? **20** Dili! Ang buot kong ipasabot mao nga ang mga gihalad sa mga tawong wala makaila sa Dios, gihalad ngadto sa daotang mga espiritu ug dili ngadto sa Dios. Busa dili ko gusto nga makig-ambit kamo sa daotan nga mga espiritu. **21** Dili mahimo nga moinom kamo sa kopa sa Ginoo ug sa kopa sa daotang mga espiritu. Ug dili mahimo nga mokaon kamo sa kan-anan sa Ginoo ug sa kan-anan sa daotang mga espiritu. **22** Unsa, gusto ba nato nga mangabugho ang Ginoo? Nasayod kita nga kon masuko na siya, dili gayod kita makalikay sa iyang silot. **23** Gitugot kanato ang pagbuhat sa bisan unsa, apan dili tanan makatabang o makapalig-on sa uban. **24** Ayaw kamo paghuna-huna sa kaugalingon lang ninyo nga kaayohan, kondili huna-hunaa usab ninyo ang kaayohan sa uban. **25** Kan-a ninyo ang bisan unsang baligya sa baligyaanan sa karne sa walay pupangutana kon kana gihalad ba ngadto sa mga dios-dios o wala, aron dili kamo makonsensya. **26** Kay ang Kasulatan

nag-ingon, "Ang kalibotan ug ang tanan nga anaa niini iya sa Ginoo." **27** Kon adunay dili tumutuo nga mangimbitar kaninyo nga mokaon sa ila ug gusto usab ninyong moadto, kan-a ninyo ang bisan unsa nga giandam alang kaninyo sa walay pupangutana kon kana gihalad ba ngadto sa mga dios-dios o wala, aron nga dili kamo makonsensya. **28** Apan kon adunay moingon kaninyo nga kanang pagkaona gihalad ngadto sa mga dios-dios, ayaw ninyo kaona tungod ug alang sa tawo nga nag-ingon kaninyo, ug aron walay konsensya nga mahasol. **29** Dili ang inyong kaugalingong konsensya ang akong buot ipasabot kondili ang konsensya niadtong tawo nga nagsulti kaninyo. Karon tingalig moingon kamo, "Nganong pugngan ko ang akong gusto tungod sa konsensya sa uban?" **30** Kon gipasalamatan ko sa Dios ang akong gikaon, nganong isipon man akong daotan tungod sa pagkaon nga akong gipasalamatan?" **31** Mao nga bisan unsa ang inyong buhaton, bisan mokaon o moinom, buhata ninyo ang tanan sa katuyoan nga madayeg ang Dios. **32** Ayaw gayod kamo pagbuhat ug bisan unsa nga mahimong kapandolan sa mga Judio o sa mga dili Judio, o sa inyong isigka-tumutuo sa Dios. **33** Sunda ninyo ang akong gibuhat: kanunay akong nangita ug pamaagi nga matabangan ko ang tanang mga tawo sa tanan kong gibuhat. Wala ako mangita sa akong kaugalingong kaayohan kondili ang kaayohan sa uban aron maluwas sila.

11 Busa sunda ninyo ako, kay gisunod ko usab si Cristo. **2** Gidayeg ko kamo, kay kanunay ninyo akong gihinumdoman ug gituman ninyo ang mga gitudlo ko kaninyo. **3** Karon gusto ko nga masayran ninyo nga si Cristo mao ang ulo sa matag lalaki, ug ang lalaki mao ang ulo sa babaye, ug ang Dios mao ang ulo ni Cristo. **4** Kon ang lalaki mag-ampo o magsulti sa pulong sa Dios nga adunay pandong ang iyang ulo, gipakaulawan niya ang iyang ulo nga mao si Cristo. **5** Ug kon ang babaye mag-ampo o magsulti sa pulong sa Dios nga walay pandong ang iyang ulo, gipakaulawan niya ang iyang ulo nga mao ang lalaki ug sama ra nga nagpaupaw siya. **6** Kon ang babaye dili magpandong sa iyang ulo, maayo pa nga magpapatul na lang siya sa iyang buhok. Apan tungod kay makauulaw man alang sa babaye kon siya magpapatul ug buhok o magpa-upaw, angay niyang pandongan ang iyang ulo. **7** Ang lalaki dili angay magpandong sa iyang ulo, kay pinaagi kaniya

gipadayag ang gahom ug dungog sa Dios ug gibuhat siya nga kaanggid sa Dios. Apan ang babaye gibuhat sa Dios alang sa kadungganan sa lalaki. **8** Kay ang lalaki wala buhata gikan sa babaye, kondili ang babaye mao ang gibuhat gikan sa lalaki. **9** Ug wala usab buhata ang lalaki alang sa babaye, kondili ang babaye gibuhat alang sa lalaki. **10** Mao kana nga ang babaye kinahanglan gayod magpandong sa iyang ulo, aron bisan ang mga anghel masayod nga nagpasakop siya sa lalaki. **11** Apan angay usab natong hinumdoman nga sa atong pagkinabuhi diha sa Ginoo, gikinahanglan sa babaye ang lalaki ug gikinahanglan usab sa lalaki ang babaye. **12** Kay ang una nga babaye gibuhat gikan sa lalaki, ug karon ang lalaki natawo gikan sa babaye. Apan ang tanan naggikan sa Dios. **13** Timbang-timbanga ninyo kini: angay ba sa usa ka babaye nga mag-ampo ngadto sa Dios nga walay pandong ang iyang ulo? **14** Natural sa lalaki nga mubo ang iyang buhok, kay makauulaw kon taas kini. **15** Apan kadungganan sa usa ka babaye ang taas nga buhok. Kay gihatagan siya sa Dios ug taas nga buhok nga pangtabon sa iyang ulo. **16** Apan kon adunay gustong mosupak niining among gitudlo, ang ikasulti ko lang mao nga wala kami laing nabatasan gawas niini. Ug mao usab kini ang gisunod sa mga tumutuo sa Dios sa bisan asang lugar. **17** Aduna koy buot hisgotan kaninyo karon ug niining bahina dili ko kamo madayeg tungod kay ang inyong panagtigom wala nagdalag kaayohan, kondili kadaotan. **18** Kay nakadungog ako nga kon magtigom kamo, nagkabahin-bahin kamo, ug medyo makatuo ako nga aduna kini pagkatinuod. **19** Tingali kinahanglan nga mahitabo kana diha kaninyo aron masayran kon kinsa gayod kaninyo ang tinuod nga tumutuo. **20** Sa inyong panagtigom, dili gayod ninyo tuyo ang pagkaon sa Panihapon sa Ginoo, **21** tungod kay wala kamo magdungan sa pagpangaon. Ang uban kaninyo busog ug hubog na kaayo samtang ang uban gigutom. **22** Nganong dili man kamo mokaon una ug moinom didto sa inyong kaugalingong balay? Kay nianang inyong gibuhat, gipakaulawan ninyo ang mga kabos, ug lakip ang tanang mga tumutuo sa Dios gitamay ninyo. Unsa ba ang akong isulti kaninyo? Dayegon ko ba kamo nianang inyong gibuhat? Dili gayod! **23** Mao kini ang gitudlo kanako sa Ginoo, ug gitudlo ko usab kaninyo: nga ang Ginoong Jesus, niadtong gabii nga gibudhian siya, mikuha ug pan, **24** ug human niya pasalamati sa Dios, gipikas-pikas

niya kini ug miingon, “Mao kini ang akong lawas nga gihatag alang kaninyo. Buhata ninyo kini sa paghandom kanako.” **25** Pagkahuman nila ug kaon sa pan, gikuha niya ang kopa nga adunay ilimnon ug gipasalamatan usab niya kini, ug miingon, “Kini nga ilimnon mao ang bag-ong kasabotan nga palig-onon pinaagi sa akong dugo. Buhata ninyo kini sa paghandom kanako.” **26** Sa matag kaon ninyo niining pan ug inom niining ilimnon, gimantala ninyo ang kamatayon sa Ginoo hangtod sa iyang pagbalik. **27** Busa si bisan kinsa nga mokaon niining pan ug moinom niining ilimnon sa Ginoo sa pamaagi nga dili takos makasala batok sa lawas ug dugo sa Ginoo. **28** Kinahanglan magsusi una ang matag-usa sa iyang kaugalingon sa dili pa siya mokaon sa pan ug moinom sa ilimnon. **29** Kay kon mokaon siya ug moinom nga wala niya huna-hunaa pag-ayo ang kahulogan mahitungod sa lawas sa Ginoo, makahatag lang kinig silot sa iyang kaugalingon. **30** Mao kana nga daghan kaninyo ang luyahon ug masakiton, ug ang uban gani nangamatay. **31** Apan kon susihon una nato ang atong kaugalingon kon ato bang nasabtan ang kahulogan mahitungod sa lawas sa Ginoo, dili kita silotan sa Dios. **32** Kon kitang mga tumutuo gisilotan sa Dios, gitudloan niya kita aron dili kita malakip sa paghukom sa mga tawo dinhi sa kalibotan. **33** Busa, mga igsoon, kon magtigom kamo sa pagsaulog sa Panihapon sa Ginoo, paghinulatay kamo sa pagpangaon. **34** Kon adunay gigutom, mokaon una siya didto sa iyang balay aron dili kamo silotan sa Ginoo tungod sa inyong gibuhat kon nagtigom na kamo. Ang mahitungod sa uban nga mga butang, hisgotan ko na lang sa akong pag-abot diha.

12 Mga igsoon, gusto ko nga masabtan gayod ninyo ang mahitungod sa mga hiyas nga gihatag sa Espiritu. **2** Nasayod kamo nga sa wala pa kamo nakaila sa Dios gipahisalaag kamo aron mosimba sa mga dios-dios nga dili makasulti. **3** Busa gusto ko nga masayran ninyo nga walay tawo nga gigamhan sa Espiritu sa Dios nga makapanghimaraot kang Jesus. Ug wala puy tawo nga makaingon nga si Jesus ang Ginoo kon wala siya gamhi sa Espiritu Santo. **4** Aduna kitay nagkalain-laing mga hiyas, apan usa lang ka Espiritu ang gigikanan niining tanan. **5** Nagkalain-lain ang pamaagi sa pag-alagad, apan usa lang ka Ginoo ang atong gialagaran. **6** Nagkalain-lain ang gipabuhat sa Dios kanato, apan usa lang ka Dios ang

naggahom kanatong tanan aron mabuhat nato kini. 7 Ang matag-usa gihatagan ug hiyas nga nagpakita nga ang Espiritu anaa kaniya, aron makatabang siya sa iyang isigka-tumutuo. 8 Ang uban gihatagan sa Espiritu ug hiyas sa pagsugilon mahitungod sa kaalam, ug ang uban gihatagan sa Espiritu ug hiyas sa pagpasabot niana. 9 Adunay gihatagan ug dako gayod nga pagtuo ug adunay gihatagan ug hiyas sa pagpang-ayo sa mga masakiton, ug kining tanan gikan sa Espiritu. 10 Ang uban gihatagan sa Espiritu ug gahom sa paghimo ug mga milagro; ang uban, hiyas sa pagsugilon sa pulong sa Dios; ug ang uban, hiyas sa pag-ila kon ang naggahom sa usa ka tawo mao ba ang Espiritu o dili. Aduna puy gihatagan ug hiyas sa pagsulti sa uban nga mga pinulongan nga wala nila sukad matun-i, ug adunay gihatagan ug hiyas sa paghubad sa kahulogan niadto nga mga pinulongan. 11 Apan usa lang gayod ka Espiritu ang naghatag niining tanan, ug giapod-apod niya kini sa matag-usa sumala sa iyang kabubut-on. 12 Ang lawas adunay daghang mga bahin. Apan ang mga bahin niini kabahin sa usa lang ka lawas. Sama usab niini ang mga tumutuo. Bisan nagkalain-lain ang mga hiyas nga gihatag sa matag-usa kanato, kita usa lang ka lawas diha kang Cristo. 13 Kay kitang tanan, Judio man o dili, ulipon man o gawasnon, gibautismohan diha sa usa lang ka Espiritu aron mahimong usa ka lawas. Ug usa pud ka Espiritu ang ania kanatong tanan. 14 Ang lawas sa tawo usa lang apan adunay daghang mga bahin. 15 Kon moingon ang tiil, “Tungod kay ako dili kamot, dili ako bahin sa lawas,” dili kana basihanan nga dili siya kabahin sa lawas. 16 Ug kon moingon ang dalunggan, “Tungod kay ako dili mata, dili ako bahin sa lawas,” dili pud kana basihanan nga dili siya kabahin sa lawas. 17 Kay kon ang tibuk nga lawas sa tawo pulos lang mata, unsaon niya pagkadungog? Ug kon ang tibuk nga lawas pulos lang dalunggan, unsaon niya pagsimhot? 18 Apan wala kita buhata sa Dios nga sama niana, kondili gipahimutang niya ang nagkalain-lain nga bahin sa atong lawas sumala sa iyang kabubut-on. 19 Kon ang lawas adunay usa lang ka bahin, dili na kana matawag nga lawas. 20 Ang tinuod, daghan ang mga bahin sa atong lawas, apan usa lang gayod ka lawas. 21 Mao kana nga ang mata dili makaingon sa kamot, “Wala ka nako kinahanglana,” ug ang ulo dili pud makaingon sa tiil, “Wala ka nako kinahanglana.” 22 Ang tinuod, ang mga bahin sa lawas nga giisip natong luya kinahanglanon gayod nato. 23 Ang mga bahin sa lawas nga giisip natong dili kaayo importante ato gihapong giampingan pag-ayo; ug ang mga bahin nga murag law-ay tan-awon ato usab gihapong gipatahom. 24 Apan dili na nato kini kinahanglang buhaton pa sa mga bahin nga matahom nang daan. Mao kini ang gibuhat sa Dios sa atong lawas, aron mahatagan ug pagtagad ug dungog ang mga bahin nga murag dili kaayo importante. 25 Gibuhat sa Dios ang mga bahin sa atong mga lawas aron magtinabangay ug adunay pagtagad sa usag-usa. 26 Busa kon ang usa ka bahin mag-antos, ang tanan nga bahin mag-antos sab. Ug kon ang usa ka bahin dayegon, ang tanan nga bahin malipay sab. 27 Kitang mga tumutuo mao ang lawas ni Cristo, ug ang matag-usa kanato kabahin sa iyang lawas. 28 Ug niini nga lawas ang matag tumutuo gihatagan sa Ginoo sa iyang buluhaton. Una sa tanan mga apostoles; ikaduha, mga propeta; ikatulo, mga magtutudlo; dayon ang mga naghimo ug mga milagro, mga nag-ayo sa mga masakiton, mga nagtabang sa mga nanginahanglan, mga magtatambag, ug mga nagsulti sa pinulongan nga wala nila matun-i. 29 Nasayod usab kamo nga dili kitang tanan mga apostoles. Dili usab kitang tanan mga propeta sa Dios, o mga magtutudlo. Dili usab ang tanan naghimog mga milagro. 30 Dili ang tanan nakaangkon ug gahom sa pag-ayo sa mga masakiton, o nakaangkon sa hiyas sa pagsulti sa pinulongan nga wala matun-i. Ug dili usab ang tanan nakaangkon sa hiyas sa paghubad sa kahulogan niadto nga mga pinulongan. 31 Apan paningkamoti ninyo nga makadawat kamo gikan sa Dios sa mga mahinungdanon gayod nga mga hiyas. Ug karon itudlo ko kaninyo ang labi pang maayo sa tanan.

13 Bisan makasulti ako sa nagkalain-laing mga pinulongan sa mga tawo ug sa mga anghel, apan kon wala akoy gugma sa akong isigka-tawo, sama lang ako sa agong nga saba o piyang-piyang nga nagtagingting. 2 Ug bisan makasugilon ako sa pulong sa Dios ug makasabot sa tanang tinagong mga kamatuoran ug sa tanang kahibalo, ug bisan mapabalhin ko ang bukid tungod sa akong dakong pagtuo, kon wala akoy gugma wala gayod akoy kapuslanan. 3 Bisan i-apod-apod ko pa sa mga kabos ang tanan kong mga kabtangan, ug bisan ihalad ko ang akong lawas aron sunogon, kon wala akoy gugma, wala gihapon akoy kapuslanan. 4 Ang tawo

nga naghigugma, mapailubon, maayo sa iyang isigkatawo, dili masinahon, dili hambogiro o garboso, 5 dili bastos, dili hakog, dili ulitan, dili madinumtanon, 6 dili malipay sa daotan kondili sa matarong, 7 sa kanunay mainantuson, sa kanunay adunay pagsalig ug paglaom, ug sa kanunay molahutay. 8 Adunay kataposan ang mga pagsugilon sa pulong sa Dios, ug ang mga pagsulti sa mga pinulungan nga wala matun-i, ug ang kahibalo, apan ang gugma wala gayoy kataposan. 9 Kay ang mga butang nga atong nasayran ug ang atong pagpasabot sa pulong sa Dios dili pa gayod kompleto. 10 Apan kon moabot na ang adlaw nga mahingpit na ang tanan mawala na ang pagkadili-hingpit. 11 Sa bata pa ako, ang akong pagsulti, ang akong pagsabot, ug ang akong huna-huna binata. Apan sa dihang hamtong na ako, gibiyaan ko ang binata nga paggawi. 12 Karon mura kitag nagtan-aw sa salamin nga hanap; apan moabot ang adlaw nga maklaro gayod ang tanan. Karon tipik lamang ang atong nasayran; apan moabot ang adlaw nga masayran nato ang tanan, sama sa pagkasayod sa Dios kanato. 13 Tulo ka butang ang magpadayon ug kining tulo mao ang pagtuo, paglaom, ug ang gugma. Apan ang gugma mao gayod ang labing mahinungdanon.

14 Busa paningkamoti gayod ninyo nga maghigugma, apan paninguhaa usab ninyo nga mahatagan kamo ug mga hiyas nga gikan sa Espiritu, labi na gayod ang pagsugilon sa mensahe sa Dios. 2 Ang tawo nga nagsulti sa pinulungan nga wala niya matun-i wala nagsulti ngadto sa mga tawo kondili ngadto sa Dios, tungod kay ang mga tawo dili makasabot kaniya. Ang Espiritu mao ang nagpasulti kaniya, ug gisulti niya ang mga butang nga wala masayri sa uban. 3 Apan ang nagsugilon sa pulong sa Dios nagsulti sa mga tawo aron sa pagtabang, pagdasig, ug paglipay kanila. 4 Ang tawo nga nagsulti sa pinulungan nga wala niya matun-i nagpalig-on sa iyang kaugalingon, apan ang nagsugilon sa pulong sa Dios nagpalig-on sa mga tumutuo. 5 Gusto ko unta nga kamong tanan makasulti sa pinulungan nga wala ninyo matun-i, apan mas maayo gayod kon makasugilon kamo sa pulong sa Dios. Tungod kay ang tawo nga nagsugilon sa pulong sa Dios mas mahinungdanon pa kaysa tawo nga nagsulti sa pinulungan nga wala niya matun-i, gawas lang kon mapasabot usab niya ang kahulogan sa iyang

gipanulti aron mapalig-on ang mga tumutuo. 6 Unsa kaha ang inyong makuha, mga igsoon ko, kon moanha ako diha kaninyo ug mosulti sa pinulungan nga dili ninyo masabtan? Siyempre wala gayod! Kinahanglan aduna akoy mensahe alang kaninyo nga gikan sa Dios, o aduna akoy itambag nga kamatuoran, o aduna akoy ibalita nga pulong sa Dios, o aduna akoy itudlo. 7 Bisan ang mga instrumento nga walay kinabuhi sama sa plawta o gitara, kon ang pagpatingog sa mga nota dili klaro, unsaon pagkahibalo sa naminaw kon unsa ang kanta nga gitukar? 8 Ug bisan ang pagpatingog sa trumpeta ngadto sa mga sundalo, kon dili maklaro ang tingog walay mangandam alang sa gira. 9 Mao usab kini kaninyo, unsaon pagkasabot sa naminaw kanimong magsulti ka sa pinulungan nga dili masabtan? Sama lang nga nagsulti ka sa hangin. 10 Daghan ang mga pinulungan dinhi sa kalibotan ug ang matag-usa adunay kahulogan. 11 Apan kon dili nako masabtan ang usa ka pinulungan nga gipanulti sa usa ka tawo, ug dili usab ako niya masabtan, mga langyaw kami sa usag usa. 12 Busa, tungod kay naninguha kamo nga makadawat sa mga hiyas nga gikan sa Espiritu, paningkamoti ninyo nga madawat ang mga hiyas nga makapalig-on sa mga tumutuo. 13 Busa ang tawo nga nagsulti sa pinulungan nga wala niya matun-i kinahanglan mag-ampo nga hatagan usab siya ug hiyas nga makapasabot kon unsa ang kahulogan sa iyang gipanulti. 14 Kay kon mag-ampo ako sa pinulungan nga wala ko matun-i, bisan tinuod ug nag-ampo ang akong espiritu, ang akong huna-huna dili makasabot niini. 15 Busa unsa ang angay kong buhaton? Mag-ampo ug mag-awit ako sa akong espiritu bisan dili ko kini masabtan, apan mag-ampo ug mag-awit usab ako nga masabtan sa akong huna-huna. 16 Kon magpasalamat ka sa Dios sa imong espiritu lang, ug dili kini masabtan, unsaon pag-ingon sa uban "Amen" kon wala man gani sila makasabot kon unsa ang imong gipanulti? 17 Bisan maayo ang imong pagpasalamat sa Dios, apan kon ang uban dili makasabot, dili ka makatabang kanila. 18 Nagpasalamat ako sa Dios nga makasulti ako sa mga pinulungan nga wala matun-i labaw kay kaninyo. 19 Apan sa mga panagtigom sa mga tumutuo mas maayo pa nga magsulti ako ug lima lang ka pulong nga masabtan aron matudloan ko sila, kaysa magsulti ako sa libino ka mga pulong sa pinulungan nga dili masabtan. 20 Mga igsoon, kon mahitungod niining mga butanga, dili ko gusto nga sama kamo sa bata

kon maghuna-huna. Pagpakasama kamo kainosente sa bata kon daotan maoy hisgotan. Apan kon sa paggamit sa inyong panghuna-huna, pagpakahingkod kamo. 21 Nahisulat sa Kasugoan nga ang Ginoo nag-ingon: "Mosulti ako niining mga tawhana pinaagi sa nagkalain-lain nga mga pinulongan ug pinaagi sa mga taga-laing dapit, apan dili gayod sila maminaw kanako." 22 Busa ang pagsulti sa pinulongan nga wala matun-i dili timailhan alang sa mga tumutuo kondili alang sa mga dili tumutuo. Apan ang pagsugilon sa pulong sa Dios timailhan alang sa mga tumutuo, ug dili alang sa mga dili tumutuo. 23 Busa kon magtigom kamong mga tumutuo ug tanan kamo magsulti sa mga pinulongan nga wala ninyo matun-i, ug adunay mga nanambong nga dili tumutuo nga wala masayod kon unsay inyong gipangbuhat, dili kaha sila makaingon nga nangabuang kamo? 24 Apan kon tanan kamo magsugilon sa pulong sa Dios ug adunay motambong nga dili tumutuo nga wala masayod kon unsa ang inyong gipangbuhat, moila siya sa iyang kaugalingon nga usa ka makasasala ug masayod siya sa tinuod niya nga kahimtang. 25 Madayag ang mga sekreto nga iyang gihuna-huna. Unya moluhod siya nga maghinulsol ug mosimba sa Dios. Ug moingon siya nga tinuod gayod nga ang Dios anaa kaninyo. 26 Busa, mga igsoon, mao kini ang angay ninyong buhaton kon magtigom kamo, ang uban mag-awit, ang uban magtudlo, ang uban magsugilon sa mensahe sa Dios, ang uban magsultig pinulongan nga wala niya matun-i, ug ang uban magpasabot sa kahulogan niini. Buhata ninyo kining tanan alang sa pagpalig-on sa mga tumutuo. 27 Kon adunay mosultig pinulongan nga wala niya matun-i, kinahanglan duha o tulo lang ang mosulti, apan dili magdungan, ug kinahanglan adunay magpasabot kon unsa ang kahulogan sa ilang gipanulti. 28 Apan kon wala gayoy makapasabot, kinahanglan maghilom sila sa mga panagtigom ug magsulti na lang sa ilang kaugalingon ug sa Dios. 29 Kon aduna kaninyoy adunay hiyas sa pagsugilon sa pulong sa Dios, tugoti ninyo nga mosulti ang duha o tulo. Ug ang uban maminaw ug magtimbang-timbang kon husto ba o dili ang ilang gipanulti. 30 Kon diha sa mga naminaw adunay gihatagan sa Dios ug mensahe, kinahanglan mohilom ang nagsulti aron makasulti usab siya. 31 Sa ingon niini nga pamaagi, tanan kamong tigsugilon sa pulong sa Dios makapuli-puli ug sulti, aron ang tanan makakat-on ug madasig. 32 Ang tigsugilon

sa gipadayag sa Dios kinahanglan magpugong sa iyang kaugalingon. 33 Kay ang Dios wala naghatag ug kasamok kondili kalinaw. Kon mahitungod sa mga babaye, sunda ninyo ang mga tumutuo sa tanang lugar; 34 nga kon magtigom kamo, ang mga babaye kinahanglan maghilom tungod kay wala sila tugoti sa pagsulti. Kinahanglan magpasakop sila sa mga lalaki sumala sa giingon sa Kasugoan. 35 Kon ang babaye adunay pangutana, didto na siya sa ilang balay mangutana sa iyang bana, tungod kay makauulaw nga ang babaye magsulti diha sa panagtigom sa mga tumutuo. 36 Unsa, naghuna-huna ba kamo nga ang Pulong sa Dios naggikan kaninyo? O kamo lang ang nakadawat niini? 37 Kon aduna kaninyoy naghuna-huna nga siya tigsugilon sa pulong sa Dios o gitultolan siya sa Espiritu, kinahanglan ilhon niya nga ang akong mga gisulat kaninyo sugo gayod sa Ginoo. 38 Ug kon adunay dili motagad niining akong gisulti, ayaw usab siya tagda. 39 Busa mga igsoon ko kang Cristo, paninguhaa gayod ninyo nga makasugilon sa pulong sa Dios, ug ayaw ninyo pugngi ang pagsulti sa mga pinulongan nga wala matun-i. 40 Apan buhata ninyo ang tanan sa husto ug maayo nga pamaagi.

15 Mga igsoon, gusto kong ipahinumdom kaninyo ang Maayong Balita nga akong giwali kaninyo. Kini gidawat ninyo ug hangtod karon inyong gibarogan. 2 Pinaagi niining Maayong Balita maluwas kamo, kon huptan ninyog maayo ang akong giwali kaninyo. Kon dili, mahimong walay pulos ang inyong pagtuo. 3 Gitudlo ko kaninyo ang labing mahinungdanon nga mga butang nga akong natun-an: nga si Jesu-Cristo namatay aron maluwas kita sa silot tungod sa atong mga sala. Ug kini sumala sa Kasulatan. 4 Gilubong siya ug nabanhaw sa ikatulo ka adlaw, sumala sa Kasulatan. 5 Nagpakita siya una kang Pedro ug unya sa uban pa sa 12. 6 Pagkahuman nagpakita usab siya sa kapin 500 ka mga sumusunod nga nagtigom. Ug kadaghanan kanila buhi pa apan ang uban patay na. 7 Nagpakita usab siya kang Santiago ug dayon sa tanang mga apostoles. 8 Sa katapusan nagpakita usab siya kanako. Daw sama ako sa usa ka bata nga natawo sa dili ensakto nga panahon. 9 Ako ang labing ubos sa mga apostoles ug dili gani ako takos nga tawgon nga apostol, tungod kay gilutos ko ang mga tumutuo sa Dios. 10 Apan tungod sa grasya sa Dios kanako, karon apostol na ako. Ug walay makaingon nga walay pulos ang grasya sa Dios kanako, tungod

kay ang tinuod, mas labaw ang akong paghago kon itandi sa akong kaubang mga apostoles. Apan kana dili tungod sa akong kaugalingon, kondili tungod sa grasya ug tabang sa Dios. **11** Apan walay kalainan kon ako o sila ang nagtudlo, ang mahinungdanon nga pareho ang among giwali ug pareho usab ang inyong gituohan. **12** Kon among giwali kaninyo nga gibanhaw si Cristo, nganong ang uban kaninyo nag-ingon nga walay pagkabanhaw sa mga patay? **13** Kon tinuod nga walay pagkabanhaw sa mga patay nagkahulogan nga si Cristo wala usab mabanhaw. **14** Ug kon wala mabanhaw si Cristo, walay kapuslanan ang among pagwali, ug wala puy kapuslanan ang inyong pagtuo. **15** Dili lang kana, mogawas nga bakak ang among gisulti mahitungod sa Dios, kay nagsulti man kami nga gibanhaw niya si Cristo. **16** Apan kon walay pagkabanhaw sa mga patay, wala mabanhaw si Cristo. **17** Ug kon wala mabanhaw si Cristo, ang inyong pagtuo walay kapuslanan ug wala pa kamo mapasaylo sa inyong mga sala. **18** Ug magkahulogan usab nga ang mga tumutuo ni Cristo nga nangamatay na, wala usab maluwas. **19** Kon ang atong paglaom diha kang Cristo alang lang sa atong kinabuhi dinhi sa kalibotan, kita gayod ang labing makaluluoy sa tanan. **20** Apan ang tinuod, nabanhaw si Cristo gikan sa kamatayon ug mao kini ang nagpamatuod nga banhawon gayod ang mga patay. **21** Tungod sa usa ka tawo nga si Adan ang kamatayon miabot sa tanang mga tawo. Ug tungod usab sa usa ka tawo nga si Cristo ang mga patay mabanhaw. **22** Kon tanan kita mamatay tungod sa atong relasyon kang Adan, tungod usab sa atong relasyon kang Cristo kitang tanan mabanhaw. **23** Adunay iya-iya nga panahon ang pagkabanhaw. Ang una gayod nga nabanhaw mao si Cristo. Pagkahuman, pagbalik niya dinhi sa kalibotan, mabanhaw usab ang iyang katawhan. **24** Ug dayon moabot ang kataposan. Walaon niya ang tanan nga paghari, pagdumala, ug paggahom, ug itugyan niya ang paghari ngadto sa Dios nga Amahan. **25** Kay si Cristo kinahanglan pa nga maghari hangtod nga mapildi niya ang tanan nagbatok kaniya. **26** Ang kataposang kaaway nga walaon mao ang kamatayon. **27** Ang Kasulatan nag-ingon nga si Cristo gipahari sa Dios sa tanan. Hinuon wala kini magkahulogan nga apil ang Dios nga maoy naghatag ug katungod kang Cristo sa paghari sa tanan. **28** Kondili, kon ang tanan anaa na ilalom sa paggahom ni Cristo, si Cristo nga Anak sa Dios magpasakop usab sa Dios

nga maoy naghatag kaniyang katungod sa paghari sa tanan, aron ang Dios mao na ang mogahom sa tanan. **29** Adunay mga tawo nga nagpabautismo alang sa mga namatay. Unsay kapuslanan sa ilang gibuhay kon ugaling ang mga patay dili banhawon? **30** Ug unsay among makuha sa kanunayng pagbutang sa among kinabuhi sa kakuyaw. **31** Kon unsa ka tinuod nga gipasigarbo ko kamo sa atong paghiusa kang Cristo Jesus nga atong Ginoo, mao usab ka tinuod nga giatubang ko kada adlaw ang kakuyaw sa kamatayon. **32** Nalisdan gayod ako dinhi sa Efeso, tungod kay ang mga tawo nga nagbatok kanako sama sa mabangis nga mga mananap. Busa kon ang mga patay dili banhawon, unsa may akong makuha sa mga pag-antos nga sama niini? Kon ang mga patay dili banhawon, mas maayo pa nga sundon na lang nato ang panulihon nga nag-ingon, "Mangaon kita ug mag-inom, kay basin ug mamatay na kita ugma." **33** Ayaw kamo pagtuo niana, kay kana nga panulihon panglingla lang. Hinuon, tuohi ninyo ang panulihon nga nag-ingon: "Makadaot sa maayong pamatasan ang pagpakig-uban sa mga tawo nga daotan." **34** Pagtinarong na kamo ug biyai na ninyo ang pagpakasala. Gisulti ko kini kaninyo aron maulaw kamo kay ang uban kaninyo sayop ang pag-ila sa Dios. **35** Kon adunay mangutana kon unsaon pagkabanhaw sa mga patay ug kon unsang matang sa lawas ang ilang maangkon, **36** ania ang akong tubag nianang tawo nga wala gayoy nahibaloan: kon magtanom kita ug usa ka binhi sa yuta, kana nga binhi madunot una ayha motubo. **37** Ug bisan unsa nga binhi ang imong itanom, kon motubo na gani, lahi na ang hitsura niini kaysa dihang imo kining gitanom. **38** Ang hitsura niini sumala man sa pagbuot sa Dios. Ug ang matag matang sa binhi adunay kaugalingon nga hitsura kon motubo. **39** Mao man usab ang lawas sa tanang adunay kinabuhi, kay ang mga lawas dili managsama. Lahi ang lawas sa tawo ug lahi usab ang sa mga mananap, lahi ang lawas sa mga langgam, ug lahi pa gayod ang sa mga isda. **40** Nagkalain-lain ang gibuhay sa Dios dinhi sa yuta ug didto sa langit, ug ang tanan nga iyang gibuhay matahom. Apan managlahi ang ilang katahom. Ang katahom sa mga butang didto sa langit lahi sa katahom sa mga butang dinhi sa yuta. **41** Lahi ang katahom sa adlaw, ug lahi usab ang katahom sa bulan. Ang mga bitoon aduna puy kaugalingon nga katahom. Ug bisan pa gani ang mga bitoon aduna may nagkalain-

lain nga katahom. **42** Ingon niana kon banhawon na ang mga patay. Ang atong lawas karon madunot, apan kon mabanhaw na, dili na gayod kini madunot bisan kanus-a. **43** Ang atong lawas karon huyang ug dili makahatag ug dungog, apan kon banhawon na, kini mahimong lig-on ug dungganon. **44** Ang atong lawas karon yutan-on, apan kon banhawon na, kini mahimo nang langitnon. Tungod kay kon adunay yutan-on nga lawas, aduna puy langitnon nga lawas. **45** Kay ang Kasulatan nag-ingon, “Ang una nga tawo nga si Adan gihatagan ug kinabuhi.” Apan ang ulahi nga Adan nga mao si Cristo gihatagan sa espiritu nga naghatag ug kinabuhi. **46** Dili ang langitnon nga lawas ang nauna kondili ang yutan-on nga lawas, ug dayon mosunod ang langitnon nga lawas. **47** Ang unang tawo nga si Adan yutan-on. Gibuhat siya gikan sa yuta. Apan ang ikaduhang tawo nga mao si Cristo gikan sa langit. **48** Ang mga lawas nga yutan-on sama gayod sa lawas sa tawong gibuhay gikan sa yuta, apan ang mga lawas nga langitnon sama gayod sa lawas niadtong naggikan sa langit. **49** Busa ingon nga ang atong lawas nahisama sa lawas ni Adan nga gikan sa yuta, moabot gayod ang adlaw nga ang atong lawas mahisama usab kang Cristo nga gikan sa langit. **50** Mga igsoon, ang buot kong ipasabot mao kini: kining atong lawas nga yutan-on dili mahimo nga makapanunod sa gingharian sa Dios. Ug kining lawas nga madunot dili makapanunod sa kinabuhi nga walay kataposan. **51** Paminaw kamo kay sulihan ko kamo niini nga tinago: dili kitang tanan mamatay, apan tanan kita, ang atong lawas, bag-ohon sa Dios. **52** Kini kalit kaayo nga mahitabo, sama kakalit sa usa ka pagpamiliok. Kay sa pagtingog sa kataposang trumpeta, ang mga patay banhawon dayon ug hatagan sa lawas nga dili na madunot. Ug kita nga buhi pa, bag-ohon usab ang atong mga lawas. **53** Tungod kay kining lawas nga madunot ug mamatay kinahanglan nga ilisan sa lawas nga dili na madunot ug dili na mamatay. **54** Busa kon kining lawas nga madunot mailisan na sa dili madunot, ug kon kining lawas nga mamatay mailisan na sa dili mamatay, matuman na ang giingon sa Kasulatan: “Giwagtang na sa Dios ang kamatayon” **55** “Gipildi na ang kamatayon, ug wala nay gahom.” (Hadēs g86) **56** Ang kamatayon aduna lay gahom kanato tungod sa sala, ug adunay gahom ang sala tungod kay aduna may Kasugoan. **57** Apan salamat sa Dios tungod kay pinaagi sa atong Ginoong Jesu-Cristo gihatagan

niya kita ug kadaogan nianang mga butanga. **58** Busa, mga hinigugma ko nga mga igsoon kang Cristo, pagpakalig-on kamo ug dili gayod matarog sa inyong pagtuo. Pagmakugihon kamo sa buluhaton nga gihatag kaninyo sa Ginoo, kay nasayod kamo nga aduna gayoy kapuslanan ang inyong mga paghago alang sa Ginoo.

16 Bahin sa inyong pagtabang sa mga tumutuo sa Judea, buhata usab ninyo ang akong gipabuhay sa mga tumutuo sa Galacia. **2** Kada Dominggo, ang matag-usa kaninyo maggahin ug kantidad gikan sa inyong kinitaan. Tigoma ninyo kini aron sa pag-abot ko diha maandam na ang inyong hinabang. **3** Inig-abot ko diha ipadala ko sa Jerusalem ang mga tawo nga inyong gipili nga modala sa inyong mga hinabang ug ang akong sulat nga magpaila kanila. **4** Apan kon kinahanglanon gayod nga moadto usab ako didto sa Jerusalem, mouban na lang sila kanako. **5** Molahos ako diha sa Corinto pagkagikan ko sa Macedonia, tungod kay moagi ako didto. **6** Ug posibleng magdugay ako diha uban kaninyo. Basin kon diha pa ako magpalabay sa tingtugnaw aron matabangan ako ninyo sa akong mga kinahanglanon sa akong pagbiyahe kon asa man ako moadto. **7** Dili ko gusto nga kadiyot lang ako diha. Gusto ko nga magdugay ako diha sa inyo, kon itugot sa Ginoo. **8** Apan karon magpabilin una ako dinhi sa Efeso hangtod sa adlaw sa Pentecostes, **9** tungod kay daghan dinhi ang gustong maminaw sa Maayong Balita, ug nagtuo ako nga daghan ang motuo dinhi bisan tuod ug daghan ang nagbatok. **10** Kon moabot diha si Timoteo, abi-abiha ninyo siya aron dili siya mataka, tungod kay sama man usab siya kanako nga nag-alagad sa Ginoo. **11** Tahora ninyo siya. Ug kon mobiya na siya diha, tabangi usab ninyo siya sa iyang mga kinahanglanon sa iyang paglakaw aron makabalik siya dinhi kanako. Magpaabot ako kaniya kuyog sa uban pa nga mga igsoon kang Cristo. **12** Bahin sa atong igsoon nga si Apolos, gihangyo ko gayod siya nga mobisita diha kaninyo kuyog sa uban nga mga igsoon kang Cristo. Apan dili pa kuno siya makaanha karong mga panahona. Moanha siya kon adunay higayon. **13** Pagbantay kamo kanunay ug barogi ang inyong pagtuo. Pagmaisogon ug pagmalig-on, **14** ug bisan unsa ang inyong buhaton, buhata ninyo kini nga adunay paghigugma. **15** Mga igsoon, nasayran ninyo nga ang unang mga Cristohanon

diha sa Acaya walay lain kondili si Estefanas ug ang iyang pamilya. Gihalad nila ang ilang kaugalingon sa pag-alagad sa mga tumutuo. Mao kana nga naghangyo ako kaninyo **16** nga magpasakop kamo kanila ug sa tanang sama kanila nga gahago. **17** Nalipay gayod ako sa pag-anhi nilang Estefanas, Fortunato, ug Acaico. Kay bisan wala kamo, ania sila puli kaninyo. **18** Nakahatag silag kadasig kanako ug ingon man kaninyo. Ang mga tawo nga sama kanila angayng pasidunggan. **19** Ang mga tumutuo dinhi sa probinsya sa Asia nangumusta kaninyo. Si Aquila ug si Priscila ug ang mga tumutuo nga nagtigom sa ilang balay nangumusta gayod kaninyo tungod kay managsama kamo nga anaa sa Ginoo. **20** Nangumusta usab kaninyo ang tanang mga tumutuo dinhi. Pagkumustahay kamo isip managsoon kang Cristo. **21** Ako si Pablo, nangumusta usab kaninyo, ug ako mismo ang nagsulat niini nga pangumusta. **22** Hinaut nga silotan sa Dios si bisan kinsa nga wala mahigugma kaniya. Ginoo, balik na! **23** Ang grasya sa atong Ginoong Jesus mag-uban kaninyo. **24** Gihigugma ko kamong tanan sa atong pagkahiusa kang Cristo Jesus. Amen.

2 Mga Taga-Corinto

1 Gikan kang Pablo nga nahimong apostol ni Cristo Jesus tungod sa kabubut-on sa Dios. **2** Hinaut nga madawat ninyo ang grasya ug kalinaw gikan sa Dios nga atong Amahan ug kang Ginoong Jesu-Cristo. **3** Dalaygon gayod ang Dios ug Amahan ni Jesu-Cristo nga atong Ginoo. Maluloy-on siya nga Amahan, ug Dios siya nga kanunayng gadasig kanato. **4** Gidasig niya kita sa tanan natong mga kalisdanan, aron nga pinaagi sa pagdasig niya kanato madasig usab nato ang uban nga anaa sa kalisdanan. **5** Kay bisan pa ug daghan ang atong naambitan nga mga pag-antos ni Cristo, daghan man usab nga mga pagdasig ang atong nadawat pinaagi kaniya. **6** Kon nag-antos man kami, kini alang sa pagdasig kaninyo ug sa inyong kaluwasan. Ug kon gidasig kami, kini alang usab sa paghatag ug kadasig kaninyo aron maantos ninyo ang mga kalisdanan nga sama sa among giantos. **7** Busa dako ang among paglaom diha kaninyo, tungod kay nasayod kami nga sa inyong pag-ambit sa among mga pag-antos, makaambit usab kamo sa pagdasig sa Dios kanamo. **8** Mga igsoon, gusto namo nga masayod kamo nga lisod kaayo ang among nasinati didto sa probinsya sa Asia. Kay murag dili na gayod kami makaantos niadtong panahona, ug daw ikamatay na namo. **9** Nakaingon kami nga mao na kadto ang among kataposan. Apan nahitabo diay kadto aron makatuon kami nga dili magsalig sa among kaugalingon, kondili sa Dios nga mao ang nagbanhaw sa mga patay. **10** Giluwas niya kami sa katalagman sa kamatayan, ug luwason pa gayod niya kami. Siya lang gayod ang among ginasaligan nga magpadayon sa pagluwas kanamo. **11** samtang gitabangan ninyo kami pinaagi sa inyong mga pag-ampo. Ug tungod sa mga panalangin nga among madawat gikan sa Dios ingon nga tubag niya sa pag-ampo sa daghang mga tawo, daghan usab ang magpasalamat kaniya. **12** Mao kini ang among ikapasigarbo: nagkinabuhi kami nga matarong ug wala gayoy ikasaway sa among pagtagad ngadto sa mga tawo, ug labi na gayod kaninyo. Nahimo namo kini tungod sa tabang sa Dios ug dili sa among kaugalingon nga kaalam. Gipamatud-an sa among konsensya nga tinuod gayod kining among gipasigarbo. **13** Wala kami magsulat kaninyo sa dili ninyo mabasa ug masabtan. Bisan kon dili ninyo kaayo kami masabtan karon, naglaom ako

nga moabot ra ang panahon nga masabtan gayod ninyo kami, aron nga sa pag-abot sa atong Ginoong Jesus ikapasigarbo ninyo kami ug kamo ikapasigarbo usab namo. **15** Tungod niining akong pagsalig, nagplano ako kaniadto nga mobisita una kaninyo aron nga sa ikaduha nga higayon makatabang kamo. **16** Nagplano ako nga mohapit una diha kaninyo kon moadto na ako sa Macedonia, ug sa akong pagbalik gikan sa Macedonia mohapit ako pag-usab diha aron matabangan na pud ninyo ako sa akong pag-adto sa Judea. **17** Mao unta kadto ang akong plano. Apan tungod kay wala kami makadayon, nagkahulogan ba kini nga dili masaligan ang akong gisulti? Basin makaingon kamo nga sama usab ako sa uban nga mga tawo dinhi sa kalibotan nga nagplano ug naghuna-huna alang lang gayod sa ilang kaugalingong kaayohan. Nag-ingon sila “Oo,” apan kadto nagkahulogan diay nga “Dili.” **18** Ingon nga ang Dios kasaligan, masaligan usab ninyo ang among gisulti kaninyo. **19** Kami ni Silas ug ni Timoteo nagwali kaninyo mahitungod sa Anak sa Dios nga si Jesu-Cristo. Ug nasayran ninyo nga si Cristo masaligan sa iyang gisulti. Dili mahimo nga dili niya buhaton ang iyang gisaad. **20** Kay pinaagi kang Cristo ang tanang saad sa Dios matuman gayod. Ug pinaagi kang Cristo moingon kita ug “Amen” alang sa himaya sa Dios. **21** Ang Dios mao ang nagpalig-on kanato sa atong pagpakig-uban kang Cristo. Gipili niya kita nga mag-alagad kaniya. **22** Gimarkahan niya kita ingon nga iya pinaagi sa pagpapuyo niya sa Espiritu diha sa atong kasing-kasing, nga mao usab ang kalig-onan nga madawat nato ang iyang mga saad. **23** Nasayod ang Dios nga nagsulti ako sa tinuod. Ang hinungdan kon nganong wala ako nakadayon sa pag-anha diha kaninyo sa Corinto mao nga dili ko gusto nga malain ang inyong buot kanako. **24** Wala kami magmando kaninyo mahitungod sa inyong pagtuo, kay lig-on na man kamo. Gusto lang unta namo kamong tabangan aron magmalipayon kamo.

2 Busa naghuna-huna ako nga dili na lang ako moanha diha kaninyo kon mapasakit ko lang pag-usab ang inyong pagbati. **2** Kay kon mapasakitan ko kamo, kinsa na man lang unya ang makalipay kanako? Wala na! **3** Mao pud kana ang hinungdan kon nganong nagsulat una ako kaninyo, aron nga kon moanha ako diha, dili ako mapaguol sa mga tawo nga mao unta ang makalipay kanako. Kay nagtuo

ako nga kon malipay ako, malipay usab kamo. **4** Niadtong una ko nga pagsulat kaninyo nahasol ug nasubo gayod ako ug naghilak pa gani. Dili nako tuyo nga sakiton ang inyong pagbati, kondili gusto ko lang nga masayran ninyo nga gimahal ko gayod kamo. **5** Karon, kon mahitungod sa tawo diha nga nakasala, dili lang ako ang iyang gihatagan ug kaguol kondili aduna pud siyag kaguol nga gihatag kaninyong tanan. Nag-ingon ako nga “aduna” puy kaguol kay dili ko gustong palabihan. **6** Apan igo na ang silot nga inyong gihatag kaniya. **7** Busa pasayloa na ninyo siya ug dasiga pud, kay basin ug dag-on siya sa hilabihan nga kaguol. **8** Ug nanghangyo pud ako kaninyo nga ipakita ninyo kaniya nga gimahal pa ninyo siya. **9** Mao gani kini ang hinungdan nga nagsulat ako kaninyo, kay gusto kong masayran kon kasaligan ba kamo sa pagtuman sa tanan nga akong gisulti kaninyo. **10** Kon pasayloon ninyo ang nakasala, pasayloon pud nako siya. Kay kon adunay nakasala kanako gipasaylo ko na siya sa atubangan ni Cristo alang kaninyo. **11** Angay nato kining buhaton aron dili kita madaog ni Satanas, kay nasayran nato kon unsa ang iyang mga pamaagi. **12** Pag-abot ko didto sa Troas aron magwali sa Maayong Balita mahitungod kang Cristo, nakita ko nga giandam nang daan sa Ginoo ang ilang mga kasing-kasing sa pagpaminaw kanako. **13** Apan wala ako mahimutang kay wala didto si Tito nga atong igsoon kang Cristo. Busa nanamilit ako sa mga tumutuo ug miadto sa Macedonia. **14** Salamat sa Dios kay kanunay siya nga gauna kanato sa parada sa pagdaog. Gibuhat niya kini tungod kay anaa na kita kang Cristo. Sama sa pahumot gigamit niya kami sa pagpaila kaniya sa bisan asang lugar. **15** Kay sama kami sa mahumot nga halad ni Cristo ngadto sa Dios nga mapanimahoan sa mga tawo nga nangaluwas ug bisan sa mga nangawala. **16** Sa mga tawo nga nangawala, ang among gipakaylap nga kamatuoran sama sa baho sa patay nga nagdala ug kamatayon; apan sa mga tawo nga nangaluwas, sama kini sa pahumot sa mga buhi nga nagdala ug kinabuhi. Kinsa man kaha ang takos niini nga buluhaton? **17** Apan gipadala kami sa Dios. Ug tungod kay siya nagtan-aw kanamo ug kami anaa kang Cristo, matinud-anon kami sa pagsangyaw sa mensahe sa Dios. Dili kami sama sa uban nga gihimo lang nila nga panapi ang pagwali sa mensahe sa Dios.

3 Basin maghuna-huna kamo nga gidayeg na pud namo ang among kaugalingon. Dili kami sama sa uban nga nagkinahanglan pa ug mga sulat sa pagpaila aron dawaton ninyo, ug unya mangayo na pud kaninyo ug laing sulat sa pagpaila aron dawaton sila sa laing lugar. **2** Wala kami magkinahanglan ug mga sulat sa pagpaila, kay kamo mismo ang among sulat nga napatik sa among kasing-kasing, tungod kay ang inyong pagkinabuhi sama sa sulat nga makita ug mabasa sa tanan. **3** Klaro nga kamo sama sa sulat ni Cristo nga gisulat pinaagi kanamo. Ang gigamit sa pagsulat dili tinta kondili ang Espiritu sa Dios nga buhi, ug wala pud kini isulat sa mga bato nga sulatanan kondili sa kasing-kasing sa mga tawo. **4** Makasulti kami niini tungod sa gihimo ni Cristo pinaagi kanamo ug tungod sa among pagsalig sa Dios. **5** Kay kon kami lang dili kami makahimo niini nga buluhaton, apan gitabangan kami sa Dios. **6** Siya ang naghatag kanamo ug katakos aron masaysay namo ang bag-o nga kasabotan nga iyang gibuhay aron kita makaduol kaniya. Kining bag-o nga pamaagi dili pinaagi sa gisulat nga Kasugoan kondili pinaagi sa Espiritu. Kay ang Kasugoan nagdala sa silot nga kamatayon, apan ang Espiritu naghatag ug kinabuhi nga walay kataposan. **7** Sa paghatag sa Dios kang Moises sa Kasugoan nga iyang gisulat sa mga bato, ang mga Israelinhon dili na makatutok sa nawong ni Moises kay nasulawan gayod sila. (Apan kadtong kahayag sa iyang nawong hinay-hinay lang nga nawala.) Karon kon ang Dios nagpakita sa iyang gahom sa Kasugoan nga nagdala ug kamatayon, **8** mas labaw pa niini ang iyang ipakita nga gahom kon ang Espiritu na ang maglihok. **9** Kay kon gipakita sa Dios ang iyang gahom sa paghatag niya sa Kasugoan nga nagdala ug silot, dili ba nga mas labaw pa gayod ang iyang ipakita nga gahom kon isipon na niya nga matarong ang tawo? **10** Ang tinuod, ang himaya sa Kasugoan kaniadto baliwala lang gayod kon itandi sa himaya niining bag-o nga pamaagi. **11** Kay kon adunay himaya nga gipakita ang Dios niadtong Kasugoan nga lumalabay lang, mas labaw pa ang himaya nga iyang ipakita niining bag-o nga pamaagi nga molungtad sa walay kataposan. **12** Ug tungod kay mao kini ang among gilaoman, wala kami kahadlok sa pagsugilon sa pulong sa Dios. **13** Dili kami sama kang Moises nga nagtabon sa iyang nawong aron dili makita sa sama niya nga mga Israelinhon ang hinay-hinay nga pagkahanaw sa kahayag sa iyang nawong. **14** Sa

pagkatinuod, wala makasabot ang mga Israelinhon kon unsa ang kahulogan niadto kay gitaptapan ang ilang huna-huna. Ug bisan gani karon aduna gihapoy nakataptap sa ilang huna-huna kon basahon nila ang daan nga kasabotan. Kay wala nila masabti nga kon kita anaa na kang Cristo, kadtong daan nga pamaagi nawala na. **15** Oo, hangtod gani karon kon magbasa sila sa mga sinulat ni Moises dili gihapon sila makasabot, kay aduna may nakatap-tap sa ilang huna-huna. **16** Apan kanang nakatap-tap makuha kon ang tawo modangop sa Ginoo. **17** Karon, ang giingon dinhi nga Ginoo mao ang Espiritu, ug kon ang Espiritu sa Ginoo mao ang anaa sa tawo, gawasnon na siya. **18** Ug tungod kay wala nay nakatap-tap sa atong huna-huna, makita na nato ang gahom sa atong Ginoo. Ug kining gahom nga gikan sa Ginoo, nga mao ang Espiritu nagpadayon sa pagbag-o kanato aron nga sa ngadto-ngadto mahisama kita kaniya.

4 Tungod sa kaluoy sa Dios gipili niya kami nga magsangyaw niining bag-ong pamaagi nga mahimong matarong ang mga tawo, busa wala kami nagmaluya. **2** Gisalikway namo ang mga makauulaw nga binuhatan nga ginahimo sa sekreto. Dili kami malimbongon sa mga tawo ug wala namo tuisa ang pulong sa Dios. Nasayran gayod sa mga tawo nga dayag ang among pagsugilon sa kamatuoran, ug nakita usab kini sa Dios. **3** Apan kon aduna may mga tawo nga dili makasabot sa Maayong Balita nga among gisaysay, kana mao ang mga tawo nga nangawala. **4** Dili sila motuo sa Maayong Balita tungod kay ang ilang mga huna-huna gibutaan ni Satanas nga mao ang nagpakadios niining kalibotana. Gibutaan niya sila aron dili nila makita ang kahayag sa Maayong Balita bahin sa gahom ni Cristo, siya nga mao gayod ang hulagway sa Dios. **(aiōn g165)** **5** Wala kami nagwali mahitungod sa among kaugalingon kondili mahitungod kang Jesu-Cristo, nga siya mao ang Ginoo. Nag-alagad kami kaninyo tungod ug alang kang Jesus. **6** Ang Dios nga nag-ingon, “Gikan sa kangitngit modan-ag ang kahayag,” mao usab ang naghatag ug kahayag sa among huna-huna aron masabtan namo kon unsa ang gahom nga iyang gipakita pinaagi kang Jesu-Cristo. **7** Ania kanamo ang mahalon nga butang nga gikan sa Dios apan sama lang kami sa kolon nga gisudlan niini aron masayran sa mga tawo nga ang gahom nga dili matupngan gikan sa Dios, ug dili gikan kanamo. **8**

Sa among pagsangyaw kanunay kaming gipaantos, apan wala gayod kami mapildi sa mga nagbatok kanamo. Usahay maglibog na kami, apan wala gayod kami kawad-ig paglaom. **9** Daghan ang nagtinguha sa pagpatay kanamo, apan wala kami pasagdi sa Dios. Tinuod nga gidagmalan nila kami, apan sa kaluoy sa Dios buhi pa gihapon kami. **10** Kanunay kaming nahimutang sa kakuyaw sa kamatayon sama sa nahitabo kang Jesus, aron nga pinaagi sa among kinabuhi makita sa tanan ang kinabuhi ni Jesus. **11** Ang among kinabuhi kanunay nga nahimutang sa kakuyaw tungod sa among pag-alagad kang Jesus, aron nga pinaagi niining lawas namo nga adunay kamatayon makita sa tanan ang kinabuhi ni Jesus. **12** Busa tungod kay giwali namo si Cristo mahimong patyon kami, apan mao usab kini ang pamaagi nga makaangkon kamo sa kinabuhi nga walay kataposan. **13** Ang Kasulatan nag-ingon, “Nagtuo ako sa Dios, busa nagsugilon ako.” Ug mao usab kini ang among gibuhay, gisugilon namo ang among gituohan. **14** Kay nasayran namo nga ang Dios nga nagbanhaw kang Ginoong Jesus mao usab ang magbanhaw kanamo, sama sa iyang pagbanhaw kang Jesus, ug dalhon niya kami uban kaninyo sa iyang atubangan. **15** Ang tanan namong mga pag-antos alang sa inyong kaayohan, aron samtang nagdaghan ang mga tawo nga nagdawat sa grasya sa Dios, modaghan usab ang mga tawo nga magpasalamat kaniya, ug niini madayeg siya. **16** Mao kana ang hinungdan nga wala kami nagmaluya sa pag-alagad sa Dios. Bisin kining among mga lawas gaanam na ug kaluya, ang among espiritu nagpadayon sa paglig-on matag adlaw. **17** Kay ang mga kalisdanan nga among giantos dinhi sa kalibotan lumalabay lang. Apan naghatag kini kanamo ug himaya nga molungtad sa walay kataposan ug dili gayod kini matupngan. **(aiōnios g166)** **18** Kay wala namo ipalabi ang mga butang nga among makita dinhi sa kalibotan, kondili gipalabi namo ang mga butang nga dili makita. Kay ang mga butang nga makita lumalabay lang, apan ang mga butang nga dili makita molungtad sa walay kataposan. **(aiōnios g166)**

5 Kining atong lawas karon nahisama sa balay nga atong ginapuy-an samtang ania pa kita sa kalibotan. Dili nato igsapayan kon mamatay ang atong lawas. Kay nasayran nato nga adunay ihatag ang Dios kanato nga bag-ong lawas nga atong kapuy-an didto sa langit. Kini dili binuhay sa tawo kondili

sa Dios, ug dili na gayod mamatay bisan kanus-a. **(aiōnios g166)** 2 Sa pagkakaron nag-agulo kita kay nangandoy kita nga makapuyo na nianang lawasa didto sa langit, 3 aron nga kon masul-ob na nato kanang lawasa dili hikaplagan nga hubo ang atong kalag. 4 Samtang ania pa kita nagpuyo niining lawas nga yutan-on nag-agulo kita tungod sa kalisdanan. Dili tungod kay gusto nato nga mamatay, kondili gusto nato nga masul-oban sa lawas nga langitnon, aron kining lawas nga adunay kamatayon mailisan sa wala na gayoy kamatayon. 5 Ang Dios mao ang gaandam kanato aron madawat nato kining bag-o nga lawas. Ug gihatagan niya kita sa Espiritu aron masiguro nato nga kini buhaton gayod niya. 6 Busa dili kita magmaluya bisan nasayran nato nga samtang ania pa kita niini nga lawas layo kita sa puloy-anan sa Ginoo. 7 Kay sa pagkakaron nagkinabuhi kita pinaagi sa pagtuo ug dili sumala sa atong makita. 8 Wala kami maluya, bisan pa ug gusto unta namo nga biyaan na kining lawasa ug mopauli didto sa Ginoo. 9 Busa bisan ania pa kami dinhi o didto na kaniya gusto namo nga malipay ang Dios kanamo. 10 Kay kitang tanan kinahanglan gayod nga moatubang kang Cristo aron hukman niya. Ug ang tagsa-tagsa kanato magdawat sa balos basi sa atong binuhatan dinhi sa kalibotan, maayo man o daotan. 11 Busa tungod sa kahadlok namo sa Ginoo, gipaningkamotan namo nga makabig ang mga tawo nga motuo kaniya. Nasayran sa Dios ang among pagkatawo, ug nagsalig ako nga kini nasayran usab ninyo. 12 Kini dili sa pagdayeg na usab sa among kaugalingon, kondili buot lang namo kamong hatagan ug hinungdan nga ikapasigarbo ninyo kami, aron aduna pud kamoy ikatubag sa mga tawo nga gadayeg lang sa mga butang nga makita ug dili ang anaa sa kasing-kasing. 13 Kon mura kamig buang, kana tungod ug alang sa Dios; ug kon husto ang among panghuna-huna, kana tungod ug alang kaninyo. 14 Kay tungod sa gugma ni Cristo kanamo wala nay lain namong mahimo gawas sa pagtuman kaniya. Kay nasayod kami nga si Cristo namatay alang sa tanan, busa sama ra nga namatay pud ang tanan. 15 Namatay siya alang sa tanan, aron nga ang mga tawo nga buhi karon dili na magkinabuhi alang sa ilang kaugalingon kondili alang kaniya nga namatay ug nabanhaw alang kanila. 16 Busa karon, dili na kami maghukom sa tawo pinaagi sa tawhanong basihanan. Kaniadto nanghukom kami kang Cristo pinaagi sa tawhanong basihanan apan karon dili na.

17 Si bisan kinsa nga anaa kang Cristo bag-o na. Wala na ang iyang daan nga pagkatawo, kay bag-o na siya. 18 Ang Dios mao ang nagbuhat niini. Siya ang nagpasig-uli kanato ngadto kaniya pinaagi kang Cristo. Ug gihatagan niya kami ug buluhaton sa pagbalita nga gipasig-uli na niya ang mga tawo ngadto kaniya. 19 Mao kini ang among gibalita, nga gipasig-uli na sa Dios ang iyang mga tawo ngadto kaniya pinaagi kang Cristo. Wala na niya isipa ang ilang mga sala. Ug kami mao ang iyang gitugyanan sa pagpakaylap niini nga balita. 20 Busa nagsugilon kami ingon nga mga pinadala ni Cristo, ug pinaagi kanamo naghangyo ang Dios kaninyo nga mobalik na kamo kaniya! 21 Si Cristo wala gayoy sala, apan siya mao ang gipasilotan sa Dios tungod sa atong mga sala, aron nga kon anaa kita kang Cristo, ipakamatarong kita sa Dios.

6 Tungod kay kami mga katabang sa Dios, nanghangyo gayod kami kaninyo nga dili ninyo isipon nga walay kapuslanan ang grasya nga inyong nadawat gikan kaniya. 2 Kay nag-ingon ang Dios, “Sa husto nga panahon gipatalinghogan ka nako, ug sa panahon sa kaluwasan gitabangan ka nako.” Busa paminaw kamo! Karon gayod ang husto nga panahon nga luwason kita sa Dios. 3 Wala kami nagbuhat sa bisan unsa nga mahimong hinungdan sa pagkapandol sa mga tawo, aron dili ikasaway ang among pag-alagad sa Dios. 4 Sa tanan namong gibuhay gipakita namo nga kami mga alagad gayod sa Dios. Bisan labihan kalisod ang among mga nasinati, giantos gayod namo. 5 Gilatos kami, gipriso ug gipasipad-an sa mga tawo. Usahay hilabihan gayod ang among paghago ug usahay wala kami tulog ug kaon. 6 Gipamatud-an usab namo ngadto sa mga tawo nga tinuod kami nga mga alagad sa Dios pinaagi sa among hinlo nga pagkinabuhi ug pinaagi sa among kaalam. Nahimo kaming mainantuson ug maayo sa among isigka-tawo. Nasayran usab sa mga tawo nga ang Espiritu Santo mao ang nagtultol kanamo, ug ang among paghigugma sa among isigka-tawo kinasing-kasing gayod. 7 Wala kami lain nga ginawali kondili ang kamatuoran, ug gitabangan kami sa Dios pinaagi sa iyang gahom. Ang among pagkamatarong mao ang among hinagiban sa pag-asdang sa among mga kaaway ug pagpanalipod sa among kaugalingon. 8 Isip mga alagad sa Dios, usahay dayegon kami, usahay insultohon, adunay nagsulti ug daotan apan

aduna puy nagsulti ug maayo. Mga bakakon kuno kami, bisan kung matinud-anon kami. **9** Wala kami tagda sa uban, apan ang tinuod nailhan kami sa tanan. Kanunay kaming nahimutang sa kakuyaw sa kamatayon, apan buhi pa gihapon kami. Gidisiplina kami sa Dios apan wala patya. **10** Adunay mga gihimo kanamo aron maguol kami apan sa gihapon malipayon kami. Kabos lang kami, apan daghan ang mga tawo nga among gipadato. Kon mahitungod sa mga butang dinhi sa kalibotan, wala kamiy matawag nga amoa, apan ang tinuod, kami ang tag-iya sa tanan. **11** Mga minahal kong mga taga-Corinto, walay lipod-lipod ang among pagsulti kaninyo, kay hilabihan gayod ang among paghigugma kaninyo. **12** Wala kami magkulang sa among paghigugma kaninyo. Kamo mao ang nagkulang sa inyong paghigugma kanamo. **13** Giisip ko kamo nga akong mga anak. Busa higugma ninyo ako sama sa akong paghigugma kaninyo. **14** Ayaw gayod kamo pakighiusa sa mga dili tumutuo. Kay maingon nga ang kahayag ug ang kangitngit dili mag-uban, ang pagkamatarong ug ang pagkadaotan dili pud angay nga mag-uban. **15** Ug maingon nga si Cristo ug si Satanas dili magkauyon, ang tumutuo ug ang dili tumutuo dili usab magkauyon. **16** Ug kita mao ang templo sa Dios nga buhi! Dili mahimo nga iipon ang mga dios-dios sa templo nga gipuy-an sa Dios. Kay ang Dios nag-ingon: "Magpuyo ako ug mag-uban kanila. Ako mahimong ilang Dios, ug sila mahimong akong katawhan." **17** "Busa, angay kamong magpalayo ug mobulag sa mga tawo nga wala motuo kanako. Ayaw kamo paghilabot sa bisan unsang mahugaw, ug dawaton ko kamo." **18** "Ako mahimong inyong Amahan, ug kamo mahimong akong mga anak. Mao kini ang giingon sa Ginoo nga makagagahom."

7 Mga hinigugma, tungod niini nga mga saad sa Dios kanato, biyaan na nato ang tanang nakapahugaw sa atong tibuok nga kinabuhi, ug tinguhaon nato nga mahimong hinlo ang atong kinabuhi nga adunay pagtahod sa Dios. **2** Kon mahimo, hatagi kami ninyog luna sa inyong kasing-kasing. Wala kami magbuhat ug daotan kang bisan kinsa kaninyo. Wala usab kami mangdaot o mamintaha kaninyo. **3** Wala ako mosulti niini sa paghukom kaninyo. Kay sama sa akong giingon kaniadto, gihigugma gayod namo kamo ug bisan unsay mahitabo, buhi man o patay, mag-inunongay gayod kita. **4** Dako ang akong

pagsalig kaninyo ug gipasigarbo ko gayod kamo. Bisan daghan nga kalisod ang among nasinatian, hilabihan ang akong kalipay sa dihang nakadungog ako mahitungod kaninyo. **5** Kay bisan sa pag-abot namo sa Macedonia, wala gayoy pahulay ang among lawas tungod kay bisan asa nag-antos kami. Giaway kami sa mga nagbatok kanamo, ug nabalaka usab kami tungod sa kahimtang sa mga tumutuo. **6** Apan ang Dios nga gadasig sa mga masulob-on mao ang nagdasig kanamo pinaagi sa pag-abot ni Tito. **7** Dili lang ang iyang pag-abot ang nakahatag ug kadasig kanamo, kondili ang iya usab nga gisugilon nga gidasig ninyo siya. Gisuginlan niya kami nga gimingaw kamo kanako ug naguol kamo sa nahitabo, ug gilabanan ninyo ako. Busa malipayon gayod ako karon. **8** Bisan ug nakapasubo kadtong akong sulat kaninyo, wala ako nagbasol nga gisulat ko kadto. Sa sinugdan, tinuod nga nagbasol ako kay nakita ko nga nasubo kamo, bisan sa makadiyot lang. **9** Apan karon malipayon ako, dili tungod kay nasubo kamo, kondili tungod kay mao kadto ang nahimong hinungdan nga naghinulsol kamo. Kay gipasubo kamo sumala sa kabubut-on sa Dios, busa wala maghatag ug kadaot kaninyo kadtong among gisulat. **10** Kay ang kasub-anan nga sumala sa kabubut-on sa Dios naghatod sa tawo ngadto sa paghinulsol ug kana nagresulta sa kaluwasan. Ug kini dili angay nga basolan. Apan ang kasubo sa mga tawo nga wala moila sa Dios nagdala kanila ngadto sa kamatayon. **11** Tan-awa ninyo ang resulta niadtong kasubo nga miabot kaninyo sumala sa kabubut-on sa Dios. Nahimo kamong desidido sa pagpakita kanamo nga hinlo kamo gikan niadtong sala nga akong giingon kaninyo. Nasuko gayod kamo sa nakabuhat niadto nga sala, ug nahadlok kamo kon unsa ang mahimong sangpotanan niadto. Gusto gayod ninyo nga mobalik pag-usab ang atong daan nga relasyon. Gisilotan pa gayod ninyo ang nakahimo niadto. Ug sa tanang butang gipakita ninyo nga kamo wala gayoy tulubagon niadto nga sala. **12** Busa kadtong akong sulat dili lang alang sa nakabuhat ug daotan o sa gibuhatan ug daotan, kondili labi na gayod alang kaninyong tanan aron sa atubangan sa Dios mapadayag gayod ninyo ang inyong pagkamatinud-anon kanamo. **13** Ug pinaagi niini nadasig kami. Ug dili kay kana lang, nadugangan pa gayod ang among kadasig sa dihang nakita namo nga nalipay si Tito, kay wala na siyay kabalaka mahitungod kaninyo. **14** Gidayeg ko kamo ngadto kang Tito sa dihang

nagsultihanay kami bahin kaninyo. Ug wala ako maulawi kay namatud-an niya nga tinuod ang among gisugilon kaniya. **15** Ug kada mahinumdoman ni Tito nga nagsunod kamong tanan sa iyang gisulti ug dako ang inyong pagtahod kaniya, nagdugang pa gayod ang iyang paghigugma kaninyo. **16** Ug malipayon usab ako kay masaligan ko gayod kamo.

8 Mga igsoon, gusto namong isugilon kaninyo ang gibuhat sa mga tumutuo didto sa Macedonia pinaagi sa grasya sa Dios kanila. **2** Bisan daghan ang ilang nasinatian nga mga pagsulay, malipayon gihapon kaayo sila. Mao kana nga manggihatagon kaayo sila bisan labihan sila kakabos. **3** Makapamatuod ako kaninyo nga ang ilang paghatag dili lang sumala sa ilang makaya kondili labaw pa niini, ug kinabubut-on nila kining gibuhat. **4** Kay sila gayod ang nanghangyo kanamo nga kon mahimo hatagan sila ug kahigayonan nga makatabang pud sila sa mga katawhan sa Dios nga nagka-lisod didto sa Jerusalem. **5** Ug dili kay kana lang, kondili una sa tanan gitugyan nila ang ilang kaugalingon sa Ginoo ug kanamo sumala sa kabubut-on sa Dios. Wala gayod kami magdahom nga makabuhat sila niadto. **6** Tungod sa ilang maayong gibuhat, gidasig namo si Tito sa pagbalik diha kaninyo ug padayonon ang nasugdan na niya nga buluhaton sa pagtigom sa inyong mga hinabang. **7** Kamo diha sa Corinto wala magkulang sa tanan: lig-on ang inyong pagtuo sa Dios, maayo kamo motudlo, ug daghan ang inyong nahibaloan. Kugihan kamo sa inyong pag-alagad sa Dios, ug hilabihan ang inyong paghigugma kanamo. Busa gusto namo nga ipakita ninyo nga wala pud kamo nagkulang sa paghatag. **8** Wala ko kamo sugoa sa paghatag, kondili gisugilon ko lang kaninyo ang pagkaminabangon sa uban aron mapamatud-an pud ninyo nga ang inyong paghigugma tinuod gayod. **9** Nasayod usab kamo sa grasya sa atong Ginoong Jesu-Cristo, nga bisag adunahan siya nagpakakabos siya pinaagi sa iyang pagpakatawo tungod sa iyang kaluoy kanato, aron mahimo kitang adunahan. **10** Busa mao kini ang akong tambag: maayo kon padayonon ninyo ang paghatag nga inyo nang nasugdan sa miaging tuig. Kamo gayod ang una nga naghatag ug kamo pud ang una nga nakahuna-huna nga magbuhat niini. **11** Busa padayona ninyo kini. Tinguhaa ninyo nga mahuman ang giplano ninyong buhaton, ug paghatag kamo sumala sa inyong mahimo. **12** Kay kon tinguha

gayod ninyo nga mohatag, dawaton sa Dios ang inyong ikahatag. Wala siya nagpaabot nga mohatag kamo sa dili ninyo makaya. **13** Dili ko tuyo nga maglisod kamo tungod lang sa pagpasayon ninyo sa kahimtang sa uban, kondili aron nga managsama. **14** Sa pagkakaron maayo ang inyong pagkabutang, busa angay lang nga motabang kamo sa mga nagkinahanglan. Ug kon sa panahon nga kamo na pud ang magkinahanglan, ug sila ang maayo ug pagkabutang, sila na pud ang motabang kaninyo. Sa ingon niini nga pamaagi adunay kaangayan ang matag-usa. **15** Dili ba sama man niana ang giingon sa Kasulatan: "Siya nga nagtigom ug daghan wala masobrahi, ug siya nga nagtigom ug gamay wala makulangi." **16** Nagpasalamat kami sa Dios nga gibutang niya sa kasing-kasing ni Tito ang sama sa among kahangawa alang kaninyo. **17** Kay wala lang siya mosugot sa among hangyo, kondili siya mismo ang adunay tinguha nga moanha diha kaninyo. **18** Paubanon namo kaniya ang atong igsoon nga dinayeg sa mga tumutuo sa bisan asa tungod sa iyang pagsangyaw sa Maayong Balita. **19** Siya mao gayod ang gipili sa mga tumutuo sa nagkalain-laing mga lugar nga mouban kanamo sa among paghatod niining hinabang alang sa mga nanginahanglan. Gibuhat namo kini aron madayeg ang Ginoo ug aron ikapakita sa mga tawo nga gusto gayod namo nga motabang. **20** Buot namong malikayan nga madudahan kami mahitungod sa among pagdumala niining dako nga hinabang. **21** Kay ang among tumong mao ang pagbuhat sa maayo, dili lang sa atubangan sa Dios kondili sa katawhan usab. **22** Adunay usa pa gayod ka tumutuo nga paubanon namo kanila. Kini nga tawo makadaghan na namo nasulayi sa nagkalain-laing pamaagi ug napamatud-an na namo nga aduna gayod siyay tinguha sa pagtabang, ug labi na gayod karon tungod kay dako ang iyang pagsalig kaninyo. **23** Bahin kang Tito, kauban ko siya sa pagtabang kaninyo. Kon bahin usab sa uban nga kaigsoonan, kini sila ang pinadala sa mga tumutuo gikan sa mga iglesia. Ang ilang kinabuhi nagpasidungog kang Cristo. **24** Busa, ipakita ninyo kanila ang inyong paghigugma aron masayran nila nga tinuod gayod ang among mga pagdayeg kaninyo, ug pinaagi kanila, masayran usab kini sa mga tumutuo sa ubang lugar.

9 Dili na kinahanglan nga sulatan ko pa kamo bahin sa inyong pagtabang sa mga tumutuo, **2** tungod

kay nasayran ko nga buot pud gayod ninyo nga motabang. Gipasigarbo ko pa gani kamo sa mga taga-Macedonia. Nag-ingon ako kanila nga kamo diha sa Acaya andam na nga motabang sukad pa sa miaging tuig. Sa pagkadungog nila niadto, natandog gayod ang kadaghanan kanila sa paghatag. **3** Busa gipauna ko diha sila Tito aron matabangan kamo sa pagpangandam sa inyong hinabang aron mapamatud-an ang among pagpasigarbo mahitungod kaninyo nga andam na kamo. **4** Kay basin kon adunay mga taga-Macedonia nga mouban sa akong pag-anha diha ug makita nila nga wala pa man diay kamo makaandam sa inyong ihatag. Kon mao kini ang mahitabo maulawan kami, kay gipasigarbo namo kamo tungod kay dako ang among pagsalig kaninyo. Ug labaw pa kamong maulawan. **5** Busa nakahuna-huna ako nga kinahanglan kong dasigon kini nga mga igsoon nga mouna diha aron nga sa dili pa ako moabot, matigom na nila ang inyong gisaad nga hinabang. Sa ingon niini nga pamaagi mapamatud-an nga naghatag kamo tungod kay gusto ninyo ug dili tungod kay napugos lang kamo. **6** Hinumdomi ninyo kini: ang panig-ingnan sa atong paghatag sama sa pagpugas. Kon gamay lang ang atong binhi nga gipugas, gamay lang usab ang atong maani. Apan kon daghan ang atong binhi nga gipugas, daghan usab ang atong maani. **7** Ang matag-usa kinahanglan mohatag sa kinasingkasing gayod; dili nga mapugos lang o bug-at sa buot, kay gihigugma sa Dios ang mga naghatag nga malipayon. **8** Ug ang Dios makahatag kaninyo labaw pa sa inyong gikinahanglan, aron dili kamo kulangon ug kanunay kamong makatabang sa uban. **9** Sumala sa giingon sa Kasulatan: “Nanghatag siya sa mga nanginahanglan; kining matarong niya nga binuhatan dili gayod hikalimtan bisan kanus-a.” (aiōn g165) **10** Ug ang Dios nga naghatag ug binhi ngadto sa mag-uuma aron makakaon, mao pud ang Dios nga maghatag kaninyo sa inyong mga kinahanglanon. Ug sa ingon niini magdugang pa gayod ang inyong pagtabang sa uban. **11** Panalanginan niya kamo sa madagayaon gayod aron makatabang kamo kanunay sa uban. Ug daghan ang magpasalamat sa Dios tungod sa inyong hinabang nga gipadala pinaagi kanamo. **12** Tungod sa inyong paghatag, dili lang matabangan ang mga katawhan sa Dios sa ilang mga panginahanglan, kondili pinaagi pud niini daghan ang magpasalamat sa Dios. **13** Kay ang inyong pagtabang nagpamatuod

nga matinumanon kamo sa inyong gituohan nga Maayong Balita mahitungod kang Cristo. Ug tungod sa inyong pagtabang kanila ug sa uban, dayegon nila ang Dios. **14** Mag-ampo sila alang kaninyo uban sa gugma tungod sa dili matupngan nga grasya sa Dios kaninyo. **15** Busa magpasalamat kita sa Dios tungod sa iyang gasa kanato nga dili matukib.

10 Aduna kuno kaninyoy nag-ingon nga ako, si Pablo, talawan kon anaa diha kaninyo, apan kon wala gani diha, ug nagsulat lang, isog. Apan nanghangyo ako kaninyo uban sa kalumo nga sama kang Cristo, nga dili ninyo ako pugson sa pagpakita sa akong kaisog kon moabot na ako diha. Kay adunay mga tawo diha nga nag-ingon nga ang among pagkinabuhi sama ra kuno sa mga tawo dinhi sa kalibotan. Kon mao gihapon kana ang ilang ikasulti sa akong pag-abot diha, ipakita ko gayod ang akong kaisog kanila. **3** Bisan tuod tawhanon kami, apan sa among pagpakigbisog sa mga nagsupak sa kamatuoran, wala kami nagsalig sa among kaugalingon nga kusog, **4** kondili sa gahom sa Dios nga mao ang among hinagiban. Mao kana ang among gigamit sa pagpildi sa sayop nga mga katarungan sa mga tawo nga mapahitas-on ug dili motuo sa mga gitudlo sa Dios. Among gipildi bisan ang sayop nila nga mga katarungan nga sama sa lig-on nga paril nga nagbabag kanila sa pagdawat sa kamatuoran. Gikabig namo ang ilang mga hunahuna sa pagtuman sa mga sugo ni Cristo. **6** Karon, kon makita namo nga nagtuman na gayod kamo sa hingpit, ang wala nagtuman silotan namo. **7** Huna-hunaa ninyo pag-ayo. Kon adunay nagtuo nga siya iya ni Cristo, angay niyang hunahunaon nga kami iya pud ni Cristo. **8** Bisan murag sobra na ang akong pagpasigarbo bahin sa kagahom nga gihatag kanako sa Ginoo, wala ako maulaw, kay kini nga kagahom wala ko gamita aron sa pagdaot sa inyong pagtuo, kondili sa pagpalig-on niini. **9** Dili ko buot nga maghuna-huna kamo nga gihulga ko kamo sa akong pagsulat kaninyo. **10** Kay ang uban diha kaninyo nag-ingon nga isog lang ako kon sa sulat, apan kon nag-atubang na gani huyang ako ug walay bili ang akong mga gipanulti. **11** Angay masayod ang mga nagsulti niana nga kon unsay among giingon sa sulat, mao pud kana ang among buhaton kon anaa na kami diha. **12** Dili kami mangahas nga itandi o ipakasama ang among kaugalingon sa uban diha nga labihan ang

pagdayeg sa ilang kaugalingon. Mga wala silay buot, kay nagpalabwanay sila ug nanagtandiay sa ilang kaugalingon nga kaayo. **13** Apan kami dili magpalabi sa pagpasigarbo, kondili kutob lang sa buluhaton nga gihatag sa Dios kanamo, ug lakip niini ang among buluhaton diha kaninyo. **14** Kon wala kami makaanha diha kaninyo, mahimo nilang ingnon nga sobra na ang among pagpasigarbo. Apan ang tinuod, kami ang una nga nakaanha diha nga nagdala sa Maayong Balita bahin kang Cristo. **15** Busa dili sobra ang among pagpasigarbo, kay wala kami mangangkon ug magpasigarbo sa hinagoan sa uban. Masaligon kami nga samtang magdugang ang inyong pagtuo, mas daghan pa gayod ang among mahimo diha kaninyo sumala sa gipabuhat sa Dios kanamo. **16** Ug human diha sa inyo, madala pud dayon namo ang Maayong Balita ngadto sa uban nga mga lugar unahan sa inyo. Kay dili namo gusto nga angkonon ang hinagoan sa uban ug unya ipasigarbo. **17** Sama ba sa giingon sa kasulatan, "Kon adunay magpasigarbo, magpasigarbo siya sa gibuhat sa Ginoo." **18** Kay ang Ginoo dili malipay sa tawo nga gadayeg sa iyang kaugalingon, kondili sa tawo nga iyang gidayeg.

11 Kon sa akong pagpasigarbo karon isipon ninyo nga nabuang ako, hinaut nga magpailob lang kamo samtang isulti ko kining mga butanga. **2** Kay gibati ko ang diosnon nga pangabugho kaninyo. Nahisama kamo sa usa ka dalagang putli nga akong gisaad nga ipakasal sa usa ka pamanhonon nga mao si Cristo. **3** Apan nahadlok ako nga basin kon malimbongan kamo ni Satanas nga nakigsulti kang Eba pinaagi sa bitin, ug mawala ang inyong matitudanon nga tinguha sa pagsunod kang Cristo. **4** Kay gidawat man ninyo si bisan kinsa nga nag-anha diha kaninyo nga nagwali ug Jesus nga lahi sa among giwali kaninyo. Ug gidawat pud ninyo ang lahi nga espiritu ug ang ilang giingon nga maayong balita nga lahi kaysa inyong nadawat gikan kanamo. **5** Sa akong huna-huna, dili gayod ako maiwit sa mga nag-ingon nga sila gayod ang labing maayo nga mga apostoles. **6** Posible nga dili ako maayong mosulti, apan daghan usab ang akong nasayran bahin sa kamatuoran. Ug nasayran ninyo kana kay nakakita man gayod kamo nga tinuod kana sa tanan namo nga pagpanudlo. **7** Wala ako magpasuhol kaninyo sa akong pagwali sa Maayong Balita nga gikan sa Dios, kondili nagsakripisyo ako alang sa inyong kaayohan.

Daotan ba kadtong akong gibuhat? **8** Samtang naghago ako diha kaninyo, ang mga tumutuo sa ubang mga lugar mao ang naghatag sa akong mga kinahanglanon. Mura akog nangawat kanila aron lang ako makatabang kaninyo. **9** Sa dihang nakulangan ako sa akong mga kinahanglanon wala pud ako mangayo ug tabang kang bisan kinsa kaninyo. Ang atong mga igsoon kang Cristo sa Macedonia mao ang naghatag kanako sa akong mga kinahanglanon. Kutob sa akong mahimo gilikayan ko ang paghasol kaninyo, ug mao gayod kini kanunay ang akong buhaton. **10** Kining akong gipasigarbo dili gayod maundang tungod kay dili gayod ako mangayo ug tabang gikan kaninyo o sa mga lugar sa inyong palibot nga sakop sa probinsya sa Acaya. Ug tungod kay si Cristo ania kanako, ang akong gisulti tinuod gayod. **11** Apan basig moingon kamo nga wala ako mangayo ug tabang gikan kaninyo tungod kay wala ko kamo higugmaa. Sayop kana. Gihigugma ko gayod kamo ug kana nasayran sa Dios. **12** Apan barogan ko ang akong gisulti nga dili ako mangayo ug tabang gikan kaninyo, aron nga ang mga tawo nga nagpakaapostoles dili makaingon nga sila gahago sama kanamo. **13** Kana nga mga tawo dili tinuod nga mga apostoles, kondili mga limbongan ug nagpakaaron-ingnon lang nga sila mga apostoles ni Cristo. **14** Hinuon, dili kana katingad-an. Kay bisan gani si Satanas nagpakaaron-ingnon man nga anghel sa Dios nga naghatag ug kahayag. **15** Busa dili katingad-an kon ang iyang mga gisakopan nagpakaaron-ingnon usab nga mga alagad sa pagkamatarong. Apan moabot ang adlaw nga silotan sila sumala sa ilang binuhatan. **16** Sama sa akong gisulti kaniadto, ayaw kamo paghuna-huna nga buang-buang ako; apan kon mao kanay inyong huna-huna kanako, dili ko igsapayan, basta tugotan lang ninyo ako nga magpasigarbo bisan gamay lang. **17** Hinuon, kon magpasigarbo ako sa akong kaugalingon, dili kana gikan sa Ginoo, ug daw sa buang-buang ako. **18** Apan tungod kay daghan diha kaninyo ang nagpasigarbo sama sa mga tawo sa kalibotan, magpasigarbo pud ako. **19** Naghuna-huna kamo nga maalamon kamo, apan sugot lang kamo nga mandoan sa mga buang-buang. **20** Gibuhad nila kamong mga ulipon, gikuha nila ang inyong mga kabtangan, gilimbongan nila kamo, gipakaubos ug gipakaulawan. Bisin mao kana ang ilang gibuhat, gipasagdan lang gayod ninyo. **21** Makauulaw nga angkonon namo nga luya kami, apan dili namo

mahimo ang ilang gibuhay. Kon adunay mangahas nga magpasigarbo sa bisan unsa, mangahas pud ako; bisan tuod nga niining akong pagpasigarbo mura lang akog buang-buang. **22** Kon sila nagpasigarbo nga mga Hebreohanon sila ug mga kaliwat ni Israel ug ni Abraham, mao man usab ako. **23** Kon nag- ingon sila nga mga alagad sila ni Cristo, mas maayo ako nga alagad ni Cristo kay kanila. Nasayod ako nga niining akong mga pagpasigarbo mura akog buang, apan ang tinuod, mas maayo gayod ako nga alagad kay kanila tungod kay mas daghan ang akong kahago kon itandi sa ila. Ug mas makadaghan pa ako napriso. Dili maihap ang pagbunal kanako, ug sa makapila ka higayon anaa ako sa kakuyaw sa kamatayon. **24** Sa lima ka higayon gibunalan ako sa akong mga isigka-Judio sa tag-39 ka lapdos. **25** Tulo ka higayon ako gibunalbunalan, makausa gibato. Katulo ako nakasinati nga nalunod ang akong gisakyan nga barko, ug sa usa niadto ka higayon, usa ka adlaw ug usa ka gabii akong naglutaw-lutaw sa lawod. **26** Sa akong pagbiyahe sa nagkalain-laing lugar, ang akong kinabuhi kanunayng nahimutang sa kakuyaw. Nahimutang ako sa kakuyaw sa akong mga paglabang sa mga suba, sa mga tulisan, sa akong mga isigka-Judio, sa mga dili Judio, diha sa siyudad, sa kamingawan, sa dagat, ug sa mga tawong nagpakaaron-ingnon nga sila mga kaigsoonan. **27** Nasinati pud nako ang mga kalisdanan tungod sa akong buluhaton, ug usahay wala gani akoy tulog. Usahay dili ako makakaon, ug usahay wala gayod akoy makaon ug bisan gani mainom. Nasinati pud nako ang katugnaw ug kakulang sa bisti. **28** Gawas sa akong mga kasinatian nga wala ko mahisgoti, matag adlaw nabalaka pa ako sa kahimtang sa tanang mga iglesia. **29** Kon adunay huyang sa pagtuo, bation ko ang kaguol. Ug kon adunay magpakasala, labihan gayod ang akong kasubo. **30** Kon ugaling kinahanglan gayod nga magpasigarbo ako, ang ikapasigarbo ko mao lang ang akong kaluyahon. **31** Wala ako mamakak ug kana nasayran sa Dios ug Amahan sa atong Ginoong Jesus. Dalaygon siya sa walay kataposan. **(aiōn g165)** **32** Sa dihang didto ako sa Damasco gipabantayan sa gobernador nga sakop ni Haring Aretas ang pultahan sa siyudad aron dakpon ako. **33** Apan gisulod ako sa akong mga kauban sa bukag ug gitunton sa bintana sa luyo sa paril, busa nakaikyas ako.

12 Nasayod ako nga walay kapuslanan kon magpasigarbo ako bahin sa akong kaugalingon, apan napugos ako. Karon isaysay ko kaninyo ang mga gipakita ug gipadayag sa Ginoong kanako. **2** Diha na ako kang Cristo sa dihang nahitabo kini kanako ug mga 14 na ka tuig ang milabay, nga ako gidala ngadto sa ikatulo nga langit, sa Paraiso. Ambot lang kon ang akong lawas didto ba gayod o ang espiritu ko lang. Ang Dios lang gayod ang nasayod. Nakaabot ako sa Paraiso ug aduna akoy nadunggan nga mga pulong nga dili malitok ug wala itugot nga isugilon ngadto sa mga tawo. **5** Kadtong akong kasinatian mao ang akong ipasigarbo. Apan kon bahin sa akong kaugalingon, dili ako magpasigarbo gawas lang kon bahin sa akong mga kaluyahon. **6** Hinuon, kon ipasigarbo ko man gayod ang akong kaugalingon dili ako mahimong buang-buang kay magsugilon man ako sa kamatuoran. Apan dili ako magpasigarbo kay basin kon magsobra ang ilang pag-ila kanako. Gusto ko nga ang ilang pag-ila kanako basi lang sa ilang nakita ug nadunggan ngari kanako. **7** Aron dili nako mapalabian ang pagpasigarbo tungod sa kahibulongan nga mga gipadayag sa Dios kanako, gitugotan niya si Satanas nga hatagan ako ug deperensya sa lawas. Gipasagdan sa Dios nga paantuson ako ni Satanas niining akong deperensya aron dili ako magpasigarbo. **8** Sa tulo gayod ka higayon gipangayo ko sa Ginoong kuhaon niya kini kanako. **9** Apan wala niya kuhaa. Hinuon miingon siya, "Ang akong grasya mao lang ang imong gikinahanglan. Kay makita gayod ang akong gahom diha sa imong kaluyahon." Busa malipayon gayod ako sa pagpasigarbo bahin sa akong mga kaluyahon, aron bation ko kanunay ang gahom ni Cristo kanako. **10** Busa malipayon ako karon sa akong mga kaluyahon, sa mga pagpasipala kanako, sa mga kalisdanan, sa mga paglutos, ug sa mga kakulian tungod sa akong pagsunod kang Cristo. Kay kon nagmaluyahon ako, liig-onon ako sa Dios. **11** Gipugos ninyo ako nga magpasigarbo sama sa buang-buang. Kay angay unta nga gidayeg ninyo ako ngadto sa mga nagpakaaron-ingnon nga mga apostoles, apan wala ninyo ako dayega. Bisan nasayran ko nga sa akong kaugalingon wala akoy ikapasigarbo, dili man ako malupigan nianang mga tawo nga labing maayo kuno nga mga apostoles. **12** Sa diha pa ako kaninyo, makadaghan ako maghimog mga milagro ug mga kahibulongan bisan pag adunay mga kalisdanan nga miabot kanako. Ug kini nagpamatuod sa akong

pagka-apostol. **13** Ang akong gibuhat diha kaninyo sama pud sa akong gibuhat sa mga tumutuo sa ubang mga lugar, gawas lang sa wala ko paghasol kaninyo pinaagi sa pagpangayo ug tabang. Kon nianang paagiha nakasala ako kaninyo, pasayloa lang ninyo ako. **14** Karon andam na ako nga moanha diha kaninyo ug kini mahimong ikatulo na ka higayon. Dili gihapon ako mangayo ug tabang kaninyo, tungod kay dili man ang inyong kabtangan ang akong giapas kondili kamo mismo. Kay mura ko kamo ug mga anak, ug dili ang mga anak maoy magbuhi sa ilang mga ginikanan kondili ang mga ginikanan maoy magbuhi sa ilang mga anak. **15** Ang tinuod, malipayon pa gani ako kon makahatag ako kaninyo, ug bisan pa ang akong kinabuhi ihatag ko kon gikinahanglan aron makatabang ako kaninyo. Apan ngano ba nga bisan dako ang akong paghigugma kaninyo, gamay lang ang inyong paghigugma kanako? **16** Kamo mismo makapamatuod nga wala ako magpabuhì kaninyo. Apan basin kon adunay mag-ingon kaninyo nga limbongan ako ug gitunto ko kamo. **17** Apan sa unsang pamaagi? Kay nasayran man ninyo nga wala gayod ako nanguwarta kaninyo pinaagi kang bisan kinsa nga akong gipadala diha. **18** Gihangyo pud nako si Tito nga moanha diha ug gipauban pud nako kaniya ang usa pa gayod ka igsoon kang Cristo. Dili kamo makaingon nga namintaha si Tito kaninyo; dili mahimo nga tuntohon niya kamo kay nakita man ninyo nga managsama ang among paggawi ug katuyoan. **19** Basin kon dugay na kamong naghunahuna nga nagsige lang kamig panalipod sa among kaugalingon diha kaninyo. Mga hinigugma, kami nga anaa kang Cristo nag-ingon kaninyo sa atubangan sa Dios nga wala kamiy laing katuyoan sa tanan nga among gisulti kondili ang pagpalig-on lang sa inyong pagtuo. **20** Nahadlok ako, kay basin kon sa pag-abot ko diha, makita ko nga ang inyong gibuhat lahi kaysa akong gipaabot kaninyo. Ug kon mahitabo kana, makita pud ninyo nga lahi ako kaysa inyong gipaabot kanako. Nahadlok ako, kay basin kon maabtan ko kamo nga nag-inawayay, nagsinahay, nagsinuk-anay, naghinakog, naglinibakay, nagtabi-tabi, nagpasigarbo, ug nagkagubot. **21** Nahadlok pud ko, kay basin kon sa pag-abot ko diha maulawan ako sa Dios tungod kaninyo. Ug tingalig maguol lang ako tungod kay daghan kaninyo ang nagpakasala kaniadto ug hangtod karon wala pa maghinulsol sa ilang mga

hugaw nga binuhatan sama sa pagpakighilawas gawas sa kaminyoon ug mga malaw-ay nga buhat.

13 Mao kini ang akong ikatulo nga pag-anha diha kaninyo. Sumala sa Kasulatan, “Kon adunay sumbong ang usa ka tawo batok sa usa, kinahanglan pamatud-an sa duha o tulo ka mga testigo.” **2** Karon, gusto kong pasidan-an ang mga nakasala kaniadto, ug ingon man usab ang tanan, nga ang akong gipanulti niadtong ikaduha ko nga pag-anha diha sublion ko karon, aron nga sa akong pagbalik diha wala gayoy makalingkawas sa akong pagdisiplina. **3** Buhaton ko kini sa pagpamatuod kaninyo nga ang akong gipanulti gikan kang Cristo, kay mao man kini ang inyong gipangita. Gamhanan siya ug dili huyang sa iyang pagpanglihok diha sa inyong kinabuhi. **4** Tinuod nga gilansang si Cristo sa krus tungod kay siya nagmapainubsanon, apan karon buhi siya tungod sa gahom sa Dios. Ug tungod kay anaa kami kang Cristo nagmapainubsanon kami sama kaniya. Apan sa among pag-alagad kaninyo makita ninyo nga ang gahom sa Dios ania kanamo kay siya uban namo. **5** Susiha ninyo ang inyong kaugalingon kon tinud-anay ba ang inyong pagtuo kang Cristo. Dili ba nasayran na man ninyo nga si Cristo Jesus anaa kaninyo? Gawas kon dili kamo tinuod nga mga tumutuo? **6** Naglaom ako nga makita ninyo nga kami tinuod gayod nga mga apostoles ni Cristo. **7** Nag-ampo kami sa Dios nga dili kamo magbuhat ug bisan unsa nga daotan. Wala kami mag-ampo niini aron makita sa mga tawo nga gisunod ninyo ang among mga gitudlo kaninyo, kay bisan dili ninyo kami ilhon nga mga apostoles ni Cristo, ang mahinungdanon mao nga magbuhat kamo ug maayo. **8** Kay dili kami makabuhat sa bisan unsa nga supak sa kamatuoran, kondili ang alang lang gayod sa kamatuoran. **9** Malipayon kami, kay sa pagpaubos namo sa among kaugalingon nalig-on kamo sa inyong pagtuo. Among pag-ampo nga wala gayoy ikasaway kaninyo. **10** Ang hinungdan nga nagsulat ako niini kaninyo samtang wala pa ako diha aron nga sa pag-anha ko, dili na kinahanglan nga mosulti pa akog masakit agig paggamit sa akong katungod. Kay gihatag kanako sa Dios kini nga katungod aron lig-onon kamo, ug dili aron gub-on. **11** Dinhi lang kutob ang akong sulat kaninyo. Sa kataposan, mga igsoon, nanghangyo ako nga tarungon ninyo ang inyong pagkinabuhi. Sunda ninyo ang akong mga tambag. Paghiusa kamo. Kinahanglan maayo ang

inyong relasyon sa matag-usa. Ug kon buhaton ninyo kini, ang Dios nga tinubdan sa gugma ug kalinaw mag-uban kaninyo. **12** Pagkumustahay kamo isip managsoon kang Cristo. **13** Ang tanang katawhan sa Dios dinhi nangumusta kaninyo. **14** Hinaut nga ang grasya sa atong Ginoong Jesu-Cristo, ang gugma sa Dios, ug ang pagpakig-uban sa Espiritu Santo.

Mga Taga-Galacia

1 Gikan kang Pablo, pinili nga apostol. Ang akong pagka-apostol dili gikan sa tawo o pinaagi sa tawo, kondili pinaagi kang Jesu-Cristo ug sa Dios nga Amahan nga nagbanhaw kaniya gikan sa kamatayon. **2** Ako ug ang tanan dinhi nga mga igsoon kang Cristo nangumusta kaninyo nga mga tumutuo diha sa mga lungsod sa Galacia. **3** Hinaut nga madawat ninyo ang grasya ug kalinaw gikan sa Dios nga atong Amahan ug kang Ginoong Jesu-Cristo. **4** Gihalad ni Cristo ang iyang kaugalingon aron mapasaylo kita sa atong mga sala, ug aron maluwas niya kita sa kadaotan nga naghari dinhi sa kalibotan. Gibuhat niya kini tungod kay mao kini ang kabubut-on sa atong Dios ug Amahan. (aiōn g165) **5** Dalaygon ang Dios sa walay kataposan! Amen. (aiōn g165) **6** Natingala gayod ako nga sayon ra kaayo alang kaninyo ang pagtalikod gikan sa Dios nga nagtawag kaninyo pinaagi sa grasya ni Cristo ug ang pagtuo sa lain nga giingon nilang maayong balita. **7** Ang tinuod wala nay lain pa nga maayong balita. Nahisgotan ko kini tungod kay adunay mga tawo diha nga nagsamok kaninyo, kay gusto nila nga tuison ang Maayong Balita bahin kang Cristo. **8** Apan hinumdomi ninyo kini: bisan pag anghel nga gikan sa langit o bisan pag kami ang mosangyaw ug maayong balita nga lahi kaysa una namong gisangyaw kaninyo, tunglohon sa Dios! **9** Nag-ingon na kami kaniadto, ug karon usbon ko, nga si bisan kinsa nga nagtudlo kaninyo ug maayong balita nga lahi kaysa inyong nadawat gikan kanamo, tunglohon sa Dios. **10** Ayaw kamo paghuna-huna nga gusto ko lang nga dayegon ako sa tawo. Dili! Gusto ko nga ang Dios mao ang modayeg kanako. Ayaw pud kamo paghuna-huna nga gusto ko lang magpauyon-uyon sa gusto sa mga tawo, kay kon mao kana ang akong gibuhat, dili ako tinuod nga alagad ni Cristo. **11** Gusto ko nga masayran ninyo mga igsoon, nga ang Maayong Balita nga akong gisangyaw kaninyo dili binuhat-buhat lang sa tawo. **12** Wala ko kini madawat gikan sa tawo, ug walay tawo nga nagtudlo niini kanako, kondili si Jesu-Cristo gayod ang nagpadayag niini kanako. **13** Nadunggan ninyo ang akong mga gibuhat sa dihang nagsunod pa ako sa relihiyon sa mga Judio. Gilutos ko sa walay kaluoy ang mga tumutuo sa Dios, ug gipaningkamotan ko nga laglagon silang tanan. **14** Ug kon bahin sa

pagtuman sa among mga tulomanon sa relihiyon sa mga Judio, nalabwan ko ang kadaghanan sa akong kaedad nga mga Judio, kay gipaningkamotan ko gayod nga tumanon ang mga tulomanon sa among mga katigulangan. **15** Apan ang Dios, tungod sa iyang grasya, sa wala pa ako matawo gipili na niya akong daan ug gitawag nga moalagad kaniya. **16** Ug sa dihang gipadayag sa Dios kanako ang iyang Anak nga si Jesu-Cristo aron iwali siya ngadto sa mga dili Judio, wala ako magpatambag kang bisan kinsa. **17** Wala usab ako moadto sa Jerusalem aron makigkita sa mga apostoles nga nauna kanako; hinuon, miadto dayon ako sa Arabia, ug pagkahuman mibalik ako sa Damasco. **18** Pagkahuman sa tulo ka tuig, miadto ako sa Jerusalem aron makigkita kang Pedro. Duha ako ka semana uban kaniya. **19** Wala akoy lain nga nakita didto nga mga apostoles gawas lang kang Santiago nga igsoon sa Ginoong Jesus. **20** Tinuod ang tanan kong ginasugilon niini nga sulat, ug nasayod ang Dios nga wala ako magbakak. **21** Unya miadto ako sa probinsya sa Siria ug Cilicia. **22** Niadtong higayona wala pa ako makita sa mga tumutuo sa Judea. **23** Nadunggan lang nila nga ang naglutos kanila kaniadto, nagsangyaw na karon mahitungod sa pagtuo nga kaniadto gipaningkamotan niya nga walaon. **24** Busa gidayeg nila ang Dios tungod sa gibuhat niya kanako.

2 Paglabay sa 14 ka tuig, mibalik ako sa Jerusalem. Kauban ko si Bernabe, ug gidala pud nako si Tito. **2** Mibalik ako tungod kay nagpadayag ang Dios kanako nga kinahanglan moadto ako didto. Nakigkita ako sa mga tigdumala sa mga tumutuo, ug sa dihang kami-kami na lang, gisaysay ko kanila kon unsa ang Maayong Balita nga akong giwali sa mga dili Judio. Gibuhat ko kadto kay dili ko buot nga mahimong walay kapuslanan ang akong mga paghago kaniadto ug hangtod karon. **3** Nasabtan ko nga uyon sila sa akong giwali, kay bisan dili Judio si Tito nga kauban nako, wala sila mamugos nga tulion siya sumala sa Kasugoan ni Moises. **4** Nahisgotan lang ang mahitungod sa pagtuli tungod sa mga nagpakaaron-ingnon nga mga tumutuo nga mitipon lang sa ato aron daotan ang kagawasan nga naangkon nato pinaagi kang Cristo Jesus ug aron maulipon kita pag-usab. **5** Apan wala gayod kami mosunod sa ilang gusto bisan gamay lang, aron maampingan namo alang kaninyo ang kamatuoran nga gitudlo

sa Maayong Balita. **6** Ang mga kadagkoan sa mga tumutuo didto sa Jerusalem wala gayoy gidugang sa akong gitudlo. (Hinuon walay bali kanako kon kinsa gayod sila, tungod kay sa Dios managsama lang kami.) **7** Imbis nga modugang sila sa akong gitudlo, giila nila nga ako mao ang gitugyangan sa Dios sa pagtudlo sa Maayong Balita ngadto sa mga dili Judio, sama usab kang Pedro nga gitugyangan sa pagtudlo ngadto sa mga Judio. **8** Kay ang Dios nga naghimo kang Pedro nga apostol alang sa mga Judio mao usab ang naghimo kanako nga apostol alang sa mga dili Judio. **9** Busa pagkahibalo sa mga ginaila nga tigdumala sa mga tumutuo, nga mao sila si Santiago, Pedro, ug Juan, nga gihatagan ako sa Dios niini nga buluhaton, gidawat nila kami ni Bernabe isip ilang mga kauban sa pagtudlo sa Maayong Balita. Ug nagkauyon kami nga kami ni Bernabe magsangyaw sa mga dili Judio ug sila sa mga Judio. **10** Ang ila lang gihangyo kanamo tabangan namo ang mga kabos nga tumutuo. Ug mao usab kana ang akong gustong buhaton. **11** Unya, sa dihang didto si Pedro sa Antioquia gibadlong ko siya tungod kay sayop ang iyang gibuhat. **12** Kay sa dihang wala pa moabot ang mga tawo nga gikan Santiago, nagkaon si Pedro kauban sa mga dili Judio nga mga tumutuo. Apan pag-abot nila, mibulag siya ug wala na siya mokaon uban sa mga dili Judio, kay nahadlok siya nga basin badlongon siya sa Judio nga mga tumutuo nga nag-ingon nga ang tanan nga nagtuo kang Cristo kinahanglan mosunod sa Kasugoan ni Moises. **13** Lakip ang uban nga Judio misunod usab kang Pedro sa iyang pagpakaaron-ingnon, ug bisan gani si Bernabe nadala usab sa ilang pagpakaaron-ingnon. **14** Sa dihang nakita ko nga wala sila mosunod sa kamatuoran nga gitudlo sa Maayong Balita, gisultihan ko si Pedro atubangan sa tanan. Miingon ako kaniya, “Nganong gibuhat mo kadto? Sama ra nga gipugos mo ang mga dili Judio sa pagsunod sa mga kasugoan sa mga Judio. Ikaw gani mismo nga Judio wala man mosunod sa mga kasugoan sa mga Judio, kondili nagkinabuhi ingon nga usa ka dili Judio.” **15** Natawo kami nga mga Judio, ug lahi kami sa mga dili Judio nga giisip namo kaniadto nga mga makasasala. **16** Apan karon nasayran na namo nga gipakamatarong sa Dios ang tawo pinaagi sa iyang pagtuo kang Jesu-Cristo ug dili sa pagtuman sa Kasugoan ni Moises. Busa kami usab nga mga Judio mituo kang Cristo Jesus aron pakamatarungon kami

sa Dios tungod sa among pagtuo ug dili tungod sa among pagtuman sa Kasugoan. Kay wala gayoy tawo nga pakamatarungon sa Dios pinaagi sa iyang pagtuman sa Kasugoan. **17** Karon, kon sa among tinguha nga pakamatarungon kami sa Dios pinaagi sa among pagpakighiusa kang Cristo makita nga kami makasasala, nagkahulogan ba kini nga si Cristo nagtukmod sa pagbuhat ug sala? Dili gayod! **18** Apan kon balikan ko pag-usab ang pagsalig sa Kasugoan nga akong gibiyaan, ako na ang nagpamatuod nga makasasala ako tungod kay gilapas ko ang Kasugoan. **19** Ang tinuod, pinaagi sa Kasugoan nasayran ko nga dili nako maangkon ang pagkamatarong pinaagi sa akong pagtinguha sa pagsunod niini. Ug karon nga dili na ako ilalom sa Kasugoan, gawasnon na ako nga magkinabuhi sa Dios. **20** Sama nga namatay ako kauban ni Cristo sa krus. Dili na ako ang nagkinabuhi karon, kondili si Cristo na ang nagkinabuhi kanako. Ug kining kinabuhi nga akong ginakinabuhi karon mao ang resulta sa akong pagtuo sa Anak sa Dios nga nahigugma kanako ug naghalad sa iyang kinabuhi alang kanako. **21** Wala ko gipakawalay pulos ang grasya sa Dios. Kay kon ang pagtuman sa Kasugoan mao ang pamaagi nga pakamatarungon sa Dios ang tawo, nan walay kapuslanan ang kamatayon ni Cristo.

3 Naunsa naman mong mga taga-Galacia! Kinsa man ang naglamat kaninyo, ug nganong mituo kamo kanila? Dili ba klaro man ang akong gitudlo kaninyo mahitungod sa kahulogan sa kamatayon ni Jesu-Cristo sa krus? **2** Dili ba nga nadawat na ninyo ang Espiritu pinaagi sa inyong pagpaminaw ug pagtuo sa Maayong Balita, ug dili tungod sa inyong pagtuman sa Kasugoan? **3** Tinuod gayod nga kulang ang inyong panabot. Kay sa pagsugod ninyo sa inyong pagtuo kang Cristo misalig kamo sa tabang sa Espiritu, apan karon naghuna-huna kamo nga mahimo kamong hingpit pinaagi sa inyong kaugalingong paningkamot. **4** Unsa, wala bay pulos ang inyong nasinatian? Dili mahimo nga wala lang kadtoy pulos. **5** Dili ba nga gihatagan kamo sa Dios sa Espiritu ug pinaagi kaniya nagbuhat kamo ug mga milagro? Ug dili ba nga nadawat ninyo kini pinaagi sa inyong pagpaminaw ug pagtuo sa Maayong Balita, ug dili tungod sa inyong pagtuman sa Kasugoan? **6** Sama sa nahitabo kang Abraham. Sumala sa Kasulatan, “Nagtuo siya sa Dios, ug tungod sa iyang pagtuo gipakamatarong

siya sa Dios." 7 Busa klaro nga ang mga tawo nga nagtuo sa Dios mao ang giila nga tinuod nga mga kaliwat ni Abraham. 8 Kaniadto pa nag-ingon na ang Kasulatan nga pakamatarungon sa Dios ang mga dili Judio tungod sa ilang pagtuo kaniya. Sumala sa Kasulatan, kining Maayong Balita gipahayag sa Dios kang Abraham. Nag-ingon siya, "Panalanginan ko ang tanang mga tawo pinaagi kanimo." 9 Mituo si Abraham sa pulong sa Dios ug nadawat niya ang panalangin. Busa ang tanan nga nagtuo sa Dios ginapanalanginan usab sama kang Abraham. 10 Apan ang mga tawo nga nagsalig sa ilang pagtuman sa Kasugoan tinunglo na sa Dios. Kay sumala sa Kasulatan tinunglo ang wala nagtuman sa tanan nga gipatuman sa Kasugoan. 11 Klaro nga wala gayoy tawo nga pakamatarungon sa Dios tungod sa iyang pagtuman sa Kasugoan. Kay nag-ingon ang Kasulatan, "Ang tawo nga gipakamatarong sa Dios tungod sa iyang pagtuo magkinabuhi." 12 Ang Kasugoan walay labot sa pagtuo, kay nag-ingon ang Kasulatan, "Ang tawo makaangkon sa kinabuhi kon matuman niya ang tanan nga giingon sa Kasugoan." 13 Gitunglo kita sa Dios tungod kay dili nato matuman ang tanan nga giingon sa Kasugoan. Apan gitubos kita ni Cristo gikan niining tunglo. Siya mao ang nahimong tinunglo sa Dios alang kanato. Kay nag-ingon ang Kasulatan, "Tinunglo si bisan kinsa nga bitayon sa kahoy." 14 Mao kini ang gibuhay sa Dios, aron pinaagi kang Cristo Jesus, ang panalangin nga iyang gihatag kang Abraham mahatag usab niya sa mga dili Judio; aron nga pinaagi sa atong pagtuo madawat nato ang Espiritu nga iyang gisaad. 15 Mga igsoon ko diha kang Cristo, hatagan ko kamo ug usa ka panig-ingnan. Dili mahimo nga isalikway o dugangan ang kasabotan nga gipirmahan na. 16 Sama usab sa mga saad sa Dios kang Abraham. Misaad ang Dios kaniya ug sa iyang kaliwat. Wala siya moingon nga aduna siyay saad sa mga kaliwat ni Abraham nga ang buot ipasabot daghang mga tawo, kondili ang giingon niya, "Ug sa imong kaliwat." Ang iyang gitumong usa lang ka tawo; ug kini walay lain kondili si Cristo. 17 Ang buot kong ipasabot mao kini: adunay gisaad ang Dios kang Abraham. Ug kadto nga saad gihimo sa wala pa ang Kasugoan, tungod kay mga 430 pa ka tuig ang milabay una pa gihatag sa Dios ang Kasugoan. Busa kadtong gisaad sa Dios dili mahimo nga gubaon o wad-an ug bili sa Kasugoan. 18 Kay kon kinahanglan pa unta nga matuman una ang Kasugoan una pa niya ihatag ang iyang saad, wala nay kapuslanan ang iyang saad kang Abraham. Apan ang tinuod nagsaad na ang Dios kang Abraham sa wala pa ang Kasugoan. 19 Kon mao kini, nganong gihatag pa man gayod ang Kasugoan? Ang Kasugoan gidugang sa Dios aron masayran sa mga tawo nga nagpakasala sila. Ug kini milungtad hangtod lang sa panahon nga miabot ang kaliwat ni Abraham nga gitumong sa Dios sa iyang saad. Gihatag sa Dios ang Kasugoan pinaagi sa iyang mga anghel, ug sila ang naghatag niini sa mga tawo pinaagi sa tigpataliwala. 20 Apan ang saad dili ingon niana. Wala kini ihatag sa Dios pinaagi sa tigpataliwala o uban sa mga anghel, kondili nag-inusara lang siya. 21 Karon, basig maghuna-huna kamo nga ang Kasugoan supak diay sa mga saad sa Dios. Dili! Kay kon gihatag ang Kasugoan aron makahatag ug kinabuhi, kana na lang unta ang pamaagi sa Dios aron pakamatarungon niya kita. 22 Apan ang Kasulatan nag-ingon hinuon nga ang tanang mga tawo naulipon sa sala. Busa ang mga nagtuo kang Jesu-Cristo mao lang ang makaangkon sa gisaad sa Dios. 23 Sa dihang wala pa ang gitawag nga pagtuo kang Cristo, nahisama kita sa piniriso. Ang Kasugoan mao ang nagpriso kanato hangtod nga miabot si Cristo ug mituo na kita kaniya. 24 Ang Kasugoan nahisama sa usa ka nag-atiman kanato hangtod sa pag-abot ni Cristo, aron pinaagi sa atong pagtuo kaniya pakamatarungon kita. 25 Ug tungod kay anaa na ang gitawag nga pagtuo, dili na kita ilalom sa Kasugoan nga isip tig-atiman. 26 Kamong tanan mga anak na sa Dios tungod sa inyong pagtuo kang Cristo Jesus. 27 Ug gibautismohan kamo isip timailhan nga kamo anaa na kang Cristo. Kon sa bisti pa, gisul-ob na ninyo si Cristo. 28 Karon managsama na lang ang mga Judio ug ang mga dili Judio, ang mga ulipon ug ang mga dili ulipon, ang mga lalaki ug ang mga babaye. Kitang tanan managsama na lang tungod kay kita anaa na kang Cristo Jesus. 29 Ug tungod kay kamo iya na ni Cristo, mga kaliwat kamo ni Abraham, ug kon unsa ang gisaad sa Dios kang Abraham madawat usab ninyo.

4 Karon, sultihan ko kamo nga samtang bata pa ang manununod, sama lang siya sa ulipon bisan tinuod nga siya ang tag-iya sa tanan nga kabtangan. 2 Adunay mga tawo nga gisaligan nga mag-atiman kaniya ug sa iyang mga kabtangan hangtod sa

panahon nga gitagal sa iyang amahan. **3** Kita sama usab niana kaniadto sa wala pa kita masayod bahin sa pagtuo. Giulipon kita sa kalibotanan nga mga gawi. **4** Apan pag-abot sa panahon nga gitagal sa Dios, gipadala niya dinhi sa kalibotan ang iyang anak. Gipakatawo siya sa usa ka babaye ug nagkinabuhi ilalom sa Kasugoan **5** aron tuboson ang tanan nga anaa ilalom sa Kasugoan, aron kita mahimong anak sa Dios. **6** Ug tungod kay kita mga anak man sa Dios, gipadala niya ang Espiritu sa iyang Anak nganhi sa atong mga kasing-kasing. Mao kana nga makatawag na kita sa Dios ug “Abba, Amahan.” **7** Busa karon, dili na kita mga ulipon kondili mga anak sa Dios. Ug tungod kay kita mga anak na sa Dios, manununod kita sa iyang gisaad nga mga panulondon. **8** Sa dihang wala pa kamo makaila sa Dios, mga ulipon kamo sa mga dios-dios. **9** Apan karon nga naila na ninyo ang Dios (o mas maayo siguro kon moingon ako, karon nga naila na kamo sa Dios ingon nga iyang mga anak), nganong gusto pa man ninyong mobalik sa mga tulomanon nga walay kapuslanan? Nganong gusto na usab ninyong magpaulipon niini? **10** Adunay pinasahi pa kamong mga adlaw, mga bulan, mga panahon ug mga tuig! **11** Nabalaka ako nga basig ang tanan ko nga paghago diha kaninyo mahimong walay kapuslanan. **12** Mga igsoon diha kang Cristo, nagpakiluoy ako kaninyo nga sundon ninyo ako, kay bisan Judio ako, gisalikway ko ang pagtuman sa Kasugoan sa mga Judio ug gisunod ko kamong mga dili Judio. Wala kamoy nahimo nga daotan batok kanako. **13** Nasayod gayod kamo nga tungod sa akong pagsakit nakasangyaw ako sa Maayong Balita diha kaninyo sa unang higayon. **14** Ug bisag nagtamay kamo sa deperensya sa akong panglawas wala ninyo ako isalikway. Gidawat ninyo ako ingon nga usa ka anghel gikan sa Dios. Gidawat ninyo ako sama nga si Cristo Jesus ang inyong gidawat. **15** Malipayon gayod kamo kaniadto. Apan unsa ang nahitabo kaninyo karon? Ako mismo makapamatuod nga kaniadto kon mahimo pa lang, bisan ang inyong mga mata lukaton ninyo aron ihatag kanako. **16** Apan karon giisip ninyo ako nga kaaway tungod kay gisugilon ko kaninyo ang kamatuoran. **17** Adunay mga tawo diha nga nagpakita nga sila nabalaka kaninyo, apan dili maayo ang ilang katuyoan. Gusto lang nila nga mabugnaw ang inyong pagtagad kanako aron sila ang inyong dapigan. **18** Dili daotan kon ang ubang tawo magpakita nga sila nabalaka kaninyo bisan wala ako diha, kon maayo lang ang ilang katuyoan. **19** Minahal ko nga mga anak, samtang naghulat ako nga ang kinabuhi ni Cristo makita diha kaninyo, sama ako sa manganakay nga nagbati. **20** Dako ang akong tinguha nga makig-uban kaninyo karong mga panahona aron makasulti ako pag-ayo kaninyo, kay nabalaka ako kaninyo! **21** Aduna akoy ipangutana kaninyong mga buot magpasakop sa Kasugoan. Wala ba kamo makadungog kon unsa ang giingon sa Kasugoan? **22** Giingon didto nga si Abraham adunay duha ka anak nga lalaki; ang usa sa iyang ulipon nga si Hagar, ug ang usa sa iyang asawa nga si Sara. **23** Ang iyang anak sa ulipon natawo sa tawhanon nga pamaagi, apan ang anak niya sa iya gayong asawa natawo sumala sa saad sa Dios. **24** Kining duha ka babaye panig-ingnan sa duha ka kasabotan. Si Hagar mao ang panig-ingnan sa kasabotan nga gihatag sa Dios kang Moises sa Bukid sa Sinai. Kini walay lain kondili ang Kasugoan. Ang iyang mga anak natawo nga mga ulipon. **25** Busa si Hagar, mao ang tukmang hulagway sa Bukid sa Sinai sa Arabia. Sa ato pa, sama siya sa siyudad sa Jerusalem karon, tungod kay ang mga tawo sa Jerusalem pareho sa mga ulipon sa ilang pagtuman sa Kasugoan. **26** Apan si Sara dili ulipon ug siya ang panig-ingnan sa langitnon nga Jerusalem. Ug daw siya ang atong inahan tungod kay dili kita ulipon sa Kasugoan. **27** Kay nag-ingon ang Kasulatan: “Paglipay, babaye nga dili makaanak! Singgit sa kalipay, ikaw nga wala pa gayod makaagi ug kasakit sa pagpanganak. Tungod kay bisan gibiyaan ka sa imong bana, mobalik siya kanimo, ug mas daghan pa ang imong mahimong anak kaysa babaye nga nagpuyo uban sa iyang bana.” **28** Mga igsoon ko diha kang Cristo, mga anak na kamo sa Dios sumala sa iyang saad, sama kang Isaac nga natawo tungod kay siya gisaad sa Dios. **29** Kaniadto, ang anak ni Abraham nga natawo sa tawhanon nga pamaagi naglutos sa anak ni Abraham nga natawo pinaagi sa gahom sa Espiritu. Ug mao usab kini ang nahitabo karon kanato, gilutos kita sa mga tawo nga nagpasakop sa Kasugoan. **30** Apan unsa man ang gisulti sa Dios diha sa Kasulatan? “Hinginli ang ulipon nga babaye ug ang iyang anak, tungod kay ang anak sa ulipon walay bahin sa panulondon sa anak sa babaye nga dili ulipon.” **31** Busa mga igsoon, dili kita sama sa anak sa babaye nga ulipon kondili sa babaye nga dili ulipon.

5 Gihatagan kita ni Cristo ug kagawasan aron dili na kita maulipon sa Kasugoan. Busa magmalig-on kita sa atong pagtuo ug dili na kita magpaulipon pa pag-usab. **2** Hinumdomi ninyo kini, ug ako mismo, si Pablo, ang nagsulti niini kaninyo. Kon magpatuli pa kamo isip pagtuman sa Kasugoan, gibalIWala ninyo ang gibuhat ni Cristo aron maluwas kamo. **3** Ug moingon ako pag-usab nga ang mga tawo nga nagtuo nga kinahanglan nga magpatuli aron maluwas, kinahanglan nga tumanon usab nila ang tanan nga anaa sa Kasugoan. **4** Kon nagsalig kamo nga pakamatarungan kamo sa Dios pinaagi sa inyong pagtuman sa Kasugoan, kini nagkahulogan lang nga nahimulag kamo kang Cristo, ug wala na kamo mahilakip sa grasya sa Dios. **5** Apan kita nga nagsalig ug nagpaabot nga pakamatarungan kita pinaagi sa atong pagtuo ug sa gahom sa Espiritu. **6** Tungod kay kon anaa na kita kang Cristo Jesus, dili na importante kon tinuli kita o dili. Ang atong pagtuo mao ang importante, nga makita pinaagi sa atong paghigugmaay. **7** Maayo ang inyong gibuhat kaniadto. Kinsa man ang misanta kaninyo sa pagsunod sa kamatuoran? **8** Dili mahimo nga ang Dios nga nagtawag kaninyo mao usab ang misanta kaninyo. **9** Kanang mga tawo nga nahisalaag kaninyo sama sa patubo nga bisag gamay lang, makapatubo na sa tibuok nga minasang harina. **10** Apan aduna gayod akoy pagsalig sa Ginoo nga ang akong gitudlo kaninyo mao ang inyong sundon. Ug kana nga mga tawo nga anaa diha nga nagsamok kaninyo, bisan kinsa pa kana sila, silotan sila sa Dios. **11** Adunay nag-ingon nga nagtudlo kuno ako nga ang tawo kinahanglang tulon aron maluwas. Mga igsoon, ayaw kamo pagtuo niana. Tungod kay kon tinuod kana, nganong gilutos pa nila ako? Ug kon nagtudlo ako niana, wala untay kapuslanan ang akong pagtudlo nga ang tawo maluwas pinaagi sa kamatayon ni Cristo sa krus, nga alang sa uban binuang lang. **12** Maayo pa nga ang mga tawo nga nagsamok kaninyo pinaagi sa pagtudlo nga kinahanglan kamong magpatuli dili lamang magpatuli kondili kapnon gayod nila ang ilang kaugalingon! **13** Mga igsoon, gitawag kamo sa Dios aron mahimong gawasnon. Apan dili kamo maghuna-huna nga gawasnon na kamo karon sa pagtuman sa inyong lawasnonng kinaiya. Ang angay ninyong buhaton, maghigugmaay kamo ug magtinabangay. **14** Tungod kay ang tibuok nga Kasugoan natingob sa usa lang ka sugo: "Higugmaa

ang imong isigka-tawo sama sa imong paghigugma sa imong kaugalingon." **15** Apan kon manggiaway kamo sama sa mabangis nga mga mananap, pagbantay kamo kay basig maguba ninyo ang pagtuo sa usag-usa. **16** Ang akong buot ipasabot, sunda ninyo ang Espiritu aron dili ninyo mabuhat ang daotan nga tinguha sa inyong tawhanon nga kinaiya. **17** Tungod kay ang tinguha sa atong tawhanon nga kinaiya supak sa tinguha sa Espiritu, ug ang tinguha sa Espiritu supak usab sa tinguha sa atong tawhanon nga kinaiya. Kining duha nagsumpaki, busa dili nato mahimo ang atong gusto nga buhaton. **18** Ug kon nagpasakop kita sa Espiritu, dili kita ilalom sa Kasugoan. **19** Ang mga tawo nga nagsunod lamang sa ilang tawhanon nga kinaiya maila gayod pinaagi sa ilang binuhatan: nakighilawas sila gawas sa kaminyoon, hugaw ug malaw-ay ang ilang mga binuhatan, **20** nagsimba sila sa mga dios-dios, mga mambabarang, madinumtanon, palaaway, abughoan, masuk-anon, hakog, hinungdan sa pagbahin-bahin ug pagpundok-pundok, **21** masinahon, palahubog, mahigugmaon sa mga kalibotanon nga kalipay, ug uban pang gibuhat nila nga mahugaw. Giingnan ko na kamo kaniadto ug karon pasidan-an ko kamo pag-usab, nga ang mga tawo nga nagbuhat niini dili makapanunod sa paghari sa Dios. **22** Apan kini ang makita sa kinabuhi sa tawo kon ang Espiritu mao ang nagpahom kaniya: mahigugmaon siya, malipayon, adunay kalinaw, mainantuson, maayo sa iyang isigka-tawo, manggihatagon, kasaligan, **23** buotan ug makapugong sa iyang kaugalingon. Kon mao kini ang atong buhaton dili nato malapas ang mga sugo sa Dios kanato. **24** Daw gilansang na sa mga tawo nga iya na ni Cristo Jesus ang ilang tawhanon nga mga kinaiya ug tinguha didto sa krus. **25** Ug tungod kay gihatagan na kita ug bag-o nga kinabuhi sa Espiritu, kinahanglan nga mosunod kita kaniya. **26** Dili kita magpasigarbo o makig-away; ug likayan nato ang pagsinahay.

6 Karon, mga igsoon ko diha kang Cristo, kon adunay usa kaninyo nga nahulog sa pagpakasala, kamo nga ginatultolan sa Espiritu angay motabang kaniya aron mahibalik siya sa husto nga pagkinabuhi. Apan kinahanglan buhaton ninyo kini sa malumo nga pamaagi. Ug pagbantay usab kamo sa inyong kaugalingon kay basin kon kamo makasala usab. **2** Pagtinabangay kamo sa inyong mga problema.

Tungod kay kon mao kini ang inyong buhaton sugo ni Jesus. **18** Mga igsoon, hinaut nga ang grasya matuman ninyo ang sugo ni Cristo. **3** Kon adunay sa atong Ginoong Jesu-Cristo mag-uban kaninyo. usa kaninyo nga naghuna-huna nga importante siya, Amen.

nga ang tinuod wala siyay hinungdan, ginalimbongan lang niya ang iyang kaugalingon. **4** Ang matag-usa kinahanglan gayod magsusi sa iyang kaugalingon. Ug kon makita niya nga maayo ang iyang gibuhay, malipay siya. Apan dili niya angay nga itandi ang iyang kaugalingon sa uban. **5** Kay ang matag-usa adunay kaugalingong tulubagon sa iyang gibuhay. **6** Ang gitudloan sa pulong sa Dios angay motabang ug mohatag sa nagtudlo kaniya. **7** Ayaw ninyo limbongi ang inyong kaugalingon. Walay tawo nga makalimbong sa Dios. Kay kon unsa ang gipugas sa tawo mao usab ang iyang anihon. **8** Kon sundon nato ang atong kaugalingong gusto, madawat nato ang silot nga walay kataposan. Apan kon sundon nato ang gusto sa Espiritu, madawat nato gikan kaniya ang kinabuhi nga walay kataposan. (aiōnios g166) **9** Busa dili kita angayng pul-an sa pagbuhat ug maayo, kay kon magpadayon kita, moabot gayod ang panahon nga madawat nato ang ganti. **10** Busa kon adunay kahigayonan, dili nato palabyon ang pagbuhat ug maayo ngadto sa tanang mga tawo, ug labi na gayod sa atong mga igsoon sa pagtuo. **11** Sa kataposan nga bahin niining akong sulat, ako na mismo si Pablo ang nagsulat. Tan-awa ninyo kon unsa kadagko ang mga litra. **12** Ang mga tawo nga nagpugos kaninyo nga magpatuli gusto lang nga magpasigarbo ngadto sa ilang isigka-Judio nga nagsunod sila sa ilang mga seremonya. Kay nahadlok sila nga lutoson kon itudlo nila nga ang kamatayon lang gayod ni Cristo mao ang makaluwas sa tawo. **13** Bisan gani sila mismo nga nagpatuli wala usab nagtuman sa Kasugoan. Gusto lang nila nga magpatuli kamo aron ikapasigarbo nila nga nagsunod kamo nianang ilang seremonya. **14** Apan alang kanako, wala akoy lain nga ikapasigarbo kondili ang kamatayon sa krus sa atong Ginoong Jesu-Cristo. Kay tungod sa iyang kamatayon sa krus, ang mga butang dinhi sa kalibotan wala nay bili alang kanako, ingon nga ako walay bili sa kalibotan. **15** Dili mahinungdanon kon natuli kita o wala, ang labing mahinungdanon mao nga kita gibag-o na sa Dios. **16** Hinaut nga ang tanang mga tawo nga pinili sa Dios ug nagtuman niining akong gitudlo makadawat sa kalinaw ug kaluoy. **17** Sukad karon, ayaw na kamo paghatag kanako ug kasamok. Ang mga ulat sa akong lawas nagpamatuod nga gisunod ko ang mga

Mga Taga-Efeso

1 Gikan kang Pablo nga nahimong apostol ni Cristo Jesus sumala sa kabubut-on sa Dios. **2** Hinaut nga madawat ninyo ang grasya ug kalinaw gikan sa Dios nga atong Amahan ug kang Ginoong Jesu-Cristo. **3** Dalaygon gayod ang Dios ug Amahan sa atong Ginoong Jesu-Cristo! Tungod kay kita anaa kang Cristo, gihatagan niya kita sa tanang mga panalangin nga espirituhanon. Kini nga mga panalangin gikan sa langit. **4** Bisan sa wala pa buhata ang kalibotan, gipili na kitang daan sa Dios nga mahimong balaan ug walay ikasaway sa iyang atubangan pinaagi sa atong paghiusa kang Cristo. Tungod sa gugma sa Dios kanato, **5** giplano na niyang daan nga kita mahimong iyang mga anak pinaagi kang Jesu-Cristo. Kini sumala sa iyang kagustohan ug kabubut-on. **6** Dayegon ta ang Dios tungod sa iyang kahibulongang grasya nga gihatag kanato pinaagi sa iyang hinigugmang Anak! **7** Kay pinaagi sa dugo ni Cristo gitubos kita, nga sa ato pa, gipasaylo na ang atong mga sala. Pagkadako sa grasya sa Dios kanato. Gihatagan niya kitag kaalam ug kahibalo **9** aron masabtan nato ang iyang tinago nga plano nga buot niyang buhaton pinaagi kang Cristo **10** kon moabot na ang panahon nga iyang gitagal. Sumala sa iyang plano, gusto niya nga usahon ang tanan nga anaa sa langit ug sa yuta ug ipasakop sa pagdumala ni Cristo. **11** Ang tanang mga butang gibuhat sa Dios sumala sa iyang plano ug kabubut-on. Ug sumala sa iyang plano gikan pa kaniadto, gipili na niya kaming mga Judio nga mahimong iya pinaagi sa among pagkahiusa kang Cristo, **12** aron nga kami nga unang naglaom kang Cristo magdayeg kaniya. **13** Ug kamo usab nahimong anaa kang Cristo sa dihang nadungog ninyo ang kamatuoran, ang Maayong Balita nga si Cristo diay mao ang makaluwas kaninyo. Sa dihang mituo kamo kaniya, gihatagan kamo sa Dios sa iyang Espiritu nga iyang gisaad timailhan nga kamo iya na. **14** Ang Espiritu Santo mao ang kasigurohan nga madawat nato isip iyang mga anak ang saad sa Dios nga maangkon nato ang hingpit nga kaluwasan. Tungod niini pagadayegon siya. **15** Busa sa dihang nadungog ko ang mahitungod sa inyong pagtuo kang Ginoong Jesus ug sa inyong paghigugma sa tanang mga katawhan sa Dios, **16** dako gayod ang akong pagpasalamat sa Dios tungod kaninyo. Ug

giampo ko kamo kanunay. **17** Giampo ko ngadto sa Dios sa atong Ginoong Jesu-Cristo, ang Amahan nga makagagahom, nga ang Espiritu ang maghatag kaninyo sa kaalam ug magpadayag kaninyo sa kamatuoran mahitungod sa Dios aron nga mailhan gayod ninyo siya. **18** Giampo ko usab nga lamdagan niya ang inyong huna-huna aron masayran ninyo kon unsa ang atong paglaom sa iyang pagtawag kanato nga mahimong iyang mga anak, ug aron masayran usab ninyo kon unsa kadako ug kamaayo sa panulondon nga iyang gisaad alang sa iyang mga katawhan. **19** Giampo ko usab nga masayran ninyo ang dili matupngan nga gahom sa Dios alang kanato nga nagtuo kaniya. Kini nga gahom **20** mao usab ang gahom nga iyang gigamit sa pagbanhaw ug pagpalingkod kang Cristo diha sa iyang tuong dapit didto sa langit. **21** Busa anaa ilalom sa gahom ni Cristo ang tanan nga nagahari ug nagamando, mga nagadumala ug nangulo. Ang iyang ngalan dili gayod matupngan ni bisan kinsang inila nga tawo, dili lang niini nga kapanahonan apan bisan pa sa umaabot. (aiōn g165) **22** Gipailalom sa Dios ang tanan sa gahom ni Cristo, ug gihimo niya siya nga pangulo sa tanan aron matabangan niya ang mga tumutuo **23** nga mao ang iyang lawas, ang kahingpitan niya nga mao usab ang naghingpit sa tanan.

2 Patay kamo kaniadto sa atubangan sa Dios tungod sa inyong mga kalapasan ug kasal-anan. **2** Sakop kamo kaniadto sa pangulo sa mga espiritu nga naggahom sa kalibotan. Ug siya usab ang espiritu nga naggahom sa mga tawo nga masinupakon sa Dios. (aiōn g165) **3** Kaniadto, sama usab kita kanila; nagkinabuhi kita sumala sa atong tawhanon nga kinaiya. Ang tinguha sa atong huna-huna ug sa atong lawas mao lang ang atong gisunod. Ug niadto nga kahimtang nato, malakip unta kita kanilang tanan nga angay silotan. **4** Apan maluloy-on gayod ang Dios, ug dako ang iyang paghigugma kanato. **5** Bisan patay kita sa iyang atubangan tungod sa atong mga sala, giubhi niya kita uban kang Cristo. (Busa pinaagi sa grasya sa Dios naluwas kita.) **6** Ug tungod sa atong pagkahiusa kang Cristo Jesus gibanhaw kita uban kaniya ug maghari uban kaniya sa langitnon nga gingharian. **7** Gibuhat niya kini aron ikapakita sa tanan, sa umaabot nga mga adlaw, ang dili matupngan nga grasya ug kaayo nga iyang gihatag kanato pinaagi kang Cristo Jesus. (aiōn g165) **8**

Kay tungod sa grasya sa Dios naluwas kamo pinaagi sa inyong pagtuo kang Jesu-Cristo. Kini gasa gikan sa Dios ug dili pinasikad sa inyong mga binuhatan, busa wala gayoy makapasigarbo. **10** Gibuhat kita sa Dios; ug sa atong pagkahiusa kang Cristo Jesus gihatagan niya kita ug bag-o nga kinabuhi, aron mahimo nato ang maayo nga mga buhat. Sukad pa kaniadto mao kini ang giplano sa Dios nga atong buhaton. **11** Hinumdomi ninyo ang inyong kahimtang kaniadto. Natawo kamo nga dili mga Judio; ug matod pa sa mga Judio wala kamoy relasyon sa Dios tungod kay dili kamo sama kanila nga mga tinuli. (Apan kadto nga pagtuli sa lawas lang.) **12** Hinumdomi usab ninyo nga kaniadto wala pa kamo makaila kang Cristo. Wala kamo maapil sa nasod sa Israel, ug wala kamo maapil sa mga kasabotan sa Dios nga pinasikad sa iyang mga saad ngadto sa iyang mga katawhan. Nagkinabuhi kamo niini nga kalibotan nga walay paglaom ug walay Dios. **13** Apan tungod kay anaa na kamo kang Cristo Jesus, kamo nga kaniadto halayo sa Dios, karon haduol na pinaagi sa dugo ni Cristo. **14** Ug pinaagi sa iyang kamatayon, giguba niya ang paril nga nag-ulang ug nahimong hinungdan sa panag-away sa mga Judio ug sa mga dili Judio. Busa siya mao ang naghiusa kanato. Gihiusa niya ang mga Judio ug mga dili Judio. **15** Ang paril nga iyang giguba mao ang Kasugoan sa mga Judio nga naglakip sa mga sugo ug mga tulomanon. Gibuhat niya kini aron mahiusa diha kaniya ang mga Judio ug ang mga dili Judio, ug aron maundang ang ilang panag-away. **16** Busa karon, ingon nga usa na ka lawas ang mga Judio ug mga dili Judio pinaagi sa kamatayon ni Cristo sa krus, giwala na niya ang atong pagdinumtanay ug gipasig-uli na niya kita sa Dios. **17** Miabot dinhi si Cristo ug gisangyaw niya ang Maayong Balita nga naghatag ug kalinaw kaninyo nga mga dili Judio nga kaniadto halayo sa Dios, ug kanamo usab nga mga Judio nga haduol sa Dios. **18** Pinaagi kang Cristo, kitang tanang mga Judio ug mga dili Judio makaduol na sa Amahan pinaagi sa usa ka Espiritu. **19** Busa karon, kamong mga dili Judio dili na mga langyaw o mga dumuduong, kondili mga kauban na sa katawhan sa Dios ug mga sakop na sa iyang pamilya **20** nga gitukod sa pundasyon nga gipahimutang sa mga apostoles ug mga propeta ug kung diin si Cristo Jesus mao ang bato nga patukoranan. **21** Pinaagi kang Cristo ang tanan nga bahin sa balay gipasibo aron mahimong balaan nga

templo alang sa Ginoo. **22** Ug tungod kay kamo anaa kang Cristo, naapil usab kamo niining gibuhat nga balay nga gipuy-an sa Dios pinaagi sa iyang Espiritu.

3 Ako, si Pablo, gibilanggo tungod kay nag-alagad ako kang Cristo Jesus pinaagi sa pagsangyaw nga kamong mga dili Judio nahiapil usab sa pagpanalangin sa Dios. **2** Sigurado gayod nga nadunggan ninyo nga pinaagi sa grasya sa Dios iya akong gisaligan nga mahimong magwawali alang sa inyong kaayohan. **3** Sama sa akong nahisgotan niini nga sulat, ang Dios mismo ang nagpadayag kanako mahitungod sa iyang tinago nga plano. **4** Samtang ginabasa ninyo kining akong sulat, masayran ninyo kung unsa ang akong nasabtan mahitungod sa tinagong plano mahitungod kang Cristo. **5** Kaniadto wala ibutyag sa Dios ngadto sa mga tawo ang bahin niini nga plano, apan karon gipadayag na niya sa iyang mga apostoles ug mga propeta pinaagi sa Espiritu. **6** Ug mao kini ang iyang plano: nga pinaagi sa Maayong Balita bahin kang Cristo, ang mga dili Judio mahimong mga manununod sa mga saad sa Dios uban sa mga Judio, ug mahimo silang sakop sa usa ka lawas tungod kay sila anaa na usab kang Cristo Jesus. **7** Tungod sa gasa sa Dios ug pinaagi sa iyang gahom nahimo akong magsasangyaw sa Maayong Balita. **8** Ako ang labing ubos sa tanang mga katawhan sa Dios, apan gihatagan ako sa Dios ug pribilihiyo sa pagsangyaw sa mga dili Judio sa Maayong Balita mahitungod sa dili masukod nga panalangin nga gikan kang Cristo. **9** Ang Dios nga nagmugna sa tanang mga butang wala magsugilon kang bisan kinsa kon unsa ang iyang tinago nga plano. Apan karon gisugo niya ako sa pagpadayag sa tanan kon sa unsa nga pamaagi niya gituman kadto nga plano, (aiññ g165) **10** aron pinaagi sa mga tumutuo ikapakita niya karon sa mga pangulo ug sa mga adunay gahom sa kalangitan kon unsa gayod ang iyang kaalam nga iyang gipadayag sa nagkalain-lain nga pamaagi. **11** Mao na kini ang iyang plano bisan pa kaniadto, ug natuman na niya kini pinaagi kang Cristo Jesus nga atong Ginoo. (aiññ g165) **12** Tungod sa atong pagtuo kang Cristo ug tungod kay kita anaa na kaniya, makaduol na kita sa Dios nga walay kahadlok o kataha. **13** Busa hangyoon ko kamo nga dili kamo magmaluya tungod sa akong mga pag-antos, kay kini alang man sa inyong kaayohan. **14** Tungod niini, nagluhod ako sa atubangan sa Amahan, **15** ang nagbuhat sa tanan nga anaa sa langit ug

yuta. **16** Makagagahom gayod siya. Busa nag-ampo ako kaniya nga hatagan niya sa gahom ug kusog ang inyong espirituhanong kinabuhi pinaagi sa iyang Espiritu, **17** aron si Cristo magpuyo sa inyong kasing-kasing tungod sa inyong pagtuo. Giampo ko usab nga mogamot kamo ug molig-on sa gugma sa Dios, **18** aron nga kamo ug ang uban pa nga mga katawhan sa Dios makasabot kon unsa kadako ang gugma ni Cristo. Hinaut pa nga masayran ninyo ang iyang gugma, bisan tuod ug dili kini masabtan sa hingpit; aron kon unsa ang anaa sa Dios maanaa usab kaninyo. **20** Kaniya nga makahimo labaw pa kaysa atong mapangayo o mahuna-huna pinaagi sa iyang gahom nga naglihok kanato. **21** Dayegon ta siya sa kahangtoran tungod sa mga kaayohan nga iyang gihimo kanato nga mga tumutuo nga anaa kang Cristo Jesus. Amen. (aiōn g165)

4 Isip binilanggo tungod sa akong pag-alagad sa Ginoo, nanghangyo ako kaninyo sa pagkinabuhi nga angay sa mga tinawag sa Dios. **2** Pagmapainubsanon kamo ug himoa nga malumo ang inyong kasing-kasing. Paghigugmaay, pagpinasayloay, ug pagpailob kamo sa kakulangan sa usag usa. **3** Paningkamoti ninyo nga magpadayon ang inyong panaghiusa nga gikan sa Espiritu pinaagi sa inyong maayo nga panag-uban. **4** Kay kita nga mga tumutuo usa lang ka lawas, ug adunay usa lang ka Espiritu nga nagpuyo kanato. Usa ang atong paglaom, kay managsama man kitang tanan nga naghulat sa iyang gisaad sa dihang gitawag niya kita. **5** Adunay usa kita ka Ginoo, usa ka pagtuo, ug usa ka bautismo. **6** Adunay usa lang kita ka Dios ug siya mao ang Amahan sa tanan. Siya ang naghari, naglihok, ug nagpuyo kanatong tanan. **7** Apan gihatagan ang matag-usa kanato ug nagkalain-lain nga gasa sumala sa pagbuot ni Cristo. **8** Sama sa giingon sa Kasulatan: "Sa dihang mikayab siya ngadto sa langit daghang mga binihag ang iyang gidala. Ug gihatagan niya ug nagkalain-lain nga mga gasa ang mga tawo." **9** (Karon, unsa man ang kahulogan sa giingon nga, "Mikayab siya ngadto sa langit"? Kini nagkahulogan nga mikunsad una siya dinhi sa yuta. **10** Ug siya nga mikunsad mao usab ang mikayab sa ibabaw pa sa kalangitan aron mapuno niya ang tanan.) **11** Ang uban gihimo niya nga mga apostoles, ang uban mga propeta, ang uban mga magsasangyaw sa Maayong Balita, ug ang uban

mga pastor ug mga magtutudlo. **12** Gibuhat niya kini aron maandam ang mga katawhan sa Dios sa pag-alagad, ug aron motubo sila ug mahimong malig-on isip lawas ni Cristo. **13** Pinaagi niini magkahiusa kita sa pagtuo ug pag-ila sa Anak sa Dios, aron kita mahimong hamtong sa atong paggawi ug mahisama kita kang Cristo. **14** Ug kon mahitabo kini kanato, dili na unya kita mahisama sa bata nga madani sa nagkalain-laing mga pagpanudlo sa mga tawo nga naglimbong ug nagtuis sa kamatuoran. **15** Hinuon, pabilin kita sa kamatuoran uban sa gugma, aron sa tanang butang mahisama kita kang Cristo nga pangulo sa iglesia. **16** Pinaagi sa iyang pagdumala, ang tanang bahin sa lawas nga mao ang mga tumutuo nagkadugtong, ug ang kada-usa nagkahiusa sa ilang pagtinabangay. Ug sa paghimo sa nila sa ilang mga katungdanan, ang tibuok lawas mag-tubo ug malig-on pinaagi sa gugma. **17** Busa sa ngalan sa Ginoo, gipahimangnoan ko kamo nga dili gayod kamo magkinabuhi nga sama sa mga wala moila sa Dios. Ang ilang mga huna-huna walay pulos **18** tungod kay nangitngitan ang ilang pangisip sa pagsabot sa espirituhanon nga mga butang. Nahimulag sila sa kinabuhi nga gihatag sa Dios tungod kay ignorante man sila, kay labihan man sila kagahig ulo. **19** Wala na silay ulaw. Busa malaw-ay ang ilang binuhatan, ug nagpatuyang sila sa pagbuhat sa daotan. **20** Apan dili sama niana ang inyong natun-an bahin kang Cristo. **21** Dili ba nga nasayran man ninyo ang bahin kang Jesus, ug tungod kay kamo anaa kaniya, gitudloan kamo sa kamatuoran nga anaa kaniya? **22** Busa biyai na ninyo ang inyong daan nga kinaiya kay kini iya sa daan ninyo nga kinabuhi. Kining daan nga kinaiya mao ang galaglag kaninyo pinaagi sa daotan nga mga tinguha nga naglimbong kaninyo. **23** Bag-o ha ninyo ang inyong kasing-kasing ug huna-huna. **24** Ipakita ninyo nga gibag-o na kamo sa Dios ug gihatagan sa kinabuhi nga sama kaniya, ang tinuod nga kinabuhi nga matarong ug balaan. **25** Busa ayaw na kamo pamakak. Ang tagsa-tagsa mosulti sa matuod ngadto sa iyang igsoon kang Cristo, kay kitang tanan mga sakop na sa usa ka lawas. **26** Kon masuko kamo, pagbantay nga dili kamo makasala. Ug ayaw ninyo palungtara ang inyong kasuko sa tibuok adlaw. **27** Ayaw ninyo hatagi ug higayon ang Yawa nga motintal kaninyo sa pagpakasala. **28** Ang kawatan kinahanglan dili na mangawat, kondili manginabuhi siya sa maayo nga pamaagi, aron

makahatag usab siya sa mga kabos. **29** Ayaw kamo pagsulti ug daotan, kondili ang makatabang lang sa inyong isigka-tawo ug ang motukma usab sa higayon, aron makahatag kamo ug kaayohan sa mga nakadungog. **30** Ayaw ninyo pagpasub-a ang Espiritu Santo. Kay siya mao ang ilhanan nga kamo iya sa Dios, ug ang kasigurohan sa pagtubos kaninyo sa umaabot nga adlaw sa paghukom. **31** Isalikway ninyo ang tanan nga kaligutgot, kapungot, ug kasuko. Ayaw na kamo pamalikas, o pagsultig daotan batok sa usag usa, o pagdinumtanay. **32** Hinuon, magminaayo ug magmalumo kamo sa usag usa, ug magpinasayloay kamo sama sa pagpasaylo sa Dios kaninyo pinaagi kang Cristo.

5 Tungod kay kamo mga hinigugma nga anak sa Dios, sundoga ninyo siya. **2** Kinahanglan makita kanunay sa inyong kinabuhi nga gihigugma ninyo ang uban sama sa paghigugma ni Cristo kanato. Kay gihatag pa gani niya ang iyang kinabuhi alang kanato isip mahumot nga halad ngadto sa Dios. **3** Tungod kay mga katawhan na kamo sa Dios, dili maayong paminawon nga hisgotan kamo nga nagbuhat sa mga malaw-ay sama sa pagpakighilawas gawas sa kaminyoon o pagkahakog. **4** Ug dili na maayong paminawon nga magsulti kamo sa mga binastos, o magsulti sa walay pulos nga mga istorya ug malaw-ay nga komedya. Hinuon, magsulti kita ug mga pagpasalamat sa Dios. **5** Timan-i gayod ninyo nga dili makasulod sa gingharian ni Cristo ug sa Dios ang mga tawo nga nakighilawas gawas sa kaminyoon, ang mga tawo nga daotan ug binuhatan, ug ang mga hakog. (Kay ang kahakog usa man ka pamaagi sa pagsimba sa mga dios-dios.) **6** Tungod niini nga mga binuhatan sa mga tawo, silotan sila sa Dios kay wala sila nagtuman kaniya. Busa ayaw kamo patunto sa uban nga nag-ingon nga kanang mga butanga dili daotan. **7** Ayaw usab kamo pakig-uban niining mga tawhana. **8** Kaniadto ang inyong hunahuna anaa pa sa kangitngit, apan karon tungod kay anaa na kamo sa Ginoo, anaa na kamo sa kahayag. Busa ipakita ninyo sa inyong pagkinabuhi nga kamo anaa na sa kahayag. **9** (Kay kon ang tawo anaa na sa kahayag, masayran mo tungod kay ang iyang binuhatan maayo, matarong, ug gisunod niya ang kamatuoran.) **10** Tinguhaa nga masayran ninyo kon unsa ang makapalipay sa Ginoong Dios. **11** Ayaw kamo pag-apil-apil sa mga binuhatan nga

walay pulos nga gibuhat niadtong anaa sa kangitngit. Hinuon, ipakita ninyo kanila nga daotan ang ilang gibuhat. **12** (Makauulaw bisan gani ang paghisgot sa ilang mga gibuhat sa tago.) **13** Apan ang ilang mga daotang tinguha masayran sa dihang madan-agan sila sa kahayag. **14** Kay mahayagan ang tanan kon madan-agan na sa kamatuoran. Busa adunay giingon: "Pagmata, ikaw nga natulog, bangon gikan sa mga patay, ug hayagan ka ni Cristo." **15** Busa pagmatngon kamo sa inyong pagkinabuhi. Ayaw kamo pagkinabuhi sama sa mga wala makasabot, kondili pagkinabuhi kamo isip mga tawo nga nakasabot sa kabubut-on sa Dios. **16** Ayaw ninyo usiki ang inyong panahon, kondili gamita ninyo kini sa pagbuhat ug maayo, tungod kay daotan kining mga adlaw. **17** Ayaw kamo pagpakabuang, kondili sabta ninyo kon unsa ang kabubut-on sa Ginoo alang kaninyo. **18** Ayaw kamo paghubog-hubog, kay kini pagpatuyang lang sa inyong kinabuhi. Hinuon, pagpapuno kamo sa Espiritu. **19** Sa inyong panaghisgot, gamita ninyo ang mga salmo ug uban pa nga mga awit mahitungod sa pagdayeg sa Ginoo. Ug pag-awit kamo nga kinasing-kasing gayod. **20** Pagpasalamat kamo kanunay sa Dios nga Amahan pinaagi sa atong Ginoong Jesu-Cristo alang sa tanang mga butang. **21** Pagpasakop kamo sa usag usa agig pagtahod kang Cristo. **22** Kamo nga mga asawa, pagpasakop kamo sa inyong bana, sama sa inyong pagpasakop sa Ginoo. **23** Kay ang bana mao ang ulo sa iyang asawa sama usab nga si Cristo mao ang ulo sa mga tumutuo nga mao ang iyang lawas, ug siya usab ang Manluluwas. **24** Busa, ingon nga ang mga tumutuo nagpasakop kang Cristo, ang mga asawa kinahanglan usab nga magpasakop sa ilang mga bana. **25** Kamo nga mga bana, higugmaa ninyo ang inyong asawa sama usab sa paghigugma ni Cristo sa mga tumutuo. Tungod sa iyang paghigugma kanato gihalad niya ang iyang kinabuhi **26** aron dawaton kita sa Dios, human kita mahinlo-i pinaagi sa tubig ug sa pulong sa Dios. **27** Gibuhat niya kini aron nga sa iyang atubangan ang iglesia ikapakita nga matahom kaayo, balaan, walay ikasaway ug walay depekto o kunot o bisan unsa pa nga mga apan. **28** Busa ang mga bana kinahanglan gayod maghigugma sa ilang asawa sama sa ilang paghigugma sa ilang kaugalingon nga lawas, tungod kay ang magtiayon usa ra. Ang naghigugma sa iyang asawa naghigugma sa iyang kaugalingon. **29** Walay tawo nga wala mahigugma sa iyang kaugalingon nga

lawas, hinuon pakan-on ug atimanon gayod niya kini. Mao usab kini ang gibuhat ni Cristo sa iyang iglesia, 30 tungod kay kita mga bahin sa iyang lawas. 31 Nag-ingon ang Kasulatan nga ang magtiayon usa ra, “Ang lalaki mobulag sa iyang amahan ug inahan, ug makighiusa sa iyang asawa. Ug silang duha mahimong usa.” 32 Kahibulungan kining kamatuoran nga gipadayag, ug makaingon ako nga mao kini ang panig-ingnan sa relasyon ni Cristo sa tanan nga nagtuo kaniya. 33 Busa kamong mga bana, higurugma ninyo ang inyong asawa sama sa inyong kaugalingon. Ug kamong mga asawa, tahora ninyo ang inyong bana.

6 Kamong mga anak, tumana ninyo ang inyong mga ginikanan, kay mao kini ang angay nga buhaton. 2 “Tahora ang imong amahan ug inahan.” Mao kini ang una nga sugo nga adunay saad; 3 ug mao kini ang saad, “Aron mahimong maayo ang imong umaabot ug lugwayan ang imong kinabuhi dinhi sa kalibotan.” 4 Kamong mga ginikanan, ayaw ninyo hagita nga masuko ang inyong mga kabataan, kondili amumaha hinuon ninyo sila sa pagdisiplina ug pagtudlo nga gikan sa Ginoo. 5 Kamong mga ulipon, tumana ninyo ang inyong mga agalon dinhi sa yuta nga adunay pagtahod ug kahadlok. Pagtrabaho kamo nga kinasing-kasing, ug pag-alagad kamo kanila sama nga si Cristo ang inyong gialagaran. 6 Busa pagtrabaho kamo nga kinasing-kasing ingon nga mga ulipon ni Cristo, nga nagbuhat sa kabubut-on sa Dios ug dili nagpakita-kita lang aron malipay sila. 7 Tumana ninyo ang inyong buluhaton sa maayong kabubut-on ingon nga mga ulipon. Isipa ninyo nga ang Ginoo mao ang inyong gialagaran ug dili ang tawo lamang. 8 Hinumdomi ninyo nga ang Ginoo mao ang mobalos sa matag-usa sumala sa iyang gibuhat nga maayo, ulipon man siya o dili. 9 Ug kamong mga agalon, sa sama nga pamaagi ayoha ninyo pagdala ang inyong mga ulipon. Ayaw ninyo sila hulгаа, kay nasayod kamo nga kamo ug ang inyong mga ulipon adunay usa lang ka agalon sa langit ug wala siyay pinalabi. 10 Agig panapos, ipahimangno ko kaninyo nga magmalig-on kamo diha sa Ginoo pinaagi sa iyang gahom. 11 Isul-ob ninyo ang tanang kahimanan sa gubat sa Ginoo aron makasukol kamo sa mga paglipat-lipat sa Yawa. 12 Kay ang atong kaaway dili mga tawo, kondili ang mga daotan nga espiritu nga nangulo ug anaa sa gahom. Kini sila naghari

sa kadaotan nga anaa sa kalibotan, ug anaa usab sila sa kawanangan. (aiōn g165) 13 Busa gamita ninyo ang tanang hinagiban sa gubat nga gihatag sa Dios, aron makasukol kamo sa panahon nga moabot ang kadaotan; ug sa pagkahuman niini magpabilin gihapon kamong lig-on. 14 Busa barog kamo. Isul-ob ninyo ang kamatuoran ingon nga bakos. Gamita ninyo ang pagkamatarong ingon nga taming sa imong dughan. 15 Ug isul-ob ninyo ingon nga sapatos ang pagka-kanunayng andam sa pagsugilon sa Maayong Balita mahitungod sa kalinaw nga gihatag. 16 Gawas niana, gamita usab ninyo sa tanan nga panahon ang inyong pagtuo ingon nga taming, aron dili kamo madutlan sa mga pagsulay ni Satanas nga sama sa nagdilaab nga mga pana. 17 Ug gamita ninyo ingon nga “helmet” ang nahuptan ninyong kaluwasan. Gamita usab ninyo ingon nga espada ang pulong sa Dios nga gihatag sa Espiritu. 18 Ug pag-ampo kamo kanunay nga tabangan kamo sa Dios pinaagi sa Espiritu. Ayaw gayod kamo pagpasagad, kondili pagpadayon hinuon kamo sa pag-ampo ug ayaw ninyo kalimti sa pag-ampo ang mga katawhan sa Dios. 19 Ug i-ampo usab ninyo ako nga tabangan ako sa Dios kon unsa ang akong angay isulti. Ug i-ampo ninyo nga dili ako mahadlok sa pagsulti mahitungod sa Maayong Balita nga wala isugilon kaniadto. 20 Kay gipadala ako sa Dios aron magsangyaw niining Maayong Balita. Ug tungod sa akong pagsangyaw ania ako dinhi karon sa bilanggoan. Busa kon mahimo, i-ampo ninyo ako nga aduna akoy kaisog sa pagsulti sumala sa angay kong buhaton. 21 Si Tiquico mao ang mosugilon kaninyo mahitungod sa akong kahimtang ug buluhaton dinhi. Hinigugma siya nga igsoon ug kasaligan nga alagad sa Ginoo. 22 Gipadala ko siya diha aron masuginlan niya kamo mahitungod sa among kahimtang dinhi ug aron madasig kamo. 23 Mga igsoon, hinaut nga madawat ninyo gikan sa Dios nga Amahan ug kang Ginoong Jesu-Cristo ang pakigda-it ug ang dugang nga pagtuo ug paghinigugmaay sa usag usa. 24 Hinaut nga ang grasya sa Dios maanaa sa tanan nga nahigugma sa atong Ginoong Jesu-Cristo sa walay kataposan nga gugma.

Mga Taga-Filipos

1 Gikan kang Pablo, kauban si Timoteo nga mga alagad ni Cristo Jesus. **2** Hinaut nga madawat ninyo ang grasya ug kalinaw gikan sa Dios nga atong Amahan ug kang Ginoong Jesu-Cristo. **3** Nagpasalamat ako sa Dios sa matag higayon nga maghandom ako kaninyo. **4** Malipayon ako matag ampo ko alang kaninyong tanan, **5** tungod kay kauban ko kamo sa pagpakaylap sa Maayong Balita gikan pa sa pagdawat ninyo sa akong gitudlo kaninyo hangtod karon. **6** Nasiguro ko nga ang maayong buhat nga gisugdan sa Dios diha kaninyo padayonon gayod niya hangtod sa adlaw nga mobalik si Cristo Jesus. **7** Angay lang nga ingon niini ang akong huna-huna ug pagbati alang kaninyong tanan tungod kay gihigugma ko gayod kamo. Nahimo kamong tanan nga kabahin sa grasya sa Dios kanako, bisan pa karon nga ania ako sa bilanggoan nga nagpamatuod ug molaban sa Maayong Balita batok sa mga nagsupak niini. **8** Makapamatuod ang Dios nga hilabihan ang akong kamingaw kaninyo; kay gihigugma ko gayod kamo sama sa paghigugma ni Cristo Jesus. **9** Nag-ampo ako nga madugangan pa gayod ang inyong paghigugma sa usag usa inubanan sa hustong kaalam ug igong panabot, **10** aron makapili kamo kon unsa ang labing maayo ug aron mahimong hinlo ug walay ikasaway sa inyong kinabuhi hangtod sa pagbalik ni Cristo. **11** Hinaut nga pinaagi kang Jesu-Cristo mahimong matarong ang tanan ninyong buhaton aron madayeg ang Dios. **12** Mga igsoon ko kang Cristo, gusto kong masayran ninyo nga ang mga nahitabo kanako nakatabang gayod sa pagpakaylap sa Maayong Balita. **13** Kay nasayran na sa tanang mga tigbalantay sa palasyo ug sa uban pang mga tawo dinhi nga nabilanggo ako tungod kay ako sumusunod ni Cristo. **14** Ug tungod usab niining akong pagkabilanggo, misamot kalig-on ang pagtuo sa kadaghanan sa atong mga igsoon ngadto sa Gino. Busa misamot ang ilang kaisog sa pagsangyaw sa Maayong Balita. **15** Tinuod nga ang uban nagsangyaw lang bahin kang Cristo tungod kay nasina sila kanako ug gusto nila akong malabwan. Apan ang uban maayo ang ilang katuyoan. **16** Nagsangyaw sila tungod kay gihigugma nila ako ug kay nasayran nila nga gibutang ako dinhi aron sa pagpanalipod sa Maayong Balita. **17** Ang mga nasina kanako dili matinud-anon sa ilang pagwali

bahin kang Cristo, kay ang ilang katuyoan alang lang sa ilang kaugalingon. Abi nila ug madugangan nila ang akong pag-antos dinhi sa bilanggoan pinaagi sa ilang gibuhat. **18** Apan wala kini sapayan kanako. Nalipay gihapon ako bisan unsa ang ilang katuyoan sa pagwali, maayo man o dili, basta giwali lang si Cristo. Magpadayon ang akong kalipay, **19** kay nasayod ako nga pinaagi sa inyong mga pag-ampo ug sa tabang sa Espiritu ni Jesu-Cristo makagawas ako dinhi. **20** Dako kaayo ang akong tinguha ug paglaom nga dili gayod ako maulawan, ug unta sama kaniadto, magpadayon gihapon ako nga magmaisogon aron nga pinaagi sa akong kinabuhi, o sa akong kamatayon, madayeg si Cristo. **21** Kay alang kanako, ang akong kinabuhi alang gayod kang Cristo. Ug kon mamatay man ko mapuslanon gihapon kini alang kanako. **22** Apan kung magpabilin akong buhi makahimo pa ako ug maayong mga butang. Mao nga wala ako masayod kung unsa ang akong pilion. **23** Nabahin ang akong hunahuna niining duha: ang magpabiling buhi o ang mamatay. Gusto ko na nga mouna kaninyo sa laing kinabuhi aron makig-uban kang Cristo, kay mao kini ang labing maayo. **24** Apan kinahanglan ko nga magpabiling buhi alang sa inyong kaayohan. **25** Tungod niini, nasiguro ko nga dili pa ako mamatay aron matabangan ko kamong tanan, nga madugangan pa gayod ang inyong pagtuo ug kalipay, **26** ug aron kon makabalik na ako diha uban kaninyo, mosamot pa gayod kadako ang inyong hinungdan sa pagdayeg kang Cristo Jesus tungod kanako. **27** Makabisita man ako kaninyo o dili, ang mahinungdanon nga ang inyong paggawi pinasikad sa Maayong Balita mahitungod kang Cristo, aron madunggan ko nga lig-on kamong nagkahiusa sa inyong pagpakigbisog alang sa hustong pagtuo nga pinasikad sa Maayong Balita. **28** Ayaw gayod kamo kahadlok sa mga nagsupak kaninyo. Kay kini timailhan kanila nga sila silotan sa Dios ug kamo luwason. **29** Kay ang gihatag kaninyo dili lang pribilihiyo nga motuo kamo kang Cristo kondili pribilihiyo usab nga mag-antos kamo alang kaniya. **30** Karon kauban na kita nga nag-antos tungod sa Maayong Balita. Mao kini ang mga pag-antos nga inyong nakita nga akong naagian kaniadto, ug hangtod karon nadunggan ninyo nga nag-antos pa gihapon ako.

2 Dili ba tungod kay anaa na kamo kang Cristo lig-on kamo? Dili ba malipayon man kamo tungod

kay nasayran ninyo nga gihigugma kamo ni Cristo? Ug dili ba adunay man kamoy pakighiusa sa Espiritu, ug maaghop kamo ug maluloy-on sa usag usa? **2** Busa nanghangyo ako kaninyo: aron mahingpit gayod ang akong kalipay paghigugmaay kamo ug paghiusa. Hinaut nga magkahiusa ang inyong mga huna-huna ug katuyoan. **3** Ayaw kamo pagbuhat ug bisan unsa tungod lang sa kahakog o sa pagkamapahitas-on; kondili pagpaubos kamo ug huna-hunaa ninyo nga mas maayo pa ang uban kay kaninyo. **4** Dili lang ang inyong kaayohan ang inyong huna-hunaon kondili ang kaayohan usab sa uban. **5** Batoni ninyo kini nga panghuna-huna nga iya usab ni Cristo Jesus: **6** Bisan ang kinaiya sa Dios anaa kaniya, wala niya huna-hunaa ang iyang pagkatupong sa Dios. **7** Kondili gipakaubos niya ang iyang kaugalingon pinaagi sa pagsul-ob sa kinaiya sa usa ka ulipon. Nagpakatawo siya sama sa mga tawo. **8** Sa dihang nahimo siyang usa ka tawo, gipaubos niya ang iyang kaugalingon pinaagi sa pagtuman sa Dios hangtod sa kamatayon, bisan pa ang kamatayon didto sa krus. **9** Tungod niini gipasidunggan siya sa Dios ug gihatagan ug gahom nga labaw sa tanang mga gahom. **10** Aron nga ang tanan nga anaa sa langit ug sa yuta, bisan ang anaa sa ilalom sa yuta, mangluhod ug mosimba kaniya. **11** Ug ang tanan moila nga si Jesu-Cristo mao ang Ginoo, ug pinaagi niini madayeg ang Dios nga Amahan. **12** Mga hinigugma ko, kung giunsa ninyo ako pagtuman kanunay niadtong uban pa ako kaninyo, mosamot unta ang inyong pagkamatunanan karon nga wala na ako diha uban kaninyo. Paningkamoti ninyo nga ikinabuhi ang inyong kaluwasan nga adunay pagtahod ug kahadlok sa Dios. **13** Kay ang Dios mao ang naghatag kanato ug tinguha ug katakos sa pagbuhat sa iyang kabubut-on. **14** Buhata ninyo ang mga buluhaton nga walay pagbagulbol o paglalisay, **15** aron mahimo kamong hinlo ug walay ikasaway nga mga anak sa Dios taliwala sa daotan ug makasasala nga henerasyon. Angay nga kamo mahisama sa mga suga nga nagdan-ag kanila **16** sa inyong pagsugilon sa pulong sa Dios nga naghatag sa kinabuhi. Ug kon sama kamo niini, aduna akoy ikapasigarbo sa pagbalik ni Cristo tungod kay adunay kapuslanan ang akong paghago diha kaninyo. **17** Ang inyong pagtuo sama sa halad alang sa Dios. Sa pagkatinuod kon kinahanglan nga iula ko ang akong dugo alang sa inyong pagtuo, ikalipay ko. Ug dili lang ako ang malipay kondili kamo usab. **18** Busa paglipay kamo

uban kanako tungod niini. **19** Nagsalig ako kang Ginoong Jesus nga sa dili madugay mapaanha ko diha kaninyo si Timoteo, aron malipay usab ako kon masuginlan niya ako bahin sa inyong kahimtang. **20** Siya lang ang akong nasayran nga gahandom alang sa inyong kaayohan sama kanako. **21** Kay ang uban, ang ila lang kaugalingon nga kaayohan ang ilang gihuna-huna ug dili ang kabubut-on ni Jesu-Cristo. **22** Apan nasayran ninyo ang maayong pamatasan ni Timoteo. Gipakasama ko siya nga akong anak sa iyang pagtabang kanako sa pagsangyaw sa Maayong Balita. **23** Naglaom ako nga mapaanha ko dayon siya diha kaninyo kon masayran ko na ang resulta sa akong kaso. **24** Ug nagsalig gayod ako sa Ginoo nga sa dili madugay makaanha usab ako diha. **25** Nahuna-huna ko nga kinahanglan pabalik ko diha sa inyo ang atong igsoon nga si Epafrodito nga inyong gisugo aron sa pagtabang kanako. Sama siya kanako nga alagad ug kauban nga sundalo sa Dios. **26** Tungod kay gimingaw na siya kaninyo, ug dili siya mahimutang tungod kay nakabalita man kamo nga nagsakit siya. **27** Tinuod nga nagsakit siya ug hapit gani mamatay. Apan gikaloy-an siya sa Dios, ug dili lang siya kondili ako usab, kay nalikay ako sa dako nga kaguol. **28** Busa gusto ko na gayod nga pabalik ko siya diha, aron nga kon makita ninyo siya pag-usab malipay kamo, ug dili na ako mabalaka. **29** Ug dawata ninyo siya sa tumang kalipay isip igsoon diha sa Ginoo. Ang mga tawo nga sama kaniya angay pasidunggan. **30** Kay hapit siya mamatay tungod sa iyang pag-alagad kang Cristo. Nahimutang ang iyang kinabuhi sa kakuyaw aron lamang matabangan niya ako isip inyong representante.

3 Karon, mga igsoon ko, paglipay kamo diha sa Ginoo! Dili ako pul-an sa paghisgot pag-usab niini kaninyo, kay alang man kini sa inyong kaayohan. **2** Pagbantay kamo sa mga mamugos nga magpatuli kamo. Sama sila sa mga iro, mga tawo nga nagbuhat ug daotan. **3** Apan kita ang adunay tinuod nga ilhanan nga mga sumusunod kita sa Dios, tungod kay nagsimba kita kaniya pinaagi sa iyang Espiritu ug malipayon kita sa atong pagkahiusa kang Cristo Jesus. Wala kita magsalig sa mga tulomanon o sa atong mga binuhatan. **4** Sa laing bahin, kon adunay moingon nga siya maluwas tungod sa iyang pagtuman sa mga tulomanon, labaw na ako. **5** Niadtong walo pa lang ako ka adlaw gituli na ako. Israelinhon ako sakop

ako sa tribo ni Benjamin, usa ka tinuod nga Hebreo. Kon bahin sa pagtuman sa Kasugoan, gituman ko gayod kay Pariseo ako kaniadto. **6** Kon kakugi ang hisgotan, labaw ako, kay gilutos ko pa man gani ang iglesia. Ug kon bahin sa pagtuman sa Kasugoan, walay ikasaway kanako. **7** Kining tanan giisip ko kaniadto nga mahinungdanon, apan karon kini walay kapuslanan tungod kang Cristo. **8** Tinuod gayod nga ang tanan walay kapuslanan kon itandi sa akong pag-ila kang Cristo Jesus nga akong Ginoo. Tungod kaniya gisalikway ko ang tanan, ug giisip ko kini nga basura, aron maako si Cristo, **9** ug maanaa ako kaniya. Wala na ako magsalig nga mahimong matarong pinaagi sa akong kaugalingon nga paningkamot sa pagtuman sa Kasugoan apan pinaagi sa pagtuo kang Cristo. Kini nga pagkamatarong gasa sa Dios tungod sa pagtuo. **10** Ang akong pangandoy karon mao nga maila ko pa gayod si Cristo, nga masinati ko ang gahom sa iyang pagkabanhaw ug makaambit ako sa iyang mga pag-antos hangtod nga mahisama ako kaniya sa iyang kamatayon, **11** aron nga pinaagi niini mabanhaw usab ako. **12** Wala ako mag-ingon nga natuman ko na ang tanan, o hingpit na ako. Apan nagpadayon ako sa pagpaningkamot nga makab-ot ko kini, kay mao kini ang katuyoan ni Cristo Jesus kon nganong gipili niya ako. **13** Mga igsoon ko kang Cristo, wala ako maghuna-huna nga nakab-ot ko na ang hingpit nga pagkinabuhi. Apan ang akong gihimo karon mao ang paghikalimot sa mga nangagi, ug ang pagpaningkamot nga makab-ot ko ang akong gitinguha. **14** Nagpadayon gayod ako sa pagpaningkamot nga makab-ot ko ang akong gitinguha, aron madawat ko ang ganti. Kini nga ganti mao ang pagtawag sa Dios kanato pinaagi kang Cristo Jesus nga magpuyo kita didto sa langit. **15** Ingon unta niini ang angay natong tinguhaon isip mga hamtong na sa pagtuo. Apan kon dili kamo uyon, pasabton kamo sa Dios niini. **16** Kinahanglan lang gayod nga padayonon nato ang pagsunod sa kamatuoran nga atong nakat-onan. **17** Mga igsoon, sunda ninyo ang akong pagkinabuhi. Adunay mga tawo nga sama usab kanamo ang ilang pagkinabuhi. Sunda usab ninyo sila. **18** Kay daghan ang nagsunod kunohay kang Cristo apan makita sa ilang kinabuhi nga nagbatok sila sa mga pagtudlo bahin sa kamatayon ni Cristo sa krus. Kapila ko na kamo sultihi bahin niining mga tawhana, ug karon gahilak ako sa pagpahinumdom pag-usab niini kaninyo. **19** Ang dangatan niini nga

mga tawo mao ang kalaglagan, kay ang ilang tiyan mao ang ilang gipakadios. Gipasigarbo pa nila ang mga butang nga angay unta nilang ikaulaw. Ang gihuna-huna nila mao lang ang mga butang dinhi sa kalibotan. **20** Apan alang kanato, ang langit mao ang atong tinuod nga pinuy-anan, ug didto gikan ang atong gipaabot nga Manluluwas nga si Ginoong Jesu-Cristo. **21** Pag-abot niya dinhi, bag-ohon niya kining atong lawas nga adunay kamatayon aron mahisama sa iyang lawas nga langitnon, pinaagi sa iyang gahom nga makapahimo kaniya sa paghari sa tanan.

4 Busa mga hinigugma kong mga igsoon, magmaligon kamo sa inyong pagtuo sa Ginoo. Gihigugma ko kamo ug gimingaw na ako kaninyo. Kamo ang akong kalipay ug ganti sa akong pagpangalagad. **2** Gihangyo ko si Euodia ug si Sintique nga dili na mag-away kay magsoon sila diha sa Ginoo. **3** Gihangyo ko usab ikaw, ingon nga masaligan ko nga kauban sa pagpangalagad, nga tabangan mo kini nga mga babaye, tungod kay kauban ko sila nga nangalagad ug maayo sa pagpakaylap sa Maayong Balita, uban ni Clemente ug sa uban pang mga kauban ko nga nangalagad kansang mga ngalan nasulat na sa libro sa kinabuhi. **4** Paglipay kamo kanunay diha sa Ginoo. Sublion ko, paglipay kamo! **5** Ipakita ninyo ang inyong kaaghop sa tanang mga tawo. Hapit na ang pagbalik sa Ginoo. **6** Ayaw kamo kabalaka sa bisan unsa, pangayoa hinuon sa Dios ang inyong mga gikinahanglan pinaagi sa pag-ampo nga adunay pagpasalamat. **7** Ug kon buhaton ninyo kini, hatagan kamo sa Dios ug kalinaw diha sa inyong kasing-kasing ug huna-huna tungod kay kamo anaa kang Cristo Jesus, ug ang kalinaw nga gikan kaniya dili gayod nato matugkad. **8** Gawas niana, mga igsoon, huna-huna ninyo kanunay ang mga butang nga maayo ug dinayeg: ang matuod, halangdon, matarong, putli, matahom, ug dalaygon. **9** Sunda ninyo ang tanan nga inyong natun-an sa akong pagpanudlo ug mga binuhatan. Ug ubanan gayod kamo sa Dios nga naghatag ug kalinaw. **10** Dako gayod ang akong kalipay diha sa Ginoo tungod kay nahinumdoman ninyo ako pag-usab. Nasayod ako nga kanunay kamong naghuna-huna alang kanako, apan wala lang kamo makahigayon sa pagpakita niana kanako. **11** Wala ako mag-ingon niini aron sa pagpasabot nga aduna akoy gikinahanglan. Kay nakakat-on ako nga makontento bisan unsa ang akong kahimtang.

12 Makahibalo akong magkinabuhi diha sa kawad-on o diha sa kadagaya. Kining tanan natun-an ko aron bisan unsa ang akong kahimtang, busog man o gutom, madagayaon man ang akong panginabuhi o dili, kontento gihapon ako. **13** Mahimo ko ang pag-atubang sa bisan unsa nga kahimtang pinaagi sa tabang ni Cristo nga nagpalig-on kanako. **14** Apan salamat gayod sa inyong pagtabang kanako, sa akong mga kalisdanan. **15** Kamo nga mga taga-Filipos nasayod nga sa pagsugod ko ug wali sa Maayong Balita, paggikan ko sa Macedonia, kamo lang gayod ang mitabang sa akong mga kinahanglanon ug wala nay laing iglesia. **16** Bisan didto ako sa Tesalonica makapila kamo nagpadala ug mga hinabang kanako. **17** Gihisgotan ko kini dili tungod kay nangandoy ako nga makadawat pag-usab gikan kaninyo, kondili nangandoy ako nga kamo makadawat usab ug balos tungod kay kamo naghatag. **18** Karon abunda ako, ug sobra pa gani. Ang tanan nga akong gikinahanglan ania na ug wala gayoy kulang, tungod kay gidala na dinhi ni Epafrodito ang inyong gipadala nga hinabang. Kini nga tabang sama sa humot nga halad nga ginahalad ngadto sa Dios, nga iyang gidawat nga adunay kalipay. **19** Ug tungod kay kamo anaa kang Cristo Jesus, ang akong Dios maghatag kaninyo sa tanan ninyong gikinahanglan gikan sa kadagaya sa iyang bahandi. **20** Dayegon nato ang atong Dios ug Amahan sa walay kataposan. Amen. (aiōn g165) **21** Ipangumusta kami sa tanang mga tumutuo kang Cristo Jesus. Ang atong mga igsoon nga kauban ko dinhi nangumusta usab kaninyo. **22** Nangumusta usab kaninyo ang tanang mga tumutuo dinhi, labi na gayod ang mga sakop sa palasyo sa Emperador. **23** Hinaut nga ang grasya sa atong Ginoong Jesu-Cristo mag-uban kaninyo.

Mga Taga-Colosas

1 Gikan kang Pablo nga nahimong apostol ni Cristo Jesus tungod sa kabubut-on sa Dios. Ako ug si Timoteo nga atong igsoon kang Cristo. **2** Nangumusta kaninyo diha sa Colosas, kamong mga katawhan sa Dios ug matinumanon nga mga igsoon diha kang Cristo. **3** Sa matag ampo namo alang kaninyo, kanunay kaming nagpasalamat sa Dios nga Amahan sa atong Ginoong Jesu-Cristo. **4** Kay nabalitaan namo nga lig-on ang inyong pagtuo kang Cristo Jesus ug dako ang inyong paghigugma sa tanang katawhan sa Dios. **5** Ingon kamo niini tungod kay nagpaabot man kamo sa inyong gilaoman nga gitagana alang kaninyo didto sa langit. Kining inyong gilaoman nadunggan na ninyo kaniadto sa dihang gisangyaw kaninyo ang kamatuoran, nga mao ang Maayong Balita. **6** Kining Maayong Balita nagpadayon pagkaylap sa tibuok kalibotan, ug daghan ang nakadawat sa bag-ong kinabuhi nga sama usab sa inyong nadawat sa dihang nasabtan ninyo ang kamatuoran mahitungod sa grasya sa Dios. **7** Gitudlo kini ni Epafras kaninyo. Pinangga namo siya ug sama usab siya kanamo nga alagad ni Cristo. Gipaanha namo siya diha isip puli kanamo, ug kasaligan siya nga alagad. **8** Siya mao ang nagsugilon kanamo mahitungod sa inyong pagkamahigugmaon tungod sa gugma nga gihatag kaninyo sa Espiritu. **9** Busa sa pagkasayod namo niini, kanunay kaming nag-ampo alang kaninyo. Naghangyo kami sa Dios nga ang iyang Espiritu mohatag kaninyo sa tanang kaalam ug pagsabot aron masayran ninyo sa hingpit kon unsa ang iyang kabubut-on alang kaninyo. **10** Pinaagi niini, makakinabuhi kamo nga maangayan sa Ginoo, nga makahatag ug kalipay kaniya. Ug mahimo usab ninyo kanunay ang maayo, ug madugangan pa gayod ang inyong kahibalo mahitungod sa Dios. **11** Kay lig-onon kamo sa Dios pinaagi sa iyang kahibulongang gahom, aron nga bisan unsa ang mahitabo makalahutay kamo nga adunay kalipay. **12** Ug makapasalamat kamo sa Amahan tungod kay gihimo niya kamo nga takos sa pagdawat sa panulondon nga alang sa iyang mga katawhan, ang panulondon nga anaa sa kahayag. **13** Giluwas niya kita gikan sa gahom sa kangitngit ug gipahiluna didto sa gingharian sa iyang pinanggang Anak. **14** Pinaagi sa iyang Anak gitubos niya kita. Kini nagpasabot nga gipasaylo na niya ang atong mga

sala. **15** Si Cristo mao gayod ang hulagway sa dili makita nga Dios, ug anaa na siya sa wala pa gihimo ang tanan. **16** Kay pinaagi kaniya ug alang kaniya gibuhay sa Dios ang tanan nga anaa sa langit ug dinhi sa yuta, ang makita ug ang dili makita, sama sa mga espiritu nga adunay kagahom o katungod, mga espiritu nga nangulo o naghari. **17** Sa wala pa ang bisan unsa nga butang, si Cristo anaa na, ug pinaagi kaniya nahimutang ug nahiusa ang tanan sa ilang hustong dapit. **18** Siya ang ulo sa mga tumutuo nga mao ang iyang lawas. Siya ang sinugdanan, ang una nga nabanhaw aron mapaila nga siya mao gayod ang una sa tanan. **19** Kay buot sa Dios nga ang kinatibuk-an sa iyang pagka-Dios makita tanan diha kang Cristo. **20** Ug pinaagi kang Cristo napasig-uli sa Dios ang iyang maayong relasyon sa tanan niyang binuhay, sa langit ug dinhi sa yuta. Gihimo niya kini pinaagi sa dugo ni Cristo sa krus. **21** Kaniadto layo kamo sa Dios, ug nahimo niya kamong mga kaaway tungod sa inyong daotang mga hunahuna ug mga binuhatan. **22** Apan karon napasig-uli na kamo sa Dios sa iyang kaugalingon pinaagi sa kamatayan sa tawhanong lawas ni Cristo. Karon madala na niya kamo sa iyang presensya nga walay sala, hinlo, ug walay ikasaway. **23** Apan kinahanglan nga magpadayon kamong lig-on sa inyong pagtuo ug dili matarog sa paglaom nga inyong nahuptan sa dihang nadunggan ninyo ang Maayong Balita nga giwali ngadto sa tibuok kalibotan. Ug ako, si Pablo, nahimong alagad aron magwali niining Maayong Balita. **24** Karon malipayon ako sa akong mga pag-antos alang kaninyo. Kay pinaagi sa mga pag-antos sa akong lawas, makatabang ako nga mahingpit ang mga pag-antos ni Cristo alang sa kaayohan sa iyang lawas nga mao ang mga tumutuo. **25** Gihimo ako sa Dios nga alagad alang sa mga tumutuo, ug ang buluhaton nga iyang gihatag kanako mao ang pagsugilon kaninyong sa kinatibuk-an sa iyang pulong. **26** Ang iyang pulong mao ang iyang tinago nga plano nga wala niya isugilon kaniadto, apan karon gibutyag na niya kanato nga iyang katawhan. **(aiōn g165)** **27** Buot niya nga masayod na kamo karon nga mga dili Judio, kon unsa katahom ang plano nga giandam niya alang sa tanang katawhan. Ug kining tinago nga plano mao nga si Cristo anaa kaninyo. Ug tungod kay si Cristo anaa na kaninyo aduna kamoy paglaom nga mahimong nindot kaayo ang inyong kahimtang sa umaabot. **28** Busa gisangyaw namo si

Cristo sa tanang katawhan. Gipahimangnoan namo ug gitudloan ang tanan sa kamatuoran aron mahimo namo silang i-atubang sa presensya sa Dios nga hingpit sa ilang pakighiusa kang Cristo. **29** Naghago gayod ako aron mahimo ko kini, ug ang gahom ni Cristo mao ang nagpalig-on kanako.

2 Gusto ko nga masayran ninyo nga labihan gayod ang akong paghago alang kaninyo ug sa mga taga-Laodicea, ingon man usab sa uban nga wala pa makakita kanako sa personal. **2** Gihimo ko kini aron madasig kamo ug lakip usab sila. Gitudloan ko kamo nga adunay paghigugma, ug gipaabot ko nga masabtan gayod ninyo ug masayran ang tinago nga plano sa Dios bahin kang Cristo, **3** nga mao ang tinubdan sa tanan nga kaalam ug pagsabot. **4** Gisugilon ko kini kaninyo aron dili kamo matunto sa ilang madanihon nga mga pulong. **5** Kay bisan wala ako diha uban kaninyo, kanunay ko kamong gihandom, ug nalipay ako kaayo tungod kay maayo ang inyong panag-uban ug lig-on gayod ang inyong pagtuo kang Cristo. **6** Tungod kay giila na ninyo si Cristo Jesus ingon nga Ginoo, padayon kamo diha kaniya. **7** Panggamot kamo kaniya ug pagtubo. Pagmalig-on kamo diha sa pagtuo nga gitudlo kaninyo, ug pagpasalamat usab kamo kanunay sa Dios. **8** Pagbantay sa mga tawo nga buot modala kaninyo sa ilang grupo sa pinilusopo nga pamaagi ug malimbongon nga mga pagtulon-an. Kini nga mga pagtulon-an dili gikan kang Cristo kondili napanunod lang nila sa mga katigulangan ug sa mga kalibotanon lang nga pamaagi. **9** Ang tinuod, si Cristo nahimong tawo, apan bisan pa niini, anaa gihapon kaniya ang iyang pagka-Dios. **10** Ang madagayaon nga kinabuhi anaa kaninyo tungod kay kamo anaa kang Cristo nga mao ang naggahom sa tanan nga espiritu nga naghari ug adunay gahom. **11** Tungod kay kamo anaa kang Cristo, natuli na kamo. Apan dili sama sa pagtuli sa mga Judio nga adunay ilang kuhaon sa lawas sa tawo, kondili ang gikuha ni Cristo mao ang daotang mga tinguha sa inyong lawas nga makasasala. **12** Kay ang pagbautismo kaninyo nagkahulogan nga gilubong kamo uban ni Cristo. Ug tungod kay anaa na kamo kang Cristo, gibanhaw usab kamo uban kaniya, kay nagtuo kamo sa gahom sa Dios nga nagbanhaw kaniya. **13** Kaniadto, mga patay kamo atubangan sa Dios tungod sa inyong makasasala nga kinabuhi. Apan karon gihatagan kamog kinabuhi sa Dios uban

ni Cristo. Gipasaylo niya ang tanan natong mga sala. **14** Adunay tulubagon unta kita sa Dios tungod kay wala nato matuman ang iyang mga kasugaoan. Apan pinaagi sa pagpalansang ni Cristo sa krus gipapas sa Dios ang listahan sa atong mga sala, ug karon dili na kita silotan. **15** Didto usab sa krus gipildi sa Dios ang mga espiritu nga naghari ug adunay gahom, ug gipakita niya sa tanan nga sila nabihag na niya. **16** Busa ayaw pasagdi nga diktahan kamo ni bisan kinsa kon unsa ang angay ninyo nga kaanon o imnon, o unsa ang angay ninyong buhaton sa mga pista sa pagsubang sa bulan o sa Adlaw nga Igpapahulay. **17** Kini nga mga tulomanon anino lang sa mga gipaabot kaniadto nga mao si Cristo. **18** Adunay mga tawo usab nga nagpasigarbo nga nakakita kuno sila ug mga panan-awon, ug buot nilang pugson ang uban nga magpakaubos ug mosimba sa mga anghel. Ayaw kamo pagpadaog niana nga mga tawo. Walay kapuslanan ang ilang pagpasigarbo, kay tawhanon lang kana nga mga panghuna-huna. **19** Dili nila gusto nga magpasakop kang Cristo nga atong ulo nga mao ang naghatag kanato nga iyang lawas sa mga kinahanglanon, iyang gihiusa ang mga bahin sa lawas sama sa usa ka lawas nga gisuportahan ug gihiusa pinaagi sa mga lutahan ug mga ugat niini, ug pinaagi niini nagtubo kita sumala sa kabubut-on sa Dios. **20** Namatay na kamo uban kang Cristo ug naluwas na gikan sa mga walay kapuslanan nga pamaagi niining kalibotan. Busa nganong nagkinabuhi pa man kamo nga sama sa mga tawo niining kalibotana? Nganong nagsunod pa man kamo sa mga tulomanon sama sa: **21** "Ayaw pagkupto niini! Ayaw pagtilaw niana! Ayaw paghikap niana!"? **22** Kining mga tulomanon nga gitudlo sa mga tawo binuhat lang nila ug mahitungod lang sa mga butang nga mawala human makaon. **23** Kon huna-hunaon nato, murag husto ang ilang mga gitudlo mahitungod sa pagsimba nga uyon sa ilang pamaagi, sa pagpaubos ug sa pagdagmal sa ilang lawas. Apan ang tinuod, kining tanan dili gayod makatabang sa pagpugong sa atong lawasnon nga kaibog.

3 Busa tungod kay kamo nabanhaw man uban ni Cristo, tinguhaa ninyo ang mga butang nga atua sa langit, ang dapit diin naglingkod si Cristo sa tuo sa Dios. **2** Isentro ninyo ang inyong mga huna-huna sa mga butang nga langitnon, dili sa mga butang nga kalibotanon. **3** Kay namatay na kamo diha sa inyong

daan nga kinabuhi, ug ang inyong bag-o nga kinabuhi ginatago na diha sa Dios uban ni Cristo. **4** Si Cristo mao ang inyong kinabuhi; ug sa pag-abot sa adlaw nga ipadayag siya, ipadayag usab kamo uban kaniya nga adunay gahom ug dungog. **5** Busa isalikway na ninyo ang inyong lawasnong mga tinguha: ang pagpakighilawas gawas sa kaminyoon, ang pagbuhat sa bisan unsa nga malaw-ay, ang pagsunod sa daotang mga tinguha, ug ang paghinakog, kay ang pagkahakog sama ra usab sa pagsimba sa mga dios-dios. **6** Tungod niining mga binuhatan sa mga tawo silotan sila sa Dios. **7** Ang tinuod mao usab kini ang inyong gibuhat kaniadto sa dihang nagkinabuhi pa kamo sumala sa inyong lawasnon nga mga tinguha. **8** Apan karon kinahanglan isalikway na ninyo kining tanan: ang kapungot, ang kasuko, ang pagdumot, ang pagbutang-butang, ug ang pagsulti sa mga malaw-ay nga mga pulong. **9** Ayaw kamo pagbakak sa usag usa, tungod kay gisalikway na nato ang atong daan ug daotan nga kinaiya. **10** Ug karon aduna na kitay bag-o nga kinaiya. Ug kini padayon nga ginabag-o sa Dios nga magbubuhat niini, aron mahisama kita kaniya, ug aron mailhan gayod nato siya. **11** Sa ingon niini walay kalainan, Judio man o dili Judio, tinuli man o dili tinuli, mga luog o bisan pa ang labing ubos kanila, mga ulipon o dili ulipon, kay si Cristo mao ang tanan ug anaa siya kanatong tanan. **12** Kamo mga pinili sa Dios. Gihigugma niya kamo ug gilain alang sa iyang kaugalingon. Busa kinahanglan nga magmaluloy-on kamo, magmatinabangon, magmapainubsanon, magmalulot, ug magmapailubon. **13** Magpasensyahanay kamo sa usag usa, ug magpinasayloay kon kamo adunay pagdumot sa usag usa, kay kamo gipasaylo na man sa Dios. **14** Ug labaw sa tanan maghinigugmaay kamo, kay ang gugma mao ang mobugkos niining tanan, aron mahimong matahom ug hingpit ang inyong kinabuhi. **15** Paharia sa inyong kasing-kasing ang kalinaw nga gihatag ni Cristo. Kay alang niini gitawag kamo sa Dios isip mga miyembro sa usa lang ka lawas. Ug magmapasalamaton usab kamo kanunay kaniya. **16** Hinaut nga isil-sil gayod ninyo sa inyong alimpatakan ang mga pulong ni Cristo. Tudloi ug pahimangnoi ang usag usa sumala sa kaalam nga gikan sa Dios. Pag-awit kamo ug mga salmo, mga alawiton nga spirituhanon, ug uban pa nga mga awit mahitungod sa pagdayeg sa Dios sa kinasing-kasing nga pagpasalamat kaniya. **17** Ug bisan unsa ang

inyong himuon o isulti, buhata kini aron ipakita nga si Jesus ang inyong Ginoo, ug magpasalamat kamo sa Dios nga amahan pinaagi kaniya. **18** Kamong mga asawa, magpasakop kamo sa inyong bana, kay mao kini ang angay ninyong buhaton isip mga magtutuo sa Ginoo. **19** Kamong mga bana, higugma ninyo ang inyong asawa ug ayaw ninyo sila pasakiti. **20** Ug kamong mga kabataan, tumana ninyo kanunay ang inyong mga ginikanan, kay mao kini ang kabubut-on sa Ginoo. **21** Mga ginikanan, ayaw ninyo palabihi ang pagsilot sa inyong kabataan, kay basin unyag mawala ang ilang tinguha nga mobuhat ug maayo. **22** Kamong mga ulipon, tumana ninyo kanunay ang inyong mga agalon dinhi sa kalibotan, dili lang kon nagtan-aw sila kaninyo aron dayegon nila kamo, kondili sa kinasing-kasing tumanon ninyo sila tungod sa inyong pagtahod sa Ginoo. **23** Bisan unsay inyong himuon, himoa ninyo sa kinasing-kasing, ingon nga kamo nag-alagad sa Ginoo ug dili sa tawo. **24** Nasayran usab ninyo nga adunay panulondon nga ihatag ang Ginoo kaninyo isip inyong ganti. Kay si Cristo nga atong Ginoo mao ang inyong gialagaran. **25** Ang nagbuhat ug daotan silotan sumala sa iyang nahimong kasaypanan, bisan kinsa pa siya, tungod kay walay pinalabi ang Dios.

4 Kamong mga agalon, ayoha ninyo pagdumala ang inyong mga ulipon. Hinumdomi ninyo nga aduna usab kamoy agalon sa langit. **2** Pag-ampo kamo kanunay nga adunay pagpasalamat, ug samtang nag-ampo kamo bantayi ninyo ang inyong panghuna-huna. **3** I-ampo usab ninyo kami nga hatagan kami sa Dios ug kahigayonan nga makasugilon sa pagtulonan mahitungod kang Cristo nga wala kaayo gipadayag kaniadto. Mao kini ang hinungdan nga nabilanggo ako, kay gisugilon ko ang mahitungod kaniya. **4** Ug i-ampo usab nga mapadayag ko ang Maayong Balita sumala sa angay kong buhaton. **5** Pagmatngon kamo sa inyong mga paggawi taliwala sa mga dili tumutuo. Ug pahimusli ninyo ang tanang kahigayonan nga kamo makasugilon mahitungod sa inyong pagtuo. **6** Kon mosulti kamo kanila, gamita ninyo ang mga makadani nga pulong aron maminaw sila kaninyo, ug angay nga mahibalo kamo kon unsaon pagtubag sa pangutana ni bisan kinsa. **7** Bahin sa akong kahimtang dinhi, ang atong pinalanggang igsoon nga si Tiquico mao ang mosugilon kaninyo. Siya kasaligan nga katabang ug kauban diha sa pag-alagad sa Ginoo. **8** Gipadala ko siya diha aron ibalita niya kaninyo ang

among kahintang dinhi, aron dili kamo mabalaka kanamo. **9** Kauban usab niya ang atong pinalanggang igsoon nga si Onesimo. Kasaligan usab siya, ug inyo gayong katagilungsod. Sila ang mosugilon kaninyo sa tanan nga nahitabo kanamo. **10** Ang akong kauban dinhi sa bilanggoan nga si Aristarco nangumusta kaninyo. Nangumusta usab kaninyo si Marcos nga ig-agaw ni Bernabe. (Gisultihan na kamong daan kon unsa ang inyong buhaton kon moabot si Marcos, busa dawata ninyo siya inig-abot niya.) **11** Si Jesus nga gitawag usab ug Justo nangumusta usab kaninyo. Kini silang tulo mao na lang ang mga Judio nga kauban ko dinhi nga nangalagad alang sa gingharian sa Dios. Nakadasig sila kanako. **12** Nangumusta usab ang inyong katagilungsod nga si Epafras. Usa usab siya sa mga alagad ni Cristo Jesus. Kanunay siyang nag-ampo ug hugot alang kaninyo nga magpabilin kamong lig-on, hingpit, ug kumbinsido sa tanan nga kabubut-on sa Dios. **13** Ako mismo makapamatuod nga si Epafras nangalagad gayod alang sa inyong kaayohan ug sa kaayohan sa atong mga igsoon sa Laodicea ug sa Hierapolis. **14** Si Demas ug ang atong pinalanggang doktor nga si Lucas nangumusta usab kaninyo. **15** Ipangumusta usab kami ngadto sa atong mga igsoon sa Laodicea, ug kang Nimfa, ug sa mga tumutuo nga gatigom sa iyang balay. **16** Kon mahuman na ninyo ug basa kining sulat, ipabasa usab ninyo kini sa mga tumutuo sa Laodicea. Ug basaha usab ninyo ang akong sulat nga gipadala alang sa Laodicea. **17** Ingna ninyo si Arquipo nga humanon niya ang buluhaton nga gitugyan kaniya sa Ginoo. **18** Ako mismo si Pablo ang nagsulat niini nga pagpangumusta. Ug palihog hinumdomi usab ninyo ako dinhi sa bilanggoan sa inyong mga pag-ampo. Hinaut nga ang grasya sa Dios mag-uban kaninyo.

1 Mga Taga-Tesalonica

1 Gikan kang Pablo, uban ni Silas ug ni Timoteo.

2 Kanunay kaming nagpasalamat sa Dios tungod kaninyong tanan ug kanunay usab namo kamong gihinumdoman sa among mga pag-ampo. **3** Nagpasalamat kami kaniya kay nahinumdoman namo ang inyong gihimo nga maayo tungod sa inyong pagtuo kaniya, ang inyong maabtikon nga pagtabang sa uban tungod sa inyong gugma, ug ang inyong mapinadayonan nga pagpangalagad tungod sa inyong hugot nga paglaom nga si Jesu-Cristo nga atong Ginoo mobalik. Kining tanan gibuhat ninyo sa atubangan sa Dios nga atong Amahan. **4** Mga igsoon nga hinigugma sa Dios, nasayran man namo nga kamo iyang pinili. **5** Kay niadtong nagwali kami sa Maayong Balita, gidawat ninyo kini dili lang pinaagi sa among mga pulong apan pinaagi sa gahom sa Dios ug sa tabang sa Espiritu Santo busa nakasiguro kami nga tinuod gayod ang among gitudlo kaninyo. Ug nasayod man kamo kon giunsa namo pagkinabuhi sa dihang diha pa kami uban kaninyo, ug kadto alang sa inyong kaayohan. **6** Gisunod ninyo ang pagkinabuhi namo ug sa atong Ginoo, kay gidawat ninyo ang pulong sa Dios bisan pa ug nag-antos kamo. Luyo niining pag-antos, malipayon gihapon kamo kay naghatag kaninyo ug kalipay ang Espiritu Santo. **7** Busa nahimo kamong panig-ingnan sa tanang mga tumutuo sa Macedonia ug sa Acaya. **8** Kay gikan diha kaninyo mikaylap ang mensahe sa Ginoo. Ang inyong pagtuo sa Dios nadunggan dili lang sa Macedonia ug sa Acaya kondili sa bisan asa nga dapit. Busa dili na kinahanglan nga mosulti pa kami sa mga tawo bahin sa inyong pagtuo sa Dios. **9** Kay sila na mismo ang nanugilon kon giunsa ninyo kami sa pag-atiman sa dihang mibisita kami diha kaninyo, ug gipanugilon nila nga gisalikway ninyo ang inyong mga dios-dios aron makaalagad kamo sa tinuod ug buhi nga Dios. **10** Gipanugilon usab nila nga naghulat kamo sa pagbalik sa iyang Anak nga si Jesus gikan sa langit. Siya iyang gibanhaw gikan sa kamatayon ug mao ang nagluwas kanato sa umaabot nga silot.

2 Mga igsoon, nasayod gayod kamo nga wala makawang ang among pag-anha diha kaninyo. **2**

Nasayran ninyo nga sa dihang didto kami sa Filipos gisakit kami ug gipakaulawan. Apan gihatagan kami sa atong Dios ug kaisog sa pagsulti kaninyo sa Maayong Balita nga gikan kaniya bisan pa sa daghang mga pagsupak nga among nasinati. **3** Sa among pagwali kaninyo dili namo tuyo nga tudloan kamo ug daotan, o mohimo kamig daotan o manlimbong; **4** apan ang tinuod, nakita sa Dios nga masaligan kami nga motudlo sa Maayong Balita, ug mao gayod kini ang among gihimo, dili aron malipay ang mga tawo kanamo kondili aron malipay ang Dios nga nasayod sa among mga huna-huna. **5** Nasayod usab kamo nga wala kami mogamit sa mga binulak-bulakan nga mga pulong aron makombinse kamo, ug wala kami magtudlo aron panguwartahan kamo. Ang Dios mismo mao ang among saksi. **6** Wala usab kami magpaabot ug pagdayeg gikan sa mga tawo, gikan kaninyo o kang bisan kinsa. **7** Isip mga apostoles ni Cristo, aduna unta kami katungod nga magpaabot sa inyong mga tabang ug pagdayeg. Apan nahimo kaming malumo diha kaninyo sama sa usa ka inahan nga nag-atiman sa iyang mga anak. **8** Ug tungod sa among paghigugma kaninyo, dili lang ang Maayong Balita sa Dios ang among gihatag kaninyo, kondili bisan pa ang among kinabuhi; kay dako gayod ang among paghigugma kaninyo. **9** Makahinumdoman usab kamo mga igsoon nga labihan gayod ang among paghago sa diha pa kami uban kaninyo. Kay sa dihang nagsangyaw kami kaninyo sa Maayong Balita sa Dios, adlaw ug gabii kaming nagtrabaho aron dili kamo mabug-atan sa pag-atiman kanamo. **10** Kamo, ingon man ang Dios among mga saksi nga ang among paggawi diha uban kaninyo nga mga tumutuo hinlo, matarong ug walay ikasaway. **11** Nasayod usab kamo nga ang pagtagad namo sa matag-usa kaninyo sama sa pagtagad sa usa ka amahan ngadto sa iyang mga anak. **12** Gidasig namo kamo ug gipalig-on, ug giaghat nga magkinabuhi nga matarong atubangan sa Dios nga mipili kaninyo nga mahimong kabahin sa iyang gingharian ug kadunggan. **13** Kanunay kaming nagpasalamat sa Dios tungod kay sa dihang gidawat ninyo ang pulong sa Dios nga among giwali kaninyo, gidawat ninyo kini dili ingon nga iya sa tawo kondili ingon nga iya gayod sa Dios, ug kini nga pulong padayon nga naglihok diha kaninyo nga nagtuo. **14** Mga igsoon, ang nahitabo kaninyo sama usab sa nahitabo sa mga iglesia sa Dios nga nagtuo kang Cristo Jesus didto sa Judea. Kon unsa ang

inyong pag-antos tungod sa paglutos sa inyong mga katagilungsod, mao usab ang nasinati nila, tungod kay gilutos usab sila sa ilang mga katagilungsod nga Judio. **15** Ang mga Judio mao ang nagpatay sa mga propeta sa Dios kaniadto ug sila usab ang nagpatay kang Ginoong Jesus. Kining mga tawhana mao usab ang naglutos kanamo. Wala gayod malipay ang Dios sa ilang gibuhat. Nakigbatok sila sa tanang mga tawo, **16** tungod kay gipaningkamotan gayod nila nga pugngan ang among pagtudlo sa mga dili Judio bahin sa pulong sa Dios nga makaluwas kanila. Busa hangtod karon misamot pa ang pagpakasala sa mga Judio. Apan ang Dios adunay giandam na nga silot alang kanila. **17** Karon mga igsoon, kon bahin kanamo, gibati na kamig kamingaw kaninyo, bisan bag-o pa lang kaming nakaanha diha. Wala gayod kami malimot kaninyo, gani dako gayod ang among handom ug tinguha sa pagpakigkita kaninyo. **18** Buot namong mobalik diha kaninyo. Ilabina gayod ako, si Pablo, dili lang kay makausa ako nagtinguha sa pagbalik diha kaninyo. Apan wala kami mahinayon kay gibabagan man kami ni Satanas. **19** Kamo ang among kalipay ug aduna kami paglaom kaninyo. Ug kon moabot na ang atong Ginoong Jesus, makapasigarbo kami bahin kaninyo. **20** Kay kamo ang among garbo ug kalipay.

3 Sa dihang dili na namo maantos ang among kamingaw kaninyo nakahukom kami nga mas maayo nga magpabilin na lang kami sa Atenas **2** ug si Timoteo ang paanhaon namo diha kaninyo. Ato siyang igsoon ug kauban namo nga nag-alagad sa Dios pinaagi sa pagpanudlo sa Maayong Balita mahitungod kang Cristo. Gipaanha namo siya kaninyo aron madasig kamo ug malig-on ang inyong pagtuo, **3** aron nga dili kamo matarog sa mga paglutos nga inyong nasinati. Kay nasayod man kamo nga masinati gayod nato kini. **4** Sa diha pa kami uban kaninyo, nagpasidaan na kaming daan nga lutoson gayod kita. Ug karon nasayran na ninyo nga mao gayod kini ang nahitabo. **5** Mao nga gipaanha ko diha si Timoteo aron masayran ko ang kahimtang sa inyong pagtuo. Dili gayod ako mahimutang, kay nabalaka ako nga basig napildi na kamo ni Satanas ug ang among pagtudlo kaninyo mahimong walay kapuslanan. **6** Karon nahibalik na dinhi si Timoteo ug maayo ang iyang gibalita kanamo. Nagsugilon siya nga ang inyong pagtuo sa Dios lig-on pa gihapon ug

naghigugmaay kamo sa usag usa. Gisuginlan usab niya kami nga kanunay kamong malipayon sa inyong paghinumdom kanamo, ug nangandoy kamo nga makigkita kanamo sama sa among pagpangandoy nga makigkita kaninyo. **7** Busa mga igsoon, bisan daghan ang among giantos, nadasig kami tungod sa inyong pagtuo. **8** Nahimutang na kami, kay nasayran namo nga ang inyong pagtuo sa Ginoo lig-on pa gihapon. **9** Hilabihan ang among pagpasalamat sa Dios sa kalipay nga iyang gihatag kanamo tungod sa inyong pagtuo. **10** Adlaw ug gabii nag-ampo gayod kami nga magkita kita pag-usab aron makatudlo pa kami kaninyo ug madugangan ang unsa man nga kulang sa inyong pagtuo. **11** Hinaut nga ang Dios nga atong Amahan ug ang atong Ginoong Jesus mohatag kanamo sa kahigayonan nga makaanha kami diha kaninyo. **12** Ug hinaut nga tabangan kamo sa Ginoo nga madugangan pa gayod ang inyong paghigugma sa usag usa ug sa tanan nga katawhan sama sa among paghigugma kaninyo. **13** Sa ingon niini nga pamaagi mapalig-on niya ang inyong mga kasing-kasing, ug mahimo niya kamong putli ug walay ikasaway atubangan sa atong Dios nga Amahan sa adlaw nga ang Ginoong Jesus mobalik dinhi uban sa tanan niya nga mga pinili. Amen.

4 Mga igsoon, gitudloan namo kamo kon unsaon pagkinabuhi nga makahatag ug kalipay sa Dios, ug mao na gani kini ang inyong gibuhat. Apan hangyoon namo kamo, pinaagi sa katungod nga gihatag kanamo ni Ginoong Jesus, nga dugangan pa gayod ninyo ang inyong gibuhat. **2** Kay nasayran na man ninyo ang among pahimangno kaninyo nga naggikan kang Ginoong Jesus. **3** Kabubut-on sa Dios nga ang inyong kinabuhi hinlo, busa likayi ninyo ang pagpakighilawas gawas sa kaminyoon. **4** Kinahanglan angay nga masayran sa matag-usa kung unsaon pagpugong sa iyang kaugalingong lawas diha sa diosnon ug dili salawayon nga pamaagi. **5** Ayaw kamo pagsunod sa inyong tawhanon nga mga pagbati sama sa gibuhat sa mga wala niila sa Dios, **6** aron dili kamo makalapasa sa katungod o makapanglimbong sa inyong isigma-tumutuo pinaagi sa pagpanapaw sa iyang asawa. Gisulti na namo kini kaninyo kaniadto ug gipahimangnoan gayod namo kamo nga ang nagbuhat niini silotan sa Ginoo. **7** Kay gitawag kita sa Dios aron mahimong hinlo ang atong kinabuhi, ug dili sa pagbuhat ug daotan. **8**

Busa kon diha kaninyo anaay dili mosunod niini, dili ang akong pagtudlo ang iyang gisalikway kondili iya sa Dios nga naghatag kaninyo sa Espiritu Santo. **9** Karon, kon mahitungod sa paghigugmaay ingon nga managsoon diha, dili na kinahanglan nga sulatan pa kamo, kay ang Dios ang nagtudlo kaninyo nga maghigugmaay kamo. **10** Ug mao na gani kini ang inyong gibuhat sa tanang kaigsoonan diha sa tibuok nga Macedonia. Apan hangyoon namo kamo nga dugangan pa ninyo ang inyong paghigugma sa usag usa. **11** Tinguhaa ninyo nga magkinabuhi diha sa kalinaw. Ayaw ninyo hilabti ang kinabuhi sa uban, ug sama sa among giingon kaninyo kaniadto, ang matag-usa kaninyo kinahanglang magtrabaho aron aduna siyay kaugalingon nga panginabuhian. **12** Kon mao kini ang inyong buhaton, dili na kinahanglan nga magsalig pa kamo sa uban alang sa inyong panginabuhian, ug tahoron kamo sa mga dili tumutuo. **13** Mga igsoon, buot namo nga masayran ninyo ang tinuod mahitungod sa mga nangamatay na, aron dili kamo maguol sama sa uban nga walay paglaom. **14** Nagtuo kita nga si Jesus namatay ug nabanhaw. Busa nagtuo usab kita nga mao kini ang mahitabo sa mga nangamatay nga mituo kaniya. Pagbalik dinhi ni Jesus dad-on sila sa Dios uban kaniya. **15** Isugilon namo kaninyo ang gitudlo sa Ginoo: nga kitang mga buhi pa sa pagbalik niya dili mag-una niadtong nangamatay na. **16** Nianang panahona ang Ginoo mismo ang mokanaog gikan sa langit nga nagmando. Madunggan nato ang pagtawag sa pangulong anghel ug ang tingog sa trumpeta sa Dios. Ug ang tanan nga nangamatay nga mituo kang Cristo banhawon ug una; **17** ug dayon, kitang mga buhi pa nianang panahona kalit lang nga kuhaon uban kanila didto sa kapanganoran sa pagsugat sa Ginoo. Ug makig-uban na kita sa Ginoo sa walay kataposan. **18** Busa dasiga ninyo ang usag usa pinaagi niini nga mga pagtulonan.

5 Mga igsoon, dili na kinahanglan nga sulatan ko pa kamo kon kanus-a kini mahitabo. **2** Kay nasayod na kamo nga ang pagbalik sa Ginoo mahisama sa pag-abot sa kawatan panahon sa kagabhion nga walay masayod kon kanus-a. **3** Mahitabo kini samtang ang mga wala motuo moingon, “Malinawon ang tanan ug walay katalagman.” Apan sa kalit lang moabot kanila ang kalaglagan, sama sa babayeng nagbati, ug wala gayoy makaikyas kanila. **4** Apan kamo

mga igsoon, wala mangitngiti ang inyong mga huna-huna mahitungod niini. Busa kon moabot ang Ginoo nga sama sa pag-abot sa usa ka kawatan, dili na kamo makalitan. **5** Kay kitang tanan nalamdagan na sa kamatuoran. Wala na kita sa kangitngit. **6** Busa dili nato sundon ang uban nga nakatulog, hinuon magbantay kita ug magpugong sa pagbuhat sa dili maayo. **7** Kay ang mga tawo nga nangitngitan wala nagbantay ug kanunay lang nga nakatulog ug naghubog-hubog. **8** Apan tungod kay nalamdagan na kita, magbantay kita ug magpugong sa pagbuhat sa dili maayo. Gamiton nato isip panagang sa dughan ang atong pagtuo sa Dios ug ang atong paghigugma sa uban. Ug gamiton nato isip “helmet” ang atong paglaom nga luwason kita sa Dios. **9** Kay wala kita pilia sa Dios aron silotan kondili aron maluwas sa silot pinaagi kang Jesu-Cristo nga atong Ginoo. **10** Namatay siya alang kanato aron nga bisan kita buhi pa o patay na sa iyang pag-abot, mabuhi kita uban kaniya. **11** Busa padayon kamo sa pagdinasigay sa usag usa, sama sa inyong gibuhat karon. **12** Karon, mga igsoon, nanghangyo kami kaninyo nga tahoron ninyo ang mga tawo sa Dios nga nag-alagad kaninyo. Gipili sila sa Ginoo nga modumala ug motudlo kaninyo. **13** Busa tahora gayod ninyo sila ug higugmaa tungod sa ilang katungdanan. Pagkinabuhi kamo nga maayo ang inyong relasyon sa usag usa. **14** Naghangyo usab kami kaninyo nga pasidan-an ninyo ang mga tapolan. Dasiga ninyo ang mga mahadlokong ug tabangi ang mga maluya sa ilang pagtuo. Ug pagmapailubon kamo sa tanan. **15** Siguroha gayod ninyo nga dili kamo mobalos ug daotan sa nagbuhat kaninyo ug daotan, kondili maningkamot kamo nga magbuhat ug maayo sa usag usa ug ngadto sa tanang mga tawo. **16** Tungod kay kamo anaa kang Cristo Jesus, buot sa Dios nga magmalipayon kamo kanunay, mag-ampo sa tanang panahon, ug magpasalamat bisag unsay inyong kahimtang. **19** Ayaw ninyo santaa ang buhat sa Espiritu; **20** ug ayaw ninyo tamaya ang mensahe nga gikan sa Dios. **21** Apan kinahanglan susihon ninyo ang tanan kon tinuod nga naggikan kini sa Dios. Huhti ninyo ang maayo, **22** ug likayi ang tanan nga daotan. **23** Hinaut nga ang Dios nga naghatag kanato sa kalinaw magputli sa inyong kinabuhi aron nga walay makita nga sala diha kaninyo, ug hinaut nga bantayan ug huhti niya kamo nga walay mantas sa sala sa inyong tibuok nga pagkatawo nga mao ang

inyong espiritu, kalag, ug lawas aron nga sa pag-abot ni Jesu-Cristo nga atong Ginoo walay ikasaway diha kaninyo. **24** Ang Dios nga nagtawag kanato kasaligan, busa nasayod kami nga buhaton niya kining among giingon. **25** Mga igsoon, i-ampo ninyo kami. **26** Isip managsoon kang Cristo, kumustaha ninyo ang tanang kaigsoonan diha. **27** Sa ngalan sa Ginoo nagsugo ako kaninyo nga basahon gayod ninyo kini nga sulat ngadto sa tanang kaigsoonan. **28** Hinaut nga ang grasya sa atong Ginoong Jesu-Cristo mag-uban kaninyo.

2 Mga Taga-Tesalonica

1 Gikan kang Pablo, uban ni Silas ug ni Timoteo. **2**

Hinaut nga madawat ninyo ang grasya ug kalinaw gikan sa Dios nga Amahan ug kang Ginoong Jesu-Cristo. **3** Mga igsoon kang Cristo, nagpasalamat kami kanunay sa Dios tungod kaninyo. Ug angay gayod nga magpasalamat kami kanunay kaniya, kay nagdugang ang inyong pagtuo kang Cristo ug ang inyong paghinigugma sa usag usa. **4** Busa gipasigarbo namo kamo sa mga tumutuo sa Ginoo sa ubang mga dapit. Gisugilon namo kanila nga giantos ninyo ang bisan unsa nga paglutos ug kalisod, ug nagpadayon gihapon kamo sa inyong pagtuo. **5** Kini nagpamatuod nga matarong ang paghukom sa Dios, tungod kay ang inyong mga pag-antos alang gayod sa iyang gingharian gamiton niya sa pagpamatuod nga kamo angayan gayod nga mosulod sa iyang gingharian. **6** Kay kon unsa ang matarong mao gayod ang buhaton sa Dios. Paantuson niya ang mga nagpaantos kaninyo. **7** Ug kamo nga nag-antos papahulayon niya ingon man usab kami. Mahitabo unya kini sa pagbalik ni Ginoong Jesus gikan sa langit uban sa iyang gamhanang mga anghel. **8** Sa iyang palibot adunay nagdilaab nga kalayo, ug silotan niya ang mga tawo nga wala moila sa Dios ug wala motuman sa Maayong Balita mahitungod sa atong Ginoong Jesus. **9** Silotan sila sa walay kataposang kalaglagaan, ug mahimulag sila sa Ginoo ug dili gayod nila makita ang iyang kahibulongang gahom. (aiōnios g166) **10** Kini mahitabo unya sa adlaw nga moabot ang Ginoo. Ug dayegon si Jesus sa iyang mga katawhan nga mao ang tanan nga nagtuo kaniya. Kamo usab mahimong kauban nila, kay nagtuo man kamo sa pulong sa Dios nga among giwali kaninyo. **11** Mao kini ang hinungdan nga nag-ampo kami kanunay alang kaninyo. Giampo namo sa Dios nga tabangan niya kamo nga mahimong takos ingon nga iyang mga tinawag. Ug giampo usab namo nga pinaagi sa iyang gahom mahimo ninyo ang tanang maayo nga gitinguha ninyong buhaton tungod sa inyong pagtuo kaniya. **12** Kay pinaagi niini, madayeg ang atong Ginoong Jesus tungod kaninyo, ug kamo madayeg usab tungod kaniya. Kini mahitabo tungod sa grasya sa atong Dios ug ni Ginoong Jesu-Cristo.

2 Karon mga igsoon, mahitungod sa pagbalik sa atong Ginoong Jesu-Cristo ug sa atong panagtigom sa pagtagbo kaniya, nagpakiluoy kami kaninyo **2** nga dili kamo malibog o mabalaka tungod sa mga tawo nga nag-ingon nga ang Ginoo miabot na. Bisan pag moingon sila nga mao kadto ang gisulti sa Espiritu kanila, o bisan pag moingon sila nga nadunggan nila, o nabasahan nila ang among surat, ayaw gayod kamo pagtuo kanila. **3** Ayaw gayod kamo pagpalimbong kanila bisan unsa pa ang ilang isulti. Tungod kay sa dili pa moabot ang Ginoo, ang mga tawo mosupak sa Dios ug motungha ang tawong daotan nga daan nang gitakda nga laglagon. **4** Batokan niya ang tanan nga giila o gisimba sa mga tawo ingon nga dios. Ug ipaila niya ang iyang kaugalingon nga siya ang labaw sa tanan. Molingkod siya sa sulod sa templo sa Dios ug moingon nga siya ang Dios. **5** Dili ba gisultihan ko na man kamo niini kaniadto sa diha pa ako uban kaninyo? **6** Ug nasayod usab kamo kon unsa ang nakapugong kaniya karon sa pagtungha. Apan moabot gayod siya kon panahon na niya. **7** Tinuod nga karon adunay mga nagsupak na sa Dios, apan kon unsa gayod ang buhaton niadtong tawong daotan wala pa kini masayri karon. Kon unsa man ugaling ang iyang buhaton dili pa kini mahitabo hangtod dili pa makuha ang nakapugong sa iyang pag-anhi. **8** Apan kon makuha na kini, magpakita na siya. Apan sa pag-abot ni Ginoong Jesus laglagon niya kining tawong daotan. Puohon niya kini pinaagi lang sa iyang huyop. **9** Kon mopakita na kining tawong daotan, gamiton niya ang gahom ni Satanas. Ug maghimo siya sa tanang matang sa mga milagro ug mga buhat nga kahibulongan nga murag gikan sa Dios, **10** ug gamiton niya ang uban pa nga pamaagi aron malimbongan ang mga nangawala. Mao kini ang ilang dangatan tungod kay dili sila mohigugma sa kamatuoran nga mao unta ang makaluwas kanila. **11** Tungod niini gipasagdan sa Dios nga malimbongan sila aron nga motuo sila sa bakak, **12** aron masilotan silang tanan nga wala mituo sa kamatuoran ug nalipay sa pagpakasala. **13** Mga igsoon, nagpasalamat kami kanunay sa Dios tungod kaninyo nga mga gihigugma sa Ginoo. Ug angay kaming magpasalamat kaniya tungod kay gipili na kamong daan sa Dios nga maluwas pinaagi sa gahom sa Espiritu nga gahinlo sa inyong kinabuhi ug pinaagi sa inyong pagtuo sa kamatuoran. **14** Gitawag kamo sa Dios pinaagi sa Maayong Balita nga among

gisangyaw kaninyo, ug aron nga makaambit kamo sa kadunggan sa atong Ginoong Jesu-Cristo. **15** Busa mga igsoon, pagmalig-on kamo ug ampingi ninyo ug maayo ang among mga gitudlo sa dihang diha pa kami uban kaninyo, lakip ang among gihisgotan sa among sulat kaninyo. **16** Hinaut nga ang atong Ginoong Jesu-Cristo mismo ug ang atong Dios nga Amahan mao ang magdasig ug maglig-on kaninyo aron maayo kanunay ang inyong mabuhay ug masulti. Gihigugma kita sa Dios, ug tungod sa iyang grasya dasigon niya kita sa walay kataposan, ug hatagan niya kita ug lig-on nga paglaom. (aiōnios g166)

3 Karon, mga igsoon, pag-ampo kamo alang kanamo, nga ang pulong sa Ginoo mokaylap sa uban pa nga mga dapit ug pasidunggan sa mga tawo uban ang pagpasalamat sa Dios sama sa inyong gibuhay. **2** I-ampo usab ninyo nga ilikay kami sa Dios sa mga tawong daotan; tungod kay dili ang tanan nagtuo sa among ginatudlo. **3** Apan kasaligan ang Ginoo. Lig-onon niya kamo ug panalipdan aron dili kamo mahilabtan ni Satanas. **4** Tungod sa Ginoo, nagsalig kami nga gituman ninyo ang among mga gisugo kaninyo ug magpadayon kamo sa pagbuhay niini. **5** Hinaut nga tultolan kamo sa Ginoo nga makita kaninyo ang gugma sa Dios ug ang pagkamainantuson ni Cristo. **6** Mga igsoon, sumala sa gahom nga gihatag kanamo ni Ginoong Jesu-Cristo, nagsugo kami kaninyo nga dili kamo makig-uban sa atong mga igsoon nga tapolan ug wala magsunod sa among gitudlo kaninyo. **7** Nasayran na ninyo nga kinahanglan sundon ninyo ang among gibuhay. Sa diha pa kami kaninyo wala kami magtinapolan. **8** Wala kami modawat ug pagkaon gikan kaninyo nga wala namo bayri. Adlaw ug gabii naghago kami aron dili kamo mabug-atan sa pag-atiman kanamo. **9** Gibuhay namo kini, dili tungod kay wala kami katungod sa pagpangayo ug tabang gikan kaninyo alang sa among mga kinahanglanon, kondili gusto namo nga mahimong inyong panig-ingnan. **10** Sa diha pa kami uban kaninyo, nag-ingon kami nga si bisan kinsa nga dili motrabaho, dili pakan-on. **11** Gipahinumdom namo kini tungod kay nakabalita kami nga adunay mga tapolan diha kaninyo nga walay laing gibuhay kondili ang pagpanghilabot sa uban. **12** Busa sumala sa katungod nga gihatag kanamo sa Ginoong Jesu-Cristo, sugoon ug hangyoon namo kamo nga mangita mo ug kaugalingong panginabuhian, ug dili

na manghilabot sa uban. **13** Ug kamo, mga igsoon, ayaw kamo kaluya sa pagbuhay sa maayo. **14** Kon adunay dili motuman sa among gisugo pinaagi niining sulat, timan-i ninyo siya ug ayaw kamo pakig-uban kaniya, aron masayran niya nga dili husto ang iyang gibuhay. **15** Apan ayaw ninyo siya isipa nga kaaway, hinuon pahimangnoi siya isip igsoon kang Cristo. **16** Ang Ginoo nga gahatag ug kalinaw mao gayod ang mohatag kanunay kaninyog kalinaw sa bisan unsa ninyong kahimtang. Ug hinaut nga ubanan niya kamong tanan. **17** Karon, ako si Pablo mao na mismo ang nagsulat niining panghinaut. Ingon niini ang akong pamaagi sa tanan kong mga sulat. **18** Hinaut nga ang grasya sa atong Ginoong Jesu-Cristo mag-uban kaninyo.

1 Timoteo

1 Gikan kang Pablo nga apostol ni Cristo Jesus sumala sa sugo sa Dios nga atong Manluluwas ug ni Cristo Jesus nga mao ang atong paglaom. **2** Nagsulat ako kaniyo, Timoteo, isip akong tinuod nga anak sa pagtuo. **3** Buot ko nga kon mahimo diha ka lang una sa Efeso. Dili ba mao man kini ang akong gihangyo kaniyo sa dihang nagpadulong ako ngadto sa Macedonia? Kay adunay mga tawo diha nga sayop ang gitudlo ug kinahanglan nga paundangon nimo sila. **4** Ingna sila nga dili sila mag-usik sa ilang panahon diha sa mga tinumo-tumong sugilanon sa mga katigulangan ug sa pagsubay kon kinsa ang ilang mga kagikan. Mao kini ang hinungdan kon nganong naglantugi ang mga tawo, ug dili kini makatabang sa paghibalo sa plano sa Dios. Kini masayran lang nato pinaagi sa pagtuo. **5** Ang katuyoan niining akong sugo kanila mao nga maghigugmaay sila. Ug kini mahimo lang nila kon limpyo ang ilang kasing-kasing ug konsensya ug tinuoray ang ilang pagtuo. **6** Ang uban diha kaninyo wala na mosunod niini ug nagsige na lang ug lantugi sa mga butang nga walay kapuslanan. **7** Buot sila nga mahimong magtutudlo sa Kasugoan ni Moises, apan wala gani sila masayod kon unsa ang ilang gipanulti o gipamugos nga tuhan. **8** Nasayod kita nga ang Kasugoan maayo kon husto ang paggamit niini. **9** Angay usab natong hinumdoman nga ang Kasugoan wala himoa alang sa mga matarong, kondili gihimo kini alang sa mga malapason, sa mga gahig ulo, sa mga walay kahadlok sa Dios, sa mga makasasala, sa mga dili diosnon o dili relihiyoso, sa mga mamumuno sa ilang amahan o inahan ug sa ilang isigka-tawo, **10** sa mga nakighilawas gawas sa kaminyoon, sa mga nakighilawas sa ilang kapareho nga lalaki o babaye, sa mga mamaligyag ulipon, sa mga bakakon, sa mga nanumpa ug bakak, ug ni bisan kinsa nga nagbatok sa matuod nga pagtulon-an **11** sumala sa Maayong Balita, ang Maayong Balita mahitungod sa mahimayaon ug takos nga dayegon nga Dios, nga gitugyan kanako aron itudlo ngadto sa mga tawo. **12** Nagpasalamat ako kang Cristo Jesus nga atong Ginoo nga naghatag kanako ug kabaskog aron makapangalagad kaniya, kay giila niya ako nga masaligan. Busa gipili niya ako nga moalagad kaniya, **13** bisan tuod nga kaniadto nagsulti ako ug

daotan batok kaniya. Gawas pa niana, gilutos ko ug gipakaulawan ang mga nagtuo kaniya. Apan gikaloy-an ako sa Dios, kay wala pa man ako motuo kaniadto, busa wala ako masayod kon unsa ang akong gibuhat. **14** Dako gayod ang grasya sa atong Ginoo kanako kay gihatagan niya ako sa pagtuo ug paghigugma, nga anaa kanatong mga anaa kang Cristo Jesus. **15** Kining akong isulti tinuod ug angay gayod nga dawaton ug tuohan sa tanan: si Cristo Jesus mianhi sa kalibotan aron pagluwas sa mga makasasala. Ug nasayod ako nga ako mao gayod ang labing makasasala sa tanan. **16** Apan gikaloy-an ako aron mapakita ni Cristo Jesus ang iyang pagkamapailubon, nga walay makasasala nga dili mapasaylo. Ang gibuhat ni Cristo kanako nagsilbi nga panig-ingnan ngadto sa ubang motuo kaniya ug modawat sa kinabuhi nga walay kataposan. (aiōnios g166) **17** Hinaut nga pasidunggan ug dayegon kanunay ang Hari nga walay kataposan ug walay kamatayon, ang dili makita ug bugtong nga Dios. Amen. (aiōn g165) **18** Timoteo, giisip ka nako nga akong anak, busa mao kini ang akong pahimangno kaniyo: Hinumdomi ang gipanulti sa mga propeta kaniadto mahitungod kaniyo, aron pinaagi niini makasukol ka sa mga masinupakon sa kamatuoran. **19** Ampingi ang imong pagtuo ug siguroha nga ang imong konsensya hinlo kanunay. Ang uban wala maminaw sa ilang konsensya, busa nawala ang ilang pagtuo **20** sama kang Himeneo ug kang Alejandro. Kini sila gitugyan ko na kang Satanas aron sila masayod nga dili maayo ang magsulti ug daotan batok sa Dios.

2 Busa labaw sa tanan, nanghangyo ako kaninyo nga i-ampo ninyo ang tanang mga tawo. Dad-a ninyo sa Dios ang inyong mga hangyo alang kanila uban ang pagpasalamat. **2** I-ampo ninyo ang mga hari ug ang tanan nga adunay taas nga katungdanan sa gobyerno aron nga mahimong hapsay ang atong pagpuyo ug gawasnon kita sa pagsunod sa Dios subay sa husto nga pamatasan. **3** Maayo kini nga buhaton ug malipay ang Dios nga atong Manluluwas. **4** Kay buot niya nga ang tanang mga tawo maluwas ug masayod sa kamatuoran. **5** Kay adunay usa lang ka Dios ug adunay usa lang ka tigpataliwala tali sa Dios ug sa mga tawo. Kini walay lain kondili ang tawo nga si Cristo Jesus, **6** nga mitugyan sa iyang kaugalingon aron sa pagtubos sa tanang mga tawo. Mao kini ang nagpamatud nga buot luwason sa Dios ang tanan, ug kini gipadayag niya sa panahon

nga iyang gitakda. 7 Busa gipadala niya ako isip apostol ug magtutudlo sa mga dili Judio aron iwali ang mahitungod sa pagtuo ug kamatuoran. Nagsulti ako kaninyo sa tinuod ug wala ako mamakak. 8 Buot ko nga ang mga lalaki mag-ampo nga adunay hinlo nga huna-huna sa ilang pagbayaw sa ilang mga kamot, nga wala gayoy kasuko o panaglalis. 9 Bahin sa mga babaye, buot ko nga magmaligdong sila. Magsul-ob sila ug bisti nga dili law-ay tan-awon, dili sobra sa ilang pagpangarte sa ilang buhok, o sa paggamit sa mga alahas nga bulawan o perlas, o sa pagsul-ob sa mahalaton nga mga bisti, 10 hinunua magbuhat sila ug maayo nga maoy angay sa mga babaye nga nagpaila nga sila nagtuo sa Dios. 11 Ang mga babaye magtuon diha sa hilom ug magmasinugtanon. 12 Dili ako motugot nga ang mga babaye motudlo o modumala sa mga lalaki. Kinahanglan maghilom lang sila. 13 Kay una nga gibuhat sa Dios si Adan ug sunod lang si Eba. 14 Ug dili si Adan ang nalimbongan ni Satanas, kondili ang babaye maoy nalimbongan ug nakalapas sa sugo sa Dios. 15 Apan ang mga babaye maluwas pinaagi sa pagpanganak, kon sila magpadayon sa pagtuo, sa paghigugma, sa pagkadiosnon, ug sa ilang maayo nga pamatasan.

3 Tinuod ang giingon nga kon adunay buot nga mahimong tigdumala sa mga tumutuo, maayo nga katungdanan ang iyang gitinguha. 2 Kinahanglan nga ang tigdumala sa mga tumutuo, lalaki nga ang kinabuhi walay ikasaway, usa lang ang iyang asawa, makapugong sa iyang kaugalingon, maayo motimbang-timbang, tinahod, maabi-abihon sa mga dumuduong, ug mahibalong motudlo. 3 Kinahanglan dili siya palahubog, dili mapasipalahon, ug dili palaaway, kondili maluloy-on. Kinahanglan dili siya hakog ug kuwarta. 4 Bahin sa iyang panimalay, kinahanglan maayo siya modumala, gitahod, ug gituman siya sa iyang mga anak. 5 Kay unsaon man niya pagdumala sa mga tumutuo sa Dios kon siya gani dili makahibalo modumala sa iyang kaugalingon nga panimalay? 6 Kinahanglan dili siya bag-ong tumutuo, kay basin unya ug magpasigarbo siya ug tungod niini silotan siya sama sa Yawa. 7 Kinahanglan usab nga tinahod siya bisan sa mga dili tumutuo aron dili siya maulawan ug mahulog sa laang sa Yawa. 8 Bahin sa mga diyakono sa iglesia, kinahanglan tinahod sila, masaligan ang ilang gipanulti, dili magpalabig inom ug bino, dili hakog, 9 ug gihuptan nila nga adunay

hinlo nga konsensya ang kamatuoran mahitungod sa pagtuo kang Cristo, nga wala isugilon sa Dios kaniadto. 10 Kinahanglan susihon una ang ilang batasan, ug kon walay ikasaway kanila, makaalagad na sila isip diyakono. 11 Ang ilang asawa kinahanglan tinahod usab, dili libakira, mahibalong mopugong sa ilang kaugalingon, ug masaligan sa tanang butang. 12 Kinahanglan usa lang ang ilang asawa, ug maayo usab sila modumala sa ilang mga anak ug sa ilang tibuok panimalay. 13 Ang mga diyakono sa iglesia nga maayo moalagad tahoron sa mga tawo ug makabaton sila ug dugang kaisog sa pagsulti mahitungod sa ilang pagtuo kang Cristo Jesus. 14 Nanghinaut ako nga moanha diha sa dili madugay aron makigkita kanimo. Apan gisulat ko gayod kini, 15 aron nga kon malangan ako, masayod ka na kon unsaon paggawi sa mga tumutuo isip pamilya sa Dios. Kita nga mga tumutuo mao ang iglesia sa buhi nga Dios, ang iyang gisaligan nga magbarog ug maglaban sa kamatuoran. 16 Dili ikalalis nga kahibulongan gayod ang mga kamatuoran sa atong pagtuo: Nagpadayag siya ingon nga tawo, gipamatud-an sa Espiritu Santo nga siya matarong, nakita siya sa mga anghel, giwali ngadto sa kanasoran, gituohan sa mga tawo, ug gibayaw ngadto sa langit.

4 Klaro ang giingon sa Espiritu nga sa kaulahiang mga adlaw ang uban mobiya sa ilang pagtuo sa Dios. Mamati sila sa mga pagtulon-an sa bakakon ug daotan nga mga espiritu. 2 Kini nga mga pagtulon-an gitudlo niadtong mga tawong nagpakaaaron-ingnon ug mga bakakon nga wala hasola sa ilang konsensya. 3 Gitudlo nila nga daotan ang pagminyo, ug adunay mga pagkaon pa sila nga ginadili. Apan kini nga mga pagkaon gibuhat sa Dios aron kaanon nga adunay pagpasalamat niadtong mga tawong nagtuo ug nakahibalo gayod sa kamatuoran. 4 Ang tanan nga gibuhat sa Dios maayo. Busa walay butang nga angay balibaran kon dawaton nga adunay pagpasalamat. 5 Kay gihinloan kini pinaagi sa pulong sa Dios ug sa pag-ampo. 6 Maayo ka nga alagad ni Cristo Jesus kon itudlo mo kini diha sa atong mga igsoon. Ug samtang nagtudlo ka kanila, mamatuto mo usab ang imong kaugalingon pinaagi sa mga kamatuoran mahitungod sa atong pagtuo, ug sa tinuod nga pagtulon-an nga imong gisunod. 7 Apan likayi ang mga pagtulon-an nga wala maggikan sa Dios kay kana binuhat-buhat lang sa mga tawo. Bansaya ang imong kaugalingon

sa diosnon nga pagkinabuhi. **8** Adunay kapuslanan ang pagpaugnat sa kusog, apan mas mahinungdanon gayod nga bansayon nato ang atong kaugalingon diha sa espirituhanon nga mga butang, tungod kay kon mao kini ang atong buhaton, magmapuslanon gayod ang atong kinabuhi karon ug sa umaabot. **9** Tinuod kini ug angay gayod nga paminawon ug tuohan sa tanan. **10** Mao kanay hinungdan nga manlimbasog gayod kita ug maningkamot, tungod kay naglaom kita sa buhi nga Dios nga mao ang Manluluwas sa tanang mga tawo, labi na gayod niadtong mga nagtuo. **11** Itudlo ug ipatuman kini. **12** Ayaw pasagdi nga tamayon ka tungod sa imong pagkabatan-on, hinuon paningkamoti nga mahimo kang panig-ingnan sa mga tumutuo: sa pagsulti, sa pamatasan, sa paghigugma, sa pagtuo, ug sa hinlo nga pagkinabuhi. **13** Samtang wala pa ako diha, gamita ang imong panahon sa pagbasa sa Kasulatan ngadto sa mga panagtigom sa katawhan, sa pagwali, ug sa pagpanudlo. **14** Ayaw pasagdi ang hiyas nga gihatag kanimo sa Espiritu Santo sumala sa panagna sa mga kadagkoan sa iglesia sa dihang gipandong nila ang ilang mga kamot kanimo. **15** Buhata kini kanunay aron makita sa tanan ang imong pag-uswag. **16** Pagmatngon sa imong kaugalingon nga kinabuhi ug sa imong gitudlo. Padayona ang pagbuhat niana aron maluwas ka ingon man ang naminaw kanimo.

5 Ayaw pasakiti ug sulti ang mga tigulang nga lalaki kondili dasiga sila nga sama rag imo silang amahan. Dasiga ang mga batan-on nga lalaki nga sama rag imo silang mga igsoon, **2** ug ang mga tigulang nga babaye nga sama rag imo silang inahan. Dasiga usab ang mga batan-on nga babaye nga sama rag imo silang mga igsoon aron nga wala gayoy daotan nga ikasulti ang mga tawo batok kanimo. **3** Tahora ug tabangi ang mga biyuda nga wala na gayoy gisaligan. **4** Apan kon ang balo adunay mga anak o mga apo, sila ang angay moatiman kaniya. Kay kon sila diosnon, ang una nila nga obligasyon mao ang pagbalos ug pag-atiman sa ilang mga katigulangan. Kay kini makahatag ug kalipay sa Dios. **5** Ang biyuda nga wala na gayoy gisaligan naglaom na lang sa Dios. Adlaw ug gabii nag-ampo siya ug nangayog tabang sa Dios. **6** Apan ang biyuda nga nagpatuyang sa kalibotanong nga kalipay patay na diha sa espirituhanon bisan buhi pa siya. **7** Ipatuman kining mga butanga sa mga tumutuo aron walay

ikasulti nga daotan batok kanila. **8** Si bisan kinsa nga tumutuo nga wala nag-atiman sa iyang mga paryente, labi na gayod sa iyang pamilya, nagpaila lang nga gipakawalay-bili niya ang iyang pagtuo sa Dios, ug mas daotan pa siya kaysa dili tumutuo. **9** Ang mga biyuda nga inyong tabangan mao kadtong nag-edad ug 60 pataas, wala siya manglaki, **10** giila nga maayo ang ilang mga binuhatan, maayo moatiman sa ilang mga anak, maabi-abihon sa mga dumuduong, maalagaron sa katawhan sa Dios, matinabangon sa mga anaa sa kalisod, ug kugihan mohimo sa tanan nga maayo. **11** Apan ayaw ninyo i-apil sa mga balo nga tabanganan ang mga balo nga batan-on pa. Kay kon moabot ang ilang gusto nga magminyo pag-usab, mapasagdan na nila ang pag-alagad kang Cristo. **12** Busa silotan sila tungod kay ipakawalay-bili nila ang ilang gisaad, **13** Gawas niana, magtinapolan na lang unya kining mga balo nga batan-on ug magsige na lang ug panumbalay. Ang daotan pa gayod, magtabi-tabu ug manghilabot sila sa uban, ug mangistorya sa mga butang nga dili angay i-estorya. **14** Busa kon sa ako lang, kon mao man lang kini ang mahitabo, maayo pa nga kining mga batan-on nga balo magminyo na lang pag-usab ug manganak, ug mag-atiman sa ilang pamilya, aron nga walay ikasaway ang mga tawo nga nagbatok kanato. **15** Nakaingon ako niini tungod kay ang uban nga mga balo mibiya na gani ug si Satanas na ang ilang gisunod. **16** Kon adunay babayeng tumutuo nga adunay paryente nga mga balo, siya na lang ang angay nga moatiman kanila aron dili na mabug-atan ang iglesia sa pagsuporta kanila, ug maatiman pa sa iglesia ang ubang mga balo nga wala na gayoy kapaingnan. **17** Bahin sa mga kadagkoan sa mga tumutuo nga maayong modumala, kinahanglan respetuhon ug hatagan sa hustong sweldo, labi na gayod kon naghago sila sa pagwali ug pagtudlo. **18** Kay nag-ingon ang Kasulatan, "Ayaw busali ang baka samtang gipagiok kini." Ug nag-ingon pa gayod, "Ang nagtrabaho angay gayod nga suholan." **19** Ayaw tagda ang mga sumbong batok sa mga kadagkoan, gawas kon adunay duha o tulo ka testigo nga makapamatuod niini. **20** Apan badlonga sa atubangan sa mga tumutuo ang nagpakasala aron mahadlok ang uban sa pagpakasala. **21** Atubangan sa Dios ug ni Cristo Jesus ug sa iyang mga piniling anghel giawhag ka nako sa pagtuman gayod niini nga mga sugo nga walay gidapigan. Kinahanglan gayod nga sa tanan mong ginahimo, patas ang

imong pagtagad sa tanan. **22** Ayaw pagdali-dali ug pagpandong sa imong kamot kang bisan kinsa aron ihatag ang katungdanan sa pagdumala sa mga tumutuo, kondili pagbantay nga dili ka madala sa mga sala sa uban. Pagmatngon nga walay ikasaway kanimo mahitungod niini. **23** Tungod kay kanunay ka lang magsakit, gawas sa tubig, inom usab ug diyutay nga bino alang sa imong tiyan. **24** Adunay mga tawo nga ang ilang mga sala nasayran nang daan bisan wala pa sila mahukmi. Apan ang mga sala sa uban sa kaulahian na masayran. **25** Sama usab sa maayo natong binuhatan. Aduna kitay mga binuhatan nga maayo nga masayran dayon, ug adunay dili masayran dayon apan sa kaulahian masayran ra gayod.

6 Bahin sa mga tumutuo nga ulipon, angay silang motahod sa ilang mga agalon, aron nga walay mopasipala sa Dios ug sa atong mga pagtulon-an. **2** Ug kon ang ilang mga agalon tumutuo usab ug managsoon na sila diha kang Cristo, angay gihapon silang motahod kanila. Angay pa gani nga moalagad silag maayo kay ang makapahimulos sa ilang kahago mga tumutuo usab nga gihigugma sa Dios. Itudlo kini kanila ug ingna sila nga tumanon gayod nila kini. **3** Kon adunay magtudlo ug lahi nga pagtulon-an ug wala magsubay sa hustong mga pagtulon-an nga gikan sa atong Ginoong Jesu-Cristo, ingon man sa mga pagtulon-an mahitungod sa pagsunod sa Dios, **4** kana nga tawo hambogiro apan walay nahibaloan. Gusto lang niya nga makiglantugi sa walay kapuslanang mga butang. Ug mao kini ang sinugdanan sa kasina, panag-away, pag-inisultohay, pagdudahay, **5** ug walay undang nga kagubot. Mao kana ang batasan sa mga tawo nga walay hustong panghuna-huna ug dili na makahibalo kon unsa ang kamatuoran. Naghuna-huna sila nga maadunahan sila pinaagi sa ilang pagkadiosnon. **6** Hinuon, kon ang tawo diosnon ug kontento sa iyang kahimtang, labaw pa siya sa adunahan. **7** Ang tinuod, sa pagkatawo nato dinhi sa kalibotan wala kitay gidala, ug kon mamatay kita, wala usab kitay madala gikan sa kalibotan. **8** Busa, kon adunay pagkaon kita ug adunay bisti, makontento na kita. **9** Apan ang mga tawo nga gustong maadunahan mapukan sa mga pagsulay. Malit-ag sila sa mga walay pulos ug daotan nga mga tinguha nga mao ang makapadaot ug makadala kanila ngadto sa kalaglagaan. **10** Kay kon palabihon nato ang kuwarta, maggikan niini ang tanang matang

sa kadaotan. Ang uban nga mga tawo, sa sobra nga tinguha sa kuwarta, nahimulag na sa pagtuo ug napuno sa kaguol ang ilang kasing-kasing. **11** Apan ikaw, isip alagad sa Dios, likayi kanang mga butanga. Paningkamoti ang pagkinabuhi nga matarong ug diosnon. Tun-i ang husto nga pagtuo ug paghigugma. Magmainantuson ka ug magmalumo ngadto sa imong isigka-tawo. **12** Sama sa lumba, buhata gayod ang imong mahimo tungod ug alang sa imong pagtuo sa Dios. Niana madawat mo ang kinabuhi nga walay kataposan, kay nianang kinabuhia gitawag ka sa Dios sa dihang gisugilon mo atubangan sa daghang mga tawo nga ikaw nagtuo na kang Cristo. (aiōnios g166) **13** Sa atubangan sa Dios nga naghatag sa kinabuhi sa tanan, ug sa atubangan ni Cristo Jesus nga nagsugilon sa kamatuoran ngadto kang Poncio Pilato, ania ang akong pahimangno kanimo: **14** tumana ang gibilin kanimo nga sugo ug siguroha nga husto gayod ang imong pagtuman, nga walay ikasaway kanimo hangtod moabot ang atong Ginoong Jesu-Cristo. **15** Kon moabot na ang gitakdang panahon, ang Dios nga makagagahom ug bulahan mao ang mopadayag kaniya. Ang Dios mao ang Hari nga labaw sa tanang mga hari ug Ginoo nga labaw sa tanang mga ginoo. **16** Kaniya lang ang kinabuhi nga walay kamatayon. Didto siya nagpuoy sa masulaw nga kasanag nga dili maduolan. Wala gayoy tawo nga nakakita kaniya ug wala gayoy makakita. Dayegon ta ang Dios nga makagagahom sa walay kataposan. Amen! (aiōnios g166) **17** Bahin sa mga adunahan dinhi sa kalibotan, ingna sila nga dili sila magpasigarbo o magsalig sa ilang bahandi nga daling mahanaw. Kinahanglan nga ibutang nila ang ilang pagsalig ngadto sa Dios nga maoy naghatag kanato sa tanan aron magmalipayon kita. (aiōn g165) **18** Tudloi sila sa paghimo ug maayo aron maadunahan sila sa maayo nga mga buhat. Tudloi usab sila nga magmatinabangon ug andam sa pagpaambit sa ilang mga kabtangan. **19** Kon mao kini ang ilang buhaton, nagtigom sila ug bahandi didto sa langit nga dili gayod mawala, ug madawat nila ang tinuod gayod nga kinabuhi. **20** Timoteo, ampingi ang mga pagtulon-an nga gitugyan kanimo sa Dios. Likayi ang mga pagtulon-an nga walay pulos ug wala maggikan sa Dios, bisan ang mga panaglalalis mahitungod sa giingon sa uban nga kaalam apan dili tinuod. **21** Apan tungod sa ilang giingon nga “kaalam,” ang ubang mga tawo nahisalaag sila gikan sa husto

nga pagtuo. Hinaut nga ang grasya sa Dios maanaa kaninyong tanan.

2 Timoteo

1 Gikan kang Pablo nga nahimong apostol ni Cristo Jesus sumala sa kabubut-on sa Dios. Gipadala niya ako aron ibalita ang mahitungod sa kinabuhi nga iyang gisaad nga madawat sa mga anaa kang Cristo Jesus. **2** Nangumusta ako kanimo, Timoteo, isip akong hinigugmang anak sa pagtuo. **3** Nagpasalamat ako sa Dios nga gialagaran sa atong mga katigulangan ug mao usab ang akong gialagaran nga adunay limpyo nga konsensya. Nagpasalamat ako kaniya sa akong paghinumdom kanimo kanunay diha sa akong pag-ampo adlaw ug gabii. **4** Kon mahinumdoman ko ang imong paghilak sa akong paggikan, mingawon ako kanimo. Gusto ko nga magkita kita pag-usab aron malipay ako pag-ayo. **5** Dili ko malimtan ang imong matitud-anon nga pagtuo, sama sa pagtuo sa imong apohan nga si Loida ug sa imong inahan nga si Eunice nga unang nagtuo kay kanimo, ug nasiguro ko nga anaa usab kanimo ang maong pagtuo. **6** Mao kana nga gusto ka nako nga pahinumdoman nga magmakugihon ka sa paggamit sa hiyas nga gihatag sa Dios kanimo sa dihang gipandong ko sa imong ulo ang akong mga kamot. **7** Kay ang Dios wala maghatag kanato sa iyang Espiritu aron maulaw kita sa pag-atubang sa mga tawo, kondili aron sa paglig-on kanato ug pagtabang nga mahigugma kita sa uban ug makapugong sa atong kaugalingon. **8** Busa ayawg kaulaw sa pagsugilon sa uban mahitungod sa atong Ginoo. Ug ayaw usab ikaulaw nga napriso ako dinhi tungod sa pagpamatuod ko mahitungod kaniya. Hinuon pakig-ambit sa mga pag-antos tungod sa Maayong Balita pinaagi sa tabang sa gahom sa Dios. **9** Gitawag niya kita ug giluwat aron mahimong iya. Wala niya kini buhata kay maayo ang atong mga binuhatan, kondili tungod sa iyang kaugalingon nga katuyoan ug grasya. Sa wala pa ang kalibotan, gihatag na niya kini nga grasya kanato pinaagi kang Cristo Jesus. **(aiōnios g166)** **10** Apan karon lang kini gipadayag kanato sa pag-abot ni Cristo Jesus nga atong Manluluwas. Giwala niya ang gahom sa kamatayon ug gipadayag kanato pinaagi sa Maayong Balita nga makaangkon kita sa kinabuhi nga walay kataposan. **11** Ug gihimo ako sa Dios nga apostol ug magtutudlo aron magsangyaw niining Maayong Balita. **12** Mao kini ang hinungdan nga nag-antos ako karon. Apan wala ko ikaulaw kining nahitabo kanako tungod

kay nailhan ko si Cristo nga akong ginasaligan, ug nasiguro ko gayod nga makahimo siya sa pagbantay sa iyang gitugyan kanako hangtod sa adlaw nga siya mobalik. **13** Ang husto nga pagtulon-an nga imong natun-an gikan kanako mao ang imong angayng itudlo, nga adunay pagtuo ug adunay paghigugma, tungod kay mao kini ang angay natong buhaton ingon nga mga anaa na kang Cristo Jesus. **14** Pinaagi sa tabang sa Espiritu Santo nga nagpuyo kanato, ampingi ang maayo nga pagtulon-an nga gitugyan diha kanimo. **15** Nasayod ka nga halos tanang mga tumutuo sa probinsya sa Asia misalikway kanako, lakip si Figelo ug si Hermogenes. **16** Apan hinaut nga kaloy-an gayod sa Ginoo si Onesiforo ug ang iyang pamilya, kay kanunay niya akong gipalig-on. Wala niya ako ikaulaw bisan napriso ako. **17** Gani sa pag-abot niya sa Roma, gipangita dayon niya ako hangtod nga iya akong nakit-an. **18** Ug nasayod ka usab kon unsa ang iyang pagtabang kanako sa dihang didto pa ako sa Efeso. Hinaut nga kaloy-an siya sa Ginoo kon moabot na ang adlaw sa paghukom.

2 Ikaw Timoteo, nga giisip ko nga akong anak, pagpakalig-on pinaagi sa grasya sa Dios. Kini nga tabang madawat mo tungod kay ikaw anaa na kang Cristo Jesus. **2** Ang pagtulon-an nga nadunggan mo nga akong gitudlo sa kadaghanan itudlo usab sa mga tawo nga masaligan, nga makatudlo usab sa uban. **3** Pakig-ambit sa mga pag-antos isip maayo nga sundalo ni Cristo Jesus. **4** Ug kinahanglan nga mahisama ka sa sundalo nga anaa sa serbisyo; wala kini laing gibuhat, gawas sa pagtuman sa mga sugo sa iyang opisyal. **5** Kinahanglan mahisama ka usab sa magdudula; dili siya makadawat sa premyo kon dili siya magsunod sa mga balaod sa dula. **6** Kon kugihan ka, makadawat ka ug ganti gikan sa Ginoo. Sama sa mag-uuma nga naghago, dili ba siya man ang unang makapulos sa iyang abot? **7** Huna-huna ug maayo kining akong mga giingon. Ang Ginoo motabang kanimo aron masabtan mo kining tanan. **8** Hinumdomi ang Maayong Balita nga akong gitudlo mahitungod kang Jesu-Cristo nga nabanhaw, nga kaliwat ni David. **9** Tungod sa akong pagwali sa Maayong Balita nag-antos ako ug kinadenahan pa ako sama sa kriminal sa prisohan. Apan ang pulong sa Dios dili makadenahan. **10** Busa giantos ko ang tanan alang sa mga pinili sa Dios, aron maluwas usab sila pinaagi kang Cristo Jesus ug makaangkon sa maayo ug

walay kataposan nga himaya. (aiōnios g166) 11 Tinuod gayod ang giingon nga: “Kon namatay kita uban ni Cristo, sigurado gayod nga mabuhi usab kita uban kaniya. 12 Kon magpadayon kita sa pag-antos sa mga kalisod, sigurado gayod nga maghari usab kita uban kaniya; apan kon ilimod nato siya, ilimod usab niya kita. 13 Kon dili kita matinumanon, siya matinumanon sa gihapon, kay dili mahimo nga dili siya matinud-anon sa iyang gisulti.” 14 Sa atubangan sa Dios, pahinumdomi ang imong mga katawhan mahitungod niini, ug pahimangnoi usab sila nga likayan nila ang walay kapuslanan nga mga panaglalalis. Wala silay makuha niana, madaot lang hinuon ang pagtuo sa mga naminaw. 15 Buhata ang kutob sa imong mahimo aron malipay ang Dios kanimo, sama sa nangalagad nga walay angay ikaulaw sa iyang mga gibuhat. Itudlo sa husto nga pamaagi ang pulong sa Dios nga mao ang kamatuoran. 16 Likayi ang mga pagtulon-an nga walay pulos ug dili iya sa Dios, kay kana magpahilayo lang sa mga tawo gikan sa Dios. 17 Kana nga mga pagtulon-an sama sa sakit nga kanser nga molamay ug modaot sa tibuok nga lawas. Kauban sa mga tawo nga nagtudlo niana mao si Himeneo ug si Fileto. 18 Mibiya sila sa kamatuoran. Nag-ingon sila nga ang atong pagkabanhaw nahitabo na ug wala nay umaabot pa. Busa gilibog nila ang pagtuo sa uban. 19 Apan bisan pa niana, lig-on gihapon ang patukoranan nga gipahimutang sa Dios, tungod kay adunay nasulat nga nag-ingon, “Nailhan sa Ginoo ang iyang katawhan.” Ug “Ang matag-usa nga nag-ingon nga siya iya sa Ginoo angay gayod nga mobiya sa bisan unsa nga daotan.” 20 Sa mga dagko nga balay adunay nagkalain-lain nga mga gamit. Adunay mga hinimo gikan sa bulawan, plata, kahoy, ug yuta. Ang mga gamit nga hinimo gikan sa bulawan ug plata gamiton diha sa mga pinasahi nga okasyon, apan ang mga gamit nga hinimo gikan sa kahoy ug yuta alang lang sa inadlaw-adlaw nga paggamit. 21 Si bisan kinsa nga maglikay sa mga daotang binuhatan maisip nga mga gamit nga mahalon nga gilain aron gamiton ug mapuslan sa Ginoo, ug mahimo niyang gamiton sa paghimo ug maayo sa bisan unsa nga oras. 22 Busa likayi gayod ang mga daotan nga tinguha sa pagkabatan-on. Tinguhaa nga mahimo kang matarong, masaligan, mahigugmaon, ug maayo ang imong relasyon ngadto sa uban, kauban sa mga tawo nga nagdangop sa Ginoo uban sa hinlo nga kasing-kasing. 23 Likayi ang

walay pulos ug binuang nga mga panaglalalis tungod kay nasayod ka nga ang sangpotan niana mao ang panag-away. 24 Dili angay nga mangaway ang alagad sa Ginoo, kondili kinahanglan magmaaghop siya sa tanan, mahibalong motudlo, ug dili madinumtanon. 25 Kinahanglan nga malumo siya sa iyang pagtudlo niadtong mga nagbatok kaniya, kay basin na lang sa ingon niana nga pamaagi hatagan sila sa Dios ug kahigayonan nga maghinulsol aron masayran nila ang kamatuoran. 26 Ug mahayagan ang ilang mga huna-huna ug makaikyas sila sa laang sa Yawa nga mibihag kanila aron sila mosunod sa iyang gusto.

3 Timan-i kini: lisod gayod ang kataposang mga adlaw. 2 Kay ang mga tawo mahimong mapalabilabihon, mahigugmaon sa kuwarta, hambogiro, mapahitas-on, magsulti ug daotan batok sa ilang isigka-tawo ug sa Dios, dili motuman sa ilang mga ginikanan, dili mapasalamaton, ug dili diosnon. 3 Gawas pa niana wala silay kaluoy sa ilang isigka-tawo; dili sila makighusay sa ilang kaaway; daoton nila ang dungog sa uban; dili sila makapugong sa ilang kaugalingon, mabangis, ug supak sa bisan unsa nga maayo. 4 Mabudhion sila, mapasagaron, ug mapasigarbohon. Palabihon pa nila ang mga kalibotanong kalipay kaysa sa paghigugma sa Dios. 5 Magpakaaron-ingnon sila nga diosnon apan isalikway nila ang gahom sa Dios. Likayi ang mga tawo nga sama kanila. 6 Ang uban kanila mangita ug pamaagi nga makasulod sa mga balay aron linglahon ang mga babaye nga huyang ug baroganan nga naglunang na sa pagpakasala ug ulipon sa nagkalain-lain nga kailibgon nga daotan. 7 Kini nga mga babaye kanunayng nagtuon apan dili sila makasabot sa kamatuoran. 8 Ang mga lalaki nga nagtudlo kanila sa sayop nga pagtulon-an nagbatok sa kamatuoran sama sa pagbatok ni Janes ug ni Jambres kang Moises kaniadto. Nadaot ang ilang panghuna-huna, ug ang ilang giingon nga pagtuo walay pulos. 9 Apan dili sila makapadayon nianang ilang gibuhat tungod kay makita man sa tanan ang ilang kabuang, pareho sa nahitabo kang Janes ug Jambres. 10 Apan ikaw Timoteo, nahibaloan mo ang akong mga pagtulon-an, ang akong pamatasan, ug ang akong tumong sa kinabuhì. Naobserbahan mo usab ang akong pagtuo sa Dios, ang akong pagpailob ug paghigugma, ug kon giunsa ko pag-antos ang mga kalisdanan. 11 Nasayran mo ang akong mga pag-antos sa dihang

didto ako sa Antioquia, sa Iconio, ug sa Listra, ug kon giunsa ko pag-antos ang mga paglutos. Apan giluwat ako sa Ginoo gikan niadtong tanan. **12** Ang tinuod, ang tanan nga gustong magkinabuhi nga diosnon isip sumusunod ni Cristo Jesus makasinati gayod sa mga paglutos. **13** Apan ang mga tawong daotan ug tigpakaaron-ingnon mosamot pa gayod kadaotan. Manlingla sila ug linglahon usab sila. **14** Apan ikaw padayon gayod sa mga kamatuoran nga imong natunan ug gituohan, tungod kay nailhan mo man kon kinsa ang mga nagtudlo niini kanimo. **15** Sukad sa imong pagkabata nasayran mo na nga ang Balaan nga Kasulatan maoy makahatag kanimo ug kaalam aron maangkon ang kaluwasan pinaagi sa pagtuo kang Cristo Jesus. **16** Ang tibuok nga Kasulatan gisulat pinaagi sa gahom sa Dios, ug mapuslanon kini sa pagtudlo sa kamatuoran, sa pagbadlong, sa pagtul-id sa sayop, ug sa pagtudlo sa matarong nga pagkinabuhi, **17** aron nga ang tawo nga nag-alagad sa Dios maandam sa pagbuhat sa tanang maayong buhat.

4 Busa sa atubangan sa Dios ug ni Cristo Jesus nga mobalik ug mohari, ug mohukom sa tanan, buhi man o patay, awhagon ka nako **2** nga iwali mo ang pulong sa Dios. Pagmakugihon sa pagsugilon niini ngadto sa mga tawo sa bisan unsa nga sitwasyon. Kumbinsiha ug badlonga ang mga tawo, ug lig-ona ang ilang pagtuo pinaagi sa pagtudlo nga adunay pagpailob. **3** Kay moabot ang panahon nga ang mga tawo dili na maminaw sa tinuod nga mga pagtulonan, kondili ang ilang gusto mao lang gayod ang ilang sundon. Mangita silag mga magtutudlo nga maghisgot lang sa mga gusto nilang madunggan. **4** Dili na sila maminaw sa kamatuoran, kondili sa mga pagtulon-an nga tinumotumo lang. **5** Apan ikaw, bantayi ang imong kaugalingon kanunay. Kon moabot ang kalisod, agwantaha lang. Tumana ang imong katungdanan isip magwawali sa Maayong Balita, ug buhata ang tanan nga gipabuhay sa Dios kanimo. **6** Bahin kanako, miabot na ang panahon nga ang akong kinabuhi ihalad na, tungod kay hapit na ako mobiya niini nga kalibotan. **7** Gibuhay ko kutob sa akong mahimo ang pagpakiglumba ug nahuman ko na kini. Giampingan ko ang akong pagtuo. **8** Ug karon, adunay gitagana ang Dios kanako nga ganti sa pagkamatarong nga iyang ihatag kanako sa adlaw nga siya maghukom sa tanan, ug ang iyang paghukom

matarong. Dili lang ako ang gitagan-an niana nga ganti kondili ang tanan usab nga nagpaabot sa iyang pagbalik. **9** Paningkamoti gayod nga sa labing madali makaanhi ka dinhi kanako, **10** kay si Demas atua na sa Tesalonica. Gibiyaan niya ako kay nawili siya sa mga butang dinhi sa kalibotan. Si Cresente wala na dinhi karon kay miadto sa Galacia, ug si Tito usab miadto sa Dalmacia. (aiōn g165) **11** Si Lucas na lang ang akong kauban dinhi. Busa sa pag-anhi nimo dad-a si Marcos tungod kay dako gayod ang iyang ikatabang sa akong buluhaton. **12** Bahin kang Tiquico, gipaadto ko siya sa Efeso. **13** Kon moanhi ka na dinhi, dad-a usab ang akong bisti alang sa tingtugnaw nga akong gibilin kang Carpo didto sa Troas. Dad-a usab ang akong mga libro, labi na gayod ang akong mga papeles. **14** Labihan kadaotan ang mga gibuhay kanako ni Alejandro nga platero. Ang Ginoo na lang ang mobalos sa iyang mga gibuhay. **15** Magbantay ka kaniya tungod kay supak gayod siya sa atong gitudlo. **16** Sa una kong pag-atubang sa hukmanan aron pagpanalipod sa akong kaugalingon wala gayoy mitabang kanako. Gipasagdan ako nilang tanan. Hinaut nga pasayloon sila sa Dios. **17** Apan bisan pa ug mao kadto ang nahitabo wala gayod ako pasagdi sa Ginoo. Gihatagan pa hinuon niya ako ug kusog aron isugilon ko ang tanan mahitungod sa Maayong Balita ngadto sa mga dili Judio. Mao nga naluwas ako sa kamatayan. **18** Ug nasayran ko nga luwason pa gayod ako sa Ginoo gikan sa tanan nga kadaotan, ug dili ako maunsa hangtod sa panahon nga dad-on niya ako sa iyang gingharian sa langit. Dalaygon siya sa walay kataposan. Amen! (aiōn g165) **19** Ipangumusta na lang ako kang Priscila ug kang Aquila, ug sa pamilya ni Onesiforo. **20** Si Erasto nagpabilin sa Corinto, ug si Trofimo gibilin ko didto sa Mileto kay nagsakit man siya. **21** Tinguhaa gayod nga makaabot ka dinhi sa dili pa ang tingtugnaw. Nangumusta kanimo si Eubulo, Pudente, Lino, Claudia, ug ang tanan natong mga igsoon dinhi. **22** Hinaut nga ubanan ka kanunay sa Ginoo. Ug hinaut nga ang iyang grasya maanaa kaninyo.

Tito

1 Gikan kang Pablo nga alagad sa Dios ug apostol ni Jesu-Cristo nga gipadala aron lig-onon ang pagtuo sa mga pinili sa Dios ug tudloan sila sa pagsabot sa kamatuoran mahitungod sa pagkinabuhing Diosnon. **2** Kini nga kamatuoran ang naghatag kanato ug paglaom nga kita adunay kinabuhi nga walay kataposan. Sa wala pa ang kalibotan, nagsaad na ang Dios nga hatagan niya kita ug kinabuhi nga walay kataposan, ug ang Dios dili gayod mamakak. (aiōnios g166) **3** Karon mao na ang panahon nga iyang gitakda aron isaysay ang mahitungod niini nga kinabuhi. Ug ako ang gitugyanan sa Dios nga atong Manluluwas sa pagsugilon niini ngadto sa mga tawo. **4** Hinigugma kong Tito nga giisip kong akong anak sa pagtuo nga atong gibatonan. **5** Gibilin ka nako sa Creta aron padayonan mo ang atong buluhaton nga wala pa mahuman ug aron makapili ka ug mga tigdumala alang sa mga tumutuo sa matag lungsod. **6** Ayaw kalimti ang akong gipanugon kaniyo nga ang angay mong pilion mao ang mga tawo nga walay ikasaway, usa lang ang ilang asawa, ug kinahanglan nga ang ilang mga kabataan mga tumutuo usab ug dili kapasanginlan nga nagpatuyang lang sa ilang kinabuhi. **7** Ang tigdumala sa mga tumutuo mao ang gitugyanan sa buluhaton sa Dios, busa kinahanglan gayod nga walay ikasaway, dili garboso, dili daling masuko, dili palahubog, dili palaaway, ug dili hakog ug kuwarta. **8** Kinahanglan maabi-abihon siya sa mga bisita, mobuhat ug maayo, makatimbang-timbang kon unsa ang maayo o dili, matarong, diosnon, ug makapugong sa iyang kaugalingon. **9** Kinahanglan nga kuptan niya pag-ayo ang matuod nga pagtulon-an aron makadasig siya sa uban pinaagi niini ug makabadlong siya sa mga nagsupak niini. **10** Kay daghan ang dili motuo sa matuod nga mga pagtulon-an, labi na gayod kadtong mga tawo nga gikan sa relihiyon sa mga Judio. Gilimbongan nila ang uban pinaagi sa mga pagtulon-an nga walay kapuslanan. **11** Kinahanglan gayod nga santaon sila sa ilang gibuhay, kay gisamok nila ang mga panimalay pinaagi sa ilang mga pagtulon-an nga dili angayng itudlo, ug ang ilang katuyoan makauulaw tungod kay nanapi lamang sila. **12** Usa sa ilang mga propeta nga taga-Creta mismo ang nag-ingon, “Ang mga taga-Creta mga bakakon ug mga daotan sama sa mabangis nga

mga mananap, mga tapolan ug gusto lang mokaon.”

13 Tinuod gayod ang iyang giingon, busa angay nga badlongon mo sila sa walay lipod-lipod aron malig-on ang ilang pagtuo, **14** ug aron dili na sila motagad sa mga tinumotumo nga pagtulon-an sa mga Judio ug sa mga sugo nga binuhat lang sa mga tawo nga nagsalikway sa kamatuoran. **15** Alang sa mga tawong limpyo ug huna-huna, ang tanang butang limpyo, apan alang sa mga tawong hugaw ug huna-huna ug walay pagtuo sa Dios, ang tanan hugaw, tungod kay hugaw man ang ilang konsensya ug huna-huna. **16** Nag-ingon sila nga nakaila sila sa Dios, apan dili kini makita diha sa ilang binuhatan. Talamayon sila! Masupilon! Dili sila makahimo ug bisan unsa nga maayo.

2 Apan ikaw Tito, kinahanglan nga magtudlo ka sumala sa husto nga pagtulon-an. **2** Tudloi ang hamtong nga mga lalaki sa pagpugong sa ilang kaugalingon. Kinahanglan nga mahimo silang talahuron, makatimbang-timbang sila kon unsa ang maayo o dili, lig-on ang ilang pagtuo, mahigugmaon sa ilang isigka-tawo, ug mainantuson sa tanan nga higayon. **3** Ug tudloi usab ang hamtong nga mga babaye nga kinahanglan nga maayo ang ilang paggawi isip mga tumutuo sa Dios. Kinahanglan nga dili sila mga libakira o palainom. Kinahanglan nga itudlo nila ang maayo, **4** aron makatuon ang mga batan-on nga mga babaye kon unsaon nila paghigugma ang ilang mga bana ug mga kabataan, **5** ug kon unsaon nila pagtimbang-timbang kon unsa ang maayo o dili, ug aron sila makatuon sa pagkinabuhi nga putli, sa pag-atiman sa panimalay, sa pagbinuotan, ug sa pagpasakop sa ilang bana, aron nga walay makasulti ug daotan batok sa pulong sa Dios nga atong gitudlo. **6** Dasiga usab ang mga batan-on nga mga lalaki nga magtimbang-timbang kon unsa ang maayo o dili. **7** Kinahanglan nga mahimo ka nilang panig-ingnan sa pagbuhat ug maayo. Pagmatinud-anon ka ug pagseryoso sa imong pagtudlo. **8** Siguroha nga ang imong gipanulti husto ug dili masaway, aron ang mga tawo nga nakigbatok kanato maulawan, ug wala silay ikasulti nga daotan mahitungod kanato. **9** Tudloi usab ang mga ulipon nga kinahanglang magmatinumanon sila kanunay aron malipay ang ilang mga agalon. Dili sila magsupak-supak o magtubag-tubag. **10** Ingna usab sila nga dili mangawat sa butang sa ilang agalon, hinuon magpakita nga sila maayo ug

kasaligan, aron nga pinaagi sa tanan nilang mga gibuhat moingon ang mga tawo nga maayo gayod ang atong mga pagtulon-an mahitungod sa Dios nga atong Manluluwas. **11** Kay gipakita na sa Dios sa tanang matang sa katawhan ang iyang grasya nga naghatag ug kaluwasan. **12** Ug kini nga grasya nagtudlo kanato nga kinahanglang isalikway na nato ang pagkinabuhi nga dili diosnon ug ang mga kalibotanong pang-ibog. Kinahanglang magkinabuhi kita dinhi niining kalibotan nga mahibalo motimbang-timbang kon unsa ang maayo o dili. Ug kinahanglang nga matarong ug diosnon ang atong binuhatan (*aiōn g165*). **13** samtang naghulat kita sa malipayon nga adlaw nga atong gilaoman nga mao ang mahimayaon nga pagbalik ni Jesu-Cristo nga atong Manluluwas ug makagagahom nga Dios. **14** Gitugyan niya ang iyang kaugalingon aron maluwas kita gikan sa tanan natong mga sala, ug aron mahimo kitang iyang katawhan, nga hinlo ug madasigon gayod sa pagbuhat ug maayo. **15** Itudlo kini nga mga butang kanila, ug gamita ang imong katungod samtang gidasig mo ug ginabadlong ang mga nagpaminaw kanimo. Ayaw buhata ang bisan unsa nga mahimong hinungdan nga tamayon ka sa uban.

3 Pahinumdami ang mga tumutuo nga magpasakop sila ug motuman sa gobyerno ug sa mga opisyal. Kinahanglang nga andam sila kanunay sa pagbuhat sa bisan unsa nga maayo. **2** Ingna usab sila nga dili mangaway o mosulti ug daotan batok kang bisan kinsa, hinuon magbinuotan sila ug magmalumo kanunay sa tanang mga tawo. **3** Kay kaniadto, wala man kita masayod sa kamatuoran mahitungod sa Dios ug dili kita matinumanon. Gipahisalaag kita ug nahimong ulipon sa mga kaalibgon ug tanang matang sa kahilayan. Naghari kanato ang daotan nga mga tinguha ug kasina. Gidumtan kita sa uban ug kita usab nagdumot kanila. **4** Apan miabot ang panahon nga gipakita sa Dios nga atong Manluluwas ang iyang kaayo ug gugma kanato. **5** Giluwas niya kita dili tungod sa atong maayong binuhatan, kondili tungod sa iyang kaluoy kanato. Ug gibuhat niya kini pinaagi sa Espiritu Santo nga naghugas sa atong mga sala ug naghatag ug bag-o nga kinabuhi. **6** Madagayaong gihatag kanato sa Dios ang Espiritu Santo pinaagi kang Jesu-Cristo nga atong Manluluwas, **7** aron pinaagi sa iyang grasya nga nagpakamatarong kanato, maangkon nato ang kinabuhi nga walay kataposan nga mao ang

atong gilaoman. (*aiōnios g166*) **8** Kini nga mga pagtulon-an tinuod gayod. Buot ko nga itudlo mo gayod kining mga butanga aron nga ang mga motuo sa Dios magtinguha gayod sa pagbuhat ug maayo. Maayo gayod kini ug mapuslanon alang sa mga tawo. **9** Apan likayi ang walay kapuslanan nga mga panaglalis, ang pagsubay kon kinsa ang inyong mga kagikan, ang mga paglantugi ug panag-away mahitungod sa Kasugoan. Kini nga mga butang walay kapuslanan kay wala gayod kamoy makuha niini. **10** Kon adunay usa kaninyo nga maoy mahimong hinungdan sa pagkabahin-bahin, angay mo siyang pahimangnoan. Apan human sa ikaduha nga pahimangno, kon dili pa gayod siya maminaw, isalikway ninyo siya. **11** Kay nasayod ka nga kanang tawhana daotan, tungod kay ang iyang mga sala mao ang maghukom kaniya. **12** Inig padala ko diha kanimo kang Artemas o kaha kang Tiquico, adto dayon sa Nicapolis ug pakigkita kanako, kay nakahukom ako nga didto lang una magpabilin sa panahon sa tingtugnaw. **13** Tabangi gayod ang abogado nga si Zenas ug si Apolos aron makagikan na sila. Siguroha nga dili sila kulangan sa ilang mga kinahanglangon. **14** Tudloi ang atong mga igsoon diha nga maninguha sa pagtrabaho ug tarong aron dili sila kulangan sa ilang mga kinahanglangon. Niini nga pamaagi dili sila magkinabuhi nga walay kapuslanan. **15** Nangumusta kanimo ang akong mga kauban dinhi. Ipaabot usab ang among mga pagpangumusta sa atong kauban sa pagtuo diha nga naghigugma kanamo. Hinaut nga ang grasya sa Dios maanaa kaninyong tanan.

Filemon

1 Gikan kang Pablo nga binilanggo tungod kang Cristo Jesus. **2** Nangumusta usab kami kang Apia nga atong igsoon, kang Arquipo nga atong kauban isip sundalo ni Cristo, ug sa tanang mga tumutuo nga nagtigom diha sa imong balay aron sa pagsimba sa Dios. **3** Hinaut nga madawat ninyo ang grasya ug kalinaw gikan sa Dios nga atong Amahan ug kang Ginoong Jesu-Cristo. **4** Mapasalamaton ako kanunay sa Dios sa matag ampo ko alang kanimo, **5** tungod kay nadungog ko nga lig-on ang imong pagtuo kang Ginoong Jesus ug mahigugmaon ka sa tanang katawhan sa Dios. **6** Giampo ko nga ang imong pagkamanggihatagon nga bunga sa imong pagtuo mopalambo sa imong pagsabot ug kasinatian sa matag panalangin nga nahimong ato tungod kay anaa kita kang Cristo. **7** Minahal ko nga igsoon, tungod sa imong paghigugma sa mga katawhan sa Dios nadasig sila, ug kini nakapalipay ug nakapadasig usab kanako. **8** Nasayod ako nga tungod sa katungod nga gihatag kanako ni Cristo makasugo ako kanimo sa angay mong buhaton. Apan tungod kay gihigugma ka nako, mohangyo na lang ako kanimo. Ingon nga usa ka tigulang ug binilanggo nga alagad ni Cristo Jesus, **10** nanghangyo ako kanimo alang kang Onesimo, nga giisip kong akong anak. Nahimo niya ako nga iyang amahan samtang ania ako dinhi sa bilanggoan. **11** Kaniadto wala siyay kapuslanan alang kanimo, apan karon duha na kita nga makapahimulos kaniya. **12** Karon pabalikon ko diha kanimo ang akong minahal nga si Onesimo. **13** Gusto ko unta nga magpabilin na lang siya uban kanako aron pinaagi kaniya matabangan mo ako samtang ania pa ako sa bilanggoan tungod sa akong pagwali sa Maayong Balita. **14** Apan dili ko kini buhaton nga walay pagtugot gikan kanimo, aron dili pinugos ang pagtabang mo kanako. Gusto ko nga kon motabang ka man gayod, motabang ka nga kinsing-kasing. **15** Pagbuot tingali sa Dios nga mahilayo una si Onesimo kanimo, aron nga sa pagbalik niya dili na gayod kamo magkabalag hangtod sa hangtod. (aiōnios g166) **16** Karon dili na siya ulipon lamang, kondili imo pang minahal nga igsoon sa pagtuo. Gimahal ko siya, apan mas labaw mo siyang mahalon tungod kay karon dili lang siya imong ulipon, kondili imo usab nga igsoon diha sa Ginoo. **17** Busa, kon giila mo ako nga imong kauban sa pagtuo,

dawata siya sama sa imong pagdawat kanako. **18** Kon nakasala siya o nakautang kanimo ako ang mobayad niana. **19** Ako si Pablo ang nangunay sa pagsulat niini. Ako ang mobayad kon aduna siyay utang kanimo. Hinuon nasayod ka man nga aduna ka usab dako nga utang kanako, kay pinaagi kanako nadawat mo ang kaluwasan. **20** Busa Filemon, tumana kining akong gihangyo kanimo tungod kay managsama kita nga nagtuo sa Ginoo. Lipaya ako isip imong igsoon kang Cristo. **21** Dako ang akong pagsalig nga tumanon mo ang akong gihangyo, mao nga nagsulat ako kanimo. Ug nagtuo ako nga labaw pa gayod niining akong gihangyo ang imong buhaton ngadto kaniya. **22** Aduna pa gayod akoy ihangyo kanimo. Kon mahimo andami ako sa akong kasak-an, kay nagsalig ako nga pinaagi sa inyong mga pag-ampo makaanha ako diha kaninyo. **23** Ang akong kauban nga si Epafras nga nabilanggo usab tungod kang Cristo Jesus nangumusta kanimo. **24** Nangumusta usab ang akong mga kauban sa pagpangalagad nga sila si Marcos, Aristarco, Demas, ug Lucas. **25** Hinaut nga ang grasya sa atong Ginoong Jesu-Cristo mag-uban kaninyo.

Mga Hebreohanon

1 Kaniadto, daghang higayon nga misulti ang Dios

ngadto sa atong mga katigulangan pinaagi sa mga propeta ug sa nagkalain-lain nga pamaagi. **2** Apan

niining ulahing mga adlaw, nakigsulti siya kanato pinaagi sa iyang Anak. Pinaagi kaniya, gimugna sa Dios ang tibuok kalibotan ug siya usab ang iyang gipili nga manag-iya sa tanan. (aiōn g165) **3** Diha kaniya

makita ang nagsidlak nga gahom sa Dios, ug kon unsa ang Dios mao usab siya. Siya mao ang nagbuot sa tanang mga butang sa tibuok kalibotan pinaagi sa iyang gamhanan nga pulong. Sa dihang nahinloan niya kita sa atong mga sala, milingkod siya sa tuong dapit aron magdumala kauban ang Dios. **4** Busa

mas gamhanan ang Anak sa Dios ug mas halangdon ang iyang ngalan kaysa mga anghel. **5** Kay wala gayoy anghel nga giingnan sa Dios nga, “Ikaw ang akong Anak, ug karon ipaila ko nga ako ang imong Amahan.” Ug wala usab moingon ang Dios bahin kang bisan kinsa nga anghel nga, “Ako mahimong iyang Amahan, ug siya mahimong akong Anak.” **6** Ug

sa dihang ipadala na sa Dios ang iyang bugtong nga Anak dinhi sa kalibotan miingon siya, “Ang tanang mga anghel sa Dios kinahanglan mosimba kaniya.” **7** Mao kini ang giingon sa Dios bahin sa mga anghel, “Ang mga anghel akong mga sulugoon, ug mahimo ko silang buhaton nga sama sa hangin o sama sa kalayo nga nagdilaab.” **8** Apan ngadto sa iyang

Anak, nag-ingon siya, “Ang imong gingharian, O Dios, wala gayoy kataposan, ug matarong ang imong pagdumala niini. (aiōn g165) **9** Nalipay ikaw sa mga buhat nga matarong, apan gikaligutgotan mo ang mga buhat nga daotan. Busa gipili ka sa Dios, nga imong Dios, ug gihatagan kag kalipay nga labaw pa kaysa gihatag niya sa imong mga kauban.” **10** Ug midugang siya pag-ingon ngadto sa iyang Anak, “Ikaw, Ginoo, mao ang nagmugna sa kalibotan, ug ang tanan nga ania niini gibuhad usab sa imong mga kamot. **11** Kining tanan mahanaw, apan ikaw magpadayon sa gihapon. Ang tanan madunot sama sa mga bisti. **12** Ug sama usab sa mga bisti, pil-on mo kining tanan ug imo dayong ilisdan. Apan ikaw magpabilin nga mao gihapon, dili mausab hangtod sa kahangtoran.” **13** Bisna kanus-a, wala gayoy anghel nga giingnan sa Dios nga, “Lingkod dinhi dapit sa akong tuo, hangtod mapailalom ko kanimo ang imong

mga kaaway.” **14** Dili ba nga ang mga anghel mga espiritu lang nga gisugo sa Dios nga motabang sa mga tawo nga iyang luwason?

2 Busa kinahanglan gayod nato nga tipigan ug maayo ang mga kamatuoran atong nadungog aron dili kita mahisalaag. **2** Ang Kasugaoan nga gipadala pinaagi sa mga anghel napamatud-an nga tinuod gayod, ug ang matag-usa nga wala mosunod o wala motuman niini, gisilotan sumala sa iyang nahimo nga sala. **3** Busa dili gayod kita makalingkawas sa silot kon dili nato hatagan ug pagtagad kining kaluwasan nga wala gayoy sama. Ang Ginoo mismo mao ang una nga nagbutyag niini nga kaluwasan, ug gipamatud-an kini kanato sa mga tawong nakadungog kaniya. **4** Ug gipamatud-an usab kini sa Dios pinaagi sa nagkalain-laing mga milagro, mga timailhan, mga kahibulongang buhat, ug sa paghatag sa nagkalain-laing mga hiyas pinaagi sa Espiritu Santo sumala sa iyang kabubut-on. **5** Karon, kon bahin sa umaabot nga kalibotan nga among gihisgotan, dili ang mga anghel ang ibutang sa Dios nga modumala niini. **6** Tungod kay mao kini ang nasulat sa Kasulatan: “Unsa ba gayod ang tawo nga gihatagan mog pagtagad? Tawo lamang siya, nganong imo gayod siyang giatiman? **7** Sa hamubo nga panahon gibuhad mo siya nga ubos sa mga anghel. Apan gipasidunggan mo siya nga sama sa hari. **8** Ug gipasakop mo kaniya ang tanan.” Ang giingon sa Kasulatan nga ilalom sa pagmando sa tawo ang tanan nagkahulogan nga moabot ang adlaw nga wala gayoy dili maapil sa tawo. Apan sa pagkakaran nasayod kita nga dili pa kontrolado sa tawo ang tanang mga butang. **9** Apan kon bahin kang Jesus, nasayod kita nga sa mubong panahon gihimo siya sa Dios nga ubos sa mga anghel, aron nga pinaagi sa grasya sa Dios, mamatay siya alang sa tanang mga tawo. Ug karon gipasidunggan siya isip hari tungod sa iyang giantos nga kamatayon. **10** Gibuhad sa Dios ang tanan nga butang, ug kini gibuhad niya alang sa iyang kaugalingon. Busa angay lang gayod nga gitugot niya nga mag-antos si Jesus, aron maagian ni Jesus ang tanan nga kinahanglan niyang maagian, ug pinaagi niini daghang mga tawo ang mahimong iyang mga anak nga iyang pasidunggan. Kay si Jesus mao gayod ang tinubdan sa ilang kaluwasan. **11** Si Jesus ang naghinlo sa atong mga sala. Ug ang iyang Amahan mao usab ang atong Amahan. Mao kini ang hinungdan nga wala siya

maulaw sa pagtawag kanato nga iyang mga igsoon. 12 Mao kini ang iyang giingon sa iyang Amahan: "Ipaila ka nako sa akong mga igsoon; ug mag-awit ako ug pagdayeg kanimo taliwala sa tanan nga nagsimba kanimo." 13 Ug midugang siya sa pag-ingon, "Mosalig gayod ako sa Dios." Ug miingon usab siya, "Ania ako uban sa mga anak sa Dios nga iyang gihatag kanako." 14 Ug tungod kay ang gitawag niya nga mga anak sa Dios mga tawo nga adunay lawas ug dugo, si Jesus mismo nagpakatawo usab aron ihalad ang iyang kaugalingon alang kanila, kay pinaagi sa iyang kamatayon mapildi niya ang Yawa nga mao ang gigikanan sa kamatayon sa mga tawo. 15 Sa mao nga pamaagi giluwat niya ang tanan nga naulipon sa kahadlok sa kamatayon sa tibuok nilang kinabuhì. 16 Busa klaro gayod kaayo nga dili ang mga anghel ang gitabangan ni Jesus, kondili ang mga kaliwat ni Abraham. 17 Mao kana nga kinahanglang magpakatawo si Jesus, sama gayod sa iyang mga igsoon sa tanang pamaagi, aron mahimo siyang maluloy-on ug kasaligan nga pangulong pari nga makahalad ngadto sa Dios aron mapasaylo ang mga sala sa mga tawo. 18 Siya mismo nakaagi sa mga pag-antos sa dihang gitintal siya, busa makatabang siya sa mga tawo nga ginatintal.

3 Busa mga igsoon ko nga mga katawhan sa Dios, ug sama nakong mga tinawag sa Dios nga mahimong kauban niya sa langit, hinumdomi ninyo si Jesus. Siya ang apostol ug pangulong pari sa patuo nga atong ginakuptan. 2 Gisunod niya ang mga gisugo sa Dios kaniya, sama sa pagsunod ni Moises sa mga gisugo sa Dios kaniya sa iyang pagdumala sa pamilya sa Dios. 3 Apan giisip sa Dios si Jesus nga mas labaw kang Moises, kay kon sa balay pa, mas pasidunggan ang naghimo sa balay kaysa balay. 4 Kay nasayran nato nga kon adunay balay, adunay nagpatukod niini, ug ang naghimo sa tanan walay lain kondili ang Dios. 5 Si Moises kasaligan isip alagad sa Dios, sa iyang pag-atiman sa pamilya sa Dios. Ug ang iyang gibuhàt usa ka hulagway sa mga mahitabo sa umaabot. 6 Apan si Cristo kasaligan isip Anak nga tinugyanan sa pamilya sa Dios. Ug kita ang pamilya sa Dios, kon magpadayon kita nga mahugtanon sa atong paglaom nga atong ginapasigarbo. 7 Busa sama sa giingon sa Espiritu Santo: "Kon madunggan ninyo karon ang tingog sa Dios, 8 ayaw pagahia ang inyong mga kasing-

kasing sama sa gibuhàt sa inyong mga katigulangan kaniadto. Kay sa dihang didto sila sa kamingawan gisupak nila ug gisulayan ang Dios. 9 Bisan nakita na nila ang akong gibuhàt sulod sa 40 ka tuig, gisulayan pa gihapon nila ako kon hangtod asa gayod ang akong pagpailob sa ilang gibuhàt nga daotan. 10 Busa nasuko gayod ako niadto nga henerasyon. Ug miingon ako, 'Kanunay gayod silang mahisalaag, ug dili gayod nila sundon ang akong gitudlo kanila.' 11 Sa akong kasuko nanumpa ako, 'Dili gayod nila madawat ang kapahulayan nga gikan kanako.'" 12 Mga igsoon ko kang Cristo, pagbantay kamo nga dili kamo magbaton ug daotan sulod sa inyong kasing-kasing nga mao ang makaluya sa inyong pagtuo hangtod nga mahilayo kamo sa buhi nga Dios. 13 Ang angay ninyong buhaton, magdinasigay kamo matag adlaw samtang aduna pay panahon, aron dili kamo pahisalaagon sa sala nga makapagahi sa inyong kasing-kasing. 14 Kay kita kauban ni Cristo kon lig-on kita nga naghupot sa atong pagsalig kaniya hangtod sa kataposan. 15 Dili ba nag-ingon man ang Kasulatan: "Kon madunggan ninyo karon ang tingog sa Dios, ayaw pagahia ang inyong mga kasing-kasing sama sa gibuhàt kaniadto sa inyong mga katigulangan sa dihang gisupak nila ang Dios." 16 Kinsa bang mga tawhana ang nakadungog kaniadto sa tingog sa Dios apan misupak kaniya? Dili ba kadtong tanan nga gipangulohan ni Moises pagawas sa Ehipto? 17 Ug kinsa bay nasuk-an sa Dios sulod sa 40 ka tuig? Dili ba kadtong mga tawo nga nagpakasala ug nangamatay didto sa kamingawan? 18 Ug kinsa ba ang gitumong sa Dios sa iyang pagpanumpa nga dili gayod sila makadawat sa kapahulayan nga gikan kaniya? Dili ba mao kadtong mga tawo nga wala mosunod kaniya? 19 Busa klaro kanato nga wala sila makadawat sa kapahulayan tungod kay wala sila motuo sa Dios.

4 Apan bisan mao kadto ang nahitabo, nagpabilin sa gihapon ang saad sa Dios nga makadawat kita sa kapahulayan nga gikan kaniya. Busa magbantay gayod kita kay basin kon duna kanatoy dili makadawat niini. 2 Kay sama kanila nakadungog usab kita sa Maayong Balita. Apan wala nila mapusli ang ilang nadunggan tungod kay wala sila motuo. 3 Kita nga nagtuo mao ang makadawat sa kapahulayan nga gikan sa Dios. Apan ang wala motuo dili makadawat niini, tungod kay nag-ingon ang Dios, "Sa akong

kasuko, nanumpa ako nga dili gayod nila madawat ang kapahulayan nga gikan kanako." Wala kini magkahulogan nga wala pa ang kapahulayan, tungod kay ang tinuod, anaa na kining daan sukad sa iyang pagbuhat sa kalibotan. **4** Dili ba nga mao kini ang giingon sa Kasulatan mahitungod sa ikapito nga adlaw: "Sa ikapito nga adlaw mipahulay ang Dios sa tanan niyang mga buhat." **5** Ug giingon usab, "Dili gayod nila madawat ang kapahulayan nga gikan kanako." **6** Klaro nga gituyo sa Dios nga adunay makadawat niadto nga kapahulayan, apan ang mga nakadungog kaniadto sa Maayong Balita wala makadawat tungod kay wala sila mosunod sa Dios. **7** Busa naghatag pa gayod ang Dios ug kahigayonan karon, tungod kay sa paglabay sa daghang mga katuigan nagsulti siya pinaagi kang David, sama sa nahisgotan na: "Kon madunggan ninyo karon ang tingog sa Dios, ayaw pagahia ang inyong mga kasing-kasing." **8** Kay kon tinuod nga nadala ni Josue ang mga tawo kaniadto sa kapahulayan, wala na unta magsulti ang Dios nga aduna pay lain gayod nga adlaw nga ang mga tawo hatagan niya ug kapahulayan. **9** Busa aduna pa gayod kapahulayan nga gitagana ang Dios alang sa iyang katawhan, ug kini nga kapahulayan sama sa pagpahulay sa Dios sa ikapito nga adlaw. **10** Kay si bisan kinsa nga makadawat sa kapahulayan nga gikan sa Dios makapahulay na sa iyang mga buluhaton, sama nga ang Dios mipahulay human niya nabuhat ang tanan. **11** Busa tinguhaon gayod nato nga ang kapahulayan atong madawat. Dili gayod kita mosundog sa mga tawo kaniadto nga wala magsunod sa Dios, kay basin kon dili usab kita makadawat ug kapahulayan sama kanila. **12** Kay ang pulong sa Dios buhi ug gamhanan, ug mas hait pa kaysa espada nga duhay sulab. Modulot kini sa kinahiladman sa kalag ug sa espiritu, ug hangtod sa mga luta-lutahan ug sa utok sa bukog. Nasayran niya ang mga butang nga gihuna-huna ug ginapangandoy sa mga tawo. **13** Walay makatago gikan sa Dios; ang tanan makita niya ug dayag gayod sa iyang panan-aw, ug kaniya kita mohatag ug husay sa atong mga binuhatan. **14** Busa kuptan gayod nato ang atong gituohan, tungod kay aduna kitay gamhanan nga pangulong pari nga atua na didto sa langit. Ug kini walay lain kondili si Jesus nga Anak sa Dios. **15** Ang atong pangulong pari makabati pud sa atong mga kaluyahon, kay ang tanang mga pagsulay nga naabot kanato naagian

pud niya, apan wala gayod siya makasala. **16** Busa dili kita magpanuko sa pagduol sa trono sa grasya sa Dios, aron madawat nato ang kaluoy ug tabang sa oras sa atong panginahanglan.

5 Ang matag pangulong pari gipili gikan sa mga tawo aron mag-alagad sa Dios alang kanila. Katungdanan niya ang paghalad ngadto sa Dios ug mga mananap ug uban pa nga mga halad alang sa kapasayloan sa mga sala. **2** Ang pangulong pari tawo lang usab nga adunay kaluyahon sama kanato. Busa masinabuton siya sa mga tawong wala masayod nga sila nakasala. **3** Ug tungod kay makasala man usab siya, kinahanglan nga maghalad usab siya alang sa iyang kaugalingong mga sala, ug dili lang alang sa mga sala sa mga tawo. **4** Adunay dungog isip pangulong pari. Apan walay makatuboy sa iyang kaugalingon aron mahimong pangulong pari. Kay ang Dios mao lang ang magpili. Sama sa pagpili niya kang Aaron kaniadto. **5** Ug sama usab kang Cristo, dili siya ang nagpasidungog sa iyang kaugalingon nga mahimong pangulong pari, kondili ang Dios. Kay nag-ingon ang Dios kaniya, "Ikaw ang akong Anak, ug karon ipaila ko nga ako ang imong Amahan." **6** Ug nag-ingon usab siya sa ubang bahin sa Kasulatan, "Pari ikaw sa walay kataposan, sama sa pagkapari ni Melquisedek." (aiōn g165) **7** Sa dihang dinhi pa si Jesus sa kalibotan, nag-ampo siya ug naghilak gayod nga nagpakiluoy sa Dios nga makaluwas kaniya gikan sa kamatayan. Ug tungod kay siya mapainubsanon ug matinumanon, gitubag sa Dios ang iyang pag-ampo. **8** Ug bisan Anak siya mismo sa Dios, nakat-onan niya ang pagkamatinumanon pinaagi sa mga pag-antos nga iyang nasinati. **9** Human niya naagian ang tanan nga kinahanglan niyang masinati, nahimo siyang manluluwas sa tanan nga nagtuman kaniya, aron hangtod sa hangtod, luwas na sila gikan sa silot sa ilang mga sala. (aiōnios g166) **10** Ug gihimo siya sa Dios nga pangulong pari sama sa pagkapari ni Melquisedek. **11** Daghan pa unta ang among isulti kaninyo mahitungod sa pagkapari ni Melquisedek ug ni Jesus, apan lisod kining ipadayag kaninyo tungod kay lisod kamong pasabton. **12** Mga magtutudlo na unta kamo karon kay dugay na kamo sa pagtuo. Apan hangtod karon kinahanglan pa gayod kamong tudloan sa unang mga pagtulon-an mahitungod sa pulong sa Dios. Sama gihapon kamo sa mga batang masuso nga nagkinahanglan pa ug gatas tungod kay dili pa

kamo makakaon sa gahi nga mga pagkaon. **13** Ang mga nabuhi sa gatas mga batang masuso nga wala kahibalo kon unsa ang maayo ug daotan. **14** Apan ang gahi nga mga pagkaon alang sa mga hamtong nga nasayod na kon unsa ang maayo ug daotan.

6 Busa tungod kay dugay na kita nga nagtuo, kinahanglan biyaan na nato ang unang mga pagtulon-an bahin kang Cristo, ug magpadayon kita sa pagtuon sa mga laglom nga pagtulon-an. Dili na nato balik-balikon ang mahitungod sa paghinulsol ug pagbiya sa walay pulos nga binuhatan ug ang mahitungod sa pagtuo sa Dios, **2** ang mga pagtulon-an mahitungod sa bautismo, mahitungod sa pagpandong sa kamot sa ulo, sa pagbanhaw sa mga patay, ug sa paghukom sa Dios sa kada tawo kon unsa ang iyang mahimong kahimtang sa walay kataposan.

(*aiōnios g166*) **3** Ang atong buhaton, kon itugot sa Dios, magpadayon kita sa pagtuon sa laglom nga mga pagtulon-an. **4** Tungod kay wala na gayoy makapahinulsol ug makapabalik pag-usab sa tawo nga mibiya na sa Dios. Kaniadto nalamdagan na ang iyang huna-huna, nakaambit na siya sa panalangin nga gikan sa langit, ug nakadawat na sa Espiritu Santo. **5** Nakatagamtam na siya sa mga panalangin nga gikan sa pulong sa Dios, ug nasinati pa gayod niya ang gahom nga ipadayag sa kataposan nga adlaw. (*aiōn g165*) **6** Apan taliwala niini, mibiya gihapon siya sa Dios. Kanang mga tawhana dili na mahimo nga mohinulsol pa ug motalikod sa iyang mga sala, tungod kay sa ilang pagtalikod sa Dios sama ra nga gilansang niya pag-usab ang Anak sa Dios sa krus ug gipakaulawan siya sa dayag. **7** Nahisama kita sa yuta nga gipanalanginan sa Dios, nga human maulani nagpatubo kini sa mga tanom nga mapuslan sa nagtrabaho niini. **8** Apan kon ang nagtubo niini pulos lang tunokon nga mga tanom, nan wala kanay kapuslanan; busa tunglohon lang sa Dios, ug sa kataposan sunogon. **9** Mga hinigugma, bisag ingon niini ang among gipanulti, nasiguro namo nga maayo ang inyong kahimtang kon mahitungod sa inyong kaluwasan. **10** Matarong ang Dios, ug dili gayod niya mahimong kalimtan ang inyong mga maayong binuhatan ug ang inyong gugma kaniya nga inyong gipakita ug padayon nga ginapakita pinaagi sa pagtabang sa susama ninyong katawhan sa Dios. **11** Buot namo nga ang kada usa kaninyo magpadayon nga mahugtanon sa inyong paglaom sa

Dios hangtod sa kataposan, aron madawat ninyo ang inyong gilaoman. **12** Dili kamo magtinapolan, kondili sunda hinuon ninyo ang panig-ingnan sa mga tawo nga pinaagi sa ilang pagtuo ug pagkamainantuson nagdawat sa mga saad sa Dios. **13** Tan-awa ninyo si Abraham: sa dihang misaad ang Dios kaniya, wala siya mogamit sa uban nga ngalan aron pamatud-an niya ang iyang gisaad, hinuon gigamit niya ang iyang kaugalingon nga ngalan tungod kay wala nay makalabaw pa kaniya. **14** Miingon siya, "Isaad ko nga panalanginan ko gayod ikaw ug padaghanon ko gayod ang imong kaliwat." **15** Unya mapailubon nga naghulat si Abraham, busa nadawat niya ang gisaad sa Dios. **16** Kon manumpa ang tawo gamiton niya ang ngalan sa Dios nga mas labaw pa kaniya aron tuohan siya ug aron wala nay panaglalis. **17** Mao usab ang gibuhay sa Dios kaniadto sa iyang pagpanumpa ngadto sa mga tawo nga iyang gisaaran. Gipakita niya kanila pinaagi sa iyang pagpanumpa nga tumanon gayod niya ang iyang saad. **18** Ug kining duha, ang saad ug ang panumpa, dili gayod mausab, tungod kay dili gayod mamakak ang Dios. Busa kita nga nakadangop na kaniya aduna nay lig-on gayod nga paglaom nga tumanon gayod niya ang iyang gisaad kanato. **19** Kini nga paglaom mao ang naghatag ug kasigurohan sa atong kinabuhi, ug midangat gayod kini ngadto sa Labing Balaang Dapit **20** diin atua si Jesus nga gauna alang kanato. Siya ang atong walay kataposan nga pangulong pari sama sa pagkapari ni Melquisedek. (*aiōn g165*)

7 Si Melquisedek hari kaniadto sa Salem ug pari sa Labing Halangdong Dios. Samtang nagpauli na si Abraham gikan sa pagpakig-gira diin iyang gipamatay ang mga hari, gisugat siya ni Melquisedek ug gipanalanginan. **2** Pagkahuman, gihatag ni Abraham kang Melquisedek ang ikanapulo nga bahin sa tanan nga iyang nakuha sa gira. Ang kahulogan sa ngalan nga Melquisedek, "Hari sa Pagkamatarong." Ug tungod kay hari siya sa Salem, nagkahulogan usab kini nga siya "Hari sa Kalinaw." **3** Wala gayoy kasulatan nga naghisgot kon kinsa ang iyang amahan ug inahan o ang iyang mga katigulangan. Ug walay kasulatan nga naghisgot mahitungod sa iyang pagkatawo o kamatayon. Sama siya sa Anak sa Dios; ang iyang pagkapari walay kataposan. **4** Huna-hunaa ninyo kon unsa kagamhanan si Melquisedek. Kay bisan gani si Abraham nga mao ang nagtukod sa atong nasod

naghatag kaniya sa ikanapulo nga bahin sa tanan nga iyang nakuha sa gira. **5** Kon mahitungod sa mga pari nga kaliwat ni Levi, sumala sa Kasugoan nga gibilin kanila ni Moises, alang kanila ang ikanapulo nga bahin sa kabtangan sa ilang mga isigka-Judio, bisan tinuod nga silang tanan pareha nga mga kaliwat ni Abraham. **6** Apan si Melquisedek, bisan dili siya kaliwat ni Levi, gihatagan siya ni Abraham sa iyang ikapulo, ug si Melquisedek pa hinuon ang naghatag ug panalangin kang Abraham, bisan pa nga si Abraham mao ang gisaaran sa Dios. **7** Ug nasayran ta nga ang nagpanalangin mas labaw pa kaysa gipanalanginan. **8** Bahin sa mga pari nga kaliwat ni Levi nga nagdawat sa ikapulo, mga tawo lang sila nga adunay kamatayon. Apan nagpamatuod ang Kasulatan nga si Melquisedek nga gihatagan ni Abraham sa iyang ikapulo buhi sa gihapon. **9** Ug makaingon kita nga bisan si Levi, kansang mga kaliwat mao ang nagdawat sa ikapulo, naghatag usab sa iyang ikapulo kang Melquisedek pinaagi kang Abraham; **10** kay sa paghatag ni Abraham sa iyang ikapulo ngadto kang Melquisedek, si Levi wala pa matawo ug anaa pa sa lawas ni Abraham. **11** Karon, nasayran nato nga sa dihang naghatag ang Dios sa Kasugoan ngadto sa mga Judio, adunay kalabotan niini ang pagkapari sa linya ni Levi. Kon mahimong matarong ang mga tawo pinaagi sa gibuhay sa mga pari, wala na unta kinahanglana ang lain pa nga pari sama sa pagkapari ni Melquisedek nga lahi sa pagkapari ni Aaron. **12** Apan kon ilisan ang pagkapari, kinahanglan nga ilisan usab ang Kasugoan. **13** Ang atong Ginoong Jesus mao ang gitumong nga giilis sa daan nga mga pari. Dili siya kaliwat ni Levi kondili kaliwat ni Juda. Siya lang gayod ang nahimong pari nga kaliwat ni Juda. Kay sa pagsulti ni Moises kon kinsa kanila ang mahimong mga pari, wala gayod siya maghigot mahitungod sa tribo ni Juda. **15** Klaro gayod nga giilisan na ang mga pari nga kaliwat ni Levi, tungod kay aduna nay lain karon nga pari nga sama kang Melquisedek. **16** Siya nahimong pari dili tungod sa kaliwatan nga pinasikad sa Kasugoan, kondili pinasikad sa iyang gamhanan nga kinabuhi nga walay kataposan. **17** Kay nag-ingon ang Kasulatan mahitungod kaniya: “Pari ikaw sa walay kataposan, sama sa pagkapari ni Melquisedek.” (aiōn g165) **18** Busa ang daan nga Kasugoan giilisan na sa Dios tungod kay wala kini kapuslanan ug dili makatabang kanato. **19** Kay dili

kita mahimong hingpit sa panan-aw sa Dios pinaagi sa atong paningkamot sa pagsunod sa Kasugoan. Mao kana nga gihatagan kita karon sa mas maayo ug kasaligan nga paglaom, ug pinaagi niini makaduol na kita sa Dios. **20** Kining bag-o nga paglaom mas maayo tungod kay aduna kini panumpa. Wala misaad ang Dios sa dihang gihimo niya nga pari ang mga kaliwat ni Levi. **21** Apan sa dihang gihimo sa Dios nga pari si Jesus nanumpa siya. Kay adunay nasulat sa Kasulatan nga nag-ingon: “Nanumpa ang Ginoo, pari ka sa walay kataposan. Ug dili gayod mausab ang iyang huna-huna.” (aiōn g165) **22** Busa si Jesus ang kasigurohan sa mas maayo nga kasabotan sa Dios ngadto sa iyang katawhan. **23** Kaniadto daghan ang mga pari tungod kay kon adunay usa nga mamatay mapulihan dayon kini ug lain aron makapadayon ang buluhaton nilang mga pari. **24** Apan si Jesus walay kamatayon, mao kana nga ang iyang buluhaton isip pari wala ibalhin ngadto sa uban. (aiōn g165) **25** Busa makahimo gayod siya pagluwas kang bisan kinsa nga moduol sa Dios pinaagi kaniya ug mahimo niya kini bisan unsang orasa. Kay buhi man siya sa walay kataposan aron sa pagpakiluyo sa Dios alang kanila. **26** Busa si Jesus mao gayod ang pangulong pari nga atong gikinahanglan. Balaan siya; wala siya magbuhat ug daotan ug wala gayod siyay sala. Gilain siya gikan sa mga tawo nga makasasala ug gibayaw ngadto sa kalangitan. **27** Lahi siya sa uban nga mga pangulong pari nga kinahanglang maghalad matag adlaw, una alang sa ilang kaugalingon nga sala, ug pagkahuman alang sa mga sala sa katawhan. Apan si Jesus kausa lang gayod naghalad. Gihalad niya ang iyang kaugalingon didto sa krus ug wala na gayod niya kini usba pa. **28** Ang mga tawo nga gihimong mga pangulong pari pinasikad sa Kasugoan ni Moises mga tawo lang usab nga makasasala. Apan sumala sa gipanumpa sa Dios, nga iyang gisulti human sa Kasugoan, ang iyang Anak mismo mao ang iyang gipili nga mahimong pangulong pari hangtod sa hangtod. Kay nahuman na niya ang tanan niyang angay maagian, nga mao ang katuyoan sa Dios. (aiōn g165)

8 Mao kini ang buot namong ipasabot sa among gisulti: kita karon aduna nay pangulong pari nga atua didto naglingkod sa tuo sa trono sa Makagagahom nga Dios sa langit. **2** Nag-alagad siya isip pangulong pari didto sa Labing Balaan gayod

nga Lugar. Dili tawo ang nagbuhat niana nga lugar kondili ang Ginoo gayod. Ang kada pangulong pari ginapili nga maghalad ngadto sa Dios ug mga halad nga mananap ug uban pa nga mga halad. Busa ang atong pangulong pari kinahanglan nga aduna usab siyay ihalad. **4** Kon dinhi pa siya sa yuta, dili gayod siya mahimong pari tungod kay sukad pa kaniadto adunay mga pari na dinhi nga gahalad pinasikad sa Kasugoan. **5** Ang ilang gibuhat nga mga paghalad hulagway lamang sa mga butang nga nahitabo didto sa langit. Nasayran nato kini tungod kay niadtong ipatindog na ni Moises ang Tolda nga Pagsimbahan miingon ang Dios kaniya, “Siguroha nga ipahimo mo kining tanan sumala gayod sa plano nga gipakita ko kanimo dinhi sa bukid.” **6** Apan ang buluhaton ni Jesus isip pangulong pari labi pang maayo kaysa buluhaton niadtong mga pari. Ug ang bag-o nga kasabotan karon nga iyang gipatigayon labi pang maayo kon itandi sa una nga kasabotan. Tungod kay ang bag-o nga kasabotan pinasikad sa labing maayo nga mga saad sa Dios. **7** Kon walay kulang ang una nga kasabotan dili na unta kini kinahanglan nga ilisan pa. **8** Apan nakita sa Dios ang kakulangan sa mga tawo nga nagsunod niadtong nauna nga kasabotan. Busa miingon siya: “Moabot ang adlaw nga maghimo ako ug bag-o nga kasabotan sa mga taga-Israel ug sa mga taga-Juda, **9** Kini dili na sama niadtong kasabotan nga akong gihatag sa ilang mga katigulangan kaniadto sa dihang giagak ko sila pagawas sa Ehipto. Wala nila tumana ang unang kasabotan nga gihatag ko kanila. Mao nga gipasagdan ko na lang sila.” Miingon usab ang Ginoo: **10** “Ang bag-o nga kasabotan nga akong ihatag sa mga taga-Israel sa umaabot nga mga adlaw mao kini: Isil-sil ko ang akong mga sugo sa ilang alimpatakan, ug itisok ko kini sa ilang kasing-kasing. Mahimo ako nga ilang Dios, ug mahimo sila nga akong katawhan. **11** Wala nay mosulti sa iyang katagilungsod o sa iyang igsoon, ‘Ilha ang Ginoo.’ Tungod kay silang tanan makaila kanako, gikan sa labing ubos hangtod sa labing dungganon. **12** Kay pasayloon ko sila sa ilang mga daotan nga binuhatan, ug dili ko na hinumdoman pa ang ilang mga sala.” **13** Ug tungod kay nag-ingon ang Dios nga adunay bag-o na nga kasabotan, klaro nga ang una nga kasabotan karaan na, ug ang karaan dili na magamit ug mahanaw lang.

9 Karon, ang una nga kasabotan adunay mga tulomanon mahitungod sa pagsimba ug adunay simbahan nga gibuhat sa mga tawo. **2** Kadtong Tolda nga Pagsimbahan nga ilang gipatindog adunay duha ka kuwarto. Ang una nga kuwarto gitawag nga Balaang Dapit. Didto nahimutang ang suga, ang lamisa, ug ang mga pan nga halad ngadto sa Dios. **3** Ang ikaduha nga kuwarto nga atua sa luyo sa tabil mao ang gitawag nga Labing Balaang Dapit. **4** Atua didto ang bulawan nga halaran nga sunoganan sa insenso, ug ang sudlanan sa Kasabotan nga hinaklapan usab ug bulawan. Didto sa kahon nasulod ang bulawan nga tibod nga gisudlan sa manna, ug ang sungkod ni Aaron nga nanalingsing. Atua usab ang lagpad nga mga bato nga gisulatan sa kasugoan sa Dios. **5** Didto sa ibabaw sa kahon adunay mga gitawag nga kerubin. Nagpaila kini nga atua didto ang Dios. Ang pako sa mga kerubin nagpandong ibabaw sa dapit diin ginapasaylo sa Dios ang mga sala sa mga tawo. Apan dili pa namo mapasabot kining tanan kaninyo karon. **6** Ingon niini ang hulagway didto sulod sa Tolda nga Pagsimbahan. Ug kada adlaw gayod mosulod ang mga pari didto sa unang kuwarto aron himuon ang ilang katungdanan. **7** Apan sa Labing Balaang Dapit, ang pangulong pari lang gayod ang makasulod didto, ug kausa lang gayod sa usa ka tuig. Ug kon mosulod siya didto magdala gayod siya ug dugo nga ihalad ngadto sa Dios alang sa iyang kaugalingon nga mga sala ug alang usab sa mga sala sa katawhan nga wala masayod nga sala ang ilang gihimo. **8** Pinaagi niini gitudloan kita sa Espiritu Santo nga ang yano nga mga tawo dili gayod makasulod sa Labing Balaang Dapit samtang nagbarog pa ang daang Tolda nga Pagsimbahan. **9** Kini nga pagsimbahan hulagway lang sa atong panahon karon. Tungod kay ang tinuod, ang tanang mga halad lakip ang mga mananap nga ilang gihalad sa Dios dili gayod makahinlo sa konsensya sa mga nagsimba sa maong pamaagi. **10** Ang ilang gipangbuhat pulos mahitungod sa mga pagkaon ug ilimnon, ug mahitungod sa paghinlo sa lawas. Kini nga mga regulasyon panggawas lang ug hangtod lang sa panahon nga bag-ohon sa Dios ang tanan. **11** Apan karon miabot na si Cristo, ang atong pangulong pari sa mas maayo nga pamaagi. Misulod siya sa tolda nga mas hingpit. Dili kini hinimo sa tawo, ug wala kini dinhi niining kalibotana. Kausa lang gayod naghalad si Cristo sa Labing Balaang Dapit ug

wala na gayod niya kini usba pa. Dili dugo sa mga kanding ug sa mga nating baka ang iyang gihalad kondili ang iyang dugo mismo. Ug tungod niini gitubos niya kita aron nga mahimong maayo ang atong kahimtang ug bisan kanus-a dili na kita masilotan tungod sa atong mga sala. (aiōnios g166) **13** Sumala sa Kasugoan, kon ang tawo mahugawan tungod kay miduol siya sa patay nga tawo, kinahanglan wisikan siyag dugo sa kanding ug sa torong baka ug sa abo sa sinunog nga nating baka aron mahinloan siya sa iyang pagkahugaw. **14** Karon, kon kana gani makahinlo, mas labi pa gayod nga makahinlo ang dugo ni Cristo. Kay pinaagi sa walay kataposang Espiritu gihalad ni Cristo ang iyang kaugalingon ingon nga hingpit nga halad ngadto sa Dios. Ang iyang dugo maoy maghinlo sa atong kasing-kasing ug hunahuna aron talikdan nato ang atong gibuhat nga walay pulos ug alagaron nato ang Dios nga buhi. (aiōnios g166) **15** Busa si Cristo mao ang tigpataliwala tali kanato ug sa Dios sa bag-o nga kasabotan. Kay pinaagi sa iyang kamatayon gitubos niya ang mga tawo nga naglapas sa una nga kasabotan. Mao kana nga ang mga gitawag sa Dios makadawat na sa mga butang nga iyang gisaad nga maangkon nila sa walay kataposan. (aiōnios g166) **16** Ang panig-ingnan niini sama sa tawo nga naghimo ug testamento kon kinsa ang manunod sa iyang kabtangan kon mamatay na siya. Samtang buhi pa siya dili pa mapuslanon kana nga testamento, kay ang testamento mapuslan lang kon mapamatud-an nga namatay na ang naghimo niini. **18** Mao kana nga bisan ang una nga kasabotan nagkinahanglan usab ug dugo aron mapalig-on. **19** Kay human sa pagtudlo ni Moises sa mga tawo sa tanang mga sugo sa Kasugoan, nagkuha siya ug dugo sa mga nating baka ug sa mga kanding ug gisagolan kini niya ug tubig. Ang iyang gigamit sa pagwisik balhibo sa karnero nga gitina ug pula ug gihigot diha sa isopo nga tanom. Human niini, giwisikan niya ang gisulatan sa Kasugoan ug ang mga tawo. **20** Dayon miingon si Moises sa mga tawo, “Mao kini ang dugo nga nagpalig-on sa kasabotan nga gihatag sa Dios aron inyong tumanon.” **21** Ug giwisikan usab niya ang Tolda nga Pagsimbahan lakip ang tanan nga galamiton sa pagsimba sa Dios. **22** Sumala sa Kasugoan, halos tanan hinloan pinaagi sa dugo. Ug kon walay dugo nga giula isip halad ngadto sa Dios walay kapasayloan ang sala. **23** Busa kinahanglan nga hinloan sa mao nga pamaagi

ang mga butang nga atua sulod niadtong simbahan nga hulagway lang sa mga butang nga atua sa langit. Apan ang mga butang nga atua sa langit nagkinahanglan ug mas maayo pang halad. **24** Kay si Cristo wala mosulod sa balaan nga lugar nga hinimo lang sa tawo nga hulagway lang sa atua sa langit kondili sa langit mismo siya misulod. Ug karon atua siya didto nangatubang sa Dios alang kanato. **25** Ang pangulong pari sa mga Judio nagsulod sa Labing Balaang Dapit kada tuig nga nagdala ug dugo sa mga mananap. Apan si Cristo kausa lang gayod naghalad sa iyang kaugalingon, ug wala na gayod niya kini usba pa. **26** Tungod kay kon kinahanglan pa nga usab-usabon, nan kadaghan na unta siya nag-antos sukad pa sa pagmugna sa kalibotan. Apan kausa lang gayod siya mianhi dinhi sa kalibotan aron sa pagwagtang sa atong mga sala pinaagi sa iyang paghalad sa iyang kaugalingon. Kini gibuhat niya niining kataposang panahon. (aiōn g165) **27** Ang tawo kausa lang gayod mamatay, ug pagkahuman hukman siya sa Dios. **28** Busa si Cristo kausa lang gayod namatay isip halad aron makuha ang mga sala sa mga tawo. Tinuod nga mobalik siya pag-usab dinhi sa kalibotan, apan dili aron sa paghalad pag-usab aron makuha ang atong mga sala, kondili aron sa pagluwas sa mga tawo nga naghulat kaniya.

10 Ang kasugoan anino lang sa mga kaayohan nga umaabot. Ang Kasugoan mismo dili makapamatarong sa mga tawo nga moduol sa Dios pinaagi sa ilang mga ginahalad kada tuig. **2** Kay kon napasaylo na sila pinaagi sa mga halad, wala na unta nila batia nga aduna silay sala pa, ug dili na kinahanglan nga maghalad pa sila. **3** Apan kadto nga mga halad nagpahinumdom pa hinuon matag tuig sa mga tawo mahitungod sa ilang mga sala. **4** Tungod kay ang tinuod, ang dugo sa mga torong baka ug sa mga kanding nga ilang gihalad dili gayod makawagtang sa ilang mga sala. **5** Mao kana nga sa pag-anhi ni Cristo dinhi sa kalibotan miingon siya sa Dios: “Wala mo magustohi ang mga mananap nga gihalad kanimo, hinuon gihatagan mo ako ug lawas aron akong ihalad. **6** Kay wala ka malipay sa mga mananap nga ilang gisunog ug gihalad sa halaran alang sa ilang mga sala. **7** Busa miingon ako kanimo, ‘Ania ako sa pagtuman sa imong kabubuton, O Dios, sumala sa nasulat diha sa Kasulatan bahin kanako.’” **8** Una, miingon si Cristo nga wala

magustohi ug wala ikalipay sa Dios ang nagkalain-lain nilang mga halad ngadto kaniya alang sa ilang mga sala. Gisulti niya kini bisan tinuod nga kining tanan gihalad pinasikad sa Kasugoan. 9 Dayon miingon siya sa iyang Amahan, “Ania ako aron sa pagtuman sa imong kabubut-on.” Tungod niini nasayran nato nga gilangan na sa Dios ang karaan nga mga paghalad ug ang halad ni Cristo mao ang iyang gipuli. 10 Ug tungod kay gituman ni Jesu-Cristo ang kabubut-on sa Dios, nahinloan kita gikan sa atong mga sala. Nahitabo kini pinaagi sa iyang paghalad sa iyang kaugalingon nga lawas sa makausa lang gayod. 11 Ang mga pari, kada adlaw gayod ang ilang pag-alagad didto sa pagsimbahan aron sa paghalad sa Dios. Ugaling ang ilang mga halad nga gabalik-balik lang dili gayod makakuha sa mga sala sa mga tawo. 12 Apan si Cristo kausa lang gayod naghalad alang sa atong mga sala ug dili na gayod kinahanglan nga usbon pa. Ug unya, milingkod siya sa tuo sa Dios. 13 Ug karon atua na siya didto naghulat hangtod sa panahon nga ang iyang mga kaaway mapailalom kaniya. 14 Busa pinaagi sa usa ka halad, gihingpit niya sa walay kataposan kadtong gihinloan sa sala. 15 Ang Espiritu Santo mismo nagpamatuod kanato bahin niini, kay miingon siya: 16 “Miingon ang Ginoo, ‘Mao kini ang kasabotan nga akong buhaton kanila sa umaabot nga mga adlaw: Itisok ko ang akong mga sugo sa ilang kasing-kasing, ug isil-sil ko kini sa ilang alimpatakan.’” 17 Ug midugang siya sa pag-ingon: “Dili ko na gayod hinumdoman ang ilang mga sala ug ang ilang daotang binuhatan.” 18 Busa tungod kay ang atong mga sala napasaylo na, dili na kinahanglan nga magsige pa kitag halad alang sa atong mga sala. 19 Busa mga igsoon, tungod sa dugo ni Jesus nga iyang giula alang kanato, aduna na kitay kagawasan nga mosulod sa Labing Balaang Dapit nga anaa mahimutang luyo sa tabil. Kay pinaagi sa paghalad sa iyang lawas, giablihan niya alang kanato ang bag-o nga agianan aron makasulod kita sa Labing Balaang Dapit, ug kini nga agianan nagtultol kanato ngadto sa kinabuhi nga walay kataposan. 21 Makagagahom ang atong pari nga nagdumala sa balay sa Dios. 22 Busa, sa kinasing-kasing gayod ug sa walay pagduha-duha moduol kita sa Dios. Kay nasayran nato nga gihinloan na ang atong mga kasing-kasing gikan sa atong sad-an nga konsensya pinaagi sa dugo ni Jesus, ug ang atong lawas nahugasan na sa hinlo nga tubig. 23 Magmahugtanon kita sa atong paglaom ug dili kita magduha-duha, tungod kay ang Dios nga nagsaad masaligan gayod sa pagtuman sa iyang mga gisaad kanato. 24 Ug paningkamotan ta nga mapukaw ang pagbati sa kada usa nga mahigugma sa iyang isigka-tawo ug maghimog maayo. 25 Dili gayod nato undangon ang atong nabatasan nga panagtigom, sama sa gibuhat sa uban, kondili magdinasigay kita sa usag-usa, ilabina gayod karon nga makita na nato nga haduol na ang pagbalik sa Ginoo. 26 Kay kon nakahibalo na kita sa kamatuoran apan padayon pa gihapon kita sa pagpakasala, wala nay halad nga mahimong ihalad aron mapasaylo ang atong mga sala. 27 Ang tawo nga nagpakasala nagpaabot na lang sa makahahadlok nga paghukom ug sa nagdilaab nga kalayo nga giandam sa Dios alang sa mga misupak. 28 Kaniadto, ang tawo nga makalap sa Kasugoan ni Moises patyon sa walay kaluoy kon mapamatud-an sa duha o tulo ka tawo nga siya tinuod nga nakasala. 29 Kon mao kana, sigurado gayod nga mas grabe pa ang silot ngadto sa tawo nga nagtamay sa Anak sa Dios ug wala mohatag ug bili sa dugo nga nagpalig-on sa kasabotan sa Dios, nga mao ang naghinlo sa iyang mga sala. Mas grabe pa ang buhaton ngadto sa tawo nga sama niana, kay giinsulto niya ang maluloy-on nga Espiritu. 30 Kay nailhan nato ang Dios nga nag-ingon, “Ako ang manimalos. Ako ang bahala nga mosilot.” Ug aduna pa gayod nasulat nga nag-ingon, “Hukman sa Ginoo ang iyang katawhan!” 31 Ug makahahadlok gayod kon ang Dios nga buhi mao ang mosilot. 32 Hinumdomi ninyo ang nanglabay nga mga adlaw sa dihang bag-o pa lang kamo nga nahayagan. Daghang mga kalisod ug pagsulay ang inyong naagian, apan giagwanta lang ninyo kini ug wala kamo magpadaog. 33 Usahay gipakaulawan kamo ug gisakit atubangan sa mga tawo. Ug usahay bisan dili kamo ang gibuhatan sa ingon niini kondili ang inyong mga kauban, nag-antos gihapon kamo tungod sa inyong kaluoy kanila. 34 Naluoy usab kamo sa inyong isigka-tumutuo nga gipriso. Ug bisan giilogan kamo sa inyong mga kabtangan gidawat ninyo kini nga adunay kalipay tungod kay nasayran ninyo nga aduna pa kamoy gikuptan nga mas maayo ug molungtad sa walay kataposan. 35 Busa ayaw ninyo wad-a ang inyong pagsalig sa Dios, kay aduna kini dako nga balos alang kaninyo. 36 Kinahanglan nga magmainantuson kamo aron matuman ninyo ang kabubut-on sa Dios ug madawat ninyo ang iyang gisaad. 37 Tungod kay

miingon ang Dios diha sa Kasulatan, “Ang inyong gipaabot hapit na gayod moabot, dili siya maglangan.” **38** “Ug ang tawo nga matarong magkinabuhi tungod sa iyang pagtuo. Apan kon motalikod siya kanako dili ako malipay kaniya.” **39** Kita dili sama sa mga tawo nga motalikod sa Dios ug unya mangalaglag; hinuon hugot ang atong pagtuo kaniya, busa maluwas kita.

11 Adunay pagtuo kita kon hugot ang atong pagsalig nga madawat nato ang atong mga gilaoman, ug bisan wala pa nato makita ang mga gisaad, nasiguro nato nga madawat gayod nato kini. **2** Tungod sa pagtuo sa atong mga katigulangan gikahimut-an sila sa Dios. **3** Tungod sa pagtuo, nasayran nato nga ang kalibotan gimugna pinaagi sa pagsulti sa Dios. Busa ang mga butang nga atong makita gibuhat gikan sa dili makita. (aiōn g165) **4** Tungod sa pagtuo, naghalad si Abel ngadto sa Dios ug mas maayong halad kaysa kang Cain. Ug tungod sa iyang pagtuo giisip siya sa Dios nga matarong, kay gidawat sa Dios ang iyang halad. Busa bisan patay na si Abel aduna gihapon siyay pagtulon-an nga gibiliin kanato tungod sa iyang pagtuo. **5** Tungod sa pagtuo, wala mamatay si Enoc, hinuon gidala siya sa Dios didto sa laing kinabuhi. “Wala na siya makita dinhi sa yuta tungod kay gilalin siya sa Dios.” Ug sumala sa Kasulatan, gilalin siya tungod kay nalipay ang Dios kaniya. **6** Ang tawo nga walay pagtuo dili gayod makapalipay sa Dios. Tungod kay si bisan kinsa nga moduol sa Dios kinahanglang motuo nga adunay Dios ug motuo usab nga siya ang mohatag ug ganti ngadto sa mga nangita kaniya. **7** Tungod sa pagtuo, naminaw si Noe sa pahimangno sa Dios kaniya mahitungod sa mga mahitabo bisan wala pa niya kini makita. Busa nagbuhat siya ug arka aron maluwas siya ug ang iyang pamilya. Ug tungod sa pagtuo ni Noe napamatud-an nga makasasala ang tibuok katawhan, apan siya giisip sa Dios nga matarong. **8** Tungod sa pagtuo, gituman ni Abraham ang gisulti sa Dios nga moadto siya sa lugar nga gisaad kaniya. Gibiyaan niya ang iyang lugar bisan wala siya makahibalo kon asa gayod ang lugar nga gisaad kaniya. **9** Bisan atua na siya didto sa gisaad nga lugar, ug nagpuyo lang sila sa mga tolda nga sama sa langyaw, nagtuo gihapon siya sa Dios nga mapanag-iya nila ang maong lugar. Bisan gani ang iyang anak nga si Isaac ug ang iyang apo nga si Jacob, nga sama usab kaniya nga nagbaton sa samang saad sa Dios, nagpuyo man lang usab didto

sa mga tolda. **10** Kay ang siyudad nga tinuod nga gipaabot ni Abraham walay lain kondili ang siyudad nga lig-on gayod, nga giplano ug gitukod sa Dios. **11** Tungod usab sa pagtuo, nakaanak pa si Sara bisan baog siya, kay nagtuo si Abraham sa gisaad sa Dios kaniya. **12** Busa gikan kang Abraham, nga wala na gayoy paglaom nga makaanak pa, naggikan ang mga kaliwat nga sama kadaghan sa mga bitoon sa langit ug sama usab sa balas sa baybayon nga dili maihap. **13** Kining tanang mga tawo nangamatay nga adunay pagtuo. Wala nila madawat ang gisaad sa Dios sa dihang buhi pa sila, apan nasiguro nila nga moabot ang adlaw nga madawat gayod nila ang ilang gipaabot. Giangkon nila nga sila mga langyaw lang ug dumuduong niini nga kalibotan. **14** Ang mga tawo nga nagsulti sa ingon nagpaila lang nga sila nangita sa lugar nga mahimong ila gayod. **15** Wala na nila handoma ang lugar nga ilang gigikanan, tungod kay kon gihandom pa nila, adunay silay kahigayonan sa pagbalik didto. **16** Apan ang ilang gibuhat, gipalabi gayod nila ang mas maayo nga lugar, ug kini walay lain kondili ang siyudad nga atua gayod sa langit. Busa wala ikaulaw sa Dios nga tawgon nila siya nga ilang Dios, kay giandaman niya sila ug usa ka siyudad. **17** Tungod sa pagtuo, ihalad unta ni Abraham si Isaac sa dihang gisulayan siya sa Dios nga ihalad ang iyang bugtong anak. Ug bisan si Isaac mao ang gisaad sa Dios nga maoy gikanan sa iyang kaliwatan, andam gihapon si Abraham nga ihalad kini. **19** Kay nagtuo siya nga kon mamatay man gayod si Isaac banhawon ra usab kini sa Dios. Busa sama ra nga nabanhaw si Isaac gikan sa kamatayon ug nahibalik kang Abraham. **20** Tungod sa pagtuo ni Isaac, ug sa pagtuo nga adunay maayong umaabot, gipanalanginan niya ang iyang mga anak nga si Jacob ug si Esau. **21** Tungod sa pagtuo, sa dihang hapit na mamatay si Jacob, gipanalanginan niya ang iyang mga apo nga anak ni Jose. Ug misimba siya sa Dios samtang nag-akbo sa iyang sungkod. **22** Tungod sa pagtuo, miingon si Jose sa hapit na siya mamatay, nga ang mga Israelinhon mobiya sa Ehipto, ug nanugon siya nga dad-on nila ang iyang mga bukog kon mobiya na sila. **23** Tungod sa pagtuo, ang mga ginikanan ni Moises wala mahadlok sa pagsupak sa sugo sa hari, tungod kay sa dihang nakita nila nga matahom ang ilang anak gitago nila kini sulod sa tulo ka bulan. **24** Ug tungod sa pagtuo, si Moises sa dihang hamtong na, midumili nga tawgon pa siya nga

anak sa prinsesa nga anak sa hari sa Ehipto. 25 Iya hinuong gipalabi ang pag-antos uban sa katawhan sa Dios kaysa maglipay diha sa sala sa hamubo lang nga panahon. 26 Gihuna-huna niya nga mas daghan nga panalangin ang iyang madawat kon mag-antos siya sa mga pagyubit tungod kang Cristo kaysa maangkon niya ang tanang bahandi sa Ehipto. Kay gilantaw niya nga aduna siyay ganti nga madawat. 27 Ug tungod sa pagtuo, mibiya si Moises sa Ehipto, ug wala siya mahadlok sa kasuko sa hari kaniya. Giantos niya ang kalisod nga iyang nasinati ug wala gayod siya mobalik didto tungod kay sama ra nga nakita niya ang dili makita nga Dios. 28 Tungod sa iyang pagtuo, gisugdan niya ang pagsaulog sa “Pista sa Paglabay sa Anghel.” Giingnan niya ang tanan nga Israelinhon nga wisikan nila ug dugo sa karnero ang ilang mga pultahan, aron nga kon moagi ang anghel sa Dios nga mopatay sa mga kamagulangan, molabay lang kini ug dili niya ilakip ang ilang mga kamagulangan. 29 Tungod sa pagtuo, milatas ang mga Israelinhon sa Pulang Dagat nga sama sa naglakaw lang sila sa malang yuta. Apan ang mga Ehiptohanon nga migukod kanila nangalumos. 30 Tungod sa pagtuo, nalumpag ang paril sa Jerico human kini libot-liboti sa mga Israelinhon sulod sa usa ka semana. 31 Tungod sa pagtuo, si Rahab nga nagbaligya sa iyang dungog wala mamatay uban sa mga taga-Jerico nga wala magtuman sa Dios, kay gidawat niya sa iyang balay ang mga espiya nga gisugo ni Josue. 32 Dinhi na lang kutob ang akong isulti kaninyo mahitungod sa mga tawo nga nagtuo sa Dios, tungod kay wala nay igong panahon sa paghisgot mahitungod kanila ni Gideon, Barak, Samson, Jefta, David, Samuel ug ang mga propeta kaniadto. 33 Tungod sa ilang pagtuo gipildi nila ang mga gingharian, nagdumala sila nga matarong, ug nadawat nila ang mga gisaad sa Dios kanila. Tungod sa ilang pagtuo wala sila tukba sa mga liyon, 34 wala sila mapaso sa nagdilaab nga kalayo, ug nakalingkawas sila sa kamatayon pinaagi sa espada. Ang uban kanila luya na kaayo apan gipabaskog sila. Nahimo silang maisog sa pagpakig-gira ug napildi nila ang mga sundalo sa uban nga lungsod. 35 Aduna usab mga babaye nga tungod sa ilang pagtuo sa Dios, ang ilang mga anak nga namatay nabuhi pag-usab. Ang uban nga nagtuo sa Dios gisakit hangtod nga namatay, tungod kay nagdumili sila sa pagdawat sa kagawasan sa kondisyon nga

talikdan nila ang ilang pagtuo. Kay nasayran nila nga moabot ang adlaw nga banhawon sila sa Dios ug madawat nila ang mas maayo pa nga kinabuhi. 36 Ang uban kanila gibugal-bugalan ug gilatos, ug ang uban gipanggapos ug gipangpriso. 37 Ang uban gibato hangtod nga namatay, ang uban gigabas hangtod naputol, ug ang uban pa gayod gipamatay pinaagi sa espada. Ang uban kanila nagbisti na lang ug panit sa karnero ug kanding. Labihan sila kakabos, ug gilutos ug gipasipad-an sa mga tawo. 38 Napugos sila sa pagtago sa kamingawan, sa kabukiran, sa mga langub, ug sa mga bangag diha sa yuta. Apan ang tinuod kining kalibotan dili angay alang kanila. 39 Silang tanan gidayeg tungod sa ilang pagtuo. Apan sa ilang panahon wala nila madawat ang gisaad sa Dios kanila. 40 Kay aduna pay mas maayo nga plano ang Dios alang kanato, tungod kay gusto niya nga kita makauban kanila kon tumanon na niya ang iyang gisaad kanila.

12 Karon, bahin kanato, kita sama sa gadagan sa lumba nga gilibotan sa daghang mga tawo nga mao ang mga nagpamatuod sa ilang pagtuo sa Dios. Busa biyaan nato ang mga sala nga gahawid kanato, ang tanang nagbabag sa atong pagdagan. Padayonon ta gayod ang atong pagdagan hangtod sa kataposan. 2 Isentro nato ang atong huna-huna kang Jesus nga mao ang gisandigan sa atong pagtuo sukad pa sa sinugdan hangtod sa kataposan. Giantos niya ang paglansang kaniya sa krus ug wala niya igsapayan ang kaulaw, tungod kay gihuna-huna niya ang kalipay nga madawat niya unya. Ug karon atua na siya naglingkod sa tuo nga dapit sa trono sa Dios. 3 Aron dili kamo maluya ug dili mawala ang inyong pagtuo, huna-hunaa ninyo kanunay kon unsa ang mga pag-antos ni Jesus sa mga makasasala nga nakigbatok kaniya. 4 Ang tinuod, wala pay gipatay kaninyo tungod sa inyong pagbatok sa sala. 5 Tingali nalimtan na ninyo ang tambag sa Dios kaninyo isip iyang mga anak. Dili ba ang Kasulatan nag-ingon, “Anak ko, paminaw kon disiplinahon ka sa Ginoo, ug kon badlongon ka ayawg kaluya. 6 Kay disiplinahon sa Ginoo ang iyang gihigugma, ug kastigohon niya ang tanan nga giisip niya nga iyang mga anak.” 7 Busa antosa ninyo ang mga kalisdanan nga nangabot kaninyo, kay kana pagdisiplina sa Dios kaninyo tungod kay giisip niya kamo nga iyang mga anak. Dili ba nga wala may anak nga wala

disiplinaha sa iyang amahan? **8** Kon wala kamo disiplinaha sa Dios sama sa naagian sa tanan niya nga mga anak, dili kamo niya tinuod nga mga anak. **9** Dili ba gidisiplina kita sa atong mga tawhanon nga amahan? Ug niana gitahod nato sila? Nan, labaw pang dawaton nato ang pagdisiplina kanato sa atong espirituhanon nga Amahan aron makabaton kita ug kinabuhì. **10** Ang atong mga amahan dinhi sa yuta nagdisiplina kanato sa hamubo lang nga panahon, ug sumala lang sa ilang mahuna-hunaan nga makaayo kanato. Apan ang Dios gadisiplina kanato alang gayod sa atong kaayohan, aron mahimo kitang matarong sama kaniya. **11** Sa panahon nga disiplinahan kita, dili kita malipay; hinuon maguol kita. Apan sa kaulahian kini nga pagdisiplina makahatag kanato ug kalinaw sa atong kinabuhì tungod kay pinaagi niini matul-id ang atong pamatasan. **12** Busa pagmalig-on kamo. **13** Padayona ninyo ang pagsubay sa tul-id nga dalan aron dili mosamot kaluya ang pagtuo sa inyong mga kauban, kondili malig-on hinuon. **14** Paningkamoti ninyo nga maayo ang inyong relasyon ngadto sa tanang mga tawo, ug paningkamoti usab ninyo nga matarong ang inyong kinabuhì. Kay kon dili matarong ang inyong kinabuhì dili kamo makakita sa Dios. **15** Pagbantay kamo nga walay usa kaninyo nga mahimulag sa grasya sa Dios, ug walay usa kaninyo nga maghimog kasamok ug makaangin sa kadaghanan. **16** Pagbantay usab nga walay usa kaninyo nga makighilawas gawas sa kaminyoon o mosunod kang Esau nga gabaliwala lang sa mga butang nga espirituhanon. Kay ang iyang katungod isip kamagulangan gibaylo niya sa usa lang ka kaonan. **17** Nasayran ninyo nga sa kaulahian gusto niya nga maangkon ang panalangin alang sa kamagulangan apan wala siya hatagi. Kay dili na niya mabakwi ang iyang gibuhàt bisan gihilakan pa niya. **18** Ang inyong pagduol ngadto sa Dios dili sama sa pagduol sa mga Israelinhon ngadto sa Dios. Miduol sila sa bukid nga ilang nakita, ang Bukid sa Sinai diin adunay nagdilaab nga kalayo, adunay makahahadlok nga kangitngit, ug adunay kusog nga huros sa hangin. **19** Aduna silay nadungog nga tingog sa trumpeta ug adunay nagsulti. Sa pagkadungog nila niadtong tingog sa nagsulti nagpakiluoy sila nga kon mahimo dili na sila padunggon sa maong tingog. **20** Kay nahadlok kaayo sila sa gipamulong niini nga, “Si bisan kinsa, bisan mananap, nga makahikap sa bukid kinahanglan nga batohon hangtod mamatay.”

21 Makahahadlok kaayo ang ilang nakita didto, bisan gani si Moises miingon, “Nagkurog ako sa kahadlok.” **22** Ang inyong pagduol sa Dios dili sama niadto. Kay ang inyong giduolan mao ang tinuod nga Bukid sa Zion, ang siyudad sa Dios nga buhi, ang langitnon nga Jerusalem nga adunay linibo ka mga anghel. **23** Miduol kamo sa malipayong panagtigom sa mga giisip nga kamagulangan nga mga anak sa Dios, kansang mga ngalan nasulat na didto sa langit. Miduol kamo sa Dios nga mao ang mohukom sa tanan. Didto usab sa inyong giduolan adunay mga espiritu sa mga tawo nga gipakamatarong sa Dios ug wala na gayoy sala. **24** Miduol kamo kang Jesus nga mao ang tigpataliwala diha sa bag-o nga kasabotan. Ang iyang dugo nga giula nagpamatuod nga gipasaylo na kita sa atong mga sala, ug mas maayo kini kaysa dugo ni Abel nga nangayo ug panimalos. **25** Busa pagbantay kamo ug ayaw pagpabungol-bungol sa gisulti sa Dios kaninyo. Ang mga tawo kaniadto nga wala nagtuo sa nagsulti kanila dinhi sa yuta wala makalikay sa silot. Busa unsaon man nato paglikay sa silot kon dili kita motuo sa nagsulti nga gikan sa langit? **26** Kaniadto natay-og ang yuta tungod sa tingog sa Dios. Apan karon nagsaad siya nga sa umaabot nga mga adlaw tay-ogon niya kini pag-usab, ug lakip na ang langit. **27** Ang pulong “pag-usab” nagkahulogan nga walaon na niya ang tanang binuhàt nga matay-og, ug ang dili matay-og mao ang mahibilin. **28** Busa magpasalamat kita sa Dios tungod kay sakop na kita sa iyang gingharian nga dili matay-og. Magsimba kita kaniya sa pamaagi nga iyang ikalipay, nga adunay pagtahod ug kahadlok. **29** Kay kon mosilot ang atong Dios sama kini sa kalayo nga makaugdaw.

13 Padayon kamo sa paghigugmaay isip mga managsoon diha kang Cristo. **2** Ayaw ninyo kalimti ang pag-abiabi sa mga dumuduong. Adunay mga tawo kaniadto nga nagbuhàt niana, ug wala sila masayod nga kadtong ilang mga bisita mga anghel diay. **3** Huna-hunaa ninyo ang inyong mga isigma-tumutuo nga anaa sa prisohan, ug ang mga gipasipad-an, ug batia ninyo ang ilang kahimtang. **4** Ang kada usa kinahanglang maghatag ug bili sa kaminyoon. Busa dili gayod kamo manapaw tungod kay silotan sa Dios ang mga tawo nga nakighilawas gawas sa kaminyoon. **5** Likayi ninyo ang paghigugma sa kuwarta ug pagkontento kamo sa unsa lay anaa kaninyo, tungod kay nag-ingon ang Dios, “Dili ko

gayod kamo biyaan, ug dili ko gayod kamo pasagdan.”

6 Busa magmaisog kita sa pag-ingon, “Ang Ginoo mao ang akong magtatabang, busa dili ako mahadlok. Unsa may mahimo sa tawo kanako?”

7 Huna-hunaa ninyo ang inyong mga tigdumala nga nagtudlo kaninyo sa pulong sa Dios. Palandongang ang ilang pagkinabuhi ug pagkamatay nga nagtuo sa Dios. Awata ninyo ang ilang pagtuo.

8 Si Jesu-Cristo dili gayod mausab: siya mao gihapon kaniadto, karon, ug sa walay kataposan. (aiōn g165)

9 Ayaw kamo pagpadala sa nagkalain-lain nga mga pagtulon-an nga lahi sa kamatuoran nga inyong nadawat. Mas maayo nga lig-onon nato ang atong pagtuo pinaagi sa kaayo sa Dios, ug dili sa pagsunod sa mga tulomanon bahin sa mga pagkaon. Wala gayoy kaayohan nga makuha ang nagsunod niana nga mga tulomanon.

10 Kita nga mga tumutuo adunay halaran, ug ang mga Judio nga gahalad diha sa ilang pagsimbahan dili mahimo nga mokaon diha sa atong halaran.

11 Kay ang dugo sa mga mananap nga ihalad alang sa mga sala sa mga tawo gidala sa pangulong pari didto sa Labing Balaang Dapit, apan ang lawas niadto nga mga mananap gidala sa gawas sa lungsod ug didto gisunog.

12 Sama usab niini ang nahitabo kang Jesus tungod kay didto usab siya gipatay sa gawas sa lungsod, aron pinaagi sa iyang dugo mahinloan niya ang mga tawo sa ilang mga sala.

13 Busa adtoon nato si Jesus didto sa gawas sa lungsod ug makig-ambit kita sa iyang mga giantos nga kaulawan.

14 Kay wala kitay permanente nga lungsod dinhi sa kalibotan, kondili naghulat kita sa permanente nga lungsod nga umaabot.

15 Busa maghalad kita kanunay sa mga pagdayeg ngadto sa Dios pinaagi kang Jesus. Kini mao ang mga halad nga pulong nga maggikan sa atong baba ug magpaila kon kinsa siya.

16 Ayaw kamo kalimot pagbuhat ug maayo, ug pagtinabangay kamo, kay mao kini ang mga halad nga makahatag ug kalipay sa Dios.

17 Tumana ninyo ang mga tumutuo nga nangulo kaninyo ug pagpasakop kamo kanila, tungod kay sila mao ang nag-atiman sa inyong espirituhanon nga kahimtang. Ug nasayod sila nga moabot ang adlaw nga manubag sila sa Dios bahin sa ilang pag-atiman kaninyo. Kon tumanon ninyo sila, mag-alagad sila nga adunay kalipay, apan kon dili, masubo sila ug dili kini makahatag ug kaayohan kaninyo.

18 I-ampo ninyo kami kanunay, kay nasiguro namo nga limpyo ang among konsensya tungod kay naningkamot kami kanunay sa pagbuhat ug maayo.

19 Labi na gayod

nga i-ampo ninyo nga pabalikon ako sa Dios diha kaninyo sa labing madali.

20 Ug nag-ampo usab ako sa Dios alang kaninyo, sa Dios nga naghatag ug kalinaw. Siya ang nagbanhaw sa atong Ginoong Jesus, nga mao ang Makagagahom nga Magbalantay kanato ingon nga iyang mga karnero. Kay pinaagi sa iyang dugo gipalig-on niya ang walay kataposan nga kasabotan. (aiōnios g166)

21 Hinaut nga ihatag sa Dios kaninyo ang tanan ninyo nga mga kinahanglanon aron mahimo ninyo ang iyang kabubut-on. Ug hinaut nga pinaagi kang Jesu-Cristo buhaton niya kanato ang iyang gusto. Dayegon nato siya sa walay kataposan. Amen. (aiōn g165)

22 Mga igsoon, nanghangyo ako nga paminawon ninyo pag-ayo ang akong mga gitambag, kay hamubo ra man kining akong sulat kaninyo.

23 Gusto ko nga masayran ninyo nga ang atong igsoon nga si Timoteo gipagawas na sa prisohan. Kon moabot dayon siya, ubanon ko siya sa akong pag-anha diha kaninyo.

24 Ipangumusta na lang ako sa inyong mga tigdumala diha ug sa tanang mga katawhan sa Dios. Nangumusta usab kaninyo ang atong mga igsoon nga taga-Italia.

25 Hinaut nga ang grasya sa Dios mag-uban kaninyo.

Santiago

1 Ako si Santiago nga alagad sa Dios ug ni Ginoong Jesu-Cristo. **2** Mga kaigsoonan ko kang Cristo, pagmalipayon kamo kon moabot kaninyo ang nagkalain-lain nga mga pagsulay. **3** Kay nasayod kamo nga ang mga pagsulay sa inyong pagtuo mamunga ug pagkamainantuson. **4** Busa antosa ninyo ang tanang mga kalisdanan aron mahimo kamong matarong, hingpit, ug walay ikasaway diha kaninyo. **5** Kon aduna kaninyoy kulang sa kaalam, mangayo siya sa Dios, ug ang Dios mohatag niini kaniya nga walay pagpugong-pugong ug pagpamuyboy. **6** Apan kon mangayo kamo, kinahanglan mosalig kamo sa walay pagduha-duha nga ihatag niya ang inyong gipangayo. Kay kon magduha-duha kamo, sama kamo sa balod nga gihuyop ug gipalid sa hangin. **7** Ang maduha-duhaon walay kasigurohan sa iyang mga gihimo. Dili siya angay magdahom nga aduna siyay madawat gikan sa Ginoo. **9** Ang mga kaigsoonan diha kang Cristo nga kabos adunay hinungdan nga malipay tungod kay gipasidunggan sila sa Dios. **10** Ang mga adunahan angay usab nga malipay sa pagpaubos kanila sa Dios. Kay sama sa mga bulak sa sagbot, ang adunahan dili usab molungtad. **11** Sa naglagiting nga kainit sa adlaw malaya ang sagbot, unya malarag ang iyang bulak ug mawala ang iyang katahom. Sama usab niini ang adunahan, mamatay samtang nagkapuliki siya sa iyang buluhaton. **12** Bulahan ang tawo nga mobarog taliwala sa mga pagsulay, kay human niya madaog ang mga pagsulay, makadawat siya sa kinabuhi nga walay kataposan ingon nga ganti nga gisaad sa Dios alang sa mga nahigugma kaniya. **13** Kon adunay mga pagtintal nga moabot kanato, dili kita moingon nga gitintal kita sa Dios. Ang Dios dili matintal sa paghimo ug daotan, ug dili usab siya motintal kang bisan kinsa. **14** Matintal ang tawo kon dag-on siya sa daotan niyang tinguha. **15** Ug kon tumanon niya ang daotan niyang tinguha, ang sangpotanan niini mao ang pagpakasala; ug kon magpadayon siya sa pagpakasala, ang iyang padulngan mao ang kamatayon. **16** Busa mga minahal kong mga kaigsoonan, ayaw kamo palingla sa inyong kaugalingon. **17** Kay ang tanan nga maayo ug hingpit nga gasa naggikan man sa Dios. Siya mao ang naghimo sa tanan nga atua sa langit nga naghatag ug kahayag dinhi sa kalibotan. Ug bisan mausab ang

ilang kahayag ug mabalhin ang ilang landong, ang Dios dili gayod mausab. **18** Sumala sa iyang kabubuton, gihimo niya kita nga iyang mga anak pinaagi sa atong pag-ila sa kamatuoran, aron molabaw kita sa tanan niyang mga binuhat. **19** Mga minahal ko nga kaigsoonan, timan-i ninyo kini: kinahanglan andam kita sa pagpaminaw, dili magpataka ug sulti ug dili daling masuko. **20** Kay ang kasuko sa tawo dili gayod makatabang kaniya nga mahimong matarong atubangan sa Dios. **21** Busa biyai ninyo ang tanang mahugaw ug daotan nga binuhatan. Dawata ninyo nga adunay pagpaubos ang pulong sa Dios nga gitisok diha sa inyong mga kasing-kasing, nga mao ang makaluwas kaninyo. **22** Dili kay maminaw lang kamo sa iyang mga pulong kondili tumana ninyo kini. Kon maminaw lang kamo, ug dili motuman niini gilimbongan ninyo ang inyong kaugalingon. **23** Si bisan kinsa nga maminaw apan dili motuman sa pulong sa Dios, sama sa tawo nga nanamin, **24** ug human motan-aw sa iyang hitsura, milakaw lang dayon ug nalimtan na dayon niya kon unsay iyang hitsura. **25** Apan ang magsusi pag-ayo sa hingpit nga Kasugoan nga maoy makahatag ug kagawasan sa mga tawo, ug dili kay maminaw lang ug unya malimot ra dayon, kondili magpadayon gayod sa pagtuman niini, panalanginan sa Dios sa iyang mga ginahimo. **26** Kon adunay naghuna-huna nga siya relihiyoso apan walay pagpugong sa iyang dila, ang iyang relihiyon walay pulos, ug gilimbongan lamang niya ang iyang kaugalingon. **27** Alang sa Dios nga Amahan, ang relihiyon nga putli ug walay ikasaway mao ang pagtabang sa mga ilo ug sa mga biyuda sa ilang mga kalisod, ug ang paglikay sa tanang kadaotan niini nga kalibotan.

2 Mga kaigsoonan ko, ingon nga mga tumutuo sa atong makagagahom nga Ginoong Jesu-Cristo, kinahanglan wala kitay pinalabi sa atong isigka-tawo. **2** Pananglit adunay duha ka tawo nga motabong sa inyong panagtigom: ang usa adunahan nga adunay singsing nga bulawan ug adunay bisti nga mahalon, ug ang usa kabos nga adunay bisti nga gision. **3** Kon palabihon ninyo ang tawo nga nagsul-ob sa mahalon nga bisti ug hatagan ninyo siya sa maayong lingkoranan, apan ang kabos patindogon lang ninyo, o kaha palingkoron lamang sa salog, **4** nan aduna kamoy pinalabi ug gihukman ninyo ang mga kabos tungod sa daotan ninyong huna-huna. **5** Paminaw

kamong mga hinigugma ko nga mga kaigsoonan! Gipili sa Dios ang mga kabos dinhi sa kalibotan aron maadunahan sila sa pagtuo ug mahimong manununod sa gingharian nga iyang gisaad sa mga nahigugma kaniya. **6** Apan sa inyong gihimo, gipakaubos ninyo ang mga kabos. Dili ba nga ang mga adunahan man maoy nanglupig ug nagsumbong kaninyo? **7** Dili ba nga sila mao man usab ang nagpasipala sa talahuron nga ngalan ni Jesu-Cristo diin niana nga ngalan kamo naila? **8** Apan kon gisunod ninyo ang Kasugoan sa Hari, nga nasulat sa Kasulatan nga nag-ingon, "Higugmaa ang imong isigka-tawo sama sa imong paghigugma sa imong kaugalingon," maayo ang inyong gihimo. **9** Apan kon aduna kamoy pinalabi, nakasala kamo ug sumala sa Kasugoan kinahanglan kamong silotan, kay gilapas ninyo kadto nga sugo. **10** Si bisan kinsa nga nagtuman sa tibuok nga Kasugoan apan nakasupak bisan sa usa lang ka bahin niini, nakalapas na sa tibuok nga Kasugoan. **11** Kay ang Kasugoan nga nag-ingon, "Ayaw panapaw," mao usab ang nag-ingon, "Ayaw pagpatay." Bisana tuod wala ka manapaw, apan kon nakapatay ka, gilapas mo ang Kasugoan. **12** Busa pagbantay kamo sa inyong pagsulti ug pagkinabuhi, tungod kay ang kasugoan nga naghatag kaninyo ug kagawasan mao usab ang maghukom kaninyo. **13** Kay sa paghukom sa Dios, dili gayod siya maluoy sa tawo nga walay kalooy. Apan ang maluloy-on walay angay kahadlok sa adlaw sa paghukom. **14** Mga kaigsoonan ko, unsa may kapuslanan kon moingon ang usa ka tawo "Aduna akoy pagtuo," apan ang iyang mga binuhatan wala magpamatuod nga siya adunay pagtuo? Makaluwas ba kaniya ang mao nga pagtuo? **15** Pananglit aduna kitay igsoon nga nagkinahanglan ug bistu ug pagkaon, **16** ug ang usa kaninyo moingon kaniya, "Hinaut nga panalanginan ka sa Dios, ayaw pagpatugnaw ug ayaw pagpagutom," apan wala man lang gani niya kini hatagi sa iyang mga gikinahanglan, nan, unsa may maayo nga nahimo niana? **17** Mao usab ang pagtuo; kon dili inubanan sa maayong binuhatan, kana nga pagtuo walay kapuslanan. **18** Apan basin aduna kaninyoy moingon, "Aduna akoy pagtuo ug ikaw adunay maayong binuhatan." Ang tubag ko mao kini, sa unsang pamaagi ko makita ang imong pagtuo sa Dios kon wala kay maayong binuhatan? Apan ipakita ko kanimo nga aduna akoy pagtuo pinaagi sa akong maayong binuhatan. **19** Nagtuo ka nga usa lang ang Dios. Maayo! Apan ang mga demonyo

nagtuo usab ug nagkurog pa gani sa kahadlok sa Dios. **20** Buang-buang ka! Gusto mo ba nga pamatud-an ko kanimo nga ang pagtuo nga walay maayong binuhatan walay kapuslanan? **21** Sa unsang pamaagi gipakamatarong sa Dios ang atong amahan nga si Abraham? Dili ba pinaagi sa iyang mga binuhatan? Sa iyang pagtuman sa Dios, gihalad niya ang iyang anak nga si Isaac sa halaran. **22** Busa klaro kaayo nga ang iyang pagtuo inubanan sa buhat. Nahingpit ang iyang pagtuo pinaagi sa iyang mga binuhatan. **23** Napamatud-an ang giingon sa Kasulatan, "Mituo si Abraham sa Dios, ug tungod sa iyang pagtuo, giisip siya sa Dios nga matarong." Gitawag pa gani siya nga higala sa Dios. **24** Busa nakita nato nga ang tawo gipakamatarong sa Dios tungod sa iyang mga binuhatan ug dili lang tungod sa iyang pagtuo. **25** Mao usab kini ang nahitabo kang Rahab nga nagbaligya sa iyang dungog. Gidawat niya ang mga espiya nga Israelinhon ug gitagoan sa iyang balay. Gitudloan pa niya sila sa laing agianan aron makaikyas sila. Busa tungod sa iyang gihimo gipakamatarong siya sa Dios. **26** Ang lawas nga walay espiritu patay; mao usab ang pagtuo nga walay binuhatan, walay kapuslanan.

3 Mga kaigsoonan ko, unta ang kadaghanan kaninyo dili mohandom nga mahimong magtutudlo, kay nasayran ninyo nga mas higpit ang paghukom sa Dios kanamo ingon nga mga magtutudlo. **2** Tinuod nga kitang tanan makadaghan masayop. Apan ang tawo nga dili masayop sa iyang pagpanulti, hingpit siya ug makapugong sa iyang kaugalingon. **3** Ang mga kabayo rendahan nato aron mosunod kon asa nato gusto paadtoon. **4** Ug tan-awa usab gani ninyo ang barko: bisan dako ug gipadagan sa kusog nga hangin, kontrolado kini sa gamay nga timon. Busa bisan asa paadtoon sa timonil ang sakayan, didto kini moadto. **5** Mao man usab ang atong dila. Gamay lamang kini nga bahin sa atong lawas apan makapanghinambog ug dagkong mga butang. Huna-hunaa ninyo kon unsa kalapad nga kakahoyan ang masunog sa gamay lang nga kalayo. **6** Ang dila sa tawo sama usab sa kalayo. Daghang daotan nga pulong ang mahaling sa dila, ug makaangin sa atong tibuok nga pagkatawo. Ang mga daotan nga pulong sa atong dila sama sa kalayo nga gikan sa impiyerno ug mao ang nagguba sa tibuok natong pagkinabuhi. (*Geenna g1067*) **7** Ang tanang matang sa mga mananap: ang naglakaw, ang naglupad, ang nagkamang ug ang nagpuyo

sa tubig, mahimong anaron sa tawo. **8** Apan wala gayoy tawo nga makapugong sa iyang dila. Ang dila daotan ug dili mapugngan, ug puno sa hilo nga makapatay. **9** Ang atong dila gigamit nato sa pagpasalamat sa atong Ginoo ug Amahan, apan mao usab ang atong gigamit sa pagdaot sa atong isigka-tawo nga gilalang nga susama sa Dios. **10** Pagpasalamat ug pagpangdaot ang naggawas sa usa lang ka baba. Mga igsoon ko, dili kini angay mahitabo. **11** Dili mahimo nga mogawas ang tubig nga tab-ang ug parat sa usa lang ka tuboran. **12** Mga kaigsoonan, ang kahoy nga igos dili mahimong mamunga ug olibo, ug ang tanom nga ubas dili mahimong mamunga ug igos. Dili ka usab makakuha ug tubig nga tab-ang diha sa dagat. **13** Aduna ba kaninyoy maalamon ug masinabuton? Ipakita niya kini pinaagi sa iyang maayo nga pagkinabuhi nga adunay pagpaubos. Ang tawo dili maalam kon dili siya mapainubsanon. **14** Apan kon aduna kamoy kasina ug hinakog nga tinguha, ayaw kamo pagpasigarbo nga maalamon kamo, kay gipanghimakak lang ninyo ang kamatuoran. **15** Kana nga matang sa kaalam wala maggikan sa Dios kondili kalibotonan lang. Lawasnon kini ug gikan sa Yawa. **16** Kay kon asa gani ang kasina ug pagkahakog atua usab ang kaguliyang ug ang tanang matang sa kadaotan. **17** Apan kon aduna kitay kaalam nga gikan sa Dios, una sa tanan, putli ang atong kinabuhi, ug unya maabi-abihon kita, maaghop, maminaw sa katarungan, maluloy-on kaayo, maayo ang atong binuhatan, wala kitay pinalabi ug dili tigpakaaron-ingnon. **18** Ang tawo nga nagpugas ug kalinaw moani ug pagkamatarong ug maayo nga relasyon sa usag-usa.

4 Unsa ba ang hinungdan sa inyong mga away ug mga kasamok? Dili ba tungod man sa inyong daotan nga mga tinguha nga nagsamok sa inyong huna-huna? **2** Adunay mga butang nga inyong gipangandoy, apan dili ninyo maangkon, busa gusto ninyong mopatay sa inyong isigka-tawo. Adunay mga butang nga naibgan gayod ninyo ug kon dili ninyo maangkon, mangaway kamo. Dili ninyo kadto maangkon tungod kay wala man kamo mangayo sa Dios. **3** Ug kon mangayo kamo, dili kamo hatagan kay daotan man ang inyong katuyoan. Ang mga butang nga inyong gipangayo alang lang sa inyong kaugalingon nga kalipay. **4** Dili kamo martinud-anon sa Dios. Sama kamo sa babayeng mananapaw. Wala

ba kamo masayod nga kon palabihon ninyo ang mga butang dinhi sa kalibotan, kaaway kamo sa Dios? Busa gihimo ninyo ang inyong kaugalingon nga kaaway sa Dios kon gipalabi ninyo ang mga butang dinhi sa kalibotan. **5** Ayaw kamo paghuna-huna nga walay pulos ang giingon sa Kasulatan: “Uban sa pagpangabugho gipangandoy sa Dios ang espiritu nga gipapuyo niya kanato.” **6** Apan ang Dios naghatag kanato ug dugang pa nga grasya. Mao kana nga nag-ingon ang Kasulatan: “Gisumpo sa Dios ang mapahitas-on, apan kaloy-an niya ang mapainubsanon.” **7** Busa pagpasakop kamo sa Dios. Sukli ninyo ang Yawa ug magpahilayo siya kaninyo. **8** Duol kamo sa Dios, ug ang Dios moduol kaninyo. Kamo nga mga makasasala, pagkinabuhi na kamo nga hinlo! Ug kamo nga maduha-duhaon, hinloi ninyo ang inyong mga kasing-kasing. **9** Pagsubo kamo, paghilak sa hilabihan tungod sa inyong mga sala. Inay nga mokatawa kamo ug maglipay, pagsubo hinuon kamo. **10** Pagpaubos kamo diha sa Ginoo, ug iya kamong pasidunggan. **11** Mga igsoon, ayaw kamo pagsulti ug daotan batok sa usag-usa. Ang nagsulti ug daotan batok sa iyang igsoon, o naghukom kaniya, nagsulti batok sa Kasugoan, ug naghukom usab niini. Busa kon ikaw na ang naghukom sa Kasugoan, wala ka na magtuman niini kay ikaw na man ang nahimong maghuhukom. **12** Apan ang Dios ang naghatag sa Kasugoan, busa siya lang gayod ang maghuhukom. Siya lang gayod ang makaluwas o makasilot sa tawo. Busa, kinsa ka man nga mohukom sa imong isigka-tawo? **13** Pamati kamo kanako, kamo nga nag-ingon, “Karon o ugma moadto kami sa usa ka siyudad, ug didto kami mopuyo sa usa ka tuig. Magnegosyo kami ug magtigom ug daghang kuwarta.” **14** Ang tinuod, wala gani kamo masayod kon unsa ang mahitabo kaninyo ugma. Kay ang atong kinabuhi sama lang sa gabon nga makita karon, ug sa dili madugay mawala. **15** Mao hinuon kini ang angay ninyong isulti, “Kon itugot sa Ginoo, ug buhi pa kami, mao kini o mao kana ang among buhaton.” **16** Apan karon, nagpasigarbo hinuon kamo ug nagpadayeg. Ang tanang mga pagpasigarbo nga sama niana daotan. **17** Kon nasayran sa tawo kon unsa ang maayo nga angay unta niyang buhaton, apan wala niya kini buhata, nakasala siya.

5 Kamo nga mga adunahan, paminaw kamo! Panghilak kamo sa hilabihan tungod sa mga kalisod

nga modangat kaninyo. **2** Mangadunot ang inyong bahandi ug pangutkutan sa gagmayng mananap ang inyong bisti. **3** Gipangtagoan lang ninyo ang inyong kuwarta, busa gipangtaya ug dili mapuslan. Sa kaulahiang mga adlaw silotan kamo didto sa impiyerno tungod sa inyong kahakog sa kuwarta nga wala ninyo gamita sa kaayohan. Kaanugon lang sa inyong pagtigom kay ang kalibotan hapit na gayod matapos. **4** Pamatia ninyo ang mga reklamo sa mga tawo nga inyong gipatrabaho sa inyong kaumahan apan wala ninyo suholi. Angay ninyong masayran nga ang mga paghilak sa inyong mga mag-aani nadunggan sa Dios nga Makagagahom. **5** Nagpatuyang kamo sa inyong kinabuhi dinhi sa kalibotan. Sama lang nga gipatambok ninyo ang inyong kaugalingon ug gitagana alang sa adlaw sa pag-ihaw. **6** Gihukman ninyo ug gipamatay ang mga tawo nga walay sala, bisan wala sila makasukol kaninyo. **7** Mga igsoon, pagmapailubon kamo hangtod sa pag-abot sa Ginoo. Tan-awa ninyo ang mga mag-uuma, mapailubon sila nga naghulat sa unang ulan. Pagkahuman nila ug tanom, mapailubon gihapon sila sa paghulat sa mosunod nga ulan ug sa ilang abot. **8** Busa pagmapailubon usab kamo. Ayaw kamo pagpakawala sa paglaom, kay hapit na gayod moabot ang Ginoo. **9** Mga igsoon, ayaw kamo pagbinasolay, aron dili kamo silotan sa Dios. Ang maghukom kanato hapit na gayod moabot. **10** Buhata ninyo nga panig-ingnan ang pagpailob sa mga propeta nga gisugo sa Dios nga mosulti alang kaniya. **11** Dili ba nga giisip man nato nga bulahan ang mga tawo nga nag-antos? Nadunggan ninyo ang mahitungod sa mga pag-antos ni Job, ug nasayran usab ninyo kon giunsa siya pagtabang sa Dios sa kaulahian. Kay ang Ginoo maayo ug maluloy-on. **12** Mga igsoon, labaw sa tanan ayaw gayod kamo panumpa nga mag-ingon, “Saksi ang langit” o “Saksi ang yuta,” o ang uban pa nga mga butang. Ingna lang nga “oo” kon tinuod gayod nga uyon kamo, ug “dili” kon tinuod nga dili kamo uyon, aron dili kamo silotan sa Dios. **13** Kon adunay nag-antos diha kaninyo kinahanglan mag-ampo siya sa Dios. Kon adunay malipayon, pakantaha siya ug mga pagdayeg ngadto sa Dios. **14** Kon adunay magsakit kaninyo, magtawag siya sa mga kadagkoan sa iglesia aron mag-ampo sila alang kaniya ug dihogan siya ug lana sa ngalan sa Ginoo. **15** Ang pag-ampo nga adunay pagtuo mao ang makaayo sa nagsakit. Pabangonon siya sa Ginoo ug pasayloon sa iyang mga sala kon nakasala siya. **16** Pagsuginlanay kamo sa inyong mga sala ug pag-inampoay aron mangaayo kamo. Kay dako ang mahimo sa pag-ampo sa tawo nga matarong. **17** Si Elias nga propeta tawo usab nga sama kanato. Kinasing-kasing siyang nag-ampo nga dili moulan, ug wala moulan sulod sa tulo ka tuig ug tunga. **18** Pagkahuman niadto nag-ampo na usab siya nga moulan, ug natuman kini. Unya midaghan ang ani sa yuta. **19** Mga igsoon ko, kon adunay usa kaninyo nga nagpalayo sa kamatuoran, ug adunay usa usab kaninyo nga mopabalik kaniya, **20** angay ninyong masayran nga ang magpabalik sa makasasala gikan sa iyang daotan nga paggawi maoy magluwas sa kalag niadtong makasasala gikan sa silot nga kamatayon, ug mapasaylo ang daghang mga sala.

1 Pedro

1 Ako si Pedro nga apostol ni Jesu-Cristo. **2** Gipili kamo sa Dios nga amahan gikan pa kaniadto sa katuyoan nga himuon niya kamo nga iyang mga anak pinaagi sa Espiritu, aron magmasinugtanon kamo kang Jesu-Cristo ug mahinloan sa inyong mga sala pinaagi sa iyang dugo. **3** Dayegon ta ang Dios ug Amahan sa atong Ginoong Jesu-Cristo! Tungod sa iyang dako nga kaluoy kanato, natawo kita pag-usab pinaagi sa pagkabanhaw ni Jesu-Cristo. Mao kini ang naghatag kanato ug dakong paglaom nga adunay gitagana ang Dios kanato nga panulondon. Kini nga panulondon atua sa langit, kanunay nga hinlo ug matahom, ug dili gayod mawala. **5** Ug pinaagi sa inyong pagtuo, panalipdan kamo sa gahom sa Dios samtang naghulat kamo sa kaluwasan nga giandam nang daan nga ipadayag sa kataposang adlaw. **6** Tungod niini maglipay kamo bisan adunay miabot karon nga nagkalain-lain nga mga pagsulay. Kay kini nga mga pagsulay lumalabay lang, ug kinahanglan nga masinati ninyo **7** aron masulayan ang inyong pagtuo, sama sa bulawan nga gisulayan sa kalayo aron masayran kon tinuod o dili. Apan mas mahinungdanon ang atong pagtuo kaysa bulawan nga mawala lang. Busa kon mapamatud-an nga ang inyong pagtuo tinuod gayod, dayegon niya kamo ug pasidunggan sa adlaw nga si Jesu-Cristo moabot. **8** Bisan wala kamo makakita kaniya gihigugma ninyo siya, ug nagtuo kamo kaniya bisan wala pa ninyo siya makita hangtod karon. Mao kana nga dili matukib ang inyong kalipay, **9** tungod kay madawat ninyo ang bunga sa inyong pagtuo nga mao ang inyong kaluwasan. **10** Kini nga kaluwasan gisusi pag-ayo sa mga propeta kaniadto. Sila mao ang nagtagna bahin niini nga grasya sa Dios kanato. **11** Gipahibalo na silang daan sa Espiritu ni Cristo nga anaa diha kanila nga mag-antos ang Mesiya ug pagkahuman niana pasidunggan siya. Busa ang mga propeta kaniadto nagpadayon sa ilang pagsusi kon kanus-a ug sa unsa nga pamaagi kini mahitabo. **12** Gipahibalo usab sila sa Dios nga ang ilang gipanulti dili alang sa ilang kaayohan kondili alang kanato. Ug karon ang ilang mga panagna nadungog na ninyo gikan sa mga nagsangyaw sa Maayong Balita. Nagsulti sila kaninyo pinaagi sa gahom sa Espiritu Santo nga gipadala kanila gikan sa langit. Ug bisan ang mga anghel

gusto nga makasabot niining Maayong Balita nga gisulti kaninyo. **13** Busa pangandam kamo kanunay sa pagsunod sa kabubut-on sa Dios. Pagmalig-on kamo, ug salig sa hingpit nga madawat ninyo ang panalangin nga ihatag kaninyo inig-abot na ni Jesu-Cristo. **14** Isip mga matinumanong mga anak sa Dios, ayaw kamo pagpadala sa daotan nga mga tinguha nga naggahom kaninyo sa wala pa kamo nakaila sa Dios. **15** Balaan ang Dios nga nagtawag kaninyo, busa angay usab nga magpakabalaan kamo sa tanan ninyong buhaton. **16** Kay nag-ingon ang Kasulatan, "Magpakabalaan kamo, tungod kay ako balaan." **17** Ang Dios walay pinalabi. Naghukom siya sa tanan nga tawo sumala sa ilang binuhatan. Busa kon gitawag ninyo siya nga Amahan diha sa inyong mga pag-ampo, tahora ninyo siya samtang ania pa kamo sa kalibotan. **18** Nasayran usab ninyo kon unsa ang gibayad aron maluwas kamo gikan sa pagkinabuhing walay pulos nga inyong napanunod sa inyong mga katigulangan. Ang gitubos kaninyo dili mga butang nga mawala, sama sa bulawan o plata, **19** kondili ang bililhong dugo ni Cristo. Sama si Cristo sa karnero nga hinlo ug walay deperensya nga gihalad ngadto sa Dios. **20** Sa wala pa mamugna ang kalibotan, gipili na sa Dios si Cristo nga mahimong atong Manluluwas. Karon lang niining ulahing mga adlaw siya gipaila sa Dios. Gibuhat niya kini alang kaninyo. **21** Ug pinaagi kang Cristo nagtuo kamo sa Dios. Ug inyong gibutang ang inyong pagtuo ug paglaom sa Dios tungod gibanhaw niya si Cristo ug gipasidunggan siya pag-ayo. **22** Ug tungod kay nagsunod na kamo sa kamatuoran, gihinloan kamo gikan sa inyong mga sala aron nga magmatinud-anon kamo sa paghigugma sa inyong mga igsoon kang Cristo. Hinaut unta nga maghigugmaay kamo sa kinasang-kasing gayod, **23** kay natawo na kamo pag-usab. Ug kini nga pagkatawo dili pinaagi sa inyong ginikanan nga adunay kamatayon, kondili pinaagi sa pulong sa Dios nga buhi ug walay kataposan. (aiōn g165) **24** Nag-ingon ang Kasulatan: "Ang kinabuhi sa tanang mga tawo sama sa sagbot, ug ang ilang kabantog sama sa bulak niini. Ang sagbot malaya ug ang iyang bulak mahulog, **25** apan ang pulong sa Ginoo magpadayon sa gihapon." Ug mao kini ang Maayong Balita nga giwali kaninyo. (aiōn g165)

2 Tungod kay natawo na kamo pag-usab, biyai na ninyo ang tanang matang sa pagkadaotan. Ayaw

kamo pamakak o pagpakaaron-ingnon. Ayaw kamo kasina o pagsulti ug daotan batok sa inyong isigkatawo. 2 Sama sa batang masuso nga nangandoy sa gatas sa iyang inahan, pangandoya usab ninyo ang lunsayng gatas nga espirituhanon aron motubo kamo hangtod madawat ninyo ang hingpit nga kaluwasan, 3 karon nga nasinati na ninyo nga ang Ginoo maayo gayod. 4 Siya ang buhing bato nga gisalikway sa mga tawo, apan gipili sa Dios ug bililhon alang kaniya. Ug samtang nagduol kamo kaniya, 5 kamo ingon nga mga buhing bato gipatindog usab sa Dios isip usa ka espirituhanong balay. Ug isip mga pari nga pinili sa Dios, gahalad kamo kaniya sa espirituhanong mga halad nga makapahimuot kaniya tungod kay gihalad kini pinaagi kang Jesu-Cristo. 6 Kay nag-ingon ang Dios sa Kasulatan: “Aduna akoy gipili nga maghari sa Zion. Sama siya sa bililhon nga bato nga akong gihimong patukoranan. Ang nagtuo kaniya dili gayod maulawan.” 7 Busa kamo nga nagtuo pasidunggan sa Dios. Apan sa mga wala motuo matuman ang Kasulatan nga nag-ingon, “Ang bato nga gisalikway sa mga panday mao ang nahimong pundasyon nga bato.” 8 Ug “Mao kini ang bato nga makapapandol sa mga tawo, ug makapadagma kanila.” Napandol sila kay wala sila motuman sa pulong sa Dios. Mao kini ang kabubut-on sa Dios alang kanila. 9 Apan kamo mga pinili, mga pari sa Hari, ug mga katawhan sa Dios. Nahimo kamong iya aron magmantala sa iyang kahibulongan nga mga binuhatan. Siya ang nagtawag kaninyo gikan sa kangitngit ngadto sa iyang kahibulongan nga kahayag. 10 Kaniadto dili kamo mga katawhan sa Dios, apan karon iya na kamo. Kaniadto wala kamo kaloy-i sa Dios, apan karon gikaloy-an na niya kamo. 11 Mga hinigugma, ang kalibotan dili ninyo tinuod nga puloy-anan. Mga dumuduong lang kamo dinhi. Busa nagpakiluoy ako kaninyo nga biyaan ninyo ang daotan nga mga tinguha sa inyong lawas nga nagsupak sa inyong espiritu. 12 Ipakita ninyo kanunay sa mga tawo nga wala motuo sa Dios ang inyong maayo nga paggawi. Kay kon nag-ingon sila nga naghimo kamo ug daotan, apan makita nila sa kaulahian nga maayo diay ang inyong gihimo, dayegon nila ang Dios sa adlaw sa iyang pag-anhi. 13 Tungod sa Ginoo, pagpasakop kamo sa tanang mga tawo nga nangulo sa lungsod, mahimong sa hari nga mao ang adunay labaw nga gahom, 14 o sa mga gobernador nga mao ang iyang gihatagan sa gahom nga mosilot sa mga naghimo ug daotan ug mopasidungog sa mga naghimo ug maayo. 15 Kay mao kini ang kabubut-on sa Dios, aron kon maghimo kamo ug maayo walay ikasulti ang mga tawong buang-buang nga wala pa makasabot sa kamatuoran. 16 Aduna na kamoy kagawasan, apan wala kini magkahulogan nga aduna na kamoy kagawasan sa paghimo ug daotan; kondili magkinabuhi kamo isip mga ulipon sa Dios. 17 Tahora ninyo ang tanang mga tawo, ug higugmaa ninyo ang inyong mga igsoon kang Cristo. Pagkinabuhi kamo nga adunay kahadlok sa Dios, ug tahora ninyo ang hari. 18 Kamo nga mga ulipon, tumana ninyo ang inyong mga agalon nga adunay kahadlok sa Dios, dili lang ang buotan nga agalon kondili apil usab ang mangil-ad ug batasan. 19 Kay panalanginan kamo sa Dios kon maantos ninyo ang mga kasakit bisan ug wala kamoy sayop nga nahimo, tungod ug alang sa inyong pagtuman sa kabubut-on sa Dios. 20 Unsa may dungog nga inyong maangkon kon mag-antos kamo sa silot sa inyong sala? Apan kon mag-antos kamo tungod sa paghimo ug maayo, kaloy-an kamo sa Dios. 21 Ang pag-antos ni Cristo alang kanato mao ang panig-ingnan nga angay natong sundon. Ug mao kini ang katuyoan kon nganong gitawag kita, aron masunod ta ang kinabuhi ni Cristo. 22 “Wala siya makasala, ug wala mamakak.” 23 Giinsulto siya, apan wala siya mobalos ug insulto. Gisilotan siya, apan wala gayod siya manghulga. Nagsalig siya sa Dios nga mao ang naghukom sa matarong. 24 Si Cristo mao gayod ang miangkon sa atong mga sala sa dihang gilansang siya didto sa krus, aron dili na kita magpakasala kondili magkinabuhi na kita nga matarong. Tungod sa iyang mga samad naayo kita. 25 Kaniadto sama kita sa mga karnero nga nahisalaag, apan karon nahibalik na kita sa Ginoo nga Tig-atiman ug Magbalantay sa atong kinabuhi.

3 Ug karon, kamong mga asawa, kinahanglan magpasakop kamo sa inyong mga bana, aron nga kon ang inyong mga bana wala motuo sa pulong sa Dios, madala ninyo sila sa Ginoo pinaagi sa inyong maayong pamatasan bisan dili na ninyo sila sultihan. 2 Kay makita nila nga nagtahod kamo sa Dios ug ang inyong pamatasan dili salawayon. 3 Kon gusto ninyo nga mahimong matahom, kini dili pinaagi sa pagpangarte sa inyong buhok nga butangan sa mahalona nga mga alahas, o pagsul-ob sa mahalona nga bisti, 4 kondili patahomon ninyo

ang sulod sa inyong kasing-kasing, sa maayo nga pamatasan nga dili gayod mausab. Magmalumo kamo ug magbinuotan. Mao kini ang bililhon alang sa Dios. **5** Ug mao kini ang gibuhat kaniadto sa mga diosnong babaye nga nagsalig sa Dios. Nagpatahom sila pinaagi sa ilang pagpasakop sa ilang mga bana. **6** Sama ni Sara, gituman niya si Abraham ug giisip niya nga iyang agalon. Kamo karon mga anak na ni Sara, busa kinahanglan maayo ang inyong binuhatan ug dili kamo mahadlok sa bisan unsa. **7** Kamo usab nga mga bana, sabta ninyo ang inyong mga asawa sumala sa inyong nasayran isip Cristohanon. Tahora ninyo sila isip mga babaye nga mas mahuyang kay kanato. Kay gihatagan usab sila sa Dios ug kinabuhi nga walay kataposan sama kanato. Kon dili kini ninyo buhaton, dili tubagon sa Dios ang inyong mga pag-ampo. **8** Karon, ania ang akong tugon kaninyong tanan: kinahanglan maghiusa kamo sa inyong huna-huna ug pagbati. Paghinigugmaay kamo isip managsoon. Pagmaluloy-on kamo ug pagmapainubsanon sa usag usa. **9** Ayaw ninyo balosi ug daotan ang nagbuhat ug daotan kaninyo, ug ayaw usab ninyo insultoha ang nanginsulto kaninyo. Ang angay ninyong buhaton, mag-ampo kamo nga kaloy-an sila sa Dios, tungod kay gipili kamo sa Dios sa pagbuhat niini, aron kaloy-an usab niya kamo. **10** Kay nag-ingon ang Kasulatan, “Si bisan kinsa nga nagtinguha sa malipayon ug maayo nga kinabuhi kinahanglan nga magpugong sa pagsulti ug daotan ug sa pagpamakak. **11** Kinahanglan biyaan niya ang daotan, ug magbuhat siya ug maayo. Paningkamotan niya nga mahimong malinawon kanunay ang iyang pagpakig-uban sa iyang isigka-tawo. **12** Kay bantayan sa Ginoo ang mga matarong ug tubagon niya ang ilang mga pag-ampo, apan kasilagan niya ang mga naghimo ug daotan.” **13** Kinsa bay mopasipala kaninyo kon gusto gayod ninyo magbuhat kanunay ug maayo? **14** Apan kon mag-antos kamo tungod sa inyong pagbuhat ug maayo, bulahan kamo. Busa ayaw kamo kahadlok o kabalaka kon unsay ilang buhaton kaninyo. **15** Hinumdomi ninyo nga si Cristo mao ang angay ninyong tahoron ug sundon. Ug mag-andam kamo kanunay sa pagtubag kang bisan kinsa nga mangutana kaninyo bahin sa inyong paglaom. **16** Tubaga ninyo sila sa malumo nga pamaagi ug adunay pagtahod. Siguroha ninyo nga kanunayng hinlo ang inyong konsensya, aron maulawan ang mga tawo nga nagpakadaotan sa inyong maayo nga

mga binuhatan isip mga sumusunod ni Cristo. **17** Mas maayo pa nga mag-antos kamo tungod sa inyong gibuhat nga maayo, kon mao kana ang kabubut-on sa Dios, kaysa mag-antos kamo tungod kay nakabuhat kamo ug daotan. **18** Kay si Cristo gani gipatay bisan wala siya makabuhat ug daotan. Ug kausa lang siya namatay aron mapasaylo ang atong mga sala. Siya nga walay sala gipatay alang kanato nga mga makasasala aron madala niya kita sa Dios. Tinuod gipatay siya sa iyang lawasnon nga kahimtang, apan gibuhi siya sa espirituhanon nga kahimtang. **19** Ug sa iyang espirituhangong kahimtang, miadto siya bisan sa mga pinirisong espiritu sa mga tawo nga wala magsunod sa Dios sa panahon ni Noe. Kaniadto mapailubon ang Dios nga naghulat kanila nga motuo sila kaniya samtang gibuhat ni Noe ang arka. Apan walo lang gayod ka tawo ang nagtuo ug nakasulod sa arka ug naluwas sa tubig. **21** Kini nga tubig mao ang panig-ingnan sa pagbautismo kanato. Ug kini nga bautismo mao ang nagluwas kanato pinaagi sa pagkabanhaw ni Jesu-Cristo. Dili kini paghugas sa mga hugaw sa atong lawas, kondili nagsaad kita sa Dios nga dili na kita magbuhat sa mga butang nga atong nasayran nga dili niya gusto. **22** Si Jesu-Cristo atua na karon sa langit, sa tuo sa Dios, ug gipasakop kaniya ang tanang mga anghel ug ang tanang mga espiritu nga adunay gahom.

4 Tungod kay si Cristo nag-antos sa iyang lawasnon nga kahimtang, kinahanglan andam usab kamo nga mag-antos. Kay ang tawo nga nag-antos mihunong na sa pagpakasala. **2** Dili na siya mosunod sa iyang daotan nga pamatasan kondili mosunod na siya sa kabubut-on sa Dios. **3** Igo na ang panahon nga inyong gigugol kaniadto sa pagbuhat sa mga butang nga hilig buhaton sa mga tawong wala makaila sa Dios. Kaniadto nagpatuyang kamo sa malaw-ay nga pagkinabuhi ug sa inyong daotan nga mga tinguha. Naghubog-hubog kamo. Nagtigom-tigom aron mag-inom ug magbuhat sa makauulaw nga mga butang. Ug diha sa inyong pagsimba sa inyong dios-dios bisan unsa na lang ang inyong gibuhat nga daotan. **4** Apan karon ang mga tawo nga wala makaila sa Dios natingala kaninyo kon nganong wala na kamo mouban sa ilang mapatuyangon nga pagkinabuhi. Mao nga nagsulti sila ug daotan batok kaninyo. **5** Apan manubag sila sa Dios sa ilang gibuhat, kay ang Dios mohukom sa tanang mga tawo, buhi man

o patay. **6** Mao kini ang hinungdan kon nganong gisangyaw ang Maayong Balita ngadto sa mga tawo nga patay na karon, aron nga bisan kon patay na sila karon sa ilang lawasnon nga kahimtang, ug mahukman sama sa tanang mga tawo, mabuhi sila sa ilang espirituhanong kahimtang sama sa Dios. **7** Hapit na ang kataposan sa kalibotan. Busa pagbaton kamo ug abtik nga panghuna-huna ug pagpugong kamo sa inyong kaugalingon aron walay mahimong babag sa inyong pag-ampo. **8** Ug labaw sa tanan, paghinigugmaay kamo sa kinasing-kasing gayod. Kay kon aduna kay paghigugma sa imong isigkatawo, mapasaylo mo siya bisan daghan ang iyang sala. **9** Pagmaabiabihon kamo sa usag-usa sa walay pagbagulbol. **10** Matag-usa kanato gihatagan sa Dios ug gasa. Gamiton nato kini alang sa kaayohan sa matag-usa isip maayo nga sinaligan niining nagkalain-lain nga mga gasa. **11** Ang gihatagan sa gasa sa pagwali kinahanglan magwali sa pulong sa Dios. Ug ang gihatagan sa gasa sa pagtabang sa uban, kinahanglan motabang sumala sa iyang makaya nga gihatag sa Dios, aron madayeg ang Dios pinaagi kang Jesu-Cristo sa tanan ninyo nga binuhatan. Gamhanan siya ug dalaygon hangtod sa kahangtoran. Amen. (aiōn g165) **12** Mga hinigugma, ayaw kamo katingala sa masakit nga pagsulay nga moabot kaninyo. Ayaw ninyo isipa nga kahibulongan ang nahitabo kaninyo. **13** Hinuon paglipay kamo, kay nakaambit kamo sa mga pag-antos ni Cristo. Ug mahingpit na gayod ang inyong kalipay kon ipakita na niya ang iyang gahom sa tanan. **14** Busa kon pakaulawan kamo tungod kay mga sumusunod kamo ni Cristo, bulahan kamo kay kini nagpasabot nga anaa kaninyo ang makagagahom nga Espiritu, nga mao ang Espiritu sa Dios. **15** Kon silotan kamo, hinaut nga dili tungod kay nakapatay kamo ug tawo, o nangawat, o nagbuhat ug daotan, o nanghilabot sa kinabuhi sa uban. **16** Apan kon silotan kamo tungod kay kamo Cristohanon dili kamo angay maulaw, kondili magpasalamat hinuon sa Dios tungod kay gitawag kamo niana nga ngalan. **17** Kay naabot na ang panahon sa paghukom sa Dios, ug kini mosugod una sa iyang mga anak. Ug kon kini mosugod man gani kanato nga iyang mga anak, unsa pa kaha ang dangatan sa mga wala mosunod sa Maayong Balita sa Dios? **18** Sama sa giingon sa Kasulatan: "Kon ang mga matarong halos dili gani maluwat, unsa pa kaha ang mahitabo sa mga makasasala ug wala moila sa Dios?" **19** Busa

kamo nga nag-antos karon tungod kay mao kini ang kabubut-on sa Dios alang kaninyo, padayon kamo sa pagbuhat ug maayo. Itugyan ninyo ang inyong kaugalingon sa Dios nga nagbuhat kaninyo, kay dili gayod kamo niya pasagdan.

5 Kamong mga tigdumala sa mga tumutuo, aduna akoy isulti kaninyo. Isip usa usab ka tigdumala sa mga tumutuo, nga nakakita gayod sa mga pag-antos ni Cristo ug makaambit usab unya sa iyang gahom ug dungog kon moabot na siya, nagpakiluoy ako kaninyo nga **2** atimanon ninyo ug maayo ang mga katawhan sa Dios nga gisalig kaninyo. Sama sila sa mga karnero ug kamo mao ang mga magbalantay. Kinahanglan nga sa kaugalingon ninyong kabubut-on ang pag-atiman kanila kay mao kini ang kabubut-on sa Dios, dili kay napugos lang kamo o aduna kamoy gipaabot nga suhol, kondili gusto gayod ninyo nga makatabang kanila. **3** Dili kamo maghari-hari sa mga tumutuo nga gisalig kaninyo, kondili mahimo hinuon kamong ilang panig-ingnan. **4** Ug sa pag-abot ni Cristo nga mao ang Pangulo nga Magbalantay, madawat ninyo ang ganti nga maanindot gayod ug dili mawala hangtod sa hangtod. **5** Kamo usab nga mga batanon, pagpasakop kamo sa mga tigulang. Ug kamong tanan nga tumutuo, magpaubos kamo ug mag-alagad sa usag-usa, kay nag-ingon ang Kasulatan, "Sumpoon sa Dios ang garboso, apan kaloy-an niya ang mapainubsanon." **6** Busa pagpasakop kamo sa gahom sa Dios, kay moabot ang adlaw nga pasidunggan niya kamo. **7** Itugyan ninyo kaniya ang inyong mga gikabalak-an kay aduna siyay kahangawa kaninyo. **8** Pagbantay ug pagtukaw kamo! Kay ang inyong kaaway nga ang Yawa naglibot-libot sama sa liyon nga nagngulob ug nangitag tukbonon. **9** Lig-ona ninyo ang inyong pagtuo sa Dios ug sukli ninyo ang Yawa. Hinumdomi ninyo nga dili lang kamo ang nag-antos kondili hasta usab ang tanang mga igsoon ninyo kang Cristo dinhi sa kalibotan. Kining mga pag-antos nga angay makompleto nasinati usab nila. **10** Hamubo lang ang panahon sa inyong pag-antos. Pagkahuman niana ang Dios motabang kaninyo aron wala nay makulang sa inyong kinabuhi, ug siya ang mopalig-on kaninyo. Kay siya ang tinubdan sa tanang panalangin, ug gipili kamo niya aron makaambit usab kamo sa iyang walay kataposang gahom ug dungog pinaagi sa inyong pagkahiusa kang Cristo. (aiōnios g166) **11** Gamhanan siya hangtod sa kahangtoran. Amen.

(aiōn g165) **12** Gihimo ko kining hamubo nga sulat alang kaninyo pinaagi sa tabang ni Silvano. Igsoon ta siya kang Cristo ug masaligan gayod. Hinaut unta nga pinaagi niini nadasig ko kamo ug napamatud-an ko ang kaayo sa Dios kanato. Pabilin kamo sa iyang kaayo. **13** Ang mga tumutuo sa Babilonia nangumusta kaninyo. Sila sama usab kaninyo nga pinili sa Dios. Si Marcos nga giiisip ko nga akong anak nangumusta usab kaninyo. **14** Pagkumustahay kamo isip managsoon kang Cristo. Ang kalinaw maanaa kaninyong tanan nga anaa kang Cristo.

2 Pedro

1 Ako si Simon Pedro nga alagad ug apostol ni Jesu-Cristo. **2** Hinaut nga madawat ninyo ang dugang pa gayod nga grasya ug kalinaw sa inyong padayon nga pag-ila sa Dios nga mao si Jesus nga atong Ginoo. **3** Ang gahom sa Dios naghatag kanato sa tanan natong kinahanglanon sa pagkinabuhi nga diosnon pinaagi sa atong pag-ila kaniya nga nagtawag kanato. Gitawag niya kita pinaagi sa iyang kahibulongan nga gahom. **4** Ug pinaagi usab niini, gihatagan niya kita ug bililhon gayod nga mga saad, aron pinaagi niini nga mga saad malikayan nato ang mga kailibgon dinhi sa kalibotan nga makadaot kanato, ug makaambit kita sa diosnon nga kinaiya. **5** Busa, paningkamoti gayod ninyo nga ikadugang sa inyong pagtuo ang maayong pamatasan; sa inyong maayong pamatasan, ang kaalam; **6** sa kaalam, ang pagpugong sa kaugalingon; sa pagpugong sa kaugalingon, ang pagkamainantuson; sa pagkamainantuson, ang pagkadiosnon; **7** sa pagkadiosnon, ang paghigugma sa atong mga igsoon kang Cristo; sa paghigugma sa atong mga igsoon kang Cristo, ang paghigugma sa tanan. **8** Kon kining tanang hiyas anaa kaninyo ug nagdagaya, mapuslanon ang inyong mga binuhatan sa inyong pag-ila sa atong Ginoong Jesu-Cristo. **9** Apan si bisan kinsa nga wala niining mga hiyasa, buta sa kamatuoran; nalimtan niya nga gihinloan na siya sa Dios sa iyang mga sala kaniadto. **10** Busa mga igsoon ko kang Cristo, paningkamoti gayod nga masiguro ninyo nga kamo tinuod nga mga tinawag ug mga pinili sa Dios. Kay kon buhaton ninyo kining mga butanga dili gayod kamo mapukan, **11** kondili mahimong bukas ang pagdawat kaninyo ngadto sa walay kataposan nga gingharian sa atong Ginoo ug Manluluwas nga si Jesu-Cristo. (*aiōnios g166*) **12** Mao kana nga kanunay ko kamong pahinumdoman bahin niining mga butanga, bisan nasayran na ninyo kini ug lig-on na kamo diha sa kamatuoran nga inyong nadawat. **13** Alang kanako, angay gayod nga pahinumdoman ko kamo kanunay samtang buhi pa ako. **14** Kay nasayran ko nga dili na gayod ako magdugay niining kalibotana, tungod kay gipahibalo gayod kini sa atong Ginoong Jesu-Cristo kanako. **15** Busa paningkamotan ko nga bisan kon wala na ako, mahinumdoman pa gihapon ninyo kining akong gitudlo. **16** Ang among gisulti kaninyo bahin sa gahom

sa atong Ginoong Jesu-Cristo sa dihang dinhi pa siya sa kalibotan dili tinumotumo lang nga mga sugilanon, kondili nasaksihan gayod namo ang iyang gahom nga gikan sa Dios. **17** Kay sa dihang gidayeg ug gipasidunggan si Jesu-Cristo sa Dios nga Amahan, nadunggan namo ang tingog sa makagagahom nga Dios nga nag-ingon, “Mao kini ang akong hinigugma nga Anak. Nalipay gayod ako kaniya.” **18** Kining tingog nga gikan sa langit nadunggan namo sa dihang kami kauban ni Jesus didto sa balaan nga bukid. **19** Mao kini ang hinungdan nga nadugangan pa gayod ang among pagtuo sa mga pagtulon-an nga gitudlo sa mga propeta. Busa angay ninyong patalinghogan ang ilang gitudlo, tungod kay sama kini sa usa ka suga nga nagdan-ag sa mangitngit nga dapit hangtod sa adlaw nga moabot si Cristo. Sama siya sa banagbanag sa kabuntagon nga molamdag sa inyong huna-huna. **20** Labaw sa tanan timan-i gayod ninyo kini: ang tanan nga nasulat sa Kasulatan dili kinaugalingon nga pagsabot sa mga propeta. **21** Tungod kay wala sila magsulti sumala sa ilang kaugalingon nga huna-huna, kondili gigamhan sila sa Espiritu Santo sa pagsulti sa pulong sa Dios.

2 Apan kaniadto adunay mini usab nga mga propeta diha sa katawhan sa Israel. Sama usab niini ang mahitabo kaninyo: adunay mini nga mga magtutudlo nga motungha diha kaninyo. Magdala sila sa pagtulon-an nga maoy makaguba sa inyong pagtuo sa Dios. Isalikway gani nila ang Ginoo nga nagtubos kanila. Busa sa madali silotan sila sa Dios. **2** Daghan ang mosunod sa ilang makauulaw nga binuhatan. Ug tamayon sa mga tawo ang kamatuoran nga atong gisunod tungod kanila. **3** Tungod sa ilang kahakog kining mini nga mga magtutudlo maghimo ug mga tinumotumo nga sugilanon aron pangkwartahan kamo nila. Wala sila masayod nga dugay na sila nga hinukman sa Dios, ug hapit na silang malaglag. **4** Wala gani kaloy-i sa Dios ang mga anghel nga nagpakasala kaniadto. Gipriso hinuon sila sa lawom ug mangiob nga bung-aw, ug atua sila didto hangtod sa adlaw sa paghukom. (*Tartaroō g5020*) **5** Wala gani niya kaloy-i ang mga tawo kaniadto nga dili diosnon, gipalunopan hinuon niya ang kalibotan ug nangamatay silang tanan. Apan giluwat niya si Noe nga nagsangyaw sa pagkamatarong ug ang pito niya ka kauban. **6** Agig silot gisunog sa Dios ang mga siyudad sa Sodoma ug Gomora aron ipakita kon unsa ang mahitabo sa

mga tawo nga dili diosnon. 7 Apan giluwat niya si Lot tungod kay matarong kini, ug nasubo gayod sa mga malaw-ay nga binuhatan sa iyang mga katagilungsod nga walay mga baroganan. Adlaw-adlaw nakita ug nadungog ni Lot ang ilang daotan nga mga binuhatan sa dihang nagpuyo siya uban kanila, ug kini nakapasubo kanunay kaniya. 9 Dinhi makita nato nga ang Ginoo makahimo pagluwas sa mga diosnon kon moabot kanila ang mga pagsulay, ug pagsilot sa mga daotan hangtod sa adlaw sa paghukom, 10 ilabina gayod niadtong mga tawo nga dili magpasakop kaniya ug nagsunod lang sa ilang mahugaw nga mga tinguha. Kining mini nga mga magtutudlo nga akong gihisgotan garboso ug mapahitas-on, ug wala silay kahadlok nga motamay sa gamhanan nga mga binuhat. 11 Bisan gani ang mga anghel nga mas kusgan ug mas gamhanan pa niining mga mini nga magtutudlo wala magtamay sa gamhanan nga mga binuhat sa dihang ilang gisulti ang gipakanaog nga hukom sa Dios alang kanila. 12 Apan kining mga tawhana nagtamay sa mga butang nga wala gani nila masabti. Sama sila sa mga mananap nga walay paghuna-huna kon unsay ilang gibuhay, ug walay lain nga dangatan kondili dakpon ug patyon. Laglagon gayod kining mga tawhana. 13 Mao kini ang balos sa ilang gibuhay nga daotan ngadto sa uban. Ang ilang giisip nga kalipay mao ang pagbuhay sa mga makaulaw nga binuhatan nga ilang nagustohan bisan adlawng dako. Mao kining mga tawhana ang nagbuling ug naghatag ug kaulawan kaninyo kon makita sila uban sa inyong panagtigom, kay ang ilang tinuod nga katuyoan sa ilang pag-uban kaninyo sa pagpangaon mao lang ang paglimbong kaninyo. 14 Kon motan-aw sila sa mga babaye maghuna-huna dayon sila sa pagpamaye. Wala sila pul-i sa pagpakasala ug gitintal pa gayod nila ang mga huyang sa pagtuo aron magpakasala. Nabatasan na nila ang pagkahakog. Tinunglo na sila sa Dios! 15 Gibiyaan nila ang matarong nga mga pagtulon-an, busa nahisalaag sila. Gisunod nila ang gibuhay sa anak ni Beor nga si Balaam nga misugot nga suholan sa pagbuhay ug daotan. 16 Ug tungod kay gilapas niya ang sugo sa Dios, gibadlong siya pinaagi sa asno nga misulti sama sa tawo, busa napugngan siya sa iya untang binuang nga buhaton. 17 Kining mini nga mga magtutudlo nahisama sa mga tuboran nga nahubsan ug sa mga panganod nga gipalid sa kusog nga hangin. Busa

gitagana na sa Dios alang kanila ang lugar nga mangitngit kaayo. 18 Gigamit nila ang makadani nga mga pulong, apan walay pulos ang ilang gisulti. Pinaagi sa ilang pagtutudlo nga dili kuno daotan ang pagsunod sa lawasnon nga kailibgon, gitintal nila ang mga tawo nga bag-o pa lang mibulag sa mga tawo nga nagpakasala. 19 Gisaad nila ang kagawasan ngadto sa mga mosunod kanila, apan sila mismo malaglag tungod sa sala nga nag-ulipon kanila. Kay ang tawo ulipon sa bisan unsa nga naggahom kaniya. 20 Ang mga tawo nga nakaila na kang Ginoong Jesu-Cristo nga atong Manluluwas gawasnon na sa daotan nga mga kinaiya nga naggahom sa katawhan dinhi sa kalibotan. Apan kon mobalik sila sa ilang daotan nga kinaiya ug mahimo na usab silang ulipon sa ilang mga sala, mas daotan pa gayod unya ang ilang dangatan kaysa ilang kahintang kaniadtong sa wala pa sila motuo kang Cristo. 21 Maayo pa kon wala na lang sila masayod sa pagpakamatarong sa Dios, kaysa nasayod sila apan human niini motalikod sila sa mga sugo sa Dios ngadto kanila. 22 Ang ilang gibuhay sama gayod sa giingon sa panultihon nga, "Ang iro mokaon sa iyang gisuka," ug "Ang baboy nga bag-o lang gikaligoan molunang pagbalik sa lapok."

3 Mga hinigugma, ikaduha ko na kini nga sulat kaninyo. Niining duha ka mga sulat gipaningkamotan ko nga pukawon ang inyong hinlo nga panghuna-huna pinaagi sa pagpahinudom kaninyo mahitungod sa pipila ka mga butang. 2 Buot ko nga hinudoman ninyo kanunay ang giingon sa mga balaang propeta kaniadtong ug ang sugo sa atong Ginoo ug Manluluwas nga iyang gihatag pinaagi sa mga apostoles nga gipadala kaninyo. 3 Una sa tanan, kinahanglang masayran ninyo nga sa kataposang mga adlaw motungha ang mga bugal-bugalon nga magbuhay sa bisan unsa nga gusto nilang buhaton. 4 Mag-ingon sila, "Dili ba nagsaad man si Cristo nga mobalik siya? Karon, asa na man siya? Ang among mga ginikanan nangamatay na, apan mao lang gihapon ang kahintang sa tanan sukad pa sa pagmugna sa kalibotan." 5 Gituyo niining mga tawhana nga kalimtan ang kamatuoran nga pinaagi sa pulong sa Dios nabuhay ang langit. Ug pinaagi usab sa iyang pulong nabuhay ang yuta gikan sa tubig. 6 Ug pinaagi usab sa tubig gipalunopan niya ug gilaglag ang daan nga kalibotan. 7 Pinaagi usab sa pulong sa Dios, ang langit ug ang yuta nga atong

makita karon gitagana na nga sunogon sa adlaw nga ang daotang mga tawo hukman ug laglagon. **8** Apan mga hinigugma, ayaw ninyo kalimti nga alang sa Ginoo walay kalainan ang usa ka adlaw ug ang usa ka libo ka tuig. Alang kaniya kini managsama ra. **9** Ang uban naghuna-huna nga gilangay-langay sa Ginoo ang pagtuman sa iyang saad. Apan ang tinuod, wala siya maglangay-langay kondili naghulat siya nga maghinulsol ang mga tawo sa ilang mga sala, tungod kay dili niya buot nga adunay mawala. **10** Mobalik gayod ang Ginoo, ug kanang adlaw moabot sama sa pag-abot sa kawatan nga dili mo masayran kon kanus-a. Madunggan dayon nga naay magdahunog, ug mawala ang langit. Masunog ang yuta, ug ang tanan nga anaa sa yuta mawala. **11** Tungod kay ang tanan mawala man sa ingon niini nga pamaagi, kinahanglan nga magkinabuhi kita nga balaan ug diosnon, **12** samtang nagpaabot kita sa adlaw nga siya mobalik, ug samtang gibuhat nato ang kutob sa atong mahimo aron mapadali nato ang iyang pagbalik. Nianang adlaw, sunogon ang langit ug mawala kini, ug mangatunaw sa kainit ang tanan nga anaa sa yuta. **13** Apan naghulat kita sa gisaad sa Dios kanato nga bag-o nga langit ug bag-o nga yuta, diin anaa ang pagkamatarong. **14** Busa mga hinigugma, samtang nagpaabot kamo niana, paningkamoti ninyo nga magkinabuhi nga hinlo ug dili salawayon atubangan sa Dios, ug kinahanglan maayo ang inyong relasyon kaniya. **15** Hinumdomi ninyo nga ang atong Ginoo naghatag pa ug kahigayonan ngadto sa mga tawo aron maluwas sila. Mao kini ang hinungdan nga wala pa siya mobalik. Dili ba mao man kini ang mga gihisgotan sa atong pinalanggang igsoon nga si Pablo diha sa iyang sulat kaninyo, sumala sa kaalam nga gihatag sa Dios kaniya? **16** Ug mao usab kini ang iyang gihisgotan sa tanan niya nga mga sulat. Hinuon adunay mga lisod sabton sa iyang mga sinulat. Busa adunay mga tawo nga huyang sa pagtuo ug wala masayod sa kamatuoran nga naghatag ug sayop nga kahulogan niining mga sinulat ni Pablo. Ug mao usab kini ang ilang gibuhat sa uban nga bahin sa Kasulatan. Busa sila mismo ang nagdala ug kalaglagan sa ilang kaugalingon. **17** Apan mga hinigugma, dugay na ninyo kining nasayran. Busa pagbantay kamo aron dili kamo madala sa sayop nga mga pagtulon-an niining mga tawo nga walay mga baroganan. Kay kon mosunod kamo kanila, mawala ang inyong pagkalig-on diha sa Dios. **18** Ang inyo

hinuon buhaton, magpadayon kamo sa pagtubo diha sa grasya ug kahibalo sa atong Ginoo ug Manluluwas nga si Jesu-Cristo. Siya ang angay natong dayegon karon ug sa panahon nga walay kataposan! Amen. (aiōn g165)

1 Juan

1 Ang gipahayag namo kaninyo mao ang mahitungod kaniya nga anaa nang daan sukad pa sa sinugdanan. Nadunggan ug nakita namo siya. Nakita gayod namo siya ug nakagunit gayod kaniya. Siya mao ang Pulong sa Dios nga naghatag ug kinabuhi.

2 Siya nga tinubdan sa kinabuhi gipadayag, ug nakita namo. Gipamatud-an ug gisangyaw namo siya kaninyo. Uban siya sa Amahan, apan karon nagpakita siya kanamo. (aiōnios g166)

3 Gisugilon namo kaninyo ang among nakita ug nadungog aron aduna kitay panag-ambitay sa usag usa, ug sa Dios nga Amahan ug kang Jesu-Cristo nga iyang Anak. **4** Busa gisulat namo kini kaninyo aron mahingpit ang atong kalipay. **5** Mao kini ang among nadunggan nga gitudlo ni Jesu-Cristo ug mao usab kini ang among gisangyaw kaninyo, nga ang Dios kahayag ug wala gayoy kangitngit diha kaniya. **6** Busa kon moingon kita nga nakighiusa kita sa Dios, apan nagkinabuhi kita diha sa kangitngit, namakak kita, ug wala kita nagkinabuhi sumala sa kamatuoran. **7** Apan kon nagkinabuhi kita diha sa kahayag, ingon nga ang Dios kahayag, aduna kitay panaghiusa, ug ang dugo ni Jesus nga Anak sa Dios naghinlo kanato sa tanan natong mga kasal-anan. **8** Kon moingon kita nga wala kitay sala, gilimbongan lang nato ang atong kaugalingon, ug wala kanato ang kamatuoran. **9** Apan kon isulti nato sa Dios ang atong mga sala, kasaligan siya nga mopasaylo kanato sa atong mga sala ug sa paghinlo kanato sa tanan natong mga kalapasan tungod kay matarong siya. **10** Kon moingon kita nga wala kita makasala, gihimo natong bakakon ang Dios, ug wala kanato ang iyang pulong.

2 Gisulatan ko kamo nga akong giisip nga mga anak, aron dili kamo magpakasala. Apan kon adunay makasala, adunay magpakiluoy sa Amahan alang kanato, ug siya mao si Jesu-Cristo nga mao ang matarong. **2** Ang iyang kaugalingon mismo ang iyang gihalad isip bayad alang sa atong mga sala aron mapasaylo kita, ug dili lang alang kanato kondili alang usab sa mga sala sa mga tawo sa tibuok kalibotan. **3** Masiguro gayod nato nga nakaila kita sa Dios kon nagtuman kita sa iyang mga sugo. **4** Ang nag-ingon nga nakaila siya sa Dios apan wala magtuman sa iyang mga sugo bakakon, ug wala kaniya ang kamatuoran. **5** Apan ang tawo nga nagtuman sa

pulong sa Dios, tinuod nga nahingpit diha kaniya ang gugma sa Dios. Ug sa ingon niini masiguro nato nga kita anaa gayod sa Dios: **6** ang nag-ingon nga siya anaa sa Dios kinahanglan nga magkinabuhi sama kang Jesu-Cristo. **7** Mga hinigugma, dili bag-o nga sugo kining gisulat ko kaninyo, hinuon, daan na kini nga sugo nga nadungog ninyo ug nahibaloan sukad nga kamo mituo. Kining daan nga sugo nga maghigugmaay kamo susama lang nga mensahe nga inyong nadungog kaniadto. **8** Apan makaingon usab kita nga kini nga sugo bag-o, kay ang kangitngit nahanaw na ug ang tinuod nga kahayag nagsidlak na, ug ang kamatuoran mahitungod niini makita na diha sa kinabuhi ni Cristo ug diha usab kaninyo. **9** Ang nag-ingon nga siya anaa sa kahayag, apan wala naghigugma sa iyang igsoon, kana nga tawo anaa pa sa kangitngit. **10** Ang tawo nga naghigugma sa iyang igsoon nagpadayon sa pagkinabuhi diha sa kahayag, ug walay bisan unsa diha sa iyang kinabuhi nga mahimong hinungdan sa pagpakasala sa uban. **11** Apan ang tawo nga wala naghigugma sa iyang igsoon anaa sa kangitngit. Naglakaw siya sa kangitngit ug wala masayod kon asa siya padulong, kay gibutaan siya sa kangitngit. **12** Nagsulat ako kaninyo nga mga anak sa Dios, kay gipasaylo na ang inyong mga sala pinaagi kang Cristo. **13** Nagsulat ako kaninyo, mga amahan, tungod kay nailhan na ninyo siya, nga anaa nang daan sukad pa sa sinugdanan. Nagsulat usab ako kaninyo, mga batan-on nga lalaki, kay napildi na ninyo si Satanas. **14** Nagsulat ako kaninyo, mga amahan, tungod kay nailhan na ninyo siya, nga anaa nang daan sukad pa sa sinugdanan. Nagsulat usab ako kaninyo, mga batan-on nga lalaki diha sa pagtuo, kay lig-on kamo. Gituman ninyo ang pulong sa Dios ug napildi na ninyo si Satanas. **15** Ayaw ninyo higugmaa ang kalibotan o ang kalibotanon nga mga butang. Kon gihigugma ninyo ang kalibotan, wala kamo naghigugma sa Amahan. **16** Kay ang tanan nga kalibotanon, nga gipangandoy sa tawhanong pagbati, nga gikaibgan sa mga mata, ug gipasigarbo sa mga tawo, dili gikan sa Amahan kondili iya sa kalibotan. **17** Ang kalibotan ug ang tanang mga butang niini nga gitinguha sa mga tawo mahanaw, apan ang nagtuman sa kabubut-on sa Dios mabuhi sa walay kataposan. (aiōn g165) **18** Mga anak, nakadungog na kamo nga moabot ang anti-Cristo. Ug kon moabot na siya, haduol na kita sa kataposan nga mga adlaw. Bisan gani karon daghan na ang mga anti-

Cristo, busa nahibaloan nato nga haduol na kita sa kataposan nga mga adlaw. **19** Bisan uban sila kanato kaniadto, dili nato sila tinuod nga mga kauban. Kay kon tinuod pa nato silang kauban, wala unta sila mobiya kanato. Apan mibiya sila, ug kini nagpaila nga dili nato sila tinuod nga mga kauban. **20** Apan kamo gihatagan ni Cristo sa Espiritu Santo. Busa nasayod kamong tanan sa kamatuoran. **21** Nagsulat ako kaninyo, dili tungod kay wala kamo masayod sa kamatuoran, kondili tungod kay kamo nahibalo na, ug nahibaloan usab ninyo nga walay bakak nga naggikan sa kamatuoran. **22** Kinsa ang bakakon? Siya nga nag-ingon nga si Jesus dili mao ang Cristo. Mao kini ang anti-Cristo, ang naglimod sa Amahan ug sa Anak. **23** Ang naglimod sa Anak wala diha kaniya ang Amahan, apan ang nag-ila sa Anak anaa diha kaniya ang Amahan. **24** Busa ayaw gayod ninyo kalimti ang mga gitudlo kaninyo sukad nga kamo mituo. Kon gituman ninyo kini, magpabilin kamo sa panaghiusa diha sa Anak ug sa Amahan. **25** Ug ang gisaad ni Cristo kanato mao ang kinabuhi nga walay kataposan. **(aiōnios g166)** **26** Nagsulat ako kaninyo bahin niini tungod sa mga tawo nga gustong magpahisalaag kaninyo. **27** Apan kamo, ang Espiritu nga nadawat ninyo gikan kang Cristo nagpabilin kaninyo, busa dili na kinahanglan nga tudloan pa kamo sa uban nga mga tawo. Kay ang iyang Espiritu mao ang nagtudlo kaninyo sa tanang mga butang, ug ang iyang gitudlo tinuod ug dili bakak. Busa, sama sa iyang giingon kaninyo, pabilin kamo kang Cristo. **28** Mga anak, pabilin kamo kaniya, aron dili kita mahadlok o magtago tungod sa kaulaw kon moabot na siya. **29** Nahibaloan ninyo nga si Cristo matarong, busa makasiguro gayod kamo nga ang tanang mga tawo nga nagbuhat ug matarong nga anak sa Dios.

3 Huna-hunaa ninyo kon unsa kadako ang paghigugma sa Amahan kanato! Gitawag niya kita nga iyang mga anak, ug tinuod gayod kini. Wala makaila kanato ang mga tawo dinhi sa kalibotan tungod kay wala man sila makaila sa Dios. **2** Mga hinigugma, karon mga anak na kita sa Dios. Apan wala pa mapadayag kon unsa kita sa kaulahian. Nahibaloan nato nga kon moabot na si Cristo mahisama kita kaniya, kay makita gayod nato siya sa iyang pagka-siya. **3** Busa ang matag-usa nga adunay paglaom nga sama niini diha kang Cristo kinahanglan nga hinlo ug kinabuhi ingon nga si Cristo hinlo. **4** Si bisan kinsa nga

nagpakasala naglapas sa mga sugo sa Dios, kay ang sala mao ang pagkamalapason sa mga sugo sa Dios. **5** Nahibaloan ninyo nga si Cristo nga wala gayoy sala mianhi dinhi sa kalibotan sa pagpapas sa atong mga sala. **6** Busa ang mga tawo nga nagkinabuhi diha kang Cristo dili magpadayon sa pagpakasala. Apan si bisan kinsa nga magpadayon sa pagpakasala wala gayod makakita o makaila kaniya. **7** Mga anak, ayaw kamo pagtugot nga pahisalaag kamo ni bisan kinsa! Ang tawo nga nagbuhat ug matarong nagpaila nga siya matarong, ingon nga si Cristo matarong. **8** Apan ang tawo nga magpadayon sa pagpakasala, iya sa Yawa, kay ang Yawa nagpakasala sukad pa sa sinugdanan. Tungod niana, ang Anak sa Dios mianhi dinhi aron sa pagguba sa binuhatan ni Satanas. **9** Ang tawo nga nahimong anak sa Dios dili magpadayon sa pagpakasala, kay ang kinaiya sa Dios anaa na kaniya. Ug tungod kay ang Dios mao ang iyang Amahan, dili na siya mahimong magpadayon sa pagpakasala. **10** Sa ingon niini maila kon kinsa gayod ang mga anak sa Dios ug kon kinsa ang mga anak sa Yawa: ang tawo nga wala nagbuhat ug matarong o wala naghigugma sa iyang igsoon dili anak sa Dios. **11** Mao kini ang pagtulon-an nga inyong nadunggan sukad nga kamo mituo: kinahanglan gayod nga maghinigugmaay kita. **12** Dili kita angay nga mahisama kang Cain. Sakop siya ni Satanas, busa gipatay niya ang iyang igsoon. Apan nganong gipatay man gayod niya ang iyang igsoon? Tungod kay ang iyang mga binuhatan daotan, ug sa iyang igsoon matarong. **13** Busa mga igsoon ko kang Cristo, ayaw katingala kon dumtan kamo sa mga tawo sa kalibotan. **14** Nahibaloan nato nga nakalatas na kita sa kamatayon ngadto sa kinabuhi tungod kay nahigugma kita sa atong mga igsoon. Ang wala mahigugma anaa pa sa kamatayon. **15** Ang tawo nga wala mahigugma sa iyang igsoon mamumuno. Ug nahibaloan ninyo nga walay mamumuno nga makaangkon ug kinabuhi nga walay kataposan. **(aiōnios g166)** **16** Gihatag ni Cristo ang iyang kinabuhi alang kanato ug pinaagi niini nahibaloan nato ang tinuod nga paghigugma. Busa kita angay usab nga magpakamatay alang sa atong mga igsoon. **17** Kon hamugaway ang atong kinabuhi apan wala kita motabang bisan nakita nato nga naglisod ang atong igsoon, makaingon ba kita nga ang gugma sa Dios ania kanato? **18** Mga anak, dili lang kita magsulti nga nahigugma kita, kondili ipakita nato sa atong mga binuhatan nga tinuod ang

atong paghigugma. **19** Sa ingon niini, mahibaloan nato nga anaa kita sa kamatuoran, ug takos na kita nga moatubang sa Dios nga walay kahadlok **20** bisan kon sa atong huna-huna angayan gayod unta kita nga silotan. Kay nahibaloan nato nga ang Dios labaw pa sa atong huna-huna, ug nahibaloan niya ang tanan. **21** Mga hinigugma, kon wala na kita hasola sa atong konsensya, wala kitay kahadlok nga moduol sa Dios. **22** Kay bisan unsa ang atong pangayoon kaniya madawat nato, kay gituman man nato ang iyang mga sugo ug gibuhay ang iyang gusto. **23** Mao kini ang iyang sugo: motuo kita sa iyang Anak nga si Jesu-Cristo, ug maghigugmaay kita sumala sa iyang sugo kanato. **24** Ang tawo nga nagtuman sa mga sugo sa Dios nagkinabuhi diha sa Dios, ug ang Dios nagkinabuhi diha kaniya. Nahibaloan nato nga ang Dios nagkinabuhi diha kanato pinaagi sa iyang Espiritu nga iyang gihatag kanato.

4 Mga hinigugma, ayaw kamo pagtuo dayon sa mga tawo nga moingon nga ang ilang gitudlo gikan sa Espiritu Santo, kondili susiha una ninyo kon tinuod ba nga ang ilang gitudlo gikan gayod sa Dios. Kay daghan nang mga mini nga propeta ang midagsang sa kalibotan. **2** Ang pamaagi nga mahibaloan ninyo kon anaa gayod kanila ang Espiritu sa Dios mao kini: kon moila sila nga si Jesu-Cristo nagpakatawo, ang Dios mao ang nagsugo kanila. **3** Apan ang wala moila nga si Jesus nagpakatawo, ang nagsugo kaniya dili mao ang Dios kondili ang espiritu sa anti-Cristo. Nadunggan na ninyo nga moabot kini ug ania na kini sa kalibotan. **4** Apan mga anak ko, kamo iya sa Dios, ug gidaog na ninyo ang dili tinuod nga mga propeta; kay ang Espiritu Santo nga anaa kaninyo mas gamhanan pa kay kang Satanas nga naggahom sa mga tawo sa kalibotan. **5** Kining mga mini nga propeta iya sa kalibotan, busa ang mga butang nga iya sa kalibotan mao ang ilang gisugilon, ug ang mga tawo sa kalibotan naminaw kanila. **6** Apan kita mga anak sa Dios. Ang mga nag-ila sa Dios nagpatalinghog sa atong gitudlo, apan ang wala moila sa Dios dili magpatalinghog kanato. Busa sa ingon niini nga pamaagi mahibaloan nato kon kinsa ang nagtudlo sa kamatuoran nga gikan sa Espiritu ug kon kinsa ang nagtudlo sa bakak nga gikan sa lain nga espiritu. **7** Mga hinigugma, maghigugmaay kita kay ang gugma naggikan sa Dios. Ang nahigugma, anak sa Dios ug nakaila sa Dios. **8** Ang wala mahigugma,

wala makaila sa Dios, kay ang Dios gugma man. **9** Gipakita sa Dios ang iyang gugma kanato pinaagi sa iyang pagpadala sa iyang bugtong nga Anak dinhi sa kalibotan, aron nga pinaagi kaniya makaangkon kita sa kinabuhi nga walay katapusan. **10** Mao kini ang tinuod nga paghigugma, dili tungod kay kita ang nahigugma sa Dios, kondili ang Dios mao ang nahigugma kanato, busa gipadala niya ang iyang Anak aron pinaagi sa paghalad kaniya mapasaylo ang atong mga sala. **11** Mga hinigugma, kon mao kini ang paghigugma sa Dios kanato, kinahanglan usab nga kita maghigugmaay. **12** Wala pa gayoy tawo nga nakakita sa Dios. Apan kon maghigugmaay kita, ang Dios magpabilin dinhi kanato ug ang iyang gugma mahingpit dinhi kanato. **13** Nasiguro nato nga anaa kita sa Dios ug ang Dios ania kanato, kay gihatag niya kanato ang iyang Espiritu. **14** Nakita namo ug nanugilon kami nga gipadala sa Amahan ang iyang Anak isip Manluluwas sa kalibotan. **15** Si bisan kinsa nga moingon nga si Jesus Anak sa Dios, ang Dios anaa kaniya, ug siya anaa sa Dios. **16** Nahibalo na kita ug nagtuo nga gihigugma kita sa Dios. Ang Dios gugma. Ug ang nagkinabuhi nga adunay paghigugma, anaa sa Dios, ug ang Dios anaa kaniya. **17** Kini nga gugma gihingpit dinhi kanato aron dili na kita mahadlok sa adlaw nga ang Dios maghukom, kay ang atong pagkinabuhi dinhi sa kalibotan sama sa pagkinabuhi ni Cristo. **18** Walay kahadlok diha sa gugma. Ang hingpit nga gugma nagkuha sa tanan nga kahadlok. Ang tawo nahadlok tungod kay aduna siyay gipaabot nga silot, kay wala pa gayod niya mahibaloi ang paghigugma sa Dios kaniya. **19** Nahigugma kita sa Dios tungod kay siya mao ang una nga nahigugma kanato. **20** Ang moingon nga nahigugma siya sa Dios, apan wala mahigugma sa iyang igsoon, kanang tawhana bakakon. Kay kon ang iyang igsoon mismo nga iyang makita wala gani niya higugmaa, unsaon niya paghigugma sa Dios nga wala niya makita? **21** Busa mao kini ang sugo nga gihatag ni Cristo kanato: ang tawo nga nahigugma sa Dios kinahanglan usab nga mahigugma sa iyang igsoon.

5 Si bisan kinsa nga nagtuo nga si Jesus mao ang Cristo, anak sa Dios. Ug si bisan kinsa nga nahigugma sa ginikanan nahigugma usab sa iyang anak. **2** Ug nahibaloan nato nga gihigugma nato ang mga anak sa Dios kon nahigugma kita sa Dios ug

nagtuman sa iyang mga sugo. **3** Kay nahigugma kita sa Dios kon nagtuman kita sa iyang mga sugo. Ug ang iyang mga sugo dili lisod tumanon. **4** Kay gipildi sa matag anak sa Dios ang kalibotan. Gipildi niya kini pinaagi sa pagtuo. **5** Busa kinsa ba ang makapildi sa kalibotan? Ang tawo lang nga nagtuo nga si Jesus mao ang Anak sa Dios. **6** Ang mianhi nga si Jesu-Cristo gipamatud-an nga mao gayod ang Anak sa Dios pinaagi sa tubig sa dihang siya nagpabautismo ug pinaagi usab sa dugo nga giula. Kini dili lang pinaagi sa tubig kondili pinaagi sa tubig ug dugo. Ug kini gipamatud-an usab sa Espiritu kanato, ug nahibaloan nato nga tinuod ang iyang gisulti kay siya ang kamatuoran. **7** Busa adunay tulo nga nagpamatuod bahin kang Jesus: **8** ang Espiritu, ang tubig sa iyang pagpabautismo, ug ang dugo. Ug kining tulo nagkahiusa. **9** Nagtuo kita sa pagpamatuod sa mga tawo. Apan mas masaligan pa gayod ang pagpamatuod sa Dios, ug siya gayod ang nagpamatuod nga si Jesus iyang Anak. **10** Ang nagtuo sa Anak sa Dios nagtuo sa pagpamatuod sa Dios. Apan ang wala motuo sa pagpamatuod sa Dios, gihimo niya ang Dios nga bakakon, kay wala siya motuo sa pagpamatuod sa Dios bahin sa iyang Anak. **11** Ug mao kini ang pagpamatuod sa Dios: nga kita gihatagan niya ug kinabuhi nga walay kataposan, ug kining kinabuhia anaa sa iyang Anak. (aiðnios g166) **12** Si bisan kinsa nga anaa diha kaniya ang Anak, adunay kinabuhi nga walay kataposan. Apan kon wala diha kaniya ang Anak sa Dios wala siyay kinabuhi nga walay kataposan. **13** Gisulat ko kini kaninyo, kamo nga nagtuo sa Anak sa Dios, aron mahibaloan ninyo nga aduna kamoy kinabuhi nga walay kataposan. (aiðnios g166) **14** Ug makasalig kita nga makaduol sa Dios kay nagtuo kita nga paminawon niya ang bisan unsa nga atong i-ampo sumala sa iyang kabubuton. **15** Ug kon nahibaloan nato nga gapaminaw ang Dios kanato kon mangayo kita kaniya, nahibaloan usab nato nga madawat na nato ang bisan unsa nga atong gipangayo kaniya. **16** Kon makita ninyo ang inyong igsoon kang Cristo nga nagbuhat ug sala nga dili mosangpot sa kamatayon, i-ampo ninyo siya ug ang Dios mohatag kaniya ug kinabuhi. Kini alang lang sa mga nakabuhat ug sala nga dili ikamatay. Adunay sala nga mosangpot gayod sa kamatayon. Wala ako mag-ingon nga i-ampo ninyo ang tawo nga nakabuhat niini nga sala. **17** Ang tanan nga buhat nga dili matarong sala. Apan adunay sala nga dili mosangpot sa kamatayon. **18** Nahibaloan nato nga walay tawo nga nahimong anak sa Dios nga magpadayon pa sa pagpakasala, kay ampingan siya sa Anak sa Dios, busa dili siya matandog ni Satanas. **19** Kining tibuok kalibotan anaa sa ilalom sa gahom ni Satanas, apan nahibaloan nato nga kita mga anak na sa Dios. **20** Ug nahibaloan usab nato nga mianhi dinhi sa kalibotan ang Anak sa Dios, ug gihatagan niya kita ug panabot aron maila nato ang tinuod nga Dios. Ug anaa kita diha sa tinuod nga Dios, sa iyang Anak nga si Jesu-Cristo. Siya mao ang tinuod nga Dios ug ang kinabuhi nga walay kataposan. (aiðnios g166) **21** Busa mga anak, likayi ninyo ang mga dios-dios.

2 Juan

1 Ako nga tigdumala sa mga tumutuo nangumusta kanimo. **2** Gihigugma namo kamo tungod sa kamatuoran nga atong nadawat, ug kana nga kamatuoran magpabilin dinhi kanato hangtod sa kahangtoran. (aiōn g165) **3** Hinaut nga magpabilin dinhi kanato ang grasya, kaluoy, ug kalinaw nga gikan sa Dios nga Amahan ug kang Jesu-Cristo nga iyang Anak samtang nagkinabuhi kita sumala sa kamatuoran ug gugma. **4** Nalipay gayod ako sa akong pagkasayod nga aduna kay mga anak nga nagsunod sa kamatuoran, ingon sa gisugo kanato sa Amahan. **5** Busa, nanghangyo ako kanimo nga maghigugmaay kitang tanan. Kining akong gisulat kanimo dili bag-o nga sugo. Mao kini ang sugo nga gihatag na kanato sukad nga kita mituo. **6** Ang gugma makita dinhi kanato kon tumanon nato ang mga sugo sa Dios. Ug ang iyang sugo nga inyong nadunggan sukad nga kamo mituo mao kini: kinahanglan magkinabuhi kamo nga adunay paghigugma. **7** Mahinungdanon kini, kay daghan na nga mga malimbongon ang midagsang sa kalibotan. Kining mga tawhana wala moila nga si Jesu-Cristo nagpakatawo. Sila mao ang mga tigpahisalaag ug ang mga anti-Cristo. **8** Busa pagbantay gayod kamo aron dili mawala ang inyong gihagoan, kondili makadawat hinuon kamo sa tibuok nga ganti. **9** Ang wala magsunod sa mga pagtulon-an ni Cristo, apan nagtudlo hinuon ug dugang pagtulon-an mahitungod niini, wala kaniya ang Dios. Apan ang nagsunod sa mga pagtulon-an ni Cristo, anaa kaniya ang Amahan ug ang Anak. **10** Busa kon adunay moanha kaninyo nga dili magtudlo sa mga pagtulon-an ni Cristo, ayaw ninyo siya pasudla sa inyong balay, ug ayaw abi-abiha. **11** Kay ang moabi-abi kaniya makaambit sa iyang daotang binuhatan. **12** Daghan pa unta ang akong isulti kaninyo, apan dili ko na lang kini isulat, kay naglaom ako nga makabisita diha ug makigsulti kaninyo aron magmalipayon gayod kita. **13** Nangumusta kanimo ang mga anak sa imong igsoong babaye nga usa usab ka pinili sa Dios.

3 Juan

1 Ako nga tigdumala sa mga tumutuo nangumusta kanimo Gayo, nga akong hinigugma nga igsoon diha kang Cristo. **2** Hinigugma ko nga higala, hinaut nga anaa ka sa maayong panglawas ug maayong kahintang, sama nga nasayran ko nga maayo ang imong espirituhanon nga kahintang. **3** Nalipay gayod ako sa pag-abot dinhi sa pipila nato ka mga igsoon nga nagsulti mahitungod sa imong pagkamatinumanon sa kamatuoran, sama sa nasayran ko nga ikaw nagkinabuhi sumala niini. **4** Wala nay laing makahatag kanako ug labaw pa nga kalipay kondili ang madunggan ko nga ang akong mga anak sa pagtuo nagkinabuhi sumala sa kamatuoran. **5** Hinigugma ko nga Gayo, tinuod gayod nga kasaligan ka, kay giatiman mo ang atong mga igsoon nga nahiagi diha bisan pa ug dili mo sila kaila. **6** Gisultihan nila ang mga tumutuo dinhi mahitungod sa imong paghigugma nga gipakita kanila. Kon mahimo, inig-abot nila diha kaninyo, tabangi sila sa pamaagi nga malipay ang Dios, aron nga makapadayon sila sa ilang lakaw. **7** Kay nanglakaw sila aron sa pagtudlo mahitungod kang Cristo, ug wala gayod sila modawat ug tabang gikan sa mga dili tumutuo. **8** Busa kita nga mga tumutuo kinahanglan nga motabang sa mga tawo nga sama kanila aron nga aduna usab kitay bahin sa ilang paghago alang sa kamatuoran. **9** Gisulatan ko ang mga tumutuo diha, apan si Diotrefes nga gustong mangulo kaninyo dili maminaw kanamo. **10** Busa inig-abot ko diha isulti ko kaninyo ang tanan niyang gibuhat. Labihan kadaotan ang iyang mga pagbutang-butang kanamo. Ug dili kay kana lang, ang atong mga igsoon kang Cristo nga nag-agi diha dili usab niya dawaton. Gipugngan pa niya ang gustong modawat kanila ug gipapahawa sa iglesia. **11** Hinigugma ko nga Gayo, ayaw sunda ang daotan nga gibuhat niining tawhana. Sunda ang maayo. Ang nagbuhat ug maayo iya sa Dios, apan ang nagbuhat ug daotan wala makaila sa Dios. **12** Tan-awa si Demetrio. Ang tanang mga tumutuo nagsulti nga maayo siya, ug makita sa iyang pagkinabuhi nga nagsunod siya sa kamatuoran. Kami nagpamatuod usab nga maayo siya, ug nasayod ka nga tinuod ang among gisulti. **13** Daghan pa unta ang akong isugilon kanimo, apan dili ko na lang isulat. **14** Hisgotan na lang unya nato kini kon moabot ako diha kay aduna akoy plano nga

makigkita kanimo sa labing daling panahon. Hinaut nga anaa ka sa maayo nga kahintang. Ang imong mga higala dinhi nangumusta kanimo. Ipangumusta usab ako sa matag-usa nato ka higala diha.

Judas

1 Ako si Judas, igsoon ni Santiago ug alagad ni Jesu-Cristo. **2** Hinaut nga madawat ninyo ang dugang pa gayod nga kaluoy, kalinaw ug gugma sa Dios. **3** Mga hinigugma, gusto ko gayod unta nga magsulat kaninyo bahin sa kaluwasan nga atong giambitan, apan nahuna-hunaan ko nga mas kinahanglan gayod nga sulatan ko kamo ug nag-awhag nga magmaisogon sa pagpakigbatok sa mga tawo nga buot motuis sa mga pagtulon-an mahitungod sa atong pagtuo. Kini nga mga pagtulon-an walay pagkausab ug gihatag kini sa Dios sa mga tawo nga iyang gigahin. **4** Sultian ko kamo niini tungod kay adunay mga tawo nga sa hilom miipon diha kaninyo. Dili sila diosnon ug tuison nila ang tinuod nga mga pagtulon-an mahitungod sa grasya sa atong Dios aron makapatuyang sila sa pagbuhat ug malaw-ay. Gilimod nila si Jesu-Cristo nga mao lamang ang atong Agalon ug Tag-iya. Nahisulat nang daan kaniadto pa nga kini sila silotan. **5** Bisan nasayod na kamo, gusto ko pa gihapon kamong pahinumdoman nga giluwes sa Ginoo ang mga Israelita sa Ehipto, apan sa kaulahian gipamatay niya ang uban kanila tungod kay wala sila motuo kaniya. **6** Hinumdomi usab ninyo ang mga anghel nga wala magpabilin sa ilang naandang katungdanan, ug mibiya hinuon sa ilang puloy-anan. Mao kadto nga gipagapos sila sa Dios sa mga kadena nga dili mabugto ug gibilanggo sa lawom ug mangiob nga dapit hangtod nga moabot ang adlaw nga hukman sila sa Dios. (aiðios g126) **7** Hinumdomi usab ninyo ang mga tawo sa Sodoma ug Gomora ug ang kasikbit nga mga lungsod niini. Nagpakasala usab sila sama niadtong mga anghel. Kay gusto sa mga tawo sa Sodoma ug Gomora nga makighilawas sa dili nila asawa o bana o bisan gani sa sama nilang lalaki o babaye. Kadto kalayo nga gisilot kanila pasidaan ngadto sa mga daotan nga sa ulahing mga adlaw adunay silot diha sa kalayo nga walay pagkapalong. (aiðnios g166) **8** Ingon usab niini nga mga tawo ang giingon ko nga miipon sa hilom diha kaninyo. Adunay mga panan-awon sila nga nagtukmod kanila sa pagpakasala sa ilang kaugalingon nga lawas. Ug tungod usab niining ilang mga panan-awon, dili sila magpasakop sa Ginoong Dios ug gitamay nila ang gamhanan nga mga binuhat. **9** Bisan gani si Miguel nga pangulong anghel wala maghimo ug

sama niana. Kay paglalis nila sa Yawa kon kinsa kanila ang mokuha sa patayng lawas ni Moises, wala siya mangahas nga hukman si Satanas nga silotan tungod sa iyang pagpasipala kang Moises. Ang giingon lang niya, "Ang Ginoo Dios ang mobadlong kanimo!" **10** Apan kana nga mga tawo nagtamay sa mga butang nga wala nila masabti. Sama sila sa mga mananap nga walay huna-huna, kay wala silay lain nga gisunod kondili ang ilang naandan nga mga gibati, nga maoy maglaglag kanila. **11** Alaot sila! Kay gisunod nila ang batasan ni Cain. Ug gisunod usab nila si Balaam, kay bisan nasayran nila nga daotan ang ilang gibuhat nagpadayon pa gihapon sila tungod sa ilang kahakog sa kuwarta. Sama usab sila kang Kora nga nagrebelde sa Dios, busa silotan usab sila sama kaniya. **12** Kana nga mga tawo nagdaot sa inyong panagtigom sa pagpangaon isip managsoon diha kang Cristo. Kay nagpatuyang lang silag kaon ug inom ug wala silay kaulaw. Ang ila lang kaugalingon ang ilang gihuna-huna. Sama sila sa panganod nga walay dalang ulan ug gipalid sa hangin. Sama usab sila sa kahoy nga wala mamunga bisag panahon sa tingpamunga. Gipangibot sila ug patay na gayod. **13** Sama sila sa kusog nga balod, ug ingon nga makita ang bula nga mogawas sa mga balod, makita usab ang ilang mga makauulaw nga binuhatan. Sama sila sa mga bitoon nga nahisalaag. Busa adunay lugar nga mangitngit kaayo nga gitagana alang kanila. Ug didto sila sa walay kataposan. (aiðn g165) **14** Si Enoc nga ikaunom nga kaliwat ni Adan nanagna na bahin kanila. Miingon siya, "Moabot ang Ginoo kauban sa iyang linibo ka mga anghel **15** sa paghukom sa tanan, ug sa pagsilot sa mga dili diosnon tungod sa ilang daotan nga mga binuhatan, ug tungod sa mga daotan nga pulong nga gisulti nila batok kaniya." **16** Kana nga mga tawo nga bagulbolan. Dili sila kontento sa ilang kahimtang, ang ila lang kaugalingon nga mga tinguha ang ilang gipalabi, mga hambogiro sila, ug giulog-ulogan nila ang uban aron makuha nila ang ilang gusto. **17** Apan mga hinigugma, hinumdomi ninyo ang giingon kaninyo kaniadto sa mga apostoles sa atong Ginoong Jesu-Cristo. **18** Miingon sila, "Sa ulahing mga adlaw motungha ang mga tawong magbiay-biay kaninyo, ug ang ilang sundon mao lang ang ilang daotan nga mga tinguha." **19** Mao kana nga mga tawo ang gahimo ug pamaagi nga kamong mga tumutuo magkabahin-bahin. Gigamhan sila sa ilang tawhanong kinaiya. Wala kanila ang Espiritu.

20 Apan kamo mga hinigugma, paglig-onay kamo sa inyong pagtuo nga gikan sa Dios. Pag-ampo kamo nga giniyahan sa gahom sa Espiritu Santo. 21 Pabilin gayod kamo diha sa gugma sa Dios samtang naghulat kamo sa kinabuhi nga walay kataposan nga ihatag sa atong Ginoong Jesu-Cristo tungod sa iyang kaluoy. (aiōnios g166) 22 Kaloy-i ninyo ang mga nagduha-duha sa ilang mga pagtuo. 23 Tabangi ninyo ang uban aron maluwas sila gikan sa silot, sama nga nagsakmit kamo sa usa ka butang nga hapit nang masunog. Kaloy-i ninyo bisan ang mga tawo nga daotan ug binuhatan, apan kapungti ninyo ang ilang mga binuhatan. Pagbantay kamo kay bisan gani ang ilang mga bisti hugaw atubangan sa Dios. 24 Ang Dios makahimo sa pagbantay kaninyo aron dili kamo mahulog sa pagpakasala, ug madala niya kamo nga walay ikasaway ug malipayon gayod ngadto sa iyang presensya! 25 Dalaygon gayod siya! Siya lang gayod ang Dios ug atong Manluluwas pinaagi kang Jesu-Cristo nga atong Ginoo. Kaniya ang himaya, pagkahalangdon, gahom, ug katungod sukad pa sa sinugdan, karon, ug sa walay kataposan! Amen. (aiōn g165)

Gipadayag

1 Kini nga sulat mahitungod sa mga butang nga gipadayag ni Jesu-Cristo nga mahitabo sa dili madugay. Gisugilon kini sa Dios ngadto kang Cristo aron siya na usab ang mopadayag niini ngadto sa mga nag-alagad sa Dios. Busa gipadayag kini ni Cristo kanako nga si Juan nga iyang alagad pinaagi sa iyang gisugo nga anghel. **2** Ako si Juan ug gisugilon ko ang tanan nga akong nakita mahitungod sa plano sa Dios nga gipamatud-an ni Jesu-Cristo. **3** Bulahan ang gabasa ug ang mga nagpaminaw niini nga sulat, kon tumanon nila ang nasulat dinhi. Kay ang mga panagna dinhi hapit nang mahitabo. **4** Gikan kang Juan, alang sa pito ka mga iglesia sa probinsya sa Asia. Hinaut nga ang Dios, ang Espiritu, ug si Jesu-Cristo maghatag kaninyo ug grasya ug pakigda-it. Kon mahitungod sa Dios, mao siya karon, mao usab kaniadto, ug mao usab sa umaabot. Kon mahitungod sa pito ka Espiritu, anaa siya atubangan sa trono sa Dios. Ug kon mahitungod kang Jesu-Cristo, siya ang kasaligan nga tigpamatuod. Siya gayod ang una nga nabanhaw. Ug siya usab ang nagгахom sa tanan nga mga pangulo dinhi sa kalibotan. Gihigugma niya kita, ug pinaagi sa iyang dugo giluwag niya kita gikan sa atong mga sala. **6** Gihimo niya kita nga mga hari ug mga pari alang sa pag-alagad sa Dios nga iyang Amahan. Iya ang himaya ug ang gahom nga walay kataposan. Amen. (aiōn g165) **7** Tan-awa ninyo! Moanhi si Jesu-Cristo uban sa mga panganod. Ang tanang mga tawo makakita kaniya ingon man ang mga tawo nga mipatay kaniya. Ug ang mga tawo sa tanang nasod sa kalibotan manghilak tungod sa ilang kahadlok nga silotan na niya sila. Tinuod gayod kini! Amen! **8** Ang Ginoong Dios ang makagagahom sa tanan. Kon unsa siya karon, mao usab siya kaniadto, ug mao usab sa umaabot. Busa nag-ingon siya, “Ako ang sinugdanan ug ang kataposan sa tanan.” **9** Ako si Juan nga inyong igsoon nga kauban usab ninyo sa kalisdanan, sa paghari, ug sa pag-antos nga mapailubon tungod kay kita anaa kang Jesus. Gipugos ako sa pagpuyo ngadto sa isla sa Patmos tungod sa akong pagwali sa pulong sa Dios nga gitudlo ni Jesus. **10** Sa usa ka adlaw nga Dominggo, gigamhan ako sa Espiritu, ug nadunggan ko ang makusog nga tingog nga daw trumpeta dapit sa akong likod **11** nga nag-ingon, “Isulat ang tanan

nga imong makita, ug ipadala dayon niining pito ka mga iglesia: Efeso, Smirna, Pergamo, Tiyatira, Sardis, Filadelfia, ug Laodicea.” **12** Pagkadungog ko niadto, milingi dayon ako aron tan-awon kon kinsa ang nakigsulti kanako. Ug nakita ko ang pito ka butangan ug suga nga bulawan. **13** Taliwala sa mga butangan ug suga adunay nagtindog nga murag anak sa tawo. Taas ang iyang bisti kutob sa iyang tiil, ug sa iyang dughan adunay bakos nga bulawan. **14** Ang iyang buhok puti kaayo, ug ang iyang mga mata daw sa nagdilaab nga kalayo. **15** Ang iyang mga tiil nagsidlak nga sama sa bronsi nga gitunaw sa kalayo ug gipasinaw. Ang iyang tingog nagdahunog sama sa busay. **16** Aduna siyay gikuptan nga pito ka bitoon sa iyang tuong kamot, ug sa iyang baba adunay naggawas nga mahait nga espada nga duha ang sulab. Ang iyang nawong labihan kasulaw sama sa adlaw sa udtong tutok. **17** Pagkakita ko kaniya, natumba ako nga mura nag patay diha sa iyang tiilan. Gipatong dayon niya kanako ang iyang tuong kamot ug miingon, “Ayaw kahadlok! Ako ang sinugdanan ug ang kataposan sa tanan. **18** Aduna akoy kinabuhi nga walay kataposan. Namatay ako, apan tan-awa, buhi ako, ug dili na gayod mamatay. Ilalom sa akong gahom ang kamatayon ug ang kalibotan sa mga patay. (aiōn g165, Hades g86) **19** “Busa isulat ang mga butang nga akong gipakita kaniyo, ang mga mahitabo karon ug ang mahitabo sa kaulahian. **20** Mao kini ang kahulogan sa pito ka bitoon nga imong nakita sa akong tuong kamot ug ang pito ka butangan ug suga nga bulawan: ang pito ka bitoon mao ang pito ka anghel nga nagbantay sa pito ka iglesia, ug ang pito ka butangan ug suga nga bulawan mao ang pito ka iglesia.”

2 “Isulat kini alang sa anghel nga nagbantay sa iglesia sa Efeso: “Mao kini ang giingon sa nagkupto sa pito ka bitoon sa iyang tuong kamot ug naglakaw taliwala sa pito ka butangan ug suga nga bulawan. **2** “Nasayod ako sa inyong mga binuhatan ug sa inyong mga paghago ug pagkamaintuson. Nasayod usab ako nga dili kamo mouyon sa mga binuhatan sa daotang mga tawo. Giusisa ninyo ang mga nagpakaaron-ingnon nga apostoles, ug nakaplagan ninyo nga mga bakakon diay sila. **3** Gintao ninyo ang mga kalisdanan tungod sa inyong pagtuo kanako, ug wala gayod kamo maluya. **4** “Apan ang akong ikasaway kaninyo mao kini: ang inyong paghigugma

kanako karon dili na sama kaniadto. 5 Huna-hunaa pagtulon-an sa mga Nicolaita. 16 Busa paghinulsol ninyo kon nganong nabugnaw ang inyong paghigugma kamo sa inyong mga sala! Kay kon dili, anhaon kanako. Paghinulsol kamo ug buhata ninyo pag-usab ko kamo sa labing madali nga panahon, ug makig-away ang inyong gibuhat kaniadto. Kon dili, moanha ako away ako sa mga tawo nga nagbuhat ug sama niini, ug kuhaon ko ang inyong butanganan ug suga sa pinaagi sa espada nga mogawas sa akong baba. 17 nahimutangan niini. 6 Apan mao kini ang maayo nga “Ang naminaw kinahanglan nga maghuna-huna kon gibuhat ninyo: gikasilagan ninyo ang mga gibuhat unsa ang giingon sa Espiritu ngadto sa mga iglesia. sa mga Nicolaita nga ako usab nga gikasilagan. 7 “Ang mga nagmadinaugon hatagan kog pagkaon nga akong gitagana didto sa langit. Ang kada usa kanila hatagan ko usab ug puti nga bato, diin gisulat ang usa ka ngalan nga walay laing masayod gawas lang sa makadawat niini. 18 “Isulat kini alang sa anghel nga nagbantay sa iglesia sa Tiyyatira: “Mao kini ang giingon sa Anak sa Dios kansang mga mata daw sa nagdilaab nga kalayo ug kansang mga tiil daw sa gipasinaw nga bronsi. 19 “Nasayod ako sa inyong mga binuhatan. Nasayod ako nga mahigugmaon kamo, matinumanon, kugihan sa pag-alagad ug mainantuson. Nasayod usab ako nga mas daghan pa ang inyong gibuhat karon kaysa kaniadto. 20 “Apan ang akong ikasaway kaninyo mao kini: gipasagdan lang ninyo ang babaye nga si Jezebel nga nagtawag sa iyang kaugalingon nga propeta. Gipasagdan lang ninyo siya nga motudlo ug mopahisalaag sa akong mga alagad. Nag-ingon siya nga dili daotan ang pagpakighilawas gawas sa kaminyoon ug ang pagkaon sa mga pagkaon nga gihalad sa mga dios-dios. 21 Gihatagan ko siyag panahon nga maghinulsol sa iyang pagkamakihilawason, apan wala gayod siya maghinulsol. 22 “Busa hatagan ko siya ug balatian aron dili na siya makabangon gikan sa iyang higdaanan, ug ang mga tawo nga nakighilawas kaniya silotan ko sa hilabihan gayod, kon dili sila maghinulsol sa ilang gibuhat nga daotan. 23 Pamatyon ko ang iyang mga sumusunod, aron masayran sa tanang mga tumutuo nga nasayod ako sa mga huna-huna ug mga pangandoy sa mga tawo. Balosan ko ang matag-usa kaninyo sumala sa inyong mga binuhatan. 24 “Apan ang uban kaninyo diha sa Tiyyatira wala gayod mosunod sa mga pagtulon-an ni Jezebel. Wala kamo mag-apil-apil nianang ilang giingon nga ‘laglom nga mga pagtulon-an ni Satanias.’ Busa dili ko na dugangan ang mga tulomanon nga kinahanglan ninyong tumanon. 25 Padayona lang ninyo ang inyong maayong binuhatan hangtod sa akong pagbalik. 26 “Kay ang mga nagmadinaugon nga magpadayon sa pagtuman sa akong kabubut-on hangtod sa kataposan hatagan ko ug gahom. Padumalahon ko sila sa mga

nasod sa kalibotan, ug wala gayoy makabatok sa ilang pagdumala. Ang mga nasod mahisama lang sa kolon nga ilang dugmokon. **28** Ihatag ko usab kanila ang kabugwason. **29** "Ang naminaw kinahanglan nga maghuna-huna kon unsa ang giingon sa Espiritu ngadto sa mga iglesia."

3 "Isulat kini alang sa anghel nga nagbantay sa iglesia sa Sardis: "Mao kini ang giingon sa nagkupot sa pito ka bitoon ug anaa usab kaniya ang pito ka Espiritu sa Dios. "Nasayod ako sa inyong mga binuhatan. Daghan ang nag-ingon nga lig-on ang inyong pagtuo kanako, apan ang tinuod sama kamo sa mga patay. **2** Busa pagmata kamo, ug lig-ona ninyo ang inyong himalatyon nga pagtuo. Tungod kay nakaplagan ko nga ang inyong mga binuhatan dili pa hingpit atubangan sa akong Dios. **3** Busa hinumdomi ninyo ang pagtulon-an nga inyong gidawat. Tumana ninyo kini ug hinulsoli ang inyong mga sala. Kon magpasagad pa kamo, moanha ako sa takna nga wala ninyo damha. Ang akong pag-abot sama sa pag-abot sa kawatan, nga walay masayod kon kanus-a. **4** "Apan adunay pipila diha kaninyo sa Sardis nga wala gayod matakdi sa daotang binuhatan sa uban. Mag-uban sila kanako nga magbisti ug puti, tungod kay takos sila. **5** Ang mga nagmadinaugon bistihan ug puti ug dili ko papason ang ilang mga ngalan diha sa libro nga giliistahan sa kinabuhi. Ipaila ko sa akong Amahan ug sa iyang mga anghel nga sila akong mga katawhan. **6** "Ang naminaw kinahanglan nga maghuna-huna kon unsa ang giingon sa Espiritu ngadto sa mga iglesia. **7** "Isulat kini alang sa anghel nga nagbantay sa iglesia sa Filadelfia: "Mao kini ang giingon sa balaan ug kasaligan. Siya mao ang naghari sama sa paghari ni David kaniadto. Ug siya lang ang nagkupot sa yabi sa iyang gingharian. Busa kon moabli siya sa pultahan aron makasulod ang tawo sa iyang gingharian, walay makasirado niini. Ug kon sirad-an niya, wala usab makaabli niini. **8** "Nasayod ako sa inyong mga binuhatan. Nasayod usab ako nga bisan maluya kamo, nagtuman gihapon kamo sa akong mga pagtulon-an ug wala gayod kamo motalikod kanako. Busa aduna akoy giablihan nga pultahan alang kaninyo nga wala gayoy makasirado. **9** Apan mahitungod niadtong mga tawo nga sakop ni Satanas, nga mga bakakon ug nagpakaaron-ingnon nga mga Judio, paludhon ko sila diha sa inyong atubangan, ug masayran nila nga gihigugma

ko kamo. **10** Adunay umaabot nga mga kalisdanan sa tibuok kalibotan aron sulayan ang tanang mga tawo. Apan tungod kay gituman ninyo ang akong sugo nga magmalahutayon, ilikay ko kamo sa mga kalisdanan nga moabot. **11** "Hapit na akong moabot. Busa padayon kamo sa pagsunod sa mga butang nga inyong nasayran nga maayo ug tinuod aron walay makailog sa ganti nga gitagana alang kaninyo. **12** Ang mga nagmadinaugon buhaton ko nga mga haligi sa puloy-anan sa akong Dios, ug magpabilin gayod sila didto. Markahan ko sila sa ngalan sa akong Dios, ug sa ngalan sa siyudad sa akong Dios, ang bag-o nga Jerusalem nga ipakanaog sa akong Dios gikan sa langit. Markahan ko usab sila sa bag-o kong ngalan. **13** "Ang naminaw kinahanglan nga maghuna-huna kon unsa ang giingon sa Espiritu ngadto sa mga iglesia. **14** "Isulat kini alang sa anghel nga nagbantay sa iglesia sa Laodicea: "Mao kini ang giingon sa gitawag nga Amen, ang kasaligan ug matuod nga saksi. Siya ang tinubdan sa tanang mga gimugna sa Dios. **15** "Nasayod ako sa inyong mga binuhatan. Dili kamo sama sa bugnaw o kaha init nga tubig. Unta bugnaw o kaha init kamo. Apan tungod kay sama kamo sa init-init nga tubig, dili bugnaw ug dili usab init, isuka ko kamo. **17** Nag-ingon kamo nga dato kamo, nga gipanalanginan kamo ug wala nay nakulang kaninyo. Apan wala kamo masayod nga makaluluoy gayod kamo, tungod kay kabos kamo, buta, ug hubo. **18** Busa, tambagan ko kamo nga mopalit gikan kanako ug bulawan nga gipaagi sa kalayo aron mahimo kamong dato. Palit usab kamo gikan kanako ug puti nga bisti aron matabonan ninyo ang inyong makauulaw nga pagkahubo. Ug palit usab kamo gikan kanako ug tambal nga ihaplas sa inyong mata aron makakita kamo. **19** "Ang tanan nga akong gihigugma gibadlong ko ug gidisiplina. Busa paghinulsol kamo ug ayoha gayod ninyo ang inyong pamatasan. **20** Nagtindog ako sa pultahan ug nagtuktok. Kon adunay makadungog sa akong pagtawag ug mopadayon kanako sa iyang balay, mosulod ako, ug mag-uban kami sa pagpangaon. **21** Ang mga nagmadinaugon palingkoron ko tapad kanako sa akong trono, sama kanako nga nagmadinaugon usab ug karon naglingkod tapad sa akong Amahan diha sa iyang trono. **22** "Ang naminaw kinahanglan nga maghuna-huna kon unsa ang giingon sa Espiritu ngadto sa mga iglesia."

4 Human niadto, aduna pa gayod gipakita. Nakita ko ang pultahan sa langit nga naabli. Ug nadungog ko pag-usab ang makusog nga tingog nga daw trumpeta. Miingon kini kanako, "Saka dinhi kay ipakita ko kaniyo kon unsa ang mahitabo sa umaabot." **2** Diha-diha gigamhan ako sa Espiritu. Ug nakita ko didto sa langit ang usa ka trono ug adunay naglingkod niini. **3** Ang naglingkod niini nagdan-ag sama sa mahalón nga mga bato nga haspe ug kornalina. Ug sa palibot sa trono adunay bangaw nga ang iyang kolor sama sa bato nga esmeralda. **4** Sa palibot sa trono, adunay lain pang 24 ka mga trono nga gilingkora sa 24 ka mga pangulo. Kini nga mga pangulo nagbigistig puti ug ang matag-usa kanila adunay korona nga bulawan. **5** Ug gikan didto sa trono adunay pagpangilat ug pagdalagdog ug nagkalain-lain pa nga pagdahunog. Atubangan sa trono adunay pito ka suga nga nagsiga. Mao kadto ang pito ka Espiritu sa Dios. **6** Didto usab sa atubangan sa trono adunay murag dagat nga tinaw sama sa kristal. Sa palibot sa trono, sa matag kilid, adunay upat ka nilalang nga nalukop ug mga mata sa atubangan ug sa likod. **7** Ang una nga nilalang murag liyon; ang ikaduha murag nating baka; ang ikatulo murag tawo ang hitsura; ug ang ikaupat murag agila nga galupad. **8** Ang matag-usa kanila adunay unom ka mga pako ug nalukop sa mga mata ang ilang tibuok nga lawas. Adlaw ug gabii wala silay hunong sa ilang pagkanta nga nag-ingon, **9** Kanunay ang ilang pagdayeg, pagpasidungog ug pagpasalamat kaniya nga naglingkod didto sa trono, siya nga nagkinabuhi sa walay kataposan. Ug samtang gibuhat nila kini, **(aiōn g165)** **10** ang 24 ka mga pangulo nangluhod ug nagsimba kaniya nga naglingkod didto sa trono, siya nga nagkinabuhi sa walay kataposan. Ug gibutang nila ang ilang mga korona sa atubangan sa trono ug nag-ingon: **(aiōn g165)** **11** "Ikaw ang among Ginoo ug Dios, takos ikaw nga modawat sa pagpasidungog, pagtahod, ug gahom. Kay gimugna mo ang tanang mga butang. Gibuhat mo sila sumala sa imong kabubut-on."

5 Human niadto, aduna akoy nakita nga linukot nga basahon sa tuong kamot niadtong naglingkod sa trono. Kini nga basahon gisulatan sa sulod ug sa gawas ug gibutangan ug pito ka mga silyo. **2** Ug aduna dayon akoy nakita nga usa ka gamhanan nga anghel nga nagpanawag sa makusog nga tingog, "Kinsa ba ang takos nga motangtang sa mga silyo sa

linukot nga basahon aron maablihan ug mabukhad?" **3** Apan wala gayoy bisan usa sa langit, sa yuta, o kaha sa ilalom sa yuta nga takos makaabli ug makabasa sa nakasulat sa linukot nga basahon. **4** Busa mihalak ako pag-ayo tungod kay wala gayoy bisan usa nga nakaplagan nga takos moabli ug mobasa niini nga basahon. **5** Unya, usa sa mga pangulo miingon kanako, "Ayaw paghilak, tungod kay si Jesus nga gitawag nga Liyon, nga gikan sa tribo ni Juda ug kaliwat ni David, midaog na. Siya makatangtang sa pito ka mga silyo sa linukot nga basahon aron mabukhad kini." **6** Unya nakita ko ang usa ka Karnero nga nagtingog duol sa trono, nga gilibotan sa upat ka nilalang ug sa mga pangulo. Sa akong tan-aw, murag miagi kini ug kamatay. Aduna kini pito ka sungay ug aduna usab pito ka mata nga mao ang pito ka Espiritu sa Dios nga gipadala ngadto sa tibuok kalibotan. **7** Nagpaduol ang Karnero sa trono ug gikuha niya ang basahon sa tuong kamot niadtong naglingkod didto. **8** Sa dihang gikuha niya ang basahon, ang upat ka nilalang ug ang 24 ka mga pangulo nangluhod sa pagsimba sa Karnero. Ang matag-usa kanila adunay panaksan nga bulawan nga puno sa insenso nga mao ang mga pag-ampo sa mga katawhan sa Dios. Aduna usab harpa ang matag-usa kanila nga ilang gipatugtog, **9** ug nagkanta silag usa ka bag-o nga alawiton nga nag-ingon: "Ikaw ang takos nga makakuha sa linukot nga basahon ug sa pagtangtang sa iyang mga silyo, tungod kay gipatay ikaw, ug pinaagi sa imong dugo gitubos mo alang sa Dios ang mga tawo, nga gikan sa matag tribo, pinulungan, kaliwat ug nasod. **10** Gihimo mo silang mga hari ug mga pari sa pag-alagad sa atong Dios. Ug padumalahon mo sila sa kalibotan." **11** Unya nakita ko ug nadungog ang linibo ug minilyon nga mga anghel nga nagtigom palibot sa trono, sa upat ka mananap, ug sa mga pangulo. **12** Ug nag-awit sila sa makusog: "Ang Karnero nga gipatay takos nga modawat sa gahom, bahandi, kaalam, kusog, pagtahod, pagpasidungog, ug pagdayeg!" **13** Ug nadungog ko nga nag-awit usab ang tanang binuhat nga anaa sa langit, sa yuta, sa ilalom sa yuta, ug sa dagat: "Ihatag nato sa naglingkod sa trono ug sa Karnero ang pagdayeg, pagtahod, pagpasidungog ug paggahom sa walay kataposan!" **(aiōn g165)** **14** Mitubag dayon ang upat ka nilalang, "Amen!" Ug ang mga pangulo nangluhod ug misimba.

6 Unya nakita ko nga gitangtang sa Karnero ang una sa pito ka mga silyo sa linukot nga basahon. Ug nadungog ko ang tingog nga murag dalogdog gikan sa usa sa upat ka mga nilalang nga nag-ingon, "Dali ngari!" **2** Sa akong pagtan-aw nakita ko ang usa ka kabayo nga puti. Ang nagsakay niini adunay gikuptan nga pana. Gikoronahan siya ug gipadagan dayon niya ang iyang kabayo ug nagpadayon siya sa pagpangdaog. **3** Human niadto, gitangtang sa Karnero ang ikaduha nga silyo sa basahon. Ug nadungog ko nga nag-ingon ang ikaduha nga nilalang, "Dali ngari!" **4** Ug migawas ang kabayo nga pula. Ang nagsakay niini gihatagag dakong espada, ug gihatagan usab siyag gahom sa pagdala ug gira sa kalibotan, aron magpinatyanay ang mga tawo. **5** Sa pagtangtang sa Karnero sa ikatulo nga silyo, nadungog ko ang ikatulo nga nilalang nga nag-ingon, "Dali ngari!" Ug nakita ko ang kabayo nga itom. Ang nagsakay niini adunay gikuptan nga timbangan. **6** Ug aduna akoy nadungog nga murag tingog nga gikan sa upat ka nilalang nga nag-ingon, "Pamahala ang ilang pagkaon. Ang bili sa tulo ka salmone nga harina sa trigo balig usa ka adlaw nga suhol, ug ang usa ka gantang nga harina nga barley balig usa usab ka adlaw nga suhol. Apan ayaw hilabi ang lana ug ang bino!" **7** Human niadto gitangtang sa Karnero ang ikaupat nga silyo ug nadungog ko ang ikaupat nga nilalang nga nag-ingon, "Dali ngari!" **8** Ug nakita ko ang kabayo nga luspad. Ang nagsakay niini ginganlag Kamatayon, ug ang Hades nagsunod kaniya. Gihatagan silang duha ug gahom aron pamatyon ang ikaupat nga bahin sa mga tawo sa kalibotan pinaagi sa gira, gutom, mga balatian, ug mabangis nga mga mananap sa kalibotan. (*Hades g86*) **9** Gitangtang sa Karnero ang ikalima nga silyo. Ug nakita ko sa kinaubosang bahin sa halaran ang mga kalag niadtong mga tawo nga gipamatay tungod sa ilang pagsangyaw sa pulong sa Dios. **10** Naninggit silag kusog, "Ginoo nga Makagagahom, balaan ug kasaligan! Kanus-a mo pa ba hukman ug silotan ang mga tawo sa kalibotan tungod sa ilang pagpatay kanamo?" **11** Ang matag-usa kanila gihatagag tag-as nga bisting puti, ug giingnan sila nga maghulat-hulat lang una hangtod makompleto ang gidaghanon sa ilang mga isigka-tumutuo ug kauban nga mga alagad sa Dios nga pamatyon usab sama kanila. **12** Unya, ang ikaunom na nga silyo ang gitangtang sa Karnero. Diha-diha milinog ug kusog. Miitom ang

adlaw sama sa itom nga panapton, ug mipula ang bulan sama sa dugo. **13** Nangahulog sa yuta ang mga bitoon sa langit nga daw sama sa mga ulahi nga bunga sa kahoy nga igos nga mangahulog kon huypoon sa kusog nga hangin. **14** Nawala ang langit sama sa papel nga gilukot, ug nangabalhin ang mga bukid ug mga isla sa ilang nahimutangan. **15** Ug unya nanago sa mga langub ug sa ilalom sa dagkong mga bato sa mga bukid ang mga hari sa kalibotan, ang mga pangulo, ang mga opisyal sa kasundalohan, ang mga adunahan, ang mga gamhanan, ug ang tanang matang sa tawo, ulipon o dili. **16** Nag-ingon sila sa mga bukid ug sa mga bato, "Tumpagi ninyo kami ug taboni aron dili kami makita sa naglingkod sa trono ug aron makalingkawas kami gikan sa silot sa Karnero. **17** Kay miabot na ang adlaw nga silotan nila ang mga tawo, ug wala gayoy makasugakod niini."

7 Human niadto, aduna akoy nakita nga upat ka anghel nga nagtindog sa upat ka kanto sa kalibotan. Gipugngan nila ang upat ka hangin sa kalibotan aron walay hangin nga mohuros sa yuta, o sa dagat o kaha sa bisan unsa nga kahoy. **2** Ug nakita ko usab ang laing anghel nga gikan sa sidlakan. Aduna siyay dalang igmamarka nga iya sa buhi nga Dios. Misinggit siyag kusog ngadto sa upat ka anghel nga gihatagan sa Dios ug gahom sa pagdaot sa yuta ug sa dagat. **3** Miingon siya, "Ayaw una ninyo daota ang yuta, o ang dagat o ang mga kahoy samtang wala pa nato mamarkahi ang agtang sa mga alagad sa atong Dios." **4** Sumala sa gisugilon kanako, 144,000 ang gimarkahan sa marka sa Dios gikan sa tanang mga tribo sa Israel. **5** 12,000 gikan sa tribo ni Juda, 12,000 gikan sa tribo ni Ruben, 12,000 gikan sa tribo ni Gad, **6** 12,000 gikan sa tribo ni Aser, 12,000 gikan sa tribo ni Neftali, 12,000 gikan sa tribo ni Manases, **7** 12,000 gikan sa tribo ni Simeon, 12,000 gikan sa tribo ni Levi, 12,000 gikan sa tribo ni Isacar, **8** 12,000 gikan sa tribo ni Zabulon, 12,000 gikan sa tribo ni Jose, 12,000 ang gimarkahan gikan sa tribo ni Benjamin. **9** Human niadto, nakita ko ang mga tawo nga dili maihap ang gidaghanon. Naggikan sila sa tanan nga nasod, tribo, kaliwatan ug pinulongan. Nagtindog sila atubangan sa trono ug sa Karnero. Nagbisti silag tag-as ug pulos puti, ug aduna silay gikuptan nga mga dahon sa palmera. **10** Naninggit sila nga nag-ingon, "Dalaygon ang Dios nga naglingkod sa trono, ug dalaygon usab ang Karnero, kay giluwat nila kami

gikan sa silot!" **11** Nagtindog ang tanang mga anghel sa palibot sa trono ug sa mga pangulo, ug sa upat ka nilalang. Ug nangluhod dayon sila atubangan sa trono ug misimba sa Dios. **12** Miingon sila, "Tinuod gayod nga ang atong Dios angayan nga dayegon, pasidunggan, pasalamatan ug tahoron. Nasayod siya sa tanan, ug ang tanang gahom ug kusog anaa kaniya. Dayegon siya sa walay kataposan! Amen!" **(aiōn g165)** **13** Unya, nangutana kanako ang usa sa mga pangulo, "Nasayod ka ba kon kinsa kanang mga tawo nga nagbistig puti, ug kon asa sila gikan?" **14** Mitubag ako, "Sir, wala ako masayod. Suginli ako!" Miingon siya kanako, "Mao kana ang mga tawo nga nakaagig hilabihang paglutos. Ang ilang mga bisti gilabhan nila ug gipaputi sa dugo sa Karnero. **15** Mao kana ang hinungdan "nga diha sila nagtindog atubangan sa trono sa Dios, ug adlaw ug gabii ang ilang pag-alagad kaniya diha sa iyang templo. Ug ang Dios mismo nga naglingkod sa trono mao ang nag-atiman kanila. **16** Dili na gayod sila gutomon o uhawon. Ug dili na sila mainitan o masunog sa kainit sa adlaw. **17** Kay ang Karnero nga anaa sa trono mao na ang magbantay kanila. Dad-on niya sila ngadto sa mga tuboran nga naghatag ug kinabuhi, ug pahiran sa Dios ang tanang mga luha sa ilang mga mata."

8 Sa pagtangtang sa Karnero sa ikapito nga siylo adunay kahilom sa langit sulod sa mga tunga sa oras. **2** Nakita ko dayon ang pito ka anghel nga nagtindog atubangan sa Dios. Ug ang matag-usa kanila gihatagan ug trumpeta. **3** Adunay lain pang anghel nga miduol sa halaran. Aduna siyay gikuptan nga bulawan nga sudlanan sa insenso. Gihatagan siyag daghang insenso aron iuban sa mga pag-ampo sa tanan nga katawhan sa Dios ug ihalad didto sa halaran nga bulawan nga anaa sa atubangan sa trono. **4** Gikan sa kamot sa anghel nga nagtindog atubangan sa Dios mipaibabaw ang aso sa gisunog nga insenso uban sa mga pag-ampo sa katawhan sa Dios. **5** Ug unya gikuha sa anghel ang sudlanan sa insenso ug gipuno niya kinig kalayo gikan sa halaran ug gilabay niya ngadto sa yuta. Diha-diha, nagpangilat, midahunog ang dalogdog, ug adunay nagkalain-lain pa nga dahunog, ug naglinog. **6** Unya, ang pito ka anghel nga adunay pito ka trumpeta nangandam na sa pagpatingog sa ilang mga trumpeta. **7** Gipatingog sa unang anghel ang iyang trumpeta, ug miulan ug ice ug kalayo nga

adunay sagol nga dugo. Ug nasunog ang ikatulong bahin sa yuta, ang ikatulong bahin sa mga kahoy, ug ang tanan nga sagbot. **8** Unya ang ikaduhang anghel mipatingog usab sa iyang trumpeta, ug adunay nahulog sa dagat nga murag usa ka dakong bukid nga nagdilaab ug ang ikatulong bahin sa dagat nahimong dugo. **9** Ang ikatulong bahin sa tanan nga anaa sa dagat nangamatay, ug ang ikatulong bahin sa tanang mga barko nangaguba. **10** Ang ikatulo na usab nga anghel ang mipatingog sa iyang trumpeta, ug adunay dakong bitoon nga nagdilaab nga murag suga nga nahulog gikan sa langit ug mitugpa sa ikatulo nga bahin sa mga suba ug mga tuboran. **11** Ang ngalan niadtong bitoon "Pait." Busa ang ikatulo nga bahin sa mga tubig mipait, ug daghang mga tawo ang nangamatay tungod sa pag-inom nila niini. **12** Ug ang ikaupat nga anghel mipatingog sa iyang trumpeta, ug ang nahitabo, naigo ang ikatulong bahin sa adlaw, ang ikatulong bahin sa bulan, ug ang ikatulong bahin sa mga bitoon, ug nawala ang ikatulong bahin sa ilang kahayag. Busa mingitngit ang ikatulong bahin sa adlaw ug ang ikatulong bahin sa gabii. **13** Human niadto aduna akoy nakita nga agila nga naglupad sa kahanginan. Nadungog ko kining misinggit sa makusog, "Pagka-alaot! Pagka-alaot gayod sa mga nagpuyo sa kalibotan kon mopatingog pa ang nahibiling tulo ka mga anghel sa ilang mga trumpeta."

9 Ug ang ikalima nga anghel mipatingog sa iyang trumpeta, ug nakita ko ang usa ka bitoon nga nahulog sa yuta gikan sa langit. Kining bitoon gihatagag yabi alang sa kinahiladman sa yuta. **(Abyssos g12)** **2** Giablihan sa bitoon ang kinahiladman sa yuta, ug dayon migawas ang aso nga murag gikan sa dakong hurnohan. Mingitngit ang kalibotan tungod kay ang sidlak sa adlaw nasalipdan sa aso nga gikan sa bung-aw nga dili matugkad. **(Abyssos g12)** **3** Ug dili kay kana lang, gikan sa aso adunay nanggawas nga mga dulon nga mitugpa sa yuta, ug gihatagan silag gahom sa pagpanakit sama sa tanga. **4** Gisultihan sila nga dili pasipad-an ang mga sagbot, ang mga kahoy, ug uban pa nga mga tanom. Ang mga tawo lang nga walay marka sa Dios diha sa ilang mga agtang ang ilang pasipad-an. **5** Gitugotan ang mga dulon nga sakiton kadto nga mga tawo sulod sa lima ka bulan, apan wala sila tugoti sa pagpatay kanila. Ang kasakit sa ilang pinaakan sama sa pinaakan sa

tanga. **6** Busa sulod sa lima ka bulan, mangandoy ang mga tawo nga mamatay na, apan dili sila mamatay. Bisan gusto na gayod nilang mamatay, dili gayod sila mangamatay. **7** Ang hitsura niadtong mga dulon murag mga kabayo nga andam na sa pagpakig-gira. Diha sa ilang ulo adunay gitungtong nga murag korona nga bulawan ug ang ilang nawong murag nawong sa tawo. **8** Ang ilang buhok murag buhok sa babaye, ug ang ilang mga ngipon murag ngipon sa liyon. **9** Ang ilang mga dughan gitabonan sa murag taming nga puthaw, ug ang tingog sa ilang mga pako murag hagueros sa daghang karwahing giguyod sa mga kabayo paingon sa pagpakig-gira. **10** Ang ilang ikog sama sa ikog sa tanga nga malala, ug maoy ilang gamiton aron sakiton ang mga tawo sulod sa lima ka bulan. **11** Adunay hari nga nagdumala kanila. Kini mao ang anghel sa kinahiladman sa yuta. Ang iyang ngalan sa pinulongan nga Hebreo si Abadon, sa Griego si Apolyon, nga ang buot ipasabot Tiglaglag. (Abysos **g12**) **12** Human na ang unang makahahadlok nga hitabo, apan adunay lain pang duha nga moabot. **13** Unya ang ikaunom nga anghel mipatingog sa iyang trumpeta, ug nadungog ko nga adunay misulti gikan sa mga eskina sa halaran nga bulawan nga nag-atubang sa Dios. **14** Miingon ang tingog sa ikaunom nga anghel nga adunay trumpeta, "Buhii na ang upat ka anghel nga gigapos didto sa dako nga suba sa Eufates!" **15** Busa gipangbuhian ang upat ka anghel. Giandam na silang daan alang gayod nianang higayona, aron pamatyon nila ang ikatulong bahin sa tanang mga tawo. **16** Gisuginlan ako nga ang gidaghanon sa ilang mga sundalo nga tigkabayo 200 milyon. **17** Ug sumala sa gipakita kanako, mao kini ang hitsura sa mga kabayo ug sa mga nagsakay niini: adunay mga taming sa dughan ang mga tigkabayo, ug ang kolor sa ilang mga taming pula sama sa kalayo, asul sama sa sapiro, ug dalag sama sa asupre; ang ulo sa mga kabayo murag ulo sa liyon, ug sa baba niini adunay naggawas nga kalayo, aso, ug asupre. **18** Ug pinaagi niining tulo ka katalagman nga mao ang kalayo, aso, ug asupre nga naggawas sa baba sa mga kabayo, nangamatay ang ikatulong bahin sa mga tawo. **19** Ang gahom sa mga kabayo gikan sa ilang baba ug sa ilang ikog. Ang ilang ikog murag bitin nga malala, ug mao kini ang ilang gigamit sa pagpasakit sa mga tawo. **20** Apan ang mga tawo nga nahibilin, nga wala mangamatay pinaagi niining tulo ka mga katalagman, wala gihapon maghinulsol sa ilang

daotan nga mga binuhatan ug wala gayod mobiya sa mga dios-dios nga ilang gibuhat. Nagpadayon pa gihapon sila sa pagsimba sa mga demonyo ug sa mga rebulto nga bulawan, plata, bronsi, bato, ug kahoy. Kini nga mga rebulto dili makakita, dili makadungog, ug dili makalakaw. **21** Wala usab sila maghinulsol sa ilang pagpamatay, pagsalamangka, pagpakighilawas gawas sa kaminyoon, ug pagpangawat.

10 Human niadto, aduna na usab akoy nakita nga anghel nga gamhanan nga nanaog gikan sa langit. Naputos siya sa panganod, ug adunay naglibot nga bangaw sa iyang ulo. Nagsidlak ang iyang nawong sama sa adlaw, ug ang iyang mga tiil sama sa nagdilaab nga kalayo. **2** Aduna siyay gikuptan nga gamay nga basahon nga nabukhad. Pag-abot niya sa kalibotan, gitunob niya ang iyang tuong tiil sa dagat ug ang iyang walang tiil sa yuta, **3** ug misinggit siya. Ang iyang tingog sama sa ngulob sa liyon. Human niyag singgit, mitubag ang pito ka dalogdog. **4** Isulat ko na unta ang gisulti sa pito ka dalogdog, apan aduna koy nadungog nga tingog gikan sa langit nga nag-ingon, "Ayaw pag-isugilon ang gisulti sa pito ka dalogdog. Ayaw kini isulat." **5** Unya, ang anghel nga nakita ko nga nagtindog sa dagat ug sa yuta mibayaw sa iyang tuong kamot sa langit **6** ug nanumpa sa ngalan sa Dios, ang Dios nga walay kamatayon, nga naghimo sa langit, yuta, dagat, ug sa tanang mga butang nga anaa niini. Miingon ang anghel, "Ayaw na paglangan, (aiōn **g165**) **7** kay kon magpatingog na ang ikapito nga anghel sa iyang trumpeta, buhaton na sa Dios ang iyang tinago nga plano sumala sa iyang gisugilon sa iyang mga alagad nga propeta." **8** Miingon pag-usab kanako ang tingog nga gikan sa langit, "Adtoi ang anghel nga nagtindog sa dagat ug sa yuta, ug kuhaa ang basahon nga binukhad diha sa iyang kamot." **9** Busa miadto ako sa anghel ug gipangayo ko kaniya ang gamayng basahon. Miingon siya kanako, "Ania, kuhaa ug kaona. Murag dugos kini katam-is kon diha pa sa imong baba, apan pag-abot sa imong tiyan mopait kini." **10** Gikuha ko ang basahon gikan sa kamot sa anghel ug gikaon ko dayon. Daw dugos tinuod ang iyang katam-is sa akong baba, apan pagtulon ko na, mipait na sa akong tiyan. **11** Ug dayon adunay miingon kanako, "Kinahanglan iwali mo pag-usab ang gipasulti sa Dios mahitungod sa nagkalain-lain nga mga nasod, kaliwat, pinulongan, ug mga hari."

11 Unya gihatagan akog sukdanan nga murag sungkod. Miingon ang naghatag kanako, "Sige, sukda ang Templo sa Dios ug ang halaran, ug ihapa kon pila ang nagsimba didto. 2 Apan ang gawas sa templo ayaw na lang i-apil pagsukod kay alang kana sa mga tawong wala moila sa Dios. Sila mao ang magguba sa balaan nga siyudad sa Jerusalem sulod sa 42 ka bulan. 3 Ug nianang mga adlaw ipadala ko ang akong duha ka saksi nga magbistig sako. Ug mag-wali sila sa akong ipawali kanila sulod sa 1,260 ka adlaw." 4 Kining duha ka saksi mao ang duha ka kahoyng olibo ug duha ka butanganan sa suga nga nagtingod atubangan sa Ginoo, ang Ginoo sa tibuk kalibotan. 5 Kon adunay magtinguha sa pagpasakit kanila, mogawas ang kalayo gikan sa ilang baba ug molamoy sa ilang mga kaaway. Si bisan kinsa nga buot mopasakit kanila kinahanglan gayod nga mamatay. 6 Aduna usab silay gahom sa pagpugong sa ulan aron dili moulan samtang magwali sila sa pulong sa Dios. Aduna usab silay gahom nga himoong dugo ang tubig sa mga tuboran. Ug dili kay kana lang, aduna pa gayod silay gahom sa pagdala sa bisan unsang matang sa kadaot sa tibuk kalibotan sa bisan unsang panahon nga gusto nila. 7 Kon mahuman na sila pagsangyaw sa pulong sa Dios, bugnoon sila sa bangis nga mananap nga mogawas gikan sa kinahiladman sa yuta. Kining duha ka saksi mapildi ug patyon sa mananap. (Abyssos g12) 8 Ang ilang patayng lawas magbuy-od lang sa karsada diha sa inila nga siyudad, diin ang ilang Ginoo gilansang sa krus. Kini nga siyudad nagsimbolo sa Sodoma o Ehipto. 9 Sulod sa tulo ka adlaw ug tunga ang ilang patayng lawas sa karsada tan-awon sa mga tawo nga gikan sa nagkalain-lain nga kaliwat, tribo, pinulongan ug nasod. Ug dili sila motugot nga ipalubong kini. 10 Malipay gayod ang mga tawo sa kalibotan tungod kay patay na kadtong duha ka saksi. Magsaulog sila ug maghinatagay ug gasa tungod kay patay na ang duha ka propeta sa Dios nga nagdalag daghan nga kasakit sa mga tawo sa kalibotan. 11 Apan paglabay sa tulo ka adlaw ug tunga, ang ilang mga patayng lawas gibuhi sa Dios. Nanindog sila ug nangahadlok ang tanan nga nakakita kanila. 12 Ug kining duha ka saksi nakadungog sa kusog nga tingog gikan sa langit nga nag-ingon, "Saka kamo dinhi!" Ug samtang nagtan-aw ang ilang mga kaaway, mikayab sila sa panganod paingon sa langit. 13 Sa mao usab nga oras milinog ug kusog. Naguba ang ikanapulo nga bahin sa siyudad, ug 7,000 ka tawo ang nangamatay. Nangalisang ang mga tawo nga wala mangamatay, ug midayeg sila sa Dios sa langit. 14 Nahuman na ang ikaduha nga makalilisang nga hitabo, apan aduna pay mosunod nga ikatulo. 15 Ang ikapito nga anghel mipatingog sa iyang trumpeta, ug adunay makusog nga mga tingog didto sa langit nga nag-ingon, "Karon ang atong Ginoo ug ang iyang pinili nga Mesiyas mao na ang maghari sa kalibotan. Ug ang iyang paghari walay kataposan!" (aiōn g165) 16 Ug ang 24 ka mga pangulo nga naglingkod sa ilang mga trono sa atubangan sa Dios nanguhod dayon ug misimba sa Dios, 17 nga nag-ingon: "Ginoong Dios nga makagagahom sa tanan, ikaw ang Dios kaniadto, ug ikaw usab ang Dios karon. Nagpasalamat kami kanimo tungod kay gigamit mo na ang imong gahom, ug nagsugod ka na sa paghari sa kalibotan. 18 Hilabihan gayod ang kasuko sa mga tawo nga wala nag-ila kanimo. Kay miabot na ang panahon nga silotan mo sila, ug ang mga patay hukman mo na. Mao na kini ang panahon nga hatagan mo ug ganti ang imong mga sulugoon, ang mga propeta, ang imong katawhan, ug ang tanan nga nagtahod kanimo, inila man o dili. Panahon na nga pamatyon mo ang mga tawo nga nagguba sa kalibotan." 19 Unya naabli ang Templo sa Dios didto sa langit, ug sa sulod niini nakita ang sudlanan sa Kasabotan sa Dios. Nagpangilat, adunay mga tingog ug pagdalogdog. Naglinog ug nag-ulan ug dagkong tipak sa ice.

12 Adunay kahibulongang butang nga nagpakita sa langit. Nakita ko ang usa ka babaye nga nagbistig adlaw, ug ang bulan anaa ubos sa iyang mga tiil. Ug sa iyang ulo adunay korona nga adunay dose ka bitoon. 2 Manganakay na ang babaye, ug gatiyabaw tungod kay nagbati na siya. 3 Adunay usa pa gayod ka kahibulongang butang nga akong nakita sa langit. Duol sa babaye adunay dakong dragon nga pula nga adunay pito ka ulo ug napulo ka sungay, ug sa matag ulo adunay korona. Gikahig sa iyang ikog ang ikatulo nga bahin sa mga bitoon ug gipanglabay sa yuta. Nagtingod siya atubangan sa babaye nga manganakay aron pag-anak sa babaye kaonon dayon niya ang bata. 5 Unya, nanganak ang babaye ug lalaki ang iyang anak. Kining bataa mao ang magdumala sa mga nasod, ug walay makabatok kaniya. Busa pagkatawo sa bata wala kini makaon sa dragon, tungod kay kalit lang kini gikuha ug gidala

ngadto sa Dios didto sa iyang trono. **6** Ang babaye nga nanganak miikyas didto sa kamingawan diin adunay lugar nga giandam nang daan sa Dios alang kaniya, aron didto siya atimanon sulod sa 1,260 ka adlaw. **7** Human niadto, nagsugod ang gira didto sa langit. Nakig-away si Miguel ug ang iyang kauban nga mga anghel batok sa dragon. Nakig-away usab ang dragon ug ang iyang sakop nga mga anghel. **8** Apan napildi ang dragon uban sa iyang mga anghel ug gipapahawa sila gikan sa langit. **9** Giabog ang dako nga dragon. Siya mao kadtong halas kaniadto nga gitawag nga Yawa o Satanas, nga nagpahisalaag sa mga tawo sa tibuok kalibotan. Gihulog siya dinhi sa kalibotan lakip ang iyang sakop nga mga anghel. **10** Human niadto, nadungog ko ang kusog nga tingog didto sa langit nga nag-ingon, “Karon miabot na ang panahon nga ang mga tawo luwason na sa Dios! Gipadayag na niya karon ang iyang gahom ingon nga Hari ug ang gahom sa Mesiyas nga iyang pinili! Kay gipalayas na gikan sa langit ang tigpasangil sa atong mga igsoon sa pagtuo. Walay hunong ang iyang pagpasangil batok kanila ngadto sa atong Dios. **11** Apan gipildi siya sa atong kauban nga mga tumutuo pinaagi sa dugo sa Karnero, ug pinaagi sa kamatuoran nga ilang gisangyaw. Ug wala sila mahadlok nga motahan sa ilang kinabuhi tungod sa ilang pagtuo. **12** Busa paglipay kamo, kamo nga nagpuyo sa langit. Apan alaot kamong mga nagpuyo sa yuta ug sa dagat, tungod kay mikanaog na ang Yawa diha kaninyo. Nasuko siya pag-ayo tungod kay nahibaloan niya nga mubo na lang gayod ang iyang panahon nga nahibilin.” **13** Sa dihang nakamatngon ang dragon nga gihulog na siya sa yuta, gigukod dayon niya ang babaye nga nanganak ug lalaki. **14** Apan gihatagan ang babaye ug duha ka pako nga sama sa pako sa dakong agila, aron makalupad siya paingon sa iyang dapit didto sa kamingawan nga kon asa atimanon siya sulod sa tulo ka tuig ug tunga, ug dili siya mapasipalahan sa dragon. **15** Mibuga dayon ang dragon ug daghang tubig nga murag baha paingon didto sa babaye aron anuron siya. **16** Apan gitabangan sa yuta ang babaye. Miabre ang yuta ug gisuyop ang tubig nga gibuga sa dragon. **17** Ug misamot pa gayod ang kapungot sa dragon ngadto sa babaye, busa ang iyang gibuhay, nakig-gira siya sa uban pang mga kaliwat sa babaye. Sila mao ang tanan nga nagtuman sa mga sugo sa Dios ug nagsunod sa kamatuoran nga gitudlo ni Jesus.

13 Ug ang dragon mitindog sa baybayon. Unya aduna akoy nakita nga mananap nga mitungha gikan sa dagat. Aduna kini pito ka ulo ug napulo ka sungay. Matag sungay adunay korona, ug sa matag ulo adunay nasulat nga ngalan nga nagpasipala sa Dios. **2** Ang mananap nga akong nakita murag leopardo. Ang iyang tiil murag tiil sa mananap nga oso, ug ang iyang baba murag baba sa liyon. Ug gihatag sa dragon ang iyang gahom ug ang iyang trono sa mananap aron modako ang gahom niini sa paghari. **3** Ang usa sa mga ulo sa mananap adunay grabe nga samad nga murag ikamatay, apan naayo kini. Natingala gayod ang mga tawo sa tibuok kalibotan niining mananapa, ug nagsunod sila kaniya. **4** Gisimba nila ang dragon tungod kay siya mao ang naghatag ug gahom sa mananap. Gisimba usab nila ang mananap. Miingon sila, “Walay sama niini nga mananap ug walay makabatok kaniya.” **5** Gitugotan nga mosulti ang mananap ug daotan kaayo nga mga pulong ug mogahom sulod sa 42 ka bulan. **6** Gipasipalahan niya ang Dios, ang ngalan sa Dios, ang puloy-anan sa Dios, ug ang tanan nga nagpuyo sa langit. **7** Gitugotan usab siya nga girahon ug pildihon ang mga katawhan sa Dios. Ug gihatagan usab siyag gahom nga maghari sa tanan nga tawo sa kalibotan gikan sa bisan unsa nga tribo, kaliwatan, pinulongan, ug kanasoran. **8** Kini nga mananap simbahan sa tanang mga tawo sa kalibotan kansang mga ngalan wala malista sa libro nga gilistahan sa mga adunay kinabuhi. Sa wala pa matuga ang kalibotan, ang ngalan niining mga tawhana daan nang wala nasulat niadtong libro nga gikuptan sa Karnero nga gipatay. **9** Busa kamo nga naminaw angay gayod nga maghuna-huna pag-ayo! **10** “Si bisan kinsa nga gitakda nga dakpon, dakpon gayod. Ug si bisan kinsa nga gitakda nga patyon sa espada, patyon gayod sa espada.” Busa ang mga katawhan sa Dios kinahanglan nga magmainantuson ug adunay hugot nga pagtuo sa Dios. **11** Human niadto, nakita ko ang lain na usab nga mananap nga migula gikan sa yuta. Kini nga mananap adunay duha ka sungay nga sama sa sungay sa karnero, apan kon mosulti kini murag dragon. **12** Gigamit niya ang gahom sa unang mananap aron mapugos niya ang tanang mga tawo sa kalibotan nga magsimba sa unang mananap nga adunay samad nga makamatay apan naayo na. **13** Daghang mga milagro ang gihimo niining ikaduha nga mananap, sama sa pagpaulan

ug kalayo gikan sa langit. Gihimo niya kini nga mga milagro aron makita sa mga tawo nga gamhanan siya. **14** Busa pinaagi sa mga milagro nga gipabuhat kaniya sa unang mananap, nalimbongan niya ang mga tawo sa kalibotan. Gisugo niya ang mga tawo nga buhatan ug larawan ang una nga mananap. Ang una nga mananap gitigbas sa espada apan nabuhi pa. **15** Ang ikaduha nga mananap gitugotan sa paghatag ug kinabuhi sa larawan sa una nga mananap aron makasulti ang larawan ug makasugo nga patyon ang tanan nga dili mosimba kaniya. **16** Ug dili kay kana lang, gipugos niya ang tanang mga tawo, inila ug dili, dato ug kabos, ulipon ug dili ulipon, nga magpamarka diha sa ilang tuong kamot o kaha diha sa ilang mga agtang. **17** Ug si bisan kinsa nga dili magpamarka sa ngalan sa mananap o kaha sa numero sa iyang ngalan dili makapalit o kaha makabaligya. **18** Kinahanglan gayod ang kaalam aron masayran kon unsa ang kahulogan sa numero sa mananap, kay kini simbolo sa ngalan sa tawo. Ug mao kini ang numero: 666.

14 Human niadto, nakita ko ang Karnero nga nagtingog didto sa Bukid sa Zion. Kauban niya didto ang 144,000 ka mga tawo. Sa ilang agtang nasulat ang ngalan sa Karnero ug sa iyang Amahan. **2** Unya aduna akoy tingog nga nadungog gikan sa langit nga sama sa dahunog sa busay o sama sa kusog nga dalogdog; kini sama usab sa tukar gikan sa daghang mga tawo nga nagtugtog ug mga harpa. **3** Ang 144,000 ka mga tawo nag-awit atubangan sa trono, sa upat ka nilalang, ug sa mga pangulo. Ug giawit nila ang bag-o nga awit nga walay laing nakahibalo kondili sila ra nga 144,000 nga mga tinubos gikan sa kalibotan. **4** Sila ang mga tawong wala nahugawan tungod wala gayod makighilawas sa mga babaye. Nagsunod sila sa Karnero bisan asa siya moadto. Sila ang mga tinubos gikan sa katawhan aron mahimong una nga mga halad ngadto sa Dios ug sa Karnero. **5** Walay gayod sila mamakak, ug wala gayoy ikasaway kanila. **6** Ug nakita ko ang usa pa ka anghel nga naglupad sa kahanginan. Dala niya ang walay pagkabalhin nga Maayong Balita. Gisangyaw niya kini sa mga tawo sa kalibotan, sa tanan nga nasod, tribo, pinulongan, ug kaliwatan. **(aiōnios g166)** **7** Miingon siya sa makusog nga tingog, “Kahadloki ninyo ang Dios ug dayega siya, tungod kay miabot na ang panahon nga hukman niya ang tanang

mga tawo. Simbaha ninyo ang Dios nga naghimo sa langit, sa yuta, sa dagat, ug sa mga tuboran sa tubig.” **8** Adunay ikaduhang anghel nga misunod ug miingon, “Nagun-ob! Nagun-ob na ang inila nga siyudad sa Babilonia. Kay ang iyang mga lumulupyo mao ang nagtintal sa mga tawo sa tibuok kalibotan nga mosunod sa ilang mga daotang binuhatan nga gikayugtan sa Dios.” **9** Adunay ikatulong anghel nga misunod usab ug miingon sa makusog nga tingog, “Ang tanan nga nagsimba sa mananap ug sa iyang larawan ug nagpamarka sa marka sa mananap diha sa ilang agtang o sa ilang kamot **10** makatagamtam gayod sa kapungot sa Dios. Ug silotan gayod sila pinaagi sa nagdilaab nga asupre samtang nagtana-aw ang mga anghel sa Dios ug ang Karnero. **11** Ang aso sa kalayo nga mopaantos kanila magpaibabaw sa walay kataposan. Adlaw ug gabii wala gayoy hunong ang pag-antos niadtong mga nagsimba sa mananap ug sa iyang larawan, ug nagpamarka sa ngalan sa mananap.” **(aiōn g165)** **12** Busa kamong mga katawhan sa Dios, nga nagtuman sa iyang mga sugo ug nagtuo kang Jesus, kinahanglan nga magmainantuson kamo. **13** Human niadto, aduna akoy nadungog nga tingog gikan sa langit nga nag-ingon, “Isulat kini: Sukad karon, bulahan ang mga nangamatay nga anaa sa Ginoo!” Ug mitubag ang Espiritu, “Tinuod kini, makapahulay na sila sa ilang mga paghago ug kasakit, kay madawat na nila ang ganti sa ilang mga binuhatan nga maayo.” **14** Unya aduna akoy nakita nga puti nga panganod, ug adunay naglingkod didto nga murag tawo. Aduna siyay korona nga bulawan sa iyang ulo ug aduna siyay gikuptang hait nga galab. **15** Ug adunay usa pa gayod ka anghel nga migula gikan sa templo ug misinggit ngadto sa naglingkod sa panganod, “Gamita na ang imong galab kay ting-ani na, hinog na ang alanihon sa kalibotan.” **16** Busa gicalab niadtong naglingkod sa panganod ang anihonon sa kalibotan. **17** Ug aduna na usab akoy nakita nga anghel nga migula gikan sa templo didto sa langit ug aduna siyay galab nga hait. **18** Ug didto sa halaran adunay anghel usab nga migula. Siya ang anghel nga nag-atiman sa kalayo didto sa halaran. Misinggit siya ngadto sa anghel nga adunay galab nga hait, “Gamita na ang imong galab ug pamutla ang mga ubas sa kalibotan kay hinog na kini.” **19** Busa gipamutol kini sa anghel ug gitapok dayon didto sa dako nga pug-anan. Kini nga pug-anan nagsimbolo sa kapungot sa Dios. **20** Gipuga

ang mga ubas didto sa gawas sa siyudad ug gikan sa pug-anan mibaha ug dugo nga adunay gilay-on nga mga 1,600 ka stadia, ug mga usa ka dupa ang kalawomon.

15 Unya aduna na usab akoy nakita nga kahibulongan kaayo nga talan-awon sa langit. Aduna didtoy pito ka anghel nga nagdala ug pito ka katalagman. Mao na kini ang kataposang mga katalagman nga ipadala sa Dios sa pagsilot sa mga tawo. **2** Ug nakakita akog murag dagat nga tin-aw sama sa kristal ug murag adunay kalayo niini. Ug nakakita usab akog mga tawo nga nagmadaogon batok sa mananap ug sa iyang larawan. Wala gayod sila magpamarka sa numero sa mananap. Kini sila didto sa dagat nga nagkupot sa mga harpa nga gihatag sa Dios kanila. **3** Nag-awit sila sa awit sa alagad sa Dios nga si Moises, nga awit usab sa Karnero. Mao kini ang ilang awit: "Ginoong Dios nga makagagahom sa tanan, kahibulongan ang imong mga binuhatan! Hari sa tanang mga nasod, matarong ug matuod ang imong mga pamaagi! **4** Kinsa ba Ginoo ang dili mahadlok kanimo ug dili modayeg sa imong ngalan? Ikaw lang gayod ang balaan. Ang tanang mga tawo moduol ug mosimba kanimo, tungod kay nakita nila ang imong matarong nga mga binuhatan." **5** Human niini, nakita ko nga naabli ang templo sa langit, ang Tolda nga Pagsimbahan diin gibutang ang Kasugoan. **6** Ug gikan didto sa templo migawas ang pito ka anghel nga nagdala sa pito ka katalagman. Nagbisti silag puti nga panapton nga hinlo ug sinaw ug diha sa ilang dughan adunay bakos nga bulawan. **7** Unya, ang usa sa upat ka nilalang mihatag ngadto sa pito ka anghel ug pito ka yahong nga bulawan, nga puno sa silot sa Dios nga walay kamatayon. (aiōn g165) **8** Nalukop ang templo sa aso tungod kay atua didto ang himaya sa Dios ug ang iyang gahom. Ug walay makasulod didto sa templo samtang wala pa mahuman ang pito ka katalagman nga gikan sa pito ka anghel.

16 Unya adunay kusog nga tingog nga akong nadungog gikan sa templo nga nagsulti ngadto sa pito ka anghel, "Sige, ibubo na ninyo sa kalibotan kanang pito ka yahong nga gisudlan sa kapungot sa Dios." **2** Busa milakaw ang unang anghel ug gibubo niya ang sulod sa iyang yahong didto sa yuta. Ang nahitabo, nahiagom sa makalilisang nga kabahong ang tanan nga nagpamarka sa marka sa mananap

ug nagsimba sa larawan niini. **3** Gibubo dayon sa ikaduhang anghel ang sulod sa iyang yahong didto sa dagat, ug ang tubig sa dagat nahimong sama sa dugo sa patay nga tawo. Ug nangamatay ang tanan nga anaa sa dagat. **4** Unya gibubo sa ikatulong anghel ang sulod sa iyang yahong didto sa mga suba ug sa mga tuboran, ug ang tanan nga tubig niini nahimong dugo. **5** Dayon nadungog ko ang anghel nga tinugyanan sa tubig nga miingon, "Matarong ka gayod, ikaw nga mao karon ug mao usab kaniadto. Balaan gayod ikaw, kay husto kining mga silot nga imong gipahamtang sa mga tawo. **6** Gipaagas nila ang dugo sa katawhan sa Dios ug sa mga propeta, busa karon dugo usab ang imong ipainom kanila. Kay mao kini ang angay kanila." **7** Ug aduna akoy nadungog nga tingog gikan sa halaran nga nag-ingon, "Ginoong Dios nga makagagahom sa tanan, husto ug matarong gayod ang mga silot nga imong gipahamtang sa mga tawo!" **8** Unya, gibubo sa ikaupat nga anghel ang sulod sa iyang yahong didto sa adlaw, ug midilaab kini sa tumang kainit ug nangapaso ang mga tawo. **9** Apan bisan pag nangapaso na ang mga tawo wala gihapon sila maghinulsol ug magdayeg sa Dios, gipasipalahan pa hinuon nila ang Dios nga mao ang adunay gahom sa mga katalagman nga miabot kanila. **10** Gibubo usab sa ikalima nga anghel ang sulod sa iyang yahong didto sa trono sa mananap. Ug mingitngit ang tibuok niyang gingharian. Tungod sa kasakit nga giantos sa mga tawo, gipaak na lang nila ang ilang mga ngabil. **11** Wala gihapon sila maghinulsol sa ilang daotan nga mga binuhatan, gipasipalahan pa hinuon nila ang Dios sa langit tungod sa mga kabahong ug sa kasakit nga ilang giantos. **12** Gibubo sa ikaunom nga anghel ang sulod sa iyang yahong sa dako nga suba sa Eufrates. Mihubas ang suba aron makaagi didto ang mga hari gikan sa sidlakan. **13** Ug aduna akoy nakita nga tulo ka daotan nga espiritu, nga murag mga baki. Nanggawas sila gikan sa baba sa dragon, sa baba sa mananap, ug sa baba sa mini nga propeta. **14** Kini sila mga demonyo nga nagbuhat ug mga milagro. Ngadto sila sa mga hari sa tibuok kalibotan aron tigomon sila alang sa pagpakig-gira sa Dios pag-abot sa dakong adlaw nga gitakda sa Dios nga makagagahom sa tanan. **15** Miingon ang Ginoo, "Paminaw kamog maayo! Moabot ako sama sa pag-abot sa usa ka kawatan, nga walay masayod kon kanus-a. Bulahan ang tawo

nga nagbantay ug nagsul-ob kanunay sa iyang bisti, aron sa akong pag-abot dili siya maglakaw nga hubo ug maulawan atubangan sa mga tawo!" **16** Ug gitigom sa mga demonyo ang mga hari didto sa usa ka dapit nga gitawag sa pinulongang Hebreo ug Armagedon. **17** Unya, gibubo sa ikapitong anghel ang sulod sa iyang yahong didto sa kahanginan. Ug nadungog ko nga adunay misinggit gikan sa trono didto sa templo, nga nag-ingon, "Human na ang tanan!" **18** Ug nagpangilat, nagdahunog, nagdalogdog ug naglinog ug kusog kaayo. Wala pa gayoy linog nga sama niadto kakusog gikan sa pagbuhat sa tawo. Mao gayod kadto ang pinakakusog nga linog! **19** Ang inilang siyudad napikas sa tulo ka bahin, ug ang mga siyudad sa tanang nasod nagun-ob. Gituman sa Dios ang iyang saad ngadto sa mga tawo nga nagpuyo sa siyudad sa Babilonia. Mao nga gipatagamtam kanila ang iyang kasuko ug silot. **20** Nangahanaw ang tanang mga isla ug wala nay bukid nga makita. **21** Ug dili kay kana lang, giulanan pa gayod ang mga tawo ug ice nga motimbang ug mga 50 ka kilo ang matag-usa. Ug gipasipalahan sa mga tawo ang Dios tungod nianang katalagman nga hilabihan gayod.

17 Unya, miduol kanako ang usa niadtong pito ka anghel nga nagdalag mga yahong. Miingon siya, "Dali, ipakita ko kanimo kon unsaon sa pagsilot ang inilang babayeng nagbaligya sa iyang dungog, nga didto naglingkod sa daghan nga tubig. **2** Nakighilawas kaniya ang mga hari sa kalibotan pinaagi sa pagsunod sa iyang pagtulon-an, ug ang mga tawo sa kalibotan nangahubog tungod sa iyang pagkabigaan." **3** Unya, gigamhan ako sa Espiritu ug gidala ako sa anghel sa kamingawan. Didto aduna akoy nakitang babaye nga nagsakay sa pula nga mananap. Pito ang ulo sa mananap ug napulo ang iyang sungay, ug sa tibuok niyang lawas adunay nakasulat nga mga ngalan nga nagpasipala sa Dios. **4** Ang babaye nagsul-ob ug panapton nga pulahon ug mahalon. Nagsul-ob usab siyag bulawan, mahalong mga bato, ug mga perlas. Aduna siyag gikuptang kopa nga bulawan nga puno sa law-ay ug hugaw nga mga butang nga bunga sa iyang pagpakighilawas. **5** Adunay nakasulat nga ngalan diha sa iyang agtang nga adunay tinagong kahulogan. Mao kini ang nakasulat: Ang Inila nga Siyudad sa Babilonia Ang Inahan sa Tanan nga Nagbaligya sa Ilang Dungog ug sa Tanang Kangil-aran sa Tibuok Kalibotan. **6** Ug nakita ko usab nga

nahubog siya sa dugo sa katawhan sa Dios nga iyang gipamatay tungod sa ilang pagsunod kang Jesus. Natingala gayod ako sa pagkakita ko kaniya. **7** Apan miingon ang anghel kanako, "Ayaw katingala. Suginlan ka nako sa tinago nga kahulogan sa babaye lakip sa mananap nga iyang gisakyan nga adunay pito ka ulo ug napulo ka sungay. **8** Ang mananap nga imong nakita buhi kaniadto, apan patay na karon. Hapit na siyang mogawas gikan sa kinahiladman sa yuta, apan paggawas niya laglagon siya. Makita siya sa mga tawo sa kalibotan kansang mga ngalan wala malista diha sa libro nga giliistahan sa kinabuhi. Kini nga libro nahuman nang daan sa wala pa matuga ang kalibotan. Ug kon makita nila ang mananap, matingala gayod sila, tungod kay kaniadto buhi kini, ug namatay, apan nabuhi pag-usab. (**Abyssos g12**) **9** "Kinahanglan gayod ang kaalam aron masabtan kon unsa ang kahulogan niini. Ang pito ka ulo mao ang pito ka bukid nga gilingkoran sa babaye. Ug kini nagkahulogan usab sa pito ka hari. **10** Ang lima sa pito ka hari patay na, ang usa naghari pa karon, ug ang usa wala pa moabot. Kon moabot na siya, dili na pud siya molungtad ug dugay. **11** Ang mananap nga buhi kaniadto, apan patay na karon, mao ang ikawalo nga hari. Sama usab siya sa pito ka hari, ug laglagon usab siya. **12** "Ang napulo ka sungay nga imong nakita mao ang napulo ka hari nga wala pa magsugod sa ilang paghari. Kini sila hatagan ug gahom sa paghari uban sa mananap, apan sa mubo lang nga panahon. **13** Kining napulo ka hari adunay usa lang ka katuyoan, ug ihatag nila ang ilang gahom ug katungod sa mananap. **14** Makig-away sila sa Karnero, apan pildihon sila tungod kay ang Karnero mao ang Ginoo nga labaw sa tanang mga ginoo ug Hari nga labaw sa tanang mga hari. Uban sa Karnero ang mga matinumanon nga gipili ug gitawag." **15** Miingon usab kanako ang anghel, "Ang mga tubig nga imong nakita, nga gilingkoran sa babayeng nagbaligya sa iyang dungog, mao ang mga tawo gikan sa nagkalain-lainng kaliwatan, nasod ug pinulongan. **16** Ang napulo ka sungay nga imong nakita ug ang mananap magdumot sa babayeng nagbaligya sa iyang dungog. Kuhaon nila ang tanan niyang kabtangan ug huboan nila siya ug wala gayoy mabilin kaniya. Unya kaonon nila ang iyang unod ug sunogon dayon nila ang nahibilin niini. **17** Ipabuhat kini kanila sa Dios aron mahitabo ang iyang katuyoan. Magkasabot ang mga hari nga

ipasakop sa mananap ang ilang gahom sa pagdumala hangtod nga matuman ang gisulti sa Dios. 18 “Ang babaye nga imong nakita mao ang inila nga siyudad nga naghari sa mga hari sa kalibotan.”

18 Human niadto, nakita ko ang lain na usab nga anghel nga mikunsad gikan sa langit. Gamhanan kini nga anghel ug nahayagan ang tibuok kalibotan sa iyang katahom. 2 Misinggit siyag kusog, “Nagun-ob na! Ang inila nga Babilonia nagun-ob na! Karon nahimo na kining puloy-anan sa mga demonyo ug mga daotang espiritu, ug sa tanang matang sa langgam nga daotan ug dulumtanan nga mga mananap. 3 Kay ang tanang kanasoran nanginon sa bino sa iyang pagkamahilawasnon. Ang mga hari sa kalibotan nakighilawas kaniya. Ug ang mga negosyante sa kalibotan nangadato tungod sa iyang hilabihan nga luho.” 4 Ug aduna akoy nadungog nga lain na usab nga tingog gikan sa langit nga nag-ingon: “Kamo nga akong katawhan, gawas kamo gikan nianang siyudad, aron dili kamo makasunod sa iyang daotang buhat, ug aron dili kamo malakip sa silot nga alang kaniya. 5 Kon tapukon ang iyang mga sala sangko na kini sa langit, kay daghan kaayo ang iyang mga gibuhata nga daotan, ug dili gayod kini kalimtan sa Dios. 6 Kon unsa ang iyang gibuhata nga daotan ngadto sa uban mao usab ang buhaton diha kaniya, ug doble pa gayod ang balos kaniya. Kon unsa ang iyang gisilot sa uban, doblehon pa kana isip balos kaniya. 7 Kon giunsa niya pagpasigarbo ug pagpatuyang sa iyang bahandi, mao usab ang ibalos nga kalisod ug kasubo kaniya. Nagtuo siya nga rayna siya ug dili gayod magsubo sama sa mga biyuda. 8 Tungod niini, moabot kaniya ang mga katalagman: mga kasakit, mga kasubo ug kagutom, sulod lang sa usa ka adlaw. Human niini, sunogon siya, tungod kay gamhanan ang Ginoong Dios nga naghukom kaniya. 9 “Ang mga hari sa kalibotan nga nakighilawas kaniya ug nagpatuyang lang sa iyang bahandi manghilak kon makita nila ang aso sa iyang pagkasunog. 10 Magtindog ra sila sa layo nga maglantaw tungod kay mahadlok sila nga maapil sa silot nga alang kaniya. Moingon sila, “Pagka-anugon! Pagka-anugon sa inila ug gamhanan nga siyudad sa Babilonia. Kay sa hamubo ra nga panahon nasilotan siya!” 11 “Mohilak ug maguol ang mga negosyante sa tibuok kalibotan tungod sa nahitabo niadto nga siyudad, kay wala nay mopalit sa ilang mga baligya. 12 Wala nay mopalit sa

ilang bulawan, plata, mahalong mga bato, ug mga perlas; ug sa ilang mahalon nga mga panapton nga puti, pulahon o seda. Wala nay mopalit sa ilang kahoy nga humot, sa ilang galamiton nga hinimo gikan sa bangkil sa elepante, sa mga mahalon nga kahoy, sa bronsi, sa puthaw, ug sa marmol. 13 Ug wala nay mopalit sa ilang mga baligya nga pahumot nga sama sa cinamon, insenso, mira, ug uban pa. Wala nay mopalit sa ilang bino, lana, harina ug trigo; sa ilang mga baka, karnero, kabayo, ug karwahi; ug bisan sa ilang mga ulipon. 14 “Moingon ang mga negosyante sa siyudad sa Babilonia, ‘Ang tanang mga butang nga imong gipanghandom nga maangkon nangawala na. Ang tanan mong mga bahandi ug kabtangan nga gipasigarbo nawala, ug kining tanan dili mo na makita pag-usab!’ 15 Ang mga negosyante nga nangadato tungod sa ilang negosyo niadtong siyudad manindog didto sa halayo tungod kay mahadlok sila nga maapil sa silot nga alang kaniya. Mohilak sila ug maguol, 16 ug moingon, “Pagka-alaot! Pagka-alaot nianang inila nga siyudad! Kaniadto ang mga tawo diha nagsul-ob ug mahalon nga mga panapton nga puti ug pulahon, ug nagsul-ob usab silag bulawan, mahalong mga bato, ug mga perlas! 17 Apan sa hamubo lang nga panahon nawala ang tanan niya nga bahandi!” “Molantaw sa halayo ang mga kapitan sa mga barko ug ang ilang mga tripulante, hasta ang mga pasahero ug ang tanan nga nanginabuhi diha sa dagat. 18 Samtang naglantaw sila sa aso tungod sa pagkasunog sa siyudad mosinggit sila, ‘Wala gayoy siyudad nga sama niana ka inila nga siyudad!’ 19 Tungod sa ilang kasubo gibutangan nilag abog ang ilang ulo ug manghilak nga mag-ingon, “Pagka-alaot! Pagka-alaot nianang inila nga siyudad! Tungod sa iyang bahandi nangadato ang tanan nga adunay mga sakyanan sa dagat! Apan sa hamubo lang nga panahon nawala ang tanan!” 20 “Busa kamong tanan nga anaa sa langit, paglipay kamo tungod sa nahitabo niadtong siyudad. Paglipay usab kamong mga propeta, mga apostoles, ug mga katawhan sa Dios, tungod kay gihukman na siya sa Dios sa iyang gipangbuhata kaninyo!” 21 Unya, adunay usa ka anghel nga gamhanan nga mipunit ug bato nga ang gidak-on sama sa dako nga galingan, ug gilabay ngadto sa dagat ug miingon, “Sama niini ang pagkawala sa inila nga siyudad sa Babilonia, kay dili na gayod kini makita pa pag-usab. 22 Dili na gayod madungog sa maong siyudad ang mga

tugtog sa mga mag-aalpa, mga magpaplawta, mga magtutumpeta, ug tingog sa mga mag-aawit. Dili na usab makita nga adunay nagtrabaho sa bisan unsa nga matang sa trabaho. Ug wala nay madungog didto nga gagaling. **23** Dili na gayod modan-ag ang suga alang kanimo. Ang malipayong tingog sa bag-ong kinasal dili na gayod madungog. Kaniadto ginatahod ka sa mga negosyante sa tibuok kalibotan Kay sa imong salamangka nalimbongan ang tanan. **24** Ug dili kay kana lang, sila usab ang sad-an sa pagpatay sa mga propeta, sa mga katawhan sa Dios, ug ingon man niadtong tanang mga tawo nga gipamatay sa tibuok kalibotan."

19 Pagkahuman niadto, nadungog ko ang daw tingog sa daghan kaayo nga mga tawo didto sa langit. Nag-ingon sila sa makusog, "Dayegon ta ang Ginoo! Dayegon ta ang atong Dios nga makagagahom sa tanan, kay siya ang nagluwas kanato!" **2** Matuod ug matarong ang iyang paghukom! Gihukman niya ang inilang babaye nga nagbaligya sa iyang dungog, kay gidahig niya ang mga tawo sa kalibotan sa iyang law-ay nga binuhatan. Gisilotan siya sa Dios tungod kay gipamatay niya ang mga alagad sa Dios." **3** Nag-ingon sila pag-usab, "Dayegon ta ang Ginoo! Ang aso niadtong gisunog nga siyudad moulbo sa walay kataposan!" (aiōn g165) **4** Ug ang 24 ka mga pangulo ug ang upat ka mananap nangluhod ug misimba sa Dios nga naglingkod sa trono. Miingon sila, "Amen! Dayegon ta ang Ginoo!" **5** Unya aduna akoy tingog nga nadungog gikan sa trono nga nag-ingon: "Dayega ninyo ang atong Dios, kamong tanan nga nag-alagad ug nagtahod kaniya, inila man o dili!" **6** Human niadto, nadungog ko ang daw tingog sa daghan kaayo nga mga tawo nga ang kakusog daw dahunog sa busay, ug daw sa kusog nga dalogdog. Nag-ingon sila, "Dayegon ta ang Ginoo! Kay ang Ginoo nga atong Dios nga makagagahom sa tanan naghari na. **7** Maghugyaw kita ug magkalipay, ug dayegon ta siya. Kay miabot na ang panahon sa kasal sa Karnero. Ang iyang pangasaw-onon andam na. **8** Gibistihan siyag puti nga limpyo kaayo ug nagsinaw pa." (Ang maong bisti nga lino nagkahulogan sa matarong nga mga binuhatan sa katawhan sa Dios.) **9** Unya miingon ang anghel kanako, "Isulat kini: bulahan ang mga tawo nga giimbitar sa kombira sa kasal sa Karnero." Miingon pa gayod siya, "Tinuod kini nga mga pulong sa Dios." **10** Miluhod dayon ako

sa atubangan sa anghel sa pagsimba kaniya. Apan miingon siya kanako, "Ayaw pagsimba kanako. Ang Dios lang ang angay nimong simbahon. Sulugoon lamang ako nga sama kanimo ug sa imong mga igsoon nga nagsugilon sa kamatuoran mahitungod kang Jesus." (Kay ang kamatuoran mahitungod kang Jesus mao usab ang gisulti ug gisulat sa mga propeta.) **11** Unya nakita ko nga naabli ang langit, ug didto adunay puti nga kabayo. Ang nagsakay sa kabayo gitawag ug Kasaligan ug Tinuod. Matarong ang iyang paghukom ug pagpakig-gira. **12** Ang iyang mga mata sama sa kalayo nga nagdilaab, ug adunay daghang mga korona diha sa iyang ulo. Adunay nalan nga nakasulat diha kaniya. Apan wala gayoy nasayod kon unsa ang kahulogan niini gawas kaniya. **13** Nagsul-ob siyag bisti nga gitulos sa dugo. Gitawag siya nga "Pulong sa Dios." **14** Adunay nagsunod kaniya nga mga sundalo nga gikan sa langit, nga nagsakay usab sa puti nga mga kabayo, ug ang ilang bisti lino nga limpyo ug puti. **15** Naggawas sa iyang baba ang hait nga espada nga mao ang iyang gamiton sa pagpildi sa tanang mga nasod, ug walay makabatok sa iyang pagdumala. Ipakita gayod niya ang hilabihang kasuko sa makagagahom nga Dios ngadto kanila. **16** Diha sa iyang bisti ug sa iyang paa nakasulat ang mga pulong nga, Hari nga labaw sa Tanang mga Hari ug Ginoo nga Labaw sa Tanang mga Ginoo! **17** Unya nakita ko ang usa ka anghel nga nagtindog diha sa adlaw. Misinggit siya sa tanang mga langgam nga naglupad sa kahanginan, "Dali kamo ug pagtigom alang sa dako nga kombira sa Dios! **18** Dali kamo ug kan-a ninyo ang unod sa mga hari, mga heneral, mga sundalo, mga tigkabayo, lakip ang unod sa ilang mga kabayo. Kan-a ninyo ang unod sa tanang mga tawo, ulipon o dili ulipon, inila o dili inila!" **19** Unya nakita ko ang mananap ug ang mga hari sa kalibotan ug ang ilang mga sundalo nga nagtigom aron sa pagpakig-gira sa nagsakay sa puti nga kabayo ug sa iyang mga sundalo. **20** Nadakpan ang mananap. Nadakpan usab ang mini nga propeta nga nagbuhat ug mga milagro sa iyang pag-alagad sa mananap. Pinaagi sa mga milagro, nalimbongan niya ang mga tawo nga adunay marka sa mananap ug nagsimba sa larawan niini. Silang duha gitambog nga buhi ngadto sa linaw nga kalayo nga adunay nagdilaab nga asupre. (Limnē Pyr g3041 g4442) **21** Ang ilang mga sundalo gipamatay pinaagi sa espada nga naggawas sa baba sa nagsakay sa puti nga kabayo.

Ug nakapatuyang ug kaon ang mga langgam sa ilang unod.

20 Human niadto, adunay akoy nakita nga anghel nga nagkunsad gikan sa langit. Aduna siyay gikuptan nga yabi alang sa kinahiladman sa yuta, ug aduna usab siyay dako nga kadena. (Abyssos g12) **2** Gidakop niya ang dragon, nga mao ra usab kadtong bitin kaniadto, nga mao usab ang Yawa o si Satanas. Gigapos niya kini sulod sa 1,000 ka tuig, **3** ug gihulog sa kinahiladman sa yuta; gikandadohan dayon ug gisilyohan pa niya ang taklob aron walay makaabili niini. Mao kini ang gibuhay ngadto sa dragon aron dili na kini makahimo sa pagpanglimbong sa mga tawo sa nagkalain-lain nga mga nasod sulod sa 1,000 ka tuig. Human nianang panahona buhian siya sa mubo lang nga panahon. (Abyssos g12) **4** Unya aduna akoy nakita nga mga trono. Ang naglingkod niining mga trono gihatagan ug katungod sa paghukom. Ug nakita ko usab ang mga kalag sa mga tawo nga gipangpunggotan ug ulo tungod sa ilang pagsugilon sa pagtulon-an ni Jesus ug sa pulong sa Dios. Kini sila wala magsimba sa mananap o sa iyang larawan. Wala usab sila magpamarka sa marka sa mananap diha sa ilang agtang o sa ilang mga kamot. Gipangbanhaw sila, ug gipadumala kauban ni Cristo sulod sa 1,000 ka tuig. **5** Mao kini ang unang pagbanhaw. (Ang uban nga nangamatay wala banhaw sa samtang wala pa mahuman ang 1,000 ka tuig.) **6** Bulahan kining katawhan sa Dios nga maapil sa una nga pagbanhaw. Wala nay gahom kanila ang ikaduha nga kamatayon. Mahimo silang mga pari sa Dios ug ni Cristo. Ug maghari sila uban ni Cristo sulod sa 1,000 ka tuig. **7** Human sa 1,000 ka tuig, buhian si Satanas gikan sa gibilanggoan kaniya. **8** Mogawas siya aron limbongan ang mga nasod sa tibuok kalibotan, nga gitawag ug Gog ug Magog. Tigomon sila ni Satanas aron makig-away sa mga katawhan sa Dios. Ang iyang matigom nga mga tawo mahimong sama kadaghan sa balas sa baybayon nga dili mailhap. **9** Adtoon nila ang tanang dapit sa kalibotan. Libotan nila ang kampo sa katawhan sa Dios, nga mao ang siyudad nga gimahal sa Dios. Apan paulanan sila sa Dios ug kalayo nga gikan sa langit ug mangamatay silang tanan. **10** Ug ang Yawa nga nanglimbong kanila, itambog ngadto sa linaw nga kalayo nga adunay nagdilaab nga asupre, diin didto usab gitambog ang mananap ug ang mini nga propeta. Didto sakiton sila

adlaw ug gabii sa walay kataposan. (aiōn g165, Limnē Pyr g3041 g4442) **11** Unya aduna akoy nakita nga dakong trono nga puti, ug adunay naglingkod didto. Giwala niya ang langit ug ang yuta, ug dili na kini makita pag-usab. **12** Nakita ko usab ang mga nangamatay, inila man o dili, nga nagtindog sa atubangan sa trono. Gipang-ablihan ang mga libro, lakip ang libro nga gilistahan sa mga nakaangkon ug kinabuhi nga walay kataposan. Gihukman ang mga patay sumala sa ilang mga binuhatan nga nasulat didto sa maong mga libro. **13** Nanggawas ang mga kalag niadtong nangamatay sa dagat o sa yuta gikan sa dapit sa mga patay. Ug silang tanan gihukman sumala sa ilang mga binuhatan. (Hadēs g86) **14** Human niini, ang kamatayon mismo ug ang dapit sa mga patay gitambog ngadto sa linaw nga kalayo. Ug si bisan kinsa nga kansang ngalan wala didto sa libro nga gilistahan sa mga nakaangkon ug kinabuhi nga walay kataposan gitambog ngadto sa linaw nga kalayo. Mao kini ang gitawag nga ikaduhang kamatayon. (Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442)

21 Human niadto, nakita ko ang bag-o nga langit ug ang bag-o nga yuta, tungod kay ang daan nga langit ug ang daan nga yuta apil ang dagat nawala na. **2** Ug nakita ko ang Balaan nga Siyudad, ang bag-o nga Jerusalem, nga gipakanaog sa Dios gikan sa langit. Kini nga siyudad andam na gayod, sama sa kaslonon nga babaye nga nakabistig pangkasal ug andam na sa pagsugat sa iyang pamanhonon. **3** Unya, aduna akoy nadungog nga kusog nga tingog gikan sa trono nga nag-ingon, “Karon, ang puloyanan sa Dios anaa na sa mga tawo! Magpuyo siya uban kanila, ug sila mahimong iya nang mga tawo. Ang Dios mismo mahimong ilang kauban [ug ilang Dios].” **4** Pahiran niya ang ilang mga luha. Wala nay kamatayon, kasubo, paghilak, o kasakit tungod kay ang daan nga mga butang nanglabay na.” **5** Unya miingon ang naglingkod didto sa trono, “Karon, gibago ko na ang tanang mga butang!” Ug miingon siya kanako, “Isulat kini nga mga pulong tungod kay tinuod kini ug masaligan.” **6** Ug midugang siya sa pag-ingon, “Ang tanan natuman na! Ako ang Alpa ug ang Omega, nga ang buot ipasabot, ang sinugdanan ug ang kataposan sa tanan. Kon adunay giuhaw, paimnon ko siya nga walay bayad, sa tubig nga gikan sa tuboran nga naghatag ug kinabuhi. **7** Ang mga nagmadinaugon buhaton ko nga akong mga

anak ug ako mahimong ilang Dios. **8** Apan ang mga nangahadlok nga mosunod kanako, ang mga wala nagtuo kanako, ang mga nagbuhat ug malaway, ang mga mamumuno, ang mga nakighilawas gawas sa kaminyoon, ang mga salamangkiro, ang mga nagsimba sa mga dios-dios, ug ang tanang mga bakakon, ang lugar nga alang kanila mao ang linaw nga nagdilaab ug kalayo nga adunay asupre. Mao kini ang gitawag nga ikaduhang kamatayon.”

(*Limnē Pyr g3041 g4442*) **9** Unya, miduol kanako ang usa niadtong pito ka anghel nga nagdalag mga yahong nga gisudlan sa pito ka kataposan nga mga katalagman. Miingon siya, “Dali, ipakita ko kanimo ang babaye nga pangasaw-onon sa Karnero.” **10** Unya gigamhan ako sa Espiritu ug gidala sa anghel sa kinatumyan sa taas kaayong bukid. Ug gipakita niya kanako ang Jerusalem, ang Balaan nga Siyudad, nga gipakanaog sa Dios gikan sa langit. **11** Silaw kining tan-awon tungod sa himaya sa Dios, ug migilak sama sa mahalong bato nga haspe, nga sama katinaw sa kristal. **12** Gilibotan ang siyudad sa taas ug lig-on nga paril, nga adunay dose ka ganghaan, ug sa matag ganghaan adunay usa ka anghel nga nagbantay. Nakasulat usab didto sa mga ganghaan ang mga ngalan sa dose ka tribo sa Israel. **13** Adunay tulo ka ganghaan sa matag kilid sa paril: tulo sa sidlakan, tulo sa amihan, tulo sa habagatan ug tulo sa kasadpan. **14** Ang paril sa siyudad gipatindog sa dose ka pundasyon nga gisulatan sa mga ngalan sa dose ka apostoles sa Karnero. **15** Ang anghel nga nagsulti kanako adunay dala nga sukdanan nga bulawan aron isukod sa siyudad lakip ang iyang mga ganghaan ug ang iyang mga paril. **16** Kwadrado gayod ang siyudad, managsama ra ang katas-on ug ang gilapdon niini nga bali 12,000 ka stadia, ug sama ra usab ang kahabugon niini. **17** Gisukod usab sa anghel ang paril, ug bali 144 ka cubits ang iyang kabag-on. (Ang gigamit sa anghel nga sukdanan mao usab ang ordinaryo nga sukdanan nga gigamit natong mga tawo.) **18** Ang paril hinimo sa bato nga haspe, ug ang siyudad mismo puro bulawan ug tin-aw sama sa kristal. **19** Ang mga bato nga patukoranan sa paril gidayan-dayanan sa tanang matang sa mahalong mga bato. Ang una nga patukoranan bato nga haspe, ang ikaduha sapiro, ang ikatulo kalsedonia, ang ikaupat esmeralda, **20** ang ikalima sardonika, ang ikaunom kornalina, ang ikapito krisolito, ang ikawalo beril, ang ikasiyam topas, ang ikanapulo krisopraso,

ang ika-11 hasinto, ang ika-dose amatista. **21** Ang dose ka ganghaan perlas, kay ang matag ganghaan gibuhath gikan sa usa ka dakong perlas. Ang karsada sa siyudad purong bulawan ug tin-aw sama sa kristal. **22** Wala akoy nakita nga templo sa siyudad tungod kay ang iyang templo mao ang Ginoong Dios mismo nga makagagahom ug ang Karnero. **23** Wala usab kinahanglanan ang adlaw ug ang bulan niini nga siyudad, tungod kay ang himaya sa Dios nagsidlak didto, ug ang Karnero mao ang iyang suga. **24** Mahayagan ang mga tawo sa kalibotan sa iyang suga, ug dad-on sa mga hari sa tibuok kalibotan ang ilang bahandi didto. **25** Kanunayng abli ang ganghaan sa siyudad; dili na gayod sirad-an kay wala nay gabii didto. **26** Dalhon diha sa siyudad ang mga maanindot ug mahalon nga mga butang sa mga nasod. **27** Apan dili makasulod didto ang bisan unsa nga dili hinlo sa atubangan sa Dios, si bisan kinsa nga nagbuhat sa makauulaw nga mga binuhatan, ug ang mga bakakon. Ang makasulod lang didto mao ang mga tawo kansang ngalan nasulat sa libro sa Karnero, nga gilistahan sa mga nakaangkon ug kinabuhi nga walay kataposan.

22 Gipakita usab kanako sa anghel ang suba nga ang iyang tubig naghatag ug kinabuhi. Naggilak-gilak kini sama sa kristal, ug naggikan sa trono sa Dios ug sa Karnero, **2** ug midagayday kini sa tunga sa karsada sa siyudad. Sa isigka-daplin sa maong suba adunay kahoy nga naghatag ug kinabuhi ug namunga ug dose ka higayon sulod sa usa ka tuig, kausa matag bulan. Ug ang mga dahon niini gigamit nga tambal alang sa tanang mga tawo. **3** Wala nay bisan unsa nga tinunglo sa Dios nga makita niadtong siyudad. Atua didto ang trono sa Dios ug sa Karnero, ug ang iyang mga alagad magsimba kaniya. **4** Makita na nila ang iyang panagway, ug ang iyang ngalan isulat diha sa ilang mga agtang. **5** Wala nay gabii didto, busa dili na nila kinahanglanan ang mga suga o ang kahayag sa adlaw, kay ang Ginoong Dios mao na ang ilang kahayag. Ug magdumala sila isip mga hari sa walay kataposan. (*aiōn g165*) **6** Miingon ang anghel kanako, “Kini nga mga pulong tinuod ug masaligan. Ang Ginoong Dios nga nagsulti sa iyang mga propeta kon unsa ang mahitabo sa umaabot mao ang nagpadala sa iyang anghel aron sa pagpakita sa iyang mga alagad sa mga panghitabo nga hapit na moabot.” **7** Miingon si Jesus, “Hapit na ako moabot!

Bulahan ang mga tawo nga nagtuman sa mga gipang-
 ingon sa Dios nga nasulat dinhi niini nga libro.” 8
 Ako, si Juan, ang nakadungog ug nakakita gayod
 niining mga butanga nga akong gipangsulat dinhi.
 Human ko kini makita ug madungog, miluhod ako sa
 pagsimba sa anghel nga nagpakita kanako niining
 mga butanga. 9 Apan miingon siya kanako, “Ayaw
 pagsimba kanako. Alagad lang usab ako sa Dios nga
 sama kanimo ug sa imong mga isigka-propeta, ug sa
 tanan nga nagtuman sa mga giingon dinhi niini nga
 libro. Ang Dios lang ang angay nimong simbahan!”
 10 Midugang pa gayod siya sa pag-ingon kanako,
 “Ayaw itago sa katawhan ang mga panagna nga
 nasulat dinhi niini nga libro, tungod kay hapit na kining
 tanan mahitabo. 11 Ang mga daotan magpadayon
 pa sa pagbuhat ug daotan, ug ang mga mahugawg
 huna-huna magpadayon pa sa paghuna-huna ug
 mahugaw. Apan ang mga tawo nga matarong ug hinlo
 sa atubangan sa Dios magpadayon pa gihapon sa
 paghimo ug maayo.” 12 Miingon si Jesus, “Paminaw
 kamo, sa dili madugay mobalik na ako! Ug dad-
 on ko ang ganti nga alang sa matag-usa sumala
 sa iyang mga binuhatan. 13 Ako ang Alfa ug ang
 Omega, nga ang buot ipasabot, ang kinaunahan ug
 ang kinaulahian, ang sinugdanan ug ang kataposan
 sa tanan. 14 “Bulahan ang naghinlo sa ilang mga
 bisti tungod kay tugotan sila nga mosulod sa mga
 ganghaan sa siyudad ug mokaon sa bunga sa kahoy
 nga naghatag ug kinabuhi. 15 Apan mahibilin sa
 gawas ang daotang mga tawo, ang mga salamangkiro,
 ang mga nakighilawas gawas sa kaminyoon, ang
 mga mamumuno, ang mga nagsimba sa mga dios-
 dios ug ang tanang mga bakakon. 16 “Ako, si Jesus,
 nagsugo sa akong anghel aron isugilon kanimo kini
 nga mga hitabo alang sa mga tumutuo sa Dios sa
 nagkalain-lain nga mga lugar. Kaliwat ako ni David
 ug ako ang mahayag nga kabugwason.” 17 Miingon
 ang Espiritu ug ang babaye nga kaslonon, “Dali!” Ug
 ang tanan nga naminaw moingon usab nga, “Dali!” Si
 bisan kinsa nga giuhaw ug gustong moinom moduol
 ug modawat sa tubig nga naghatag ug kinabuhi. Wala
 kini bayad. 18 Ako, si Juan, nagpasidaan gayod sa
 matag-usa nga naminaw sa mga panagna nga gisulat
 dinhi. Si bisan kinsa nga magdugang sa mga gisulat
 dinhi, idugang usab sa Dios sa iyang silot ang mga
 katalagman nga nakasulat dinhi niining libro. 19 Ug
 ang magkuha sa mga panagna nga gisulat dinhi niini,
 kuhaon sa Dios ang iyang bahin sa bunga sa kahoy
 nga naghatag ug kinabuhi, ug dili siya pasudlon didto
 sa Balaan nga Siyudad, nga gipanghisgotan dinhi
 niini nga libro. 20 Si Jesus mao ang nagpamatuod
 sa tanan nga nakasulat dinhi. Miingon siya, “Sa dili
 madugay, moabot na gayod ako.” Miingon usab ako,
 “Amen. Ginoong Dios, balik na.” 21 Hinaut nga ang
 tanang katawhan sa Dios modawat sa grasya ni
 Ginoong Jesus. Amen.

Ug nakita ko ang Balaan nga Siyudad, ang bag-o nga Jerusalem, nga gipakanaog sa Dios gikan sa langit. Kini nga siyudad andam na gayod, sama sa kaslonon nga babaye nga nakabistig pangkasal ug andam na sa pagsugat sa iyang pamanhonon. Unya, aduna akoy nadungog nga kusog nga tingog gikan sa trono nga nag-ingon, "Karon, ang puloy-anan sa Dios anaa na sa mga tawo! Magpuyo siya uban kanila, ug sila mahimong iya nang mga tawo.

Ang Dios mismo mahimong ilang kauban [ug ilang Dios]."

Gipadayag 21:2-3

Reader's Guide

Cebuano at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Cebuano at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aidios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonymous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Cebuano---Cebuano-Open-Bible/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Lucas 8:31
Mga Taga-Roma 10:7
Gipadayag 9:1
Gipadayag 9:2
Gipadayag 9:11
Gipadayag 11:7
Gipadayag 17:8
Gipadayag 20:1
Gipadayag 20:3

Mga Buhat 3:21
Mga Buhat 15:18
Mga Taga-Roma 1:25
Mga Taga-Roma 9:5
Mga Taga-Roma 11:36
Mga Taga-Roma 12:2
Mga Taga-Roma 16:27
1 Mga Taga-Corinto 1:20
1 Mga Taga-Corinto 2:6
1 Mga Taga-Corinto 2:7
1 Mga Taga-Corinto 2:8
1 Mga Taga-Corinto 3:18
1 Mga Taga-Corinto 8:13
1 Mga Taga-Corinto 10:11
2 Mga Taga-Corinto 4:4
2 Mga Taga-Corinto 9:9
2 Mga Taga-Corinto 11:31

1 Pedro 1:25
1 Pedro 4:11
1 Pedro 5:11
2 Pedro 3:18
1 Juan 2:17
2 Juan 1:2
Judas 1:13
Judas 1:25
Gipadayag 1:6
Gipadayag 1:18
Gipadayag 4:9
Gipadayag 4:10
Gipadayag 5:13
Gipadayag 7:12
Gipadayag 10:6
Gipadayag 11:15
Gipadayag 14:11
Gipadayag 15:7
Gipadayag 19:3
Gipadayag 20:10
Gipadayag 22:5

aidios

Mga Taga-Roma 1:20
Judas 1:6

aiōn

Mateo 12:32
Mateo 13:22
Mateo 13:39
Mateo 13:40
Mateo 13:49
Mateo 21:19
Mateo 24:3
Mateo 28:20
Marcos 3:29
Marcos 4:19
Marcos 10:30
Marcos 11:14
Lucas 1:33
Lucas 1:55
Lucas 1:70
Lucas 16:8
Lucas 18:30
Lucas 20:34
Lucas 20:35
Juan 4:14
Juan 6:51
Juan 6:58
Juan 8:35
Juan 8:51
Juan 8:52
Juan 9:32
Juan 10:28
Juan 11:26
Juan 12:34
Juan 13:8
Juan 14:16

Mga Taga-Galacia 1:4
Mga Taga-Galacia 1:5
Mga Taga-Efeso 1:21
Mga Taga-Efeso 2:2
Mga Taga-Efeso 2:7
Mga Taga-Efeso 3:9
Mga Taga-Efeso 3:11
Mga Taga-Efeso 3:21
Mga Taga-Efeso 6:12
Mga Taga-Filipos 4:20
Mga Taga-Colosas 1:26
1 Timoteo 1:17
1 Timoteo 6:17
2 Timoteo 4:10
2 Timoteo 4:18
Tito 2:12
Mga Hebreohanon 1:2
Mga Hebreohanon 1:8
Mga Hebreohanon 5:6
Mga Hebreohanon 6:5
Mga Hebreohanon 6:20
Mga Hebreohanon 7:17
Mga Hebreohanon 7:21
Mga Hebreohanon 7:24
Mga Hebreohanon 7:28
Mga Hebreohanon 9:26
Mga Hebreohanon 11:3
Mga Hebreohanon 13:8
Mga Hebreohanon 13:21
1 Pedro 1:23

aiōnios

Mateo 18:8
Mateo 19:16
Mateo 19:29
Mateo 25:41
Mateo 25:46
Marcos 3:29
Marcos 10:17
Marcos 10:30
Lucas 10:25
Lucas 16:9
Lucas 18:18
Lucas 18:30
Juan 3:15
Juan 3:16
Juan 3:36
Juan 4:14
Juan 4:36
Juan 5:24
Juan 5:39
Juan 6:27
Juan 6:40
Juan 6:47
Juan 6:54
Juan 6:68

Juan 10:28
Juan 12:25
Juan 12:50
Juan 17:2
Juan 17:3
Mga Buhat 13:46
Mga Buhat 13:48
Mga Taga-Roma 2:7
Mga Taga-Roma 5:21
Mga Taga-Roma 6:22
Mga Taga-Roma 6:23
Mga Taga-Roma 16:25
Mga Taga-Roma 16:26
2 Mga Taga-Corinto 4:17
2 Mga Taga-Corinto 4:18
2 Mga Taga-Corinto 5:1
Mga Taga-Galacia 6:8
2 Mga Taga-Tesalonica 1:9
2 Mga Taga-Tesalonica 2:16
1 Timoteo 1:16
1 Timoteo 6:12
1 Timoteo 6:16
2 Timoteo 1:9
2 Timoteo 2:10
Tito 1:2
Tito 3:7
Filemon 1:15
Mga Hebreohanon 5:9
Mga Hebreohanon 6:2
Mga Hebreohanon 9:12
Mga Hebreohanon 9:14
Mga Hebreohanon 9:15
Mga Hebreohanon 13:20
1 Pedro 5:10
2 Pedro 1:11
1 Juan 1:2
1 Juan 2:25
1 Juan 3:15
1 Juan 5:11
1 Juan 5:13
1 Juan 5:20
Judas 1:7
Judas 1:21
Gipadayag 14:6

eleēse

Mga Taga-Roma 11:32

Geenna

Mateo 5:22
Mateo 5:29
Mateo 5:30
Mateo 10:28
Mateo 18:9
Mateo 23:15
Mateo 23:33
Marcos 9:43

Marcos 9:45
Marcos 9:47
Lucas 12:5
Santiago 3:6

Hadēs

Mateo 11:23
Mateo 16:18
Lucas 10:15
Lucas 16:23
Mga Buhat 2:27
Mga Buhat 2:31
1 Mga Taga-Corinto 15:55
Gipadayag 1:18
Gipadayag 6:8
Gipadayag 20:13
Gipadayag 20:14

Limnē Pyr

Gipadayag 19:20
Gipadayag 20:10
Gipadayag 20:14
Gipadayag 20:15
Gipadayag 21:8

Sheol

Genesis 37:35
Genesis 42:38
Genesis 44:29
Genesis 44:31
Numeros 16:30
Numeros 16:33
Deuteronomio 32:22
1 Samuel 2:6
2 Samuel 22:6
1 Mga Hari 2:6
1 Mga Hari 2:9
Job 7:9
Job 11:8
Job 14:13
Job 17:13
Job 17:16
Job 21:13
Job 24:19
Job 26:6

Mga Salmo 6:5
Mga Salmo 9:17
Mga Salmo 16:10
Mga Salmo 18:5
Mga Salmo 30:3
Mga Salmo 31:17
Mga Salmo 49:14
Mga Salmo 49:15
Mga Salmo 55:15
Mga Salmo 86:13
Mga Salmo 88:3
Mga Salmo 89:48

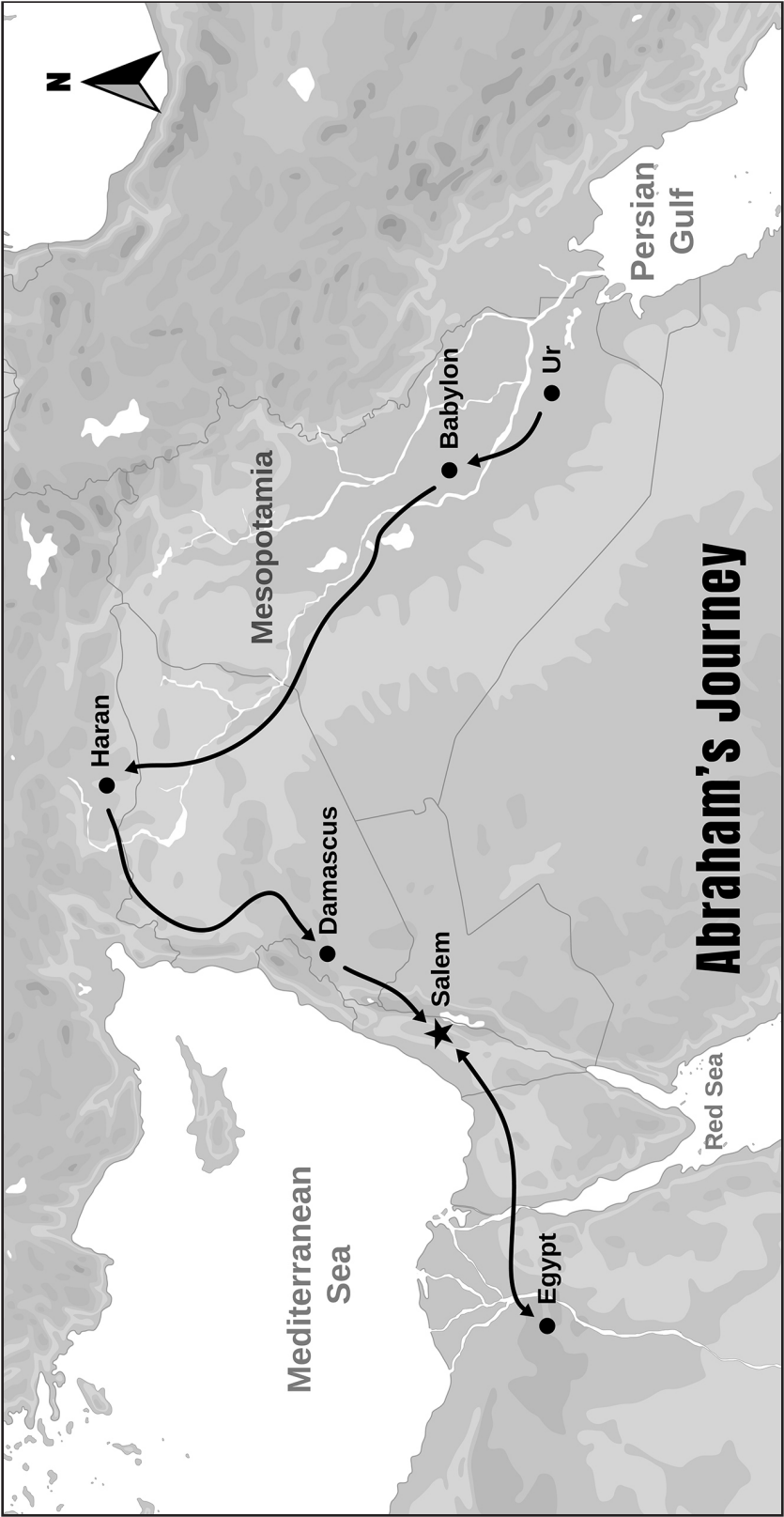
Mga Salmo 116:3
Mga Salmo 139:8
Mga Salmo 141:7
Mga Panultihon 1:12
Mga Panultihon 5:5
Mga Panultihon 7:27
Mga Panultihon 9:18
Mga Panultihon 15:11
Mga Panultihon 15:24
Mga Panultihon 23:14
Mga Panultihon 27:20
Mga Panultihon 30:16
Ecclesiastes 9:10
Awit sa mga Awit 8:6
Isaias 5:14
Isaias 7:11
Isaias 14:9
Isaias 14:11
Isaias 14:15
Isaias 28:15
Isaias 28:18
Isaias 38:10
Isaias 38:18
Isaias 57:9
Ezekiel 31:15
Ezekiel 31:16
Ezekiel 31:17
Ezekiel 32:21
Ezekiel 32:27
Oseas 13:14
Amos 9:2
Jonas 2:2
Habakuk 2:5

Tartaroō

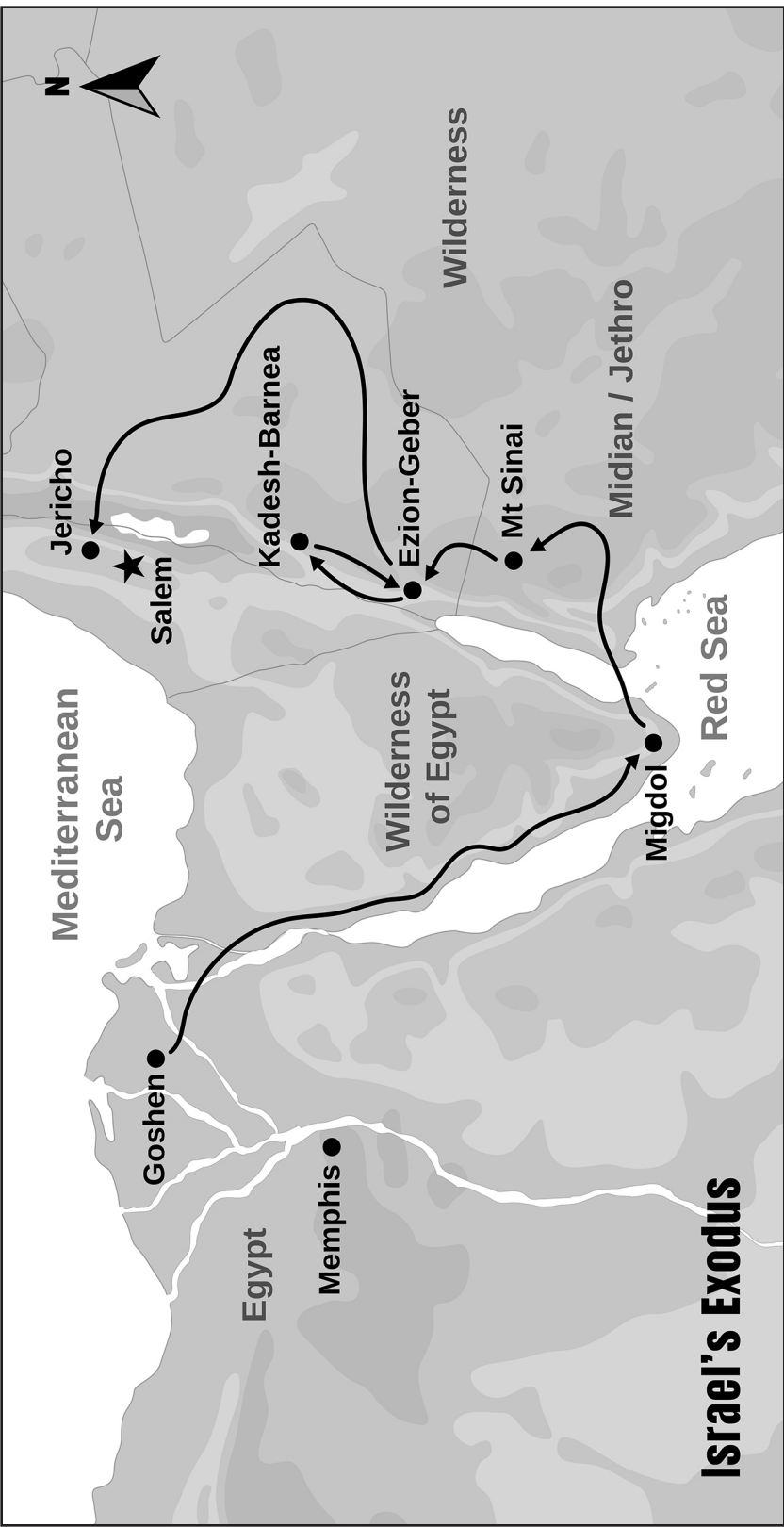
2 Pedro 2:4

Questioned

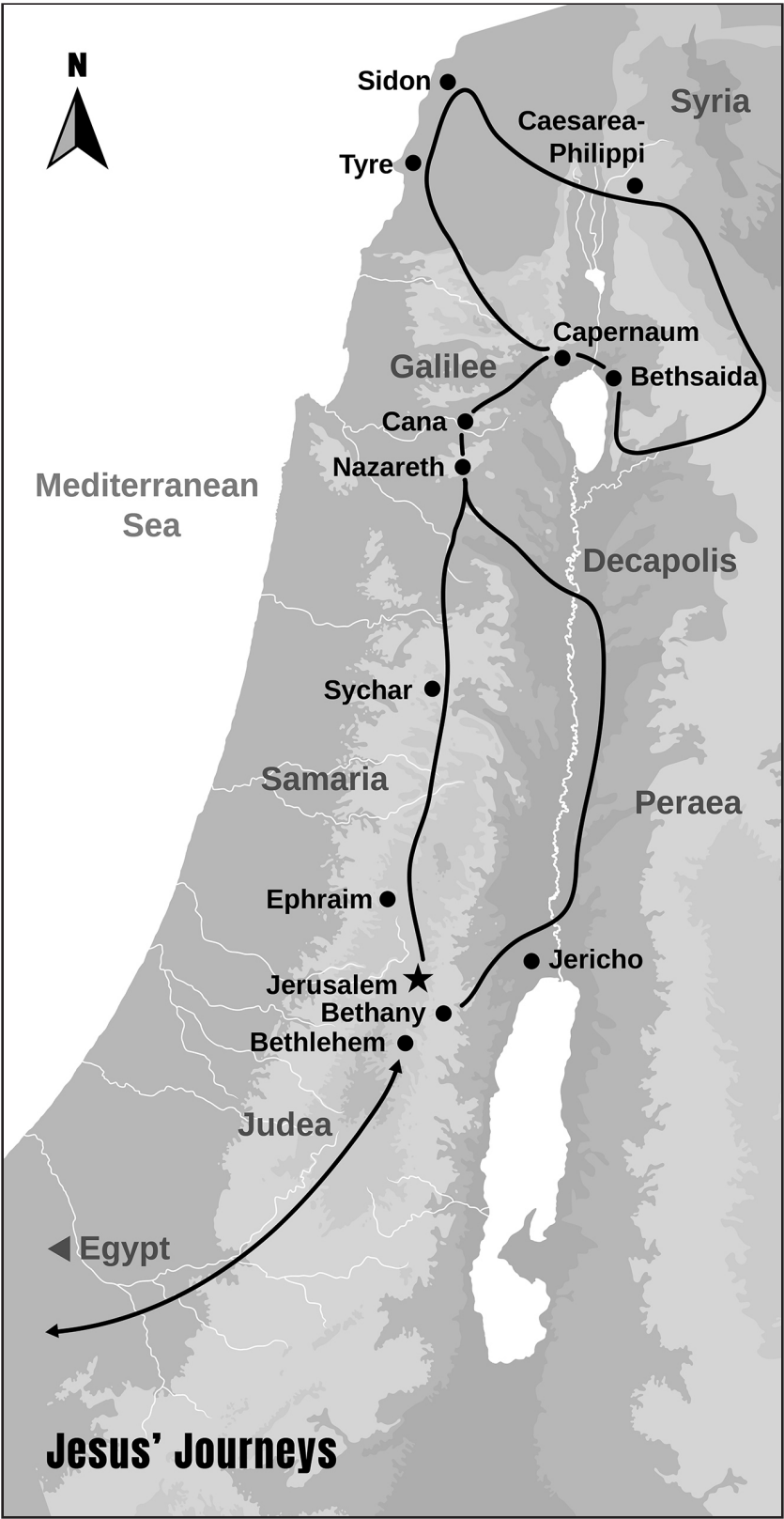
None yet noted

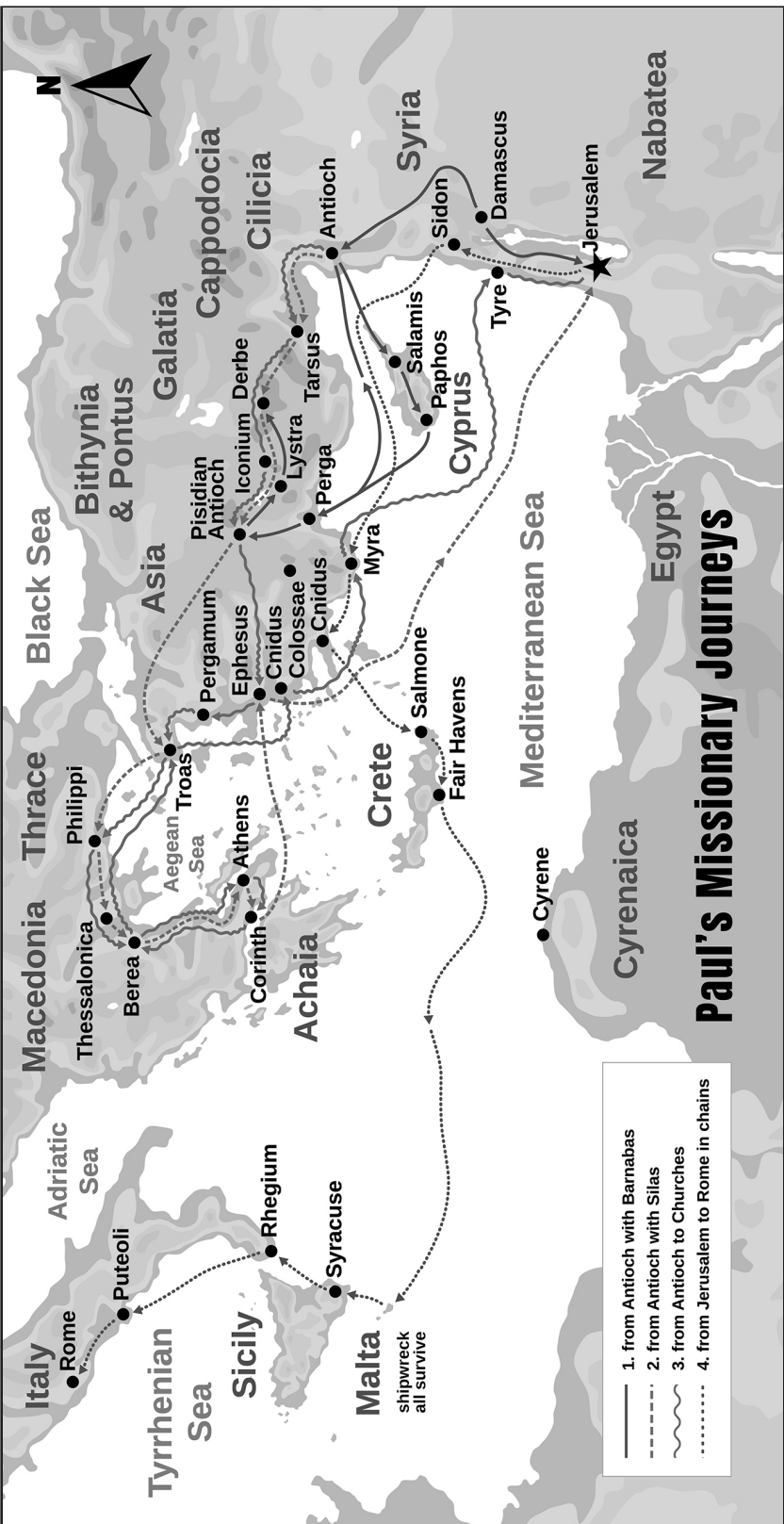
Tungod sa pagtuo, gituman ni Abraham ang gisulti sa Dios nga moadto siya sa lugar nga gisaad kaniya. Gibiyaan niya ang iyang lugar bisan wala siya makahibalo kon asa gayod ang lugar nga gisaad kaniya. - Mga Hebreohanon 11:8

Sa dihang gipalakaw na sa hari ang mga Israelinhon, wala sila giyahi sa Dios ngadto sa dalan nga molatas sa yuta sa mga Filistihanon bisag mao unta kadto ang mas duol nga agianan. Kay miingon ang Dios, "Basig mausab unya ang ilang huna-huna ug mobalik sa Ehipto kon makasinati silag gira." - Exodo 13:17

Kay bisan pa gani ang Anak sa Tawo wala moanhi dinhi sa kalibotan aron alagaran, kondili aron moalagad ug muhatag sa iyang kinabuhi sa pagtubos sa daghang mga tawo.
- Marcos 10:45

Ako si Pablo nga alagad ni Cristo Jesus ang nagsulat niini. Pinili sa Dios nga mahimong apostol aron magwall sa iyang Maayong Balita. - Mga Taga-Roma 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophecies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Usher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

- Christ returns for his people**
- 1956** Jim Elliot martyrd in Ecuador
- 1830** John Williams reaches Polynesia
- 1731** Zinzendorf leads Moravian mission
- 1614** Japanese kill 40,000 Christians
- 1572** Jesuits reach Mexico
- 1517** Martin Luther leads Reformation
- 1455** Gutenberg prints first Bible
- 1323** Franciscans reach Sumatra
- 1276** Ramon Llull trains missionaries
- 1100** Crusades tarnish the church
- 1054** The Great Schism
- 997** Adalbert martyrd in Prussia
- 864** Bulgarian Prince Boris converts
- 716** Boniface reaches Germany
- 635** Alopen reaches China
- 569** Longinus reaches Alodia / Sudan
- 432** Saint Patrick reaches Ireland
- 397** Carthage ratifies Bible Canon
- 341** Ulfilas reaches Goth / Romania
- 325** Niceae proclaims God is Trinity
- 250** Denis reaches Paris, France
- 197** Tertullian writes Christian literature
- 70** Titus destroys the Jewish Temple
- 61** Paul imprisoned in Rome, Italy
- 52** Thomas reaches Malabar, India
- 39** Peter reaches Gentile Cornelius
- 33** Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we?			▶		Genesis 1:26 - 2:3	
How are we sinful?			▶		Romans 5:12-19	
Where are we?			▶			
					Innocence	
			Eternity Past		Creation 4004 B.C.	
▶ Who are we?	God	Father		John 10:30	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden	
		Son				
		Holy Spirit				
	Mankind	Living		Genesis 1:1 No Creation No people		
		Deceased believing				
		Deceased unbelieving				
	Angels	Holy			Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels	
		Imprisoned				
		Fugitive				
		First Beast				
		False Prophet				
		Satan				
Why are we?			▶		Romans 11:25-36, Ephesian 2:7	

Mankind is created in God’s image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

When are we?					
Fallen				Glory	
Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age		New Heavens and Earth
1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light				Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3 God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City	
John 8:58 Pre-incarnate		John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise		
Psalm 139:7 Everywhere		John 14:17 Living in believers			
Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth					
Luke 16:22 Blessed in Paradise					
Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment					
Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command					
2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus				Matthew 25:41 Revelation 20:10	
1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind			Revelation 20:13 Thalaasa		Lake of Fire prepared for the Devil and his Angels
			Revelation 19:20 Lake of Fire		
			Revelation 20:2 Abyss		

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

Destiny

Cebuano at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, *"the gates of Hades will not prevail,"* Matthew 16:18. Paul asks, *"Hades where is your victory?"* 1 Corinthians 15:55. John wrote, *"Hades gives up,"* Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, *"Do not be afraid,"* because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to *"be afraid"* because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, *"out of the frying pan, into the fire?"* Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, *"Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'"* Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. *"If the first fruit is holy, so is the lump,"* Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

Busa adtoi ninyo ang mga katawhan sa tanan nga dapit. Ug himoa ninyo sila nga akong mga tinun-an. Bautismohi ninyo sila sa ngalan sa Amahan, sa Anak, ug sa Espiritu Santo.
- Mateo 28:19

